

BIBLIOTHECA INDICA

NEW SERIES No 1509

15528

KAVĪNDRAVACANASAMUCCAYA,

A SANSKRIT ANTHOLOGY OF VERSES

EDITED WITH

INTRODUCTION AND NOTES

BY

F W THOMAS

HON PH D (MUNICH)

CALCUTTA

PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,
PARK STREET

PRINTED BY STEPHEN AUSTIN AND SONS, LTD.,
HERTFORD, ENGLAND

1912

DEDICATED
WITH RESPECTFUL APPRECIATION
TO THE
PHILOSOPHICAL FACULTY IN THE
UNIVERSITY OF MUNICH.

CONTENTS

	PAGES
PREFACE .	vii, viii
CORRECTIONS AND ADDITIONS	ix-xvi
INTRODUCTION	1-123
TEXT	१-१६५
EXEGETICAL NOTES	१६७-२३७
PRATĪKA INDEX	२३९-२६१

FACSIMILE PLATE

facing title-page

PREFACE

THE object of this work is twofold, to publish with a brief annotation the text of a Sanskrit anthology contained in an old MS, and to collect, as completely as possible, the *pratīkas* of the verses anywhere attributed to the poets there appearing. The MS being fragmentary and in many places dilapidated it has been necessary to consult a number of *Kāvya* and *Ālankāra* works in order to fill the gaps in the text. References to all places where the verses have been traced are given in the margins or critical notes. The *pratīkas* collected in the Introduction are similarly equipped with references.

The first serious attempt to bring together anthology verses ascribed to particular authors was made by Aufrecht in his article dealing with the *Śārngadharaśatīkā* and in the other articles constantly cited in the Introduction. He was followed by Peterson, who, in the Introduction to his edition of the *Subhāsitāvalī*, assembled under the authors' names the *pratīkas* of the verses occurring in that text and added further verses from other sources; he also published various articles having a like purpose. Dr R. G. Bhandarkar similarly in reporting upon a MS, explored the *Sūktamuktāvalī* of Jalhana. While making full use of these and of some minor collections, I hope that I have partially repaid the debt by the labour of tracing the verses, wherever possible, to their sources and noting the places where they otherwise occur. The value of such references is excellently exemplified in the editions of the *Amarasataka* and *Śāntisataka* by Prof. Simon and Dr. Schonfeld.

The moderate degree of completeness here attained would have been quite impossible had I not been able to consult the volumes of indexes compiled by that wonderful scholar Aufrecht. Especially serviceable has been the 'Aufrecht

MS. 36', which contains in alphabetic order the *pratikas* of the verses occurring in the great bulk of the Sanskrit *Kāvya* and *Ālaṃkāra* literature, a marvel of fulness and accuracy. I have also been greatly helped by consultation of Colonel G. A. Jacob's most thorough and systematic indexes to a considerable number of works representing the *Ālaṃkāra* literature, of which he is, no less than of the various Indian philosophies, an acknowledged master : I hereby tender to him my cordial thanks.

Professor Jacobi has kindly favoured me by reading the proofs of the Introduction. To the Asiatic Society of Bengal I am deeply indebted for the use of the MS. during a period of years and for the inclusion of this publication in the series of the *Bibliotheca Indica*. Sincere thanks are also due to the Government of Bombay and the Deccan College Library for the loan of a considerable number of MSS. particularized, with others, on pp. 10-15.

I trust that the labour devoted to this modest publication will not seem to have been misspent. It leaves me with an enhanced appreciation of the poetic and artistic merits of the Sanskrit *Kavis* and *Mahākavis*.

F. W. T.

1912.

CORRECTIONS AND ADDITIONS

I

- Page 10 under *Padyaenī* { Add 'Quotation by section and verse
12 „ *Sabhyāl* { numbers or, failing these, by folio
numbers
14 „ *S-Ślokhāh* Add 'Quotation by folio numbers
„ *S-Hārār* Add 'Quotation by folio and verse
numbers'
15 „ *Sml P* Add 'Quotation by folio numbers
and *Sml B*
16 add *Piacandap* = *Piacandapānduru* (ed Cappeller,
Strassburg, 1885)
19 नभसि . . . Read सीदता for चातक, and add ref to
*S-Ratnak iii 57 and *Cātakāstaka*, 1 8
23 लीलालक्ष . Read लाचालक्ष
25, last line but one, read *Bibliotheca Buddhica*
31 *Shm* If Medhāudra is really identical with
Kāhdāsa, we must add the verse—
यदालोक कुर्वन् (v 193, given with translation by
Aufrecht, Z D M G xxxvi 379)
32 आलिङ्गतो . . Add ref to *Sml B 175b, वादीश्व-
रकाञ्चनस्य
एको ऽपि . . Add ref to *Sml B 131a, भारवेः
33 *Sbhu* Add कृतोपकार प्रियबन्धु (1900, see p 65)
अङ्गश . Add ref to *Sabhyāl viii (29a)
34 रक्तस्त्व . . Add ref to p 76 and *S-Ratnak v 49
anon
35 प्रथमम् . Add ref to *Sml B 131b, सूक्तिसहस्रात्
38 अत्युच्चा. Add ref to *Sml B 165b, हनुमतः
आदाय . Add ref to *Sml B 155b, ईश्वरदेववर्मण.
काण्डच्छाय° . . . Read °या
कालिन्दि . Add 'The verse स्नाता तिष्ठति कुन्तलेश्व-
रसुता is perhaps by the same author'

- p 39 भेकैः काटर . . . Read °कोटर Add 'translated by Tawney, *Prabandhacintāmanī*, p 43'
- मातुः . . . Add ref to *Sml B 168a, हनुमतः
- 41 Insert before JHALAJJHALA—
JAYĪKA (° = JAYOKA, JIYOKA, JĀIKA, Aufrecht, Z D M G xxlv, p 379, CC 1, pp 202, 207, Bhandarkar, *Report*, 1897, p xlviii)
- 486 स्थगित नवाम्बुवाहैर्
JITĀRINANDIN (° = JITĀRI, Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 513, CC 1, p 206)
- 12 खेलाचञ्चलसचरन्
- 42 DANDIN Read 'sixth or seventh century °'
- 49 अलम . . . Read 411 for 11
- 50 अनध्यवसिता . . . Add ref to Hemac Comm p 263
After l 10 insert—
- 463 कुची धत्तः कम्पं
- 486 ते जङ्घे जघनं च तत्
- 53 PĀNINI Add Rāmanātha Śaṣman's *Kātanī adhātuvīṭṭh* हरिणा सह सख्यं (s *adādi*, see Aufrecht, Z D M G xlv 308)
- यस्याः प्रसाद . . . Read 1 355 for 1 353
- 55 द्वारं . . . Add ref to p 78 and *Sabhyāl vii (27a)
कस्यापि
- 57 चित्राय . . . Add ref to *Sml B 79a, कुन्तलपतेः
सन्ति . . . Add ref to *Al*, p 145 anon
- 59 मृत्युः . . . Add ref to *Sml B 28b, व्यासस्य
- 60 लघुनि . . . Add ref to *Sml B 125b, कमलायुधस्य
- 61 भजेम . . . Add ref to *Kumalay ad* 136 anon (ब्रजेम)
- 62 अज्ञाना . . . Add ref to Hemac Comm, p 197 anon
BHĀVĀKADEVĪ BHĀVADEVĪ Read BHĀVĀKĀ DEVĪ,
BHĀVĀ DEVĪ °
- 63 किं ते . . . Read 519 for 591
- 64 गम्भीरस्य . . . Add ref to *Sml B 58b, भीमस्य °
ये संतोष . . . Add ref to *Sūktuāt 633 anon
- 65 यदेतत् . . . Read *Sbhv* 1978, and see p 119

- p 68 आघ्राय . . . Add ref to *~Sūtrātā* 423 anon
 भूपाजा. . . See p 107
- 69 अर्था . . . Add 'translated by Tawney, *Prabandhacintā-*
man, p 57'
- 74 यथा तारा . . . Add ref to *~Sml P* 113a, बिल्हणस्य
- 75 चारित्र . . . Read चरित्र . . . (*Anaigh* iv 69d)
 चकारादु . . . Read उदुम्बर . . . (*Anaigh* ii 83b)
- 76 रक्तस्त्व . . . See p 34
- 78 दात्यूह . . . Read 111 for 11
 द्वार . . . See p 55, and add ref to *'Sabhyaāl* vii
 (27a) कस्यापि
- 83 कपाले . . . Add ref to *~Sml B* 141a, भासस्य
- 84 तरन्ती . . . Add ref to *~Sml B* 90b, कुम्भकस्य
- 86 अहो अह . . . Add ref to *'Sml B* 71b, चीयाकस्य
- 88 यत्सभाषण . . . Add ref to **Sml B* 66a, बिल्हणस्य
- 98 जीवितो . . . Read जीवि(*sic* for व^२)तो
- 99 तारतम्य . . . Read तारतम्य
- 102 चैलो क्य . . . Read v 121 for v 21
- 106 अष्टौ . . . Add 'translated by Tawney, *Prabandhacintā-*
man, p 39'
- VIDYĀ . . . Add 'The poetess Vijayānkā mentioned
 in the verse (ascribed to Rājasekhara, see index)
 सरस्वतीव कार्णाटी विजयाङ्गा जयत्यसौ ।
 या वैदर्भगिरा वास' कालिदासादनन्तरम् ॥
 (see Aufrecht, *Z D M G* xli, p 93), is doubtless
 identical with Vidyā, as is proved by the other verse
 नीलोत्पलदलश्यामां विज्जका मामजानता ।
 वृथैव दण्डिनाप्युक्त सर्वशुक्ला सरस्वती ॥
 The "dark Sarasvatī" will be the same as the Karnātic
 Sarasvatī, the southern ladies having in the poets
 this characteristic of complexion'
- 110 मातर्धर्म . . . Add ref to **Sml B* 145a, रविगुप्तस्य
- 111 दृशा सपदि . . . Add ref to **Sml B* 146b, वैद्यमानु-
 पण्डितस्य
- 113 ŚUBHAMKARA . . . Add *Śp* उदारचरितस्त्यागी (389,
 one MS, see Aufrecht, *Z D M G* xli, p 493)

Verse २ (a)	read °खला
= margin	,, 1 244
१७ <i>bis</i>	,, १९
(c)	,, श्री as first aksara
२२ (d)	,, मन्द्र for मन्द and [व्या] for [स]
२६, n 2	,, 'twice over square space' for 'many times'
२८ in name	,, वाकपति for वां°
४६ (a)	,, विचरश्चा°
५९, n 1,	,, धु for धू
६६ (a) Hemac reads (a) व्यु for चु, Hemac and <i>Aucity</i> (d)	
जरठ for जठर	
७६ (b)	read ह for ड
(c)	,, [ना or वत्]
९४ (c)	,, त्त for त्क
in name	,, बाणखोभौ
१०२, n 1,	,, द्रं for द्रं
१०६ (c)	,, उपरिवि°
१२० (a)	,, विरल for °ण
१४० (b)	,, तय इमे
१५७, n	,, Hemac, pp 139, 272
१७८, n 1,	,, लीलीनि°
१८६, n 2,	,, °निर्ममां
१९० (c)	,, रो for रौ
१९५, n 6,	,, MS नवलवंला (for °लवलि°)
२०४ (b)	,, सपु for स पु
२१७ (b)	,, छ for छ
२९२ (a)	,, स for स
२९३ margin	,, स्य for स्य
३०७ (a)	,, प्रति ह
३१३ (b)	,, प्रेङ्गत्की°
३४७, n 2, add 'and in (d) प्रथयति'	
३६३ (d)	read मां लि°
३७० (b) add note 'MS षी for षो'	
३७३ (b)	read सखा रा°

- १ ३८६, n 2, read 'कुधो or रुषो'
 ३९१ (c) ,, द्या for ची (MS ची)
 ३९३, n 4, ,, 'four aksaras only'
 ३९५, n 3, ,, ऽरोदत for ऽरा°
 ३९६, n 3, ,, 'three aksaras only'
 ४०२, n 3, ,, MS कौ
 ४०४ (a) ,, घौ for धौ
 ४१४ (d) ,, क्ख for कक्
 ४१८ (b) ,, ² after bracket
 ४५५ (c) ,, ² at end of line
 ४६४ (a) ,, °वस्था
 ४६६ (c) ,, सब.स्त्रि°
 ४७३, n 1, ,, Subhās for Subhās
 n 3, ,, 474
 ४९२ (c) ,, म्बु for म्ब
 ४९३ (b) ,, चञ्च for °ञ्च
 ५०७, n 9, ,, सूत्रा° for सूत्रा°
 ५२० (b) ,, निश्चले for नित्रणे
 p १७५, १ ३९, ,, *Sarasvatīk ad* 11 39, १ 142
 १८४, १ ७७ (c), ,, 113 for 11 B
 १८६, १ ११८ (b), ,, 'elephants' for 'elephant's'
 १९९, १ २१६, ,, 488 for 489
 २१६, १ ३६७, ,, Add 'translated by Tawney, *Prabandha-*
cintāmanī, p 64'
 २१८, १ ३८२ (a) read दिव्य चक्षुः, of the verse दिव्यचक्षुरह
 जातो, *Sbhr* 1208

II ADDITIONAL REFERENCES TO VERSES OF THE TEXT

See *Exegetical Notes* to vv २२, ३०, ३१, ३६, ४६, ६७, ७५, १०२, १११, १७३, १९९, २४०, २५८, २८५, २८८, २९६, ३१६, ५०८, ५०९, ५१९, ५२५, and add the following —

- ३७ *Sabhyāl 11 1, नारायणस्य ((b) °मसे, (d) °मालिङ्ग),
 *Sāras 1 4 anon (lectt as *Sabhyāl*, also (b) विलुलित)
 ५१ *S-Ratnak 1 143 anon
 १२४ *Sāras 11 2 anon ((a) समये पयोधराणां)

- १८६ *S-Ratnah v 181 anon (lectt as *Daśan* and *At*, also
(b) *माकर्षयन्निव)
१९१ *S-Hārāv C 9a, 89 anon (lectt as *Śp*)
२०३ *Padyarac* iv 3, कस्यापि
२२५ *Sūktvratn 411 anon ((b) *नाङ्गनायाः)
२२६ *Pratāp* Comm, p 253 anon ((a) तां प्रति, (b) तत्तु तत्रैव रमते)
२३१ *Sāras 1 104 anon, *Rasagang*, p 277 (a-b only) भवभूतेः
२३७ *S-Hārāv C 4, 37 anon ((b) सूचितेषुः), *Sāras 1 34
anon ((b) यतस्तु)
२४० *S-Ratnah v 105 anon ((a) तवैष), *S-Hārāv C 6b,
64 anon ((a) तवैष), *Padyarac* iv 40, कस्यापि
((a) तवैष, (b) मुग्धे)
२४६ *Sāras 1 35 anon (lectt as *Śp*, but (b) कोप.)
२४८ *S-Ratnah v 214 anon ((a) सा दृष्टा येन दृष्टा वा)
२५३ *Sāras 1 100 anon ((d) न निवृत्तो)
२५५ *S-Mukt v 10 anon ?
२६८ *Rasagang*, p 31 anon ((b) चाहि प्रिय त्वमिहैष्यसि, (d) and
*गलज्जलैः)
२९१ *Sabhyāl B 4a anon ((b) सचलद्, (c) प्रशमनी)
३०८ *Sāras 1 96 anon ((b) कि तु or कि नु twice)
३१२ *Smṛ P 118b ((a) निकरः)
३१५ *Amaru*, 90
३२८ *S-Mukt 1 18 anon ((a) पीनकर्कशघन, (b) *दत्तकमला (*sc*),
(d) निर्धनो)
३६१ *Padyarac* viii 13, वामनस्य ((a) विग्रहो (*sc*), (d) न च मे)
३८४ *Sāras 1 59 anon
३९१ *S-Mukt 1 46 anon ((a) विसृज कोपं)
४३२ *Shm ii 261 ((a) मधेसद्म, (b) अङ्गनामुव, (d) बाष्पाङ्गुर्भ)

[Translations of various verses occurring in the text will be found in the articles of Aufrecht, *Indische Studien*, xvi 168-72, ZDMG xiv 581-3, xvi 749-51, xxv 238-43, 455-62, xxvii 1-120, xxxvi 361-83, 509-59, xxxix 306-12, xlv 308, and Peterson, J R A S, 1891, 311-36, as well as in *Indische Spruche*]

III ADDITIONAL DETAILS CONCERNING THE MS

(a) The missing aksaras replaced by dots have been *lost* in the MS, except where otherwise stated and in १७९ (d) Those

printed within square brackets were *omitted*, except (1) where otherwise stated and (2) in the following instances of *los* —

११ २६ (a), ३४ (d) (some traces left), ३५ (c), ३६ (b), ५८ (c), ६७ (c), ६८ (b), ९२ (b), १३६ (c), १३७ (b), १३८ (a), १३९ (b), १४० (c) [जितु च], १६३ (d), १६४ (d), १६५ (b), १६७ (c), १६८ (b), १७१ (c-d) [ङ्ग partly lost] . . . च, १७३ (c), १७४ (c), २०४ (d) (traces remain), २०५ (c) (consonant part lost), २१६ (a) and (d) (traces remain), २१७ (b), २२४ (b-c, c-d) ह्य . . . ते (bracket omitted in text), २२५ (c-d), २२७ (a), २३५ (b) [हु] . . . चि (traces remain), २३७, २४५ (c), २४६ (c), २४८ (a), २४९ (b), [धिग्] and वृ (partly lost), २५५-६, ३१९ (b), ३८३ (a), ३८४ (a), ३८८ (b), ३९२ (d), ३९७ (c), ४१५ (b-c), ४४८ (a)

(b) In the following instances the aksaras were either written in an erasure or have been re-inked, two cases often indistinguishable. Where a *correction* (not a mere writing in erasure) is discernible, it is here noted. The re-inking is probably in some cases considerably later than the original writing or even (rarely) recent. correct p 6, ll 14-16 accordingly —

११ ३ (d) ह corr , ७ (d) गभ, ८ (b) स, १३ (a) वी, १५ (a) समी . . . च, १९ (b) प्रा, (c) श्री, २२ (a) णि and णु, २४ (b) षी . . . जा, २५ (c) स्तेजो, with mark of erasure between, २७ (b) (स्त)भि, (c) धी . . . ता, २८ (c-d) द्यो . . . ण, ३० (a) mark of erasure after अ, ३१ (a) यि, ३५ (d) नन्द— ३६ (a) ख, ३६ (a) (स)न्धि, (b) ध्व corr, (c) ब—३७ (a) पा, ३८ (d) व(स्तु), ४० (b) न्व, (b-c) म . . . प, ४१ (d) का— ४२ (a) चा, ४३ (c) पा—४४ (a) सा, ५१ (a) पु—५२ (a) तु^२, ५४ (d) वि, ५५ (a) नै, ५७ (a) स्पृह, ६७ (d) (क)ाचि corr, ६८ (b) ण्णिक, (d) म्या, ८५ (d) दत्तिता, ८६ (a) त्वा—(b) चीण्णी, ८७ (b) री, ८९ (d) द, ९१ (c) mark of erasure before तले, ९२ (b) mark of erasure after तो, (d) (द्र)ाय, ९३ (b) हि, ९४ (d) नी corr from नि, ९७ (b) ल, ९८ (b) ममि—(c) पत, ९९ (a) तो . . . वरी, followed by mark of erasure, १०२ (d) (लु)ज corr, १०४, in name, णलच्छे, १०५ (a) नी corr, (c) नू, १०७ (c) न्त . . . भू, (d) शि, १०८ (a) वह^(२),

(d) व्य, १०९ (a) क्य . . . कु, ११२ (d) अ, ११३ (c) यमाने, ११४ (c) का . . . ट, ११५ (d) त, १२२ (b) आ, १२६ (b) र्ण, १२७ (b) नी, १३० (b) घ(र), १३२ (a) स्त— (b) क्री, १३८ (b) लो . . . दा, १४८ (a) स्त, (d) नि, also रध्व with mark of erasure between, १५१ (c) न्द . . . द corr, १५२ (d) mark of erasure before ज्ञ, १५६ (a) च . . . र्या, १६२ (c) ह . . . म्मा, १६४ (a) न्व, (d) ष corr, १६९ (c) न्ये— (d) शो, १७० (a) (ि)ध, (b) क्ति . . (c) तत written in blank square and then erased, (c) mark of erasure between य and या, १८३ (c) जा corr from anticipated ग, १८५ (a) ना corr from anticipated म, १८८ (c) mark of erasure at end, १९३ (c) त्वा, १९६ (d) चिः, १९८ (c) न्त . . . हि, २०० (a) घा . . . ताः, २०३ (d) विहि . . . चा, २१२ (b) र्गी . . . क, २१४ (b) (स)श्च, २१६ (c) ज्ञ corr, २२२ (c) बा . . . रा, २२४ (a) न्त्वा, २२६ (a) (n 2) ङ, २३० (c) क्षै, २३१ (c) (न)च, २३३ (a) वि, २३४ (a) (ता)र corr from रा, २३५ (a) मि, २४८ (a) मे, (b) ङ inserted three times in erasure after केषा, २४९ (b) ति . . . य, २५३ (b) त, २६४ (b) घटते, २६५ (a) था, २६६ (a) व म and निन्दि, (b) सित and न्त . . . दोः प, २७० (a) ष, २७२ (c) (n 6) ङ, २७६ (d) नि, २७७ (d) म and या, २७८ (a) वि, २८४ (d) सावे, २९७ (d) र . . . रः, ३०० (c) रव . . . का, ३०४ (b) निशी . . . प, ३२६ (a) mark of erasure after का, (b) घ erased after नि, ३२८ (c) (आवृ)णो corr, ३३२ (c) (त्सा)न, ३४७ (सुरारे)रे, ३५२ (n 11) ङ, ३५३ (a) क्त्वा, ३५६ (d) स्त्रि, ३६१ (a) पो corr, (b) न्य, ३६२ (b) स corr from सा, and भु, ३६४ (a) ण corr from न, ३६७ (d) द, ३७२ (b) (क)ा . . . कि, ३८७ (a) दा, (b) शा, ३९० (c) क्षै, ३९८ (a) नय, ४०१ (d) द corr from दि, ४१० (c) मि, ४४३ (b) तु, ४५१ (n 8) ङ, ४६३ (b) ण्ड— (c) ग, (c) (र्वा)ष्य, ४६४ (a) त corr from ति, ४६६ (b) हि, ४६७ (b) गर्भः, ४६९ (b) दिशः, (d) प्र corr from anticipated तु, ४७० (a) रभित, ४७६ (d) सन्ततित corr from सन्तितिति, ४८० (d) न corr, ४८३ (a) न चे, (b) दि, ४९३ (c) (ह)वि, ४९७ (b) व corr, ५१५ व्र erased after भु, ५२२ (b) (म)ा a recent insertion, ५२४ (a) दे

INTRODUCTION

I THE MS

THE text edited in the present work is based upon a single imperfect MS in the possession of the Asiatic Society of Bengal. It was acquired¹ in the years 1895-1900 by Mahā-mahopādhyāya Haraprasād Śāstrī, who describes it in his *Report on the Search for Sanskrit MSS*, 1895-1900 (Calcutta, 1901) as follows —

“The last interesting Sanskrit work to be mentioned in this report is an ancient anthology. I could not find a name for this work, but from the preamble I have ventured to christen it as *Karnacanasamuccaya*. The character is very old Newari, often mistaken for Bengali. It was copied at a time when Bengali and Newari were scarcely distinguishable. It must be at least nine hundred years old. The compiler's name is not found. Many leaves are lost. And I am not without suspicion that a few leaves, though on the same subject, do not belong to the same work. The majority of leaves have page marks, two have lost theirs. Leaf marked 41 does not read with leaf marked 42². There are altogether 44³ leaves, and the last leaf is numbered 70. The work is divided into Vrajyās or groups. The first group is Sugatavrajyā. In this group the poets mentioned are Aṣṭvaghosa, Vasuka, Aparājitaraksita, Vasukalpa, Āṣṭvāranandī, Ballana, Āṣṭvācavarmā, Jitānandī, and Trilocana. The second is Lokeṣvaravrajyā, i.e. the group in honour of Avalokiteśvara. The poets mentioned in this group are Panditas Buddhākaragupta and Ratnakīrtti. Some of these poets are well known, as for instance Aṣṭvaghosa, the author of Buddhacarita kāvya, who belongs to the third century, and Ratnakīrtti, author of Apohasiddhi, mentioned for the first time in this report. In the other Vrajyās we get the names of Kālidāsa, Vāna, Bhavabhūti, Āṣṭvā Harsadeva, Āṣṭvā Harsapāla Deva, Vāṅkṭarāja, Vikramāditya, Rāja Āṣṭvā, Amarasimha,

---

¹ Provenance not stated

² A re-arrangement has remedied this

³ Only 42+1 blank are now extant

Purusottama Deva Varāhamihna, Mayūra, Muñāṇi, Pāṇini (a poet), Māgha, and Amaruka. These are well-known names. The other names are unknown, and there are more than eighty of them, but they are to be searched in or before the eleventh century, the latest limit to which the palæography will justify us to go. This MS has been acquired for Government, and it is the most ancient anthology known. A list of the Vīṇyās and poets as found in this MS is given below. It has been carefully prepared under my supervision by my Assistant, Pundita Vinoda Vihārī."

A more detailed description may read as follows —

PALM-LEAVES 42, numbered 1-2, 12-17, 19-21, 23, 31, 36-7, 39-44, 46-8, 50-1, 53-64, 67-70, Nos 43, 44, 47 being corrected from 44, 45, 48, and one leaf at least having been missing between Nos 13 and 14 at the time of numeration. A blank double leaf at the end serves as a cover. Each leaf, after the first, has two blank squares with holes for a string, a larger square in the left half, corresponding as to size and position in all the leaves, and a smaller one to the right, somewhat variable in both respects. The leaves were already provided with holes when supplied to the scribe, who commenced sometimes on an *a* face and sometimes on *b*, which partly accounts for the discrepancy, but also there were original variations in the position of the second hole (that to the right). But neither this fact nor another to be immediately noticed, in regard to the numbers, affords sufficient ground for supposing the leaves to represent two or more MSS.

SIZE OF LEAVES, originally about $30 \times 4\frac{1}{2}$ cm, but varying somewhat, as usual, in width, and in all cases affected by wear and the action of worms.

As regards **NUMERATION**, we observe that the signs for 4, 5, 6, 7 appear each in a double form, as follows —

{	4 in 14, 40-1, 64 as in Cambridge MS Add 1644 (A D 1205),			
	42-8, 54	"	"	1648 (c A D 1200),
{	5 in 15	"	"	1644,
	50-9	"	"	1648,
{	6 in 16, 36	"	"	1644,
	46, 56, 60-9	"	"	1648,
{	7 in 17, 70	"	"	1644,
	37, 47, 57, 67	"	"	1693,

(see Bendali's *Catalogue of Buddhist Sanskrit MSS*, table of numeral-) In point of antiquity there is practically nothing to choose between the alternatives, nor does it seem possible to class the leaves as to bring to light anything more than the caprice of the scribe. Other alternations will appear in the next paragraphs.

AREA OF WRITING, $24\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{4}$ (rarely $2\frac{1}{4}$) — 3 cm

NUMBER OF LINES per page, usually 7, rarely 6 or 8

SIZE OF WRITING fairly uniform after 2a, having been up to that point rather smaller than subsequently.

CHARACTER OF WRITING, Nepalese of the second half of the twelfth century, corresponding to that of Cambridge MS Add 1691.2 of A.D. 1179 (Bendall's *Catalogue of Buddhist Sanskrit MSS*, plate III = Buhler's *Palaographie*, Tafel VI col. XI), and differing but slightly from other northern types of the same period (see Buhler's Tafel V and VI). The most noticeable peculiarities are the following —

1 Alternative forms of initial *z*, namely, that of MS Add 1691.2 and the older one given in Buhler's Tafel VI

2 Alternative forms of medial *z*, namely, the usual one and one resembling the medial *e* of modern Nāgarī. The latter form occurs also in Cambridge MS Add 1648 of *circa* A.D. 1216 (see Bendall's *Table of Letters*).

3 Alternative forms of medial *e*, namely, the wavy line common in Nepalese MSS and the antecedent Bengali sign. Corresponding alternatives in the case of *ai*, *o*, and *au*.

4 Alternative forms of *k*, with and without the oval, as seen in Buhler's Tafel V.

5 Two slightly differing forms of *kh*, as in the MSS Add 1686 and 1691.2 (Bendall's Table).

6 Entire absence of *ch*, which is always represented by *ch*.

7 Alternative forms of *sh*, as in the MSS Add 1686 and 1691.2, the second form hard to distinguish from *s*.

8 Final anusvāra occasionally represented by *ṇ* (derived from *m*, with a small *m*, as in the Central Asian documents).

9 *ṭ*, when last member of a compound, written as in *ṭ* 156, *ṭ* 149, 176, 251 (cf. Bendall, p. XLVII).

10 Concerning the symbol *Ṣ* see below under CORRECTIONS.

The writing is in general clear and good, but the alphabet is one which leads to frequent confusion in certain groups of

signs, e.g. प and य, म and स, त and भ, त and ड, ट and द, and occasional confusions in others, e.g. व and ध, ग and म, म and न, ण and ल, ण and श, ग and श

The MS copied must have been written in a quite similar character, as is proved by the very numerous minor errors, the chief of which may be classified as follows —

1 *Superscript signs*

(a) Loss of *ṛ* (e.g. म for मि in 52), loss of *e* (the wavy line), or insertion of the same (e.g. वे for ध 13, से for स 66, मै for मि 383), loss of *ṛ* (due to confusion with the hooked top of the aksara, e.g. मा for मी 27)

(b) Confusion of anusvāra and *ṛ* (र्य for म 9, र्च for च 339)

2 *Subscript signs*

(a) Loss of *ṛ* (a small thickening at the bottom of the vertical line, e.g. र्ज for र्जु 108, स for सु 116), or insertion of the same (e.g. लु for ल 32), loss of *ṛ*, or insertion of the same, especially in connection with त and भ, very common

(b) Confusion of *u* and *ṛ* (e.g. त्स for तु 272, प्रल for पुन 477), confusion of *ṛ* (not reaching the top of the line) and *ṛ* (e.g. झय for झु 348), confusion of *ū* (Bengali form) and *ṛ* (e.g. छ for कू 3), *ū* and *n* (e.g. सन्न for सून 8)

3 *Antecedent signs*

Confusion of *e* (Bengali form) and conjunct त (e.g. त्को for मो 35, त्म for मे 55, को for त्को 98, लो for त्त्वा 213, त्त्वा for त्त्वा 303, त्य for पे 386, मे for त्म 467, त्त्वा for सो 494)

4 *Subsequent signs*

Confusion of *ā* (with slightly rounded top) and *ṛ* (e.g. भी for भा 47, श्री for श्रा 94, टा for टी 132, ना for नी 181, छी for छा 197, टी for टा 213, मा for मी 497)

5 *Single consonants*

Confusion of क and व 297, ग and म 418 467, ग and श 229, ढ and त 97, ण and श 188 and 328, त and भ 13 and *passim*, ध and व 4 etc, द and व 328, न and म 16 and frequently, न and व 161 etc, न and स 435, प and य *passim*, म and स *passim*, र and च *passim*

6 *Consonant + vowel*

Confusion of का (with short vertical mark) and वा 28
टा and घ 388, कु and क्त 414, यु and एङ् 51, या and य 372
मु and ख 516, तु and त्त 66 and frequently, ऊ and न्न 228
etc., ऊ and न्न 205

7 *Conjunct consonants*

Confusion of च and ख 474, च and ख 45, च and ल 292,
च and त्क 132, च and ख 66, ह्र (ख, and न्न 62, ह्र and ह्र
516, ग्ल and ख 299, च and न्न 169, न्व and ख 457 523
न्य and न्य 202, न्य and न्य 134, न्य and न्य 139, र्ख and न्न
8 and frequently, र्ख and वध 29, र्ख and न्न 52, र्ख and न्य 202,
खर्खय for खर्खय 519, छ and ण 21 39, ख and ख 408, all
easily explained by the forms

8 *Miscellaneous*

Confusion of च and म 146, २ (m) and : 106 338, ङ and च
330, ङ and ख 457 (in °खलोखन्° for °खलो ङ व°, an
interesting case), ३ and च 78 (त्रमे read as :मि)

These observations, while impeaching a little the accuracy of the scribe, preclude all doubt of his good faith, at the same time they render certain the correction of the errors, where they occur, and also demonstrate that the MS copied was one very similar to the copy. This last conclusion is, moreover, independently certain for the work being of Bengali or Nepalese origin, as is proved by the names of the authors cited, and its date being not later than 1200 A.D., while some of the poets themselves belong to the end of the tenth century or the beginning of the eleventh, the interval of time between the writing of the MS and the original archetype is too short to allow of any considerable alphabetic development. In one point only a doubt is possible, namely, as regards the peculiar (superscript) ३ medial. That this was more common in the scribe's original is proved by the numerous cases of its omission by him, the usual form was less liable to be overlooked. Was that form represented at all? A negative answer seems not improbable—note that in 78 च(त्र)मे (*tham*) has been read :मि. As regards the alternative forms of *e* conjunct, the cases of loss on the one hand and of confusion with त (as prior member of a group) on the other suffice to prove the presence of both

CORRECTIONS by the original scribe or a revisor are fairly frequent. They are usually made over erasures, which causes the ink to show up more black, and often the writing appears cramped, perhaps owing to an original omission, which necessitated the crowding of the corrected writing into an insufficient space. Sometimes after erasure the scribe fills up the cleared space with repetitions of the sign ॐ (also found in other Nepalese MSS), which is moreover employed to fill spaces near the blank squares and sometimes, for no certain reason, elsewhere. The cases in question may be either due to corrected dittography or to *immediate* erasure with continuation of the writing *after* the area thereof. In fol 37b the latter case is clearly exemplified, the erased aksaras, which intruded upon a blank square, being still apparent. Possibly, therefore, all the corrections may, in spite of some difference of hand, be by the original scribe.

Apart from merely graphic errors the text contained in the MS seems to be good. Its age entitles it to respect, and a comparison with corresponding passages, both in other anthologies and *ālamkāra* works containing the same verses, and also in surviving literary monuments whence some of the verses are taken, seems to substantiate the presumption. I may refer to the following examples — 91d (पर), 200d (युगल, मिथो precedes), 202 (a स्वीकृतः, c खगुणानुरूप), 204b (मासः सपुष्पाकरः), 206a (आयतलोचनायाः), 250a (प्रिय), 303d (मम), 317c (प्रध्वस्त), 337d (दहति), 341b (अचराजी), 348c (आकार), 349c (सभाषी), 351c (चक्षुः), 352c (सलापी, अन्तिके), 353 (a धृता, d शतधा), 367 (a दशतनु, शशी follows, d चण्डि), 372b (प्रियसि), 407b (परिणत), 424b (प्रस्थपचः, see *varr lectt*), 460a (कुण्डी*), 469c (त्व चापि), 496b (तुहिनाद्रि), 500d (सनम), 505b (तथेह, see *varr lectt*), 505c (पापाहमेका), 509b (जनः, see *varr lectt*).

II THE WORK

As already intimated, the work is an anthology of verses. Owing to the fragmentary condition of the MS the title does not appear, but a considerable probability attaches to the name *Kavīndī avacanāsamuccaya*, which (with omission of *indīa*) Mahāmahopādhyāya Haraprasād Śāstrī has elicited from the introductory verse. The *Catalogus Catalogorum* cites two other

works of similar nature commencing with the word *Karṇāḥa*, but neither of them is related to the present text. Uncertain again, is the original extent of the compilation which on the last existing leaf (No 70) gives no indication of an approaching conclusion. On this point a suggestion may be ventured later. In any case the loss of a part is to be deplored, since probably a number of unknown verses and authors has been withdrawn from our knowledge, and it is not very likely that a second MS will ever be found to make good the deficiency.

The Buddhist character of the work is no more than superficial. After two sections devoted to Buddha and Avalokiteśvara respectively the subjects and authors are those found in other anthologies of a Brahmanic provenance, and only a few specially Buddhist poets are represented.

The work is divided into a number of sections, entitled *varga*. This term, which we may suppose equivalent to the common *vaṅga*, is applied also to the divisions of the *Ṭappāvaṅga*, a collection of *Āṅgā* stanzas by a Jaina author Jayavallabha, and to those of Śādhārāṇa Deva's recension of the *Saptasatāham* of Hāla (see Pischel's *Prakrit Grammar*, § 12, note). The latter work shows in its arrangement also some analogy to our text, inasmuch as it commences with a group of *namaskāra* verses after which follow the seasons, and somewhat further on the sections relating to love. The later divisions are, however, more complicated and specialized than in our text, and in this respect the recension may be compared with the *Subhāsitāvalī* and *Śārngadhārapaddhati*. This is hardly the place for a general disquisition upon the principles of division of subjects adopted in the different anthologies. It may be remarked that the verses relating to deities (*namaskāra*, *āsmāda*, etc.) usually, as is natural, precede, while those descriptive of the *nāyikā* are generally found in the vicinity of the specially erotic sections. In the *Subhāsitāvalī* the descriptive and erotic verses are separated by those relating to the seasons, while the *Śārngadhārapaddhati* makes the last-named follow these two divisions in our MS, on the contrary, they precede.

At this point it will be convenient to interpolate a word concerning the *Saduktikā nāmāṭā* of Śrīdhara Dāsa, son of Vatu Dāsa, an extensive anthology compiled in Bengal in the twelfth century. This work was first made known by the abstract given in the

Notices of Sanskrit MSS under No 1180. A second MS exists, or existed, at Serampore. By reason of the number of authors, otherwise unknown, who are here represented, and the multitude of excellent verses which are included, this is one of the most important of the known anthologies. It is somewhat widely, but very imperfectly, known from articles by Aufrecht (*Beiträge zur Kenntniss indischer Dichter*, Z D M G xxxvi 361-83 509-59), who had made a complete copy for himself, with collation of both MSS, and had furnished it with a full index of authors' names and of their verses, also with a list of *prātikas*, as well as with numerous references. Apparently Aufrecht did not consider his MS ripe for publication, and it passed along with the rest of his collectanea into the possession of the India Office Library, where it appears as Nos 57-8 in the Aufrecht Collection (see 'The Aufrecht Collection', J R A S 1908, pp 1029-63). It is to be hoped that it may not much longer await an editor. For the present publication it has been of great assistance. Compiled in Bengal within two centuries of our work, which, or an original of which, it appears to have largely consulted, it presents a considerable number of identical verses and of additional verses by the same authors, and its readings constantly supply deficiencies in our MS or support its divergences from other texts.

In this work, as will be seen from Rājendralāla Mitra's analysis, the first chapter relates to the gods and the second to descriptions of the *nāyikā* and the various erotic themes, with the seasons at the end. Then follow chapters III, चातुप्रवाह, IV, अपदेशम् (descriptions of natural objects, animals, plants, etc), V, उच्चावचम् (various, including *manuṣya*, *aśva*, *go*, *hari*, *durjana*, *vājan*, *kāla*, etc). All these chapters are rather minutely subdivided into sections (*vāci*). The first two chapters constitute about half the work, whence we may infer that our MS, if of similar proportions, may have originally extended to about 150 leaves. This is of course a mere conjecture, but clearly we must concede the possibility that, including the folios demonstrably missing, the regrettable imperfection of our MS has deprived us of two-thirds of the original text.

In editing the surviving portion from a single MS I have enjoyed a special advantage in the opportunity of consulting Aufrecht's volumes of *prātikas*. In particular I should mention

MS No 36 of the Aufrecht Collection (see the published list), which gives the material from a vast number of *kāvyas*, *alamkāras*, and other works, indeed it may be said from the great majority of the leading compilations containing *subhāṣitas*. Such other similar compositions as were accessible to me in MS or editions have also been searched, and I am greatly indebted to Colonel G. A. Jacob for the use of several texts equipped with most elaborate MS indexes. The references given in the margins (or, where too numerous, included in the critical notes) may therefore be supposed to display a moderate degree of completeness, and it is hoped that they will be of some use to any scholar tracing the history of particular verses or of the discussions of them in *alamkāra* works. A list of the books quoted and of the corresponding abbreviations is given at the end of this section.

The text has been printed with correction only of unmistakable errors. The critical notes (supplemented by the unfortunately not inconsiderable list of 'Additions and Corrections') exhibit all the readings and peculiarities of the MS, except some general features, such as doubling of consonants after *ṛ* conjunct, use of *व* for *ब*, variations in respect of *anusāra*, etc., where the orthography has for the most part been regularized. As regards the *variae lectiones* cited from other works where the verses occur, I have been content to take note only of the MS or edition before me. For plainly it would have been an enormous and misspent labour, as well as a waste of print, to record in this connection all the variations presented by a verse, say, of Bhavabhūti, Rājasekhara, or Amaru, in all the MSS of the work in which they originally occur or are reproduced by way of citation. It happens not rarely that our MS confirms the reading of some one or several MSS of a text where the editor has preferred a different one. It is to be hoped, therefore, that the reader will qualify his reliance upon the modest *apparatus criticus* by this important consideration.

The Exegetical Notes do not pretend to provide a full commentary on the verses. The aim has been merely to render the sense sufficiently clear for translation, and in the case of verses belonging to known works even less has been necessary. A translation even of those verses which have not been edited before, though some of them are extremely good specimens of

Sanskrit classical poetry, was also hardly to be recommended. The modern European reader would welcome rather a selection such as we have in Bohtlingk's *Indische Sprüche*, Aufrecht's articles in the Z D M G and his *Blüthen aus Hindustan* (Bonn, 1873)

List of MS Works cited and of Published Works cited by Abbreviated Titles¹

1 MSS²

Kāryadarpana = (Peterson, *Sixth Report*, No 371 and pp 29-30)
K by an unnamed author Foll 1-33 + 38 (?) + x,
24 × 11 cm, ll 12 (generally), written in several hands,
mostly bad

In seven *Paricchēdas*, as follows —

I, *Uttamakāryanūnaya* (9b), II, *Madhyamak°* (10b),
III, *Adhamak°* (11a), IV, *Gunavarānana* (12a), V,
Śabdalamkāranūnaya (14b), VI, *Arthālamk°* (33a), VII,
Dosanūnaya ([35]a)

No authors, all the *udaharanas* refer to Kīrtana

Padyatar = (Peterson, *Fourth Report*, No 725 and pp 26-32)
Padyataranginī, a *ślohasaṅgraha*, by Viśvanātha Foll 28,
24 × 10½ cm, ll 8-9, clear good Jaina writing

In twelve *Tarangas* = 102 verses (foll 1-23b), followed
by *Nṛpativamsavarānana*, vv 1-36 + 1 (foll 28b)

No authors

Padyarenī = (R G Bhandarkar, *Report*, 1884-7, No 375, and
1887-91, pp 1x-1), *P* of Venīdatta, son of Jagajjivana,
son of Nīlakantha Yājñikavamsāvatamsa Foll 1-76,
27 × 12 cm, ll 10

In seven *Tarangas*, as follows —

I (*Āśirvāda*, etc), vv 1-51 (5b), II (*Rājādīvarānana*),
vv 52-171 (16b), III (*Śiṅgāra*), vv 172-260 (23b), IV
(*Asaktasṃhṛtayaḥ*, etc), vv 261-435 (38b), V (*Samyoga-
śṛṅgāra*), vv 1-126 (50b), VI (*Sadṛtu*, etc) (67b), VII
(*Rasa*) (76b)

Authors named, see list given by Bhandarkar, *Report*,
1887-91, loc cit

¹ Other works have been searched without result

² In the notes and the lists of *pratilaka* MS works are indicated by an asterisk

Padyāmī tatar = *Padyāmī tatar anginī* of Haṁbhāskara, son of Āpājī Bhatta

(1) With commentaries (*Padyāmī tatar anginī* by the author's son Jayarāma ("Aufrecht Collection," No 64, see also Aufrecht's article Z D M G, xxxvii 544-7) *Taranga* i, vv 1-44 (p 35), ii, vv 1-64 (p 83)

(2) R G Bhandarkar, *Report*, 1884-7, No 376, 1887-91, p lxi Foll 10, 32 × 12 cm, ll 12-13 *Taranga* ii, vv 36-65 (3a), iii, vv 1-73 (6b), iv, vv 1-99 (10b)

Authors named, see list given by Bhandarkar, *Report*, 1887-91, loc cit

Padyāi = *Padyāiālī* of Rūpagosvāmin ("Aufrecht Collection," No 63, copy of a Tübingen MS (Roth, p 12)) Vv 1-382, in minor groups Authors named

This work is now reported to have been published at Calcutta The compiler is the well-known disciple of Caitanya For further details see Eggeling, No 4034 = India Office, 823a

Rasucandīa = (India Office, 295a = Eggeling, 1210, q v) *R* of Ghāṣīnāma Kavī

Rasapradīpa = (Peterson, *Fourth Report*, No 704 and pp 35-6, Poona, 764 of 1886-92) *R* of Bhatta Piabhākara, son of vidvadvindavindāiakapuriamdarajagadguruvandanīya-pādāvinḍa-bhūsura Bhatta Mādhava Foll 22, 34 × 13 cm, ll 11-15, composed Samvat 1892

I, *Kāṇḍyalakṣanapariccheda* (8a), II, *Rasavineho nāma dvitīyo lokaḥ* (17b), III, *Vyañjanānūpano nāma tritīyo lokaḥ*, 22 (b)

Concerning the work see also Eggeling, No 1205 = India Office, 235r

Rasavilāsa = (India Office, 2526b = Eggeling, 1209, q v) *R* of Śuklabhūdera

Skm = ("Aufrecht Collection," Nos 57-8, see above, pp 7-8) *Saduktikā nāmīta* of Śrīdhara

Authors named, for a list see Rājendralāla Mitra *Notices of Skt MSS*, No 1180

Sabhyāl = (R G Bhandarkar, *Report*, 1884-7, No 417, and 1887-90, pp lxi-iii) *Sabhyālamkāra Samyogaśāstrīya*, or *Sārasaṃgrahasudhānara*, of Bhatta Govindajit

Foll 37, numbered 1-30 (28 missing), 1-4, x, 1-3, with a pencilled re-arrangement which may be disregarded, $26\frac{1}{2} \times 12$ cm, ll 12-19, bad writing

Divided into *mañirīs*, as follows —

I, vv 1-20 (2a) *Mangalavimśati*, vv 1-130 (7a), II, vv 1-15 (8a) *Svabhāvokti*, vv 1-9, 1-52 (10b), III, *Sakalanāyikānūpana*, vv 1-86 (14a), IV, *Ratavarnana*, vv [1]64 (22b), V, *Prabhātavarnana—Gṛīsmavarnana*, vv [1]65-180 (23a)-(24a), VI, *Vaisāvarnana* (26a), VII, *Vasantavarnana* (27b), VIII, *Nāyaka-vipralambha*, etc (30b), *Pratīkṣā*, vv 1-35 (B, 1-3a), *Dūtīniveditā Daśavasthāh*, etc (4b), *Pūrvānūāgarīnaha* (r), *Gupta* (C, 2a), *Bhāragūdha*, etc (C, 3b)

Authors named, for a list see Bhandarkar, 1887-90, loc cit

It will be seen that citation of this MS is attended with unusual difficulties. The work is often in agreement with the *Sāṅgadhānapaddhati*

Sāras = (India Office 2458b = Eggeling 4021, q v) *Sārasamgraha* of Śambhudāsa. No authors

Subhās = (R G Bhandarkar, *Report*, 1883-4, No 91, and p 56, Poona, xvii, 91 of 1883-4) an anonymous collection of *Subhāsitas*

Foll 2-42 in book form (2-22 *Śāradā* character, 23-42 *Nāgarī*), $21 \times 14-15$ cm, ll 10 (generally)

I, *Āśvīnādapaddhati* (12b), II, *Vakrokti* (16a), III, *Sajjanap* vv 1-73 (22b), IV, *Durjanap* vv 1-96 (31a), V, *Kadaryāh*, vv 1-25 (33a), VI, *Udārāh*, vv 1-35 (36b), VII, *Anyāpadeśāh*, vv 1-33 (39b), VIII, *Prānīnah*, vv 1-38, imperfect (42b)

Authors named, for a list see Bhandarkar, loc cit

S-Prab = (Poona, xix, Viśhrambag, 1, No 248) *Subhāsita-prabandha* or *Bhogaḥrtasubhāsita* (not the verses in the *Sarasvatīkhanthābharana*), followed by *Bhogaḥrtabandhīyah* *Sāślohasamgrahaḥ* (vv 1-37) Foll 45 (including covers), 21×10 cm, ll 7

Vv 255 divided as follows —

1-6, *Devatāh*, 7-10, *Pratāpa*, 11-19, *Kṛttī*, 20-5, *Pratāhkalā*, 26-35, *Candīotpṛekṣā*, 37-43, *Candīāḥaravarnana*, 44-51, *Katāksav*, 52-92, *Śrngārav*, 93-5, *Vāyuv*,

96-8, *Pañjanayā*, 99-101, *Dāṇḍīyā*, 102-4, *Aṅgokti*, 105-21, *Rājā*, 122-52, *Prastāna*, 153-63 *Tauḍgya*, 164-70, *Mānushapraśtāna*, 171-87, *Mūkhya*, 188, *Lekhānapatti*, 189, *Naulā* 189-92, —, 193-8, *Kūta*, 199-200, *Karīgupta*, 201-10, *Karmagupta*, 211-55, *Candīāṅgoktiyāh*

No authors

S-Mukt = (R. G. Bhandarkar, *Report*, 1883-4, No 92 and p 57, Poona, xvii, 92 of 1883-4) *Subhāsitamuktāvalī Śingārālāpa*, a *ślokaśamgraha* Foll 1-76, 78-83, 25½ × 12 cm, ll 10 (generally)

In eleven *śatakas*, as follows —

I (9b), II (16b), III (22b), IV, partly from the *Rāmanātaka*, *Sītāāmavalāso nāma* (30b), V (39b), VI (49a), VII, *Ratnānana* (55b), VIII (61b), IX, *Rāmanavaho*, *Pratīkṣāhavanāna* (70b), X (76b), XI (83b)

No authors, as Bhandarkar points out loc cit, the work gives long extracts from the *Mahānātaka*, *Meghadūta*, *Kumārasambhava*, etc

S-Muktār = ("Aufrecht Collection," No 61, copy of Poona, iv, 75) *Subhāsitamuktāvalī*

In thirty-four *muktāmanis*, as follows —

I, *Harigunagāmanāna* (p 9), II, *Lakṣmīprasamsano* (p 13), III, *Lakṣmīśphurano* (p 15), IV, *Dhaninān* *Dhanaprasamsano* (p 19), V, *Kṛpanahāpanyanāna* (p 27), VI, *Dātīnām Dānar* (p 31), VII, ——— (p 40), VIII, *Karmavipākā* (p 52), IX, *Sajjanasajjanvādī* (p 71), X, *Daujanayanūpano* (p 81), XI, *Vidyāprasamsano* (p 86), XII, *Sampatticalācalatrayanūpano* (p 87), XIII, *Prītiprasohavacano* (p 90), XIV, *Viyoga-samyogopākhyaṇo* (p 99), XV, *Dukkhītanadukkhānūpano* (p 104), XVI, *Śingārānāna* (p 114), XVII, *Lalanāgunollasano* (p 121), XVIII, *Kāmarīlāsānāna* (p 129), XIX, *Mādhīkharīhalyanīdāśano* (p 133), XX, *Prāśnottaraprahelakhelano* (p 143), XXI, *Nīpatisevano* (p 147), XXII, *Himsāstakasamkathano* (p 150), XXIII, *Madhukarāmātangayor avasthānīdeśo* (p 154), XXIV, *Rājanūtīdāśano* (p 168), XXV, *Āśvīnācananūpano* (p 179), XXVI, *Dhamādharmānūpano* (p 182),

XXVII, *Parakāmunītyajano* (p 188), XXVIII, *Krodhanūṣpano* (p 190), XXIX, *Mahimothkaravarnano* (p 197), XXX, *Vraikīrmanano* (p 200), XXXI, *Kalkalukelukanano* (p 204), XXXII, *Jananīātsalyakathananam* (p 205), XXXIII, *Subhāsitaravarnanam* (p 206), XXXIV, *Nava-atnakathano* (p 212)

No authors

S-Ratnah = (R G Bhandarkar, *Report*, 1883-4, No 93 and pp 56, 360-1, Poona, xvii, 93 of 1883-4) *Subhāsitaratna-kośa* of Bhatta Śrīkṛṣṇa Foll 1-155, 26 × 14½ cm, ll 10

I, *Devatāpīkharāna* (15a), II, *Śuddhasubhāsita-kathana*, vv 1-234 (31b), III, *Anyoktipīkharāna*, vv 1-387 (67b), IV, *Yāsoṛavarnana*, vv 1-87 (76a), V, *Śṅgāyapī*, vv 1-379 (written 279) (106b), VI, *Pīkharāna*, vv 1-600 (152a), VII, *Vaṇāgyapī*, vv 1-39, imperfect (155b).

No authors

S-Ślokaḥ = (Poona, xiv A, 324 of 1881-2) *Subhāsitaślokaḥ* Foll 22 + 38, 20 × 12½ cm, ll 10

No authors

S-Samecaya = ("Aufrecht Collection," No 62, copy of British Museum MS 253 (Prof Jacobi's MS), see Bendall's *Catalogue*) *Subhāsitasamecaya* No authors

S-Hāṇār = (Peterson, *Second Report*, pp 57-64 and No 92, Poona, xviii A, 92 of 1883-4) *Subhāsita-hāṇavālī* of Hari Kavi Foll A 1-[10]7, B 1-5[-12], C 1-42, other systems of numbering and also absence of numbers being instanced, 28 × 12 cm, ll 9-11. The MS is written in more than one hand, and a part of the text (63a, v 655-75b, v 842 = 76a, v 57-90a, v 48) is repeated. The numbering of the verses is very irregular, we have first vv 1-96 (12a), then no numbers to [1]61 (19b), then continuous numeration to 877 (77b), then—a new hand—34 to [2]56, then 1-[2]75, next B 1-55, 6-33, then C 1-9, 1-200, 1-170 (written 270). The MS is imperfect at the end. Authors cited, except in a few leaves, where a space is left for the insertion of the names

The work is divided into minor sections

Saml = (R. G. Bhandarkar, *Report*, 1887-91, No 529, and Poona, 529 of 1887-90, *Sūktimuktāvalī* in three parts, of which we have only No III, *Report*, pp 1-302. The work is a manipulation of Jalhana's anthology *Saml* Foll 28, 23 × 11 cm ll 10

Authors not named

Sml P = (Peterson, *Journal Roy. Asi. Soc. Bombay*, LVII 57-71 *Third Report*, No 370 Poona, 370 of 1884-5 *Sūktimuktāvalī-saṃgraha* by Śrīmad Aśhoka Bhagadatta Jalhana Foll 2-42, 44-61, 63-148, 150-63, imperfect, 21½ × 10 cm, ll 8

Like the *Śārngadhara-paddhati*, the work is divided into a considerable number of minor sections. But there are colophons also as follows —

56b, *Aṅgoktiprakāśanapaddhati*, 128a, *Sambhogasrṅgāra-prakāśanāni*, 159b, *Sarvapadārthasāntanam*

Authors named

Sml B = (R. G. Bhandarkar, *Report*, 1887-91, pp 1-liv) *Sūktimuktāvalī* of Jalhana, of which apparently *Sml P* is a *saṃgraha*. Full details concerning this MS are given by Bhandarkar in the passage cited

Authors cited (list given by Bhandarkar)

Sūktuātī = (India Office, 1203b = Eggeling, 4032, qv) = *Sūktuātīnāvalī* of Vaidyanātha, son of Rāmaphatta Sūri. No authors

2 PRINTED WORKS

<i>Al</i>	= <i>Alamkāra-kāustubha</i> (Kāvya-mālā, 66)
<i>At</i>	= Vāgbhata's <i>Alamkāra-tīlaka</i> (Kāvya-mālā, 43)
<i>Anargh</i>	= <i>Anargha-āghara</i> (Kāvya-mālā, 5)
<i>Aś</i>	= <i>Alamkāra-śekhara</i> (Kāvya-mālā, 50)
<i>As</i>	= <i>Alamkāra-saśasā</i> (Kāvya-mālā, 35)
<i>Uttara</i>	= <i>Uttara-āmacarita</i>
<i>Ekār</i>	= <i>Ekāvalī</i> , with commentary (Bombay S S)
<i>Aucityar</i>	= Ksemendra's <i>Aucityarīcārīcārīcā</i> (Kāvya-mālā, 1)
<i>Kkbh</i>	= Ksemendra's <i>Kavikāntahbhāṣana</i> (Kāvya-mālā, iv)
<i>Kāvyaṛ</i>	= <i>Kāvyaṛa-kāśa</i> (Bibl Indica)
<i>Kāvyaṛad</i>	= <i>Kāvyaṛa-dīpa</i> (Kāvya-mālā, 24)
<i>Kuvalay</i>	= <i>Kuvalayānanda</i> (Bombay, 1885)
<i>Khandap</i>	= <i>Daśaratā-akhandapī-śaṣṭi</i> (Bombay, 1860)

<i>Citrām</i>	= <i>Citrāmīmāmsā</i> (Kāvyamālā, 38)
<i>Citrākh</i>	= <i>Citrāmīmāmsāhhandana</i> (Kāvyamālā, 38)
<i>Dasai</i>	= <i>Daśai ūpa</i> (Bibl Indica)
<i>Dhrianyal</i>	= <i>Dhrianyāloka</i> (Kāvyamālā, 25)
<i>Pañcat</i>	= <i>Pañcatantīa</i>
<i>Padyarac</i>	= <i>Padyaracanā</i> (Kāvyamālā, 89)
<i>Pratāpai</i>	= <i>Pratāpai udī ayaśobhūsana</i> (Bombay S S)
<i>Bālai (ām)</i>	= <i>Bālai āmāyana</i> (Benares, 1869)
<i>Bhojapi</i>	= <i>Bhojapi abandha</i> (with Gujarātī rendering, Bombay, 1886)
<i>Mālatīm</i>	= <i>Mālatīmādhava</i> (Bombay S S)
<i>Rasagang</i>	= <i>Rasagangādharā</i> (Kāvyamālā, 12, Benares S S)
<i>Rasam</i>	= <i>Rasamañjari</i> (Benares S S)
<i>Rudrata</i>	= <i>Kāvyaśāstramāla</i> (Kāvyamālā, 2)
<i>Śrngārat</i>	= Rudra's <i>Śrngāratilaka</i> (ed Pischel, Kiel, 1886)
<i>Vāgbhata</i>	= Vāgbhata's <i>Alamkāra</i> , with Simhadeva Ganī's commentary (Kāvyamālā, 48)
<i>Vāmana</i>	= V's <i>Kāvyaśāstramāla</i> (ed Cappeller, 1875)
<i>Viddhas</i>	= <i>Viddhasālabhañjīkā</i> (Poona, 1886)
<i>Vetālap</i>	= <i>Vetālapañcavimsatī</i> (Abhandlungen f die Kunde des Morgenlandes, viii, 1)
<i>Śp</i>	= <i>Śārngadhara padhātī</i> (Bombay S S)
<i>Sai asvatīk</i>	= <i>Sai asvatīk antahābhāna</i> (Kāvyamālā—in progress —and Boioach)
<i>Sāhityak</i>	= <i>Sāhityakāumudī</i> (Kāvyamālā, 63)
<i>Sāhityad</i>	= <i>Sāhityadāpana</i> (Bibl Indica)
<i>Shkv</i>	= <i>Subhāsītāvalī</i> (Bombay S S)
<i>Suirttat</i>	= <i>Suirttatilaka</i> (Kāvyamālā, 11)
<i>Hemac</i>	= Hemacandra's <i>Kāvyañūśāsana</i> (Kāvyamālā, 71)

III THE AUTHORS

As already stated, the names appended to the verses in the MS include a large number of poets, none of whom are known to be of later date than about 1000 A D. In this section, following the example of Aufrecht's articles in the Z D M G, vols xxvii and xxxvi, and of Peterson's Introduction to his edition of the *Subhāsītāvalī*, I give a list of these, along with the *pratīkas* of the verses ascribed to them in the present or other works. The collections are as complete as I have been able to make them, even in the case of the *Subhāsītāvalī* and

Sāṅgadharaśamhitā, where the task of collecting has been already done (by Peterson and Aufrecht respectively), I have thought it desirable to give the *prātikas*, adding, where traceable, the source or other citations of the verses. The utility of citing *prātikas* of verses as yet unpublished, e.g. of the numerous verses taken from the *Saduktikarṇāmṛta*, may be questioned, and in the case of some few verses from less accessible sources I have so far yielded to this consideration as to quote in full. But plainly the general adoption of this practice would have expanded this Introduction into something like a *Corpus Fragmentorum Poetarum Sanscritorum*, for which the time has hardly arrived, and which, should it ever come into being, will be of vast extent, and on the other hand the mere *prātikas* may be of some use as a basis for research.

The ascriptions in the MS seem to be, in general, where they can be tested, reliable. Occasionally verses from known sources are given anonymously. The कस्यचिद् or कस्यापि, so common in Sanskrit anthologies, is of rare occurrence. In many cases the works cited vouch for a different authorship or several different authorships, and fifty or more of the poets so named are additional to those represented in the MS. Although the dates of these poets, supposing established their claim to the authorship of the verses in question, would have a bearing upon the date of the present text, it was hardly worth while to collect the facts relating to them and the *prātikas* of their verses occurring elsewhere, and I have been content to append a list of the names along with the numbers of the verses in question. To do more would, no doubt, have been to allow too much weight to such ascriptions, so often carelessly set down, and moreover it would have been an endless task, since verses ascribed to these poets in other works would have brought in a further batch of rival claimants—a real *regressus ad infinitum*.

To the *prātikas* of verses occurring in the MS I have attached a *selection* of references for the purpose of exhibiting in this connexion any cases of alternate authorship¹. The

¹ Both here and in the text a citation without a note of authorship (except from works, e.g. the *Teṭālapañcarīṃśatikā*, which notoriously name no authors) implies agreement with the ascription given in our MS. Citations by numbers only or by *Ki*: refer to the MS.

full apparatus of references is given, as already stated, with the text. The attestations of the verses drawn from other sources do not profess completeness. I have been content, for the most part, to set down the references supplied by Aufrecht's vast collection, along with any others which were traceable without exhaustive search. Together these cover a not inconsiderable part of the literature. It should be observed that only those verses are cited which are, somewhere or other, ascribed to an author bearing the name in question. This excludes *unattributed* citations from known works (in some cases even when the work itself is named), such as the very frequent quotations of the *Kumārasambhava*, *Śiśupālavadha*, etc., these will not be missed here, and though in other connections the tracing of such verses would be of service, it is for the present best postponed, as the material collected, though extensive, is as yet far from complete.

List of Authors, with the *Pratīkas* of their Verses ¹

ACALA (Aufrecht, Z D M G xlvii, pp 4-5, C C 1, p 5, R G Bhandarkar, *Report*, 1887-91, p xxi. Mentioned (by Rājasekhara ?) in the verse Śp 176 = Bhandarkar, p xiii (60))

320 हर्षाश्रुदूषितविलोचनया

*Shm कनकभूषणसयहणोचितो (iv 76 = *Sbhv* 898, पञ्चतन्त्रे, *Pañcat* 1 85)

धुनान. कावेरीपरिसर (1 447)

प्रभाते सनद्धस्तनित (1 457)

यदा त्व चन्द्रो ऽभूर् (ii 235 = *Kvs* 360, अचलसिंहस्य, *Sml P 88b, Śp 3564)

*Sml अमुं कालत्रेप त्वज जलद (P 28a, B 32a = *Shm iv 300, अचलसिंहस्य, *S - *Ratnak* iii 51 anon, Śp 784)

परभृतशिषो मौन तावद् (B 32b = *Shm iv 343)

यदा त्व . . . (P 88b, see above)

¹ The *pratīkas* enclosed in square brackets belong to verses which in the MS are either anonymous or wrongly ascribed to other poets

Sp 784 (noted above) } given by Aufrecht,
 3564 (noted above) } with translation,
 पाणौ पद्मधिया (3803 = *Padhyana* } in the article
 ix 32, *Kis* 199, anon, etc } cited

ACALASIMHA (Aufrecht, CC 1, p 5 No information
 identical with preceding²,

170 जन. पुण्यर्यायाज्

360 यदा त्व चन्द्रो ऽभूर् († *Skm* ii 235, अचलस्य, *Sp* 3564
 अचलस्य see under ACALA)

† *Skm* अभिर्यद्वधधीरितो (iv 315)
 अभिपतति घन शृणोति (iv 313)
 अये पश्चावस्थामकण्ठ (iv 300 = अमु . . . , see under
 ACALA, *Smt* above)
 आमोदैस्ते दिशि दिशि (iv 252)
 ककुभि ककुभि ध्वान्त (iv 334)
 चक्षुः कदर्थयितु (iv 314)
 नभसि निरवलम्बि चातक (iv 312 = *Bhojap*, 205)
 परभृतशिशो etc (iv 343, see under ACALA)
 प्रतिजागृहि दुस्त्यजं (iv 344)
 विष चन्द्रालोक. (ii 173 = *Kis* 290, anon)
 अमच्छित्ये द्याया (iv 251)
 सोढप्ररुढहिमल्लम (iv 245)
 PRACALASIMHA (Aufrecht, CC 1, p 348 No
 information)
 मुखेन्दुः प्रभञ्जन° (ii 147)
 विजिम्पत्येतस्मिन् (ii 146 = *Kis* 273, anon, etc)

ACYUTA (Aufrecht, Z D M G xxvii, pp 5-6, CC 1, p 5
 No information)

413 तापस्तत्त्वणमाहितासु

Sp पौरस्त्वैर्दानिणात्वे. (1108) } given by Aufrecht, with
 रे लाङ्गलिक निषद्योक्राडे } translation, in the
 (1185) } article cited

APARĀJITARAKṢITA (hardly = BHATTA APARĀJITA, contemporary of Rājasekhara *circa* 900 A D, and author of a *Mṅgāṅkalekhakathā* Aufrecht, CC 1, p 21, Peterson, Introduction to *Sbhv* p 1)

5 श्रेयासि व. स सुगतः

443 स्मितज्योत्स्नादानाद्

*Skm तद्गर्भभूयतस्त्वणीर् (1 367)

तमोभिर्दिक्कोणैर् (1 434)

Sbhv क्षुत्क्षामेय कथ कथचिद° (1024, भट्टापरान्तस्य)

ABHINANDA (GAUDA ABHINANDA, son of Bhatta Jayanta, author of the *Kādambavikathāsāra* and *Yogarāśasthasāra*, and contemporary of Rājasekhara, *circa* A D 900 Aufrecht, Z D M G xxvii, pp 6 and 27, CC 1, p 24, Buhler, *Indian Antiquary*, ii, pp 102-6, Peterson, *Fourth Report*, p vii, Bhandarkar, op cit, p xxi (Abhinandana) Note that the author of the *Rāmacarita*, Abhinanda son of Śātānanda (= Rudrāta?), is a different person)

75 वाप्यो दन्तुरितोदराः (*Skm ii 760, वीर्यमित्रस्य)

130 विबुद्धीधितिभेद° (*Skm ii 830, anon)

313 आवृण्वाना द्यगिति जघन (*Skm ii 676, राजशेखरस्य)

319 न वत विधृत. काञ्ची°

457 दग्धव्येय नवकमलिनी

*Skm अन्तर्मन्युविभिन्न (ii 856)

अर्धोक्ते भयमागतो (ii 213)

आभोगिन. किमपि का (ii 876)

उन्नीतो भवभूतिना (v 128)

किमिति कवरी यादृक् (ii 242 = *Kis* 444, anon)

कियन्त चित्काल दशन (ii 627)

तडित्तैज.पुञ्जैर् (iv 309)

दिक् सरागमुख (ii 748)

धीरा धरित्रि भव (i 262 = *Padyāv 147, सुदेवस्य)

निष्कन्दामरविन्दिनी (iv 4 = *Śp* 1214, कस्यापि, *Sarasvatik* ad iv 49 anon, *Khandap* 25, *At*, p 36 anon, Hemac p 264 anon, *Sūktvratn 745 anon)

नेतु वाञ्छति नीड (ii 801,

मूर्ध्ना जाम्बवतो ऽभिवाद्य (v 100 = *Sarasvatīh arl*
v 139 anon, Hemac p 296 anon)

मृगेन्द्रस्येव चन्द्रस्य (i 401)

राधायामनुवद्व (i 267)

लक्ष्मीवशीकरणचूर्ण (iii 46 = *Sarasvatīh arl* v 170
anon)

वत्स स्थावरकन्दरेषु (i 256 = *Kṛs* 46 anon, *Padyāi*
150, *~S-Hāiāi* 9a (67))

व्याप्याशा शयितस्य (iv 41)

शफर सहर चचलता (iv 119)

शाखानामुपरि स्थितैः (iv 241)

शृङ्ग भृङ्गिन्विमुञ्च (i 159)

सौजन्याङ्कुरकन्द (iii 52)

हारश्रीसुहृदो (i 385)

*Padyāi वत्स (150, see *~Shm* above)

~Sml B एकैकैव निजवृन्दमध्यगा (141a, अभिनन्दनस्य, a different
person ?)

पङ्कानुषङ्ग . . . (*P* 99a, see *Śp* below)

लोचनेन कुमुदं स्नोयते (141a, अभिनन्दनस्य)

~S-Hāiāi वत्स . . . (9a, 67, see **Shm* above)

Śp यद्वीचिभिः सुशसि (1090 = **Shm* iv 53, शुभाङ्गस्य,
given with translation by Aufrecht, Z D M G
xxvii, p 27)

सखीभिश्चा याचे (3485, गौडाभिनन्दनस्य)

भूभेदै कतिचिन्निरा (3763, अभिनन्दनस्य)

पङ्कानुषङ्गं पथि विस्मरन्तः (3917, अभिनन्दनस्य, **Sml P*
99a, **Sabbhyāl* vii (26a))

Suritāt तस्यां निजभुजोद्योग (ad iii 16)

Ujjvaladatta's *Unāditīti* (Aufrecht's ed, p xviii, fragments)
तटी विन्ध्यस्याद्वैरभजत जटायोः प्रथमजः (i 2, *Vindhyā-*
varnane)

क्रमेण सप्तरोहिषि (i 48)

आवर्तमाना ददृशे दिवापि रजनाविव (ii 103)

समादधे काञ्चिमकुञ्चय कचान् (iv 117)

Rāyamukuta's Commentary on the *Amarakośa* (fragments)

अच्छमल्लपरिषदिहरन्ती (*ad* 11 5, 4)

हणञ्चि कश्चित्क्रमसप्तरीहिषी (*ad* 11 5, 10)

साधूदित काकलिभिः कुलीनाः (*ad* 1 1, 7, 2)

ABHISEKA (no information)

133 नवे धारासारे

AMARASIMHA (identical with the lexicographer² Praised by Śālikanātha in a verse quoted from the *Skm v 131 by Aufrecht Aufrecht, Z D M G xxxvi, pp 361-4, C C 1, p 27 The references in Wassiliew, *Buddhismus*, p 53, Tāiānāth, pp 172 and 174, are perhaps to the lexicographer)

165 सो ऽनङ्गः कुसुमानि (*Skm 11 108)

*Skm has six verses, all quoted by Aufrecht, with translation in the article indicated above, viz

असञ्जाः खल्लेते (iv 180)

आजन्मस्थितयो महीरुह (iv 97 = *Śp* 1122, कस्यापि, *Sūktuāt 40a, 673 anon)

कुचौ धत्तः कम्प (11 121 = *Krs* 463, नरसिंहस्य)

तोय निर्मथित घृताय (v 218)

ये कल्लोलैश्चिरमनुगता (1 453)

सो ऽनङ्ग. . . (11 108, see above)

~*Padyavenī* उन्नाहामुदवर्द्धितान्यतमसि (vii 71a, अमरस्य)

कस्तूरी जायते कस्य (vii 71a, अमरस्य)

कालीभाग्यहव्यये (" ")

AMARŪ OF AMARŪKA OF AMARAKA (Aufrecht, Z D M G xxvii, pp 7-8, C C 1, pp 27-8, 11, pp 5-6, 187, 111, p 7, Peterson, op cit, pp 1-3, Simon, *Amarūśataka in seinen Recensionen dargestellt*, Kiel, 1893, Durgāprasād and Parab, *The Amarūśataka of Amaruha* (Kāvya-mālā, 18), Bombay, 1889 I quote the numbers of this last edition, which includes extra verses from the commentaries, from various MSS, from *Sbhv*, *Sml, *Śp*, *Aucityav*)

349 व(च)लतु तरला घृष्टा (*Skm 11 226, *Sbhv* 1575, etc)

351 यदि विनिहिता शून्या (*Skm 11 244, *Sbhv* 1625)

[~]*Skm* 1 76=2, 123=1, 234=38, 459=123, 11 23=29, 37=41, 115=52, 183=4, 211=51, 214 (कस्यचित्) =75, 216=57, 217=18, 218=47, 226=146, 227=28, 228=97, 229=11, 230=73, 232=69, 233=30, 238=7, 244=149, 245=81, 248=23, 249=49, 250=39, 251 (कस्यचित्)=85, 256 (वीरस्य, अमरो)=132, 262 (कस्यचित्)=61, 266 (कस्यचित्)=35, 308=31, 397=34, 398=116, 406=19, 407=9, 422=20, 423=67, 426=99, 440=13, 446=12, 447=62, 485=64, 619=21, 629=82, 630=36, 666=21, 673=72, 705=16, 861=24, 892=25, 893=43, 894=58, also the following —

अमुष्मै चौराय खरस (1 143 = *Sbhu* 1979, अहिर्षदे-
वचौरयोः)

इह निशि निविडनिरन्तर (11 320)

उन्मीलन्ति नखैर्लुनोहि (11 149 = [~]*Padyāu* 356, शुभो.,

[~]*Sml* P 68b, कस्यापि, [~]*Saml* 102 anon. , *S-*
Hārāu 38a, 110 anon. , *Śp* 3489, सत्कविमिश्रस्य,
Sāhityad p 329 anon. , *Sāhityak ad* 23 anon.)

कनककुण्डलमण्डित (1 142)

कर्णे यन्न द्रुत (11 196, [~]*S-Mukt* 2 92 anon.)

दहति विरहे ऽङ्गानि (11 200 = *Krs* 447 anon.)

धावति चेतो न तनुर (11 328)

यदि विनिहिता . (11 244, see above)

लीलालक्षललाट (11 119)

वलतु तरला . . (11 226, see above)

व्यावृत्त्या शिथिलीकरोति (11 420)

झोको ऽय हविषा (1 144)

सखि स सुभगो मन्द (11 201 = *Krs* 407 anon. , *Sbhu*
1118 anon.)

[~]*Sml* B See Bhandarkar, loc cit. All the verses there cited are to be found in the *Kāryamālā* edition of the *Śataha* (see *Pratikas* at end), excepting

प्रणयविषदा वक्त्रे (137b = *Krs* 517, *Ratnāvalī*, 111
55, etc.)

⁴*Sm/P* The verses quoted all occur in the edition of the *Śataka* (viz 57a = 85, 58a = 35, 59b = 96, 61a = 4, 64a = 148, 66a = 10, 69a = 110, 84a = 73 and 49, 84b = 97, 85b = 91, 86a = 5, 89a = 39, 118a = 36, 123a = 94, 123b = 9, 124b = 98, 125a = 101 and 46, 125b = 37), excepting

सर्तव्या वयमिन्दुसुन्दर (57a = ^{*}*Saml* 77 anon, ^{*}*S-Hārāi* C 31a, 37 anon, ^{*}*S-Mukt* 1 64 anon, *Śp* 3392, कस्यापि)

⁴*Sabhyāl* Besides verses occurring in the edition (viz A 20b [1v 159] = 3, A 22a [v] = 115 and 16, A 24a [v] = 161, A 25a [v1] = 127 and 32, A 10a [11] = 111 and 19, A 13a [111 55] = 17, A 19a [1v 119 and 125] = 40 and 41, A 29b = 83, A 30b = 7, B 1a = 12), we find the following —

दिशा हाराकाशः शमित (A 24b [v1] = *Sbhv* 1766 कस्यापि, *Śp* 3870, कस्यापि)

शान्ते मन्मथसगरे (A 22a [v] = *Sbhv* 2134, कस्यापि, *Śp* 3703, कस्यापि, ^{*}*S-Muktār* xviii 12 anon, ^{*}*S-Mukt* 1 15 anon, ^{*}*S-Ratnak* v 140 anon, ^{*}*Sāras* 7b, 83 anon, *Padyarac* viii 10)

^{*}*Padyar* Nos 210 (= Ed 28), 222 (= Ed 30), 228 (Ed 80), 230 (Ed 97), 236 (Ed 92), 310 (= Ed 35)

^{*}*Padyāmṛtat* 111 52 = Ed 82

^{*}*S-Hārāi* 31a, 335 = Ed 61 { in addition to a number of
36b, 393 = Ed 35 { verses from the *Bālabhārata*
of Amaraçandra

Klbh गन्तव्य यदि नाम (*ad* 11 1 = *Aucityar* *ad* 18 = *Sbhv* 1059, कस्यापि, Hemac Comm, p 9 anon)

Aucityar *ad* 18 (see above), *ad* 39 = Ed 3

Padyarac viii 11 and 14 = Ed 105 and 69

Sbhv } See Peterson and Aufrecht, locc citt All the verses
Śp } are noted in the edition of the *Śataka*, excepting
कालप्राप्त महारत्न (*Sbhv* 892)
कृतकमधुराचारे (*Sbhv* 1047)

ARAVINDA (Aufrecht, CC 1, p 24 No information
430 निर्दे भद्रमवस्थितासि (^{+Skm} 11 298,

^{+Skm} (in addition to the above) वातोद्भूतरजोनिज (11 803,

ASVAGHOSA (said to have been a contemporary of Kaniska Weber (see the work cited under A 5 below), Aufrecht, CC 1, p 34, Peterson, op cit, p 8) As regards the information obtainable from Buddhist sources concerning this famous author, it may be sufficient to refer to the article Asvaghosa by M Anesaki in Hastings' *Encyclopædia of Religion and Ethics* and the works there cited, adding M Lévi's articles in the *Journal Asiatique* for 1896, 1897, 1908 The following is a list of the works ascribed to Asvaghosa and to the two writers Ārya-Śūra and Mātīceta, who have most claim to be identified with him, concerning which identification see F W Thomas, *Album Kern* (Leiden, 1903, pp 405-8, and *Indian Antiquary*, 1903, pp 345-60, and ref

A Works existing in Sanskrit

(a) Works attributed to Asvaghosa

1 *Buddhacarita-kāvya*, edited by Cowell, *Anecdota Oxoniensia, Asian Series*, 1, vii (Oxford, 1893), and translated by the same, *Sacred Books of the East*, xlix (Oxford, 1894), and by Formichi (Bari, 1912), for the Tibetan and Chinese versions see B 5 and C 3 below (Asvaghosa)

2. *Śāriputra-prākāśana*, a play, fragment published by Prof H Luders (*Sitzungsberichte der k preuss Akademie d Wissenschaften*, 1911, xvii, cf *K preuss Turfan Expeditionen, Kleinere Sanskrit-Texte*, Heft 1 (Berlin, 1911), by the same)

3 *Saundarananda-kāvya*, edited by Haraprasād Śāstrī (*Bibliotheca Indica*, ns, 1251, Calcutta, 1910)

4 *Gandī-stōtā* (in Chinese transliteration, see B 2 below (Asvaghosa)) to be edited by Baron A von Stael-Holstein in *Bibliotheca Indica* (see *Bulletin de l'Académie Impériale*, 1911, p 1044)

5 *Vajrasūci* (edited with translation by Weber, *Die V des Aśvaghosa* (*Abhandlungen d. Königl. Akademie d. Wissenschaften zu Berlin*, 1859, pp 205–64, where the problem of the authorship is discussed))

(b) Works attributed to Mātrceta

6 *Śatapañcāśatka-stotra*, fragments published by Prof. Sylvain Lévi (*Journal Asiatique*, 1910, xvi, pp 433–56) and Prof. de la Vallée Poussin (*J R A S*, 1911, pp 759–77), see B 8 (Aśvaghosa), B 19 (Mātrceta), and C 7 (Mātrceta)

(c) Works attributed to Ārya-Śūra

7 *Jātakamālā*, edited by Kern, *Harvard Oriental Series*, 1, 1891, translated by Speijer, *Sacred Books of the Buddhists* (London, 1895, see B 23, C 8 below (Śūra))

8 *Subhāsitataranaharandaka-kathā* (see Prof. Sylvain Lévi, *Rapport sur sa Mission*, pp 15–16 of *Comptes Rendus de l'Académie des Inscriptions*, 1899, and *Album Kern*, p 406, = B 28 below (Śūra))

B Works existing in Tibetan

(a) Works attributed to Aśvaghosa

1 *Astavighna-kathā* (Tanjur, *Mdo*, xciv, foll 206–10)

2 *Gandistotra-gāthā* (Tanjur, *Bstod*, foll 210b–214a, see A 4 above (Aśvaghosa))

3 *Daśākuśalakarmapathanideśa* (Tanjur, *Mdo*, xciv, foll 271–3, see C 2 below (Aśvaghosa))

4 *Parāmāṇīthabodhicittabhāvanākāmaśāsanamgraha* (Tanjur, *Bstod*, xxxiii, foll 145–6)

5 *Buddhacarita-mahākāvya* (Tanjur, *Bstod*, xciv, foll 1–119, see A 1 above and C 3 below (Aśvaghosa))

6 *Maṇḍipamāhākārikāśāstikāpāñcāśatī* (Tanjur, *Rgyud*, lxviii, foll 157–8)

7 *Vajrayānamūlapattisamgraha* (Tanjur, *Rgyud*, xlviii, 219b–220b)

8 *Śatapañcāśathanāma-stotra* (Tanjur, *Bstod*, foll 129a–136b, see A 6 above (Mātrceta), B 19 (Aśvaghosa), C 7 (Mātrceta) below)

- 9 *Śohavimodana* (Tanjur, *Mdo*, xciv, foll 270-1)
- 10 *Samantabodhicittabhāvanopaleśāra nasamgraha* (Tanjur, *Mdo*, xxxiii, foll 146-7)
- 11 *Sthūlapattī* (Tanjur, *Rgyud*, xlviii, foll 2204-221a)

(b) Works attributed to Mātrceta

- 12 *Āryatā ādevīstotī asarvāsthasādhananāma-stotī ārya* (Tanjur, *Rgyud*, xxvi, foll 60-2)
- 13 *Ekottarika-stotīa* (Tanjur, *Bstod*, fol 113)
- 14 *Kaliyuga-parīkathā* (Tanjur, *Mdo*, xxxiii, foll 134-6, xciv, foll 226-8)
- 15 *Caturvārya-kathā* (Tanjur, *Mdo*, xxxiii, foll 131-4, xciv, foll 223-6)
- 16 *Tiratnamangala-stotīa* (Tanjur, *Bstod*, foll 111-12)
- 17 *Tiratna-stotīa* (Tanjur, *Bstod*, foll 116)
- 18 *Maticitāgītī* (Tanjur, *Rgyud*, xlviii, fol 9)
- 19 *Misra-stotīa* (Tanjur, *Bstod*, foll 200-13 = A 6 (Mātrceta), B 8 (Asvaghosa), as amplified by Dignāga see I-tsing, trans Takakusu (Oxford, 1896), p 158)
- 20 *Varnanāharanana-stotīa* (Tanjur, *Bstod*, foll 93-111, partly edited with translation by F W Thomas, *Indian Antiquary*, 1905, pp 145-63)
- 21 *Samyagbuddhalaksana-stotīa* (Tanjur, *Bstod*, foll 111-12)
- 22 *Sugatapañcatiratna-stotīa* (Tanjur, *Bstod*, foll 113-15)

(c) Works attributed to Śūra (*Album Kein*, loc cit)

- 23 *Jātakamālā* (Tanjur, *Mdo*, xci, foll 1-148 = A 7 above (Śūra), C 8 below (Sūra))
- 24 *Pāramitāsamāsa* (Tanjur, *Mdo*, xxxiii, foll 246-66)
- 25 *Prātimokṣasūtrapaddhati* (Tanjur, *Mdo*, lxxiii, foll 1-lxxiv, fol 110)
- 26 *Bodhisattvayātakadharmagandī* (Tanjur, *Mdo*, xciv, foll 119-24)

27 *Supathādeśa-parīkathā* (Tanjur, *Mdo*, xciv, foll 235-65)

28 *Subhāsita-atnaka-andaka-kathā* (Tanjur, *Mdo*, xcxi, foll 118-31, xciv, foll 210-23 = A 8 above)

C Works existing in Chinese (Nanjio, *A Catalogue of the Buddhist Tripitaka* (Oxford, 1883))

(a) Works attributed to Asvaghosa (Nanjio, col 368)

1 *Fifty Verses on the Rules for Serving a Teacher* (No 1080)

2 *Daśadustaka-mamaṅga-sūtra* (No 1379 = B 3 above (Asvaghosa))

3 *Buddhacarita-kāvya* (No 1351, translated by Beal, *Sacred Books of the East*, vol xix (Oxford, 1883) = A 1 and B 5 above (Asvaghosa))

4 *Mahāyānabhūmiṣūtravācāmūlaśāstra* (No 1299)

5 *Mahāyānaśāddhotpāda-śāstra* (Nos 1249-50, translated by Teitaro Suzuki, *Asvaghosa's Discourse on the Awakening of Faith in the Mahāyāna* (Chicago, 1900))

6 *Sūtrālamkāra-śāstra* (No 1112, translated into French by M Huber (Paris, 1908))

(b) Work attributed to Mātrceta (Nanjio, op cit, col 378)

7 *Buddhistotrāḍhaśataka* (No 1456 = A 6 (Mātrceta), B 8 (Asvaghosa), B 19 (Mātrceta))

(c) Works attributed to Ārya-Śūra (Nanjio, op cit, col 372)

8 *Jātakamālā* (No 1312 = A 7, B 23 above (Śūra))

9 *Bodhisattvaka-maphalasamṣṭpani-deśa-sūtra* (No 1349)

This is not the place for a further discussion of the identification of the three writers. It will be seen that, so far as the Sanskrit, Tibetan, and Chinese versions of the same works exist, the attributions are identical, except in the case of the *Misaka-stotra*, which the Tibetan version ascribes to Asvaghosa and Dignāga instead of to Mātrceta and Dignāga. In view of the fact that the original form of this *stotra*, the *Śatapañcāśatka*, is unanimously ascribed to Mātrceta, this divergence is not of any special moment. It may be noted that the three names

Asvaghosa, Māticeta (which recurs in inscriptions, see *Corpus Inscr Indicarum*, III, index), and Sūra have all the appearance of genuine proper names, not of titles, and should therefore *prima facie* designate different individuals

As regards the question of several Asvaghosas, see the works of Anesaki and Suzuki cited above

2 आवाहृतमण्डलाय (*Sbh* 74 anon *Vāmana ad* iv
3 7 anon, etc)

Sbhv कदर्थितस्यापि हि धैर्यवृत्तेर् (528 = *Śp* 227, भर्तृहरे
Bhartihari, II 75, **S-Ratnak* II 88 anon
*S-Hārār 47a, 343 anon)

जयन्ति जितमत्सरा. (198)

जातश्च नाम न विनङ्गयति (529)

नैवाकृतिः फलति नैव (3100 = **S-Muktā* VIII 24
anon, Bhartihari, II 94)

व्यायस्यन्नपि कश्चिद् (3142)

(None of the above have been traced in the works ascribed to Asvaghosa)

Rāyamukuta's commentary (*Padacandrikā*) on the *Amarakośa*
ad I 1 1 9 = *Saundarananda-kārya*, I 24,
ad I 1 1 12 = *Buddhacarita*, VIII 13

The citations give the name of the book, not of the author. The *Saundarananda* was until recently known only by this citation, which seems to be repeated in a second commentary (*Tikṣaśāstra* of Sarvānanda). The same commentary and also a third commentary, *Īṅgabhaṭṭiya*, refer to the *Buddhacarita*, perhaps to the above passage. See Haraprasād Śāstrī's *Preface* to his edition of the *Saundarananda-kārya*, p. XXI, and his reference to Śesagiri Śāstrī's *Report on the Search for Sanskrit MSS*, 1893-4 (Madras, 1899), pp. 23-40.

Ujvaladatta's commentary on the *Unādisūtra*

ad I 156 = Rāyamukuta *ad Amarakośa*, I 1 1 12
above

UṬPALARĀJA (or UṬPALARĀJA DEVA, identified by the editor of the *Aucityavivācārācā* in *Kāryamālā*, I, p. 131 n, with the ācārya, *circa* 930 A.D., of Abhinavagupta. Aufiecht, *Z D M G* XXVII, p. 12, CC I, p. 64, Peterson, *Fourth Report*, p. XIII)

ad 140 स जयति मदलेखो° (*Shm 1 463)

289 तस्यास्तापभुव नृशस

*Shm अये गीत सरसकवयः (v 289 = Bhartṛhari, iii 67, *Śp* 4176, भर्तृहरेः, *S-Ratnak vii 18 anon)
जयति स मदलेखोच्छृङ्खला (1 463, see above)
तापात्पिण्डितविग्रहे (ii 719)

Aucitya अहौ वा हारे वा (ad 16 = Bhartṛhari, *Suppl* 24, *Shm v 299, मुञ्जस्य, *Sbh* 3413 anon, *Śp* 4102, भर्तृहरेः, *Kāvyap*, p 59 anon, *As* ad xx 28 anon, *Vetālap* pp 7-8 anon, *Śṛṅgāra-atnākāśa*, 5, *Padyāmrtat iii 73, काव्यप्रकाशे, *Rasaviṇāśa, § 81 anon, *At*, p 57 anon, *S-Ratnak vii 26 anon, *Padyaenā, 69b, जगज्जीवनवृज्यायाः, *S-Prab 153 anon, *Padyarac* xiii 62, भर्तृहरेः, *Ind Spr* 2 844)

Kbbh मात्सर्यतीव्रतिमिरा (ad ii 1)

Suvrttat हुताञ्जनश्चामरचिखवैते (ad ii 6)

Dhvanyāl तैस्त्रिरषुपयाचितैर् (Comm, p 30 anon)

UDBHATA (BHATTA UDBHATA, circa 800 A D Aufrecht, CC 1, p. 66, Buhler's *Kashmir Report*, p 13, Peterson, op cit, p 13, Colonel Jacob, *Notes on Alamkāra Literature*, J R A S 1897, pp 286-7 and 829-53, where this author's *Alamkārasāsamgraha* is edited with indices A lost *Kumārasambhava* is quoted by the same writer as his own work)

203 किं कौमुदीः शशिकलाः (*Sbhv* 1463, *Śp* 3269, कस्यापि, *Padyarac* iv 3, कस्यापि)

*Shm कालिन्दीजलकुञ्जवञ्चल (1 287)

Sbhv अयं बन्धुः परो वेति (498, see under Dandin)

किं कौमुदी. . . (1463, see above)

किमिह बद्धमिहैतैर् (3453 = Bhartṛhari, 1 53, *S-Mukt iii 5 anon, *Saml 48 anon)

KĀLIDĀSA (Aufrecht, Z D M G xxvii, pp 15-17, xxlii, pp. 306-12, *Strophen von Kālidāsa* (where the verses not found in the known works are collected, including

nearly all such verses cited below), CC 1, p 99, Peterson, op cit, pp 18-23, Bhandarkar, *Report*, 1897, p xxv)

95 = *Śak* 3, 204 = *Vikram* 1 9, 239 = *Śak* 33, 253 = *Śak* 44

*Skm A number of verses from the known works (viz, 1 85, 11 55, 403, v 192, 333, 334 = *Śak* 1 93, 132, 109, 170, 171, 1 21, 11 399, 495, 529 = *Vikramorv* 1 60, 21, 32, 11 337, 583, 584, 654 = *Mālavik* 24, 27, 29, 73, 11 620 = *Kumāras* viii 82), also the following —

अवचन वचनं गुरुसनिधाव् (11 39 = *Krs* 250 anon, *Sbhv* 2052, वामनखामिनः, *Śp* 3957, वामन°)

उपरि गूढहिमाशु (11 750)

कश्चिदाचो रचयितु (111 14)

क्रमशरलितकण्ठ (11 461 = *Krs* 259, *Viddhaś* iii 3)

क्वाकृत्य(क्वाकार्यं) शशलक्ष्णः (11 524 = *Sbhv* 1343, *Sarasvatik* ad v 157 anon, *Sāhityad* 99 anon, etc, *S-Mukt iv 17 anon, *Ekā*, p 109 anon, *At*, p 58 anon, *Vikramorv*, Act iv (some edd))

दिवापि जलदोदयाद् (11 313)

न वक्ति प्रेमार्द्र (11 29)

प्रियायां खैरायामति (iv 223 = Aufrecht, Z D M G. xxxix, pp 308-9)

यत्त्रैलोक्यमनोरथस्व (11 336)

ववुरेव मलयमहतो (11 22)

स्वप्न प्रसीद भगवन् (ii 473 = *Krs* 499 anon)

*Smṛ See Bhandarkar, loc cit The verses are all taken from the known works (*B* 71a = *Śak* 133 and 132, 72a = *Śak* 44 and 35, 82a = *Megh* 107 and 111, 86a = *Śak* 42, 91b = *Rghv* xvi 50, 97a = *Kum* 1 39, 110a = *Vikram* 26; 128b (चलापाङ्गा) = *Śak* 22, 129a = *Śak* 23 and 16, 133a = *Rghv* xvi 60, 135a = *Kum* viii 57, 137b = *Kum* iv 17 and 15, 150b = *Vikram* 49, 151b (तन्वी स्नामा) = *Megh* 80, 151b (अपि तुरग) = *Rghv* ix 67, 175b = *Śak* 9, 8, 166, 176b = *Śak* 32; 189b (चाप्रा°) = *Rghv* ix 63,

(अपि तुरग) = *Rghv* ix 67, (परिचय) = *Rghv* ix 49, (मेदःकृद्) = *Śak* 38, 191a = *Śak* 14 and 170), except the following —

आशिष्टबालतरुपञ्चव (*B* 128b)

वृत्ताकार्य . . . (*P* 66b, *B* 74b, see above)

जाति जगति वात्सीकौ (*P* 15b = *S-*Hā*āv 34a, 140, *S-*Ratnak* ii 33 anon given by Bhandarkar, p xv)

द्विचमुचुकन्दमुकुल (*B* 125a)

पयोधराकारधरो (*P* 105a, *B* 131a = *Sp* 3927, *Sabhyāl A 8a, *S-*Mukt* iv 18 anon, *Sāras 4b, 38 anon, *Padyarac* ix 14, *Bhojapr* 296)

लचीकृतस्य हरिणस्य (*B* 189b)

*Sabhyāl A 8a (अनाघ्रात) = *Śak* 43, A 10b (शुश्रूषस्) = *Śak* 93, A 24a (सुभग) = *Śak* 3, A 28a (गच्छति) = *Śak* 33 Also the following —

पयोधराकारधरो (*A* 8a, see above)

मित्रा मन्त्रय मनु (*C* 1a)¹

*Subhās 38a (पादन्यास) = *Śak* 208

*Padyarac 11a = *Rghv* vi 75, also the following —

आलिङ्गतो वसधा निज (ii 57, 108 = *Dhanāñjana-vyaya* (Calcutta, 1857), p 6)

एको ऽपि चय इव भाति (v 66 = *Sabhyāl 8a anon (?), *Bhojapr* 295, वररुचेः)

मदनविविधपाचा मङ्गलं द्योतयन्ती (v 114, *Kāmasa* and *Akbarī-Kālidāsa* ' of *Kvs* 172)

विदितं ननु कन्दुक (iv 67 = वनिताकरतामरस, etc *Sp.*, *S-*Mukt* iv 22, रामनाटकात्, *Sabhyāl 8a anon (?), *Bhojapr* 294, see Aufrecht, *ZDMG* xxxvi, p 310, and below under Dandin)

¹

मित्रा मन्त्रय मनु जीवितसमा दचक्रतु कीदृशौ
कीदृशौ मरुकीकटी शिखिरतिः का काममामन्त्रय ।
कौ भक्ता विरहातुरो चरति कस्तोये मिलित्वा भृश
लिप्यभ्यासपरायणा गुरुगृहे किं पाप इत्यर्भकाः ॥

*S-Hārāv C 3b, 29 = *Kum* 1 48, C 7a, 68 = *Kum* 1 45,
C 17a, 98 = *Vikramor* 1 9, also

अहो मे सौभाग्य (32b, 114 = *Bhojap* 250)

जाते जगति वात्सीकौ (34a, 140, see above)

यत्रैना लहरी चलाचल (C 3b, 28 = *Kulalay ad*
170 anon, *At*, p 353 anon)

विहाय कमलालयाविल (28b, 63¹ = *S-Ratnak 1
16 anon)

*Sbhr See Peterson, loc cit The verses there given are
all from known works (1963 = *Kum* viii 63, 1332 =
Śak 43, 1542 = *Kum* 1 40, 1467 = *Vikram* 1 9,
see above (*Kis* 204), 1678 = *Rtus* vi 20, 1528 =
Kum 1 43, 1337 = *Megh* 103, 1543 = *Rghv* iii 8,
1566 = *Kum* 1 36, 561 = *Śak* 208 (पादव्यास), 1499 =
Kum 1 47, 1643 = *Kum* iii 29, 1273 = *Śak* 73,
1567 = *Kum* 1 35; 1491 = *Kum* 1 48, 1901 = *Kum*
viii 57, 1336 = *Megh* 102), except

उपाजिताना वित्ताना (3037 = *S-Muktār vi 11
anon, *Pañcat* ii 157, *Ind Sp* ² 1307, etc)

ज्ञाकार्य . . . (1343, see above)

Śp The verses are all given by Aufrecht, loc cit, with
references to the known works, except in the case of
the following —

अष्टशं नितम्बभागे (3376)

एतानि निःसहनतोरु (3410 = *Sarasvatik ad* ii 33 anon)

तारतारतरैरैतैर् (544)

पयोधराकारधरो (3927, see above)

लक्ष्मीक्रीडातडागे (3644 = *Sbhr* 2005, कस्यापि,
*S-Samcaya, xxviii 1 anon, *S-Ratnak vi 143
anon, *S-Prab 32 anon, *At*, p 11 anon,
Bhojap 256)

विहाय कमलालयाविलसितानि विद्युत्तटी
विडम्बनपटूनि मे विहरणं विधत्ता मनः ।
कपर्दिनि कुमुदतीरमणखण्डचूडामणौ
कटीतटपरीभवत्करटिचर्मणि ब्रह्मणि ॥

वनिताकरतामरस (one MS = विदित ननु कन्दुक above)
वेणी विडम्बयति (3378)

हेमाश्वोरुहपत्तने (two MSS)

Aucityar (ad 13 = *Megh* 6 and *Kum* viii 87, ad 16 =
Kum iii 29 and 28, ad 28 = *Kum* ii 64, ad 38 =
Vikram 25 and *Kum* iii 72), also

इह निवसति मेरु (ad 20 = *Bhojap* 112)

Khbh (ad iv 1 = *Megh* 102, ad v 1 = *Rghv* i 13), also

रक्तस्व नवपल्लव (ad iii 1 = *Sbhu* 1364, श्रीयशोवर्मणः,
Mahānāt iv 34, *Kuvalay* ad 56 anon, *Dhvanyāl*,
pp 90-1 anon, *At*, p 39 anon, *Namī ad*
Rudrātā, x 29 anon)

Surittat (ad ii 5 = *Rghv* i 12, ii 6 = *Kum* i 1, ii 22
= *Kum* ii 64, ii 34 = *Megha* 49 and 1, ii 38 = *Śak*
39, iii 17 = *Kum* i 39 and iii 29, iii 18 = *Kum*
viii 63, iii 19 = *Kum* i 61, iii 21 = *Megha* 2)

At, p 19 = *Rghv* iv 49, *Pratāpar* Comm, p 150 =
Śak i 22 (17), *Rasagang*, p 318 = *Rghv* v 68, p 340
= *Kum* i 3, *Ekār* Comm, p 104 = *Rghv* xii 14,
and *Śak* vii 17, *Dhvanyāl*, p 123 = *Megha* 8 and
Śak i 20, p 124 = *Śak* i 20 (15), *Namī ad* *Rudrātā*,
p 12 = *Rghv* i 77, p 110 = x 48, p 159 =
Kum iv 16

Padyarac (iii 40 = *Rghv* vii 50, v 8 = *Ratnāvalī*, ii 38,
Kvs 422, vi 11-12 = *Megha* 103 and 95, vii 20 =
Rghv xia 27, ix 41, पयोधराकार *v supra*, xii 24 =
Śak 131, xiii 13 = *Śak* 312, xv 69 = *Śak* 170)

Daśar मत्ताना कुसुमरसेन षट्पदानां (ad iii 14, विक्रमोर्वशा)

KUMĀRADĀSA (KUMĀRA, KUMĀRADATIA, KUMĀRA BHAIṬA,
BHATTA KUMĀRA seventh century^p Aufrecht,
ZDMG xxvii, p 17, CC i, p 110, Peterson,
op cit, pp 24-5, Bhandarkar, *Report*, 1897, p xxv,
Leumann, *Zum Jānakīharāna des Kumāradāsa* (Vienna
Oriental Journal, vii 226-32), Thomas, *The Jānakī-
harāna of Kumāradāsa* (JRAS 1901, pp 253-80),
Keith, *ibid* pp 578-82, editions of the *Jānakīharāna*,

by Dharmārāma (Colombo, 1891), Haridāsa (Calcutta, 1893), Nandargikar (Bombay, 1907))

366 बाले नाथ विमुञ्च (*Shm II 216, अमरो, *Amaru*, 57 etc, etc)

*Shm तस्या मनोज्ञस्वर (II 369 = *Jānakīh* VII 17)

*Padyāv प्रियसखि न जगाम (314) ¹

* *Sml* See Bhandarkar, loc cit The verses come from the *Jānakīharana* (95a (P 78b) = I 36, 95b (P 79a) = I 34, P 81b = VII 7, B 96b = I 32, '8b = I 29, P 114a = VIII 96, B 132a (P 106a) = III 38, 191 = VI 3, 192a = VI 4), except the following —

प्रथममनुतरन्ती (P 106a) ²

न पाणिप्रच्छाद्य (P 106a = *Sp* 3943, कस्यापि बाले नाथ . . (P 86b, B 105a, see above.

प्रचण्डवातोपरमेण निश्चलं (B 184b)

S-Hārāv C 10b, 112 = *Jānakīh* I 34, 13b, 51 = I 32, 14b, 68 = I 29, also

प्रत्ययभास्करकराण्य (60b, 605) ³

Sbhv 1569 anon = *Jānakīh* I 28, 1654 = III 2, 1751 = XI 53, 1752 = XI 59, 1753 = XI 60 1754 = XI 73, 1755 = XI 75, 1757 = XI 63, 1812 = XII 9, also the following —

प्रियसखि न जगाम वामशील.

स्फुटममुना नगरेण नन्दसूनुः ।

अदलितनलिनीदलेव वापी

यदहतपल्लव एव काननान्त. ॥

प्रथममनु[त]रन्तीष्वभसि प्राणनाथ

प्रतियुवतिषु सेर्यावृत्तयः सुधुवो ऽपि ।

सललितमवतेरु. सक्रम न्यासभीते (sic for त ^२)

स्वलितचरणगुञ्जन्नूपुराः कौतुकेन ॥

प्रत्ययभास्करकराण्यशातकुम्भ

रत्नावलीकिरणभास्वरभाजनेषु ।

यत्स्वादुहृद्यहितमन्नमनस्यमन्ति

काले जनः प्रिययुतस्तुदुशन्ति धर्मान् ॥

अभिनव गलिताशुक (2161)

किं भूषणेन रचितेन (2165)

बाले नाथ . (1614, see above)

स्वामिन् प्रभो प्रिय गृहाण (2096 = *Śp* 3691)

Śp 3356 = *Jānakīh* 1 29, 3344 = 1 32, also

बाले नाथ . . (3554, see above)

स्वामिन् . . (3691 = *Sbhv* 2096 above)

Aucityar अचि विजहीहि इडोपगूहन (*ad* 24, see Peterson, loc cit)

Ujjvaladatta *ad Unādisūtra*, iii 73

महिषधूसरितः सरितस्तट (*Jānakīh* 1 71 = *Rāyamukuta ad Amarakośa*, 1 14, 23)

Rāyamukuta's commentary (*Padacandrikā*) on the *Amarakośa* *ad* 1 1 3 16 (*Kumāradāsa*) = *Jānakīh* 1 92, *ad* 1 1 4 23 (*Jānakīh*, see above) = 1 71, *ad* 1 17, 6 (*Kumāradāsa*) = 1x 12, also (fragments)

अथोद्भवधुस्र भयकरे करे (*ad* 1 1 2 34, *Jānakīh*)

रविर्मनागदर्शितवासरः सरः (*ad* 1 1 3 2, *Jānakīh*)

On grounds of style the following two anonymous verses might also be ascribed to this poet —

मुखाश्वन्तमास्थाय (*Sarasvatīh ad* 1 12 anon)

सपदि पङ्क्तिविहगमनामभृत् (*Vāmana*, ii 1 13 anon, *At*, pp 22–3 anon, Hemac, p 166 anon, see my remarks, J R A S 1901, pp 266–7)

KUMUDĀKARAMATI (perhaps identical with the Buddhist writer of the same name, author of a *sādhana* in the *Sādhanaśamuccaya* Bendall, *Cambridge Catalogue*, p 155, Thomas, *Deux Collections de Sādhana*, Muséon, 1903, pp 14 and 21)

9 एकस्यापि मनोभुवस्तदबला

KṢITĪŚA (Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 511, CC 1, p 134 No information)

471 द्विया ससक्ताङ्ग तदनु

*Skm तोत्रार्कयुतिदह्यमान (iv 112, given with translation by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 511)

GONANDA (? = Gonandana, quoted by Rājasekhara ? Aufrecht, CC 1, p 159, Bhandarkar, *Report*, 1897, p xix

385 सखि कलितः खलितो

CAKRA (according to the editor of the *Aucityavācānācā* (p 145 n) = Cakrapāla, brother of Mukṭākana and contemporary of Ānandavardhana Aufrecht, CC 1, p 174, Peterson, *Fourth Report*, 1886-92, p xxvii Possibly identical with the Śrī-Cakra mentioned by Ksemendra (i infra), or with the author of the *Citrāratnākara kāvya* ?

418 नाकानोकहसभवैः

Aucityav देवो जानाति सर्व (ad 25, श्रीचक्रस्य)

Suruttat सत्य पातालकुब्जिभरि (ad 11 40, श्रीचक्रस्य)
नेतु नौभिरिमा न यान्ति (ad 111 22, श्रीचक्रस्य)

Khbh सरस्यामेतस्यामुदर (ad 11 1, चक्रपालस्य = *S-Ratnak* v 66 anon)

CAKRAPĀNI (Aufrecht, CC 1, p 175 No information)

405 परीरम्भारम्भ. स्रुशति

Shm अथे वितत्य चरणौ (v 12)
आरूढान्तरयौवनस्य (1 269)
तस्या नाम मया कथ (1 27)
यत्काण्ड गगनद्रुमस्य (1 219)

*Padyāi कस्त्वं भो निशि केशवः (281 = *Shm* 1 278 anon)

CHITRĀNGA (no information)

431 मध्येसद्य समुद्रता

CHINTŪKA (no information)

238 आदौ विस्मयनिस्तरङ्ग

CHITAPA, CHITTAPA, CHITTIPA, CHINNAMA, CHITRAMA (contemporary of Bhoja, tenth century Aufrecht, CC 1, p 193, Z D M G xxvii, p 29, Bhandarkar, op cit, pp xxvii-viii)

462 कि वातेन विलङ्घिता (*Shm 111 29)

[^]*Skm* (in addition to the above)

अक्षिप्तमेखलमलब्ध (i 137)

अत्युच्चाः परितः स्फुरन्ति (iii 37 = *Sūktiratn* 45b, 762 anon , *Kāriyap* ad v 2 anon , *At*, p 37 anon , *As*, p 190 anon , *Rasagang*, p 346 anon , *Citram*, p 44 anon , *Citrakh*, p 19 anon)

अन्या साधिगता त्वया (v 119)

अन्विष्यन्निरय चिरात् (iii 90)

आकर्षन्निव गा (iii 120 = *Sbhv* 2419, सिंहदत्तस्य , *Śp* 5383, id)

आदाय मासमखिल (iv 235 = *Sbhv* 660, कस्यापि , *Śp* 4015, ditto , *S-Samecaya, xxiii 2 anon , *Padyarac* xiii 14, कस्यापि)

कण्डच्छायमिषेण (i 22)

कल्पान्ते शमितत्रिविक्रम (i 90 = *Śp* 98, द्वित्रिमस्य , *Sarasvatik* ad iii 34 anon , *Sml P 5a , *Sml B 11b)

का त्व कुन्तलमल्ल (iii 244)

कालिन्दि ब्रूहि कुक्षोज्ज्व (iii 2 = *Kuvalay* ad 65 anon , *Al*, p 274 , *Sāras iii 101 anon , *S-Ratnak 75a, 79 anon (from a poem relating to a *Kuntaleśvara*, so also iii 244))

किमस्मान्विद्वेक्षि (v 371)

तटमुपगतं पद्मे (iv 335 = *Sabhyāl vi (25b), कस्यापि , *Padyarac* xi 40, कस्यापि)

तेषा त्वं निधिरागसा (v 117)

दिक्कालात्मसमैव (i 82 = *Kuvalay* ad 104-5 anon , *Sarasvatik* ad ii 53 anon)

देव त्वद्भुजयोर्बलं (iii 189)

देव त्वं मलयचलो (iii 135 = *Khandap* 101)

द्वीर्द्धं भाति जगत् (iii 54)

निरानन्दः कौन्डे मधुनि (iv 145 = *Sml B 37b , *Sarasvatik* ad i 69 anon , *S-Samecaya, xviii 8 anon , *Padyaveni, vi (58b), कस्यापि , *Padyatar 77 anon , *Sūktiratn 517 anon , *At*, p 49 ,

Vāmana *ad* iii 1, 12 = *Shm* ii 778 नवकरस्य
is a different verse)

पञ्चामूरयुग विभज्य (iii 201 = *Sarasvatīk* *ad* v 1-5
anon)

पर्यङ्कोराजलक्ष्या (iii 144)

भेकैः काटरशायिभिर् (iv 115 = *Sbk* 843, दाक्षिणा-
त्यस्य, *Śp* 777, अकालजलदस्य. *S-Samudra*, xi 3
anon, *S-Ratnak* iii 72 anon *Padyavēnī* vi
(62a), अकालजलदस्य, *Padyavac* xiv 77, भोजप्रबन्धात्
Bhojap 199)

मज्जन्मातङ्गकुम्भ (v 53)

मातुः खिदमय ततान (iii 230)

मिथ्या देव भुजेन ते (iii 38 = *Sarasvatīk* *ad*
iii 33 anon)

मौलौ धारय पुण्डरीक (iii 56 = *Sarasvatīk* *ad*
i 73 anon)

रामः सैन्यसमन्वितः (iii 245)

लभ्यन्ते यदि वाञ्छितानि (iii 68 = *Sarasvatīk* *ad*
ii 144 anon)

लूने पञ्च ततश्चतुष्टय (v 110)

वर्षासभूतपीतिमान (iii 221)

वाचा . . . सरमणस्तस्थे वन लोमद. (iii 3)

वाल्मीकेः कतमो ऽसि (iii 36)

सकल्पे ऽङ्कुरितं (iii 53)

सप्ताम्बोधीन् पिबद्भिर् (iii 178)

समाजे सम्राज्ञा (iii 96)

समालम्ब्यान्योन्य (iv 358)

सूर्यो धामवता न किं (iii 17)

स्वामिन्नम्बुजनाथ (iii 1)

हंस ज्योत्स्नाकुमुद (iii 57)

The verse mentioning Bhoja reads as follows —

वाल्मीकेः कतमो ऽसि कस्त्वमथवा व्यासस्य येनैव भो.

स्नाध्यः स्नात्तव भोजभूपतिभुजस्तम्भस्तुतावुद्यमः ।

पद्भुः पर्वतमारुह्यसि विधुस्पर्शं करेणैहसे

दीर्घ्या सागरमुत्तितीर्षसि यदि ब्रमः किमनोत्तरम् ॥

The rather numerous citations in the *Sarasvatikanthābhāṣanā* are, therefore, by a contemporary

- ~Sm' अन्यः कः चारवाङ्गे (P 150a) ¹
 अभ्युद्धता वसुमती दलित (B 165a = ~Skm III 264,
 श्रीहनुमतः, *Sarasvatik ad* 1 76, v 176 anon,
Bhojap 213)
 कल्यान्ते . . . (P 5a, B 11b = *Skm I 90 *supra*)
 कूर्मः पादाङ्घ्रियष्टिर्भुजग (P 140a) ²
 गौरीविभज्यमानार्ध (P 3b) = ^Skm I 49, कस्यचित्,
Anangh VII 118)
 निरानन्दः . . . (B 37b = ^Skm IV 145 above)
 यस्याधो गगनं रसातल (B 168a)

~S-Hārār किं वीणाङ्गणितेन (37b, 193, छित्तिपस्य) "

- Al कालिन्दि . . . (p 274, see above)
 किं ते निर्जिताः (p 274, Kuntaleśvara named)
Ganaratnamahodadhi (ed Eggeling)
 न पुष्कली ते खलोके (p 80)
 साक्षात्कृते ऽथ लवणकृति (p 140)

- ¹ अन्यः कः चारवाङ्गे त्वमिव नियमितो वानरैर्वा नरैर्वा
 विप्रेणैकेन को ऽन्यस्त्वमिव करपुटीपात्रमात्रेण पीतः ।
 जल्प निह (sic for °ल्पन्नित्य or °त्य) पृथूर्मिध्वनिभिरवतरत्फेनकू-
 टाट्टहासैः
 सार्धा धत्ते पयोधेरधिकमधिपुर निर्मितो यस्तडागः ॥
 वि(sic)त्तपस्य ॥
- ² कूर्मः पादाङ्घ्रियष्टिर्भुजगपतिरसौ भाजन भूतधात्री
 तैलोट्यूरः समुद्राः कनकगिरिरथ वृत्तवर्त्तिप्ररोहः ।
 अर्चिश्चण्डाशुराविर्गमनमलिनिमा कज्जल भूतधात्री (sic)
 शत्रुश्रेणी पतगा ज्वलति रघुपते त्वत्प्रतापप्रदीपः ॥
 — त्तपस्य ॥
- ³ किं वीणाङ्गणितेन किं मधुकरीहकारितेनापि किं
 कन्दर्पायुधसिञ्जितेन तरुणीहकारितेनापि किम् ।
 श्रीमच्छित्तिपसत्कवेर्यदि वचो हेरम्बकुम्भस्थली
 मुक्ताम्बुसुभगं सुधासहचर कर्णोदरं गाहते ॥
 छित्तिपस्य ॥

JHALAJJHAIA (J VĀSUDEVA = VĀSUDEVA BHATTĀ, Aufrecht
ZDMG xxvii, p 32, CC 1, p 214 No
information)

268 प्रहरविरतौ मध्यवाहः (*Sbh* 1048, *Śp* 3389, *~Skm*
ii 446, अमरोः, *Amaru*, 12, *Daśar ad iv* 59
(*Amaru*), *Rasaganṇ*, p 31 anon)

~Sml अलमलमघृणस्व (B 83a = *~Padyār* 227, अङ्गदस्व,
~Subhyāl iv 102, वासुदेवस्य, *Sbh* 1418,
Śp 3513)
प्रहरविरतौ . . (B 61b, see above)

Subhās नाश्चर्यमेतद्धुना (iv 83 = *Sbh* 415)
मत्तेभकुम्भदलनाकुल (viii 23 = *Sbh* 603)

Sbhv अनुकृतगण्डशैलमद (606)
अयि चकितमुग्धचातक (67)
अलमलमघृणस्व (1418, see above)
अस्मिञ्जडे जगति (628)
आजम्बनो विहितभक्ति (3130)
इय पक्षी भिक्षैर् (768 = *~S-Ratnak* vi 411 anon,
Padyanac xiv 39, भर्तृदरेः)
उत्सन्नमापणममुं (960)
काम भवन्तु मधुलम्पट (930 = *Śp* 1144, श्रुतधरस्व)
किरति मुखगृहीत (769)
तैस्तैर्गुणैः किल कलास्वपि (1562)
दौर्भाग्य वचसा तनोर् (770)
नाश्चर्यमेतद्धुना (415, see above)
प्रहरविरतौ . . (1048, see above)
मत्तेभकुम्भ . . . (603, see above)
मर्मणि सृशति भाषते (1417)
यदि नाम दैवयोगात् (691 = *Śp* 811, कस्यापि
*S-Samecya, xii 9 anon, *Bhartrhari*, *Suppl* 21)
ये निर्देहन्ति दशन (1400 = *Kis* 282 anon)
सखे खेद मा गाः (3191)
सत्यत्ता ऋजव. (229)
सतापो न खलु नरेण (3128)
हहो विधे विविधपण्डित (3134)

Śp अलमलम . (3513, see *~Sml* above)
 प्रहरविरतौ . . . (3389, see *~Sml* above)

DIMBOKA (see HIMBOKA)

TRILOCANA (mentioned by Rājasekhara as author of a *Pārthaviyaya* Aufrecht, Z D M G xxvii, p 32, C C 1, p 238, Peterson, *Report*, ii, p 63, *J Bomb As Soc* xvii, p 66, Bhandarkar, *Report*, 1897, pp xviii, xxi)

13 दरोन्मुक्तारक्तस्फुरद°

14 कन्दर्पादपि सुन्दराकृति

69 शीतार्त्तैरिव भग्नशिशिर (Tiallocana)

~Sml दृष्यन्ति चारुचरितैः सुजनस्य (B 24b)

Śp उच्चैःस्थानकृतोदयः (764 = *~S-Prab* 215 anon)
 तावत्कविविहगाना (187 = *Padyarac* xv 86 refers to Mayūra)

हृदि लभेन बाणेन (186 = *Padyarac* xv 86 refers to Bāna)

Padyarac तावत्कवि . . (xv 86, see above)
 हृदि लभेन . . (xv 86, see above)

DAKSA (Aufrecht, C C 1, p 241 No information)

341 काश्मीरपङ्कखचित (*Shm ii 640)

*Shm (in addition to the above)

अपनय महामोह (iii 141)

आक्रान्त बलिभिः प्रसह्य (v 256)

दङ्गासकटवक्त्र (i 201 = *Kis* 43, वाक्पतेः, *Khandan* 37, *Śp* 4066, हनुमत.)

DANDIN (sixth century? Aufrecht, Z D M G xxvii, pp 34-5, C C 1, p 243, Pischel, Introduction to his edition of Rudra's *Śrngārātīlaka* (Kiel, 1886), pp 13 sqq)

240 अयं ते विद्रुमच्छायो (*Shm ii 358, कखचित्, etc, etc)

*Shm v 23 = *Kāvyaḍ* ii 10, also

कचिदमरसरिक्खचित् (i 58)

ज्योतिस्त्राणदण्डः (i 217)

Sml B 131a = *Kāṇḍ* iii 103, also

वनिताकरतामरम् *B* 131a *P* 1056, see under
KĀLIDĀSA)

S-Hārār C 31a = *Kāṇḍ* ii 141

Padyarenī, vii (68a) = *Kāṇḍ* ii 280

Śp Only citations from the *Kāṇḍ* 275 = i 78, 449 =
ii 171, 518 = iii 120, 540 = iii 108, 546 = iii 43
548 = iii 84, 569 = i 71, 570 = ii 10, 3080 = i.
323, 3366 = ii 129, 3393 = ii 141, 3394 = ii 151
3642 = ii 214, 3655 = ii 338, 3997 = ii 280, 4023 =
ii 302, 4068 = ii 191) and *Daśakumāracarita* (127 =
i 1, 558 = vi, p 150 (Wilson))

Padyarac vii 11 = *Kāṇḍ* ii 141, xiii 12 = ii 286
xv 32 = i 78, also (perhaps)

अथ जन. परो वेति (xv 31 = *Skm* v 171, केशटस्य
~*S-Ratnak* vi 150 anon, ~*Subhās* vi 4
भट्टोज्झटस्य, *Sbh* 498, भट्टोज्झटस्य, Śp 273
कस्यापि, *Simhāsanadātṛmśikā*, 165, *Ind Sp* -
550, etc, etc)

DĀMODARA (KAPILA DĀMODARA = DĀMODARA DEVA and
DĀMODARA BHATTA² Aufrecht, CC i, p 250,
Peterson, op cit, p 44 No information)

411 सुतनु नितम्बस्त्व पृथु

~*Skm* कैलास रे पशुपति (iv 161)

शीलं शातयति श्रुत (v 235)

*Padyāv मा गर्वमुद्ध कपोलतले (299b = *Skm ii 700,
केशटस्य, *Sabhyāl iii 52 anon, ~*Sāras* i 122
anon, *Sarasvatīk ad* i 81, v 143 anon,
Sāhityad, p 56 anon, *Daśar ad* ii 22 anon
Hemac Comm, p 102 anon)

~*Padyarenī* (the same Dāmodara²)

अम्बरान्तमवलम्बितुकाम (v 96)¹

अम्बरान्तमवलम्बितुकाम

सथ्यया समभिवीक्ष्य तु कामम् ।

अन्धकारमथ (see for व²) गम्य तनून

लज्जयेव निरगम्यत नून ॥

आलिङ्गन् भृशमङ्गकानि (iv 120 (380)) ¹
 एहि तत्र चिनुव. सुकौसुम (v 57, दा००भट्टस्य) ²
 क्व गृहाणि कुत्र गुरवो (iv 108 (368), दा००भट्टस्य) ³
 जानुदघ्नकमुपेक्ष्य वारि तद् (v 81) ⁴
 दिङ्मुखोत्थशरपाण्डुरभागा (vi (55a), दा००भट्टस्य) ⁵
 धूर्तकाममभिवीक्ष्य नीरतो (v 82) ⁶

¹ आलिङ्गन् भृशमङ्गकानि स(*sic* for सु^२) दृशामास्थानि चुम्बन्नय
 वक्षोजोरुनितम्बक च नखरश्रीचित्रभाव नयन् ।
 बिम्बौष्ठामृतमापिवन् शिथिलयन्नीवी करक्रीडना
 सगेनातिसहासकेलिपरमः स्वैर विचिक्रीड ना ॥

² एहि तत्र चिनुवः सुकौसुम
 कौसुमसु सुमनस्तरुश्रियाम् ।
 एकिकामिनि (*sic* for °ति^२) ततान मानिनी
 मानिनीयकपटाद्रह क्षण ॥

³ क्व गृहाणि कुत्र गुरवो ललनाना
 ह्युभयं पुन. सरभसोच्चलनानाम् ।
 क्व कुलचय क्व दयिता क्व नु नीति.
 क्व जनादरः क्व च सतामनुनीति. ॥

⁴ जानुदघ्नकमुपेक्ष्य वारि त
 द्वारितप्रबलभीः पुरोगमा. ।
 काचनाशु सहसा न्यवर्तता
 वर्ततामथ समीक्ष्य भीरुका ॥

⁵ दिङ्मुखोत्थशरपाण्डुरभागा
 पक्वसस्त्रफलितोदरभागा ।
 गुर्विणी त्वमिव रम्यतरागा
 श्रूः शरत्समयसगतरागा ॥

⁶ धूर्तकाममभिवीक्ष्य नीरतो
 नीरतोत्त(*sic*)मनुमाप्तभीक्ष्णटात् ।
 काचनाश्वपससार दूरतो
 दूरतो न हि न हीति भाषिणी ॥

धूलिधूसरतनुद्युतिक्रमा° ५ 36, 1
 नानाश्लेषरसाद्या ५ 67a 2
 पद्मिनीसरसिजाननादगा° ५ 49
 पीडितैककुचमेकिकाव्युत ५ 58, दा००भट्टस्य ।
 पुष्पधामपरिधापनामिषान् ५ 59 दा००भट्टस्य ।
 मण्डित कतिपयैश्च भानवैर् ५ 51 6
 वारुणी दिशमपेतविहंगा ५ 91 दा००भट्टस्य ।

धूलिधूसरतनुद्युतिक्रमा
 तिक्रमादित्य (sic for °त्य १) मनन्तवर्त्मन ।
 मन्दगाधगतनी समानता
 मानताभजन (sic for °त २) मूर्तिरैन्दवी ॥

म(ना २) नानाश्लेषरसाद्या सद्भावादार्द्रा गुणोज्ज्वला सरला ।
 अभिमतपात्रमलध्या सीदति कविता च वनिता च ॥

पद्मिनीसरसिजाननादगा
 न्नादगानमुखरालिमालिका ।
 उत्थितेव खलु धूमकालिका
 कालिकाव्ययितवैरहानलात् ॥
 पीडितैककुचमेकिका व्युत
 काव्युत कुसुममाशु विभ्रती ।
 एकबाहुकृतकण्डलम्बना
 लम्बनानि परिरम्य चावरत् ॥

पुष्पधामपरिधापनामिषा
 न्नामिषादरिषु सञ्चितोरपि (sic) ।
 द्राक्सखीपुरत एव सखजे
 सखजे वितनुतः कयाचन ॥

मण्डित कतिपयैश्च भानवै
 भानवैर्हरिहरिन्मखं करैः ।
 केसरस्य किल कर्णपूरकैः
 पूरकैरिव मनोरमच्छवे ॥

वारुणी दिशमपेतविहंगा
 वीक्ष्य भीभ्य इव वीतविहंगा ।
 दिग्भ्य आययुरमन्दरवन्तः
 स्वस्वनीडतरुमादरवन्तः ॥

स्निग्धापाङ्गलदृशः (1v 119 (379))¹

स्व विकीर्णमुदये सवितार (v 90, दा०भट्टस्य¹)²

Sbhv श्रीसनिधानविलसद् (2528, कपिलदामोदरस्य)

Śp (Dāmodara Deva)

अहमिह कृतविद्यो (4116 given with translation by
Aufrecht, Z D M G xvi, p 750)

धावन्तः प्रतिवासर (4109)

नि.स्नेहो याति निर्वाण (4100)

DĀMODARAGUPTA (eighth century, author of the *Kuttanīmata*
or *Śambhalīmata* (Kāvyamālā, iii) Aufrecht, Z D M G
xxvii, p 35, C C i, p 251, Peterson, op cit, pp 44-5,
Fourth Report, p xlv, Bhandarkar, *Report*, 1897,
p xlix)

138 स जयति सकल्पभवो (*Kuttanīmata* 1)

~*Sml* 154b = *Sbhv* 2339 = *Kuttanīm* 392, and = *Sbhv*
2338 = *Kuttanīm* 398

~*Subhās* iv 83 = *Sbhv* 420 = *Kuttanīm* 672

Sbhv 423 = *Kuttanīm* 672, 1071 = *K* 102, 1263-4 =
K 440-1, 1388 = *K* 104, 2271 = *K* 433, 2338 = *K*
398, 2339 = *K* 392, 2342 = *K* 799, 2529 = *K* 742,
2530 = *K* 744, 2531-2 = *K* 746-7, 2533 = *K* 757,
2534 = *K* 763, also the following —

आरोम्य विद्वत्ता (234 = *Śp* 317, कस्यापि, *Sūktiratn
i 176 anon, *Subhās iii 31 anon)

स कथ न स्पृहणीयो (1560 = *Śp* 3353, कस्यापि)

यज्ञीमतातिवेगेन (2330)

¹ स्निग्धापाङ्गलदृशः स्मररसावेशाहतापत्रपा.
सीत्काराश्रितमन्दहासमधुरालापाः स्वल्पत्रप (sic for °क^p) ।
चादूयच्छणिताः प्रकम्पसुभगाः स्विद्यत्कपोलाल[स]
त्सर्वाङ्गबुतिभासुरा ह्यरमयन्नोपीः स लीलालयः ॥

² स्व विकीर्णमुदये सवितार
तेजसा वसुचयं सवितारम् ।
सहरन् बणिगिवेहतमद्भा
य (sic) प्रयाति च यतो गतमद्भा ॥

चक्रिता च मृताचार्य 2331

उपयुक्तखदिरवीटक 2336 = *S₁* 4051, चिमेन्द्रस्य

Śp 3967 = *Sbh* 2271 = *K* 433

Kkbbh ad v 1 = *K* 402

DHARANĪDHARA (Aufrecht, CC 1, p 268 No information)

83 सकुचिता इव पूर्व

153 निजनयनप्रतिबिम्बर् (*Sk_m* 11 347 = *Sm₁* B 132b

P 106b, गोइधोइकविराजयो, etc

294 पुनरुक्तावधि वासर (*Sk_m* 11 158)

Sk_m निजनयन 11 347, see above;

पुनरुक्तावधि . . 11 158, see above;

प्राणेशमभिसरन्ती 11 330 = *Śp* 3612, कस्यायि

यत्पार्श्वस्फालवेगाज् (1 189)

Padyām₁ tat कोदण्डस्तव हस्तगो 11 54 = *Padyū₁ ac* 111 36,

Padyar₁ ac अध्यायो धनवेदिमार्गण 11 21)

कोदण्ड . . 111 36, see above;

राजेति वणदाकर 11 10)

DHARMAKARA (= DHARMAKARA? Aufrecht, Z D M G xxxvi,
p 516, CC 1, p 270 No information)

82 स्नेह स्रवन्ति तरव

172 मनसिजविजयास्त्र

*Sk_m अलङ्घ्य सर्वेषामिह (v 222 given with translation by
Aufrecht, loc cit)

VAIDYA DHANĪA (Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 525, CC 1,
p 611 No information)

401 न मन्दो वक्त्रेन्दुः (*Sk_m 11 221)

Padyār याः पश्यन्ति प्रियं स्वप्ने (318 = *Śp* 3434, कस्यापि,
*S-Hārār C 37a, 400 anon)

DHARMAKĪRITI (sixth to seventh century Aufrecht, *Ind Stud*,
xvi, pp 204-7, Z D M G xxvii, p 41, CC 1, p 268
and reff, Peterson, *J Bomb As Soc*, xvi, pp 172-3,
op cit, pp 46-8, Bhandarkar, *Report*, 1897, p xxx,
Max Muller, *India what can it teach us?* (index),
Takakusu, translation of I-tsing's *A Record of the*
Buddhist Religion, pp lv sqq, Lévi, *Bulletin de l'École*

Française d'Extrême Orient, III, p. 45, Stcherbatskoi, *Teoriya Poznaniya i Logika*, I, pp. xviii sqq. The statement of a commentator upon the *Vāsaradattā* (see Hall's edition, Introduction, p. 10) that Dh was author of a work upon *Alamkāra* is unsubstantiated, see Lévi, loc. cit. In the Tibetan *Tanjur* the only verse compositions (other than *lāṅkāh*) ascribed to this author are two *stotras*. The following is a list of the works attributed to him —

- 1 *Codanayanāmaprakāśana* (*Mdo*, xc, foll. 384–416)
- 2 *Jātakamālātīkā* (*Mdo*, xci, foll. 118–375)
- 3 *Tantīānantarāsiddhināmaprakāśana* (*Mdo*, xc, foll. 416–20)
- 4 *Nayabundunāmaprakāśana* (*Mdo*, xc, foll. 347–55, published in Sanskrit by Peterson, *Bibl. Ind.* 741, in Sanskrit and Tibetan by Stcherbatskoi, *Bibl. Buddhica*, VIII, in Tibetan by de la Vallée Poussin, *Bibl. Ind.*, 1179)
- 5 *Prāmāṇavārttikahāṅkāh* (*Mdo*, xc, foll. 194–259, often cited as *Vārttika*)
- 6 *Prāmāṇavārttikahāṅkāhārtti* (*Mdo*, xc, 420 – xcvi 380)
- 7 *Prāmāṇaviniścaya* (*Mdo*, xc, foll. 259–347)
- 8 *Prāmāṇaviniścayatīkā* (*Mdo*, cix 1 – cx 185)
- 9 *Buddhasya nirvāṇastotra* (*Bstod*, foll. 222–3)
- 10 *Sambandhapariśāpīprakāśana* (*Mdo*, xc, foll. 375–7)
- 11 *Sambandhapariśāpīprakāśanārtti* (*Mdo*, xc, foll. 377–84)
- 12 *Sarvadurgatipariśodhanamāhāmāṇḍalopāyikā* (*Rgyud*, lxiii, foll. 214–38)
- 13 *Śīlajadāhasya stavadandakā* (*Rgyud*, xii, foll. 262–4)
- 14 *Sūtarāṭhī* (*Rgyud*, I, foll. 248–9)
- 15 *Śīlhevajrāmahātāntarājasya pañjikānetaravibhāṅgānāma* (*Rgyud*, xvii, foll. 336–423)
- 16 *Hetubundunāmaprakāśana* (*Mdo*, xc, foll. 355–75)

Verses from some of these are cited in the *Sarvadaiśānasamgraha* and elsewhere, see Prof. de la Vallée Poussin's translation of the Bauddha chapter in *Museon* 1902 (index). Such philosophical *lāṅkāś* need not occupy us here.)

- 185 हन्तु नाम जगत्सर्व (*S-Mukt* v 7 anon)
 188 यातो लोचनगोचर यदि
 202 लावण्यद्विविध्ययो (**Shm* ii 339 etc)
 225 अलमतिचपलत्वात् (*Sāhityad* ii 11 anon *Śp* 566
 बिल्हणस्य, etc)
 226 नपुसकमिति ज्ञात्वा (*Sbh* 1232, कस्यचित्, *Pitāp*
 Comm, p 253 anon etc)
 227 हारो ऽय हरिणाक्षीणा (*Amaru*, 135, etc)
 229 सा बाला वयमप्रगल्भ (*Amaru*, 34, etc)
 249 सा बालेति मृगेक्षणेति
 275 वक्त्रेन्दोर्न हरन्ति वाप्य (**Shm* ii 141)
 358 भूभङ्गो गुणितश्चिर (*Amaru*, 97, etc)
 370 भवतु विदित कृत्यालापैर् (*Amaru*, 30 etc)
 433 प्रिये प्रयाते हृदय प्रयात
- *Shm ii 141 = *Kis* 275 above, ii 339 = *Kis* 292 above
 also the following —
- अमीषा प्राणाना (v 212 = *Bhartihari* iii 7, *Sānti-*
sataha, i 18, *Ind Sp* 2 526)
 असन्तो नाभ्यर्थाः (v 173 = *Bhartihari*, ii 61, *Sbh*
 280, जयादित्यस्य)
 शशिनमसूत प्राची (i 406)
 शिखरिणि क्व नु नाम (ii 476 = *Kis* 187 anon, etc)
 शैलेर्वन्धयति स्म (v 373)
 सगमविरहकले (ii 454 = *Sāhityad* p 285 anon
Vetālap iii 22 anon, *Ind Sp* 2 6671)
- Sbhv* 1472, 1587, 1617 = *Kis* 202, 358, 370 above, also
 the following —
- सन्मार्गे तावदास्ते (2246 = *Bhartihari*, i 59, *Sml B
 92a, बाणभट्टस्य, *Saml 8 anon, *S-Mukt iv 13
 anon, *S-Ratnak v 135 anon, *S-Hārār
 4a, 33 anon, *Vetālap* xiv 3 (p 35) anon,
Śp 3300, बाणभट्टस्य)
 सोत्कः परिभ्रमसि किं (737)
 खच्छन्द हरिणेन या (657 = *Śp* 947)
 इसति इसति स्वामिन्यु° (3232 = *Shm v 209, कस्यचित्)
- Śp* खच्छन्द . . . (947, see *Sbhv* 657 above)

Ancityar ad 11 = *Kis* 202 above

Dhvanyāloka अनध्यवसितावगाहन (p 217, ad iii 41)

लावण्य . . . (ibid, p 216, see above)

NARASIṂHA (Aufrecht, Z D M G xxvii, p 44, C C i, p 277, Peterson, op cit, p 50 No information Concerning the variants of the name, *Nrsimha*, *Narahari*, *Nrhari*, see Aufrecht, Z D M G xli, p 487 But it has not been ascertained whether the author of the verses is related to any of the very numerous writers or others bearing any of these names)

~Skm कपोल पक्ष्मभ्यः (ii 140 = *Kvs* 396 anon)

द्वया भैव चेतः (ii 212)

घोणाघोराभिघातो (i 194)

जलाद्रौ चर्चा वा (ii 131)

नौकानिर्गमकेनिपात (iii 129)

प्रत्ययगोमयैर्लिप्त (v 325)

मध्येविन्ध्यवन सलील (iv 194)

यदन्योन्यप्रेमप्रवण (ii 30)

लिप्ता ललाटनेत्र (i 64)

खलीभूमिर्निर्यन् (ii 802)

हित्वा तन्मधुसूत (iv 159)

*Sml इतः काकानीक प्रतिभयमितः (B 54b = *Sbhv* 945, कस्यापि)

गतमतिजवाङ्मान्त (B 55a = *Sbhv* 944, कस्यापि)

किमसि विमनाः कि चीन्मादी (B 55a = **Sūktuātān* 698 anon, *Sbhv* 946, *Śp* 1154)

Sbhv किमसि . . . (946, see above)

देशैरन्तरिता सवैश्च (1768 = **Skm* ii 416, श्रीहर्षश्च, corr to अमरो., *Amaru*, 99, **S-Mukt* ii 94 anon, **S-Hāṣār* C 40b, 244 anon, **S-Śloṣāh*, 19a anon, *Daśar* ad iv 60 anon, *Sp* 3445, कस्यापि)

स्वररसनदीपूर (2057 = *Amaru*, 104, *Abhinavagupta*, *Dhvanyāl*, p 133 anon, **S-Mukt* i 71 anon, *Daśar*. ad ii 15 anon, *At*, p 54 anon)

Śp किमसि . . . (1154 = **Sml* B 55a, etc, see above)

NĀRĀYANALACCHI (NĀRĀYANALABDHI Aufrecht, C C 1, p 293
No information)

104 अशोधेर्जलयन्त्रमन्दर (*Sm* 11 784, कश्चित्

*Sm वणिगधिपते किञ्चिद् (iv 81)

NĪLA (Aufrecht, C C 1, p 300 No information,

58 द्विस्त्रिः कोकिलया रुत

*Sm कुम्भीसचिततण्डुला (v 242)

ते गोवर्धनकन्दरा. (1 306 = *Paulyā* 371

रक्तस्रोतोवहायास् (iii 190)

विदितधवलमासि (iv 72)

PARAMESVARA ("quoted as a poet in the *Kaṇḍiacandrodaya*"
Aufrecht, C C 1, p 326 Below appears some con-
fusion with Yogesvara)

487 यदि शशिधरस्त्वद्वक्त्रेण

489 विस्फारायास्तरल (योगेश्वरस्त्र^२)

507 व्यपेतव्यापार(योगेश्वरस्त्र^२ = *Sarasvatīk ad* v 169 anon ,

*Sm उपरि कवरीबन्धान् (ii 603)

एता. पङ्क्तिः कूल (ii 817 = *Kis* 132, योगेश्वरस्त्र)

कर्पूरद्रवशीकर (1 388)

गगनतलतडाग (1 418)

पूर्णे यः कलशो (iii 77)

PĀNINI (Aufrecht, Z D M G xiv, pp 581-2, xxvii, p 46,
xxxvi, pp 365-8, Pischel, Z D M G xxxix, pp 95-8,
313-16, Peterson, op cit, pp 54-8, J R A S 1891,
pp 311-36, where the then known verses are given
with translation , *Fourth Report*, p lxxvi, Bhandarkar,
op cit, pp xvii and xxxii

The question as to the relation between the poet and
the grammarian Pānini and also the question as to
whether the *Pātālayaya* and *Jāmbavatīkāvya* are one
poem or two still await a final decision Rājasekhara
identifies the authors in the verse

स्वस्ति पाणिनिने तस्मै यस्त्र रुद्रप्रसादतः ।

आदौ व्याकरणं काव्यमनु जाम्बवतीकव्यम् ॥

186 तन्वङ्गीणा स्तनौ दृष्ट्वा (*Daśu ad* iv 50 anon , *At*,
p 14 anon)

- *Skm असौ गिरेः शीतलकन्दरस्थः (v 21)
उद्बुद्धेभ्यो सुदूर घन (v 363)
उपोढरागेण विलोलतारक (1 412 = *Sml B 139b ,
*S-Ratnak 33a, 19 anon , *Saml 169 anon ,
*Sāras 11 27 anon , *Sbhr* 1969 , *Śp* 3634 ,
Dhanyāl , p 35 anon , *As* , p 83 anon ,
Hemac , p 274 anon , *At* , p 36 anon)
कङ्कारस्यर्शुगर्भैः (1 411)
चञ्चत्पचाभिघात (v 364)
पाणौ पद्मधिया (11 606 = *Krs* 199 anon , *Padyarac*
1x 32, अचलस्य (see *ACALA*) , etc)
पाणौ शोणतले (11 240 = *Krs* 364 anon , etc)
मुखानि चारुणि (11 88)
- *Sml उपोढरागेण . . . (B 139b , see *Skm above)
क्षपाः क्षामीकृत्य (B 119b = *Krs* 129 anon , *Skm
11 812, ओकण्डस्थ , *Padyarac* 11 35 , etc)
The above verses from *Skm and *Sml are all given
by Aufrecht, with translation, in the articles cited
- Sbhr* अथाससादास्तमनिन्वतेजा (1898)
उपोढरागेण . . . (1969 , see *Skm above)
ऐन्द्र धनुः पाण्डुपयोधरेण (1815 = *Vāmana ad* 1v 3,
27 anon , *Abhinavagupta ad Dhanyāl* , p 37
anon , *As* , p 92 anon , *Sāhityad* , p 309 anon)
क्षपा क्षामीकृत्य (1765 , see *Sml above)
निरीक्ष्य विद्युन्नयनैः पयोदो (1943 = *Kuvalay ad* 60
anon , *Al* , p 254 anon , *Pratāp Comm* , p 405
anon)
प्रकाश लोकान् भगवान् स्वतेजसा (1904)
विलोक्य संगमे राग (1887 = *Śp* 3586, कस्यापि)
शुद्धस्वभावान्यपि सहतानि (1968)
सरोरुहाक्षीणि निमीलयन्त्या (1899)
- Śp* उपोढरागेण . . . (3634 ; see *Skm above)
क्षपाः क्षामीकृत्य . . (3869 , see *Sml above)
- Padyarac* क्षपा. . . (11 35 , see *Sml above)

Nami *ad* Rudrata's *Kāvyamukhāra*

गते ऽर्धरात्रे परिमन्दमन्द u 5

सध्यावधू गृह्य करेण ibid पातालविजये, a fragment
of a verse)

Rāvamukuta in his commentary on the *Amarakosa* quotes
three fragments from Pāṇini's poems (see Aufrecht,
Z D M G xiv, p 582, Peterson, J R A S 1891, p 319,
Bhandarkar, *Report*, 1883-4, pp 62 and 479

स पार्षदैरम्बरमापुपूरे (*ad* 1 1, 1, 31 (35)

पयः पृषन्तिभिः स्फुष्टा लान्ति वाताः शनैः शनैः ।
(*ad* 1 2, 3, 6)

स मृक्कणीप्रान्तमसुकप्रदिग्ध

प्रलेलिहानो हरिणारिरुचैः । (*ad* 11 6, 91 cf Aufrecht's
glossary to Halāyudha's *Abhidhānamutnamālā*
sv मृक्कण)

śAṢVARMAN (no information, plainly a Buddhist writer)

11 पाचाद्ः समयः स मारजयिनी

DRUSOTTAMA DEVA (Aufrecht, C C 1, p 342 No information)

39 भभभ्रमति किं मही (*Skm 1 238)

*Skm उत्थायोत्थाय पापेष्व° (v 372 = *Shlu* 3331, कस्यापि)

विम्बोष्ठाय नमस्करोति (1 338)

भभभ्रमति . . (1 238, see above)

माख्य मृणालवलयानि (11 165)

यस्याः प्रसादपरमात्न (1 353)

विलासिना भाग्यविजृम्भितेन (11 859)

*Paḍyāu अधरे विनिहितवश (47)

कस्त्व तासु यदृच्छया (223)

कालिन्दीजलकेलि (156)

गोपीजनालिङ्गितमध्यभाग (292)

मनोगता मन्मथबाणबाधाम् (161)

मा मुञ्च पञ्चशर पञ्चशर (220)

व्यतीताः प्रारम्भाः (219)

RADYUMNA (not later than the ninth century, according to
a verse of Rājasekhara (*Sml), a playwright Aufrecht,
C C 1, p 352, Peterson, *J Bomb As Soc*, xvii, p 59,

Report, II, p 59, op cit, p 60, Bhandarkar, *Report*, 1897, p xviii)

218 तद्वीडाभरभुममास्य (*Skm II 465)

361 कोपो यत्र भृकुटिरचना (*Skm II 234, अमरो, *Śp* 3562, वामनस्य, *Amaru*, 38, *Padyanac* VII 13, वामनस्य, etc)

*Skm II 465 = *Kls* 218 above

Sbhi दारिद्र्यानलसंतापः (504, भट्टनारायणस्य = *Śp* 406 anon, *Bhojapī*, 102 Bāna, 279 Māgha)

PRABHĀKARA (BHATTA PRABHĀKARA OR PRABHĀKARA DEVA? Aufrecht, CC I, p 353, Peterson, *J Bomb As Soc* XVI, p 175, op cit, p 60)

286 सा सुन्दरी तव वियोग

*Skm एते वामविलोचनकुच (II 873)

*Sml सा दृष्टा येन वा दृष्टा (P 65b = *Kvs* 248 anon, *S-Ratnak V 215 anon, *Sbhr* 1254, शक्रदेवस्य, *Śp* 3368, etc)

*Padyavenī (Prabhākara Bhatta)

निदाघे संसारे (VII 69b)

पात्र न तापयति नैव (VI 66a)

शीर्णे पुष्पफले दले (VI 61a)

*Sabhyāl (Prabhākara Bhatta)

असौ सुरतरङ्गिणी (III 11b)

Sbhr किं चित्र यदि तन्वङ्ग्याः (1537)

तन्व्याः समुत्तुङ्गकुचाय (1540)

सदृशजः साधुगुणः सुवृत्तः (897)

Śp (Prabhākara Deva)

सा दृष्टा . . . (3368, see *Sml above)

Aucityav दिङ्मातङ्गघटाविभक्त (ad 20, भट्टप्रभाकरस्य, Hemac, p 149 anon)

PRAVARASENA (fifth century P, author of the *Setubandha* Aufrecht, CC I, p 356, Peterson, op cit, pp 60-1)

436 अरतिरियमुपैति (*Skm II 185, *Padyār 213, कङ्कस्य, *Sbhr* 1113, कस्यापि, etc)

¹*Skm* ii 185 = *Kis* 436 above anon

प्रियस्य रुढप्रणयस्य (ii 33)

मेरुर्दण्डो यदि च पटल (iii 20)

Sbhv सकेतदान्नि प्रथम प्रियेण (1944)

Aucityar ad 16 = *Setubandha*, 1 2 at 19 = iv 20

Bāna (seventh century Hall, Introduction to his edition of the *Vāsavadattā*, pp 12 sqq, Aufrecht, Z D M G xxvii, pp 50-4, C C 1, p 363, Peterson, *J Bomb As Soc*, xvi, p 175, *First Report*, pp 105 sqq, Introduction to edition of *Kāṭyaśraṅgī* pp 60 sqq, *Fourth Report*, p lxxxii, op cit, pp 62-6, Bhattacharya, *Report*, 1897, pp xviii, xxxiii)

93 तापं स्तम्भेरमस्य

94 वाताः पान्थनखपचाः

312 पततु तवोरसि सतत (*Sml* B 147b, *P* 118b, *Sbhv* 2120, *Śp* 3695)

¹*Skm* अस्मिन्नीषदलितवितत (ii 798 = *Sarasatīk* ad i 71 anon)

घा(पा)तयति महापुरुषान् (v 355 = *Harsacarita*, v 2)

दाहच्छेदननिकषैर् (iv 94)

द्वार गृहस्य पिहित (ii 886 = *Sbhv* 1853, *Śp* 3940, कस्यापि, *Saml 286 anon)

नमस्तुङ्गशिरसुम्बि (i 12 = *Harsacarita*, i 1, *Subhā i 2a, *Sml B 5a, *S-Ratnak i 21 anon, *Sbhv* 8, *Śp* 60, *Vetālap* xxi 1 anon)

निःशङ्कशकरकर (i 101)

पादावष्टम्भनस्य (i 124 = *Sarasatīk* ad iii 8 anon)

पुण्याग्नी पूर्णवाञ्छः (ii 869 = *Sml P 104a anon, *Śp* 3946, *Sbhv* 1857 anon)

मलयजरसविलिप्त (ii 322 = *Kis* 525 anon, *Al*, p 396 anon, *Vāmana* ad iv 3, 10 anon, etc)

मौलौ वेगादुद्वेगत्यपि (i 11)

यस्योद्योगे बलाना (iii 169)

विद्राणे रुद्रवृन्दे (1 125 = *Śp* 112 = *Candīśataka* 66,
as Peterson points out, and **S-Hāiāv* 13b)

समि[*sic*]ष्टो यामदेव्यास् (11 870 = *Śp* 3947, मयूरस्य)
लेच्छारण्य लुटित्वा (1 146 = Peterson, *Report*, 11, p 58,
*Sml P 5b, *B* 14a, **S-Hāiāv* 15a)

*Sml

अन्योन्याहतदन्तनाद (B 126b, P 102a = *Śp* 3934)

उद्यद्गर्हिषि (see below नृत्यद्गर्हिणि)

कवीनामगलहर्षो (P 14a = *Haisac* 1 11)

कारज्जी कूजयन्तो (B 116b, P 95a anon = *Śp* 3851)

कीर्त्तिः प्रवरसेनस्य (P 14b = *Haisac* 1 14)

गम्भीरोद्गर्जितेन चिभुवन (B 118b)

ग्रीष्मोष्मश्लोषशुष्यत् (P 95b, B 117a = *Sbhr* 1715,
Śp 3855)

दुःखानि सदिशन्त्या (B 64a = *Sbhr* 1390 ?)

नमस्तुङ्ग . (B 5a, see **Skṃ* above)

नाधन्याना निवास (B 180a)

नूनमाद्याकरस्तस्या. (B 92a = *Krs* 237 anon,
*S-Hāiāv C 4b, 37 anon, **Sāras* 1 34 anon,
etc)

नृत्यद्गर्हिणि दर्दुरारवपुषि (B 121b = उद्यद्गर्हिषि .
Śp 3397, *Sarasvatik ad* 11 91 anon, *Padyasac*
vii 12)

पततु (B 147b = *Krs* 312 above)

पञ्चादङ्घ्रि प्रसार्य (B 177a = *Haisac* 111, **Skṃ* v 9,
विक्रमादित्यस्य, *Sbhr* 2420, *Kavyapr*, ad x 25
anon)

पुण्याप्तौ . . (B 127b, see **Skṃ* above)

भाम्यञ्जीत्कारचक्र (B 117a = *Śp* 3857)

यथा यथास्या कुचयोः (B 92a = *Śp* 3285, कस्यापि,
*Sāras 1 42 anon)

सन्मार्गे तावदास्ते (B 92a = Bhartṛhari, 1 59, *Sbhr*
2246, धर्मकीर्त्तेः, *Śp* 3300, *Vetālap* xiv 3 anon)

सर्वाशरुधि दग्ध (P 95a, B. 116b = **S-Ratnak.* 111
339 anon, *Sbhr* 1708, *Śp* 3854, *Sarasvatik*
ad 11 91, v 170 anon, *Hemac*, p 207 anon)

सूत्रधारकृतारम्भे (P 14^a = *Harsac* 1 15

खेच्छारख्य . (P 5^b, B 14^a see *Skm* above)

हरकण्ठग्रहानन्द (P 3^b, B 7^a = *Harsac* 1 2, *~Sūkt-*
ratn 8 anon *Śp* 68)

~Pañjār चित्राय त्वयि चिन्तिते 358

~Sabhyāl दूरादेव कृताञ्जलिर्न (17 23^b = *Sbh* 1709, *Śp* 3859)

*Subhās प्रीति न प्रकटीकरोति (17 22 = *Sbh* 493)

~S-Hāār अङ्गणवेदिर्वसुधा (63^a 651, 77^a 47 = *Harsac*
vii 1, *Sbh* 2270, *Śp* 230)

कीर्त्ति. (41^a, 250, see *~Sml* above)

दुःखानि (C 35^a, 81, see *~Sml* above)

नवोक्तिर्जा(°वो ऽर्थो जा)तिरग्राम्या (39^b, 212 = *Harsac*
1 8, *~Subhās* 11 (14^a) anon, *Sbh* 137, *Śp* 152)

वक्रोक्त्या मेण्डराजस्य (41^a, 251 = Peters 11 64)

विकचकचकलाप (C 2^b, 19 = *Sbh* 1484, पुण्यस्य, *Śp*
3288, also पुण्यस्य and कालिदासस्य)

विद्राणे (13^b, see *~Skm* above)

सन्ति खान इवासख्या (35^a, 155 = *Harsac* 1 5
Śp 157)

खेच्छारख्य . (14^a, see **Skm* above)

Sbh अङ्गणवीथी . (2270 = *Harsac* vii 1, etc, see
*S-Hāār above)

एकैकातिशयालवः (492)

करिकलभ विमुञ्च लोलता (622 = *Harsac* 11, near
the end)

गतप्राया रात्रि. (1612 = *Kis* 367, महोदधे., etc.)

गम्भीरस्यापि सतः (1837)

ग्रीष्मोष्म . . (1715, see *~Sml* above)

घात्वा श्रीणीमजाया (2423 = *Śp* 586, कस्यापि)

तरल्यसि इश किमुत्सुका (695 = *Harsac* 1, *Ak*,
p 258, Hemac Comm, p 338 anon)

दुःखदशा प्रविशन्त्यास् (1390, see **Sml* above)

दूरादेव (1709, see **Sabhyāl* above)

द्वार गृहस्य . (1853, see **Skm* above)

धृतधनुषि बाहुशालिनि (2269 = *Haṁsa* vii 2, *Śp* 3965)

नमस्तुङ्ग . . . (8, see ²*Skn* above)

नवो ऽर्थो . . . (137, see ²*S-Hāṁ* above)

नीलोत्पलवने रेजुः (1810)

पततु . . . (2120 = *Kṛs* 312 above)

पञ्चादङ्घ्रि . . . (2420, see ^{*}*Sml* above)

प्रीतिं न . . . (493, see ^{*}*Subhās* above)

वभूव गाढसतापा (1791)

मुखमात्रेण काव्यस्य (138 = *Śp* 160)

लवणासुधेरम्भ. (1809, ² *Bāna*)

वक्त्राभोज सरस्वत्य° (2592 = *Bhojapī* 227, *Kāvyapī* ad vii 9 anon)

वरमियमङ्कुशचतिर् (632)

वियोगिनी चन्दनपङ्क (1075)

सर्वाशरुधि . . . (1708, see ²*Sml* above)

स्नयुगमश्रुत्वात् (2482 = *Kādambarī*, 19, *Aucity* ad 20, *Hemac Comm*, p 180 anon)

स्वेदाभःकणिकाचितेन (1710)

हे हेमन्त स्मरिष्यामि (1836 = ^{*}*S-Muktāv* xxix 19 anon, *Śp* 3923, कस्यापि)

Śp अङ्गणवेदी . . . (230, see ^{*}*S-Hāṁ*, etc, above)

अन्योन्याहतिदन्त (3934, see ^{*}*Sml* above)

उद्यद्वर्हिषि . . . (3397, see ^{*}*Sml*, etc, above)

कारञ्जी. . . (3851, see ^{*}*Sml* above)

शीष्मोष्म . . . (3855, see ^{*}*Sml*, etc, above)

दामोदरकराघात (498 = *Kṣīrasvāmin* ad *Amarakośa*, i 1, 5, 7)

दूरादेव . . . (3859, see ^{*}*Sabhyāl*, etc, above)

धृतधनुषि . . . (3965, see *Sbhr*, etc, above)

नमस्तुङ्ग . . . (60, see ^{*}*Skn*, etc, above)

नवोक्ति . . . (152, see ^{*}*S-Hāṁ*, etc, above)

पततु . . . (3946, see *Kṛs* 312, etc, above)

पुष्पाभौ . . . (3946, see ^{*}*Skn*, etc, above)

धाम्यञ्जीत्कार . . . (3857, see ^{*}*Sml* above)

मुखमात्रेण . . . (160, see *Sbhr* above)

मृत्युः शरीरगोप्तार (380 = *Sbhr* 2309 (यमः) कस्यापि

*Sml P 24a, व्यासस्य, *S-Ratnak vi 169 anon

*S-Hārāv 70b, 768 anon, *Sūktatn 238 anon)

वाताकीर्णविशीर्ण (3856 = *Sbhr* 1713, कस्यापि

*Saml 253 anon, *S-Ratnak iii 348 anon)

विकचकचकलाप (3288, see *S-Hārāv, etc, above)

विद्राणे . . . (112, see *Skṃ, etc, above)

सन्ति श्रान . . . (157, see *S-Hārāv, etc, above)

सन्मार्गे . . . (3300, see *Sml, etc, above)

सर्वाशास्त्राधि . . . (3854, see *Sml, etc, above)

हरकण्ठ . . . (68, see *Sml, etc, above)

Ancityav ad 14 = *Kis* 227, धर्मकोत्तेः, ad 20 = *Kādambari*

3 (The verses quoted from the *Padyakādambari* are of course, not by Bāna)

Klbh ad 11 = 1 *Kādambari* 6

Suirttat ad 11 17 = *Kādambari* 2 and 4

Padyarac उच्यद्दृष्टिषि . . . (111 12 see *Sml, etc, above)

At, p 30 anon = *Kādambari* 2

Ujjvaladatta ad *Unādisūtra*, i 158, iii 7 quotes short fragments from the *Kādambari*

BIMBOKA (Aufrecht, CC i, p 373 No information see HIMBOKA)

285 अत्रैष स्वयमेव चित्रफलके

*Skṃ मया तावन्नोचस्वलित (ii 197 = *Kis* 369, हिम्बोकस्य, etc)

BUDDHĀKARAGUPTA (no information)

17 बुतिस्वच्छन्तोत्पापटल

BHAGĪRATHA (Aufrecht, ZDMG xxxvi, pp 379-80 No information identical with Bhagīrathadatta?)

44 लक्ष्म्याः केशप्रसवरजसा (*Skṃ i 292)

*Skṃ धात्री धातु वहति (v 194, given by Aufrecht, with translation, loc cit)

मिश्रीभूता तव तनुलता (i 139)

लक्ष्म्या . (1 292, see above)

वैदग्ध्यभ्रमवद् (11 604)

स्फुटकोकनदारण (1 368)

BHAGĪRATHADAITA

भवजलधिजलावलम्ब (1 108)

BHAGABHŪI (eighth century Aufrecht, Z D M G xxvii, pp 63-4, C C 1, p 398, Bhandarkar, Introduction to his edition of the *Mālatīmādhava*, pp ix-x, op cit, pp xviii, xxxv, Peterson, *Fourth Report*, p lxxxvi, op cit, pp 77-8)

105	=	<i>Mālatīm</i> ix 14	429	=	<i>Mālatīm</i> ii 3
106	=	„ ix 23	[465 anon	=	„ i 16]
107	=	„ ix 15	[466 anon	=	„ i 34]
108	=	„ ix 16	[467 anon	=	„ i 37]
167	=	„ v 29	[468 anon	=	„ ix 11]
230-1	=	„ i 27-8	[476 anon	=	„ v 10]
232	=	„ i 30			
233	=	„ i 29	322	=	<i>Uttara</i> i 27
[423 anon	=	„ ii 1]			

*Shm उषसि गुरुसमच्च (11 704 = *Krs* 329 anon)

का तपस्वी गतो ऽवस्था (1 109)

गाढयन्त्रिप्रफुल्ल (1 62)

चूडापीडनिबद्धवासुकि (1 57)

दोर्दण्डाश्रितचन्द्रशेखर (v 93 = *Mahānāt* i 45,

दोर्लीलाश्रित°, *Mahānāt* i 38, *Daśar ad* iv 73 anon, *Sāhityad*, p 91 anon, *Vāmana ad* i 11 12 anon)

निःससार करघात (1 397)

पद्मालीपिङ्गलिम्ब. (1 69)

भुवा घर्मारम्भे (11 781 = *Krs* 90 anon)

जघुनि तृणकुटीरे (11 866 = *Sbhv* 1840, कमलायुधस्य, *Śp* 3922, ditto, *Daśar ad* iv 20 anon)

वैकुण्ठस्य करङ्क (1 88)

शौर्य शत्रुकुलजयावधि (1 223, cf *S-Samcaya, xxiix 11, शौर्य शत्रुजयावधि anon, etc)

*Padyāv 321 = *Mālatīm* ix 11, *Uttara* iii 31, *Krs* 468 anon 322 = *Mālatīm* ix 42

~Sml

	<i>Mālatīm</i>		<i>Mālatīm</i>
B 64a	= 1 22	B 179a	= v 19
B 70b (P 64b)	= 1 17, iii 9		
B 71a (P 64b)	= iii 12		
B 72b	= v 7, 9	B 62b	= iii 26
B 75a	= ix 42	B 108a	= 1 35
B 75b (P 67b)	= ix 12	B 184a	= ii 20
B 76a	= 1 30	B 188b	= vi 25, 19
B 105	= vi 15	B 189a	= vi 9
B 133a	= iv 10		
P 134b	= v 16		
B 147a	= v 13	B 163b	= 1 45
B 162b (P 135a)	= v 17, 18	B 192b (P 154a)	= ii 36, 26

*S-Hārār

14a = *Mālatīm* Prol 172a, 786 = *Uttarā* vi 1474a, 819 = *Śakuntalā*, 176 (!)C 39b, 234 = *Mālatīm* 1 15C 41b, 258 = „ ix 11, *Uttarā* iii 31, *Krs* 468 anon

C 42a, 263 = „ ix 42

Also the following—

निखिलैर्निरस्तमङ्गैर् (C 11b, 125 = ~Sml B 96a,

P 79b, मालतीमाधवस्य, *Sabhyāl 1 101 anon

*S-Mukt 1 23 anon)

भजेम भवदन्तिक (28b, 64)

*Sabhyāl 24a = *Mālatīm* iv 10
 29a = „ 1 28, *Krs* 231
 32a = *Uttarā* 1 27 *Krs* 322

Sbhv 81 = *Mālatīm* Prol. 1
 1297 = „ 1 27, *Krs* 230

Śp

91 = *Mālatīm* Prol 1 4076 = *Mālatīm* v 18
 99 = „ Prol 3
 3453 = „ ix 42 215 = *Uttarā* ii 7
 3850 = „ iv 10 414 = „ ii 4
 4075 = „ v 16

Also the following (given by Aufrecht, with translation, Z D M G xxvii, pp 63-4)—

अलिपटलैरनुयाता (791)

दैवाद्यपि तुल्यो (749)

निरवद्यानि पद्यानि (146 = *Sml P 12b*, माञ्जतीमा-
धवस्य, *S-Ratnak* ii 12 anon, *Bhojap* 201)

Aucitya ad 13 = *Uttara* iv 27, 29

ad 16 = „ v 34

ad 27 = „ ii 27

Smrttat ad ii 32 = *Mālatīm* v 30, also

अज्ञानाद्यदि बाधिपत्य (ad ii 37 = **Skm* v 112
anon, *Mahānāt* vii 44, *Dūtāngada*, iii 19)

Rasagang, p 277 = *Mālatīm* i 28 (*Krs* 231)

Ujjvaladatta ad *Unādisūtra* (Aufrecht's edition, p xix), i
108 = *Mālatīm* vi 10, also (fragment)

उत्तालः किङ्किणीना (ad iv 18 = *Mālatīm* v 4d)

Rāyamukuta's commentary on the *Amarakośa*

ad i 75, ऊर्ध्वं धूनोति = *Mālatīm* v 4c

ad ii 5, 10, स एव रौहिषा मध्ये चरति

ad iii 1, 64, सरसमुपांसि (*sic*)

BHĀGURA (= *Vāgura*? Aufrecht, CC i, p 558 No in-
formation, see below under VĀGURA)

175 अनेन कुम्भद्वय

BHĀVĀKADEVĪ (BHĀVADEVĪ Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 520,
CC i, p 407 No information)

177 सज्जानी तुल्यव* (**Skm* ii 379, राजशेखरस्य)

359 तथाभूदस्माकं (**Skm* ii 232, अमरोः, *Sbhr* 1622,
कस्यापि, *Amaru*, 69, etc)

*Skm कि पादान्ने पतसि (ii 231 = *Kvs* 356, वाङ्मटस्य,
*Padyāv 377, कस्यचित् given by Aufrecht, loc
cit, with translation)

JA Deva (e.eventh century Aufrecht, ZDMG xxvii
pp 67-9, CC 1, p 415, Bhandarkar, Report, 1897,
pp xxxvii-iii)

184 तन्वङ्गाः स्तनयुग्मेन (Śp 334), कस्यापि, Sāntana
p 290 anon etc

419 असौ गतः सौगत एव

Shm अस्तगतभारविरवि (v 12b,
कतिपयदिवसस्यायी (v 98 = Śp 1124, कस्यापि,
S-Muktāi v 11 anon S-Ratnak vi 141
anon, Bhogapi 39)

कस्यात्पार्वति निष्ठुरासि (i 31)

मन्यानोद्धोललीला (i 329)

वार वारमनेकधा (ii 21)

वृषधन धनदप्रिय (i 15)

सौजन्याम्बुनिधे (iii 151 = Surasatīh ad i 71 anon

Sml अङ्गारैः खचितेव भू (B 115a = Śp 3827)
अमी तिलाक्षैलिक (P 53a = Śp 1189, कस्यापि
Sūktvatn 724 anon)

असृष्ट सगतिमिह प्रविहाय (P 53b, B 58b,

आदाय चापमचल कृत्वा (B 5b = Kāryapi ad ix 8
anon, Ak, p 245 anon)

आदाय द्रुतमाकृतेरुपशमाद् (B 36a)

आपुष्पप्रसरान्ननोहरतया (B 51b, P 46b = Śp 1028)

उत्पाद्य यत्स्वयमपि प्रबला (B 29a)

एकस्यायमुदेति मूर्धनि (B 57a = *Shm iv 164,
पुण्ड्रोकस्य, *Sūras iv 46 anon, Śp 1070,
कस्यापि)

किं ते नम्रतया किमुन्नततया (B 51a, P 45b = *Shm
iv 270, कविराजश्री-नारायणस्य, *Sūktvatn 591
anon, Śp 1004, At, p 7 anon)

किं ब्रूमो जलधेरनन्तमहिम (B 188a, P 152b, कस्यापि,
for a similar commencement of the verse किं .

०धेः श्रिय, *Shm iv 38, शब्दार्णवस्य, Simhāsanadhā-
trimsikā, 86)

खेदं ये जनयन्ति ये (B 30a)

- गङ्गीरस्य महाशयस्य (B 58b)
 जाति यथानुसरसि त्वमिह (B 37a)
 तेजो दर्शयसि त्वमीदृशमपि (B 38a, P 32b)
 तवैतद्वाचि माधुर्य (P 28b = *Śp* 842, *~Sūktuātān* 519
 anon, *~S-Ratnak* vi 447 anon)
 ते सन्ति हन्त बहवो भुवि (B 58a, P 52b)
 पाथोनाथ जगत्प्रवृत्तिभृतो (B 44a)
 ब्रूमः किं नभसो निसर्गमहत्. (B 188a)
 भीमश्याम प्रतनुवदन (B 58b = *Śp* 1147)
 भ्रातृशब्दं किं ब्रवीमि (B 50b, P 45a = *Śp* 993,
~S-Ratnak 53b, 145, *~Sūktuātān* 582 anon,
 for a similar beginning of *~Shm* iv 169,
 भ्रा० ०न शैल मुञ्च)
 माकन्देषु न यद्यपि प्रतिदिन (B 110b)
 य. कृत्त कुरुते मुख (P 33a)
 य. सतापमपाकरोति (B 33b, P 30a = **Padyāmrat*
 iii 38, *Śp* 809)
 यः पीयूषसहोदरै. (B 57a = *Śp* 1164, *~Sūktuātān*
 708 anon)
 यत्सङ्गुणो ऽपि सरलो ऽपि (P 53a, B 58a = **Sūktuātān*
 735 anon, *Śp* 1198, कस्यापि)
 यदपि विबुधैः सिन्धोरन्त. (B 94a, P 77b, भासस्य =
Kvs 163, लक्ष्मीधरस्य)
 यद्वलास्यभितो वृथा (B 46a)
 ये सन्तीषसुखप्रबुद्धमनसः (B 56b = *Bhāṭṭaharī*, iii 12,
Sbhv 1027, लुप्तसन्तोर्विबाधरस्य, *Śp* 1065, विवापते)
 रत्नानां न किमालयी (B 56b = *Śp* 1072, कस्यापि)
 रूच वपुर्न च विलोचनहारि (B 41b, P 36a = **Sūktu-*
ātān 566 anon)
 बह्वि विशाशसि निमज्ज (B 58a)
 शीतार्त्तिप्रसरस्रथाकुल (B 126b, P 101b = *Śp* 3933)
 शुभे को ऽयं वृद्धो (P 126a = *Sarasvatīk* ad 1 86
 anon, *At*, pp 36-7 anon)
 शुभ्रत्व यदिद् य एष (P 52b, B 57b)
 स्नाध्य महत्त्वमेकस्य (B 57a)
 सद्यश्च प्रविततगुण (P 53b, B 58a)

सदृत्तस्य च वशजस्य च B 57, P 52,
 सान्द्रज्योति.पटनदनित B 58, P 53,
 खिह यत्त्वमिहावसज्य B 58, P 54,
 स्फुरद्भीमाभोग B 119,
 स्वीकृत्य भ्रमिमभ्युपेत्य P 52,
 हहो वकोट यदि B 96

Sp

अङ्गारः 3827 see *Smt* above
 अत्यच्छ सितमशुक 3833 = *Smt* P 133 anon
 आपुष्प . 1028 see *Smt* above
 उपरि पयोधरमाला 3854 = *Sbht* 1745 कस्यापि *Krs*
 484 anon, etc)
 किं ते नम्र (1004 see *Smt* above
 कियन्मात्र जल (561 = *Sarasvatī* ad 1 125 n. 144
 anon)
 कृतोपकार प्रियवन्धु (5589 = *Sbht* 1900 कालिदासस्य
 तवैतद्वाचि 1842 see *Smt* above
 भीमश्याम . 1147, see *Smt* above
 भूरिभारभराक्रान्तो (562 = *Sāhityad* 409 anon
Sarasvatī ad 1 7 anon
 धातश्चन्दन . (993, see *Smt* above
 मयि जीवति बीजाद्वे (after lx 42, two MSS
Aufiecht)
 मान्धाता स महीपति (4002 = *Tetāhup*, p 59
Bhojap 38)
 य. पीयूष . (1164, see **Smt* above
 यः सताप (809, see **Smt* above
 यदेतच्चन्द्रान्तर् (563 = **S-Ratnak* iv 78 anon
*S-Prab 38 anon, *Sbht* 1979, श्रीहर्षदेवचौरयो
Sarasvatī ad iv 51 anon, *Sāhityad* 295 anon
Bhojap 233)
 येषां वल्लभया सम (4106)
 Bhoja's कविवर्ग
 अभूत्पाची पिङ्गा (3717 = **Sāras* iii 33 anon, *Sbht*
 2218, कस्यापि, *Bhojap* 260, *Padyarac* ix 11
 भाजप्रबन्धात्)
 विरलविरलीभूतास्त्रारा (3718 = *Sbht* 2217, कस्यापि,
Bhojap 259, *Padyarac* ix 10, भाजप्रबन्धात्
*Smt 189 anon, **S-Prab* 21 anon)

Paṇyanuc यद्यपि बह्वर्णगम्य (ΔIV 53 = *Sūktvatn 694
anon, *Śp* 1149, कस्यापि)

Ekāu, p 146 यदि भवति वचश्च्युत = *Sarasatīk* 1 159

BHRAMARA DEVA (Aufrecht, CC 1, p 419 No information)
434 वाप्यश्चक्षुषि नाञ्जन

~*Śhm* दन्ताग्रग्रहण (II 45 = *Sbhv* 2111, डामरस्य)

MADHUKŪTA (Aufrecht, CC 1, p 426 No information)

406 अद्योद्यानगृहाङ्गणैः

~*Śhm* तत्तावदेव शशिनः. (IV 29 = *Sbhv* 555, प्रकाशदत्तस्य,
Sarasatīk ad II 57 anon, Hemac Comm,
p 9 anon, ~*Subhās* VII (37a), प्रकाशवर्षस्य)

MADHUŚĪLA (= MADHURĀŚĪLA, MĀDHAVAŚĪLA? Aufrecht,
CC 1, p 426 No information)

99 तोयोत्तीर्णाः अयति कवरीः (~*Śhm* II 787)

*Śhm II 787 = *Kis* 99 above, also
मदोष्मप्रागल्भ्याद् (IV 110)

~*SmI* गीतोर्वैणवमन्द्रनादमधुराः (B 19a, माधवशीलस्य, I
8b, मालतीमाधवस्य)

MANOVIDA (no information = Manovinoda?)

64 हृद्यस्त्रिगैः परभुतवतैर्

65 लोलैः कोकिलमण्डलैः

135 (imperfect verse, lacks beginning)

283 स्वेदापूरविलुप्तकुङ्कुम०

284 धूमेनेव हते दृशौ

MANOVINODA (Aufrecht, CC 1, p 429 No information)

189 व्यर्थ विलोक्य कुसुमेषुम् (*Śhm II 110)

219 बिसकवलनलीला०

220 अयं लोल मुक्तावलो० (*Śhm II 378, मनोविनोदकृत.
sic, see below)

221 मन्ये हीन स्तनजघनयोर्

222 यत्रैतच्चृगनाभिपत्ततिलक

301 नवनवरहोलीला

302 तस्यापाङ्गविलोकितस्य

382 अहो दिव्य चक्षुर्वहसि

Skm 11 110 = *Kis* 189 11 378 = *K* 378, also

दूरोत्पुच्छ. सलय 11 846

यद्यप्यहं शशिमुखी 11 836

It is to be noted that Aufrecht's *Manovinodakīṭ* (CC 1, p 429) will disappear as a separate author, the phrase of ascription, *मनीविनोदकृत*, no doubt, either implying that Manovinoda was properly the name of the *work* and thence a sobriquet of the author, or meaning 'composed by Manovinoda'

MAYŪRA (seventh century Aufrecht, Z D M G xxvii, pp 70-1
CC 1, p 432, Peterson, op cit, p 56, Bhandarkar
Report, 1897, pp xviii, xxxviii

53 ससक्त सित्तमूलाद् (*Sūṣaṣataku*, 34)

Skm अन्यस्यै सप्रतीम (1 140) ¹

असस्रोतस्तरङ्ग (1 203) ²

शम्भो स्वागतमास्यता (1 261 = *Paṇḍyā* 146, *Kṛṣṇa-
lāṇāmīta*, 11 59)

सन्धानाशुकपल्लवेषु (1 73) ³

Sml साभिप्राय प्रणयसरस (B 72a)

अन्यस्यै सप्रतीम कुरु मदनरिपो स्वाङ्गदानप्रसाद
नाह वोढु समर्था शिरसि सुरधुनी नापि सध्या प्रणनुम् ।
इत्युक्त्वा कोपविद्धा विघटयितुमुमामात्मदेहं प्रवृत्ता
सन्धाना पान्थु शम्भोः कुचकलशहठस्यर्शदृष्टा भुञ्जी व' ॥

असस्रोतस्तरङ्गभमिषु तरलिता मांसपङ्के ऽभ्यटन्तः
स्थूलास्थियन्त्रिभङ्गे धवलविसलताग्रासमाकल्पयन्त ।
मायासिंहस्य शीरे. स्फुरदरण्यदृढश्लोजसंश्लेषभाजः
पायासुदैत्यवचःस्थलकुहरसरोराजहसा नखा व' ॥

सन्धानाशुकपल्लवेषु तरल वेणीगुणेषु स्थितं
मन्द कञ्चुकसंधिषु स्तनतटोत्सङ्गेषु दीप्तार्चिषम् ।
आलोके त्रिपुरावरोधनवधूवर्गस्य धूमध्वज
हस्तसस्तशरासनो विजयते देवो दयार्द्रैर्चण ॥

- Sbh* अनुदिनमभ्यास (2045 = *Śp* 3958, कस्यापि)
 आघ्रायाघ्राय गन्ध (2422 = *Śp* 585)
 आरोपयसि मुधा कि (128 = *As*, p 177 anon)
 आहत्वाहृत्य मूर्ध्ना (2425 = *Śp* 597)
 इत्थ पशुपतिपेशल (129 = इति . *As*, p 177 anon)
 कि मे दुरोदरेण (124 = *As*, p 176 anon)
 चन्द्रग्रहणेन विना (126 = *As*, p 177 anon)
 भूपालाः शशिभास्करान्वय (2515 = *Skm* iii 71,
 विवाया. = राजानः° *^Padyāmītat* ii 7 anon,
^S-Ratnak iv 41 anon, *^Sāras* ii 36 anon)
 वसुरहितेन क्रीडा (125 = *As*, p 177 anon)
 विजये कुशलस्त्रयो (123 = *As*, p 176 anon)
 हा राहौ निकटस्थे (127 = *As*, p 177 anon)
- Śp* 137 = *Sūryas* 1-2, also
 आघ्राया° . . (585 = *Sbhr* 2422 above)
 आहत्वा° . . (597 = *Sbhr* 2425 above)
 सविष्टो यामदेव्याः (3947, see under BṚN, *^Skm*
 above)
- Kkbh ad* iv 1 = *Sūryasataka*, 18
- Ujjvaladatta *ad Unādisūtra* (Aufrecht's edition, p xix) *ad* iv
 51 = *Sūryasataka* 19, iv 213 = 71, iv 233 = 42
- MAHĀVRATA (Aufrecht, Z D M G xxxvi, pp 520-1, CC 1,
 p 443 No information)
 402 तत्तद्वदपि यथावसर (*Śp* 3536, कस्यापि)
- *Skm मज्झिमापि हि निष्फल (v 307, given with translation
 by Aufrecht in the article cited)
- MAHODADHI (Aufrecht, CC 1, p 446 No information)
 367 गतप्राया रात्रिः (*Sbh* 1612, बाणभट्टस्य, *Śp* 3713,
 कस्यापि, etc)
- *Skm अक्ष. कर्ममतामुपैति (iii 158 = *Khandā*, p 97)
 मध्येवैरम समुद्रता (ii 261)
 बाह्व्यूङ्गखुराय (iii 176 = *^Padyāmītat* ii 47, भानु-
 करस्य, *^S-Ratnak* iv 29 anon, *^Sāras* iii 34
 anon, *Padyanac* iii 14, भानुकरस्य)

MĪGHĀ (c 650-700 AD, son of Dattaka Saivānaya, grandson of Supriabhadeva, who was minister of King Varmalāta Aufrecht, Z D M G xxvii pp 72-3, C C 1, p 446, Peterson, op cit, pp 87-8, *J. Bonh. As. Soc.* xvi, p 176, Bhandarkar, *Report*, 1897, pp xviii, xxxix Kielhorn, *Nachrichten von der königlichen Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen*, Philologisch-historische Klasse, 1906, pp 143-6,

339-40 = Śisup xi 29, 34

~Skm स जयति गिरिकन्या (1 131) ¹

~Sml (Bhandarkar, op cit)

Śisup	~Sml	Śisup	Sml
iii 43, 51 = B 186a		ix 6 = B 135a	
v 48, 50 = B 176b		18 = B 133b, P 107a	
54 = B 177a		x 6, 13, 28 = B 142b	
vi 49 = B 124b		47 = B 146a	
65 = B 127a		74 = B 147b, P 118a	
vii 52 = P 124a		79 = B 146a	
55, 61 = B 129b		xviii 58, 60 = B 162a	

~Sabhyāl

Śisup	~Sabhyāl	Śisup	~Sabhyāl
ix 6 = A 15b		xi 20 = A 21b	
x 13 = A 18b		33 = A 9b	
xi 19 = A 23a			

*S-Hāi āv

Śisup	*S-Hāi āv	Śisup	*S-Hāi āv
i 26 = 47b, 360		ii, 49 = 72b, 792	
ii 45 = 72a, 780		ix, 6 = 64b, 713	

अर्था न सन्ति न च मुञ्चन्ति (71a, 772 = *Sbh.* 3180, कस्यापि, Śp 407, *Bhojap.* 278, *S-Muktāi vii 1 anon, *S-Ratnak ii 219 anon given by Aufrecht, Z D M G xxvii, p 73)

स जयति गिरिकन्यामिश्रिताश्चर्यमूर्तिं
स्त्रिपुरयुवतीलीलाविभ्रमभ्रशहेतुः ।
उपचयवति यस्य प्रोन्नतैकस्तनत्वा
दुपरिभुजगहारः स्थानवैषम्यमेति ॥

Sbh A large number of verses, all from the *Śisūpālavadha* (see any edition with *pratikas*), except the following (2173 = *Śisūp* 21 18) —

अलमलमनुगम्य (1043)

कृ भ्रातृश्रितो ऽसि (3072)

नारीनितम्बफलके (1561)

प्राप्यते गुणवतापि (2012 = *Kiāt* 1x 58')

मा गमन्मदविमूढ (2009 = *Kiāt* 1x 70')

श्रील श्रीलतटात् (3073)

Śp

<i>Śisūp</i>	<i>Śp</i>	<i>Śisūp</i>	<i>Śp</i>
i 23 = 4021		vii 52 = 3570	
52 = 3993		viii 18 = 3844	
ii 32 = 461		ix 6 = 450	
33 = 267		10 = 3585	
45 = 266		61 = 3440	
46 = 265		x 13 = 3652	
47 = 462		xi 19 = 3729	
49 = 287		20 = 3725	
104 = 223		39 = 3742	
iii 16 = 3525		64 = 3734	
iv 20 = 3737		xiv 75 = 4020	
22 = 4022		xvi 26 = 216	
vi 8 = 3796		28 = 347	
20 = 547		29 = 348	
vii 50 = 3805			

अर्था न सन्ति . . (407, see *S-Hāḍāv above)

Auchyar बुभुक्षितैर्ब्याकरण न भुज्यते (*ad* 30 = *S-Muktār 1v
5 anon, *S-Ratnak 11 170 anon)

At, p 19 = *Śisūp* xii 13

Namī ad Rudrata

p 7 = *Śisūp* 21 67, 1 8

p 64 = „ iii 33c-d

p 101 = „ iii 3

p 112 = „ vii 29

Ekāṭ Comm, p 43 = xv 87

Padyanac x 22 = *Śisup* iii 43

ix 16 = , xi 9

i 13 = ,, xiv 75

Ujjvaladatta, in *Unādisūtra*, occasionally quotes the *Śisupalavāda*, as do the commentators on the *Anarāṅga*

MĀLĀYĪDHA (no information)

48 बीज ब्रह्मिव देवो (**Sk*m i 314, इलायुधस्य)

MURĀRI (eighth to ninth century, of the Maudgalva gotra, son of Bhatta Śrī-Vaidhamāna and Tantumatī, surnamed Bāla-Vālmiki Aufrecht, Z D M G xxvii, p 74, xxvii, pp 377-8, C C i, p 462, ii, p 106, Peterson op cit, pp 91-2, *Fourth Report*, p xcvi, Bhandarkar, *Report*, 1897, pp xx, xl-1, preface to edition of the *Anaṅgha-āghara* in Kāvyamālā 5)

29 वन्दे भुजभ्रमितमन्दर

60 = *Anaṅgh* v 6, 190-2 = vii 80-2, 338 = vii

107, 346 = ix 3, 347 = ix 6

[524 anon = vii 90]

**Sk*m

Anaṅgh **Sk*m

ii 29 = v 332

78 = i 407

iii 1 = v 206

54 = v 92

v 20 = v 45

vii 38 = i 134

43 = i 348

Anaṅgh

vii 61

79

114

115

after No 79 = iii 262 (अथ स्वर्ग)

after No 79 = iii 261 (गीयन्ते)

**Sk*m

= i 408

= iii 260

= i 74

= ii 591

Also the following —

अथे मुक्तारत्नप्रसर (iv 90)¹

¹

अथे मुक्तारत्नप्रसर बहिरुद्घोतय गृहा

नपि बोधीन्द्राणां कुरु फलवतः स्वानपि गुणान् ।

धिगन्धैवात्मानं जनयसि मुधा शुक्तिकुहरे

महामोगीशो ऽयं जलधिरहं कस्त्वा गणयति ॥

कामायुःष्टोमयज्वा (1 357) ¹

जनानन्दश्चन्द्र (1 374, 11 362 = *S-Hārāv* C 8a, 78 anon) ²

देवी वाचमुपासते (v 134 = *Kūalay ad* 51 anon, *Al*, p 290 anon, *S-Ratnak* 11 31 anon, *Sūktīratn* 78 anon, *Sāras* 11 90 anon, but this verse is really concerning, also by ², *Murān*, see edition of the play in *Kāvya-mālā*, p 1 note)

यदस्त्रव्यापाराद् (111 187) ³

यन्निस्त्रिशहतोन्नतिर् (111 188) ⁴

सप्तद्वीपकुटुम्ब (111 170) ⁵

सोमार्धायितनिष्पिधान (1 196 = *Khandap* 34 (40))

¹ कामायुष्टोमयज्वा पुरमथनजटाचक्रकौमारभक्तिः
प्राणायामोपदेष्टा सरसिरुहवने शर्वरीसार्वभौमः ।
देवी जागर्ति भानोर्भुवनभरभृत. स्तन्धविश्रामबन्धु.
शृङ्गाराद्वैतवादी शमितकुमुदिनीमौनमुद्रो मृगाङ्गः ॥

² जनानन्दश्चन्द्रो भवतु न कथ नाम सुकृती
प्रयातो ऽवस्थाभिस्त्रिभिरपि यः कोटिमियती ।
भुवोर्लीला बालः श्रियमलिकपट्टस्य तरुणो
मुखेन्द्रोः सर्वस्व हरति हरिणाभ्याः परिणतः ॥

³ यदस्त्रव्यापारादभिमुखहतैः क्षत्रियभटैः
स्वसत्त्वेन क्रीत भुवनमभिसर्पञ्जिरभितः ।
ह(or छ)तच्छिद्रश्रेणीविधुरपरिभोग भगवतो
गभस्तीना पत्युस्तितउतुलना मण्डलमगात् ॥

⁴ यन्निस्त्रिशहतोन्नतैररिशिरश्चक्रैर्बभूव क्षण
लोके चान्द्रमसे विधुंतुदघटावस्कन्दकोलाहलः ।
किं चामीभिरपि स्फुरन्मुखतया शीताशुकोटिभ्रमं
विधाणैरुदपादि राजभवने भूयान्सुभिबोत्सवः ॥

⁵ सप्तद्वीपकुटुम्बभूतलभुवो निष्पीतसप्ताब्धय
स्तन्मार्गेण च सप्तपन्नगफणारत्नावलोकच्छिदः ।
क्रीडादिग्विजये च सप्तजगतीभाजो यदचौहिणी
जन्मानः प्रसरन्ति सप्तपवनस्तन्धसृशो धूलयः ॥

*SmI

<i>Ana gh</i>	*SmI	<i>Ana gh</i>	*SmI
1 2 = B	8a	v1 81 = B	156b
40 = B	57b	v11 12 = B	181a
11 1 = P	121a	14 = B	180b
18 = B	192a, P 154a	18 = B	181a
20 = B	191a, P 153b	31 = B	6b
26 = B	184a	38 = B	11a
27 = B	191a, P 153b	46 = B	178b
30 = B	116a	49 = B	10a
34 = B	192a	50 = B	12b
49 = B	135b	53 = B	7a
51 = B	135a	54 = B	177b
53 = P	109a	56 = B	178a
54 = P	134a	65 = B	141b
70-1 = B	140a	74 = B	141b
75 = B	141b	80 = B	93b
82 = B	140b	81-2 = B	143b
111 5 = B	88a	83 = B	141b
7 = B	96a	93 = B	179b
41 = B	159a	106 = B	146a
1v 18 = B	160b	111 = B	12b
37 = B	158a	112, 114 = B	5b
47 = B	160b	116 = B	182b.
52 = B	158a, P 129b	118 = B	7b.
v 6 = B	190a	119 = B	181b
29 = B	189a	121 = B	187a
vi 6 = B	25b	126 = B	181b
28 = B	158a, P 130a	127 = B	187b
40 = B	160b, P 131b	130 = B	182a
43 = B	159a	132 = P	151b
76 = B	160b, P 131b		

Also the following —

उन्मीलन्मणिरश्मिजाल (B 165b)

न तावद्विम्बोष्ठः स्फुरति (B 143b)

प्रियङ्गुश्यामाङ्गो य इह (B 190b)

पुरा प्रालेयशैलो ऽय (B 178b, P 147a) ¹

यथा ताराचक्र चरति (B 141b)

वक्त्रे या मृगनाभिपङ्क (B 65a = *Sbhv* 1092, श्रीभानुषेणस्य)

[^] <i>Sabhyāl</i>	<i>Anaigh</i>	[^] <i>Sabhyāl</i>	<i>Anaigh</i>	[*] <i>Sabhyāl</i>
	11	1 = A 22b	11	75 = 11 78 (A 17a)
		5 = A 23a	111	7 = 11 (A 9a)
		52 = A 16b	vii	115 = vii (A 19a)

[^]*Padyaenī* सयामाङ्गणमागते दशमुखे (vii 1 (67b) = *Rasata*
ad vii (p 44), *Padyaenī* xiii 19, भानुकरस्य)

[^] <i>S -Hārāv</i>	<i>Anaigh</i>	[^] <i>S -Hārāv</i>	<i>Anaigh</i>	[*] <i>S -Hārāv</i>
	111	5 = C 19a, 4	vii	80 = C 8b, 84
	vii	49 = 11b, 92		114 = 4a, 24
		53 = 4b, 25		

Also—

चर्चाभिश्चारणाना (30a, 82) ²

अभिर्लङ्घित एव (32b, 18 = [^]*S -Ratnak* ii 31 anon ,
As, p 75, *Rasagang* (Benares), p 534, a verse
concerning Muārī, quoted by the editors of the play
in the note to p 1 of the *Kāvya-mālā* edition)

<i>Sbhv</i>	<i>Anaigh</i>	<i>Sbhv</i>	<i>Anaigh</i>	<i>Sbhv</i>
	11	2 = 2169	vi	6 = 320
	iv	12 = 364	vii	79 = 2638
	v	23 = 1637		
<i>Śp</i>	<i>Anaigh</i>	<i>Śp</i>	<i>Anaigh</i>	<i>Śp</i>
	111	5 = 3279	vii	17a = 222
		41 = 3992		74 = 3637
	iv	18 = 3994		80 = 3325
		37 = 4084		81 = 3321
		52 = 4083		115 = 3661

¹ पुरा प्रालेयशैलो ऽयमस्मिन्मकरकेतवे ।
मृतसजीवनी दुर्गा महौषधिरजायत ॥

² चर्चाभिश्चारणाना चित्तिरमण परा प्राप्य समोदलोला
मा कीर्त्तौ सौविद्वानवगणय कविप्रा (sic for प्रो ?) तवाणी-
विलासान् ॥

गीतं ख्यात न नाम्ना किमपि रघुपतेरव यावत्प्रसादा
द्वालीकेरेव धात्रीं धवलयति यशोमुद्रया रामभद्रः ॥

Also—

किचित्कोपकलाकलाप (4070 = *^Padyarēnī*, 68b, वररुचे.,
Padyarac xiii 21, ditto)

प्रलयसहायकणवती (510)

Rasagang, p 534, अविर्लङ्घित . . . (see *^S-Hāṇi* above)

Padyarac xv 74 = *Anargh* v 20 Al-o—

किचित्कोप . . . (xiii 21, see *Śp* above)

श्यामाकतण्डुलविलेप (xv 73 = **Padyarēnī*, vi (56b,
anon)

Ujvaladatta *ad Unādisūtra* (fragments, no doubt from the
Anargharāghava)

चारित्र्यत्यासः सखि कथमय केकयकुले (*ad* iv 171)

चकारादुदरभरयश्चकोरा. (*ad* v 19)

Rāyamukuta *ad Amarakośa* (fragment)

ऐषिकमन्त्रमधिरत्य तदा तमरुणा (*ad* ii 8, 38)

Saivānanda and Līngā Bhatta *ad Amarakośa* see Sesagiri
Sāstiri, *Report on the Search for Sanskrit MSS*,
1893-4, pp 29, 37

YAŚOVARMAN (or YAŚODHARMAN, eighth century, author of the
Rāmābhyaṇa Nāṭaka Aufiecht, Z D M G xxvii,
p 75, xxxvi, p 521, CC i, p 474, Peterson, op cit,
p 96, *J Bomb As Soc* xvi, p 177, Bhandarkar,
Report, 1897, p xli)

455 उच्छूनाखण्डमशुनिर्गम

*Skm आक्रन्दा. स्तनितैः (ii 518, यशोधर्मणः = *Sbhv* 1776,
आनन्दवर्धनस्य, Ānandavardhana *ad Dharmāṇī*
p 92 given by Aufiecht with trans, Z D M G
xxxvi, p 521)

यत्तन्नेवसमानकान्ति (ii 501, कालिदासस्य A, यशो-
वर्मणः B = *Sbhv* 1366, श्रीयशोवर्मणः, *Mahānāt*
v 2, *Sarasvatī* *ad* iv 23, v 185 anon (relates
to विरहिणी रामस्य), *As*, p 144 anon, *Kuṇḍalāy*
ad 12 anon, *ad* 120 anon, *Sāhityad*, pp 318,
326 anon, *Śūrtat* *ad* ii 39, *Al*, p 339 anon,
Rasagang (Benares), p 744 anon, *Padyarac* vi
13, कस्यापि)

[~]*Sm* आक्रन्दा (B 75a, P 67a, see **Sk*m above)
 कामस्यापि शराहतिर्न गणिता (B 106b, राजपुत्रयशो° =
*Sbh*v 1634, शूरवर्मणः.)

यत्त्वन्नेत्र (B 81b, P 70a, see ⁺*Sk*m above)

S-Hārār आक्रन्दा . . (C 42a, 262, see [~]*Sk*m above)

*Sbh*v यत्त्वन्नेत्र . . (1366, see **Sk*m above)

रक्तस्त्व नवपञ्चवैर् (1364 = *Mahānāt* iv 34, *At*,
 p 39 anon, *Kuralay ad* 56 anon, *Ananda-*
vardhana ad Dhanyāl, p 90 anon, *Namī ad*
Rudrata's Kāvya-lamkāra, x 29 anon, *Kṛbh ad*
 iii 1, कालिदासस्य, *Hemac*, p 20 anon,
Rasagang (Benares), p 558 anon, *Al*, p 298
 anon)

Śp प्रौढच्छेदानुरूपो° (4071 = *Kāvyapī ad* viii 12 anon,
Hemac, p 205 anon, *Sāhityak ad* viii 11 anon)

Aucityar उत्पत्तिर्भण्डकुले यदृ° (*ad* 28, यशोवर्मदेवस्य, one
 MS श्रीहर्षदेवस्य)

Surttat

यत्त्वन्नेत्र . (*ad* ii 39, see **Sk*m above)

स यस्य दशकन्धर (*ad* iii 21 = *Hemac*, p 238 anon)

Dhanyāl

छतककुपितैर्वाप्याभोभिः (p 133, रामाभ्युदये = *Saras-*
vatik ad v 170 anon, *Dhanyāl*, p 133, Comm,
 p 132, *Aṣṣunavarman ad Amaru*, 37 anon,
Hemac Comm, p 178 anon)

स्थितमिति यथा शय्या (p 148, रामाभ्युदये comm)

Aufrecht (Z D M G xxxvi, p 521) ascribes to Yasovarman
 (on what grounds ?) the verse—

छारनवनदीपूरेणो° (*Amaru*, 104, *Daśar ad* ii 15
 anon, *Dhanyāl*, p 133, *At*, p 54 anon,
Hemac, p 72, see above under NARASIMHA)

YĀGOKA (no information)

151 क्षितज्योत्स्नालिप्तं

[†] *Shm* ascribes to a YOGOKA (Aufrecht, C C 1, p 481) the following —

अभ्यस्य स्वरदंशकौशल (11 35)

आर्यानङ्गमहाव्रत (11 477)

विदलितकुचपाणि (11 689)

YOGESVARA ("praised by Bhavānanda ([†] *Shm* v 126) and Vasu-
kalpa (^{*} *Shm* v 128), the latter of whom mentions
Rājasekhara" Aufrecht, C C 1, p 481, Bhandarkar,
Report, 1897, p xli)

85 उपनयति कपोले

96 अये तप्तजला नितान्तशिशिरा°

97 मृद्वुचिष्ठतया गुरुष्व°

98 दूरोभूतशरारि

110 आसारान्तमृदुप्रवृत्तमरुतो ([†] *Shm* 11 826, कस्यचित्)

132 एता. पङ्क्तिनकूलरुदनलद ([†] *Shm* 11 817, परमेश्वरस्य)

489 विस्फाराग्रास्तरल (परमेश्वरस्य^१)

507 व्यपेतव्यापार (परमेश्वरस्य^१)

[†] *Shm* अथोहामेरिन्दो. (1 420)

अयमुदयति मुद्राभञ्जन. (11 711 = ^{*} *S-Hāṇi* C 32b
53, पुष्टिकरस्य, *Śp* 3738, कस्यापि, *Sāhityad*
p 255 anon, *Sarasvatik ad* 1 79, 11 33 anon,
As ad viii 1 anon)

आकुञ्चीकृतपृष्ठ (v 18)

आरोह्यवनीरुहः (11 796 = *Sarasvatik ad* 1 70)

आशा प्रसादयतु पुष्यतु (iv 25)

आक्षेपः प्रथम क्रमेण (11 592 = *Śp* 3664 anon, Hemac
Comm, p 100 anon)

इदानीमर्धन्ति प्रथम (11 862)

इमास्ता विन्ध्याद्रे. (v 39 = *Sarasvatik ad* iii 8 anon)

उच्छ्वश्रुर्व्यात्तवक्त्र. (v 17)

उत्तिष्ठ सखि वर्तिपूरित (11 303)

उद्वेग जनयन्ति सचित (11 877)

एतस्याः स्वरसञ्चर. (11 163 = *Kis* 424, राजशेखरस्य,
Bāla v 13)

एते ते पुरतो मरुस्थलभुवः (iv 299)

- एते सप्रति वैमनस्य (II 763)
 एव स्थापय सुभ्रु (I 26)
 कपाले गम्भीरः कुहरिणि (I 46)
 काम कूले नदीनाम् (II 806)
 काशारशोषिणि नवोदय (IV 132)
 गर्वायन्ते पलालं (II 852)
 चन्द्रालोक्य पश्य (I 133)
 छत्रोपान्ता निकुञ्जैः (V 38)
 तावद्वाचः प्रमुक्ता (II 436)
 तिर्यक्तीक्ष्णविषाण (V 13)
 दयालुर्नो बाले (V 359)
 दातृहृद्धनिभाञ्जि (II 816 = *Krs* II anon)
 दिग्वासा यदि तत्किमस्य (I 151 = *Sbhv* 2399 anon ,
Sarasvatik ad III 24 anon)
 देवस्त्वामेकजङ्घा (I 288 = *Padyāv 152b)
 देवी सूनुमसूत (I 158).
 द्वार खड्गिभिरावृतं (III 224 = *S-Muktāv VIII 2
 anon , *Sāras III 38 anon , *Kinālay ad* 142
 anon , *Sbhv* 2569, कस्यापि , *Khandap* 107 anon ,
 *Padyām tat III 61 anon , *Padyarac* II 54,
 कस्यापि)
 धावति तस्मारोहति (II 417)
 नन्दिन् खञ्जनमञ्जनाद (I 92)
 नाधन्यैः क्षणदाविराम (II 587)
 निर्भीतश्चान्तभोगिन्य (III 200)
 नीताः पुष्पाग्निगेहे (V 316)
 पथौ पात्रे कलाना (II 707 = *SmI P 120b, कस्यापि)
 पयसि सरसः स्वच्छे (V 30)
 परावृत्ता हसाः (II 835)
 पाकचामतिलाः समुत्सुक (II 875)
 पूर्वः छतात्मनामसि (III 6)
 प्रान्ते पङ्क्तिनि पल्लवस्य (II 783)
 भद्र ते सदृश (II 863 = *Śp* 581, कस्यापि)
 भो भो दिक्पतयः प्रयात (I 93)

- मातर्ब्रूहि किमेतद् (I 35)
 यावद्दुःस्थकुटुम्बिनी (I 241)
 रन्ध्रे सन्यस्तदृष्टिः (III 226)
 विध्वस्ता मृगपक्षिणो (II 797 = *Sp* 1159 anon)
 विलासममृणोद्भसन (II 588 = *Sp* 582, विज्जकाया
Sarasvatīk ad v 165 anon, *Sml B* 124b
P 99b, विज्जकाया., *Sabbhāḍa* II 11 anon
Sūktavān 422 anon)
 ब्रीहिः खम्बकरिः प्रभूत (II 415)
 सध्याताण्डवितस्य खण्ड (I 42)
 स्फटिकमरकतयूरी (I 168 = *Sp* 110, कस्यापि)
 खैर कीकटदारकः (II 416)

To a DHARMA-YOGESVARA *Shm* ascribes the following —

- आहारो गरल तृतीय (IV 9)
 किं न्वावृणोषि कवरी (II 309)
 क्रूराः शैलभुवो (IV 302)
 छिन्नार्धोरुकमेखल (II 678)
 तव कितव किमाभिर् (II 111)
 दुर्गारण्यदरीषु भूरुह (IV 220)
 निरवधिरकूपारः (II 596)
 पर्यस्तो दिवसस्तटी (II 287)
 पाणौ ब्रह्मकपाल (IV 10)
 मृग विसृज विषाद (IV 228)
 वासः स्वर्णगृहेषु (III 79)
 स्नाता निष्पतयात्तु (II 164)

And to KARANJA-YOGESVARA—

- नित्यं निस्तृणपल्लवे (III 131)
 शस्त्रैः शत्रुशिरोऽधि (III 93)

*Sml एते केतकसूचिसौरभजुषः (*P* 97a-b = *B* 120b)

*Padyān

- देवास्त्वामेकजङ्घा (152b = *Shm 1 288 above)
 धाम्यज्ञासुरमन्दराद्रि (382 = *Shm 1 291, कस्यचित्)

Rāyamukuta *ad Amarakośa* 1 10, 30 (the same Yogesvara?).

विपुला वेतसवत्य आपगाः कति शीलिताः

YAUTĀYANI (no information)

78 वह्निर्मन्त्रे हिमजल° (*Shm* 11 768, कस्यचित्)

RATIPĀLA (no information)

354 दूरादुत्सकमागते (**Shm* 11 249, अमरो., *Amaru*, 49, *Rasavilāsa*, 22 (4^r), etc)

RATNAKĪRTI (no information, apparently a Buddhist) A Buddhist writer of this name is mentioned by Tārānāth as a king's son, a contemporary of Amarasimha, and author of a commentary on the *Madhyamakāvatāra*. The Tibetan *Tanpui* contains a *Kalyāṇakāṇḍa* and a *Dharmavinīścaya* (*Mdo*, lxi 190-5 and 254-60) by him. See (Schiefner-) Wassiliew's index to his translation of Tārānāth)

18 वरदकरसरोज

RĀJASEKHARA (c 900 A D, of the Yāyāvāra family, son of the Mahāmantiin Duiduka or Duhika and Śilavatī, great-grandson of the poet Akālalajalada, and related to the poets Surānanda, Tarala, and Kaviṛāja Aufrecht, Z D M G xxvii, pp 77-8, C C 1, p 502, iii, p 107, Apte, *Rājasekhara his life and writings* (Poona, 1886), Peterson, op cit, pp 100-3, *J Bomb As Soc* xvi, p 177, Bhandarkar, *Report*, 1897, pp xliii-iv, preface to edition of the *Kaipūṣamañjarī* in *Kāvya-mālā* 4, Konow, part iii of his edition of the *Kaipūṣamañjarī*, pp 175-91, where we find the fullest and most reliable account of this author, including a citation of many of the verses quoted below

Rājasekhara describes himself (*Bāla* 1 12) as author of six works. It is possible, therefore, that besides the four surviving dramas we ought to ascribe to him the dictionary cited by Ujjvaladatta *ad Unādisūtra*, iii 76, and the *alamkāra* work (*Kāvyamīmāṃsā*) of which a fragment has been recovered (Peterson, *Fifth Report*, p 19). In case the latter is really by Rājasekhara, it probably contained the appreciative verses (*viśeṣakaviṇiśamsā*) current under his name. But we must also remember that a work entitled

INTRODUCTION

Haravivāsa is attested as by Rājasekhara, see below and Aufrecht, Z D M G xxviii, p 116

Viddhaś Kṛs

- 1 1 = 136
 [2 = 157 anon]
 14 (*Bālar* 11 17) = 205
 20 = 264
 23 = 68
 25 = 67
 31 = 195
 38 = 263
 11 1 = 491
 [3 = 497 anon]
 4 = 196
 6 = 262
 9 = 261
 10 = 260
 14 = 425
 20 = 277
 21 = 276
 111 1 = 490

Vuddhas Kṛs

- 111 2 (*Bālar* 11 17) = 458
 3 = 259
 13 = 492
 15 = 493
 16 (cf *Pracandap* 27) = 147
 17 = 432
 19 = 494
 20 = 495
 [23 = 427 anon]
 24 = 459
 25 = 460
 111 2 = 103
 3 = 102
 4 = 101
 [after 6 = 288 anon]
 [after 6 = 258]
 13 = 257
 14 = 256

The verse following 11 13, 111 21, 111 8 = *Kṛs* 144

<i>Bālar</i>	<i>Kṛs</i>	<i>Bālar</i>	<i>Kṛs</i>
11 17 (<i>Viddhaś</i> 1 14) = 205		[11 51 = 470 anon]	
111 23 = 143		[11 76 = 173 anon]	
11 8 (<i>Viddhaś</i> 111 2) = 458		[11 42 = 212 anon]	
11 11 = 424			

With 147 (*Viddhaś* 111 16) cf *Pracandap* 27

Also the following —

- 25 जीयासुः शकुलाकृतेरु (*Śp* 81, कस्यापि, *Khandap* 3 (5))
 50 यस्याधोधस्तथोपर्युपरि (Hemac Comm, p 14 anon)
 59 जम्बूनां कुसुमोदरेषु (*Skṃ 11 756 see p 102)
 216 लीलाताण्डवितभु
 325 राजन्ति कान्तनखर (*Skṃ 11 636, कस्यापि)
 376 पद्मान्तखलिताः कपोल (*Skṃ 11 139)
 392 चेतस्यङ्कुरित विकारिणि (*Skṃ 11 247)
 442 आसास्ताण्डवितालकाः (*Skṃ 11 126, शचोकस्य)

~*Skm**Vuddhas*~*Skm*

1	1 (<i>Kvs</i> 136)	=	1	469
	2 (<i>Kvs</i> 157)	=	11	107
	3	=	1	111
	7 (<i>Bāla</i> 1 17)	=	v	132 (शंकरवर्मण.)
	12	=	111	160
	14 (cf <i>Bāla</i> 11 17, <i>Kvs</i> 205)	=	11	491
	20 (<i>Kvs</i> 264)	=	11	474
	23 (<i>Kvs</i> 68)	=	11	751
	25 (<i>Kvs</i> 67)	=	11	767
	27 (cf <i>Bāla</i> x 55)	=	1	444
	43	=	11	717
11	6 (<i>Kvs</i> 262, etc)	=	11	391
	8	=	11	392
	9 (<i>Kvs</i> 261)	=	11	393
	10	=	11	354
	13	=	11	394
	14 (<i>Kvs</i> 425)	=	11	123
	20 (<i>Kvs</i> 277)	=	11	148
	21 (<i>Kvs</i> 276)	=	11	178
	23	=	11	747
111	2 (<i>Bāla</i> v 8, <i>Kvs</i> 458)	=	11	171
	3 (<i>Kvs</i> 259, etc)	=	11	461 (कालिदासस्य)
	10	=	1	381
	11 (cf <i>Bāla</i> x 40)	=	1	377
	13 (<i>Kvs</i> 492)	=	11	508 (कस्यचित्)
	16 (<i>Kvs</i> 147)	=	11	544
	21 (<i>Venūs</i> 3)	=	11	526 (कस्यचित्)
	22	=	11	527
	23 (<i>Kvs</i> 427)	=	11	507
1v	3 (<i>Kvs</i> 102)	=	11	786 (कस्यचित्)
	4 (<i>Kvs</i> 101)	=	11	794
	13 (<i>Kvs</i> 257)	=	11	463
	14 (<i>Kvs</i> 256)	=	11	609
	after 6 (<i>Kvs</i> 288)	=	11	166

Bāla*Skm

1	8 (<i>Bhārṭṭha</i> i, iii 20, etc)	=	v	123
	17 (<i>Vuddhas</i> 1 7)	=	v	132 (शंकरवर्मण)
	51	=	v	103 (कस्यचित्)

<i>Bāla</i>	<i>Sk.</i>
11 13	= 1 225 (कस्यचित्
cf 11 17 (<i>Vuddhaś</i> 1 14, <i>Kis</i> 205)	= 11 491
11 38	= 1 113 (कस्यचित्
111 48	= 111 145
11 43	= 11 53
1 8 (<i>Vuddhas</i> 111 2, <i>Kis</i> 478, etc)	= 11 171
36	= 11 890
11 3	= 1 228
21	= 1 97
27	= 1 96
1 35	= 1 60
cf 1 40 (<i>Vuddhaś</i> 111 11)	= 1 377
cf 1 55 (<i>Vuddhaś</i> 1 27)	= 1 444
1 67	= 1 81
68	= 11 87
70	= 1 82
74	= 1 83
81	= 11 92
82	= 11 93
84	= 1 84
87	= 11 91

Pracandap 28 (*Śp* 3282 anon) = 11 9

Also the following —

अकौसुमी मन्मथचाप (11 342)

अत्रार्द्रचन्दनकुचा (11 99)

अध्वश्रमाय चरणौ (1 346)

अनालोच्य प्रेम्ण. परिणति (11 206 = *Kis* 372
विकटनितम्बाया., *Amaru*, 80, etc, etc)

असावेकद्विचिप्रभृति (11 743)

आपुङ्गायममी शरा (11 513 = *Mahānāt* 11 33)

आमूलतो वलितकुन्तल (11 86)

आवृण्वाना . . . (11 676 = *Kis* 313, अभिनन्दस्य)

आहारे . . . (11 122 = *Kis* 416 anon, etc, etc)

उज्ज्वलः स्वर्णकाञ्चीर (11 531)

कपाले मार्जार. (1 382 = *Saml 171 anon, *Sabhyāl
11 79, भासस्य, *S-Prab 35 anon, *Sbhi* 1994,
भासस्य, *Śp* 3640, भासस्य, *Sarasvatīk ad* 11 38

anon , *Kāvyaṃ ad x* 46 anon , *Rasagang*
(Benares), p 431 anon , *Citram* , p 64 anon ,
Citraḥ , p 36 anon)

काष्ठागत वीक्ष्य मनो (II 573)

कुचकलशमहिम्ना (II 390)

केयूरीकृत . . . (II, 297 = *Kvs* 426 anon , etc)

चिताचक्र चन्द्र. (I 419 = *Aucityav ad* 15)

चेतस्यङ्कुरित . . . (II 247 = *Kvs* 392 above)

जम्बूना . . . (II 756 = *Kvs* 59, etc , etc)

तरन्तीवाङ्मानि खलद° (II 11 = *At* , p 62 anon ,
Hemac , p 302 anon)

दृष्टौ सगरसाविभिर् (III 237)

द्वारागतं काष्यवगम्य (II 572)

ध्रुवमुदधितटीषु (II 24)

न नीलाब्ज . . . (II 480 = *Kis* 171 anon)

नागवल्लिरधिरोहतु (II 560)

नितम्बगुर्वी बङ्गशः (II 567 , *Hemac* , p 207 anon
As ad x 1)

पक्षान्त . . . (II 139 = *Kvs* 376)

पर्यङ्काङ्कतल गते (II 618)

प्रत्यङ्ग प्रतिकर्म (II 617 = *Rudra, Śringārat* II 106)

प्रथममरणच्छायस् (I 396 = *S-Prab 29 anon ,
Sbhr कस्यापि , *Sarasvatik ad* I 87 anon , *As*
ad VIII 1 anon , *Kāvyaṃ ad vi* 1 anon , *At* ,
p 45 anon)

प्रवीरहठभोग्यापि (I 341)

फेनः चीराम्बुराशे. (II 241)

भाम्यद्विभ्रमराणि (I 96)

मिथ्याकण्डूतिसाचीकृत (I 338)

मुक्कानङ्ग . . . . (II 138 = *Kvs* 460)

मुग्धे किं शुक्पञ्जरेण (III 206)

मोक्तं स्नानाशुक्रानि (II 540)

यद्वद्धार्धजट (I 161)

यस्त्रीलोक्यजित. स्मरस्य (II 742)

यस्याहवे हयचमू (III 179)

रामे बद्धशरासन (V 91 = *Mahānāt* I 31)

विष्णुवक्षोगृहे (1 343)

वीण्या च निनदेन च (11 580)

शिलापट्टोदघृष्टा मलयज (v 188)

शेषस्याहेर्ब्रजति (1 393)

सजन्मानौ . . . (11 379 = *Kis* 177 भावादेव्या,

सब. पाटितकेतकोदर (1 389 = *S_p* 3638, कस्यापि)

स व. पायादिन्दुर् (1 51 = *Vāmana ad* iv 3, 9 anon,

सव्याधे: . . . (11 430 = *Kis* 473 anon, etc, etc,

सा चन्द्रादपि चन्द्रनाड् (111 253)

मुधामूर्तेर्बन्धुर् (1 461)

स्फटिकालवाललक्ष्मी (1 394)

^{*}*Sml*

Viddhaś

^{*}*Sml*

1	1 (<i>Kis</i> 136)	= B 7b
	2 (<i>Kis</i> 157)	= B 61a (P 56b)
11		= B 150a
	14 (<i>Bālar</i> 11 17, <i>Kis</i> 205)	= B 100a
	22	= B 73b (P 65a)
	23 (<i>Kis</i> 68)	= B 110a
	27 (cf <i>Bālar</i> x 55)	= B 113a (P 91b)
	28	= B 113a (P 91b)
	31 (<i>Kis</i> 195)	= B 84b
	44	= B 132a
11	2	= B 76b
	9 (<i>Kis</i> 261)	= B 131b (P 105b)
	23	= B 133b
111	1 (<i>Kis</i> 490)	= B 75b (P 67b)
	27 (<i>Bālar</i> 111 25)	= B 144a
1v	1	= P 121b
	20 (<i>Bālar</i> viii 11)	= B 162

Bālar

^{*}*Sml*

1	40	= B 87b
11	17 (<i>Viddhaś</i> 1 14)	= B 100a
111	3	= B 134b
	6	= B 163a
	25 (<i>Viddhaś</i> 111 27)	= B 144a
v	11 (<i>Kis</i> 424)	= B 65a (P 59b)
	18	= B 151a
	32	= B 124a

<i>Bālā</i>	<i>Smī</i>
v 37	= B 126b (P 102b)
vī 12	= B 186b
vii 38	= B 180b
viii 11 (<i>Viddhaś</i> iv 20)	= B 162
λ 33	= P 151b
35	= B 182b
44	= B 180b
51	= B 180a
56	= B 183b
57	= B 183b
60	= B 192a
72	= B 183b

Pracandap 28 and 29 = B 90a

Also the following (most of the verses relating to poets being given by Bhandarkar, *Report*, 1897, pp x seqq) —

- अकालजलदक्षीकेशि° (B 23a)
 अकालजलदेन्दोः सा (B 23a, P 16a = Peters ii 63, *S-Hāāv 41a, 248)
 अथो गणपति वन्दे (P 15b = Peters ii 59, *S-Hāāv 34a, 138)
 अनुप्रासिनि सदर्थे (B 23a)
 अन्तर कियदाख्यानं (P 14a = *S-Hāāv 41a, 242)
 अभोधौ विहरन्तम° (B 179b)
 अहो अह नमो मह्य (P 65a = *Sbhv* 1243, कस्यापि)
 अहो प्रभावो वाग्देव्या (P 15b = Peters ii 59, *Sp* 189)
 आदौ मानपरियहेण (P 94a)
 आहारे . . . (B 66a, P 60b = *S-Hāāv C 32a, 47, *Kvs* 416 anon, etc, etc)
 एकस्मिन्नवपातिते ऽपि (B 160a, R v 111)
 एको ऽपि जीयते (P 14a = *S-Hāāv 41a, 241)
 कर्तव्या चार्थसारे ऽपि (B 22b, P 11a = *S-Hāāv 39b, 115)¹
 कर्ता त्रिलोचनादन्यो (P 15a = *S-Hāāv 41a, 246)

कवीना मानस नौमि (B 18b = *Bhojap* 111, *S - *Hāiār* 31b, 102)

कालञ्जरपतिश्चक्रे (B 23a = *S - *Hāiār* 41a, 249)

के विकटनितम्बेन (B 23b, P 16b = *S - *Hāiār* 41a, 252, विकटनितम्बाया)

केयूरीकृत . . (B 102a = *Kis* 426, etc)

चञ्चलोलाञ्चलानि (B 130b, P 105a = *K* 267 anon, *Saml 280 anon)

जगत्या ग्रथिता गाथा (P 14a)

जानकीहरण कर्तुं (B 22b, P 15b)

त वन्दे पद्मसद्मान (B 9a = *Śp* 85)

तौ शूद्रककथाकारौ (P 13b = Peters II 59 *S - *Hāiār* 34a, 133)

दर्प कविभुजगाना (P 15a)

दूरादपि सता चित्ते (B 23a)

दृशो. सीमावादः (B 90a, P 74b, कस्यापि = *Manhaderacarita*, III 84)

द्विसंधाने निपुणता (B 23b, P 16a = *S - *Hāiār* 34a, 136)

धत्ते पङ्कजिनीदले° (B 116a, P 94b = *Sk II 717, *Śp* 3837)

ध्वनिमातिगभीरेण (B 22b, P 16a = Peters II 59 *S - *Hāiār* 33b, 130)

नदीना मेकलसुता (B 23b)

नून दुग्धाब्धिमन्यो° (P 18b = *Śp* 251)

पर्याप्तस्वनभारपीडित (B 90a)

पार्थस्य मनसि स्थान (B 23b, P 16b)

प्रद्युम्नान्नापरस्येह (P 15b = Peters II 59, *S - *Hāiār* 34a, 139)

प्रेङ्खलुन्तलभार (B 130b)

बाणेन हृदि लम्पेन (P 15a = *Sūktavat 76 anon)

भागीरथीहारलता (B 16a)

भासनाटकचक्रे ऽपि (P 13b)

भूगोलप्रतिबिम्बस्य (B. 178a)

मन्ये हिमांशु. प्रान्ते ऽपि (B 178a)

मायुराजसमो जज्ञे (B 23a = *S - *Hāiār* 34a, 135)

मा स्य सन्तु हि चत्वार. (B 22b, P 16a = Peters 11 59, ^{*}S-Hāi āi 34a, 134)

मुख विकसितस्मित (B 90a, P 74b, कस्यापि = Śp 3277, कस्यापि, Hemac Comm, p 107 anon, A' ad 11 1 anon, Kāryapi ad 11 13 anon, ^{*}S-Piāb 74 anon)

यत्सभाषणलालसे (P 60b) ¹

यथार्थता कथ नाम्नि (P 13b)

यो धरित्रीभरश्चान्त. (B 178a)

यायावरकुलश्रेणे. (B 23b = Peters 11 59, ^{*}S-Hāi āi 34a, 137)

विलिम्प्येतस्मिन्मलय (B 77b = Krs 273 anon, etc)

शब्दार्थयोः समो गुम्फः (B 23b, P 16b = Śp 179, कस्यापि)

श्रीकण्ठः श्वशुरः स एष (B 178b)

सरस्वतीपवित्राणा (P 15a = Śp 190)

सरस्वतीव कार्णाटी (B 23b = Peters 11 59, Śp 13, कस्यापि, ^{*}S-Hāi āv 33b, 131)

सहर्षचरिता शश्वत् (P 15a)

मुपद्रुहिणगोविन्द (B 5a)

सक्तीना स्मरकेलीना (B 23b = ^{*}S-Hāi āv 34a, 132)

स्थिता माध्वीकपाकत्वात् (B 23b)

स्वस्ति पाणिनिने तस्मै (P 13b = Peters 11 61, ^{*}S-Hāi āv 32a, 110)

स्वस्तिमानस्ति कैलासः (B 178a)

हरिपादः स वः पायात् (B 18b)

ऊता शिखिनि गौणाढ्या (P 14a = ^{*}S-Hāi āi. 41a, 243)

^{*}S-Hārār Besides most of the memorial verses cited from ^{*}Sml (see references given above) and other verses from the known works, viz

1

यत्सभाषणलालसेव कुरुषे वत्सेन्दुमर्धानत
धत्से बाङ्गलतां मुङ्गः कुचतटे निष्क्रान्तिभीत्येव यत् ।
किं वा मन्त्रयते जनो ऽयमिति यत्सर्वत्र शङ्काकुला
तज्जाने हृदि को ऽपि तिष्ठति युवा प्रौढश्च गूढश्च ते ॥

<i>Viddhaś</i>	1 14	(<i>Bālar</i> 11 17)	= C 15b, 80,
„	11 2		= C 41b, 254,
<i>Bālar</i>	1 1		= 36b, 173,
„	11 17	(<i>Viddhaś</i> 1 14)	= C 15b, 80,
„	1V 43		= C 22a, 35,
„	44		= C 23a, 45,
„	v 1		= C 33b, 59,
<i>Pracandap</i>	29		= C 20a, 17,
<i>Karpūram</i>	1 4		= 3b, 20,
„	11 9		= C 39a, 230,

also the following —

अपेक्षन्ते न च स्नेह (46a, 323 = *Sbhu* 224, कस्यापि, *Śp* 235, कस्यापि)

कवीनामगलहर्षो (41a, 245 = *Harśacarita*, 1 9')

किं कवेस्तस्य काव्येन (39b, 114 = *Sbhu* 134, भट्टचिवि-
क्रमस्य, *Śp* 159, ditto, *Damayantīkathā* 1 5
a verse imitated from the *Harśacarita*, 1 9)

कृत्स्नप्रबोधकृद्वाणी (41a, 344 = Bhandarkar, op cit ,
p xiv)

कृचिद्वस्तुस्फार (30a, 84) ¹

चन्दन चन्द्रिकाचक्र (46a, 324) ²

त्रयो ऽमयस्त्रयो वेदास् (41a, 247 = *Śp* 174 ,
*Sūktiratn 73 anon)

ओचेतराणि करणानि (41a, 240 = Bhandarkar, op cit ,
p xi)

*Sabhyāl (beside a number of verses from Amaraśāstra's
Bālabhāṣā)

Viddhaś 1 1 (*Kṛs* 157) = A 2b

„ 12 = A 22b (v)

„ 14 (*Bālar* 11 17, *Kṛs* 205) = A 3b (1 35)

„ 20 (*Kṛs* 264) = A 29b

कृचिद्वस्तुस्फार कतिपयपदैरर्पितगुण

कृचित्सन्निभे ऽर्थे प्रचुरवचनैरेव रचना ।

यथावाच्य शब्दाः कृचिदपि तुलायामिव धृता

स्त्रिभिः कल्पैरेवं कविषु वृष(स्व)शब्दार्थनियमः ॥

चन्दनं चन्द्रिकाचक्र विपक्षी चम्पकसज्जः ।

पञ्चमः पञ्चमश्चेति पञ्चम्यो ऽजनि सज्ज(प)नः ॥

<i>Viddhas</i>	i	22	= A	29b
„	ii	14 (<i>Kis</i> 425)	= A	12b (iii 24)
„	iii	7	= A	13b (iii 70)
„		13 (<i>Kis</i> 492)	= B	2a
„		16 (<i>Kis</i> 147)	= A	14a (iii 77)
„	iv	after 6 (<i>Kis</i> 288)	= B	3b
<i>Bāla</i>	ii	17 (<i>Viddhas</i> i 14)	= i	35
„	iv	43	= ii	51
„	v	37	= vii	(26b)

Sbhi

<i>Vulahas</i>	i	12 = 2223	<i>Bāla</i>	i	8 = 322
„	ii	21 = 1411	„		48 = 2282
			„	ii	51 = 2281, 3446 (anon)

Also—

इन्दोर्लक्ष त्रिपुरजयिनः (2563 = *A*, p 113 anon ,
Kuvalay ad 137 anon)

दातुर्वारिधरस्य (3046)

Śp

<i>Viddhas</i>	i	1	= 3077, कस्यापि
„		12	= 3722, कस्यापि
„		14 (<i>Kis</i> 205 , <i>Bāla</i> ii 17)	= 3373, कस्यापि
„		27	= 3816, कस्यापि
„		31 (<i>Kis</i> 1954)	= 3516, कस्यापि
„	ii	6 (<i>Kis</i> 262, etc)	= 3929, कस्यापि
„		9 (<i>Kis</i> 267, etc)	= 3912, कस्यापि
„		11	= 3928
„		23	= 3591, कस्यापि
„	iii	27 (<i>Bāla</i> iii 25)	= 3659
„	iv	1	= 3719, कस्यापि
<i>Bāla</i>	ii	17 (<i>Viddhas</i> i 14)	= 3373, कस्यापि
„	iii	25 (<i>Viddhas</i> iii 27)	= 3659
„		66	= 1099, कस्यापि
„	iv	43	= 3757
„		44	= 3750
„	v	37	= 3936

आहारे . . . (189 , see *Sml above)

अहो प्रभावो . . . (3423 , see *Skm above)

चञ्चलोला . . . (3926 , see *Sml above)

त वन्दे . . . (85, see ⁴*Sml* above)
 चयो ऽयम् . . . (174, see ⁴*S-Hārāi* above)
 धत्ते पङ्कजिनी . . . (3837, see ^{*}*Sml* above)
 नून दुग्धा° . . . (251, see ^{*}*Sml* above)
 सरस्वतीपवित्रा° . . . (190, see ⁴*Sml* above)
 भासो रामिलसोमिलौ (188 = ⁴*S-Hārāi* 31a, 94,
 ग्रीधनदस्य)

Aucityan

Pracandap 100 = *ad* 12   *Bālar* iv 1 = 36
Kaipūam 1 18 = 18   „ v 11 (*Kis* 424) = 14
Bālar 1 39 = 13   „ x 41 = 12
 „ 11 20 = 20

Also the following —

कार्णाटीदशनाङ्कित. (*ad* 27)
 चिताचक्र . . (*ad* 15 = ⁴*Skm* 1 419)
 स्त्रीणा मध्ये सलील (*ad* 16 = *Dūtāṅgada*, iii 78)

Khbh ad v 1 = *Viddhaś* iii 17

Suritat Viddhaś 1 30 = *ad* 11 23, *Bālar* 1 63 = *ad* 11 41

Hemac

इतस्ततो भषन् भूरि न पर्तोत्पशुन. शुन. ।
 अवदाततया किं च न भेदो हसतः सतः ॥ (p 335, Comm
 हरविलासे)
 ओमित्येकाक्षर ब्रह्म श्रुतीना मुखमक्षरम् ।
 प्रसीदतु सता स्वान्तेष्वेक त्रिपुरुषीमयम् ॥ (p 334, Comm
 हरविलासे)

Of सनामाङ्कता यथा राजशेखरस्य हरविलासे (p 335,
 Comm, 1 4)

Ujvaladatta *ad Unādisūtra* cites the *Bālarāmāyana* three
 times (1 3 = *Bālar* viii 84d, iv 138 = iii 66, iv 171,
 विनष्टचारित्रगुणा हितैषिणः = ?), and also ascribes
 to a (lexicographer?) Rājasekhara the line—

चण्डीकान्तो भगाली च लेलिहानो वृषध्वज. (*ad* 11 76)

Add—

दशाननचित्रखुरप्रखण्डितः
 कचिन्नतार्धो हिमदीधितिर्यथा (*ad* 11 28, इति हरवि-
 लासः)

Rāvamukuta *ad Amarakośa* (fragments)

गोनाशाय . . . (*Viddhaś* 1 3 = *ad* 1 8 4)

आशीमिव कलामिन्दो. (*ad* 1 8 7)

सान्द्र चन्दनमङ्गले वलचिताः पाणौ मृणालीदलाः (*ad* 1 10 42 = *Viddhaś* III 16b, *Kvs* 147b, etc)

निविश्य बुध्ने चरणौ स्त्रितानना

स्तरु समारोढुमथोपचक्रमु. ॥ (*ad* II 4, 12)

सद्यैवेयकस्त्वमसि फणिना (*ad* II 6, 104)

Saivānanda *ad Amarakośa* See Śesagiri Sāstrin, *Report on the Search for Sanskrit MSS*, 1893-4, p 30

RĀJYAPĀLA (no information)

414 देवेन प्रथम जितो ऽसि (*Shm II 512, विद्यायाः)

RUDRA, RUDRATA (Aufiecht, Z D M G XXVII, pp 80-1, XXVI, p 376, CC I, pp 528, 530, Peterson, op cit, pp 104-5, Pischel, preface to his edition of the *Śrngāratilaka* (Kiel, 1886), Z D M G xli, pp 296-304, 435, Jacobi, *Vienna Oriental Journal*, II, pp 151-6, Z D M G xli, pp 425-35, Jacob, J R A S 1897, pp 291-5, Bhandarkar, op cit, p xlv)

It is not necessary to discuss here the question as to the identity of the authors of the *Śrngāratilaka* and the *Karṇālamkāra*. The reason for treating them together here is the frequent confusion of them in the anthologies, etc. Concerning the identification the reader may refer to the above-cited works of Peterson, Pischel, and Jacobi)

279 नो शक्या गदितु स्मरानल

*Shm (Rudrata)

Śrngārat *Shm

1 12 = II 483

25 = 641

32 = 401

35 = 409 (लक्ष्मणसेनदेवस्य)

37 = 413

50 = 28 (कस्यचित्)

51 = 26

60 = 27 (कस्यचित्)

Śrngārat *Shm

1 128 = II 81

129 = 82

134 = 186

138 = 182

140 = 199

142 = 195

144 = 194

148 = 288

<i>Śingārāt</i>	<i>Skm</i>	<i>Śingārāt</i>	<i>Skm</i>
1 68 = 11 112 (कस्यचित्)		11 10 = 11 484	
72 = 187		18 = 497	
73 = 34		50 = 412 कस्यचित्	
81 = 410 (कस्यचित्)		84 = 274	
94 = 469		91 = 275	
107 = 482		94 = 502	
108 = 481		106 = 617	
			राजशेखरस्य
112 = 483		111 3 = 1 36	
	<i>Kāṣṭhālamkāra</i> , 11 15 = 1 32		
	, 11 41 = 11 72		

Also the following —

विगलन्ती दधे यावत् (11 486)

सखि स विजितो लीला° (वीणा°) (11 193 = *Paṇḍya*
212, कस्यचित्, *Daśar ad* 11 23 anon

*Sml (Rudra)

<i>Śingārāt</i>	<i>Sml</i>	<i>Śingārāt</i>	<i>Sml</i>
1 43 = B 104a (P 85b)		1 95 = B 65a	
49 = B 90b		140 = B 103b (P 85a)	
51 = P 116b		11 4 = B 73a	
59 = B 91a (P 75a)		12 = B 109a	
67 = B 108a (P 88a)		50 = B 109a	
68 = B 107a		65 = B 109a	
72 = B 148b (P 119b)		88 = B 68b	
77 = B 105b (P 86b)		111 3 = B 10a	
80 = B 106a (P 85b)			
	<i>Kāṣṭhālamkāra</i> , 11 15 = B 175b (P 145b)		
	, 11 41 = P 126b		
	, 11 4 = B 169b		

Also the following —

अम्बा श्नेते ऽत्र वृद्धा (P 126b = *Kṛs* 505 anon, etc)

ऊरुद्वन्द्वमनिन्दित प्रथयता (B 91a)

प्रायो नववधूः कान्तमा° (P 116b, *रुद्रस्य* 9) ¹

<i>~Padyāu</i>	<i>Śrngārat ~Padyāv</i>	<i>Śrngārat ~Padyāv</i>
	1 68 = 217	11 87 = 309
	80 = 216	91 = 330
	11 84 = 323	108 = 242

Also the following —

अच्छिन्न नयनासु (360 = ⁴*Skm* 11 157, कस्यचित्,
¹*Padyāv* 360, रुद्रस्य, ^{*}*Sabhyāl* B 4a, अमरकस्य,
⁴*S-Ratnak* v 304 anon, *Sāras* 134 anon,
 Rudrata, *Sbhv* 1407, अमरकस्य, *Śp* 3486, ditto,
Daśan ad iv 27 anon)
 यास्यामीति समुद्यतस्य (315 = *Sbhv* 1153, कस्यापि,
Śp 3435, कस्यापि)

~Padyareṇi (the same Rudra?)

आस्ता गाढतरानुशीलन (57b (vi)) ¹
 इह रूपमात्रसारे (58b (vi) = ^{*}*Padyāmṛtat* of
 Viajanātha, No 48 anon, ^{*}*S-Ratnak* 111
 92 anon, ^{*}*Sūktiratn* 509 anon) ²
 गर्वायस्य (sic for से) विकचकोरक (58a (vi) = ⁴*Sūkti-*
ratn 589 anon) ³
 यन्नाद (sic for दृ) तस्त्वमलिना (57a (vi)) ⁴

¹ आस्ता गाढतरानुशीलनविधि सस्पर्शन दूरतः
 संक्षेपे विषयीकृतो ऽसि न म . . नापदं प्रापित ।
 किं ब्रूमः सहकार तावकगुणानन्यादृशैर्दुर्लभा
 न्त्सौरभ्येण यदध्वगानपि मुहुः प्रीणासि दूरादपि ॥

² इह रूपमात्रसारे चित्रकृते कमलकल्लारे ।
 न रसो नापि च गन्धो मधुकरबन्धो मुधा भ्रमसि ॥
 गर्वायसे विकचकोरकपुष्पगुह्य
 दुन्मत्तषट्पदघटाविभवेन किं तु (sic for नु ²) ।
 वामध्रुवा चरणताडनदोहदानि
 किं नाम न स्मरसि तावदशोक तानि ॥

⁴ यन्नादृतस्त्वमलिना मलिनाशयेन
 किं तेन पञ्चक विषादमुरीकरोषि ।
 विश्वाभिरामनवनीरदलीलवेषाः
 केशाः कुशेशयदृशः कुशलीभवन्तु ॥

शश्वत्तिसर्गमलिना (57b) ¹

स्वीर सैरिभ यूथपैरिह (60a (v1)) ²

¹S - Hā āv (Rudra)

Śrngāat 1 7 = 34b, 150

„ 30 = C 22b, 43

„ 49 = C 20b, 18

Also the following —

अल वलिभिदङ्गना (29b, 77) ³

को धन्य. सखि सुस्थितेन (C 24b, 74 = ¹SmI P 61b
anon, ¹Sbhv 1104, कस्यापि)

मधुरशिशिरामोद (C 36b, 91) ⁴

¹Sabhyāl

Śrngāat ¹Sabhyāl

1 128 = A 20b

134 = A 13b

148 = B xa

157 = A 30a

Śrngāat ¹Sabhyāl

11 67 = A 30b

71 = A 30b

111 55 = A 6a

¹ शश्वत्तिसर्गमलिना. सहकार काम

लुठन्ति तान्यपि मधूनि तव द्विरेफाः ।

युक्तं न तत्तव कषायरसप्ररोहै

रेतान्प्रतारयसि यत्कलकण्डयून ॥

² स्वीरं सैरिभयूथपैरिह पयः शृङ्गेण विचोभित

तारं न्यङ्कुल चडचडकृतिशतैर्विद्रावित द्वीपिभिः ।

हेलाब्धिपदे पराक्रमनिदावुज्जृम्भमाणौ (sic for ०धा . णे) हरौ

चित्र सैव तदेवविप्रलिखितैवासीदरण्यस्थली ॥

³ अलं वलिभिदङ्गनानिविडनीविकाकर्षण

कृणत्कनककिङ्किणीमुखरितैरपि श्वःमुखैः ।

निरस्तविषयोद्यमा गुरुवचःप्रमालम्बिनी

दिग्म्बरनितम्बिनीचरणचुम्बिनी चेन्मति. ॥

रुद्रकवेः ॥

⁴ मधुरशिशिरामोदं कौन्द समीर समीर[य]

प्रकटय शशिनशा. काम मनोभव जृम्भताम् ।

अवधिदिवसः प्राप्तः सख्यो विमुञ्चत तत्कथं

हृदयमधुना किचित्कर्तुं ममान्यदिहेच्छति ॥

रुद्रस्य ॥

*Sbhv**Kāvyaśālikāra Sbhv**Kāvyaśālikāra Sbhv*

ii 17 = 421, रुद्रस्य
 30 = 1667 „
 iii 57 = 730 „
 vi 10 = 1387 „

vii 32 = 2409, रुद्रस्य
 33 = 2061 „
 41 = 2234 „
 71 = 2047 „

Also—

अम्बा शेते . . . (2247, रुद्रस्य, see *Sml above)

मुञ्चत गुणाभिमान (3122, रुद्रस्य)

*Śp**Śingārat Śp**Śrngārat Śp*

i 30 = 3754, रुद्रस्य
 35 = 3567, रुद्रस्य
 51 = 3675, रुद्रस्य
 68 = 3563, कस्यापि
 75 = 3748, कस्यापि
 81 = 3568, रुद्रस्य
 95 = 3409, रुद्रस्य
 114 = 3444, कस्यापि
 ii 12 = 3578, रुद्रस्य
 50 = 3579, रुद्रस्य

ii 107 = 3670, रुद्रस्य
 iii 62 = पिबन्नसृग् (MS D)

Kāvyaśālikāra Śp
 ii 30 = 3788, रुद्रस्य
 vi 10 = 3473, रुद्रस्य
 32 = 575, रुद्रस्य
 vii 41 = 3773, रुद्रस्य

Ujjvaladatta *ad Unādisūtra*यूकाभयेन न हि केशविमोक्षण स्यात् (*ad* iii 47, शृङ्गा-
रतिलके = i 3d)LAKSMĪDHARA ("perhaps the brother of Śārngadhara" Aufrecht,
Z D M G xxvii, p 81, CC i, p 538, Bhandarkar,
Report, 1897, p xlv)

163 यदपि विबुधैः सिन्धोरन्तः (*Shm ii 361, *Sml P 77b,
भासस्य, *Sml B 94a, भोजदेवस्य = यदमरशतैः,
Śp 3319, कस्यापि, *S-Hārār C 7b, 75 anon.)

324 वलितमनसोरप्यन्यान्

348 मानोन्नतेत्यसहनेति (Śp 3547, etc.)

428 यद्द्वैर्बल्यं वपुषि (*Shm ii 125)516 इन्दुर्यत्र न निन्यते (*Sbhv* 2398, etc.)*Shm (in addition to the above)

उच्चैरुन्मथितस्य तेन (iv 33)

कान्तानां वदनेन्दुकान्ति (ii 839)

कुरङ्गाः कन्धाण प्रति विटपं (v 324 = *Śāntiśataka*, ii 18)

कृष्ण पातु स यस्य ससदि (1 281)

दिग्भागेषु हिमावृति (11 853)

धर्मस्योत्सववैजयन्ति (1 176 = *Sarasvatīk ad* 1v 73 anon)

मातर्लक्ष्मि भजस्व (v 319 = *Śāntiśataka*, 1v 11, Bhartṛhari, Weber's notes, p 24)

वदत विदितजम्बुद्वीप (1v 322)

शत्रौ मे सुहृदीव (1 177)

सिद्धार्थयष्टिषु यथोदय (11 884, Hemac, p 132 anon)

सिन्धोरेव कियज्जल (1v 318)

सुरापीतो गोत्रस्वत्वन (1 236)

खस्थानादवनीभुजे (1 430)

खेदस्ते कथमीदृशः (1 116 = *Śp* 104, कस्यापि)

*Padyāu अंहः संहरदखिलं (15)

आकृष्टिः कृतचेतसा (28 = *S-Hāi āi 18a)

श्रीकान्त कृष्ण करुणामय (33)

श्रीरामेति जनार्दनेति (32 = *S-Hāi āi 23b, 12)

*Sml (Bhandarkar, loc cit)

आकण्डदृष्टशिरसा (B 180b)

कम्पन्ते कपयो भृश (P 100b, B 125b = *Śp* 3921, वेपन्ते°, *Sarasvatīk ad* 111 8 anon, *Skṃ 11 874, शतानन्दस्य)

गम्भीरनाभिर्द्दसंनिवेशैः (P 80b, B 97b = *Padyāu ac* 1v 57, *Śp* 3348, *S-Hāi āi, C 12b, 136)

मा स्य सन्धि विज्ञानन्तु (P 159b, trans Tawney, *Prabandhaśāntāman*, p 88)¹

लक्ष्मीकौस्तुभचन्द्रमःप्रभृतिभिः (B 57b)

*S-Hāi āi गम्भीर . . . (C 12b, 136, see *Sml above)

Śp खड्गहस्तो ऽरिमालोक्य (578)

गम्भीरनाभी° . . . (3348, see *Sml above)

पङ्कज जलेषु वास. (1134)

वेगज्वलद्विष्टपिपुञ्ज (869)

वेपन्ते कपयो भृश (3921, see *Sml above, कम्पन्ते°)

LATHORA, Aufrecht, Z D M G XLVII, 1 542, C C 1, p 543
No information

137 वन्दे देवमनङ्गमेव (*Skm* 1 466)

Skm Only the above verse

VANDYA-TATHĀGAI (= TATHĀGAIADĀSA (?), Aufrecht, C C 1,
p 221 No information)

478 प्रहर्ता क्वाणङ्गः स च कुसुम (*Skm* 11 451, मृगराजस्य)

VARĀHAMIHIRA (sixth century Aufrecht, Z D M G XLVII, p 82,
C C 1, p 552, 11, p 130, 111, p 117, Peterson, op cit,
p 110, *Fourth Report*, p cix, Bhandarkar, op cit,
p xlv)

52 तुङ्गोदयाद्रिभुजगेन्द्र (*Skm* 1 6)

Skm (in addition to the above)

दध्नापिष्टेषु सद्य. (1 191)

Sml आर्तस्य यानमशन च बुभुक्षितस्य (P 158b = *B1 Sam*
lxviii 116)

उरःकृत्वा वेधा मणि° (B 161a, P 132b) ¹

एकतश्च सुरसुन्दरीजनः (B 161a, P 132a) ²

कर्पासौषधकृष्ण (P 158a)

जीवितो ऽपि निहितस्य (B 161a)

पृथ्व्या स्थूलतरा दध्ना (B 188a)

युक्तेन चूर्णेन करोति राग (P 159a = *B1 Sam* lxxvii
36, *Vetālap* 1 19, p 10)

लीने श्रोत्रैकदेशे (B 17b = **Subhās* 1 (7a), *Khandap*
27, *Sbhr* 57)

उरःकृत्वा वेधा मणिफलकगाढस्थित
भुजाबालम्ब्यहीत्यमरवनिता व्योमगृहगा ।
अपहारेणैव त्वरिततरमाभाष्य सहसा
हतं हस्तालम्बैर्हरति सुरलोकं रणमुखात् ॥

एकतश्च सुरसुन्दरीजनः

श्रीमपह् (sic for °स्तमच्छ or °स्तु रच ?) ति युयुत्सुमन्यतः ।

पाप्मना सह पलायते यश्च

शैकतः कुलकलङ्ककारणं ॥

लोक. शुभसिद्धिं तावद्° B 161^a, P 132^b =
Sp 3969.

समा. षष्टिर्दिष्टा मनुज P 156° = B Jāt vii 5
~S-Samcatya, xxx 15 anon, Śp 1709, कस्यापि

समूर्च्छित सप्रति सप्रहारै B 161^a = Sp 3971

स्वर्गस्य मार्गा बहव B 161^a, P 132

हा तात तातेति स वेदना° B 161^a, P 132^b =
Sp 3970,

Sabhyāl जये धरित्र्या. (i 18 = B, Sam lxxix 1, *Sbhu*
1476 anon, Śp 3085, कस्यापि.

~S-Hārā लीने . 16^a, 42, see ~Sml above
तारतम्यसुवर्णाना (55b, 520,

~Subhās दुर्जनङ्गताशतम् (ii 15^a = B, Sam cxi 4, ~S-Hārā
42b, 278, कस्यापि, *Sbhu* 151, Śp 153, कस्यापि)
लीने . . . i 7b, see ~Sml above,

Sbhu दुर्जनङ्गताशतम् (151, see ~Subhās above,
यस्य जना न वदन्ति (2901)
लीने . . (57, see ~Sml above,
स्वामी सन् भुवनत्रयस्य (56)

Śp लोकः . (3969, see ~Sml above)
समूर्च्छि . . (3971, see ~Sml above)
हा तात (3970, see ~Sml above)

Ancityar चीणस्रद्धो विशति (ail 26 = ~Subhās vii 16,
धाराधरस्य, *Sbhu* 560, धाराधरस्य)

Padyarac समूर्च्छि . (iii 38, see ~Sml above)

Pratāpar Comm quotes the *Br Sam* several times (p 176
= lxxviii 47, 85, 86, 88, p 184 = xii 7, pp 185,
201, 417)

स्वर्गस्य मार्गा बहवः प्रदिष्टा
स्ते कृच्छसाध्या बहवः सविध्वाः ।
निमेषमात्रेण महाफलो ऽय
मृजुत्वपन्था समरे व्यसुत्वम् ॥

Ujjvaladatta *ad Unāḍī-āṭṭa* (fragments)

पुष्पो ऽथ हस्त. अरण्यं अविष्टा (*ad* III 86,

राहौ यथा कि. *for* के) तवस्तमस्या (*ad* IV 188)

उत्तिष्ठन्निष्पन्नपाशुविहग. सौम्यस्वनं पूजित. (*ad* V 8,

Rāyamukuta *ad Amaraḥosa* (fragments)

यद्रोहिणीयोगफलं तदेव

सुताराषाढासहिते च चन्द्रेः ॥ (*ad* I 4, 16 = *B₁ Sam*
XXV 1)

अपरो ऽन्तगतो ऽलिन्दः प्रागन्तगतौ तदुत्थितौ चान्यौ ।

(तदवधिविबुधं) ततश्चान्य. प्राग्द्वारं स्वस्तिके ऽशुभदं ॥ (*ad* II
2, 11 = *B₁ Sam* III 34)

गुञ्जे महीमन् विधाय यात्री

प्रसह्य विन्ध्याचलपारियात्राम् (*ad* III 3, 3)

VALLANA (VALLANA Aufrecht, Z D M G XXXVI, p 381,
CC 1, p 554 No information)

10 प्रत्येकानेकजातिप्रतिवपुरमिता

74 किशुककलिकान्तर्गत° (*Śp* 3794, विज्जकायाः)

141 याच्यो न कश्चन गुरुः (**Sk_m* I 465)

176 नितम्बश्री क न स्वगत°

236 सा नेत्राञ्जनता

292 गाढावधःकृतबलि

343 दरस्तावं वासो

378 धिग्धिह्वामयि केन

395 कृत्वाग. स च नागतो ऽपि

461 उन्मील्याणि सखीर्न पश्यसि

515 पान्ये सद्यसरोऽन्तशाङ्कुल°

*Sk_m अर्वाचीनवचःप्रपञ्च (V 139)

आत्ते वाससि रोडुं (II 698)

आस्ता तावदसीमपौरुष (IV 190)

उन्मुक्तक्रमहारि (IV 171)

उपैति चाराब्धिं (IV 303)

एतन्नन्दविपञ्च (II 376 = *Kāyapa₁* *ad* VII 3 anon)

गत. कालो यत्र प्रणयिनि (V 314 = *ŚāntiSataka*, IV 13)

कायाशीतलिता. (IV 143)

ताजकसप्तसमुद्र (I 13)

दुरर्थैर्घत्काचभ्रम (v 83)

धिग्धिक्तान् कृमिनिर्विशेष (v 331 = *Sāhityad* 1 17, iv 19)

धिग्धिक्तान् समयान् (v 133 = *Sāhityad* 1 17, iv 19)
Sāhityad, p. 92 anon

निश्चेतु मकरन्दविन्दु (iv 132)

विन्दुवन्दुतरङ्गिता (v 147)

मृत्पिण्डेन भुवैव कि (v 343)

यस्यानुङ्गुरगन्धवाह (iv 172)

याच्यो न कश्चन गुरु. (i 465 = see K 141 above)

रथान्तश्चरतस्तथा (v 297 = *Sāhityad* 1 17, iv 19)
Sāhityad, p. 92 anon

राजा त्व वयमथ्युपासित (v 199)

लक्ष्मीसप्तसरोज (iii 47)

श्रीमद्भिर्द्रविणव्यय (v 135)

स्तब्धस्तिष्ठसि पश्यद् (v 219, given with translation by
Aufrecht, Z D M G xxxvi, p. 381)

स्तम्भावधे हि निमिष (v 137)

VASUKALPA ("mentions Kesata, Bāna, Yogesvara, Rājasekhara,"
also a king Sāhasamalla ("Skm iii 125 Aufrecht
Aufrecht, CC 1, p. 557" = VASUKALPADAITA,
Aufrecht, Z D M G xxxvi, p. 345, CC 1, p. 557)

3 नम्रा पादनखेषु यस्य (VASUKA² see note)

6 शास्ता समस्तभुवन

15 पादाभ्योजसमीपसनिपतित ("Skm i 242)

161 एतस्मिन्नवदातकान्ति

278 वपुःशरङ्गाच्यास्तद्

~Skm अर्थायतनसनिधौ (v 65)

अद्यापि स्तनशैल (i 376 = *Mahānāt* ii 35, *Kāryaṇ*
ad i 7 anon, *Sāhityad*, p. 225 anon, *Śp* 363b,
कस्यापि)

आपूर्वस्माद्विडोऽज. (iii 50)

इतस्तावन्नेत्रे (iv 170)

एक. स एव परिपालयिताञ्ज० (i 141)

एतत्तर्कय कैरवक्त्रम (i 372 = *Śp* 3639, कस्यापि)

कपोलादुडुनीर् (i 142)

क्रीडत्किन्नरकामिनी (v 85)

- क्षीणान्येव तमासि (II 706)
 क्षीरोदन्वानलीक (III 255)
 तत्तद्विक्रमदोहदेन (III 196)
 चैलोक्यमुदारविष्णोस् (V 21)
 त्वत्सैन्यग्लपितस्य (III 132)
 देव. सर्वविवेचनैक (III 15)
 देवे निर्भरसाहसैक (III 91)
 पादाभोज . . . (I 242 = *Krs* 15 above)
 बाण. प्राणिति केशटः (V 127)
 बीजैरङ्कुरित लताभिर् (I 372 = *~S-Samcaya*, XVII 2
 anon, *Cātakāstaka*, I 6, *~Sūktvatn* 525 anon,
~S-Prab 228 anon)
 भृङ्गैर्नाविकसनिभै. (III 125)
 यत्रानेहसि यस्य (III 174)
 यातस्यास्तमनन्तरं (I 413 = *Mahanāt* II 36)
 लेखामनङ्गपुरतोरण (I 362)
 शृङ्गारसूत्रधारः (I 356)
 शेषं क्लेशयितुं (III 133)
 स्वादयन्तु चिर नाम (IV 154)

VASUKALPADATTA (given, with translation, by Aufrecht,
Z D M G XXXVI, p 545)

ईषल्लोमशभावभाजि (II 883)

शिल्प चीणि जगन्ति (I 16)

*Sm7 P जम्बूना कुसुमोदरेष्व° (153a, वसुकस्य = *Krs* 59,
राजशेखरस्य, etc)

VĀKKŪTA (Aufrecht, Z D M G XXXVI, pp 523-4, CC I,
p 557 No information)

57 . . न प्रहितो नवः

168 त्वन्नण्डस्थलपाण्डु° (*Skm II 703)

287 सुभग सुकृतप्रायो

356 किं पादान्ते पतसि (*Skm 231, भावदेव्या., *Padyāv
377, कस्यचित्)

438 नावस्था वपुषो ममेयम° (*Skm II 277)

454 कक्षान्धायसि मालतीव (*Skm II 127)

472 एते चूतमहीबहो (*Skm II 498)

*Skm (in addition to the above)

अत्रैव स्वयमेव (ii 159 = *Krs* 255 विम्बोकस्य)

VĀKPAṬI (= VĀKPAṬI RĀJA *contra* ? Aufrecht, CC 1, p 557
No information)

43 दध्नासकटवत्तकन्दर (*Skm i 201, दक्षस्य, *Śp* 406b,
हनुमत, etc)

*Skm कुतस्त्वममुक. (i 213 = *Krs* 26 anon)

तुल्यैवेष्टरसेवा (iv 11,

देवि त्व कुपिता त्वमेव (i 276 = *Krs* 20, वाक्पति-
राजस्य, etc)

नि.सुत्याहवसागराद् (iii 260,

परार्थे य. पीडा (iv 290 = *S-Ratnak* iii 202 anon

*Sūktirātri 623 anon, *A. Comm*, p 108 anon

Sbhr 947, यशस, *Śp* 1052, इन्दुराजस्य, *Bhullatā-*
śataka, 56, *Dhanyāl*, pp 53 and 218 anon

Hemac Comm, p 257 anon, *S-Prab* 239)

Sbhr घनोद्यानच्छायामिव (3414, श्रीहर्षदेवात्मजवाक्पते., or
is this Vākpatirāja ? The paternity of Vākpati-
rāja seems to be otherwise unknown)

VĀKPAṬI RĀJA (seventh to eighth century, son of Harsadeva,
author of the *Gandavaha*, and contemporary of Bhava-
bhūti Aufrecht, Z D M.G xxvii, p 84, CC 1,
p 557, Peterson, op cit, p 115, *Fourth Report*, p cvi
Or is this the *Vākpati Rāju* = Muñja, uncle of
Bhoja, concerning whom see *Prabandhacintāmani*,
trans Tawney, pp 30-6 ?)

20 देवि त्व कुपिता (*Skm i 276, वाक्पते:, etc)

27 त्रेयो ऽस्याश्चिरमस्तु (*Skm i 321)

28 चटच्चटिति चर्मणि (*Skm i 197, *Śp* 126, etc)

45 नखक्रकचदारणस्फुटित

*Skm further

खर्वग्रन्थिविमुक्तसधि (i 220 = *Krs* 36 anon, etc)

प्रेङ्खन्नासुरकेशरौघ (i 198)

सेय बौसदिद् (i 311)

Sbhr See under VĀKPAṬI

Śp चटच्च . . . (126 = *Krs* 28 above)

Daśa प्रणयकृपिता दृष्ट्वा (*ad* x 54, वाक्यपतिराजस्य, 55, मुञ्जस्य)

VĀGURA (= BHĀGURA (*q v supra*) ? Aufrecht, CC 1, p 558
No information)

80 मुग्धाताम्रैर्नवकिसलयै

100 शुकपत्रहरितकोमल

*Shm धारोत्तिक्तस्तिमित (ii 824)

VIKARANIRAMBĀ (mentioned by Rājasekhara Aufrecht, ZDMG xlvii, p 85, CC 1, p 569, Peterson, op cit, p 117, Bhandarkar, *Report*, 1897, pp xix, xlvii)

296 कान्ते तल्पमुपागते (*Shm* ii 696, Amaru, 101, etc)

372 अनालोच्य प्रेम्णः परिणति (*Shm* ii 206, राजशेखरस्य, etc)

*Shm No further verse

Sml किं द्वारि देवहतके सहकारकेन (B 112a = *Sabhyāl B 3a anon, *Sbhr* 1682, *Sarasatik* *ad* ii 38, v 170 and 178 anon)

बाला तन्वी द्युशतनुरिति (P 116a = *Sbhr* 1401, *Śp* 3671, *Sabhyāl iv 157, *S-Ratnak v. 47 anon, *S-Mukt ii 74, iv 7 anon, *Sāras ii 14 anon)

*S-Hārāi के वैकटनितम्बे (41a, 252 = *Sml B 23b, P 16b, राजशेखरस्य, Bhandarkar, op cit, p xii)

*Sabhyāl बाला . . . (iv 157, see *Sml above)

Sbhr अन्यासु तावदुपमर्दसहासु (735 = *Shm iv 137, विद्यापतेः, *S-Hārāi 40b, 100, *Sāras ii 13 anon, *Sūktatn 513 anon, *Śp* 823, *Daśa* *ad* iv 31, *Sāhityad*, p 73 anon, *Kuralay*, *ad* 66 anon, *Ak*, p 275 anon, *Padyarac* xiv 26)

अभिहिताप्यभियोग (2489)

अथयि साहसकारिणि (1549)

किं द्वारि . . (1682, see *Sml above)

दिम्बधूवदनचुम्बि (2488)

बाला . . (1401, see *Sml above)

- Sp* अन्वासु . 1823, see *Sbh* above
 क प्रस्थितासि (3610), गोविन्दस्वामिनो विकटनितम्बायाश्च
 = *Kṛs* 509 anon , *~S-Ratnāḥ* v 169 anon ,
~Sān 89 anon , *~S-Mukt* iii 58 anon ,
 etc , etc
 वाला (3671, see *~Sm* above)

VIKRAMĀDITYA (sixth century ? Associated with Mātagupta
 and Bhartimētha Aufrecht, Z D M G xxvii, p 85,
 CC 1, p 569, Peterson, op cit, pp 117-18
 Bhandarkar, *Report*, 1897, p xlvii)

200 दृष्टा शैवलमञ्जरीपरिचिता. (*~Sk* ii 18, रथाङ्गस्थः)

- Sk* आघातचोणिपीठ. (v 8)
 कुर्वन्नाभुमपृष्ठो (v 10 = *Harsac* iii, *At*, p 327 anon ,
 बीरोदाभसि मञ्जरीव (i 390, विक्रमादित्य-चण्डा-
 लविद्या-कालिदासाना)
 चञ्चत्पादनखाय (i 218)
 पञ्चावुत्त्विय चितौ (v 73, साहसाङ्गस्थ *Sbh* 1921,
 प्रियाविरहस्थ)
 पञ्चादङ्घ्रि प्रसार्य (v 9 = *Harsac* iii, see p 56 above)
 प्रातर्वारविलासिनी (v 24)
 लावण्यसिन्धुरपरैव (ii 19 = *Vāmana ad* iv 34 anon
*Sm B 85a , **S-Hārān* C 17b, 199 ,
Sarasvatik ad iv 49 anon , *Dhanyāl* p 205
 anon , *At*, p 36 anon *Nami ad* Rudrata's
Kāryālamkāra, ii 8 anon)
 शय्यागार व्रजन्वाश्च (ii 566)
 सभोगभ्रष्टताटङ्क (ii 355, विक्रमादित्य-कालिदासयो.)
*Subhās किं तथा क्रियते लक्ष्म्या (vi 16 = *Sbh* 507 , *Śp* 277
*S-Sameaya, xv 29 anon , **Subhās* v 16,
Pañcat ii 41)

- *Sm* लावण्यसिन्धु (B 85a, see **Sk* above)
 लिम्पतीव तमो ऽङ्गानि (B 135, *Mrechakatikā*, 14,
Kāryād ii 226 anon , *Sbh* 1890, *Śp* 3603,
 विक्रमादित्यमेष्टयोः, *Sarasvatik ad* v 186 anon ,
Kāryap ad x 6, p 53 anon , *Sāhityad*, p 293,

anon , *Kinālay ad* 170 anon , *At* , p 45 anon ,
Hemac , p 290 anon , *As* , pp 58 and 195
anon , *Al* , pp 183 and 194 anon , *Sāhityah*
ad x 7 anon Concerning this celebrated verse
see Pischel's Introduction to Rudra's *Śingāra-*
tilaka , pp 16 sqq)

Sbhu अतसीपुष्पसकाश (1718, विषमादित्यस्य = *Śp* 512,
मेण्डस्य)

कि तथा क्रियते . (507, see *Subhās* above)

चेतोहराः युवतयः (3318 = *Śp* 4130, कस्यापि ,
ṚS -Muktā viii 14, xxii 7 anon , *ṚS -Samcaya* ,
xxv 29 anon , *Bhojap* 198)

दृष्ट दुर्जनचेष्टित (3193)

निरत्नस्थालोक क्षुद्रप० (3192)

मातर्नो सन्ति तस्मिन् (1165)

रुजासु नाथः परमं हि (3494)

लिम्पतीव . (1890, see **Sml* above)

विद्ययैव मदो येषा (506, *ṽ* Vikramāditya)

Śp अष्टौ हाटककोटयस्त्रि० (565, q १ = *Bhojap* 228)

कि तथा क्रियते (277, see **Subhās* above)

VIIṬOKA (Aufrecht, CC 1, p 572 No information)

149 दृष्टा काञ्चनयष्टिरव (*Skm ii 17, रेतोकस्य).

150 मध्येहेमयुगं कपित्थयुगल (*Skm ii 16, रेतोकस्य)

*Skm ये पूर्व परिपालिताः (iv 279 = *Śp* 985, कस्यापि)

VIDYĀ, VIDYĀKĀ, VIJĀ, or VIJĀKĀ (mentioned by Dhanada
Deva, *Śp* 163, Hall, *Vāsanadattā*, Introd , pp 21, 55 ,
Aufrecht, ZDMG xxvii, p 85, CC 1, pp 571,
573, Peterson, op cit, pp 119-20, Bhandarkar,
Report, 1897, pp xix and xlvii)

298 धन्वासि यत्कथयसि (*Skm ii 697, *Sbhu* 2142,
कस्यापि, etc)

500 दृष्टि हे प्रतिवेशिनि (*Skm ii 66, etc)

- Skm* उद्दण्डकोकनद् (III 41)
 जनयति जननाथ (III 31)
 धूधूकृत्य वमस्त्रि (v 365)
 देवेन प्रथम जितो ऽसि (II 512 = *Ks*, 414, राज्यपालस्य,
 भूपालाः शशिभास्करा (III 71 = *Sbh* 2515 मयूरस्य
Padyanac III 1 कस्यापि etc., see p 68)
 मञ्चे रोमाञ्चिताङ्गी (II 104)
 यशःपुत्र देव (III 138)
 वय बाह्ये बालास् (II 61 = *Sabhyāl* III 31 anon
Śp 3761, कस्यापि *Padyanac* VI 37, कस्यापि
At, p 36 anon)
 विघ्नतिरेषा मम जीववन्धो (II 279 also गणपते)
 शुकतुण्डच्छवि (I 8 = *Ks*, 51 anon, *S-Ratnak*
 I 143 anon, etc)
 सिकतिलतला. सान्द्र (II 56 = *Ks*, 502 anon)
 मुच्छाय फलभारनस्र (IV 243)
- Sml* अस्थिरमनेकरागं (P 96b = **Sāras* II 13 anon
*S-Ratnak III 313 anon, **Saml* 255 anon
*Sabhyaāl VI (24b) anon, **Sūktvatn* 513 anon
Sbh 1734, वृद्धे., *Śp* 3863, शकवृद्धेः)
 किंशुककलिकान्तर्गत (P 90b, B 111a = *Ks* 74
 वज्रणस्य, see p 74 above)
 केनात्र चम्पकतरो वत (P 45a, B 51a = **Skm* IV
 287, वीरस्य, *Śp* 1003)¹
 मादद्दिग्गजदानदिग्ध (B 47a = *Śp* 1131, Hemac
 Comm, p 181 anon)¹
 विलासममृणोत्सन् (P 99b, B 124b = **Skm* II 588,
 योगेश्वरस्य, **Sabhyaāl* II 11 anon, **Sūktvatn*
 422 anon, *Śp* 582, *Sarasvatik ad v* 165 anon
 Peterson, op cit, p 120, see also p 79 above)
 सोत्साहा नववारिभारगुरवो (P 97a, B 120a = *Sbh*
 1778 anon)
- *S-Hārāv* कोशः स्त्रीततर. स्थितानि (C 7b, 174) = *Ks*, 193
 anon, etc)
 नीलोत्पलदलश्यामाँ (34b (145), विज्ञाया. = *Śp* 180,
*Sūktvatn 81 anon)

¹ These two verses are given by Aufrecht, with translation, in the article cited

प्रियसखि विपद्दण्डप्रान्त (64a (667) and 78b (63),
विज्ञायाः = *Sbhu* 3137, *Śp* 451, Bhaṭṭihari,
Weber's Notes, p 25)

Sbhu उन्नमय सकचयहम° (2090 = *Śp* 509, *Sarasvatīk ad*
1 91, v 165 anon, *S-Muktai xviii 11 B,
As ad ix 3, last part only)

कवेरभिप्रायमशब्दगोचर (158)

कोषः . . (1523, see *S-Hāṇū above)

गते प्रेमाबन्धे (1141 = *Kṛs* 410 anon, Amaru, 43,
etc, etc)

नार्याः सारतिशून्यता (1175)

प्रियसखि . . . (3137, see *S-Hāṇū above)

विरम विफलायासाद् (3138)

Śp उन्नमय . (509, see *Sbhu* above)

किशुक (3794, see *Sml above)

केनाच (1003, see *Sbhu* above)

दृष्टिं हे (3769, see *Kṛs* above)

धन्यासि . (3746, see *Kṛs* above)

नीलोत्पल (180, see *S-Hāṇū above)

प्रियसखि (451, see *S-Hāṇū above)

माद्यद्दि° . (1131, see *Sml above)

विलासमसृणो (582, see *Sml above)

VINAYĀ DEVA (= VINĪTĀ DEVA Peterson, op cit, p 122?
or VINAYĀ PRABHU, author of a *Candradūta* (Aufrecht,
CC II, p 136), Aufrecht, CC I, p 576)

55 नैवेके वयमेव कोकिल

*Skm सुम्बन्नाननमालुठन् (1 441)

Sbhu दिक्षु भूमौ तथा व्योम्नि (1242, विनीतदेवस्य)

VIṢṆUHARI (Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 544, CC I, p 594
No information)

435 कक्षादिदं नयनम°

*Skm शक्वार्चनः सुचिरं (II 712, given by Aufrecht, loc cit,
with translation)

VĪRYAMĪTRA (Aufrecht, C C 1, p 596 No information

142 भुवो. काचिञ्जीला *Skm* 11 7 राजोकस्य, *Śj*, 1274
कस्यापि)

169 दूर्वाश्चामो जयति

181 एतञ्चोचनमुत्पलभ्रम°

215 तरत्तार तावत्प्रथम° (*Skm* 11 464 = *Sml* P 65b,
B 72b, *S-Mukt 7 60 anon)

228 सा सुन्दरीति तद्वणीति

314 हरति रतिविमर्दे

363 मुग्धासि नायमपराध्यति

*Skm अलीना मालाभिर् (1 437,
तरत्तार . (11 464, see above)
त्वङ्गज्जमुदधदि° (1 41)
पृथुरसि गुणै. कीर्त्या (111 66 = *Sbh* 2502, कस्यापि,
वापी दनुरितोदरा (11 760 = *Kṛs* 75, अभिनन्दस्य,
विस्काराः प्रथम (11 598)
हहो सिंहकिशोरक (15 185)

*Sml तरत्तार . . (*B* 72b, P 65b, see above)

*S-Hārā लीलाताण्डवितभ्रुविभ्रम (*C* 216 = *Kṛs* 216,
राजशेखरस्य)

VAIDDOKA (no information)

49 कनकनिकषस्वच्छे

VAIDYA DHANYA See above DHANYA

VOPĀLITA (no information ? = the lexicographer mentioned
by Halāyudha, tenth century, Aufrecht, C C 1, p 616)

355 वचोवृत्तिर्मा भूद्

ŚATĀNANDA (no information, Rudrata had this surname, but
none of the verses can be traced to him Aufrecht,
C C 1, p 631)

131 हर्षोच्चासितचारुचन्द्र

394 कोपस्त्वया यदि कृतो मयि (*Amaru*, 133, etc)

- *Skm अपास्तस्ताराभिर् (II 714)
 आर्द्रा कण्ठे मुखान्ज (I 91)
 कम्पन्ते कपयो भृश (II 874, see under LAKSMĪDHARA)
 छतपादनिगूहनी (I 427)
 केनेय श्रीर्व्यसन (IV 96)
 गते बाह्ये चेतः (II 10)
 जयति तव कूणितेक्षण (I 130)
 जायन्ते बहवो ऽत्र (IV 3)
 भृङ्गी कस्तव चर्चिके (I 40)
 मसृणमसृण प्रेयः (II 684)
 मातर्धर्मपरे (II 866 = *Sbhr* 2416, रविदत्तस्य, *Śp* 580, ditto)
 वराहानाक्षेभु (II 831)
 विगर्जामुन्मुञ्च (IV 48)
 श्यामोच्चन्द्रा स्वपिषि (I 257 = *Kṛs* 35 anon, etc)
 स्नेहादंसतटे ऽवलम्ब्य (I 298)
 स्वस्ति सुखेभ्यः सप्रति (V 255 = *Sbhr* 3395 anon)

ŚABDĀRṆAVA ("given in *Skm* as the name of a poet, but more likely a collection of miscellaneous poetry See Śabdārṇava Vācaspati" (Aufrecht), it may be suggested rather that ŚABDĀRṆAVA is ŚABDĀRṆAVA-VĀCASPATI, and that the latter has obtained a sobriquet from his dictionary, see Aufrecht, C C 1, pp 559 and 635, and Zachariae, *Die Indischen Wörterbücher* (Grundriss der Indo-arischen Philologie), pp 7-8)

437 असावह लोहमयी

*Skm (ŚABDĀRṆAVA, 10, and Ś - VĀCASPATI, 1)

- अयि चातक चञ्चुपुटाः (IV 320)
 इय गौरहामा तव (V 154)
 एकेनैव पयोधिना (IV 37)
 किं ब्रूमो जलधेः त्रियं (IV 38 = *Simhāsanaadvātrimśatikā* 86)
 त्व शीतलो नव्यजनानुरागी (II 558)
 न लोपो वर्णाना (III 8 = margin of *Padyāmrtat II 1)
 प्रत्यासन्नविदूरवर्ति (II 364)

ये दीनेषु दयालव. (v 174 = *Simhāsa-anudāt, m-satikhā*, 16, *Śp* 228, कस्यापि, *ˆS-Samanyā*, i 15 anon
 $\hat{S}$ -*Ratnak* ii 64 anon $\hat{S}$ -*Prab* 111 anon .
 $\hat{S}$ -*Sūktuāt* 110 anon)

वरं मृतो न तु चुद्रस (v 200)

श्वासोच्चलितमेव (iv 61, शब्दार्णववाचस्यते
 हेनानिर्जितकामरूप (iii 72

K7bh जनस्थाने भ्रान्त (*ad* v 1, भट्ट-वाचस्यते = $\hat{S}$ -*Sk* v 264
 शूलपाणेः, *Sbh* 3264 anon, $\hat{S}$ -*Hārā* 71a, 771
 वाचस्यतिभट्टस्य, $\hat{S}$ -*Sūktuāt* 254 (15a) anon
 $\hat{S}$ -*Ratnak* ii 203 anon, $\hat{P}$ -*Adyarac*, vi 164b
 जगज्जीवनवृक्षायाः (sic), *Sāhityak*, p 297 anon
Kāryap *ad* v 2 anon, *Sāhityad*, p 114 anon,
Padyarac xv 52, कस्यापि, *Hemac*, p 106 anon
Al, p 297 anon)

ŚAMBŪKA (ŚAMBŪKA Aufrecht, CC i, p 636, Peterson,
 op cit, p 128 No information)
 350 तदेवाजिह्वाचं (*Sbh* 1577, कस्यापि, *Śp* 3538, सकुलस्य,
 $\hat{S}$ -*Sabhyāl* 30a, सकुलस्य)

Sbh दूराज्जातविकल्पयोरभिमुखं (2080)

ŚIVASVĀMIN (BHARṬĀSŪRI-ŚIVASVĀMIN, ninth century, author of
 the *Kapphaṇ(ā)bhhyudaya Kāvya* Aufrecht, Z D M G
 xxvii, pp 92-3, CC i, p. 654, Peterson, op. cit,
 pp 129-30, Bhandarkar, *Report*, 1897, pp xviii, 1,
 Śesagiri Śāstrin, *Report on the Search for Sanskrit*
MSS Madras, 1893-4, pp 49-56, where extracts
 from the *Kapphaṇābhhyudaya* are given)

ad 324 किमु परिगता भर्चा (*Sbh* 2099 ?)

$\hat{S}$ -*Sk* तेजोराशौ भुवनजलधेः (ii 713)
 फलमलघु किं (ii 628)

$\hat{S}$ -*Sml* गतो ऽस्त घर्मा(तिग्मा)शुर्व्रज (P 63a, B 69a = $\hat{S}$ -*Sk*
 ii 291, कस्यचित्, *Sbh* 1140, $\hat{S}$ -*Sml* P
 118a, $\hat{S}$ -*Hārā* C 36a, 88)

दृशा सपदि मोलितं (P 118a = $\hat{S}$ -*Sk* ii 631,
 कस्यचित्, $\hat{S}$ -*Sabhyāl* iv 122 anon, $\hat{S}$ -*Saml* 185
 anon, *Sbh* 2097, कस्यापि, *Padyarac* viii 29,
 कस्यापि)

नैषा वेग मृदुतरतनु. (B 146b = *Sbhr* 2107, मूर्खस्य ,
Śp 3690, मूर्तस्य , ¹*Sāras* 79 anon)

या विम्बौष्ठरुचिर्न (P 58a = *Sbhr* 1051, *Śp* 3396,
¹*Sabhyāl* B 1b, ²*S-Hāiāi* C 31b, 40)

स धूर्जटिजटाजूटो (B 9b = *Sbhr* 62, तत्रकस्य , *Śp*
 101, सुरवर्मणः, *Vetālap* (Uhle), p 202, ^{*}*S-Hāiāi*
 11b, 93, ^{*}*Subhās* 1 (8a) anon , Aufrecht adds
 that the verse recurs at the beginning of the
Hātakesvara Mahātmya of the *Shanda Purāna*,
 IO MS 2752 = Eggeling, No 3656)

²*Sabhyāl* या विम्बौष्ठ . . . (B 1b, see ¹*Sml* above)

^{*}*Subhās* रूचं विरोति परिकुष्यति (iv 79 = *Sbhr* 438)

¹*S-Hāiāi* (in addition to the above) वाक्य च द्विपदी (40a,
 231, given by Bhandarkar, op cit , p xi anon)

Sbhr उल्लापयन्त्या दयितस्य (1416 = ^{*}*Kapphnābhy* xii 27 ,
Śp 3511)

किमु परिगता . . . (2099 = ^{*}*Kapphnābhy* xiv 29)

गतो ऽस्त . . . (1140 , see ^{*}*Sml* above)

गुणमयो ऽपि सदोष (1756 = ^{*}*Kapphnābhy* viii 30)

चित्रैर्यस्य पतत्रिभिर् (810)

भोक्तु भङ्गा न भुङ्क्ते (1826 = ^{*}*Slm* v 70, रजकसरस्वत्या. ,
^{*}*S-Ratnak* iii 142 anon , *Śp* 3598, कस्यापि)

मुक्ताभानि पयासि (710)

या विम्बौ . . . (1051 , see ^{*}*Sml* above)

रूचं विरोति . . . (438 , see ^{*}*Subhās* above)

वदननिहिते ताम्बूलाग्रे (2100 = ^{*}*Kapphnābhy* xiv 14)

वदनशशिनः सार्धं (2098 = ^{*}*Kapphnābhy* xiv 15 ,
Śp 3711, कस्यापि)

व्यसनमचल यत्राचार्यो (2101 = ^{*}*Kapphnābhy* xiv 32)

समजनि न तत्त्रेम (2062 = ^{*}*Kapphnābhy* xiv 7)

Śp उल्लापयन्त्या . . . (3511 , see *Sbhr* above)

या विम्बौष्ठ . . . (3396 , see ^{*}*Sml* above)

K7bb आतन्वन् सरसा स्वरूपरचना (ad 1 = Hemac
Comm, p 6 anon)
आद्यत्वावधि शिण्डि शिण्डि
उत्खातप्रखरा सुखा°
पिचापि चायते या न } (ad 15 1)

Sarvānanda's commentary (*Tihāsavasiṣṭa*) on the *Amarakosa*

A number of fragments identified in the poem by Śeṣagiri Śāstrin, loc cit, and the following unidentified —

दशकाश्मकभूपालौ विष्वगारभ्य रोषितौ

Rāyamukuta's commentary (*Padacandrikā*) on the same (Aufrecht, Z D M G xxviii, pp 118-21), fragments as follows —

जवनिकावनि (sic for लि^२) कान्तिश्रदातता (ad ii 6 3, 22)

प्रसभमिवाङ्गद्विह्वला महेला (ad ii 6, 1, 2)

प्रेर्यन्ते ऽमी परमररयो हर्म्यवातायनाना (ad ii 2, 17 = *Kapphinābhy* xv 13, also cited by Sarvānanda)

(तत्वे तत्त्वार्थे) रवावद्धा (ad iii 4, 12 = the passage quoted by Śeṣagiri from xviii 35 as तत्त्वे सत्त्वे नवादत्ता^२)

Linga Bhatta's commentary on the same (see Śeṣagiri, loc cit, p 33)

ŚUBHAMKARA (sometimes ŚUBHĀNKA Aufrecht, Z D M G xxvi, pp 546-7, CC 1, p 659 No information A Buddhist author also bore the same name, see Thomas, *Deux Collections de Sādhana*, Muséon, 1903, index, Aufrecht mentions CC iii, p 157, after Haraprasāda Śāstrin's *Report*, 1895-1900, p 10, a Śubhamkara, author of a work entitled *Hastamuktāvalī*, on dancing)

21 को ऽय द्वारि हरि (*Skm 1 277, etc)

*Skm एते लक्षण जानको (1 263 = *Padyār 148 and 250, शुभाङ्गस्य, given with translation by Aufrecht in the article cited, Hemac, p 90 anon)

ये गोवर्धनमूल (1 293 = *Padyār 3, शुभाङ्गस्य)
वत्से माधवि तात (iii 227, शुभाङ्गस्य)

*Padhyā (in addition to Nos 3, 148, 250 above)

दूर दृष्टिपथात्तिरोभव (265, शुभाङ्गस्य = *Skm 1 299,
कस्यचित्)

ŚUBHĀNGA (once named as *Śubhāṅka*, and therefore perhaps
identical with ŚUBHAMKARA)

71 प्रागेव जैत्रमस्त

*Skm उत्कण्ठाकुलचक्रवाक (II 708)
कार्पासास्थिप्रचय (III 82)
दुर्वारकेलिकलडिम्भ (I 19)
परिचुम्बनाय घटते (II 419, MS B शुभाङ्गस्य)
बिलेभ्यो निष्क्रान्तं प्रति (V 20)
माषीणा मुषितं (II 881)
यद्दीचिभिः स्पृशसि गगन (IV 53 = *Śp* 1090, गौडा-
भिनन्दस्य, *S-Ratnak III 216 anon, see p 21)
विश्राम भज तालवृन्त (II 857)
विषयपतिरलुब्धो (I 186)
द्योमन्युत्कीर्त्यरथे (III 114)

ŚRĠGĀRA (Aufrecht, CC 1, p 660 No information)

269 कक्षाण परिकल्प्यता

271 लावण्येन पिधीयते (*Skm II 142)

272 सोद्वेगा मृगलाञ्छने (*Skm II 172)

*Skm (in addition to the above)

पक्षाभ्यां सहितौ प्रसार्य चरणात् (I 25)

ŚRĠKANTHA (? = ŚRĠKANTHA PANDITA, who "mentions a king
Śrī-Malla Deva", Aufrecht, Z D M G xxvii, p 93,
CC 1, p 667)

56 मलयमहीधरपवन.

*Skm कलाधारो वक्रः (I 415)
भूर्भूपालचमूपदेषु (III 130)
विष्वक्सितरिततिमिरावच्छ (I 7)
श्रीमान् पातालकुक्षिंभरि (III 235)

Śp नून वादस काइ खेह (550, श्रीकण्ठपण्डितस्य, v *supra*)

ŚRĪDHARANANDIN (Aufrecht, C C 1, p 669 No information,

7 कारुण्यामृतकन्दली (*Skm* 1 243),

8 शीलाश्वःपरिवेकशीतलं (*Skm* 1 244,

Skm (1 243-4, as above)

SIDDHOKA (Aufrecht, C C 1, p 722 No information,

441 आदृष्टिप्रसरात्रियस्य (*Skm* II 290, *Amaru*, 76, etc

Skm (this verse only)

SAMGHAŚRĪ (Aufrecht, C C 1, p 687 No information, a
Buddhist author)

4 कामक्रोधौ द्वयमपि यदि (*Skm* 1 241)

54 आरक्ताङ्गुरदन्तुरा (*Skm* II 761,

Skm 1 241, II 761, as above

SĀVARNI (no information)

79 ओष्णा चित्रः कुशवक्त्रगुणः

SURABHĪ (Aufrecht, C C 1, p 729 No information ^c=Surabhī
Cūla, C C 1, p 729, Peterson, op cit, p 134)

307 मुहुर्ब्रीडावत्याः

Skm अयं दूरभान्त पटुतर (IV 202)

आसीद्यस्तव पुत्रक (IV 278)

अद्वैर्वृतो हरिपदे (1 435)

एतत्कवीन्द्रमुखचन्द्र (V 157)

एतैर्जह्नुसुताजलैर् (1 384)

गर्भक्लान्तिभरालसा (IV 226)

गाङ्गमश्व युभम°(सितम°) (IV 337 = *Sāhityad*, p 338

anon, *Kāvyap* ad x 52 anon, *Sp* (one MS)

after 796, *As*, p 171 anon, **Sūktuatu* 503

anon, **Padyatan* 33 anon, **Sāras* IV 76 anon)

त्वङ्गदैरिकरीन्द्र (III 181)

निद्रानन्दकरीर्नितान्त (1 338)

प्रालेयाश्वःशिशिर (II 709)

महानीलश्याम (1 391)

खीलाखीलकराङ्गुली (III 259)

शौर्योत्कर्षतृणीकृत (1 226)

SVARNAREKHA (Aufrecht, C C 1, p 729 No information)

104 तरलनयना तन्वङ्गी

Shm मर्यादाभङ्गभीतेर° (11 40 = *S-Samcaṇa 11 12)

Ujvaladatta ad *Unādisūta*

पुस. स्त्रिया स्त्रिया. पुसि सभोग प्रति या सृहा ।

स शृङ्गार इति ख्यातः क्रीडारत्यादिकारक. ॥

(ad 11 136, इति सुवर्णरेख., a lexicographer ?)

SONOKA (? = SEHNOKA, SOHNOKA, SOLLOKA, SOIŪKA, see following name Aufrecht, C C 1, pp 734, 737 No information)

305 नाधन्यान्विपरीत° (*Shm 11 667, सोल्लोकस्य)

Padyāu सत्तासार्त्ति यशोदया (262, साह्याकस्य = *Kṛ* 42, सोल्लोकस्य, etc , see SONNOKA)

SONNOKA (see preceding name No information)

41 धेनुदुग्धकलशानादाय

42 सत्तासार्त्ति यशोदया (*Shm 1 296, सोल्लोकस्य, ^*Padyāu* 262, सोल्लोकस्य)

47 देवो हरिर्जयति यज्ञवराहरूप.

345 तल्पे चम्पककल्पिते

398 अयं धूर्तो मायावि° (*Shm 11 117, सोल्लोकस्य)

399 अप्राप्तकेलिसुखयोर

480 भक्षद्विवर्चितमसफलद (*Shm 11 459, सोल्लोकस्य)

*Shm अयं धूर्तो . . (11 17 , see above)

इय गौरेका नः (v 168, सेह्लोकस्य)

उच्छन्नच्छदिरक्षसद्वृत्ति (v 249, सोल्लोकस्य)

उत्पुच्छप्रमदोल्लसद् (v 35, सोल्लोकस्य)

प्रसरति तिमिरः सवितुर् (1 364, सेह्लोकस्य)

भक्षद्विवर्चित . . (11 459 , see above)

विद्वानचरनष्टधीर° (1 342, सोल्लोकस्य)

सत्तासार्त्ति . . . (1 296 , see above)

HARSA DEVA (seventh century, author of the *Ratnāvalī*, etc., and patron of Bāna, Maṇḍana, and others, Autrecht, ZDMG xxvii, p 98, CC i, p 764, Peterson, op cit., p 138, *J As Soc Bombay*, xvi, p 179), Bhāṇḍāraka *Report*, 1897, pp xv, li. Often confused with Śīlaka.

159 = *Ratnā* ii 9 (35)

[217 anon = *Nāyān* iii 4 (35)]

224 = *Ratnā* ii 10 (36)

352 एकचासनसंस्थिति (श्रीहर्षस्य = Amara, 18 etc)

[422 anon = *Ratnā* ii 12 (38)]

517 = *Ratnā* iii 9 (55)

*Skm

<i>Ratnā</i>	<i>Skm</i>	<i>Prayagdarśikā</i>	<i>Skm</i>
i 1 = i 115		i 1 = i 114	

<i>Nāyān</i>	<i>Skm</i>
--------------	------------

i 8	= v 36, श्रीहर्षस्य
-----	---------------------

ii 8 (27)	= ii 46b, प्रभाकरदत्तस्य
-----------	--------------------------

iii 4 (35)	= ii 41
------------	---------

Also—

आवक्रेन्दु तदाङ्गमेव (iii 27, श्रीहर्षस्य)

एक योगनियोजनाय (i 70)

ये कारुण्यपरिग्रहाद् (v 182, श्रीहर्षस्य)

शब्दो सत्यमिद पयोधि (i 117)

*Sml

<i>Ratnā</i>	* <i>Sml</i>
i 6 = P 161a	

16 = B 142b	
-------------	--

17 = B 111a	
-------------	--

19 = B 130a (P 104a)	iii 1 = B 74b
----------------------	---------------

20 = B 129b	3 = B 71b
-------------	-----------

24 = B 139b	6 = B 133b (P 107a)
-------------	---------------------

25 = B 129b	11 = B 107a (P 86a)
-------------	---------------------

ii 7 = B 69b	12 = B 143a
--------------	-------------

8 = B 84b (P 72a)	13 = B 143a
-------------------	-------------

9 = B 93b	14 = B 106b
-----------	-------------

10 = B 85b	15 = B 137b
------------	-------------

12 = B 64b	
------------	--

<i>Nāgānanda</i>	<i>Sml</i>	<i>Nāgānanda</i>	<i>Sml</i>
1 8	= B 179b	1 10	= B 191b
111 12 (43)	= B 143a	1v 3 (52)	= B 180b
1 1	= B 20a		

Also— सरस्वामेतस्यां (P 72b = *Kbbh* चक्रपालस्य)

⁴*Sabhyāl* (in addition to a number of verses from the *Naisadhīya*)

<i>Ratnār</i>	<i>*Sabhyāl</i>	<i>Nāgān</i>	<i>*Sabhyāl</i>
1 24	= A 16b	111 4 (35)	= A 19a

<i>*S-Hāi āi</i>	<i>Ratnār</i>	<i>*S-Hāi āi</i>	<i>Ratnār</i>	<i>*S-Hāi āi</i>
	1 6	= 64b, 714	11 12	= C 369

*Padyāmī tat संधानानि विसंधयः (11 2, श्रीहर्षस्य = ⁴*Sml* P 139b, श्रीहर्षपण्डितस्य) ¹

<i>Sbhi</i>	<i>Ratnār</i>	<i>Sbhi</i>	<i>Ratnār</i>	<i>Sbhi</i>
	1 24	= 1962	111 2	= 1206
	11 9	= 1513	6	= 1908
	14	= 1078	9	= 2058
	19	= 1602	1v 2	= 1281
	<i>Nāgān</i>	<i>Sbhr</i>	<i>Nāgān</i>	<i>Sbhr</i>
	1 18	= 1205	1v 2 (51)	= 540
111 4 (35)	= 2072	7 (56)	= 3280, कस्यापि	
	6 (37)	= 2034 anon		

Also— अश्वमलोलजिह्वं (233 = *Śp* 470, कस्यापि)

अमुष्मि चौराय (1979, श्रीहर्षदेवचौरयोः = **Skm* 143, अमरोः, *Simhāsanaśāstrī* 60, *Bhojap* 234, trans Tawney, *Prabandhaśāntāman*, p 38)

उद्यगिरिर्मूर्धगो ऽयं (2028)

चमी दाता गुणयाही (3228, श्रीहर्षदेवतत्सेवकयोः, 2819, श्रीव्यासमुने., *Vetālap* iv 6, p 21, *Hitop* iii 137)

संधानानि विसंधयः प्रकृतयस्ताभ्यः परः प्रत्ययो
देव व्याकरणादभेदकमिदं वैधर्म्यमेतत्तत्र ।
आदेशो न विकल्पते न च कृतं किञ्चिद्विचिन्त्यते
नो वृद्धिर्गुणबाधिका न पुरुषः कार्यं क्वचिन्नध्यमः ॥

तस्या मुखस्यातिमनोहरस्य (1517, श्रीहर्षस्य = *K* 200, anon)

यदेतच्चन्द्रान्तर्जल (1978, श्रीहर्षदेवचौरयोः = *Samskritik ad* 15 51 anon, *Sp* 563, Bloja and a third *Sahityad*, p 295 anon, *A'*, p 51 anon, *Bhagya* 233, *S-Ratnak* 15 78 anon, *S-Prab* 38 anon, trans Tawney *Prabandhaya tāmra* p 38)

<i>Śp</i>	<i>Ratnār</i>	<i>Śp</i>	<i>Ratnār</i>	<i>Śp</i>
	1 6 = 441		1 22 = 3798	
	17 = 3790		24 = 3621	
	19 = 3797		11 12 = 3401	
	<i>Nāgān</i>	<i>Śp</i>	<i>Nāgān</i>	<i>Śp</i>
	111 4 (35) = 3672		111 12 (4) = 3656	

<i>Aucityar</i>	<i>Ratnār</i>	<i>Aucityar</i>	<i>Ratnār</i>	<i>Aucityar</i>
	1 8 = <i>ad</i> 15		11 4, 2, 3 = <i>ad</i> 16	
	11 12 = <i>ad</i> 11			

<i>Kkbb</i>	<i>Ratnār</i>	<i>Kkbb</i>
	15 10 = <i>ad</i> 1	

<i>Surittat</i>	<i>Ratnār</i>	<i>Surittat</i>
	11 7 = <i>ad</i> 11 19	

<i>Daśa</i>	<i>Ratnār</i>	<i>Daśa</i>	<i>Ratnār</i>	<i>Daśa</i>
	1 2 = <i>ad</i> 111 4 anon		11 17 = <i>ad</i> 1 32	
	5 = <i>ad</i> 111 5		19 = <i>ad</i> 1 32	
	7 = <i>ad</i> 1 18, 24		111 4 = <i>ad</i> 15 10	
	21 = <i>ad</i> 15 65		6 = <i>ad</i> 1 14	
	11 1 = <i>ad</i> 1 32		9-11 = <i>ad</i> 1 36	
	2 = <i>ad</i> 11 54		14 = <i>ad</i> 1 37	
	3 = <i>ad</i> 11 54		15 8 = <i>ad</i> 1 43	
	4 = <i>ad</i> 1 14		14 = <i>ad</i> 1 41	
	14 = <i>ad</i> 1 32		16 = <i>ad</i> 15 26	

<i>Nāgān</i>	<i>Daśa</i>	<i>Nāgān</i>	<i>Daśa</i>
1 4 = <i>ad</i> 11 4 anon		1 14 = <i>ad</i> 15 45 anon	
6 = <i>ad</i> 11 6		5 15 (92) = <i>ad</i> 11 4, 13	

<i>Sāhityad</i>	<i>Ratnā</i>	<i>Sāhityad</i>	<i>Ratnā</i>	<i>Sāhityad</i>
	i 2 = p 243 anon		ii 3 = pp 36, 90	
	5 = p 131		4 = p 136	
	46 = p 234 anon		17 = p 152 anon	
	ii 1 = p 150		iii 11 = p 155	
<i>Nāgān</i>	<i>Sāhityad</i>	<i>Nāgān</i>	<i>Sāhityad</i>	
i 13	= p 189 anon	iv 16 (65)	= p 184	
iv 3 (52)	= p 249 anon	v 15 (92)	= p 89	

Aṅgunavaiṃan ad Amaru, 63 = *Ratnā* ii 1

Pañcatantīa (Kosegarten), ii 178 = *Nāgān* v 1 (78)

Śāntisataka, ii 19 = *Nāgān* iv 2 (51)

We may note further the following correspondences —

<i>Ratnā</i> i 5	= <i>Nāgān</i> i 3	= <i>Prayadaśikhā</i> i 3
„ 14	=	„ iii 10
„ iv 1 (50)	=	„ 3

HARSAPĀLA DĒVA (no information)

152 आश्चर्यमूर्जितमिद

HINGOKA (no information)

362 शठान्यस्या. काञ्चीमणि° (*Padhyār* 261, समाहृतः, Amaru, 109, etc)

HIMĀNGA (no information)

178 शुद्धारद्रुममञ्जरी

HIMBOKA (DIMBOKA, BIMBOKA No information Aufrecht, C C i, pp 214 and 373, Bhandarkar, op cit, p xxviii)

369 मया तावद्गोचस्वलित° (*Skm ii 197, विम्बोकस्य)

383 प्रिये मौनं मुञ्च (*Skm ii 243, डिम्बोकस्य)

Concerning Bimboka, see above

*Skm (in addition to the above), six verses (Dimboka)

कुलोत्कर्षात्लेहात् (ii 65)

गत तद्वाक्षीर्यं (iv 331 = *Sbhr* 707 anon, *Śp* 810 anon, *S-Samcaya, xii 4 anon)

जाने विक्रमवर्धन (iii. 88).

पूरापायप्रकट (ii. 844).

प्रयच्छाहारं मे यदि (ii. 701 = *Kṛs.* 335 anon. :
Amaru, 117).

प्रिये . . . (ii. 243 = *Kṛs.* 383 above).

**Sml.* (Ḍimboka).

नायातो यदि तादृशं (B. 83b = *Sblv.* 1438, कस्यापि).

पुरस्तन्वा गोत्रस्वलनं (P. 66a, B. 74b = **Skn.* ii.
211, अमरो:; Amaru, 51; *Sblv.* 1323 anon.;
Dasar. ad iv. 16, Amaru).

List of Writers (not included above) to whom verses occurring in the *Kvs* are attributed in other Works

- Acaladāsa, 320, *Skm* , see ACALA
 Amitadatta, 31, *Skm* , *Sml B* , *Subhās* , *Sbhu*
 Aibhaka, 379, *Sbhr*
 Bhadanta Ālogya, 408, *Sbhu* , *Sml B* and *P*
 Omkantha, 129, *Skm*
 Kanka, 436, *Padyāi*
 Bhatta Karnāṭaka, 244, *Sbhu*
 Mālava Kuvalaya, 66, *Anutya*
 Keśata, 469, *Skm*
 Konka, 309, *Skm*
 Ksemendīa, 157, *Śp* , 310, *Sbhu*
 Gordhoi Kavirāja, 153, *Sml P* and *B*
 Govindasvāmin, 509, *Śp*
 Ghantaka, 140, *Sbhu*
 Candālacandra, 274, *Skm*
 Cūantanaśarana, 30, *Skm*
 Jaghanacapalā, 518, *Padyaenī* , *Padyaai*
 Dhanada Deva, 246, *Śp* , *S-Hāi*
 Nandana, 277, *Sml B*
 Nāgamyā, 5, *Śp*
 { Nārāyana, 37, *Sbhu*
 { Nisānārāyana, 37, *Śp*
 { Pulina, 352, *Sbhr*
 { Pulinda, 352, *Sml P*
 Pustika, 451, *Śp*
 Pustimkara, 451, *S-Hāi*
 Pīacaladāsa, see ACALADĀSA
 Bāhvata, see VĀKKŪTA
 Bilhana, 436, *Śp*
 Buddhaka, 389, *Sbhu*
 Bhartrhari, 237 (*Śataka*, 1 11) , 245, *Śp* , *Sabhyāl* ,
Padyaai , 255 (*Śataka*, 1 16) , 484, *Sbhr* , *Sml B*

INTRODUCTION

- Bhāvamīśa 300, *Sabha*
 Bhāsa, 163, *Sml P*
 Mahākavi, 323, *Shm*
 Manoka, 303, *Shm*
 Mārjāra 344, *Shm*
 Migaiāja, 478, *Shm*
 Rathānga, 200, *Shm*
 Ravigupta, 498, *Sbhu*
 Rājoka, 142, *Shm*
 Rāmila-Somilau, 473, *Śp Sml B, Sabha*
 Retoka, 149, 150, *Shm*
 Vararuci, 37, *Shm*
 Vardhuka, 389, *Sml B*
 Vasuka, 59, *Sml P*
 Vāgbhata, 372, *Sml B*
 Vācaspati, 293, *Shm*
 Vātoka, 119, *Shm*
 Vāmana, 361, *Śp*
 Vāmana Svāmin, 250, *Sbhu*
 Bhatta Vāsudeva, 282, *Sbhu*, see JHAI AJIAI A
 Bhatta Viddhi, 520, *Sbhu*
 Vyāsa, 40, *Shm*
 Śakradeva, 248, *Sbhu*
 Śacoka } 442, *Shm*
 Śadhoka }
 Śarayaaka, 30, *Sml P*
 Śaśivardhana, 311, *Sbhu*
 Śāranga, 31, *Padyā*
 Śilā Bhattārikā, 508, *Śp, Sml P, S-Harā*
 Śrīharsa, 206, *Sbhu*
 Samkula, 350, *Śp*
 Sarvānanda, 35, *Padyā*
 Hanumān, 25, *Sml B* 36, *S-Harā*, 43, *Śp*
 Harihara, 20, *Padyā*
 Halāyudha, 48, *Shm*

॥ कवीन्द्रवचनसमुच्चयः ॥

॥ नमो बुद्धाय ॥

१

नानाकवीन्द्रवचनानि मनोहराणि
संख्यावतां परमकण्ठविभूषणानि ।
आकम्पकानि शिरसश्च महाकवीनां
तेषां समुच्चयमनर्घमहं विधास्ये ॥

॥ सुगतव्रज्या ॥

२

आबाहूजतमण्डलायरुचयः संनद्धवक्षःस्थलाः
सोष्माणो व्रणिनो विपक्षहृदयप्रोन्माथिनः कर्कशाः ।
उत्सृष्टास्त्रहृदयिहभरा यस्य स्मरायेसरा
तारा वारवधूस्तनाश्च न दधुः क्षोभं स वो ऽव्याज्जिनः ॥

Vāmana rv 3
7 (anon)
Sbh 74
(कस्यापि)
*Subhās 1
(9a) (anon)
Jayaratha ad
As p 95
(anon)

अश्वघोषस्य ॥

३

नम्राः पादनस्त्रेषु यस्य दशसु ब्रह्मेशकृष्णास्त्रय
स्ते देवाः प्रतिविम्बनान्निदशतां प्रव्यक्तमापेदिरे ।

२ ¹ Vāmana has आकृष्टामल. ² MS त्सु. Vāmana has चवृत्ता
गुरवश्च यस्य शमिनः श्लामायमानानना ³ Sbh, Subhās,
Jayaratha, and Vāmana have योधा वार, and the last ends
स एवाजित. The MS has मरा मार

३ ¹ MS ते

स त्रैलोक्यगुरुः सुदुस्तरभवाकूपारपाङ्गतो
मारव्यूहजयप्रगल्भसुभटः शास्ता तव स्तान्मुदे ॥

वसुक[ल्प]स्य ॥

४

५१२४१

कामक्राधौ द्वयमपि यदि प्रत्यनीकं वशित्वे^१
हत्वानङ्गं किमिव हि रूपासाधितं^२ चञ्चकेन ।
यस्तु क्षान्त्या शमयति शतं मन्मथाद्यान्तरातीन्
कल्याणं वो दिशतु स मुनियामणीरर्कबन्धुः ॥

सघञ्चिः ॥

५

श्रेयांसि वः स सुगतः कुरुतादपार
संसारसागरसमुत्तरणैकसेतुः ।
दुर्वारमारपरिवारबलावलेप
कल्पान्तसंततपयःप्रसैरहार्यः ॥

अपराजितरक्षितस्य ॥

६

शास्ता समस्तभुवनं भगवानपाया
त्यायादपास्तंतिमिरो मिहिरोपमेयः ।
संसारभित्तिभिदुरो भवकन्दकन्द
कन्दर्पदर्पदलनव्यसनी मुनीन्द्रः ॥

वसुकल्पस्य ॥

३ ^१ MS. छ ^२ MS ब्रू ^३ A space is perhaps left in the MS for ल्य but *Sml P* has Vasuka as author of our No 59

४ ^१ *Skm* प्रसिद्ध ^२ MS °वित्र^३ ^३ *Skm* दी ^४ MS च

६ ^१ MS °धास्तु

9

कारुण्यामृतकन्दलीसुमनसः प्रज्ञावधूमाक्तिक
यीवालंकरणश्चियः शंससंस्मृतोत्सलच्छीकराः ।
ते मौलौ भवतां मिलन्तु जगतीराज्याभिषेकोचित
सम्भेदा अभयप्रदानचरणप्रेङ्खन्नखायांशवः ॥

* Sm 1 243

८

शीला(fol 2a)म्भःपरिषेकशेतलदृढध्यानालवालस्फुर
हानस्कन्धमहोन्नतिः पृथुतरप्रज्ञोल्लसत्पल्लवः ।
देयात्तुभ्यमवार्यवीर्यविटपः क्षान्तिप्रसूनोदयः
सुच्छायः षडभिज्ञकल्पविटपी संबोधिबीजं फलम् ॥

* Sm 1 244

एतौ शोधरनन्दिनः ॥

९

एकस्यापि मनोभुवस्तदबलापाङ्गैर्जगन्निर्जये
'कार्ये' निहृतसर्वविस्मयरसव्यक्तिप्रकारा वयम् ।
यस्त्वेनं सबलं च जेतुमभितस्तत्कम्पमात्रं भुवो
नारिभे सुगतस्तु तद्गुणकथा स्तम्भाय नः केवलम् ॥

कुमुदाकरमतेः ॥

१०

प्रत्येकानेकजातिप्रतिवपुरमितावृत्तिजन्मार्जितैर्नो
भोक्तृघातोज्जिहीर्षाफलनिलयमहापौरुषस्यापि शस्तुः ।

७ ¹ Aksara ill-formed, more resembling ख ² MS सु

³ MS स ⁴ Written 'तास्मि' (for 'तास्मि) ⁵ MS हा

८ ¹ MS ख ² MS प्रसन्नो, Sm प्रसूनोद्गमः ³ Sm घ

⁴ MS व

९ ¹ Sic MS, contrary to sense and metre Read काम²

१० ¹ MS 'ल्लेकान ² MS त्पौ ³ MS 'चि श्वा

केऽप्युत्कर्षं स्तुवन्ति स्मरमपि जयतस्तद्वदामः किमस्मि
न्यो भस्मासीत्कटाक्षज्वलनकणिकया द्रागुमाकामुकस्य
वक्ष्येणस्य

११

पायाद्वः समयः स मारजयिनो वन्द्यो ऽपि तास्त्रोत्करः
क्रोधाद्यत्र तदुत्तमाङ्गकवलोन्मीलन्मनोविक्रमः ।
आसीदद्भुतमौलिरत्नमिलितव्यात्तान[न]च्छायिका
मालोक्यात्मन एव मारसुभटः पर्यस्तधैर्योदयः ॥
श्रीपाशवर्मणः ॥

१२

खेलाचञ्चलसंचरन्निजपदप्रेङ्खोललीलामिल
त्सद्यःसान्द्रपरागरागरचितापूर्वप्रसूनश्रियः ।
आश्लिष्यन्मधुलम्पटालिनिवहस्योच्चैर्मिथश्चुम्बनै
र्याकोषः कुसुमाञ्जलिर्दिशतु वः श्रेयो जिनायार्पितः ।
जितारिनन्दिनः

१३

दरोन्मुक्तारक्तस्फुरदधरवीथीक्रमवम
न्मयूखान्तमूर्च्छद्युति दशनमुद्देशवशिनः ।
मुखं तद्वः शास्तुर्दिशतु शिवमज्ञानरजनी
व्यवच्छेदोन्नच्छन्महिमघनसंध्यातप इवः ॥
त्रिलोचनस्य ॥

१० ^१ MS र्क्ष

११ ^१ *Sic* MS for चासीत्कट , with short syllable before च,
commonly in Buddhist Sanskrit ? ^२ MS मा

१३ ^१ MS वे ^२ MS भ

१४

कन्दर्पादपि सुन्दराकृति ^{fol 26} रिति प्रौढोत्सलद्रागया
वृद्धत्वं वरयोषितो ऽनयदिति चासाकुलस्वान्तया ।
मारस्यापि शैरभेद्यहदिति श्रद्धाभरप्रह्वया
पायाद्वः स्फुटवाष्पकम्पपुलकं रत्या जिनो वन्दितः ॥

तस्यैवेति श्रुतिः ॥

१५

पादाम्भोजसमीपसंनिपतितस्वर्णोत्पलस्रु
नेत्रस्तोमतया परिस्फुटमिलनीलान्नपूजाविधिः ।
वन्दारुचिदशौघरत्नमुकुटोद्भूतप्रभापल्लव
प्रत्युन्मीलदपूर्वचीवरपटः शाक्यो मुनिः पातु वः ॥

* Sm 1 242

वसुकल्पस्य ॥

१६

क एकस्त्वं पुष्पायुध मम समाधिव्ययविधौ
सुपर्वाणः सर्वे यदि कुसुमशस्त्रास्तदपि किम् ।
इतीवैनान्नूनं य इह सुमनो ऽस्त्वंत्वमनय
त्स वः शास्ता शस्त्रं दिशतु दशदिङ्गारविजयी ॥

१५ ¹ Skm ० स्तर्पत्र ² MS स्त

१६ ¹ MS न ² MS नू ³ MS स्त

॥ लोकेश्वरव्रज्या ॥

१७

द्युतिस्वच्छज्योत्स्नापटपटलवृष्ट्या न कमलं
 न चन्द्रः सान्द्रश्रीपरिमलगरिम्णास्यममलम् ।
 मधूद्राणां निद्राभिदुरमपमुद्राद्भुतमुद
 श्वकीरान् बिभ्राणं सरसिरुहपाणेरवतु वः ॥

पण्डितबुद्धाकरगुप्ताना ॥

१८

वरदकरसरोजस्यन्दमानामृतौघ
 व्युपशमितसमस्तप्रेतसंघाततर्षः ।
 जयति सितगभस्तिस्तोमशुभ्राननश्रीः
 सहजगुरुदयार्द्रालोकनो लोकनाथः ॥

रत्नकीर्त्ति. ॥

१९

प्रत्युद्गाढरयस्थिराकृतिघनध्वानभ्रमन्मन्दर
 शुब्धक्षीरधिवीचिसंचयगतप्रालेयपादोपमः ।

[॥ हरिव्रज्या ॥]

२०

[देवि त्वं कुपिता त्वमेव कुपिता को ऽन्यः पृथिव्या गुरु ^{*Skm 1 276}
 माता त्वं जगतां त्वमेव जगतां माता न विज्ञो ऽपरः । ^{(वाक्पतेः) *Padyāi 283}
 देवि] ^{1 (fol 12a)} त्वं परिहासकेलिकलहे ऽनन्तात्वमेवेत्यर्थ ^(हरिहरस्य)
 ज्ञातानन्तपदो नमञ्जलधिजां शौरिश्चिरं पातु वः ॥
 वाक्पतिराजस्य ॥

२१

को ऽयं द्वारि हरिः प्रयाह्युपवनं शाखामृगेणात्र किं ^{In eff. ver. 16, 17}
 कृष्णो ऽहं दयिते बिभेमि सुतरां कृष्णः कथं वानरः ।
 मुग्धे^{*} ऽहं मधुसूदनो ब्रज लतां तामेव पुष्पासवा
 मित्थं निर्वचनीकृतो दयितया ह्रीणो हरिः पातु [व]ः॥

२२

मन्दक्वाणितवेणुरहि शिथिले [सं]वर्तयन् गोकुलं
 बर्हापीडकमुत्तमाङ्गरचितं गोधूलिधूमं दधत ।

२० ¹ Fols 3-11 lost *Padyāi* begins राधे त्वं and other-
 wise diverges considerably ² MS र्थ

२१ ^{*}*Skm* 1 277 (शुभकरस्य) *Sbhr* 104 (कस्त्वचित्) *Śp* 122
 (कस्त्वचित्) *As* ad x 1 (anon) *At* p 49 (anon). ^{*}*Subhās*
 II (13a) (anon) *Hemac* p 234 (anon) ¹ MS प्रा

² MS °ना, *Sbhr*, *Śp*, *As*, *At*, *Subhās*, *Hemac* °गस्या
³ MS कुहः, *Sbhr*, *Śp*, *At*, *Hemac* छण्णादह वानरात् ⁴ *At*,
Hemac कान्ते ⁵ MS द ⁶ *Skm*, *Śp*, *As* पुष्पान्विता,
Sbhr, *Subhās* तन्वीमले, *At*, *Hemac* मध्वन्विता, *Śp*, *Subhās*
 पिब for ब्रज ⁷ *At* °र्विषयी ⁸ *Sbhr*, *Subhās*, *Hemac* तो

२२ ¹ MS क

स्नायन्त्या वनमालया परिगतः श्रान्तो ऽपि रम्याकृति
गोपस्त्रीनयनोत्सवो वितरतु श्रेयांसि वः केशवः ॥

२३

विष्णोर्दानववाहिनीप्रमथनेष्ट्यापूरणायादरा
दातृः पाणियुगो हरेण करजश्रेण्या श्रियालम्बितः ।
निर्यातो वदनेन कुक्षिवसतेः पत्न्युत्तलादर्णसां
शङ्खे ऽपत्यपरंपरावृत इव श्रेयांसि पुष्पातु वः ॥

२४

स जयत्यादिवराहो दंष्ट्रानिष्पिष्टकुलगिरिकेशेरुः ।
यस्य पुरः सुरकरिणः साङ्करमाघोपमा जाताः ॥

२५

Śp 81

(कस्यापि)

Khanda-
prastā 3 (5)
(anon)

*Sml B 8a

(हनुमतः)

जीयासुः शकुलाकृतेर्भगवतः पुच्छच्छटाछोटना
दुद्यन्तः शतचन्द्रिताम्बरतलं ते बिन्दवः सैन्धवाः ।
यैर्यावृत्य पतङ्गिरौर्वशिखिनस्तेजोजटालं वपुः
पानाध्मानवशादरोचकरुजश्चक्रे चिरस्यास्पदम् ॥

राजशेखरश्च ॥

२६

*Skh I 213
(वाक्यतेः)

कुतस्त्व (fol 12b) म[मु]कः^१ स्वतः स्वमिति किं न यत्कस्यचि
त्किमिच्छमि पदत्रयं ननु भुवा किमत्यल्पया ।

२३ ^१ MS च^२ MS हे (hi)^३ MS तुः^४ MS तिः२४ ^१ MS र२५ ^१ Khandap शफरा^२ Khandap, Sp °जा च^३ Khandap,

Śp °राया

२६ ^१ Skh °मनु (मु, ए) कः^२ MS. here inserts ॐ many

times

द्विजस्य शमिनो मम त्रिभुवनं तदित्याशयो
हरेर्जेयति निहृतः प्रकटितश्च वक्रोक्तिभिः ॥

२७

श्रेयो ऽस्याश्चिरमस्तु मन्दरगिरेर्मा घानि पार्श्वैरियं
मावष्टम्भि महोर्मिभिः फणिपतेर्मा लेपि लालाविषैः ।
इत्याकूतजघः श्रियं जलनिधेरर्धोत्थितां पश्यतो
वाचो ऽन्तःस्फुरिता बहिर्विकृतिभिर्व्यक्ता हरेः पान्तु वः ॥

*N. m. r 321

२८

चटच्चटिति चर्मणि छमिति चोच्छलच्छोणिते
धगिङ्गिति मेदसि स्फुटरवो ऽष्टिषु^१ द्वादिति ।
पुनातु भवतो हरेरमरवैरिनाथोरसि^२
क्षणंत्करजपञ्जरक्रकचकाषजन्मानलः ॥

*N. m. r 197

Sp 126

Khandarp 30

†11 (anon)

वाक्पतिराजस्रोभौ ॥

२९

वन्दे भुजभ्रमितमन्दरमथ्यमान
दुग्धाब्धिदुग्धकणविच्छुरितच्छवीकम् ।

२६ ^१ MS स ^२ MS ई

२७ ^१ MS न्दि ^२ MS र्घा ^३ MS ०श्चैरिय ^४ MS मा

^५ MS तु

२८ ^१ Skm छ ^२ Skm छ ^३ Skm., Sp, Khandap

०गङ्गा ^४ Skm स्फुटरतो, Sp स्फुटरवास्त्रिनि, Khandap

स्फुटरवो ऽस्थिति ^५ Sp ०वचःखल; Khandap ०वीरोरसि

^६ MS here inserts ॐ three times ^७ Skm ०कोष (काष, काय)

जम्बा रवः, Khandap ०घर्षवन्मानिलः

२९ ^१ MS र्छ ^२ MS र्छि

नक्षत्रकर्तुरवियत्प्रतिरोधिनिन्द
दुन्निद्रकैरवतडागमुरो मुरारेः ॥

मुरारेः ॥

३०

*Sml IV 2 भ्रमति गिरिराट् पृष्ठे गर्जत्युपश्रुति सागरो^१
(चिरान्तशर-
णस्य) दहति विततज्वाला[जा]लो^२ जगन्ति विषानलः ।
*Sml P 152a स तु विनिहितयीवाकाण्डः कटाहपुटान्तरे^३
(शरयैकस्य) स्वपिति भगवान् कूर्मो निद्राभरालसलोचनः ॥
Khandap 19
(anon)

३१

For ref see below भक्तिप्रह्विलोकनप्रणयिनी नीलोत्पलस्पर्धिनी
ध्यानालम्बनतां समाधिनिरतैर्नीतिहितप्राप्तये ।
लावण्यस्य म(fol 13a)हानिधी रसिकतां लक्ष्मीदृशो-
स्तन्वती
युष्माकं कुरुतां भवार्त्तिशमनं नेत्रे तनुर्वा हरेः ॥

२९ ^१ MS वै

३० ^१ MS जू (१)

^२ Skm also सागरे, Khandap °पर्यति सा°

^३ Skm also तो

^४ MS का

^५ Khandap °तटोदरे

३१ Sbhv 43 (अमृतदत्तस्य) *Sml P 6b (anon) *Sml

B 16b (अमृतदत्तस्य) *Padyāv 2 (सारङ्गस्य) Kāvyaṇṇ ad

IX 7 (anon) At p 50 (anon) As. p 159 (anon)

Kāvyaṇṇ ad IX 7 (anon) Sāhityak ad XI 8 (anon)

*Subhās 1 (5a) (अमृतदत्तस्य) Rasagaṅg p 774 (anon)

*Sūktiratn 41 (anon) Hemac p 228 (anon) ^१ Padyār

°शैकसुधा, Sāhityak °शैकमहा ^२ Padyāv, Sāhityak राधा

^३ Subhās °हरणं, Hemac °शमिनी

३२

यस्मिन्नुद्धरति श्रुतीः पृथुतरो हूंकारसारध्वनि
मध्येसिन्धु वियन्मयो जलमयः स्तम्भस्त्वभूदक्षरे ।
पुच्छोदस्तविसारिणो जलनिधेः स्वर्गङ्गया संगम
श्रद्धाहूतखलंत्पुरातनमुनिमीनो हरिः पातु वः ॥

३३

जृम्भाविजिह्वितदृशः प्रथमप्रबुद्ध
लक्ष्मीकराक्षुरुहलालनलालसस्य ।
गात्रापवृत्तिभरखर्वितशेषमव्या
दव्याहतं मुरजितः कृतकप्रसुप्तं ॥

३४

मयान्विष्टो धूर्तः स सखि निखिलामेव रजनी
मिह स्यादच स्यादिति निपुणमन्यामभिसृतः ।
न दृष्टो भाण्डीरे तटभुवि न गोवर्धनगिरे
न कालिन्ध्याः [कूले] न च निचुलकुञ्जे पुररिपुः ॥

३५

श्यामोच्चन्द्रा स्वपिषि न शिशो नैति मामस्र निद्रा
निद्राहेतोः शृणु सुत कथां कामपूर्वा कुरुष्व ।
रामो नाम स्त्रि[तिपतिर]भून्माननीयो रधूणा
मित्युक्तस्य स्मितमवतु वो देवकीनन्दनस्य ॥

*Skm 1 257
(शतानन्दस्य)
*Padyāo 152
(सर्वानन्दस्य)

३२ ¹ In the MS pādas 3-4 precede 1-2 ² MS रा ³ MS ने
MS लु

३३ ¹ MS य ² MS °तखु

३४ ¹ MS हि ² MS लो ³ MS पू ⁴ Padyāt

व्यक्तस्त्वान्नरहरिरभूदानव दारयिष्यन्निबुक्तस्य स्मितमुदयते°

३६

*Shm १ २२०
(वाक्पतिरा-
जस्य)

Khandap ४९
(*anon*)

Devās ad ११
६६ (*anon*)

खर्वमन्थिविमुक्तसंधिविकसद्वक्षःस्फुरत्कौस्तुभं
निर्यन्नाभिसरोजकुञ्जलकु (f 13b) [टीगम्भीर] सामध्वनि ।
पात्रावाग्निसमुत्सुकेन बलिना सानन्दमालोकितां
पायाद्वः क्रमवर्धमानमहिमाश्चर्यं मुरारेर्वपुः ॥

३७

For १ eff see
below

उत्तिष्ठन्या रतान्ते भस्मुरगपतौ पाणिनैकेन कृत्वा
धृत्वा चान्येन वासो विगलितकवरीभारमंशं वहन्याः ।
भूयस्तत्कालकान्तिद्विगुणितसुरतप्रीतिना शौरिणा वः
शय्यामालम्ब्य नीतं वपुर्लसलसद्बाहु लक्ष्म्याः पुनातु ॥

३८

*Shm १ ३२६
(कस्यचित्)

संपूर्णः पुनरभ्युदेति किरणैरिन्दुस्ततो दन्तिनः
कुम्भद्वन्द्वमिदं पुनः सुरतरोरयोलंसन्मञ्जरी ।
इत्थं यद्वदनस्तनद्वयवलद्रोमावलीषु भ्रमः
क्षीराब्धेर्मथने ऽभवद्विषदां लक्ष्मीरसावस्तु वः ॥

३६ ^१ *Khandap* ल ^२ MS त्व ^३ MS त्को
^४ *Shm* दम् ^५ MS व

३७ *Venīs* prol 6 (some MSS) *Shm १ ३३९ (वरद्वचेः)
Sbhv ७९ (भट्टनारायणस्य) *Śp* १३५ (निशानारायणस्य) *Saras-*
vatik ad ११ ३८, v १६७ (anon.) *Vetālap* (Uhle) p १६१ (anon)
*S-Ratnak १ १२५ (anon.) Hemac pp १७६ and ३१४ (anon)
^१ *Venīs* (some MSS) ग्रन्थिपिल, *Vetālap* (one MS) विलुलित
^२ *Venīs*, *Śp*, *Vetālap*, *S.-Ratnak*, *Sarasvatik* शे Hemac
(p ३१४) °केशमसं ^३ *Venīs*., *Sbhv*, *Śp*, *Vetālap*, *Sarasvatik*,
Hemac °लिङ्गच, *S-Ratnak*. °रोष ^४ MS क्षा
३८ ^१ MS र्क्ष ^२ MS °र्क्षे (cf ver २९६) ^३ MS टा (°)

३९

भभभ्रमंति किं मही^१ललललल्लते चन्द्रमाः
 कृकृष्ण ववद दुत हहहंसन्ति किं वृष्णयः ।
 शिशोध्र मुमुमुञ्च मे ववववक्तमित्यादिकं
 मदस्खलितमालपन् हलधरः श्रियं वः क्रियात् ॥

पुरुषोत्तमदेवस्य ॥

४०

किं किं सिंहस्ततः किं नरसदृशवपुर्देव चित्रं गृहीतो^१
 नैवं तत्को ऽत्र जीव दुतमुपनय तं नन्वयं प्राप्त एव^२।
 चापं चापं न खड्गं त्वरिततरमहो^३ कर्कशत्वं नखाना
 मित्थं दैत्या[धिनाथं खरनखकुलिशैर्जघ्निवान्यः स वो
 ऽव्यात् ॥

*S¹ m 1 201
 (श्रीव्यासपा-
 दानां)
 Khandap 34
 (25 anon ,
 At p 6, ll 4
 sqq anon)
 Hemac p 96
 (anon)

४१

.....] (fol 14a) धेनुदुग्धकलशानादाय गोप्यो गृहं
 दुग्धे वष्कयिणीकुले पुनरियं राधा शनैर्यास्यति ।
 इत्यन्यव्यपदेशगुप्तादयः कुर्वन्विविक्तं^१ व्रजं
 देवः कारणानन्दसूनुरशिवं कृष्णः स मुष्णातु वः ॥

३९ ^१ MS भमि ^२ Skm , S -Ratnak मेदिनी ^३ MS दू
^४ MS ह four times ^५ Skm छ ^६ Skm , S -Ratnak
 पपपपानपाचस्थितं ^७ MS य

४० ^१ MS गृहीत्वतो, At धृतः कि ^२ Skm नैव धिक्को ऽत्र
 जीव ... सो ऽपि संप्राप्त एव, At नैव कस्को ऽत्र जीवो ... रे देव
 स ..., Khandap नैतादृको ऽपि ... मे देव ... एष Hemac
 नैवेदुः ^३ MS. चि, Skm खड्ग झटिति हहहहा, At खड्गः किमिति
 हहहहा, Khandap न चापीत्वहहमहा ^४ Text given from At ,
 Khandap has °दैत्येन्द्रवधः खरनखरमुखैर्व°, Skm मिलेव दैत्यरावं
 निजनखकुलिशैर्जघ्निवांसो ऽवताद. ॥ Hemac diverges widely in b-d

४१ ^१ MS त्वा ^२ MS °वक्त

४२

*Skm I 296

(सोत्तकोम्य)

*Padyāv 262

(साहोकोम्य)

सत्तासार्त्ति यशोदया प्रियगुणप्रीतेक्षणं राधया
 लंग्रैर्वल्लवसूनुभिः सरभसं संभावितात्मोर्जितैः ।
 भीतानन्दितविसितेन विषमं नन्देन चालोक्तिः
 पायाद्वः करमूर्धसुस्थितमहाशैलः सलीलो हरिः ॥

सोन्नोक्खितौ ॥

४३

*Skm I 201

(दक्षस्य)

Sp 4066

(हनुमतः)

Khandap 37

(anon)

दंष्ट्रासंकटवक्त्रकन्दरतरज्जिह्वाभृतो हव्यभु^१
 ज्ज्वालाभासुरभूरिकेशरसटाभारस्य दैत्यदुहः ।
 व्यावल्गद्वलवद्विरण्यकशिपुंक्रोडस्थलीपाटनं
 स्पष्टप्रस्फुटदस्थिपञ्जररवक्रूरा नखाः पान्तु वः ॥

वाक्पते. ॥

४४

*Skm I 292

लक्ष्म्याः केशप्रसर्वरजसां बिन्दुभिः सान्द्रपतितै^१
 रुद्रूर्णश्रीर्धननिधुवनक्लान्तिनिद्रान्तरेषु ।
 दोर्दण्डो ऽसौ जयति[जयि]नः शार्ङ्गिणो मन्दराद्रि
 यावश्चेणीनिकषमंसृणुषुस्केयूरपत्तः ॥

श्रीभगीरथस्य ॥

४२ ^१ Skm, Padyāv न ^२ MS र्ख ^३ MS लौ ^४ MS म
^५ Skm, Padyāv पद्म

४३ ^१ Skm °घर्घरललज्जि°, Khandap °जिह्वस्य हव्याशन, Sp
 °न्दलललज्जिह्वस्य हव्याशन ^२ MS रि ^३ MS वु ^४ Khandap,
 Sp °खलास्फाचन, Skm °पाटल ^५ Khandap स्फार

४४ ^१ MS द्वा ^२ Skm र ^३ MS दे (dh) ^४ MS ते
^५ MS °रभ्यर्क्षशीर्ष ^६ MS म

४५

नखक्रकचदारणस्फुटितैद्यवक्षःस्थल
क्षरक्षंतजनिर्भरप्रितिविभावितस्वाकृतेः ।
हरेरपरकेशरिक्षुभितचेतसः पातु वः
सरोष . . . ताधरभ्रुकुटिभङ्गभीमं मुखम् ॥

1 1 P, 1 ndi-
ndi
1 1 1 1
1 = 1 1 1 1

वाकपतिराजस्य ॥

४६

वत्स क्षमाधरगह्वरेषु विचरञ्चारप्रचारे गवां
हिंस्रान्वीक्ष्य पुरः पुराणपुरुषं नारायणं ध्यास्यसि ।
इत्युक्तस्य यशो^(f 14b) [दया मुं] ररिपो [र] व्याज्जगन्ति स्फुर
द्विन्धोष्ठद्वयगाढपीडनवशादव्यक्तभावं स्मितम् ॥

४७

देवो हरिर्जयति यज्ञवराहरूपः
मृष्टिस्थितिप्रलयकारणमेकमेव ।
यस्योदरस्थितजगत्त्रयबीजकोश
निर्गच्छदङ्कुरशिखेव विभांति दंष्ट्रा ॥

सोन्नोकस्य ॥

४८

बीजं ब्रह्मैव देवो मधु जलनिधयः कर्णिका स्वर्णशैलः *Skm 1 314
कन्दं नागाधिराजो वियदति [वि] पुलः पञ्चकोषावकाशः (हलायुधस्य)

४५ ¹ MS स्वरस्य ² Two aksaras lost (वलि ^P)

४६ ¹ Three aksaras lost, the last partly ² ह has here in
the MS the later form ³ The conjunct has here in the MS
an unusual (later) form

४७ ¹ MS भी

४८ ¹ MS क्षि ² Skm न्दो ³ Skm ०दपि विपुलः

द्वीपाः पक्षाणि मेघा मधुपकुलममूस्तारका गर्भधूलो
यस्यैतन्नाभिपद्मं भुवनमिति स वः शर्म देवो ददांतु ॥

मालायुधस्य ॥

४९

Sarasatik ad
III 36 (anon),
and v 138
(anon)
*Sml P 3a
*S-Ratnak
VI, 55 (anon)

कनकनिकषस्वच्छे रा[धा]पयोधरमण्डले
नवजलधरश्यामामात्मद्युतिं^३ प्रतिबिम्बिताम् ।
असितसिचयप्रान्तभ्रान्त्यां मुहुर्मुहुरुत्क्षिप
अयति जनितव्रीडानमप्रियासहितो हरिः ॥

वैदोक्त्य ॥

-
- ४८ ^१ *Skm* °भूत्ता and °मस्ता (B sic) ^२ *Skm* र्य
^३ *Skm* धा
 ४९ ^१ *Sarasatik*, *Sml P*, *S-Ratnak* °कलश ^२ MS च
^३ MS ते (*tim*) ^४ MS स्व ^५ MS न्या ^६ *Sarasatik*,
Sml P °हासः ^७ MS °मुः प्रे (*pr*) ^८ *Sarasatik*,
Sml P, *S-Ratnak* °हसि

॥ सूर्यव्रज्या ॥

५०

यस्याधोधस्तथोपर्युपरि निरवधि भ्राम्यतो विश्वमश्नै
रावृत्तालातलीलां रचयति रयतो मण्डलं तिग्मेधास्रः ।
सो ऽव्यादुत्तप्रकार्तस्वरसरलशरस्पर्धिभिर्धामदण्डै
रुहण्डैः प्रापयन्वः प्रचुरतमतमःस्तोममस्तं समस्तम् ॥

Hemac p 14
(anon)

राजशेखरस्र ॥

५१

शु[क]तुराडंछवि सवितुश्चण्डरुचः पुराडरीकवनबन्धोः ।
मण्डलमुदितं वन्दे^१ कुराडलमाखण्डलाशयाः ॥

*Skm 1 8
(विद्यायाः)
Sp 86
(नागन्यायाः)
*Sūktirain 12
(anon)

५२

तुङ्गोदयाद्रिभुजगेन्द्रफणोपलाय
व्योमेन्द्रनीलतरुकाञ्चनप(fol 15a)ल्लवाय ।
संसारसागरसमुत्क्रमिन्योगिसार्थ^२
प्रस्थानपूर्णंकलशाय नमः सवित्रे^३ ॥

*Skm 1 6

वराहमिहिरस्र ॥

५० ^१ Hemac चण्ड ^२ MS ०६३

५१ ^१ MS ०तणु ^२ MS here inserts a danda.

५२ ^१ MS म ^२ MS व ^३ MS र्थ ^४ MS ते

५३

Sūryasataka
34.

संसक्तं सिक्तमूलादभिनवभुवनोद्यानकौतूहलिन्या
 [यामिन्या] कन्ययेवामृतकरकलशावर्जितेनामृतेन ।
 अर्कालोकः क्रियाङ्गो मुदमुदयशिरश्चक्रवालालवाला
 दुद्यन् बालप्रवालप्रतिमरुचिरहःपादपप्राक्प्रवालः ॥

मयूरस्य ॥

---

५३ ¹ MS. तु.   ² Sūryas. °रोहः.

॥ वसन्तव्रज्या ॥

५४

आरक्ताङ्कुरदन्तुरा कमलिनी नायामिनी [यामिनी]
स्तोकोन्मुक्ततुषारमञ्जरमणेरिषत्प्रगल्भं महः ।
अप्येते^१ सहकारसौरभमुचो वाचालिताः कोकिलै
रायान्ति [प्रिय]विप्रयुक्तयुवतीमर्मच्छिदो वासराः ॥

*S.M. II 761

सघञ्चिद्यः ॥

५५

नैवैके वयमेव कोकिलवधूकण्ठोच्चरत्यञ्चम
स्थानोद्बोधितपञ्चमार्गणगुणास्फालेन रोमाञ्चिताः ।
पश्यैते तरवो [ऽपि] सुन्दरि जरत्पन्नव्ययानन्तरो
ज्जिन्नापाटलकोटिसंपुटदलप्रादुर्भवत्कुम्भलाः ॥

विनयदेवस्व ॥

५६

मलयमहीधरपवनः कलकण्ठकलध्वनिर्निकुञ्जलताः ।
उत्कलिका उत्कलिकाश्चेतसि जनयन्ति लोकस्य ॥

श्रीकण्डस्व ॥

५७

न प्रहितो नवः प्रियसखीवर्गेण बद्धस्पृह
श्चित्तेनोपंहतः स्मराय न समुत्सृष्टुं गतः पाणिना ।

५४ ^१ MS °प्ये ऽते

५५ ^१ MS नैवैके वयम् ^२ MS यु

५७ ^१ Two aksaras lost, read कान्तेन^२ ^२ MS प

आमृष्टो मुहुरीक्षितो मुहुरभिघातो मुहुर्लौठितः

प्र.....^३ (fol 15b): कृतो मृगदृशा किं किं न चूताङ्कुरः ॥

वाङ्कुरस्य ॥

५८

द्विस्त्रिः कोकिलया स्तं चिचतुरैश्चूताङ्कुरैरुन्नतं
कोषान् विभ्रति किंशुका मधुकरश्रेणीजुषः पञ्चषान् ।
क्वापि [क्वा]पि महाकुलाकुलतया कान्तापराधयह
यन्धिच्छेदसमुद्यतं च हृदयं दोलायते सुभ्रुवाम् ॥

नीलस्य ॥

५९

*Skm II 756
Sarasvatīh ad
III 28 (anon)
Kāvyakalpa-
latā, p 175
(anon)
*Sml P 153a
(वसुकस्य)

जम्बूनां कुसुमोदरेष्वतिरसादांबर्जपानोत्सवाः
कीराः पक्षफलाशया मधुकरीश्चुम्बन्तिं मुञ्चन्ति च ।
एतेषामपि पश्य किंशुकतरोः पत्नैरभिन्नत्विषां^५
पुष्पभ्रान्तिभिरापतन्ति सहसा चञ्चूषु भृङ्गाङ्गनाः ॥

राजशेखरस्य ॥

६०

Anargha ā-
ghava १ ६
*Sml B 190a

दृश्यन्ते मधुमत्तकोकिलवधूनिधूतचूताङ्कुर
प्राग्भारप्रसरत्परागसिंक्तादुर्गास्तटीभूमयः ।

५७ ^१ MS घा ^२ MS धि ^३ Five aksaras lost in MS
^४ MS का

५८ ^१ MS यु ^२ MS स्ता ^३ MS ते

५९ ^१ Sarasvatīh, Sml P *मोत्करे नवमधून्या*, Kāvyakalp
*मोन्नमे ^२ Skm, Sarasvatīh *रब्ध ^३ MS अ or अ,

Sml P श्रित्वन्ति (sic); Kāvyakalp श्रित्वन्ति ^४ MS या

^५ Sarasvatīh नीलकिंशुकदलैरेभिः समानत्विषां, Sml P जातकि*,
Kāvyakalp जातकिशुकदलश्रेणीसमानत्विषां ^६ Kāvyakalp

*भ्रान्तिभृतः, Sml P *भृतः पतन्ति मधुपाश*

६० ^१ MS से (st)

याः कृच्छ्रादभिलङ्घ्य लुब्धकभयात्तैरेव रेणुत्कैर
धारावाहिभिरास्ति लुप्तपदवीनिःशङ्कमेणीकुलम् ॥
मुरारे. ॥

६१

अशिथिलपरिष्यन्दः कुन्दे तथैव मधुव्रतो
नयनसुहृदो वृक्षाश्चैते न कुञ्जलशालिनः ।
दलति कलिका चौंती नास्मिंस्तथा मृगचक्षुषा
मथ च हृदये मानयन्थिः स्वयं शिथिलायते ॥

६२

कान्तां हित्वा विरहविधुरारम्भखेदालसाङ्गी^१
मामुल्लङ्घ्य व्रजतु पथिकः को ऽपि यद्यस्ति शक्तिः ।
इत्याशोकी जगति सकले वल्लरी चीरिकेव
प्राप्नारम्भे कुसुमसमये कामदेवेन दत्ता ॥

६३

मन्दं दक्षिणमाह्वय (fol 16a) न्ति पवनं पुंस्कोकिलव्याहतैः *SLm II 762
संस्कुर्वन्ति वनस्थलीः किसलयोत्तंसैर्निषण्णालिभिः । (कस्यचित्)
चन्द्रं सुन्दरयन्ति मुक्ततुहिनप्रावारया ज्योत्स्नया
वर्धन्ते च विवर्धयन्ति च मुहुस्ते ऽमी स्मरं वासराः ॥

६० ^१ *Anagh* (ed *Kavyamālā*) ति

६१ ^१ MS न ^२ MS चो

६२ ^१ MS खी

६३ ^१ MS त्त ^२ MS त्रि ^३ MS त्त्वं

६४

हृद्यस्त्रिग्वैः परभृतस्तैर्मुक्तदीर्घप्रवासः
प्रत्यावृत्तो मधुरिति वदन्दक्षिणो गन्धवाहः ।
शिञ्जल्लोलभ्रमरवल्लयः काननालीवधूनां
सद्यः कुन्दस्मितबृहतिकाः पूर्णपात्रीकरोति ॥

६५

लोलैः कोकिलमण्डलैर्मधुलिहां चंचूर्यमाणैर्गणैः
नीरन्ध्रैर्गृहवाटिकापरिसरेष्वङ्गारितैः किंशुकैः ।
प्रारब्धे तिमिरे वसन्तसमयक्षोणीपतेभ्राम्यतः
प्रस्निग्धा परितो धृतेव कलिकादीपावलिश्चम्पकैः ॥

मनोविदस्येती ॥

६६

च्युतसुमनसः कुन्दाः पुष्पोद्गमेष्वलसां द्रुमा
मनसि च गिरं यध्नन्तीमे किरन्ति न कोकिलाः ।
अथ च सवितुः शीतोत्प्लासं लुनन्ति मरीचयो
न च जठरतामालम्बन्ते क्रमोदयदायिनीम् ॥

६७

साम्यं संप्रति सेवते विचकिलं^१ षाण्मासिकैर्मौक्तिकैः
बाह्लीकीदशनव्रणारुणतलैः^२ पत्नैरशोको ऽर्चितः ।

Aucityaruāra
carā ad १

26 (मालव-
कुवलयस्य)

Vamana ad
III 2 १
(anon)

Hemac pp
134 and 197
(anon)

Viddhas I 25
*Skm II 767

Hemac p 134
(anon)

६४ ^१ MS रधे ^२ MS च ^३ MS ०र्षप्रा

६५ ^१ MS हा

६६ ^१ MS सेः ^२ *Auc* ०मैर ^३ MS ०लिना

^४ *Auc*, Vām गृह्ण, acc to Vām the original reading was मलय-

महतः सर्पन्तीमे विमुक्तधृतच्छदाः । ^५ MS ०चित्तः ^६ MS च

६७ ^१ MS ल ^२ *Skm* ०चलैः, corrected to ०तरैः, *Viddhas*

०तरैः ^३ *Viddhas* ०काश्च

[भृङ्गाल]ङ्कितकोटि किंशुकमिदं किञ्चिद्विवृतायते
माञ्जिष्ठैर्मुकुलैश्च पाटलितरोरन्यैव काचिन्निपिः ॥

६८

गर्भयन्त्रिषु वीरुधां सुमनसो मध्येङ्कुरं पल्लवा
वाञ्छामा^(fol 16b)[चपरि]ग्रहः पिकवधकण्ठोदरे पञ्चमः ।
किं च त्रीणि जगन्ति जिष्णु दिवसैर्द्विचैर्मनोजन्मनो
देवस्यापि चिरोज्झितं यदि भवेदभ्यासवश्यं धनुः ॥

*I'll have 1 23
*Sm B 751
*Sm B 110a
At p 67
Hemac
Hemac p 14
anon*

रावशेखरस्त्रितौ ॥

६९

शीतान्नैरिव भग्नशैशिरनिशाभागैरहः स्फायते
गर्भ^१विभ्रति किंशुका इव दिशां तापाय बहूचङ्कुरम् ।
किं च स्वाश्रयसंभृतप्रथिमसु छायातपाङ्गेष्वयं
लोकः स्तोकास्सो ऽद्य न कचिदपि स्वच्छन्दमानन्दति ॥

चैलोचनस्य ॥

७०

उज्जिन्नस्तवकावतंसमुभगाः प्रेङ्गन्मरुच्चर्तिताः
पुष्पोद्गीर्णपरागपांशुललसत्पञ्चप्रकाराद्विषः ।
गम्भीरक्रमपञ्चमोन्मदपिकस्थानोच्छलद्गीतयः
प्रत्युज्जीवितमन्मथोत्सव इव क्रीडन्यमी भूरुहः ॥

६७ ^१ *Viddha's* also °लम्बि, in the MSS लघि can be read

^२ *Viddha's* माञ्जिष्ठै. स्तवकैश्च ^३ MS या ^४ *Shm* °वृत्तिव°

६८ ^१ *At* छाया ^२ MS °स्त्रा (°) म Hemac and *At*
have चिरेप्सितं

६९ ^१ MS भे

७० ^१ MS च ^२ MS या

७१

प्रागेव जैत्रमस्त्रं सहकारलता स्मरस्य चापभृतः ।
किं पुनरनल्पनिपतितमधुकरविषकल्कलेपेन ॥

शुभाङ्गस्य ॥

७२

स्वस्ति श्रीमलयाचलान्तरसखः श्रीमान्वसन्तानिलः
क्रीडावेश्मसु कामिनः कुशलयेतच्च वक्तीतरत् ।
एषो ऽहं मुदितालिकोकिलकुलं कुर्वन्वनं प्राप्नवा
न्युष्माभिः प्रियकामिनीपरिगतैः स्थातव्यमस्मादिति॥

७३

*Skm II 771
(कस्यचित्)

एते नूतनचूतकोरकघनयासातिरेकीभव
त्कर्णध्वानजुषो हरन्ति हृदयं मध्येवनं कोकिलाः ।
येषामक्षिनिभेन भान्ति भगव(fol 17a)द्भूतेशनेचानल
ज्वालाजालकरालितासमशराङ्गारस्फुलिङ्गा इमे^१ ॥

७४

Śp 3794
(विष्णुकायाः)
*Sml P 90b
(")
*Sml. B 111a
(")
*S-Ratnak
III 352
(anon)

किंशुककलिकान्तर्गतचन्द्रकलास्पर्धि^१ केशरं भाति ।
रक्तनिचोलकपिहितं धनुरिव जतुमुद्रितं वितनोः ॥

वर्णस्य ॥

७१ ^१ MS राघ७२ ^१ MS र्घ७३ ^१ MS नृ^२ Skm एड and एडे^३ MS चो^४ MS स^५ Skm इव७४ ^१ Śp, S-Ratnak, Sml (P and B) °र्गतमिन्दु^२ MS (२)

(rddhi)

^३ MS र्घ

७५

वायो दन्तुरितोदराः कमलिनीपन्नाङ्कुरयन्त्रिभि
श्रूतानां कलिकामिलन्मधुलिहां कापि स्थितिर्वर्तते ।
दौर्भाग्योपनयाय सांप्रतमपांमल्पो ऽपि मार्गश्चमः
शिक्षामुल्ललितुं ददाति रजसां गन्त्रीपथे मारुतः ॥

अभिनन्दस्य ॥

७६

आरक्तैर्नवपल्लवैर्विटपिनो नेत्रोत्सवं तन्वते
तान्धुन्वन्नयमभ्युपैति मधुरामोहो मरुद्वक्षिणः ।
तेनालिङ्गितमात्र एव विधि[ना^३] प्रादुर्भवन्निर्भर
क्रीडाकूतकषायितेन मनसा लोको ऽयमुन्माद्यति ॥

७७

काथन्या मुकुलाधिकारमिलिता लक्ष्मीरशोकद्रुमे
माकन्दः समयोचितेन विधिना धत्ते ऽभिजातं^१ वपुः ।
किं चापाटा^२ गिरेरनङ्गविजयप्रस्तावनापरिडतः
स्वैर सर्पेति बालचन्दनलतालीलासखो मारुतः ॥

७८

वह्निर्मन्ये हिमजलमिषात्संश्रितः किंशुकेषु
व्यामं धूमैः स खलु कुरुते काननं कोरकार्थ्यैः ।

*Skm II 768
(कस्यचित्)

७५ ^१ MS चा ^२

७६ ^१ MS वि ^२ MS sic (for दो^२) ^३ Aksara omitted

७७ ^१ MS मे (m) ^२ MS सो ^३ The MS has after
a mark of correction Concerning the reading of this
upt passage see the note *ad loc* ^४ MS ख्यै

८ ^१ Skm भया

संतापार्थं कथमितरथा पान्थंसीमन्तिनीनां
पुष्पव्याजाद्विसृजति शिखाश्रेणिमुन्नादशोणीम्^३ ॥

यौतायणेः ॥

७९

श्रोण्यां चित्रः कुरुवकगुणः कर्णयोर्मुग्धचूतं
रक्ताशोकं प्रणयि कुचयोर्माधवी मू^[र्ध(fol 17b)जे]षु ।
सर्वाङ्गीणो बकुलरजसा पिञ्जरेणोपरागः
स्त्रैणो यूनां भवतु रतये वेशसर्वाभिसारः ॥

सावर्णेः ॥

८०

मुग्धातामैर्नवकिशल्यैः संभृतोदारशोभं
प्रादुर्भूतभ्रमरसरणीयौवनोज्जेदचिह्नम् ।
सीमन्तिन्यः कुमुमधनुषा बद्धसख्यस्य मासः
स्निग्धस्मेरैर्मुखमधिगुणं दृष्टिपातैः पिबन्ति ॥

वागुरस्य ॥

८१

शिलीमुखैरद्य मनोज्ञपक्षै
विषोपलेपादिव कज्जलभिः ।
नितान्तपूर्णा मुचकुन्दकोषा
विभान्ति तूणा इव मन्मथस्य ॥

७८ ^१ MS कः for कथ

^२ These two aksaras are mutilated

^३ Skm णा and णी

७९ ^१ Two aksaras partly lost

^२ MS स्त्रे

^३ MS ति (२)

८१ ^१ MS लो

^२ MS स्त्रे

८२

स्नेहं स्रवन्ति तरवः पञ्चापि क्षिपति मार्गणान्मदनः ।
परिमुक्तकण्ठरोधः परपुष्टः क्षरति माधुर्यम् ॥

श्रीधर्मकरस्य ॥

८३

संकुचिता इव पूर्वं दुर्गं^१ इव तुषारजनितजडिमानः ।
संप्रत्युपरमितहिमे क्रमशो दिवसाः प्रसारजुषः ॥

श्रीधरणीधरस्य ॥

८४

दुःश्चिष्टदुर्लभ्यपलाशसंधी
न्यापाटलाग्राणि हरिन्ति मूले^१ ।
कुशेशयानां शुकशावभांसि
प्रादुर्बभूवुर्नवकुलङ्गानि ॥

८५

उपनयति कपोले लोलकर्णप्रवाल
क्षणमुकुलनिवेशान्दोलनव्यापृतानाम् ।
परिमलितहरिद्रान् संप्रति द्राविडीनां
नवनखपदतिक्तानातपः स्वेदबिन्दून् ॥

योगेश्वरस्य ॥

८३ ^१ MS वर्गः, followed by a र, which was intended for an otiose mark following the blank square round the hole in the leaf ^२ MS ज्ञ

८४ ^१ The MS here inserts the sign ॐ many times

८५ ^१ MS भि

८६

सद्यस्तप्नो भ्रमति रजनी वासवः खण्डयित्वा
क्षीणक्षीणा तदनु भजते सापि सम्यक्प्रसादम् ।

एको . . . . .
. . . . .

[॥ यीष्मव्रज्या ॥]

८७

... (fol 19a) वर्जितमुग्धवातहरिणश्रेणीपरीतान्तिकाः।
 औत्सुक्यं जनयन्ति पान्थपरिषङ्गमासुविन्दत्कर
 व्याक्षेपक्षममन्दमन्दमरुतो मार्गस्थलीपादपाः ॥

८८

चञ्चच्चञ्चुगणोदैः शिथिलितप्रायांसमुत्पक्ष्मल
 न्यञ्चत्पक्षपुटावकाशम् . . त्याश्रौष्मभिर्नीयते ।
 जङ्घाकुञ्चनलब्धनीडनिविडावष्टम्भकष्टोज्झित
 क्षेपीयःपवनाभिघातरभसोत्क्षेपैरहः पक्षिभिः ॥

८९

धास्यत्यद्य सितातपक्षसुभगं सा राजहंसी शिशोः
 स्मेराम्भोरूहवासिनो ऽपि शिरसि स्नेहेन पक्षद्वयम् ।
 तृणार्तः शुकशावको ऽपि सुतनोः पीनस्तनासंगिनी
 मुक्ताहारलतां तदङ्गवसतिस्तोयाशया पास्यति ॥

९०

भुवां घर्मारम्भे पवनचलितं तापहतये
 पटच्छत्राकारं वहति गगनं धूलिपटलम् ।

*Skm II 781
 (भवभूतेः)

८८ ¹ Two aksaras omitted , read °त्याश्रौ ?

९० ¹ Skm (A) °च्छाया ² Skm व (A), र (B)

अमी मन्दाराणां दंवदहनसंदेहितधियो
न टौकन्ते पातुं भटिति मकरन्दं मधुलिहः ॥

९१

*Slm II 792
(कस्यचित्)

अपां केल्ले लीनं क्षणपरिचितं चन्दनरसे
मृणालीहारादौ कृतलघुपदं चन्द्रमसि च ।
मुहूर्तं विश्रान्तं सरसकदलीकाननतले^१
प्रियाकण्ठाश्लेषे निवसति परं^२ शैत्यमधुना ॥

९२

प्रान्तारक्तनिलोचनाञ्चलदरीव्ययाल्पमक्षीभय
प्रोद्धूतोभयशृङ्गकोटिविग[लङ्ग]वालवल्लीसखैः ।
पाथोबिन्दुभिरक्षिसंधिषु शनैः संसिच्यमानः सुखं
मग्नो वारिणि दूरनिःसहतया निद्रायते सैरिभः ॥

९३

तापं स्तब्धेरमस्य प्रकटयति करः शीकरैः .. (fol 19b) मुग्धन
पङ्काङ्कं पल्लवानां वहति तटवनं माहिषैः कायकाषैः ।
उत्ताम्यत्तालवश्च प्रतंपति तरणानां शवी तापतन्द्री
मद्रिद्रोणीकुटीरे कुहरिणि हरिणा राचयो यापयन्ति ॥

९० ^१ Skm द्र (A), द (B)   ^२ Skm ढी   ^३ MS का
^४ MS टे (ti)
९१ ^१ Skm मू   ^२ MS मू   ^३ Skm ले (A), टे^२ (B)
^४ Skm निविशति (B निवसति) पद
९२ ^१ MS भं

९३ ^१ Three aksaras almost entirely lost   ^२ read श्रोणिमु
^२ Corrected from ति   ^३ MS वा   ^४ MS द्रा   ^५ MS रे (m)

९४

. डाः^१ पान्थनखंपचाः प्रचयिनो गन्त्रीपथे पांशवः
कासारोदरशेषमन्त्रु महिषो मथ्नाति ताम्यत्तिमि ।
†दृष्टिर्धावति धातकीवनमसूक्तर्षेण^२ तारक्षवी
कण्ठान् बिभ्रति विष्कराः शरशमीनीडेपु नाडीधमान् ॥
बाणख्वाभी ॥

९५

सुभगसलिलावगाहाः पाटलिसंसर्गसुरभिवनवाताः । *Journal 2*
प्रच्छायसुलभनिद्रा दिवसाः परिणामरमणीयाः ॥
कालिदासश्च ॥

९६

अये तप्तजला नितान्तशिशिरा मूले मुहुर्बाहुभि
र्यामथ्योपरतप्रियेषु पथिकैर्मार्गेषु मध्यंदिने ।
आधाराः भुतबालशैवलदलच्छेदा[व]कीर्णोर्मयः
पीयन्ते हलमुक्तमग्नमहिषप्रक्षोभपर्याविलाः ॥
योगेश्वरश्च ॥

९७

मृदूयिष्ठतया गुरुन् परिहरन्नारण्यकान् गोमयान्
वल्मीकानुपगूहति प्रशिथिलं ज्वालाभिरुड्बल्वजान् ।
वह्निमीतं^१ किलिञ्जसंचयसमुत्सिक्तश्चरन् कानने
प्रक्षिग्धानिह विष्किराण्डकललानाज्याशया लुम्पति ॥
तस्मैव ॥

९४ ^१ Read वाताः ? ^२ MS द्यौ ^३ Read दृष्टि (or दृष्टि)

. . सूक्तर्षेण ?

९६ ^१ MS ला ^२ MS यदि

९७ ^१ MS सु or सु ? ^२ MS 'मीड' ? For लीड ?

९८

दूरीभूतशरारि विक्लववक्त्रं^१ कान्तकारणद्वं
 काम्यत्कङ्कमचक्रवाकममिलन्मद्गुप्रपातप्रवम्^२ ।
 क्लिष्टकौञ्चमधार्तराष्ट्रमपतकोयष्टि निष्ठीटिभं
 सीदत्सारसमप्रसक्तकुरं कालेन जातं (fol 20a) सरः ॥

तस्यैव ॥^३

९९

*Skm II 787

(मधुरशीलस्य)

तोयोत्तीर्णाः श्रयति कवरीः शेखरं सप्तलानां
 शैत्यं सिञ्चत्युपरि कुचयोः पाटलाकण्ठदाम ।
 कान्तं कर्णावभिनिविशते कोमलायं शिरीषं
 स्त्रीणामङ्गे विभजति तपस्तत्र तत्रात्मचिह्नम् ॥

मधुरशीलस्य ॥

१००

शुकपत्रहरितकोमलकुसुमसटानां शिरीषयष्टीनाम् ।
 तलमाश्रयति दिनातपभयेन परिपिशितं शैत्यम् ॥

वागुरस्य ॥

१०१

Viddhaś IV 4

*Skm II 794

हरन्ति हृदयानि यच्छवणशीतला वेणवो
 यदर्धति करञ्चिता शिशिरवारिणां वारुणी ।
 भवन्ति च हिमोपमाः स्तनभुवो यदेणीदृशां
 शुंचेरुपरि संस्थितो रतिपतेः प्रसादो गुरुः ॥

९८ ^१ One aksara lost, read प्रक्रान्त or निष्क्रान्त^२ ^२ MS व
^३ MS छ ^४ MS को ^५ The words सर. . . व are inserted
 above l 1 of 20a

९९ ^१ Skm °त्तीर्णा . . कवरी शेखर ^२ MS य
 १०१ ^१ Corrected from हार or हरि ^२ Viddhaś ई and च
^३ Viddhaś also °वायुना ^४ Viddhaś also शो ^५ Viddhaś र

१०२

जलाद्राः^१ संभ्यानं^२ विसकिमलयैः केलिवलयाः
शिरीषैरुत्तंसो^३ विचकिलमयी हाररंचना ।
शुचावेणाक्षीणां मलयजरसाद्राश्च तनवो
विना तत्त्वं मन्त्रं रतिरमणमृत्युंजयविधिः ॥

Vidha 173

१०३

रजनिर्विरमयामेष्वदिशन्ती रतेच्छां
किमपि कठिनयन्ती नारिकेलीफलाम्भः ।
अपि^४ परिणमयित्री राजरम्भाफलानां
दिनपरिणतिरम्यां वर्तते ग्रीष्मलक्ष्मीः ॥

Vidha 174

एते राजशेखरस्य ॥

१०४

अम्भोधेर्जलयन्त्रमन्दरपरिस्पन्दे ऽपि निद्राणयोः
श्रीनारायणयोर्धनं विघटयत्यूष्मा समालिङ्गनम् ।
किं चोत्तमविय (fol 20b) त्कपालफलके कङ्कालशेषश्चियं
चन्द्रं मर्मरयन्ति पर्पटमिति क्रूरा रवेरंशवः ॥

*Skm II 784
(कस्यचित्)

नारायणलक्ष्णेः ॥

१०२ ^१ Viddhaś also द्र

^२ Viddhaś also श्रम्याणां

^३ MS कै

^४ Viddhaś सा

^५ MS च

^६ MS धा

१०३ ^१ Viddhaś च

^२ MS स

^३ Viddhaś also नासिकेरी

^४ Viddhaś also चि

^५ Viddhaś °भोग्या and °योग्या

^६ ष, the aksara is partly lost

१०४ ^१ Skm धि

^२ MS न्दि

^३ MS र्यं

^४ Skm

पर्पटवर or वक्

^५ MS °रहृश

॥ प्रावृड्वज्या ॥

१०५

- ५ वानीरप्रसवैर्निकुञ्जसरितामासक्तवासं पयः
पर्यन्तेषु च यूथिकासुमनसामुज्जृम्भितं जालकैः ।
उन्मीलत्कुटजप्रहासिषु गिरेरालम्ब्य सानूनितः
प्राग्भारेषु शिखरिडिताण्डवविधौ मेघैर्वितानाय्यते ॥

१०६

फलभरपरिणामश्यामजम्बूनिकुञ्ज
स्खलिततनुतरङ्गामुत्तरेण श्रवन्तीम्^१ ।
उपरि विघटमानं प्रौढतापिच्छनीलः
अयति शिखरमद्रेर्नूतनस्तोयवाहः ॥

१०७

- ५ जृम्भाजर्जरडिम्ब[डम्ब]रघनश्रीमत्कदम्बदुमाः
शैलाभोगभुवो भवन्ति ककुभः कादम्बिनीश्यामलाः ।
उद्यत्कुन्दलकान्तकेतकभृतः कच्छाः सरिच्छ्रोतसा
माविर्गन्धशिलीन्ध्रलोघ्रकुसुमस्मेरा वनानां ततिः ॥

१०५ ^१ MS छा

१०६ ^१ *Mālatīm* च ^२ MS लीः ^३ *Mālatīm* °मानः
and उपचितघनमात्र ^४ MS प्रौ ^५ MS नू
१०७ ^१ MS भा ^२ *Mālatīm* माविर्भूत, MS मानवि° with
न deleted ^३ MS न्

१०८

उत्फुल्लार्जुनसर्जवासितवह्न्यौरस्यभङ्गामरु
मेह्लोलस्खलितेन्द्रनीलशकलंस्निग्धाद्भुदश्रेणयः ।
धारासिक्तवसुंधरासुरभयः प्राप्तास्त एते ऽधुना
घर्माभोविगमागमव्यतिकरश्रीवाहिनो वासराः ॥

MS a 11
b

भवभूतेरमी ॥

१०९

एणी याति विलोक्य बालशलभान् शष्पाङ्कुरादितया
च्छत्तीकुम्भलकानि रक्षति चिरादण्डभ्रमात्कुर्कुटी ।
धूत्वा धावति कृष्णंकीटप^(fol 21a)टलश्रेणी शिखराडी शिरो
दूरादेव वनान्तरे विषधरयासाभिलाषातुरः ॥

११०

आसारान्तमृदुप्रवृत्तमरुतो मेघोपलिप्ताम्बरा
विद्युत्पातमूर्हतेदृष्टककुभः सुप्तेन्दुताराग्रहाः ।
धाराक्लिन्नकदम्बसंभृतसुरामोदोद्वहाः प्रोषितै
र्निःसंपातविसारिर्दुरवा नीताः कथं रात्रयः ॥

*Skm II 52b
कत्यचित्

योगेश्वरस्य ॥

१११

दात्यूहध्वनिभाज्जि वेतंसशिखामुप्रोरगाणि ध्वन
त्कादम्बानि कुरङ्गयूथकलितस्तूपान्युदम्भांसि च ।

*Skm II 51b
(योगेश्वरस्य)

१०८ ¹ MS जं ² MS यौ * *Mālatim* also मल्लजानिल
⁴ *Mālatim* also मलय * *Mālatim* also त एवाधुना
१०९ ¹ MS ता ² MS मञ्जीकुम्भ ³ MS ष ⁴ MS च
११० ¹ Corrected from स्वा ² MS मू ³ *Skm* मभृत-
सुधा, MS सम्भृत * *Skm* also झो (A)
१११ ¹ MS तु or त ² MS ज्ञ ³ MS म्बान्सि

तीराण्यद्य पिपीलिकासमुदयावर्जज्जटालोलप
व्याप्तान्युन्मदकुक्कुभानि सरितां कुर्वन्ति लोलं मनः ॥

११२

कान्तां क्वापि विलम्बिनीं कलरुतैराहूय [चेत^१]स्ततो
दिग्भागानवलोक्य रङ्गवमुधामुत्सृज्य पङ्खां ततः ।
एष स्फारमृदङ्गनादमधुरैरम्भोमुचामारवै
बर्हश्चेणिकृतातपत्त्वरचनो हृष्टः शिखी नृत्यति ॥

११३

पीताम्भःस्तिमिताः सृजन्ति सलिलान्याबद्धधारं घना
स्तङ्गाराध्वनिमीलितानि नयनान्यभ्येति निद्रागमः ।
निद्रामुद्रितलोचने प्रतिगृहं मूकायमाने जने
निर्वन्धोच्चरदुच्चददुरवैः कोलाहलिन्यो निशाः ॥

११४

धारानि[पात^१]रवबोधितपञ्जरस्थ
दात्यूहडम्बरकरम्बितकण्ठकूजाः ।
अट्टेषु कारण्डपटवारितशी^२करेषु
धन्याः पिबन्ति मुखतामरसं वधूनाम् ॥

११५

शैलश्चेणिरपेतदावदहना द (fol 21b) . . .^३†टधनं†
जीमूताङ्कुरदन्तुरा दश दिशो भूरेणुमुक्तं नभः ।

११२ ^१ Aksaras omitted ^२ MS ष ^३ MS व. ^४ MS न्व^२

११३ ^१ MS दि

११४ ^१ Aksaras lost ^२ MS सी

११५ ^१ MS ०रचेरत० ^२ Aksaras lost ^३ MS न्त

किं चान्यत्कलिकोर्मिमेदुरमुखी जाता कदम्बच्छवि
श्छिद्यन्ते कियता क्षणेन शिखिनां मौनव्रतयन्थयः ॥

११६

केदारे नववारिपूर्णजठरे किञ्चिक्लणद्दुरे
शम्भूकारण्डकपिण्डपाण्डरततप्रान्तस्थलीवीरणे ।
डिम्भा दण्डकपाणयः प्रतिदिशं पङ्कच्छटाचर्चिता
शुभ्रशुभ्रभूरिति भ्रमन्ति रभसादुद्यायिमत्स्योत्सुकाः ॥

११७

समन्ततोविस्फुरदिन्द्रनील
मणिप्रभाविच्छुरितान्तरालः ।
मर्त्यावतीर्णस्य विडोजसो ऽयं
नीलांशुकच्छत्तमिवासुवाहः ॥

११८

खद्योतच्छुरितान्धकारपटलाः स्पष्टस्फुरद्विद्युतः
स्निग्धध्वानविभावितोरुजलदोन्नाहा रटत्कषवः ।
एता केतकभेदवासितपुरोवाताः पतद्धारयो
न प्रत्येमि जनस्य यद्विरहिणो यास्यन्ति सोढुं निशाः ॥

*Skm II 827
(कस्यचित्)

११९

एतस्मिन्मदजर्जरैरुपचिते कक्षूरवाण्डक्षैः
स्तेमित्यं मनसो दिश्यन्निभृतं धाराखे मूर्च्छति ।

*Skm II 807
(वातोक्त्वा)

११६ ^१ MS व ^२ MS दि ^३ MS ख

११७ ^१ MS न्न

११८ ^१ Skm ध्या

११९ ^१ Skm also *करा (B) ^२ Skm *धरे

उत्सङ्गे^१ कुकुभो विंधाय रसितैरम्भोमुचां घोरय
न्मन्ये मुद्रितं चन्द्रसूर्यनयनं व्योमापि निद्रायते ॥

१२०

गम्भीराम्भोधराणामविरणनिपतद्धारिधारानिनादा
नीषन्निद्रालसाक्षा दृढगृहपटलारूढकुष्माण्डवल्शाः^१ ।
दोर्भ्यामालिङ्ग्यमाना जलधरसमये पञ्चषण्डे निशायां
धन्याः शृण्वन्ति सुप्ताः स्तनयुगभरितोर . . . . . ॥

१२१

. . . . .
. . . . .
. . . (fol 23a) वोदये ऽद्य जलदब्धालो[ल]पुच्छच्छद
च्छत्तच्छादितमौलयो दिशि दिशि क्रीडालसाः केकिनः ॥

१२२

गायति हि नीलकण्ठो नृत्यति^१ गौरी तडित्तरलतारा ।
आस्फालयति मृदङ्गं तदनु घनो ऽयं महाकालः ॥

१२३

अलकेषु चूर्णभासः स्वेदलवाभान् कपोलफलकेषु ।
नवघनकौतुकिनीनां वारिकणान् पश्यति कृतार्थः ॥

११९ ^१ *Skm* also (A) तत्संगे, MS ०ङ्के

^२ *Skm* नि

^३ MS has मुद्रितं

१२० ^१ *Stc* MS (or ह्यः ?)

१२१ ^१ MS न्त्र ? ^२ MS न

१२२ ^१ MS ते (*ti*)

१२४

काले वारिधराणामपतितया नैव शक्यते स्थातुम् ।
उत्कण्ठितासि तरले न हि न हि सखि पिच्छिलः पन्थाः ॥

Sūtryad
p 288
(anon)

१२५

असितभुजगशिशुवेष्टितमभिनवमाभाति केतकीकुसुमम् ।
आयसवलयालंकृतविषाणमिव दन्तिनः पतितम् ॥

१२६

स्तम्बेषु केतकीनां यथोत्तरं वामनैर्दलैरद्वय ।
विदलन्ति मेषतर्णक[क]च्छच्छविकेशराः सूच्यः ॥

१२७

धूलीभिः केतकीनां परिमलनसमुद्भूलिताङ्गः समन्ता
दन्तोद्बल्लङ्गलाकावलिकुणपशिरोनङ्गनीलाभकेशः ।
प्रेङ्ग्विद्युत्पताकावलिरुचिरधनुःखण्डखट्वाङ्गधारी
संप्राप्तः प्रोषितस्त्रीप्रतिभयर्जनकः कालकापालिको ऽयम् ॥

१२८

मेघश्यामदिशि प्रवृत्तधनुषि क्रीडत्तडित्तेजसि
च्छन्नाहर्निशि गर्जितप्रमनसि प्रसन्नानलीलाकपि ।
पूर्णश्रोतसि शान्तचातकतृषि व्यामुग्धचन्द्रत्विषि
प्राणान् पान्थ कथं दधासि निवसन्नेतादृशि प्रावृषि ॥

१२६ ¹ MS सु ² MS ल ³ MS ने ⁴ MS न
⁵ MS भ प
१२७ ¹ MS म ² This aksara is partly effaced

१२९

For १२९ see
below

क्षपां^१ क्षामीकृत्य प्रसभमपहृत्याद्बु सरितां
प्रताप्योर्वी^२ सर्वा वनगहनमुच्छाद्यं (fol 23b) सकलम् ।
क्व संप्रत्युष्णांशुर्गत इति समन्वेषणंपरा
स्तडिहीपालोकैर्दिंशि दिशि चरन्तीव जलदाः ॥

१३०

*Skm II 830
(कस्यापि)

विद्युद्दीधितिभेदभीषणतमःस्तोमान्तराः संतत
श्यामाम्भोधरोधसंकटवियद्विप्रोषितज्योतिषः ।
खद्योतानुमितोपकण्ठतरं वः पुष्पान्ति गम्भीरता
मासारोदकमत्तकीटपटलीकाणोत्तरा रात्रयः ॥

अभिनन्द्य ॥

१३१

हर्षोल्लासितचारुचन्द्रकबृहद्बह्वैर्वनानाममी
जाताः पुष्पितबालशाखिन इवाभोगा भुजङ्गाशिभिः ।

१२९ *Skm II 812 (ओकण्डस्थ) Sbhr 1765 (पाणिनेः)
Śp 3869 (पाणिनेः) *Sml B 119b (पाणिने) *Sabhyāl vi
24b (पाणिनेः) Padyaracanā xi 35 (पाणिनेः) *S-Ratnak
III 55 (anon) ¹ Sbhr, Śp ०पाः ² MS रे (१२)
³ MS ओ ⁴ Sbhr, Śp, Sabhyāl, Padyarac कत्ता तद्-
गहनमुच्छोष, S-Ratnak ०मुच्छोष (१), Skm सर्वा . . . मुत्साय
⁵ Sbhr समालोकन, Śp, Sabhyāl, S-Ratnak, Padyarac तदन्वेषण
⁶ Sbhr, Śp ०का दि ⁷ MS न्ती, Sbhr, Śp चरन्तीह, Skm
तरन्तीव and चरन्तीव, Sabhyāl चलन्तीव

१३० ¹ MS बोधय, Skm ०वाधय² Skm ०तोत्र³ Skm also न (B)१३१ ¹ MS र्वा² MS है

स्पृष्टाः कोटरनिर्गतार्धतनुभिः पातुं पयोदानिलं
निर्यङ्गशकरीरकोटय इव क्षोणीभृतो भोगिभिः ॥

शतानन्दस्य ॥

१३२

एताः पङ्किलकूलरूढनलदस्तम्बक्रणत्कम्बवः
क्रीडत्कर्कटचक्रवालविचलंज्जम्बालतोयाविलाः ।
हस्तेष्वं जनयन्त्यनूपसरितामुत्तुराङ्गरूपदो
क्तीर्णक्लिन्नमृदो नदस्थपुटितप्रान्तास्तटौभूमयः ॥

*Skm II 817
(परमेश्वरस्य)

योगेश्वरस्य ॥

१३३

नवे धारांसारे प्रमदचटुलायाः स्थलजुषो
वराटीशुभ्रायाः शफरसरणेरेभिरुपरि ।
कुलीरैर्भ्राम्यद्भिर्गणयितुमिव व्यापृतकरा
मनः क्रीणन्तीव प्रकटविभवाः पल्ललभुवः ॥

अभिषेकस्य ॥

१३४

विन्ध्याद्रिमहालिङ्गं संप्रयति पर्जन्यधार्मिकः शुचिभिः ।
जलदेन्द्रनीलगण्डूषंतोजितैः संप्रति पयोभिः ॥

१३२ ¹ Skm म्बाः ² MS क्क or च ³ Skm °विलस
⁴ MS रे ⁵ Skm क्तीर्णोद्गीर्ण ⁶ Skm °द्वर्बुदस्य ⁷ MS टा
१३३ ¹ MS चा ² MS भा ³ MS च
१३४ ¹ MS °म्याचि ² MS स्व ³ MS श ⁴ MS जिह्वा

[॥ मदनव्रज्या ॥]

१३५

. . . . .
 . . . . .
 (fol 31a) . . . . .

. राः प्रीतिरती इति क्व महिमा कामस्य नालौकिकः ॥

मनोविदस्यामू ॥

१३६

Viddhaś १ १
 *Skṃ १ ४६९
Śp ३०७७
 (anon)
 *Sml B ७६
 *Sabhyāl १ १२
 (anon)

कुलगुरुमराणां^१ केलिदीक्षाप्रदाने^२

परमसुहृदनङ्गो रोहिणीवल्लभस्य ।

अपि कुसुमपृषत्किर्दे[वदेवस्य] जेता

जयति सुरतलीलानाटिकामूत्रधारः ॥

राजशेखरस्य ॥

१३७

*Skṃ १ ४६६

वन्दे देवमनङ्गमेव रमणीनेत्रोत्पलच्छन्नना

पाशेनायतिशालिना सुनिविडं संय[म्य लोकत्र]यम् ।

येनासावपि भस्मलाञ्छिततनुर्देवः कपाली बलात्

प्रेमक्रुद्धनगात्मजाङ्घ्रिविनतिक्रीडाव्रते दीक्षितः ॥

ललितोकस्य ॥

१३६ ^१ *Skṃ*, *Śp*, *Sml B*, *Sabhyāl*, *Viddhaś* °रबलानां ^२ *Śp*
 °प्रबन्धे ^३ *MS* पू ^४ *MS* त्वे ^५ *Sabhyāl* मदन ^६ *MS* से
 १३७ ^१ *MS* द्वा corrected to द्वा ^२ *MS* त ^३ *Skṃ* ना
^४ *MS* °जाङ्घ्रि

१३८

स जयति सं[कल्पभवो रति]मुखशतपक्षचुच्चनभ्रमरः ।
यस्यानुरक्तललनानयनान्तविलोकितं^१ वसतिः^२ ॥
दामोदरगुप्तस्य ॥

Kuttanmata
८ 1
Cr *Tetālap*
xxiv p 202
of Thlc s ed¹

१३९

अहो धनुषि नैपुण्यं मन्मथस्य . . .^१ ।
[शरी]रमक्षतं कृत्वा भिनत्यन्तर्गतं मनः ॥

१४०

धनुर्माला मौर्वी कणदलिकुलं लक्ष्यमबला
मनो भेद्यं शब्दप्रभृतयः इमे पञ्च विशिखाः ।
इया[ञ्जेतुं य]स्य चिभुवन[मदेहस्य विभवः
स वः कामः कामान्दिशतु दयितापाङ्गवसतिः ॥]

*Skm I 470
(कस्यचित्)
Sbh 82
(घण्टकस्य)
*Subhās II
(10a) (anon)
Hemac p 16
(anon)

१३८^१ MS स^२ MS सु^३ *Kutt* ०न्तविलोकनं,
MS विलोकिलोकित^४ MS ते (*ti*)^५ स्य is here
erased in the MS

१३९^१ Read जयैषिणः or सुधन्विनः^२ MS स्य

१४०^१ *Skm* च^२ Reading of *c-d*, as in *Skm* So also
Sbhv and *Subhās* (with, however, स कामः कामान्वो) and
Hemac (इयञ्जे°) The MS passes, *via* reminiscence or
homœoteleuton, from इया . . . स्य to ॥ *c-d* of the verse

[जयति स मदलेखोक्कृङ्खलप्रेमवामा
ललितसुरतलीलादैवत पुष्पचापः ।]
चिभुवनजयसिद्धी यस्य शृङ्गारमूर्ते
रूपकरणमपूर्वं भाव्यमिन्दुर्मधूनि ॥

*Skm I 463

उत्पलराजस्य ॥

१४१

*Skm. i. 465
(वल्हनस्य).

याच्यो न कश्चन गुरुः प्रतिमा च कान्ता
पूजा विलोकनविगूहंनचुम्बनानि ।
आत्मा (fol. 31b) निवेद्यमितरव्रतसारजेन्वी
वन्दामहे मकरकेतनदेवदीक्षाम् ॥

वल्हनस्य ॥

१४१ ¹ Skm. नि.

² MS. गु.

³ Sic (for जै ?).

॥ वयःसंधिव्रज्या ॥

१४२

भ्रुवोः काचिल्लीला परिणतिरपूर्वा नयनयोः
स्तनाभोगो ऽव्यक्तस्तरुणिमसमारम्भसमये ।
इदानीं बालायाः किममृतमयः किं मधुमयः
किमानन्दः साक्षाद्भुनक्ति मधुरः पञ्चमकलः ॥

ms II 7
(राजोक्तस्य)
Sp 3271
'कस्यार्त्तप)

वीर्यमित्रस्य ॥

१४३

उत्ताला[लकभ^१]ञ्जनानि कवरीपाशेषु शिक्षारसो
दन्तानां परिकर्म नीविनहनं भूलास्ययोग्याग्रहः ।
तिर्यग्लोचनचेष्टितानि वचसि^२ च्छेकोक्तिसंक्रान्तयः
स्त्री[णां स्थायति शै^३]शवे प्रतिकलं को ऽप्येष केलिक्रमः ॥

Vidahas II 5
Bāla III 23

१४४

विधत्ते सोल्लेखं कतरदिह नाङ्गं तरुणिमा
तथापि प्रागल्भ्यं किमपि चतुरं लोचनयुगे ।
यदाद[त्ते दृश्यादखि^१]लमपि भावव्यतिकरं
मनोवृत्तिं द्रष्टुं प्रथयति च दृश्यं प्रति जनम् ॥

Vidahas II
(after) 13,
III (after) 21,
IV 8

एतौ राजशेखरस्य ॥

१४२ ^१ *Shm*, *Sp* ० गो व्य ^२ MS कि ^३ *Shm*

इदानीमेतस्या. कुवलयदृशः प्रत्यहमय नितम्बस्याभोगो नयति मणि-
काञ्चीमधिकता ॥ *Sp* as our MS, with कि विषमय. (c) and
पञ्चमरवः (d)

१४३ ^१ MS न्ना ^२ Aksaras lost ^३ *Bālar* ०वर्ति ^४ *Bāla* सा
^५ Aksaras lost ^६ MS ते (ti) ^७ *Bālar* प

१४४ ^१ MS ध(^p) ^२ Aksaras lost ^३ MS दृ., *Viddhas*.

मनोवृत्तिर्द्रष्टुं मुखरयति

१४५

एतद्दधाति नवयौवननर्तकस्य
 कश्मीरजच्छुरितंतालकयुग्म . . ।
 . . ' समुच्छ्वसितवृत्ति मनागुपान्ते
 लब्धात्मसीम कुचकुङ्कुमलयुग्ममस्याः ॥

१४६

यौवननगरारम्भे रामाहृदयस्थलीषु कुसुमेषोः ।
 मंकरपताकेवेयं राजति रोमावली रम्या ॥

[॥ तरुणीव्रज्य ॥]

१४७

Padhas III
 16

*Shm II 544

(राजशेखरस्य)

*Sabhyāl III

77 (ditto)

Pracandap 27

[कण्ठे मौक्तिकमालिकाः स्तनतटे^१ कार्पूरमच्छं^२ रजः
 सान्द्रं चन्दनमङ्गुके वलयिताः^३ पाणौ मृणालीलताः ।
 तन्वी नक्तमियं चकास्ति तनुनी चीनांशुके बिभ्रती
 शीतांशोरधिदेवतेव ग]^(f 36a) लिता व्योमायमारोहतः

१४८

लीलास्खलच्चरणचारुगता[गता^१]नि
 तिर्यग्विवर्तितविलोचनवीक्षितानि ।
 वामभुवां मृदु च मञ्जु च भाषितानि
 निर्मायमायुधमि[दं^२] मकरध्वजस्य ॥

१४५ ^१ MS ते (ti) ^२ MS ता ^३ Four aksaras lost
 read युग्मशोभा । किञ्चित् ^४ MS झ १४६ ^१ MS अ

१४७ ^१ *Pracandap* मौक्तिकदाम गण्डतलयो. ^२ *Shm* छं
^३ *Shm* ता., *Pracandap* विचकिलस्रक्शेखरो मूर्धनि ^४ *Pracanda*
 बाढमि ^५ *Shm*, *Sabhyāl* शुचि, *Pracandap* तरु ^६ *Pracanda*
 व्योम्नि द्रुत गच्छतः

१४८ ^१ Two aksaras omitted

^२ Aksara omitted

१४९

दृष्टा काञ्चनयष्टिरद्य नगरोपान्ते भ्रमन्ती मया
तस्यामद्भुतपद्ममेकर्मनिशं प्रोत्फुल्लमालोकितम् ।
तत्रोभौ मधुपौ तथोपरि तयारेको ऽष्टमीचन्द्रमा
स्तस्याये परिपुञ्जितेन तमसा नक्तदिवं स्थीयते ॥

*Shm II 17
(रे [वे^२] तो-
कस्य)

१५०

मध्येहेमलतं कपित्थयुगलं प्रादुर्बभूव क्रम
प्राप्तौ तालफलद्वयं^१ तदनु तन्निःसंधिभावस्थितम् ।
पश्चात्तुल्यसमुन्नतिव्यतिकरं सौवर्णकुम्भद्वया
कारेण स्फुटमेव यत्परिणतं केदं^२ वदामो ऽद्भुतम् ॥

*Shm II 16
(रेतोक्तस्य)

श्रीवित्तोक्तैस्तौ ॥

१५१

स्मितज्योत्स्नालिप्तं मृगमदमसीपंचहरिणं
मुखं तन्मुग्धाया हरति हरिणाङ्कस्य लडितम् ।
क्व चन्द्रे सौन्दर्यं तदधररुचिः^३ सातिशयिनी
क्व बालायास्ते ते क्व चटुलकटाक्षा नयमुषः ॥
यागोक्त ॥

१५२

आश्चर्यमूर्जितमिदं किमु किं मदीय
श्चित्तभ्रमो यदयमिन्दुरनखरे ऽपि ।

१४९ ^१ MS ष ^२ *Shm* °द्भुतमेकपद्मम ^३ MS त or
ष (sta) ^४ MS त
१५० ^१ MS य ^२ *Shm* °द्वय तदभव ^३ MS तु
^४ MS सो ^५ MS म ^६ MS खे
१५१ ^१ MS य ^२ MS °रुचिरः

तत्रापि कापि ननु चित्रपरंपरेय
मुज्जृम्भितं कुवलयद्वितयं यदत्र ॥

श्रीहर्षपालदेवस्य ॥

१५३

*Skm II 347

*Sml P 106b

(गोइधोइक-

विराजयोः)

*Sml B 132b

(गो जस्य)

Sāhityād

p 253 (anon)

निजनयनप्रतिबिम्बैरम्बुनि बहुशः प्रतारिता कापि ।
नीलोत्पले ऽपि विमृशति कार्मर्षयितुं कुसुमलावी ॥

धरणीधरस्य ॥

१५४

यौवनशाल्पमुकाल्पतनूतनतनुवेश्म विशति^१ (fol 36b)
रतिनाथे ।

लावण्यपल्लवाङ्कौ मङ्गलकलशौ स्तनावस्याः ॥

Śp 3347

(कस्यापि)

*Sāhityāl I

114 (anon)

*S -Hārāv C

143 (anon)

१५५

एकमेव बलिं बद्ध्वा जगाम हरिरुन्नतिम् ।
अस्यास्त्रिंबलिबन्धेन सैव मध्यस्य नम्रता ॥

१५६

*Skm II 381

(कस्यचित्)

रोमावली कनकचम्पकदामगौर्या
लक्ष्मीं तनोति नवयौवनसंभृतश्रीः ।
त्रैलोक्यलब्धविजयस्य मनोभवस्य
सौवर्णपट्टलिखितेव जयप्रशस्तिः ॥

१५३ ^१ Sml P सद्य

^२ MS ष

^३ Sml P र्ध

^४ Sml P पुरः पद्यः

१५४ ^१ MS ते (ti)

१५५ ^१ MS जा

^२ Sāhityāl त, Śp and S -Hārāv

have तव्यास्त्रिं. ^३ MS स्ति

१५६ ^१ Skm also (B) °बद्ध

^२ MS दृ (tta)

१५७

दृशा दग्धं मनसिजं जीवयन्ति दृशैव याः ।
विरूपाक्षस्य जयिनीस्ताः स्तुवे^१ वामलोचनाः ॥

*Text eff see
b 104*

१५८

सो ऽयमभ्युदितः पश्य प्रियाया मुखचन्द्रमाः ।
यस्य पार्वणचन्द्रेण तुल्यतैव हि लाञ्छनम् ॥

१५९

विधायापूर्वपूर्णेन्दुमस्या मुखमभूद्भुवम् ।
धाता निजासनाम्भोजविनिमीलनदुःस्थितः ॥

*Ratnā ī 35
Sbm 1113
Smt B 93b

श्रीहर्षदेवस्य ॥

१६०

मैकं तमःस्तवकमूर्ध्वमपाकृथास्तव
मे[णं] त्यजास्य विमले नयने^१ गृहाण ।
लोलालकं तरलवीक्षितमायताक्ष्याः
साक्षान्मुखं यदि भवाननुकर्तुंकामः ॥

**S Hārār C
85 b1
(anon)*

१५७ *Viddha* 1 2 *Sbm II 107 (राजशेखरस्य) *Smt B
61a (राजशेखरस्य) *Smt 1 (anon) *Sbm* 1309 (कस्यापि)
Śp 3078 (चैमेन्द्रस्य) *Sabhyāl 1 17 (राजशेखरस्य) **S-*
Ratnah v 40 (anon) *Hemac* pp 139, 172 (anon)
Kuvalay ad v 101 (anon) *Sāhityad* p 259 (anon)
Kāvyap ad x 53 (anon) *At* p 44 (anon) *As* p 138
(anon) *Al* p 408 (anon) *Rasagang* p 729 (anon)

^१ MS या ^२ *Kāvyap*, *Sāhityad* स्तुमो ^३ *As* चाह
१६० ^१ MS म ^२ MS ह ^३ MS या ^४ *S-Hārār*
नयने विपुले ^५ *S-Hārār* ह ^६ MS त्त

१६१

एतस्मिन्नवदातकान्तिनि कुचद्वन्द्वे कुरङ्गीदृशः
 संक्रान्तप्रतिबिम्बमैन्दवंमिदं द्वेधा विभक्तं वपुः ।
 आनन्दात्तरलस्य पुष्पधनुषस्तत्कालनृत्योत्सव
 प्राप्तिप्रोद्यतकांस्यतालयुगलप्रायं समालोक्यते ॥

वसुकल्पस्य ॥

१६२

घनावूरू तस्या यदि यदि विदग्धो ऽयमधरः
 स्तनद्वन्द्वं सान्द्रं यदि यदि मुखाब्जं विजयते ।
 हतौ रम्भास्तम्भौ हतमहह बन्धूककुसुमं
 हतौ हेम्नः कुम्भावहह विहतः पार्वणशशी ॥

१६३

*Skm II 561
 *Sml P 77b
 (भासस्य)
 *Sml B 94a
 (भोजदेवस्य)

यदपि (tol 37a) विबुधैः सिन्धोरन्तः कथंचिदुपार्जितं
 तदपि सकलं चारु स्त्रीणां मुखेषु विभाष्यते ।
 मुरमुमनसः श्वासामोदे शशी च कपोलयो
 रमृतमधरे तिर्यग्भूते विषं [च विलोच]ने ॥

लक्ष्मीधरस्य ॥

१६४

तरलनयना तन्वङ्गीयं पयोधरहारिणी
 रचनपटुना मन्ये धात्रा शशिद्रवनिर्मिता ।

१६१ ¹ MS न ² MS यु१६२ ¹ MS व ² MS न्द ³ MS दे (di)१६३ ¹ Sml P °लोक

भवतु महिमा लावण्यानामयं कथमन्यथा
विगलित[तनुं]लैखाशेषः कथं च निशाकरः ॥

मुवर्त्तरेखस्य ॥

१६५

सो ऽनङ्गः कुसुमानि पञ्च विशिखाः पुष्पाणि बाणासनं *Slm II 109
स्वच्छन्दच्छिदुरा मधुव्रतमयी पङ्क्तिर्गुणः का[मुके] ।
एवंसाधन उत्तमेत स जगज्जेतुं कथं मन्मथ
स्तस्यामोघममूर्भवन्ति न हि चेदस्त्रं कुरङ्गीदृशः ॥

अमरसिंहस्य ॥

१६६

गुस्तां जघनस्तनयोः स्रष्टुमु . . . . . लितवतः ।
मुग्धाङ्गुलिसंधिच[य] निर्गतलावण्यपङ्क्तिरा चिंबली ॥

१६७

असारं संसारं परिमुषितरत्नं त्रिभुवनं
निरालोकं लोकं मरणशरणं बान्धवजनम् ।
अदर्पे [कन्दर्पे जननयन]निर्माणमफलं
जगज्जीर्णारण्यं कथमसि विधातुं व्यवसितः ॥

Malatīm v 29
Saravati ad
135 (anon)
Padmasa
XIII 9

भवभूतेः ॥

१६८

तद्गण्डस्थलपाण्डु देहि लवलं देहि त्वदोष्ठारुणं
विश्वं देहि नितर्ति [स्रनि त्वदलकश्या]मं च मे जास्रवम् ।

*Slm II 70
(वाङ्मय)

१६४ ¹ Or °रुचि? ² MS का

१६५ ¹ *Slm* also बाणासन ² *Slm* एतत्सा ³ MS स्त

१६६ ¹ *Sic* MS (for मया ?) ² MS ति

इत्यक्षुषमनोज्ञचाटुजनितघ्नीडः पुंरन्धीजनो
धन्यानां भवनेषु पञ्जरशुकैराहारमभ्यर्थ्यते ॥

वाङ्मूढस्य ॥

१६९

दूर्वाध्यामो जयति ..... (fol 37b) कपोलः
कस्तूरीभिः किमिह लिखितो द्राविडः पत्तंभङ्गः ।
प्रत्ययाणि प्रियकररुहक्रीडितान्येव मुग्धे
शोभाभाञ्जि स्तनकल[श]योस्तन्वि हारो ऽपि भारः ॥
वीर्यमिचैस्य ॥

१७०

Sarvasvatik ad
I 73, v 170
(anon)

[जनः पुण्यैर्याया] जलधिजलभावं जलमुच
स्तथावस्थं चैनं विदधति शुभैः शुक्तिवदने ।
ततस्तां श्रेयोभिः परिणतिमसौ विन्दति यया
रुचिं तन्वन् पीनस्तर्नि ह[दि तवायं विलुठति ॥]^०

अचलसिहस्य ॥

१७१

*Sk m II 480
राजशेखरस्य)

न नीलान्जं चक्षुः सरसिरुहमेतन्न वदनं
न बन्धूकस्येदं कुसुममधरस्तद्भ्रुतिधरः ।
ममाप्यत्र भ्रान्तिः प्रथममभवद्भृङ्ग[ङ्ग] किमु ते
कृतं यत्नैरेभ्यो विरम विरम आम्यसि मुधां ॥

१६८ ¹ MS सु

१६९ ¹ MS न्न ² MS न्न

१७० ¹ Six aksaras lost in MS

² *Sarvasvatik* तु

³ MS क्ते (*kti*)

⁴ *Sarvasvatik* तु

⁵ MS न

⁶ Aksaras lost in MS

१७१ ¹ *Sk m* मुकुल

² *Sk m* विरमेत्यञ्जलिरिय ॥

१७२

मनसिजविजयास्त्रं नेत्रविश्रामपात्रं
 तव मुखमनुकर्तुं तन्वि वाञ्छा द्वयोश्च ।
 इति जनितविरोधे . . . . दिवायं
 हरति तुहिनरश्मिः पङ्कजानां विकाशम् ॥
 धर्मकरस्य ॥

१७३

चेतोभुवो रचितविभ्रमसंविधानं
 नूनं न गोचरमभूद्दयिताननं वः ।
 तत्कान्तिसंपद [म]वाप्स्यत चेच्चकोराः
 पानोत्सवं किमकरिष्यत चन्द्रिकासु ॥

१७४

यद्गोयते जगति शस्त्रहता व्रजन्ति
 नूनं सुरालयमिति स्फुटमेतदद्य ।
 सूच्यमात्रपरिखण्डित [वयहे]ण
 प्राप्तं यतः स्तनतटं तव कञ्चुकेन ॥

Sbhv 1544
 (कस्यापि)

१७५

अनेन कुम्भद्वयसंनिवेश
 संलक्ष्यमाणेन कुचद्वयेन ।
 उन्मज्जता यौवनवारणेन
 वापीव तन्वङ्गि तरङ्गितासि ॥

भागुरस्य ॥

१७२ ¹ MS स्त² Read वैरिभावा^० ?१७४ ¹ MS त्रो² MS त³ *Sbhv* खलु

१७६

(tol ३९a) नित[स्व]श्रीः कं न स्वगतमितयानं जनयति
स्तनाभोगो मुग्धे हृदयमपरस्यापि हरति ।
तवाक्ष्णो ऽपभ्रष्टं सरकरशरेन्दीवरदलं
मुखं तद्यस्येन्दुः प्रथमलिखनप्रोज्झनपदम् ॥

वज्रणस्य ॥

१७७

*Skm II ४७५
(राजशेखरस्य)

सजन्मानौ तुल्यावभिजनभुवाजन्म^१ च सह
प्रवृद्धौ नाम्ना च स्तन इति समाना^२बुदयिनौ ।
मिथः सीमामात्रे यदिदमनयोर्मण्डलवर्तौ^३
रपि स्पर्धायुद्धं^४ तदिह हि नमस्यः कठिनिमा^५ ॥

भावाकदेव्या. ॥

१७८

शृङ्गारदुममञ्जरी सुखसुधासर्वस्वनिक्षेपभूः
सर्गाभ्यासफलं विधेर्मधुमयी वर्तिर्जगच्चक्षुषाम् ।
लीलानिर्भरिणी^१ मनोजननृपतेर्लावण्यसिन्धोरियं
वेला कस्य मृगेक्षणा सुकृतिनः सौन्दर्यसीमास्थली ॥

हिमाङ्गस्य ॥

१७६ ^१ MS °भष (sta)१७७ ^१ Skm °वपि अनितुराजन्म (A) and °अनिभृता जन्म (B sic)

^२ MS स (P) सानानि with नि deleted ^३ MS °दुपि ^४ MS
here inserts ॐ five times ^५ Skm भू ^६ MS here inserts
ॐ four times ^७ Skm सार्द्धात्त्व ^८ Skm नमस्या कठिनता

१७८ ^१ MS °निन्द्यरे (१) य^२ MS द्वौ

१७९

किमियममृतवृत्तिः किं नु लावण्यसिन्धुः
किमथ नलिनलक्ष्मीः किं नु शृङ्गारवल्ली ।
इति नवहरिणाक्ष्याः कान्तिमालोचयन्तो
जगदखिलमसारं भा लोचयामः ॥

१८०

स्मितज्योत्स्नाधौतस्फुरदधरपञ्चं^१ मृगदृशां^२
मुखान्जं चेत्पीतं तदलमिह पीयूषकथया ।
अहो मोहः को ऽयं शतमुखमुखानां सुमनसां
यदस्यार्थे ऽत्यर्थे जलधिमथनायासमविशन् ॥

१८१

एतल्लोचनमुत्पलभ्रमवशात्पद्मभ्रमादाननं
भ्रान्त्या^१ बिम्बफलस्य चाजनि दधद्वामाधरो [वे]धसा ।
तस्याः सत्यमनङ्गविभ्रमभुवः प्रत्यङ्गमासङ्गि^(t 39b)नी
भ्रान्तिर्विश्वसृजो ऽपि यत्र कियती तत्रास्मदादेर्मतिः ॥
वीर्यमिवंस्त्र ॥

१८२

आनीलचू [चु] कशिलीमुखमुद्गतैक
रोमावलीविपुलनालमिदं प्रियायाः ।

Sbh 1545
(कस्यापि)

१७९ ^१ MS म ^२ MS ते (ti) ^३ Read भारमालोचयामः^२
But the repetition of the verb आलोच is suspicious
१८० ^१ MS ०यन्त्र and ०दृशा (read ०दृशो^२)
१८१ ^१ Sic MS (for न्ति^२) ^२ MS ना ^३ MS द्
१८२ ^१ Sbh ३

उत्तुङ्गसंगतपयोधरपद्मयुगं
नाभिरधः कथयतीव महानिधानम् ॥

१८३

*Skm II 109
(कस्यचित्)

यन्नामापि सुखाकरोति^१ कलयत्युर्वीमपि ह्यामिव
प्राप्तिर्यस्य यदङ्गसङ्गविधिना किं यन्न निहूयते ।
अन्तः किं च मुधासपत्नमनिशं जागर्ति यद्वागिणां
विश्रम्भांस्पदमद्भुतं^२ किमपि तत्कान्तेति तत्त्वान्तरम् ॥

१८४

Śp 3340

(कस्यापि)
Sahityad p
290 (anon)
Sahityah ad
x 6 (anon)
*Smt P 79b
(कस्यापि)

तन्वङ्ग्याः^१ स्तनयुग्मेन मुखं न प्रकटीकृतम् ।
हाराय गुणिने स्थानं न दत्तमिति लज्जया ॥
भोजदेवस्य ॥

१८५

हन्तु नाम जगत्सर्वमविवेकि कुचद्वयम् ।
प्राप्तश्रवणयोरक्षणेन मुक्तं जनमारणम् ॥
धर्मकीर्त्तैः ॥

१८६

Daśar ad xv
50 (anon)
At p 14
(anon)

तन्वङ्गीनां स्तनौ दृष्ट्वा शिरः कम्प[य]ते युवा ।
तयोरन्तरसंलग्ना^२ दृष्टिमुत्पाटयन्निव ॥
पाणिनिः ॥

१८२ ^१ MS तु ^२ *Sbhv* प्रोत्तुङ्गपौवर ^३ MS भो with
the ā erased

१८३ ^१ MS ते (*ti*) ^२ MS मुधासयत्न ^३ *Skm* °अन्ता
^४ *Skm* °स्तुत

१८४ ^१ MS झ्या

१८६ ^१ MS झी *Daśar* and *At* read स्तनावालीक्य तन्वङ्ग्या.

^२ *Daśar*, *At* °निर्मयो According to *At* the verse is a समष्टा,
the second line being added

१८७

शिखरिणि क्व नु नाम कियच्चिरं
किमभिधानमसावकरोत्तपः ।
तरुणि येन तवाधरपाटलं
दशति बिम्ब[फ]लं^१ शुकशावकः ॥

*Fol. 187 ff 51
b 121*

१८८

याता लोचनगोचरं यदि विधरेणेक्षणा सुन्दरी
नेयं कुङ्कुमपङ्कपिञ्जरमुखी तेनोन्मिता स्यात्क्षणम् ।
नायामीलितलोचनस्य रचनाद्रूपं भवेदीदृशं
तस्मात्सर्वमकर्तृकं जगदिदं श्रेयो मतं सौगतम् ॥

धर्मकीर्त्तैः ॥

१८९

व्यर्थ (fol 40a) विलोक्य कुसुमेषुमसुव्यये ऽपि
गौरीपतीक्ष्णशिखिज्वलितो मनोभूः ।
रोषाद्वशीकरणमस्त्रमुपाददे यत्
सा सुभ्रुवां विजयते जगति प्रतिष्ठा ॥

*Skm II 110

मनोविनोदकृतः ॥

१९०

आरब्धे दयितामुखप्रतिसमे निर्मातुमस्मिन्नपि
व्यक्तं जन्मस[मा]नकालमिलितामंशुच्छटां वर्षति ।

*Laughar vii
80
Śp 3325
*S-Hārāv C
84*

१८७ *Skm II 476 (धर्मकीर्त्तैः) Sbh 2030 (कस्यापि)
Kuralay ad v 70 (anon) Dhvanyāl ad i 16 (anon)
Sāhityad p 105 (anon) Hemac p 46 (anon) ¹ MS भे
(bhi) ² Sāhityad सुमुखि ³ MS ते (ti) ⁴ MS ल
१८८ ¹ MS दे (di) ² MS शे ³ Corrected from त.
१८९ ¹ MS खे (khi) ² MS ले (li) ³ MS ख ⁴ MS घा
१९० ¹ MS ते (ti) ² Śp समानमेव, so S-Hārāv,

which also reads व्यक्ता

आत्मद्रोहिणि रौहिणीपरिवृढे पर्यङ्कपङ्केरुहः
संकोचादतिदुःस्थितस्य न विधेस्तंच्छिल्पमुन्मीलितम् ॥

१९१

Anaṅgha ॥ ११
४१

Śp ३३२१

(कस्यापि)

*Sml P ११४६

*Sml B १४३६

अनेन रम्भोरु भवन्मुखेन^१
तुषारभानोस्तुलया धृतस्य ।
ऊनस्य नूनं प्रतिपूरणाय
तारा स्फुटन्ति [प्रति]मानखण्डाः ॥

१९२

Anaṅgha ॥ ११
४२

*Sml B १४३६

ik pp ११२-३

(inon)

गोत्रे साक्षादजनि भगवानेष यत्पद्मयोनिः
शय्योत्थायं यदखिलमहः प्रीणयन्ति द्विरेफान् ।
एकायां^२ यद्दधति भगवत्युष्णभानौ च भक्तिं
तत्प्रापुस्ते^३ सुतन् वदनौपम्यमम्भोरुहाणि ॥

मुरारिरमी ॥

१९३

*Sk ११ ३०५

(कस्यचित्)

Sbha १५२३

(विज्ञाका-

याः)

Śp ३३२२ (,,)

*S *Hārān* C

७४

(विज्ञाया)

कोषः स्फीततरुं स्थितानि परितः पक्षाणि दुर्गं जलं
मैत्रं मण्डलमुज्ज्वलं चिरमधोनीतास्तथा कण्टकाः ।
इत्याकृष्टशिलीमुखेन रचनां कृत्वा तदत्यद्भुतं
यत्पद्मेन जिगीषुणापि न जितं मुग्धे^४ तदीयं^५ मुखम् ॥

१९० ^१ MS हे (*hi*) ^२ *Śp* च, MS ते (*ti*) ^३ MS here
inserts ल (anticipating ल्य) *S-Hārān* reads °दुपरि स्थितन
विधेर्य (*sic*)

१९१ ^१ *Śp*, *Anaṅgha* (Calcutta) तवाननेन, *Anaṅgha*
(*Kāryamālā*) as MS ^२ *Śp* पीयूष ^३ MS वो
^४ *Anaṅgha* (*Kāryamālā*), *Śp*, *Sml* परि ^५ *Anaṅgha*,
Śp, *Sml* र

१९२ ^१ MS खे (*hi*) ^२ MS, *Al* य ^३ MS °युक्ते

१९३ ^१ MS ह ^२ *Śp* मित्रैर्म, *S-Hārān* मन्त्रैर्म ^३ *Sk* च
^४ *Sbha* च ^५ MS चे ^६ *Sk* तवेद

१९४

सा राम (fol 40b) णीयकनिधेरधिदेवता वा
सौन्दर्यसारसमुदायनिकेतनं वा ।
तस्याः सखे नियतमिन्दुसुधामृणाल
ज्योत्स्नादि कारणमभून्मदनश्च वेधाः ॥

Mā'atim I 20
At p 281

भवभूते. ॥

१९५

उपप्राकारायं प्रहिणु नयने तर्कय मना
गनाकाशे को ऽयं गलितंहरिणः शीतकिरणः ।
सुधाबद्धयांसैरुपवनचकोरैरनुसृतां
किरञ्ज्योत्स्नामच्छां नवलवलपा[क]प्रणयिनीम् ॥

*For ref see
below*

राजशेखरस्य ॥

१९६

चन्द्रो जडः कदलंकारडमकारडशीत
मिन्दीवराणि च विमूञ्चितविभ्रमाणि ।

Viddha II 4

१९४ ¹ MS here repeats निधेर ² MS प ³ MS here
inserts and erases व

१९५ *Viddha* I 31 Śp 3516 (कस्यापि) *Sml B
84b *Saml 124 (anon) *Sarasvatik* ad IV 49 (anon)
Citram p 45 (anon) *Kuralay* ad 35 (anon) Hemac
p 264 (anon) *Daśan* ad IV 50 (anon) ¹ *Sarasvatik.*,
Citram, Hemac, *Daśan*, *Kuralay* place pādas c-d before a-b
² MS तः ³ MS मु ⁴ *Saml* प्रा ⁵ *Viddha* तः, *Daśan*
reads ०रैः कवलिता ⁶ *Viddha*, *Citram*, Śp, *Saml*, *Daśan*,
Kuralay लवलिलफलपाक, Hemac लवल, *Sarasvatik* नवलवल्लि,
MS नवलवल्लाप ⁷ *Saml* नी

१९६ ¹ *Viddha* लि

येनाक्रियन्त सुतनोः स कथं विधाता
किं चन्द्रिकां क्वचिदशीतरुचिः प्रसूते ॥

अयमपि तस्मैव ॥

१९७

अलीकव्यामुक्तप्रचुरकवरोबन्धनमिषा
दुदञ्चद्दोर्वल्लीद्वयधृतपरीवेशनिहितः ।
अयं जृम्भारम्भस्फटिकशुचिदन्तांशुनिचयो
मुखेन्दुगौराङ्ग्या गलितमृगलक्ष्मा विजयते ॥

१९८

रम्भोरु क्षिप लोचनार्धमभितो बाणान्वृथा मन्मथः
संधत्तां धनुरुक्तु क्षणमितो भूवल्लिमुल्लासंय ।
किं चान्तर्निहितानुरागमधुरामव्यक्तवर्णक्रमां
मुग्धे वाचमुदीरयास्तु जगतो वीणासु भेरीभ्रमः ॥

१९९

*Skm II 606

(पाणिने.)

Śp 3803

(सचलस्य)

Padyasac IX

32 (anon)

A4 ad II 3

(anon)

पाणौ पद्मधिया मधूकमुकुलभ्रा (fol 41a) न्या तथा गराडयो
नीलेन्दीवरशङ्कया नयनयोर्बन्धूकबुद्धाधरे ।
लीयन्ते कवरीषु बान्धवजनव्यामोहजातस्पृहा
दुर्वारा मधुपाः कियन्ति सुतनु स्थानानि रक्षिष्यसि ॥

१९७ ¹ MS ता ² MS द्या ³ MS here repeats लित

⁴ MS क्षी

१९८ ¹ MS तौ ² MS प ³ MS क्ष

१९९ ¹ Skm, Śp, A4, Padyasac °कुसुम ² MS पा ³ Śp

कवरीभरे निजकुल, Padyasac °कुले ⁴ Skm also (B) °मुग्धाशया

⁵ Skm, Śp, A4, Padyasac तस्मै

२००

दृष्टाः शैवलमञ्जरीपरिचिताः सिन्धोश्चिरं वीचयो
रत्नान्यथवलोकितानि बहुशो युक्तानि मुक्ताफलैः ।
यत्तु प्रोज्झितलाञ्छने हिमरुचावुन्निद्रमिन्दीवरं
संसक्तं च मिथो रथाङ्गयुगलं तत्केन दृष्टं पुनः ॥

*Shm II 18
(रथाङ्गस्य)

विक्रमादित्यस्य ॥

२०१

अन्योन्योपमितं युगं निरुपमं ते ऽयुग्ममङ्गेषु यत्
सो ऽयं सिक्थकमास्यकान्तिमधुनस्तन्वङ्गि चन्द्रस्तव ।
त्वद्वाचां स्वरमात्रिकां मदकलः पुंस्कोकिलो ऽप्येषय
त्यभ्यासस्य किमस्त्यगोचरमिति प्रत्याशया मोहितः ॥

२०२

लावण्यद्रविणव्ययो न गणितः क्लेशो महान् स्वीकृतः
स्वच्छन्दं वसतो जनस्य हृदये चिन्ताज्वरो निर्मितः ।

*For rect. see
below*

२०० ¹ MS नु

² MS ज्वा

³ *Shm* ०मिथुन

⁴ *Shm* तत्तुच

२०१ ¹ MS repeats the क ² Corrected (r) from प्यो

२०२ *Shm II 339 *Sbhr* 1472 *Sml P 73a *Sml B
87a *Aucityar* ad v 11 *Dhanyāl* ad III 41 *As* p 67
(anon) *Hemac* p 261 (anon) *Kuralay* ad v 71 (anon)
*Sabhyāl I 25 (anon) *S-Ratnak v 337 (anon) *S-Mukt
III 87 (anon) *S-Hārāi C 88 ¹ *Dhanyāl*, *S-Ratnak*,
Kuralay ०निर्जित. ² *Dhanyāl*, *S-Ratnak*, *Kuralay*
चरतो°, *Aucityar*, *Sbhr*, *Hemac*, *As*, *Sml* P, *S-Hārāi*
०दस्य सुखं जनस्य वसतश्चि° ³ *S-Mukt* शङ्काज्वरो, *As*,
Hemac चिन्तानलो दीपित.

एषापि स्वगुणानुरूपरमणाभावाद्धराकी हता
को ऽर्थश्चेतसि वेधसा विनिहितस्तन्यास्तनुं तन्वता ॥
धर्मक्रीतेः ॥

२०३

Sbhv 1463
Sp 3269
(कस्यापि)
*Padhyāmitat
III 10 (anon)

किं कौमुदीः शशिकलाः सकला विचूर्ण्य
संयोज्य चामृतरसेन पुनः प्रयत्नात् ।
कामस्य घोरहरहंकृतिदग्धमूर्तेः
संजीवनौषधिरियं विहिता विधात्रा ॥

भट्टोज्झटस्य ॥

२०४

For 1 & 2
below

अस्याः सर्गविधौ प्रजापतिरभूच्चन्द्रो नु कान्तिप्रदः
शृङ्गारैकरसः^१ स्वयं नु मदनो मासः सं पुष्पाकरः ।
वेदाभ्यासजडः कथं नु विषयव्यावृत्तकौतूहलो
निर्मातुं प्र[भ] (fol 41b) वेन्मनोहरमिदं रूपं पुराणो मुनिः ॥
कान्तिदासस्य ॥

२०२ ^१ *Dhanyāl*, *Aucityav*, *Sbhv*, *As*, *Hemac*, *Sml P*,
S-Hārāv °पि स्वयमेव तुष्यरमणा° ^२ MS न्व, *Subhyāl* reads
this line नो जाने सखि किं कृतं नु विधिना° ^३ MS ने (ni)

^४ MS न्व्या, *S-Ratnak* तन्वीमिमा°

२०३ ^१ Corrected from शि ^२ MS हे (hi) ^३ MS वे (vi)

२०४ *Vikramorvaśi* I 9 *Sbhv* 1467 *Sp* 3268 *Sāhtyad*
p 297 (anon) *Daśar ad* iv 2 (anon) *Sarasvatīk ad*
III 40 (anon) *Kāyaprad ad* x 6 (anon) *As* p 68 (anon)
Citram pp 66, 102 (anon) *Citrākh* pp 29-30 (anon)
Rasagang p 410 (anon) *Al* pp 199, 282 (anon)
*S-Hārāv C 198 ^१ *Daśar*, *Sarasvatīk*, and one MS of
the *Vikramorvaśi* (see Bombay Sanskrit Series edition) °निधिः
S-Hārāv ends (a) with कान्ताद्युतिः, *Vikram* also कान्तप्रभः

^२ All other texts (exc *Vikram* MS B स) मासी नु ^३ MS वे

^४ *Sbhv* °नोतिग, *Sarasvatīk* °नोरम ^५ *As* also विधिः ^६ MS. श

२०५

तद्वक्तुं यदि मुद्रिता शशिकलां हा हेम सा चेद्युति
स्तच्चक्षुर्यदि हारितं कुवलयैस्तच्चेत्स्मितं का सुधा ।
धिक्कन्दर्पधनुर्भुवौ य[दि] च ते किं वा बहु ब्रूमहे
यत्सत्यं पुनरुक्तवस्तुविमुखः सर्गक्रमो वेधसः ॥

To eff
belm

राजशेखरस्य ॥

२०६

तस्या मुखस्यायतलोचनायाः
कर्तुं न शक्तः सदृशं प्रियायाः ।
इतीव शीतद्युतिरात्मबिम्बं
निर्माय निर्माय पुनर्भिन्नति ॥

To eff
belm

२०५ *Bāla* II 17 *Viddha* I 14 *Sk II 491 *Śp*
3373 (कस्यापि) *Sm B 100a *Sabhyāl I 35 *Sarasvatik*
ad IV 40 (anon) *At* pp 38 and 59 *Sāhityad* p 336 (anon)
Hemac p 153 *S-Hārār C 180 ¹ *Bāla*, *Viddha*, *Sk*,
Śp, *Sabhyāl*, *Sarasvatik*, *Sāhityad*, *Hemac*, *S-Hārār* या,
At p 38 ला, p 59 या *At*, *S-Hārār* end with तच्चेत्स्मित
. . . from (b) ² MS सु In this line *Bāla*, *At*,
S-Hārār read सा दृष्टि . . . °साचेद्भिरो धिद्यधु, so *Śp*,
Sarasvatik, *Hemac*. from °साचे onwards ³ MS वो
⁴ *Viddha*, *Sk*, *Sabhyāl*, *Sarasvatik*, च यदि, *Bāla* and *At*
read in (c) सा चेत्कान्तिरतन्वमेवकनक, so *Hemac*, but inter-
changing these words with the beginning of (b) ⁵ MS इ
⁶ MS ख, *Bāla*, *Śp*, *Sarasvatik*, *Hemac* read °विरस., *At*
p 38 °विरसः, p 59 °विमुखः, and in p 38 continues सृष्टिक्रमो
२०६ *Sbhv* 1517 (श्रीहर्षस्य) *Śp* 3320 (कस्यापि) *S-Ratnak
V 154 (anon) *S-Mukt II 37 (anon) *S-Hārār C 88
(कस्यापि) ¹ *S-Mukt* has (c)-(d) preceding (a)-(b) ² *Sbhv*,
Śp, *S-Ratnak*, *S-Hārār* °खस्यातिमनोहरस्य ³ *Sbhv*, *Śp*,
S-Ratnak, *S-Mukt*, *S-Hārār* अद्यापि ⁴ *S-Hārār* °र्भनक्ति

२०७

तुलितस्त्वन्मुखेनायं यदुन्नमति चन्द्रमाः ।
अवनममुखे व्यक्तमेतेनैवास्य लाघवम् ॥

२०८

* Skm xi 363
(कस्याचित्)

तपस्यतीव चन्द्रो ऽयं त्वन्मुखेन्दुजयाशया^१ ।
कृशः शम्भुजटाजूटतटिनीतटमाश्रितः ॥

२०९

तव तन्विं स्तनावेतौ कुर्वाते वियहं गुरुम् ।
अन्योन्यमण्डलाक्रान्तौ नष्टसंधी नृपाविव ॥

२१०

प्रायः स्तनतटीभूमिः प्रकामफलदायिनी ।
यस्यामये करं दत्त्वा योज्यते नखलाङ्गलम् ॥

२११

अमीषां मण्डलाभोगः स्तनानामेव शोभते ।
येषामुपेत्य सोत्कम्पा राजानो ऽपि करप्रदाः ॥

२१२

Balar x 42

लक्ष्मीं वक्षसि कौस्तुभस्तवकिनि प्रेम्णां करोत्यच्युतो
देहाधे वहति त्रिपिष्टपगुरुगौरी स्वयं शंकरः ।
शङ्के पङ्कजसंभवस्तु भगवानद्यापि बाल्यावधेः
सर्वाङ्गप्रणयां प्रियां कलयितुं दीर्घं तपस्तप्यते ॥

२०८ ^१ Skm शीताशुस्त्व

^२ Skm °जिगीषया

२०९ ^१ MS °नवङ्गे

२१२ ^१ MS द्वा

^२ MS ६१०

॥ अनुरागवज्या ॥

२९३

दत्त्वां वामकरं नितम्बफलके लीलावलन्मध्यया
 व्यावृत्तस्तनमङ्गचुम्बिचिबुकं स्थित्वा तया मां प्रति ।
 अन्तर्विस्फुर[दि] (fol 42a) न्दनीलमणिमन्मुक्तावली-
 मांसलाः
 सप्रेम प्रहिताः स्मरज्वरमुचो द्वित्राः कटाक्षच्छटाः^१॥

२९४

आकर्णान्तविसर्पिणः कुवलयच्छायामुषश्चक्षुषः
 क्षेपा एव तवाहरन्ति हृदयं किं संभ्रमेणामुना ।
 मुग्धे केवलमेतदाहितनखोत्खाताङ्गमुत्पांशुलं^२
 बाह्योर्मूलमलीकमुक्तकवरीबन्धच्छलाहर्षितम् ॥

२९५

तरत्तारं तावत्प्रथममथ चित्रार्पितमिव^१
 क्रमादेवापाङ्गे सहजमिव लीलामुकुलितम् ।
 ततः किञ्चित्फुल्लं^२ तदनु घनबाष्पाक्षुलहरी
 परिक्षामं चक्षुः पततु मयि तस्यां मृगदृशः ॥

वीर्यमिचैख ॥

*Skm II 464

*Sml P 65b

*Sml B 72b

२९३ ^१ MS त्वो^२ MS तु^३ MS टी२९४ ^१ MS न्तां^२ MS ना^३ Sic MS (for 'मत्स्यसल'?)२९५ ^१ MS च^२ Aksara partly lost^३ Skm 'तुल्यं'^४ Sml B तन्वा^५ MS द्र

२१६

*S -Hārāv
C 116

(वीर्यमित्रस्य)

[ली]लाताण्डवितभ्रुविभ्रमवलङ्घत् कुरङ्गीदृशा
साकृतं च सकौतुकं च सुचिरं न्यस्ताः किलास्मान् प्रति
नी[ला]ञ्जयतिमिश्रंकेतकदलद्राघीयसीनां स्रजं
सोद[र्या]ः सुहृदः स्मरस्य सुधया दिग्धाः कटाक्षच्छटाः।

राजशेखरस्य ॥

२१७

For १९९ see
below

दृष्टा दृष्टिमधो दधाति कुरुते नालापमाभाषिता
शय्यायां परिवृत्य तिष्ठति बलादालिङ्गिता वे[प]ते।
निर्यान्तीषु सखीषु वासभवनान्निर्गन्तुमेवेहते
जाता वामतयैव मे ऽद्य सुतरां प्रीत्यै नवोढा प्रिया^१ ॥

२१८

*Skm II 465

तंद्नीडाभरभुषमास्यकमलं विन्यस्य जानूपरि
प्रोद्यत्पक्ष्मनिरी^१ (fol 42b) क्षितं विजयते सप्रेम वामभ्रुवः।
हास्यश्रीलवलाञ्छिता च यदसावस्याः कपोलस्थली
लोलल्लोचनगोचरं व्रजति स स्वर्गादपूर्वो विधिः ॥

प्रद्युम्नस्य ॥

२१६ ^१ S -Hārāv च ^२ MS च ^३ MS दा

२१७ Nāgānanda III 4 (35) *Skm II 41 (श्रीहर्षदेवस्य)

Sbhr 2072 (श्रीहर्षदेवस्य) Śp 3672 (श्रीहर्षस्य) Sāhityad
p 40 (anon) Sarasvatik ad v 169 (anon) *Sabhyāl IV
127 (श्रीहर्षस्य) ^१ MS च ^२ MS या ^३ Śp has

बाह्या वामतया प्रियस्य नितरा प्रीत्यै नवोढाभवत्, Sarasvatik °यैव
संप्रति मम, Sabhyāl °या प्रियस्य नितरां प्रिया, the MS
याचा मारामतयैव, the मा being deleted

२१८ ^१ Skm य^२ In the MS the vowel of री is lost^३ Skm या

२१९

बिसकवलनलीलामयपूर्वार्धकायं
कमलमिति गृहीतं हंसमाशु त्यजन्याः ।
विरतचलिततारस्फारनेत्रं यदस्या
श्रुतिमिह न दृष्टं मूढ तद्वञ्चितो ऽसि ॥

२२०

अयं लोलन्मुक्तावलिकिरणमालापरिकरः
[स्फु]टस्येन्दोर्लक्ष्मी क्षपयितुमलं मन्मथमुद्वहत् ।
विशालः श्यामायाः स्खलितघननीलांशुकवृत्तिः
स्तनाभोगः स्निह्यन्मसृणघुसृणालेपसुभगः ॥

*Skm II 378

२२१

मन्ये हीनं स्तनजघन[यो]रेकमाशङ्क्य धात्रा
प्रारब्धो ऽस्याः परिकलयितुं पाणिनांदाय मध्यः ।
लावण्यार्द्रं कथमितरथा तत्र तस्याङ्गुलीना
मामयानां त्रिवलिवलयच्छन्नना भान्ति मुद्रा[ः ॥]

२२२

यत्रैतन्मृगनाभिपत्ततिलकं पुष्पाति लक्ष्मश्रियं
यस्मिन् हासमयो विलिम्पति दिशो लावण्यबालांतपः।

२१९ ¹ MS ते (ti)

२२० ¹ This aksara is partially visible in the MS ² MS

ये (ye) ³ Skm ली ⁴ MS °लाङ्गु ⁵ Skm ति

२२१ ¹ This aksara is partially visible ² MS नाऽ

२२२ ¹ MS ना

तन्मित्रं कुसुमायुधस्य दधती बालान्धकाराञ्जिता
तारिका[व]लिमण्डनेयमनघा श्यामा वधूर्दृश्यताम् ॥

मनोविनोदस्थानी ॥

२२३

वक्त्रांशुजं भुजमृणाललतं प्रियाया
लावण्यवारि बलिबीचि वपुस्तडागम् ।
तत्प्रेमपङ्कपतितो न समुज्जिहीते
मच्चित्तकुञ्ज(fol 43a)रपतिः परिगाहमानः ॥

२२४

For १ eff see
below

कृच्छ्रेणोर्युगं व्यतीत्य मुचिरं भ्रान्त्वा नितम्बस्थले
मध्ये ऽस्यास्त्रिबलीतरङ्गविषमे नि[ष्पन्दतामागता ।
महृष्टिस्तृषि]तेव संप्रति शनैरारुह्य तुङ्गौ स्तनौ
साकाङ्क्षं मुहुरीक्षते जललवंप्रस्यन्दिनी लोचने ॥

श्रीहर्षदेवस्य ॥

२२५

अलमन्तिचपलत्वान्स्वप्नमायोपमत्वा
त्यरिणतिविरसत्वात्संगमेन प्रियायाः ।

Śp 566 (Bil-
hana and his
Guru)
Kavyapr ad
vii 4 (anon)
Śāntiśataha
ii 23
(anon)
S Ratnak
*vii 3 (anon)

२२२ ¹ MS न्न

२२३ ¹ MS त्ता

२२४ Ratnāvatī ii 36 *Sml P 72b (anon) *Sml B 85b

Dhanyāl ad ii 4, Comm Sarasvatīh ad v 185 As (Jaya-
ratha's Comm), pp 6-7 Hemac p 104 Comm ¹ Ratnāv,
Sarasvatīh, Dhanyāl (some MSS) दृच्छादू° ² Sml P
विचङ्गा ³ Sml P त्ता, Hemac °रधाना ⁴ MS क्षि

⁵ Sarasvatīh °भर

२२५ ¹ MS here repeats लम ² MS म ³ Śp, Kavyapr,
S-Ratnak, Śāntiś °नाङ्गना

इति यदि श[तकृत्वस्तत्त्वमालोचयाम
स्त]दपि न हरिणाक्षी^१ विस्मरत्यन्तरात्मा ॥

२२६

नपुंसकमिति ज्ञात्वा प्रियायां^२ प्रहितं मनः ।
रमते तच्च तच्चैव^३ हताः पाणि[नि]ना वयम् ॥

To left see
'bu'

२२७

हारो ऽयं हरिणा[क्षीणां लुठति स्तनमं]गडले ।
मुक्तानामप्यवस्थेयं के वयं स्मरकिंकराः ॥

Amaru 138
Sāhitya ad p
333 (anon)
Sāhitya ad
vi 5 (anon)

धर्मकीर्तैरमी ॥

२२८

सा सुन्दरीति तरुणीति तनूदरीति
मुग्धेति मुग्धवदनेति मुहुमुहुर्मे ।
कान्तामयं^१ विरहिणांमनुरन्तुकामः
कामातुरो जपति मन्त्रमिवान्तरात्मा ॥

वीर्यमिवस्य ॥

२२५ ^१ MS ची ^२ S-Ratnak त्व

२२६ Sbhr 1232 (कस्यचित्) Śp 3451 Aś ad xx 17
(anon) Kuvalay ad 89 *S-Ratnak vi 462 (anon)

^१ MS ०पु(यु^२)न्त ^२ MS here inserts ॐ ^३ Sbhr त्वां प्रति
प्रेषित मया, Kuvalay, S-Ratnak, Aś प्रियायै प्रेषितं ^४ Sbhr
मनस्तच्चैव रमते, Śp, Kuvalay, S-Ratnak तच्च तच्चैव रमते, Aś
तच्च तच्चैव, S-Ratnak also हता (२) for हता

२२७ ^१ Eight aksaras damaged or lost in MS

२२८ ^१ MS ह ^२ MS य^२, the anusvāra is lost

^३ Three aksaras partly lost ^४ MS य

२२९

For १२९ see
below

सा बाला वयमप्रगल्भमनंसः सा स्त्री वयं कातराः
 'साक्रान्ता जघनस्थलेन गुरुणा गन्तुं न शक्ता वयम् ।
 सा पीनोन्नतिमत्ययोधरयुगं धत्ते सखेदा वयं
 दोषैरन्यजनांश्चितैरपटवो जाताः स्म इत्यद्भुतम् ॥
 धर्मकीर्तैः ॥

२३०

Mālatīm i 27
Sbhv 1297
 (भवभूतेः)
Sarāsvatīk ad
 v 160
At p 41
 (anon)
 *Saml 131
 (anon)

अलसवैलितमुग्धंस्निग्धनिष्पन्दमन्दै
 रधिकैविकसदन्तर्विस्मयसेरतरैः ॥
 हृदयमशरणं मे पक्ष्मलास्याः कटाक्षै'
 रपहतमर्पविडं पीतमुन्मूलितं च' ॥

२३१

For १२९ see
below

यान्या मुहुर्वलितकन्धरमाननं त
 दावृत्तवृत्तं शतपत्ननिभं वहन्या ।

२२९ *Skm ii 397 (अमरी.) *Sbhv* 1346 (anon) *Amaru* 34
Vāmana ad iv 3, 12 (anon) *Sarāsvatīk ad* iii 17 (anon)
As p 130 (anon) *As ad* xiii 1 (anon) *Hemac* p 271
 (anon) *Sāhityad* p 324 (anon) *S-Mukt i 45 (anon)
¹ *Sbhv*, *Sarāsvatīk*, *Alamkāś* °वच ² All other texts
 transpose this and the next line ³ MS शुर ⁴ *Sbhv* °भर,
Hemac पीनं परिणाहिन स्तनभर ⁵ *As* °समा
 २३० ¹ *At* लु ² *Saml* ग्धा ³ *Sbhv* °भस ⁴ MS च्छै
⁵ *Mālatīm* also पि ⁶ MS की ⁷ *Sbhv* °त वा, *Mālatīm*
 also °त नु

२३१ *Mālatīm* i 28 *Daśar ad* i 26, iv 45 (*Mālatīm*)
Sarāsvatīk ad v 138 *As* p 27 (anon) *As* pp 30 and 46
 (anon) *Citram* p 18 (anon) *Saml 132 (anon)
 *Sabhyāl viii (29a) *Rasavilāsa § 14 (anon) *Hemac*
 p 180 Comm (anon) ¹ *Daśar* त्त

दिग्धो ऽ^(fol 43b)मृतेन च विषेणं च पक्ष्मलाक्ष्या
गाढं निखात इव मे हृदये कटाक्षः ॥

२३२

परिच्छेदव्यक्तिर्भवति न पुरःस्थे ऽपि विषये
भवत्यभ्यस्ते ऽपि स्मरणमतथाभावविरसम् ।
न संतापच्छेदो हिमसरसि वा चन्द्रमसि वा
मनो निष्ठाशून्यं भ्रमति च किमप्यालिखति च ॥

Ma'atim 1 31

२३३

परिच्छेदातीतः सकलवचनानामविषयः
पुनर्जन्मन्यस्मिन्ननुभवपथं यो न गतवान् ।
विवेकप्रध्वंसादुपचितमहामोहगहनो
विकारः को ऽप्यन्तर्जडयति च तापं च कुरुते^१ ॥
भवभूतेरमी ॥

Mālatīm 1 21
Kāryap ad
iv 42, 1 2
'anon)
*Sml B 76a
As p 122
(anon)
Karyap ad
ad iv 20, 1
25 (anon)

२३४

गच्छन्त्या मुहुरपि तं मृगदृशा तारस्फुरद्बीक्षणं
प्रान्तभ्राम्यदसंजितभ्रु यदिदं किं तन्न जानीमहे ।
क्वापि स्वेदसमुच्चयः स्रपयति क्वापि प्रकम्पोद्गमः^१
क्वाप्यङ्गेषु तुषानलप्रतिसमः कन्दर्पदर्पक्रमः ॥

२३५

अमृतसिक्तमिवाङ्गमिदं यदि
भवति तन्वि तवा[ङ्ग]तवीक्षितैः ।

२३१ ¹ *Rasavilāsa* गरलेन

२३२ ¹ MS °च्या

२३३ ¹ MS °ध्वन्ता ² *Daśar* ad iv 24 and 63 gives this

line as *d* of the verse विनिश्चितं शक्यो *Uttar* 1 36.

२३४ ¹ MS द्व ² MS म ³ MS गः

२३५ ¹ MS मे (*mi*) ² Four doubtful aksaras

अधरमिन्दुकरादपि . . .

.¹ शुभयन्त्य रुणादपि किं दृशम् ॥

२३६

सा नेत्राञ्जनतां पुनर्व्रजति मे वाचामयं विभ्रमः

प्रत्यासन्नकार्यहेति च करी . . . . . ।

एतावद्बहु यद्बभूव कथमप्येकत्र मन्वंन्तरे

निर्माणं वपुषो ममोरुतपसस्तस्याश्च वामभुवः ॥

वक्ष्येण्यं ॥

२३७

For १ eff see
below

[नून]¹भाज्ञाकरस्तस्याः सुभुवो²[मकरध्वजः ।

यतस्तन्नेत्रसं]चारसूचितेषु प्रवर्तते ॥

२३८

आदौ¹विस्मयनिस्तरङ्गमनु च प्रेह्योलितं साध्वसै

व्रीडानमम[तः] क्षणं प्रविकसत्ता . . . . .

. . . . . दजाभिजात्यकलना . . . . .

. . . (fol 44a)रि कथंकथंचिदगमत्प्रेयांसमेणीदृशः॥

चित्तूकस्य ॥

२३५ ¹ Four syllables omitted

२३६ ¹ MS त्व

² This name is doubtful, the aksaras being almost entirely lost

२३७ Bhartṛhari १ ११ *Sbhv* १२२७ (कस्यचित्) *Śp* ३२९८
(कस्यापि) *Sml B ९२a (वाणस्य) *S-Ratnak v १३३
(anon) *S-Mukt v ७ (anon) ¹ Doubtful, the two aksaras
being partially lost ² *Sbhv* ०भगो ³ ^२ मू in MS ⁴ MS तै,
S-Mukt reads यद्बभूव०तो ऽपि प्र०

२३८ ¹ MS द्वै

२३९

गच्छति पुरः शरीरं धावति पञ्चादसंस्थितं चेतः ।
चीनांशुकमिव केतोः प्रतिवातं नीयमानस्य ॥

Sūtra 27
33 17 111
*Sūtra 17 111
29 a-b

कालिदासस्य ॥

२४०

अयं ते विद्रुमच्छायो मरुमार्गं इवाधरः ।
करोति कस्य नो बाले पिपासाकुलितं मनः ॥

For 1 eff 110
below

दण्डिनः ॥

२४१

अस्यांस्तुङ्गमिव स्तनद्वयमिदं निम्नेव नाभी स्थिता
दृश्यन्ते विषमोन्नताश्च बलयो भित्तौ समायामपि ।
अङ्गे च प्रतिभा[ति] मार्देवमिदं स्निग्धः स्वभावश्चिरं
प्रेम्णा मन्मुखचन्द्रमीक्षत इव स्मेरेव [व]क्तीव च ॥

Sūtra 111
(Br 111 111)
111 111

२४२

स्वच्छन्दं स्वगृहाङ्गणं भ्रमति सा महर्शेनास्मीयते
धन्यान् पश्यति लोचनेन सकलेनार्धेन मां वीक्षते ।
अन्यान्मन्त्रयते पुनर्मयि गते मौनं समालम्बते
नीतो दूरमहं तथा दयितया सामान्यलोकादपि ॥

२३९ ¹ *Śak* also स्तु, so *Sabhyāl* ² *Sabhyāl* ०तोरभि

२४० *Sk II 358 (कस्यचित्) *Kuvalay* ad 166 (anon)

Sarasvatīk ad v 165 (anon) *Padyaenī III 44 (कस्यापि)

¹ *Kuvalay* एष, *Padyaenī* तवैष *Sarasvatīk* transposes the two lines ² *Sk* ०देश ³ *Sk* मुग्धे, *Sarasvatīk*

कस्य नो कुर्वते तन्वि, *Kuvalay* कस्य नो तनुते तन्वि ⁴ MS शा (perhaps corrected to सा), *Padyaenī* तृष्ण्या

२४१ ¹ MS आ, *Śak* also तस्या ² *Śak* ०ग्धप्रभावाच्च

³ *Śak* ०खमीषदी० and ०रा च वक्तीव माम्

२४२ ¹ MS रं

२४३

स खलु सुकृतभाजामयणीः सो ऽतिधन्यो
विनिहितकुचकुम्भा पृष्ठतो यन्मृगाक्षी ।
बहलतरनखायक्षोदविन्यस्तमार्गे
शिरसि ढमिति लिक्षां^१ हन्ति हूँकारगर्भम् ॥

२४४

For 1 eff see
below

अलसयति गात्रमधिकं भ्रमयति चेतस्तनोति संतापम् ।
मोहं च मुहुः कुरुते विषविषमं वीक्षितं^२ तस्याः^३ ॥

२४५

For 1 eff see
below

मत्तेभकुम्भपरिणाहिनि कुङ्कुमाद्रं
कान्तापयोधरयुगे रतिखेदखिन्नः ।
व[क्षो] निधाय भुजपञ्जरमध्यवर्ती
धन्यः क्षपाः क्षपयति क्षणलब्धनिद्रः^४ ॥

२४६

For 1 eff see
below

धित्तस्य मूढमनसः कुकवेः कवित्वं
यः स्त्रीमुखं च शशिनं च समीकरोति ।

२४३ ^१ MS छा२४४ *Sbhv* 1262 (भट्टकर्णाटकस्य) *Śp* 3302 (anon)*Sabhyāl 29b (anon) Of Govardhana's *Āryāsaptasatī* 54^१ *Śp*, *Sabhyāl* अमयति शरीरं^२ *Śp*, *Sabhyāl* मोह मुहुश्चकुरुते विषमिव विषमं तु वी(*Sabhyāl* विषमे)क्षण ^३ *Sbhv* न्याः२४५ *Sbhv* 1292 (कस्यापि) *Śp* 3693 (भर्तृहरेः) 3951 (कस्यापि)*Pañcat* (Kosegarten) 1 224 *Sabhyāl iv (21a) (भर्तृहरेः)*Padyaracanā* viii 39 (भर्तृहरेः) ^१ *Pañcat* तस्याः ^२ In thisline *Pañcat* reads स्वप्ने कदा क्षणमवाप्य तदीयसङ्ग२४६ *Śp* 3323 (श्रीधनदेवानां) *S-Rātnak v 155 (anon)*S-Mukt iv 14 (anon) *S-Ślokāh 3b (anon) **S-**Hārāv* C 85 (धनदस्य) ^१ *Śp*, *S-Rātnak*, *S-Mukt*,*S-Ślokāh*, *S-Hārāv* मन्द ^२ *Śp*, *S-Rātnak* ०खं तुहिनबिम्बसमं क

भूभङ्गविभ्रमविलासनि[रीक्षि](^{i 44b}) तानि
कोपप्रसादहसितानि कुतः शशाङ्के³ ॥

२४७

तावज्जरामरणबन्धुवियोगशोक
संवेगभिन्नमनसामपवर्गवाञ्छा ।
यावन्न वक्रगतिरञ्जननीलोचि
रेणीदृशां दशति लोचनदन्दशूकः ॥

२४८

[सा यै]र्दृष्टा न¹ वा दृष्टा मुषिताः सममेव ते ।
हतं हृदयमेकेषामन्येषां चक्षुषः² फलम् ॥

*En diff ve
belou*

२४९

सा बालेति मृगेष्वेति विकसत्पद्माननेति क्रम
प्रोन्मीलकुचकुम्भलेति हृदयं¹ त्वां [धिग्] वृथा आम्यसि ।
मायेयं मृ[ग]तृणिकास्वपि पयः पातुं समीहा तव
त्यक्तव्ये पथि मा कृथाः पुनरपि प्रेमप्रमादास्पदम् ॥
धर्मकीर्त्तैः ॥

२४६ ¹ *Śp*, *S*-*Ślokhā*, *S*-*Hārāv* °कटाक्ष, *S*-*Mukt* धूषेपवि-
स्मितकटाक्ष ² *S*-*Ratnak* °चक्षुषा ³ *S*-*Mukt* कुतस्तु चन्द्रे
२४७ ¹ MS ख
२४८ *Sk II 494 (कस्यचित्) *Sbhv* 1254 (शक्रदेवस्व)
Śp 3368 (प्रभाकरदेवस्व) *Sml P 65b (प्रभाकरदेवस्व) Hemac
p 256 Comm (anon) ¹ *Sbhv*, *Śp* सा दृष्टा येन, *Sml* P
continues दृष्टा वा, Hemac has येर्दृष्टा सा न वा ² Hemac खञ्जन³
२४९ ¹ MS धा ² MS य ³ MS °दृ

२५०

* Sm II 39
(कालिदास-
स्य)
Sbh 2052

अवचनं वचनं प्रियंसनिधा
वनवलोक[नमवे विलोक]नम् ।
अवयवावरणं च यदञ्चलं
नकरेण तदङ्गसमर्पणम् ॥

२५१

लीलिता चलति नो^१ दृष्टिः कपोलस्थले
योधिपङ्कपतनान्निश्चेष्टमास्ते गतम् ।
गीता इव पुनस्त्रांसान्निवृत्ता इव
हो गतागतममी कुर्वन्त^२ एवासते ॥

२५२

सरोजमिदं क्व निशि प्रभा
निशा[प]तिरहि कुतो नु सः ।
तोभयधर्मि तवाननं
टितं^३ विधिना बहु नैपुणम् ॥

२५३

रमुखे मयि संहतमीक्षितं
तमन्यनिमित्तकथोदयम् ।
यवारितवृत्तिरतस्तया
वृत्तो मदनो न च संवृतः ॥

^१ Sp गुरु ^२ Sbh, Sp °णं हि यदशुक्
† ^२ MS ष (sta) ^३ MS स्ता. ^४ MS नु or न्न

वृ (cf d) ^२ MS नी ^३ MS °से (si) च

२५४

को ऽसौ कृती कथय को मदनैकवन्धु
रुह्रीवमर्चयसि कस्य मृगाक्षि मार्गम् ।
नीलाञ्जकर्वुरितमध्यविनिद्रकुन्द
दामाभिरामरुचिभिस्तरलैः कटाक्षैः ॥

२५५

गुरुणा स्त[नभारेण]

Bhadrachari
1b
Sbm 1233^c
1234^c
*Sbm P 82b
*S-Huari O
207 (anon)^c

२५६

[प्रणालीदीर्घस्य प्रतिपदमपाङ्ग] (fol 46a)स्य मुहदः
कटाक्षव्याक्षेपाः शिशुशफरफालप्रतिभुवः ।
सुवानाः सर्वस्वं कुसुमधनुषो ऽस्मान् प्रति सखे
नवं नेत्राद्वैतं कुवलयदृशः संनिदधति ॥

Viddhas 1v
14
*Sbm II 60
(राजशेखर-
रस्य)

२५७

भवनभुवि सृजन्तस्तारहारावतारा
न्दिशि दिशि विकिरन्तः केतकानां कुटुम्बम् ।
वियति विरचयन्तश्चन्द्रिकां दुग्धमुग्धां
प्रतिनयननिपाताः सुभ्रुवो विभ्रमन्ति ॥

Viddhas 1v
13
*Sbm II 463
(राजशेखरस्य)

२५६ ¹ MS सु, Viddhas सु, Skm सुधाया.

२५७ ¹ Skm °दिश ² Skm सु

२५८

Skm II
(कालि-
स्य)
hml 2
(वा-
मि-
) 3

यत्पश्यन्ति भृगित्यपाङ्गसरणिद्रोणीजुषा चक्षुषा
रिङ्गन्ति क्रमदोलितोभयभुजं यन्नाम वामभुवः ।
भाषन्ते च यदुक्तिभिः^१ स्तवकितं वैदग्ध्यमुद्रात्मभि
स्तद्देवस्य रसायनं रसनिधेर्मन्ये मनोजन्मनः ॥

२५९

Viddhas III 3
*Skm II 461
(कालिदास-
स्य)

क्रमसंरलितकण्ठप्रक्रमोल्लासितोर
स्तरलितबलिलेखासूत्रसर्वस्वमस्याः ।
स्थितमतिचिरमुच्चैर्यपादाङ्गुलीभिः
करकलितसखीकं मां दिदृक्षौः स्मरामि ॥

२६०

Viddhas II
10
Skm II 354
(कस्यचित्)

स्मरशरधिसंकाशं कर्णपांशं कृशाङ्गी
रयविगलितताडीपचताटङ्कमेकम् ।
वहति हृदयचौरं कुङ्कुमन्यासगौरं
बलयितमिव नालं लोचनेन्दीवरस्य ॥

२६१

For ref see
below

चोलाञ्चलेन चलहारलताप्रकाशै
वैणीगणेन च बलाद्वलयीकृतेन ।

२५८ ¹ MS वि ² MS मि

२५९ ¹ MS श ² Skm छ ³ Skm ०तार त ⁴ Skm रे

२६० ¹ Skm, Viddhas नि ² MS या ³ MS ०यन्त

⁴ MS ड ⁵ Skm घो

२६१ Viddhas II 9 *Skm II 393 *Sml P 105b

*Sml B 131b *Saml 273 (anon) Śp 3912 (कस्यापि)

*Sūktmatn 421 (anon) Padyarac ix 36 (anon) ¹ Viddhas,

Skm, Sml B, Saml, Śp, Padyarac चे, Sūktmatn चै ² MS ल

³ MS श ⁴ Padyarac चलद्व

क्व वा पारीमेयो वत वकुलदास्रां परिमलः
कथं स्वप्नः साक्षात्कुवलयदृशं कल्पयतु ताम् ॥

राजशेखरस्वामी ॥

*S⁷m

(क

म

SI Tr. ref^d see
below

२६५

रसवदमृतं कः संदेहो मधून्यपि नान्यथा^१
मधुरमपि किं चूतस्यापि प्रसन्नरसं फलम् ।
सकृदपि पुनर्मध्यस्थः सन् रसान्तरविज्जनो
वदतु यदि हान्यत्स्वादु स्यात्प्रियादशनच्छदात् ॥

२६६

Vāmana iv 3,
22 (anon)

कुवलयवनं प्रत्याख्यातं नवं मधु निन्दितं
हसितममृतं हन्त स्वादोः परं रससंपदः^१ ।
विषमुपहितं चिन्ताव्याजान्मनस्यपि कामिना
मलसमधुरैर्लीलातन्त्रैस्तयार्धविंलोकितैः ॥

२६७

*Sml P 105a
(राजशेखरस्य)

*Sml B 130b
(, ,)

*Sml 280
(anon)

चञ्चलोलाञ्चलानि प्रतिसरणयथ्यस्तवेणीनि बाहो
र्विक्षेपादक्षिणस्य प्रचलितवलयास्फालकोलाहलानि ।

२६४ ^१ MS म

२६५ *S⁷m II 626 (कसचित्) Sb^hv 1511 (कस्यापि)
Vāmana III 2, 10 (anon) Sarasvatik ad I 83 (anon)
Hemac p 148 (anon) *S-Hārāv C 60 (anon) Kāvya^{pr}
ad VII 7 (anon) Kāvya^{pr} ad VII 7 (anon) ^१ Hemac,
Kāvya^{pr}, Kāvya^{pr} ad चमृतम् ^२ S-Hārāv. मधुनि (sic) मधून्यथो
^३ Sb^hv, Hemac ० य किः, S⁷m, Vāmana, Sarasvatik, S-Hārāv,
Kāvya^{pr}, Kāvya^{pr} ad. ० धिक् ^४ MS स, S-Hārāv द्राक्षायाश्च
प्रसन्नतर ^५ S⁷m स एवा ^६ Sb^hv ० स्थयत्स्वादु

२६६ ^१ Vāmana रसेषु निराकृतः

^२ Vāmana ० ना चतुर

^३ MS म्नि

२६७ ^१ Sml लोचने

^२ Sml क

श्वासवृद्ध्यश्चांसि द्रुतमितरकरोन्निष्प्रलोलालकानि
सस्तस्रञ्जि प्रमोदं दधति मृगदृशां कन्दुकक्रीडितानि ॥

२६८

प्रहरविरतौ मध्ये बाहूस्ततो ऽपि परेण वा
किमुत सकले याते ऽयं हि त्वमद्य समेष्यसि ।
इति दिनशतप्राप्यं देशं प्रियस्य यियासतो
हरति गमनं बालालापैः सबाष्पफलज्जलैः ॥

F, 1eff see
below

२६९

झलज्जलस्र ॥

कल्याणं परिकल्पतां पिककुले रोहन्तु वाञ्छाप्रयो
हंसानामुदयो ऽस्तु पूर्णेशशिनः स्ताङ्गद्रुमिन्दीवरे ।
इत्युद्बाष्पवधूगिरः प्रति (fol 47a) पदं संपूरयन्त्यान्तिके
कान्तः प्रस्थितिकल्पितोपकरणः सख्या भृशं वारितः ॥

२७०

शृङ्गारस्र ॥

सामान्यवाचि पदमथभिधीयमानं
मां प्राप्य जातमभिधेयविशेषनिष्ठम् ।
स्त्री काचिदित्यभिहिते हि मनो मदीयं
तामेव वामनयनां विषयीकरोति ॥

२६७ ¹ Sml °त्वेप

२६८ *Skm II 446 (अमरोः) Sbhr 1048 (झलज्जलस्रिका
वासुदेवयोः) Śp 3389 (गलज्जलवसुदेवस्र) *Sml B 61b
(गलज्जलवसुदेवस्र) Amaru, 12 Daśar ad iv 59 (अमरव्रतके)
Citram p 4 (anon) Citrakh p 5 (anon) *Sabhyāl B
B 1a (अमरकस्र) ¹ Śp, Sabhyāl य ² Daśar इय ³ Skm,
Sbhr, Amaru वा, Sabhyāl चा, Daśar has दिनकृति गते वासु
नाथ त्वमद्य समेष्यसि, Citram, Citrakh, Sabhyāl प्रिय त्वमिहैष्यसि
⁴ MS पि ⁵ Amaru, Śp, Daśar, Sabhyāl °गलज्ज

२६९ ¹ MS ते (ti)

॥ दूतीवचनप्रज्या ॥

२७१

*Sk.m II 142 लावण्येन पिधीयते ऽङ्गतनिमा संधार्यते जीवितं
त्वद्धानैः सततं कुरङ्गकदृशः किंत्वेतदास्ते नवम् ।
निःश्वासैः कुचकुम्भपीठलुठनप्रत्युन्नमान्मांसलैः
श्यामीभूतंकपोलमिन्दुरधुना यत्तन्मुखं स्पर्धते ॥

२७२

*Sk.m II 172
Sp 3488
(कस्यापि) सोड्वेगा^१ मृगलाञ्छने मुखमपि स्वं नेक्षते दर्पणे
चंस्ता कोकिलकूटिंतादपि गिरं नोन्मुद्रयत्यात्मनः ।
चित्रं^२ दुःसहंदाहदायिनि धृतद्वेषापि पुष्पायुधे
बाला^३ सा मुभग त्वयि^४ प्रतिपदं^५ प्रेमाधिकं पुष्यति ॥
शृङ्गारस्तीति ॥

२७३

For ref^६ see below
विलिम्प्येतस्मिन्मलयजरसार्देण महसा
दिशां चक्रं चन्द्रे मुकृतमयं तस्या मृगदृशः ।
दृशोर्बाष्पः पाणौ वदनमसवः कण्ठकुहरे
हृदि त्वं ह्रीः पृष्ठे वचसि च गुणा एव भवतः ॥

२७१ ^१ MS ह ^२ MS °न्सान् ^३ MS ते
२७२ ^१ Sp नीरागा ^२ MS न ^३ Skm, Sp जि ^४ MS
°त्तद्व ^५ Skm इत्य ^६ MS हा with the vowel erased
^७ MS here inserts ॐ four times ^८ Skm मुग्धा ^९ Sp °गंप्रति
^{१०} Skm मुङ्गः

२७३ *Sk.m II 146 (च(प्र)चलसिंहस्य) Sarasvatik ad v
167 (133) (anon.) *Sml B 77b (राजशेखरस्य) ^१ Sarasvatik थ
^२ MS वा

२७४

अम्भोरुहं वदनमम्बकमिन्दुकान्तः
पाथोनिधिः कुसुमचापभृतो विकारः ।
प्रादुर्बभूव सुभग त्वयि दूरसंस्थे
चण्डालचन्द्रधवलासु निशासु तस्याः ॥

*Skm II 177
(चण्डालच-
न्द्रस्य)

२७५

वक्त्रेन्दोर्न हरन्ति बाष्पपयसां धारा मनोज्ञां श्रियं
निश्वासा न कदर्थयन्ति मधुरां बिम्बाध[र]स्य द्युतिम् ।
तस्यास्त्वद्विहे वि(fol 47b)पक्कलवलीलावण्यसांवदिनी
छाया कापि कपोलयोरनुदिनं तन्व्याः परं शुष्यति ॥
धर्मकीर्तः ॥

*Skm II 141

२७६

तापो ऽम्भःप्रसृतं पचः प्रचयवान् बाष्पः^१ प्रणालोचितः
श्वासा नर्तितदीपवर्तिलतिकाः पाण्डिन्नि ममं^२ वपुः ।
किं चान्यत्कथयामि रात्रिमखिलां त्वद्वर्त्मवातायने
हस्तच्छन्निरुद्धचन्द्रमहसस्तस्याः स्थितिर्वर्तते ॥

Viddhas II 21
Sūtr 1411
A, p 68
(anon)
Citram p 103
(anon)

२७७

चन्द्रं चन्दनकर्दमेन लिखितं सा^१ मार्ष्टि दष्टाधरा
बन्ध्यं^२ निन्दति यच्च मन्मथमसौ भङ्गायहस्ताङ्गुरीः ।

Viddhas II 20
*Skm II 148
*Smt B 77b
(चन्दनस्य)

२७४ ^१ MS स्व (?)

२७५ ^१ MS क्लो

२७६ ^१ The other texts have दाहो० ०तिं ^२ MS ष्य

^३ Viddhas कम्पि, the other texts have प्रेङ्खितदीप(Citram प्र)दीप

^४ Viddhas also ०कलि; so Alamkāras and Citram ^५ MS मं

^६ Viddhas त्वन्नार्ग or तन्नार्ग, the other texts त्वन्नार्ग

२७७ ^१ Viddhas सं ^२ Skm. न्यं, Viddhas न्यं and न्य

कामः पुष्पशरः किलेति सुमनोवर्गं लुनीते च य
 तत्काम्या^१ सुभग त्वया वरतनुर्वीतूलतां लम्बिता ॥

राजशेखरस्य ॥

२७८

वपुः शारङ्गाभ्यास्तदविरलरोमाञ्चनिचयं
 त्वयि स्वभावाप्रे स्तपयति परः^२ स्वेदविसरः ।
 बलाकर्षचूर्णद्वलयजकटुत्कारनिन्दै
 विनिद्रायाः पश्चादनवरतबाष्पाश्रुनिवहाः ॥

वसुकल्पस्य ॥

२७९

नो शक्या गदितुं स्मरानलदशा यास्यास्त्वयि प्रस्थिते
 पत्नैः साश्रुसखीजनोपरचिते तल्पे लुठन्त्या मुहुः ।
 यत्प्रिप्तं कुचचन्दनेन सुतनोरद्यापि चन्द्रस्थला
 च्छासोड्डीनविशुष्कपाण्डुबिसिनीपंचं दिवि भ्राम्यति ॥

रुद्रस्य ॥

२८०

Sbhv 1382
 (कस्यापि)

प्रकटयति क्षणभङ्गं पश्यति सर्वं जगद्गतं शून्यम् ।
 आचरति स्मृतिबाह्यं जाता सा बौद्धबुद्धिरिव ॥

*Skm II 143
 (कस्यचित्)
 Sbhv 1393
 (कस्यापि)

२८१

त्वदर्थिनी चन्दनभस्मदिग्ध^१
 ललाटलेखाश्रुजलाभिषिक्ता ।

२७७ ^१ *Vaddhaś* transposes lines 2 and 3 of this verse
^२ *Vaddhaś* °क्ताम and °क्तालं
 २७८ ^१ MS here inserts a । ^२ MS च
 २७९ ^१ MS सु ^२ MS य
 २८० ^१ MS °तय for °त
 २८१ ^१ *Sbhv* गधा

मृणालचीरं दधती स्तनाभ्यां
स्मरोपदिष्टं चरति व्रतं सा ॥

२८२

ये निर्देहन्ति दशनश्रंसितावलोकैः
कूरद्विजिह्वकुटिलाः क्व विलासिनस्ते ।
(fol 48a) भीष्मोष्मभिः स्मरणमात्रविषैस्तवेय
मथ्याल मारयति कापि भुजङ्गभङ्गिः ॥

Sohn 1400
(भट्टवासुदे-
वस्य)

२८३

स्वेदापूरविलुप्तकुङ्कुमरसाश्लेषाविलप्रच्छदा
तत्प्याद्यक्तमनोभवानलशिखालीढादिवाशङ्किता ।
सा बाला बलवन्मृगाङ्गकिरणैरुत्पादितान्तर्ज्वरा
त्वत्संकल्पजडे त्वदङ्कशयने निद्रासुखं वाञ्छति ॥

२८४

धूमेनेव हते दृशौ विसृजतो बाष्पं प्रवाहक्षमं
क्वाथोत्फेनमिवाक्तचन्दनरसं स्वेदं वपुर्मुञ्चति ।
अन्तःप्रज्वलितस्य कामशिखिनो दाहार्जितैर्भस्मभिः
श्वासावेगविनिर्गतैरिव तनोः पाण्डुत्वमुन्मीलति ॥
मनोविदस्यैतौ ॥

२८१ ¹ MS य

२८२ ¹ MS ख

२८३ ¹ MS दे (di), followed by य deleted ² MS ने (ni)

२८४ ¹ MS वै ² MS स्त्रे,

२८५

अत्रैष स्वयमेव चित्रफलके कम्पस्खलल्लेखया
 संतापार्तिविनोदनाय कथमप्यालिख्य सख्या भवान् ।
 बाष्पव्याकुलमीक्षितः सरभसं चूताङ्कुरैरर्चितो
 मूर्ध्ना च प्रणतः सखीषु मदनव्याजेन चापहृतः ॥

विम्बोकस्य ॥

२८६

सा सुन्दरी तव वियोगहुताशने ऽस्मि
 न्नभ्युक्ष्य बाष्पसलिलैर्निजदेहहव्यम् ।
 जन्मान्तरे विरहदुःखविनाशकामा^१
 पुंस्कोकिलाभिहितमन्त्रपदैर्जुहोति ॥

प्रभाकरस्य ॥

२८७

सुभग सुकृतप्रायो यद्यप्यसि त्वमसावपि
 प्रियसहचरी नाधन्यानामुपैति विधेयताम् ।
 तदलमधुना निर्वन्धेन प्रसीद परस्परं
 प्रणयमधुरः सद्भावो वां च धेताम् ॥

वाङ्मूढस्य ॥

२८८

*Skm II 166
 (राजशेख-
 रस्य)

दोलालोलाः श्वसनमस्तश्चक्षुषी निर्भराभे^१
 तस्याः शुष्यतंगरसुमनःपाण्डरा (fol 48b) गण्डभिन्तिः ।

२८५ ^१ MS सु२८६ ^१ MS नां ^२ MS here inserts ॐ three times२८८ ^१ Skm also (A) दो ^२ Skm A here inserts भो^२ a correction (for भे) of the preceding दो ^३ MS तु

तद्वात्राणां किमिव हि वयं^१ ब्रूमहे दुर्बलत्वं
येषामये प्रतिपदुदिता चन्द्रलेखायतन्वी^२ ॥

२८९

तस्यास्तापभुवं^१ नृशंस कथयाम्येणीदृशस्ते कथं
पद्मिन्याः सरसं दलं विनिहितं यस्याः शमायोरसि ।
आदौ शुष्यति संकुचत्यनु ततश्चूर्णत्वमापद्यते
पश्चान्मुमुरतां दधद्दहति च श्वासावधूतं सखीम् ॥

*Sml P 68b

(कस्यापि)

*S -Hārāv C
408 (anon)

उत्पलराजस्य ॥

२९०

विषं चांद्रालोकः कुमुदवनवातो हुतवहः
क्षतक्षारो हारः^१ [स खलु पुटपाको मलयजः ।
अये किंचिद्वक्रे त्वयि सुभग सर्वे कथममी
समं जातास्तस्यामहह विपरीतप्रकृतयः ॥

*Skm II 173

(अचलसि-
हस्य)

२९१

त्वां चिन्तापरिकल्पितं सुभग सा संभाव्य रोमाञ्चिता
शून्यालिङ्ग]नसंवलङ्गुजयुगेनात्मानमालिङ्गति ।
किं चान्यद्विरहव्यथाप्रणयिनीं संप्राप्य मूर्च्छां चिरा
त्प्रयुज्जीवति कर्णमूलपठितैस्त्वन्नाममन्त्राक्षरैः ॥

*Skm II 156

(कस्यचित्)

Sp 3487

(कस्यापि)

२८८ ^१ Skm बङ्ग ^२ MS ली

२८९ ^१ Sml P, S -Hārāv °महं, see exegetical note ^२ Sml P

°मह ^३ Sml P सतापो ^४ Sml P खी, S -Hārāv खीः

२९० ^१ Skm ह ^२ Here parts of two verses are omitted,

I give the text of Skm

२९१ ^१ Sp च ^२ Sp °शम.

२९२

गाढावधःकृतबलित्वितयौ सुसंज्ञौ
 तुङ्गौ स्तनाविति तयोस्तलमागात् ।
 तस्याः स्फुटं हृदयमित्यपि न स्मरेषू
 नौ रक्षतः प्रविशन्तो विमुखो ऽथ वा त्वम् ॥

वल्लणस्य ॥

२९३

*Skm II 162

(वाचस्यतेः)

Daśar ad II

27 (anon)

*Saml 103

(anon)

मृगशिशुदृशस्तस्या[स्ता]पं कथं कथयामि ते
 दहनपतिता दृष्टा मूर्तिर्मया न हि वैधवी ।
 इति तु नियन्तं नारीरूपः स लोकदृशं^१ प्रियं^२
 स्तव शठतया^३ शिल्पोत्कर्षो विधेर्विघटिष्यते ॥

२९४

*Skm II 158

पुनरुक्तावधि वासरमेतस्याः कितव पश्य गणयन्त्याः ।
 इयमिव करजः^१ क्षीणस्त्वमिव कठोराणि पर्वाणि ॥

धरणीधरस्य

२९२ ^१ MS स ^२ MS ज

२९३ ^१ Daśar, Saml विदि ^२ MS शा ^३ Daśar, Saml
 सुधा ^४ MS स (?) ^५ Skm था

२९४ ^१ Skm A ज

॥ संभोगव्रज्या ॥

२९५

प्रौढप्रेमरसान्नितस्त्वफलकाद्विसंसिते ऽप्यंशुके
 काञ्चीदाममणिप्रभाभिर्नु चारब्धे दुकूलान्तरे ।
 कान्तेनाशु सुधाविलोकितमर्थो तन्या मुधा लज्जि .
 . . . . . ॥

२९६

[कान्ते तल्पमुपागते विगलिता नीवी स्वयं बन्धनां
 द्वासश्च^१ श्वथमेखलागुणंधृतं किञ्चिन्नितस्त्वे स्थितम् ।
 एतावत्सखि वेद्मि केवलमहो^२ तस्याङ्गसङ्गे पुनः
 को ऽसौ कांस्मि रतं च किं सखि शपे^३ स्व]^(fol 50a)
 ल्पापि मे न स्मृतिः ॥

For १ eff see below

विकटनितम्बायाः ॥

२९५ ^१ MS अं ^२ MS ति ^३ Sic MS (for शुचा^२ cf ३२६, c)^४ MS यौ

२९६ *Skm II 696 *Sbhv* 2147 (अमरकस्य) *Sml P 125a
 (अमरकस्य) *Amaru*, 101 *Sarasvatīk* ad १ 150 (anon)
Daśar ad II 17 (anon) *Rasamañjarī* 15 *Vetālap* p 49
Hemac p 94 (anon) *S-Mukt 1 92 (anon) *S-Ślokāh
 8a (anon) ^१ *Rasam*, *S-Ślokāh* तत्त्वणा ^२ *Sbhv*, *Hemac*,
Rasam, *S-Ślokāh* तद्वासः, *Daśar* वास. प्र, *Amaru*, *S-Mukt*,
Vetālap वासो वि ^३ *Sbhv* ०खं कर ^४ *Sml* P प्सि (!)
^५ *Sbhv*, *Daśar*, *Rasam*, *Sml* P, *S-Mukt* ह, *Amaru*, *Hemac*
 साप्रतमह, *Vetālap* वेद्यह रसवसात् ^६ *S-Mukt* द्वा ^७ *Sbhv*,
Amaru नु वा कथमिति, *Daśar* नु किं कथमिति, *Rasam*, *Hemac*
 तु किं कथमिति, *Vetālap* तु वा कथमिति, *S-Mukt* नु किं कथमपि,
S-Ślokāh तु°

२९७

अतिप्रौढी रात्रिर्बहलशिखदीपः प्रभवति
 प्रियः प्रेमारब्धस्मरविधिरसज्ञः परमसौ ।
 सखि स्वैरं स्वैरं सुरतमकरोद्भीडितवपु
 र्यतः पर्यङ्कोऽयं रिपुर्विव कटुत्कारमुखरः ॥

२९८

For 'eff' see
 below

धन्यासि यत्कथयसि प्रियसंगमेन^१
 नर्मस्मितं च वचनं च रसं च तस्य^२ ।
 नीवीं प्रति प्रणिहिते तु करे^३ प्रियेण
 सख्यः^४ शर्पामि यदि किञ्चिद[पि] स्मरामि ॥
 विद्यायाः ॥

२९९

जयति समरतान्तान्दोलनापाण्डुगराड
 स्थलकृतनिजवासस्वेदपूरानुजन्मा ।
 श्लथतनुभुजबन्धप्राप्तदीर्घप्रसारो
 मुखपरिमलमुग्धः कान्तयोः श्वासवातः ॥

२९७ ^१ MS प्रो ^२ MS व ^३ Read व्य. ^४ MS झौ
^५ MS °वड(or ड?)त्का
 २९८ *Shm II 697 *Sbhv* 2142 (कस्त्रापि) *Śp* 3746
 (विज्जकायाः) *Kāvyaṣr* ad iv 40 (anon) *Sāhityad* pp 41-2
 (anon). *Ak* p 166 (anon) *Kāvyaṣrad* ad iv 18 (anon).
Arjunavarman ad Amaru 101 (anon) *S-Ratnak v 188
 (anon) *S-Prabandha 55 (anon) ^१ The other texts
 have या कथ° (except *S-Prabandha* मा°) and °मेऽपि ^२ *Śp*
 गमौक्तिचाटुकशतानि रतान्तरेषु, *Sbhv*, *Kāvyaṣr*, *Sāhityad*, *Ak*,
S-Ratnak, *Kāvyaṣrad*, *S-Prabandha* विश्रब्धचाटुक° ^३ *Sbhv*
 °हितश्च करः ^४ *Sbhv* खी ^५ MS या
 २९९ ^१ MS ग्ल

३००

मनोजन्मप्रौढव्यतिकरशतायासविधिषु
प्रियः प्रायो मुग्धो भृगिति^१ कृतचेतोभवविधिः ।
सहृकारोज्जृम्भा स्मरपरवशा कान्तविमुखं
मुखं^२ मुग्धापाङ्गा^३ क्षिपति विरसप्रौढयुवती ॥

३०१

नवनवरहोलीलाभ्यासप्रपञ्चितमन्मथ
व्यतिकरकलाकलोलान्तर्निमग्नमनस्कयोः ।
अपि तरुणयोः किं स्यात्तस्यां दिवि स्पृहयालुं
मुकुलितदृशोरुद्भिद्यन्ते न चेद्विरहत्विषः ॥

३०२

तस्यापाङ्गविलोकितस्य मधुरप्रोल्लासितार्धभ्रुव
स्तस्य स्मेरशुचेः क्रमस्य च गिरां मुग्धाक्षराणां द्विया ।
भावानामपि तादृशं मृगदृशो हावानुगानामहो
नाधन्यः कुरुते प्ररूढपुलकैरातिथ्यमङ्गैर्जनः ॥
मनोविनोदस्त्री(fol 50b)तौ ॥

३०३

समाकृष्टं वासः कथमपि हठात्पश्यति मयि^१
क्रमादूरुद्धं जरठशरगौरं मृगदृशः ।
तया दृष्टिं दत्त्वा^२ महति मणिदीपे निपुण्या
निरुद्धं हस्ताभ्यां भृगिति मम^३ नेत्रोत्पलयुगम् ॥

Śp 3677

(कस्यापि)

*Sabhyaī iv
124

(कस्यापि)

३०० ^१ MS ते (ti)

^२ MS खा

^३ MS कृ

३०१ ^१ MS ल

३०३ ^१ MS पि, Śp reads तदा, so also Sabhyaī ^२ MS

लौ (corrected ^२), Sabhyaī छ(^२)त्वा ^३ Śp निज, so Sabhyaī

^४ MS चौ (corrected ^२)

३०४

अनल्पं संतापं शमयति मनोजन्मजनितं
तथा शीतं स्फीतं हिमवति निशीथे ग्लपयति ।
तदेवंको ऽप्यूष्या रमणपरिम्भोत्सवमिल
त्पुण्ड्रीनीरन्ध्रस्तनकलशजन्मा विजयते ॥

३०५

*Skm II 667
(सोनोक्त्य)

नांधन्यान्विपरीतमोहनर[स]प्रेङ्गन्नितम्बस्थली
लालङ्गूषणकिङ्किणीकलरव्यामिश्रकण्ठस्वनम् ।
संरम्भश्चयकेशबन्धविगलन्मुक्ताकलापदुतं
श्वासच्छेदतरङ्गितस्तनयुगं प्रीणाति शृङ्गारिणी ॥

सोनोक्त्य ॥

३०६

*Skm II 694
(कस्यचित्)

शीत्कारवन्ति दरमीलितलोचनानि
रोमाञ्चमुञ्चि तनुघर्मकणावलीनि ।
एणीदृशां मकरकेतुनिकेतनानि
वन्दामहे सुरतविभ्रमचेष्टितानि ॥

३०७

मुहुर्व्रीडावत्याः प्रतिहसितवत्याः प्रतिमुहु
र्मुहुर्विश्रान्ताया मुहुरभिनिविष्टव्यवसितेः ।
श्रमाम्भोभिस्तिम्यत्तिलकमलिकाघूर्णदलकं
मुखं लीलावत्या हरति विपरीतव्यतिकरे ॥

सुरभेः ॥

३०४ ¹ Or झय ² MS म्र ³

३०५ ¹ MS मा ² Skm also (A) परिवी ³ Skm also (A) °लभू
⁴ MS स ⁵ Skm also (A) भा ⁶ Skm चुट ⁷ Skm च्छा

३०६ ¹ Corrected from ति

३०७ ¹ MS ले (h)

३०८

आस्तां दूरेण विश्वेषः प्रियामालिङ्गतो मम ।
स्वेदः किं न सरिन्नाथो रोमाञ्चः किं न पर्वतः ॥

Sbh 2057
(कस्यापि,
Sp 3679 (,))

३०९

चिरारूढप्रेमप्रणयपरिहासेन हतया
तंदारब्धं तन्या न तु यदबलायाः समुचितम् ।
अनिर्व्यूढे तस्मिन् प्रकृतिसुकुमाराङ्गलतया
पुनर्लज्जालोलं मयि विनिहितं लोचनयुगम् ॥

*Skm II 675
कोकस्य)
Sbh 2129
(कस्यापि)

३१०

नखदशननिपातजर्जराङ्गा
रतिक(fol 51a)लहे परिपीडिता प्रहारैः ।
सपदि मरणमेव सा तु याया
द्यदि न पिबेदधरामृतं प्रियस्य ॥

Sbh 2126
(सोमेन्द्रस्य)

३११

मुग्धे तवास्मि दयिता दयितो^१ भव त्व
मित्युक्त्या न हि न हीति शिरो ऽवधूय ।

For *seff* see
below

३०८ ^१ MS द्वि ^२ MS ०रिना

३०९ ^१ *Skm* reads a-b

पुरारूढप्रेमप्रबलरसरागेण कृतया

समारूढ कर्तुं न हि यदबलाभावसदृशम् ।

^२ MS ०दयात्त ^३ MS वू.

३१० ^१ *Sbh* यदिह मरणमेव किं न, MS त्त for तु^२

३११ *Sbh* 2128 (शशिवर्धनस्य) *Sp* 3699 (कस्यापि) *Sml P

119a (कस्यापि) *Saml 187 (anon). *Sabhyāl iv 162 (anon)

^१ *Sp*, *Sml* P, *Saml*, *Sabhyāl* पुरुषो.

स्वस्मात्करान्ममं करे वलयं क्षिपन्त्या
वाचं विनाभ्युपगमः कथितो मृगाक्ष्या ॥

३९२

Sbhv 2120

Śp 3695

*Sml B 147b

पततु तवोरसि सततं दयिताधम्मिल्लमल्लिकाप्रंकरः ।
रतिरसंभसकचयहलुलितालकवंल्लरीगलितः ॥

बाणस्य ॥

३९३

*Skh II 676
(राजशेख-
रस्य)

आवृण्वाना भृगिति जघनं महुकूलाञ्चलेन
प्रेङ्खन्क्रीडाकुलितकवरीबन्धनव्ययपाणिः ।
अर्धोऽङ्घ्रासस्फुटनखपदालंकृताभ्यां स्तनाभ्यां
दृष्टा धार्ष्ट्यस्मृतिनतंमुखी मोहनान्ते मया सा ॥

अभिनन्दस्य ॥

३९४

हरति रतिविमर्दे लुप्तपक्षाङ्कुरत्वा
त्रकटनखपदाङ्कः किं च रोमाञ्चमुद्रः ।
हरिणशिशुदृशो ऽस्या [मुग्ध]मुग्धं हसन्याः
परिणतशरकारण्डस्निग्धपाण्डुः कपोलः ॥

वीर्यमित्रस्य ॥

३९१ ¹ Sbhv ख स्वा ² Śp, Sml P, Saml °त्रिय, Sabhyāl
°त्रियतमे ³ MS न्य corrected (P) ⁴ Sabhyāl यु
३९२ ¹ Śp नि ² Śp त ³ Sbhv ण ⁴ Insertec
by revisor of MS ⁵ Sbhv °पति
३९३ ¹ Skh टि ² MS ने ³ Skm प्रेङ्खन्क्रीडालुलि
⁴ Skm धार्ष्ट्याद्वनत°, MS दा for धा ⁵ Skm सा मया
मोहनान्ते

३१५

करकिशलयं धूत्वा धूत्वा विमार्गेति वाससी
क्षिपति सुमनोमालाशेषं प्रदीपशिखां प्रति ।
स्थगयति कौरैः^१ पत्युर्नेत्रं^२ विहस्य समाकुला
सुरतविरतौ रम्या तन्वी मुहुर्मुहुरीक्षितुम्^३ ॥

For १९५^१ ५
below

३१६

विश्रान्तिं नृपुरे याते^१ श्रूयते रसनांध्वनिः ।
प्रायः कान्ते^२ रतिंश्रान्ते कामिनी पुरुषायते ॥

Śp 369b
(कस्यापि)
*Sabhyāl 11
161 (, ,)

३१७

भावोज्जाढमुपोढकम्पंपुलकैरङ्गैः समालिङ्गितं
रागाञ्जुद्धितमभ्युपेत्य वदनं पीतं च वक्त्रामृतम् ।
जल्पन्त्यैव मुहुर्न नेति निभृतं प्रध्वस्तचारित्र्या
निःशेषेण समापितो रतंविधिर्वाचा तु नाङ्गीकृतः ॥

*Śhm 11 602
(कस्यचित्)

३१५ *Śhm 11 677 (कस्यापि) Sbh 2105 (कस्यापि) Śp
3706 (अमरकस्य) Vāmana ad १ 2, 8 (anon first pāda only)
*S-Muktār XVIII 3 (anon) *S-Mukt 1 95 (anon) *Sml B
148b (अमरकस्य) Hemac p 314 (anon) ^१ Śhm कर, Sbh ,
Śp , S-Muktār , S-Mukt , Hemac मुहुः ^२ Śhm , Sbh , Śp ,
S-Muktār , S-Mukt , Hemac च ^३ Sbh नारी पुन पतिमा-
श्रिता, Śp तन्वी पुनः, MS मुहुं, S-Muktār °चते, S-Mukt
°चिता

३१६ ^१ Śp प्रशान्ते नृपुरारावे, Sabhyāl °नृपुराभावे ^२ Śp ,
Sabhyāl मेखला ^३ Apparently corrected from न्ति ^४ Śp
कान्ते नूनं रति°, Sabhyāl omits नूनं

३१७ ^१ MS सु ^२ Śhm प्यु, MS सु ^३ MS °ल्यान्त्यै
^४ Śhm प्रसन्न ^५ MS णि ^६ MS भ

३१८

यत्पीनस्तनभारलालसलसद्वासःस्फुरद्गण्डया
तन्व^(fol 51b)ङ्ग्या रभसार्पितं सरभंसं वक्तुं मुहुः पीयते ।
तच्छ्लाघ्यं सुरतं च तत्तदमृतं तद्वस्तु तद्वह्य त
चैतोहांरि तदेव तत्किमपि तत्तत्त्वान्तरं सर्वथा ॥

३१९

न वत विधृतः काञ्चीस्थाने करः श्रथवाससि^१
प्रहितमसकृद्दीपे चक्षुर्धनस्थिरतेजसि ।
कुचकलशयोरूढः कम्पस्तया मम संनिधौ
मनसिंजरुजो भावैरुक्ता वचोभिरपहुताः ॥
अभिनन्दस्य ॥

३२०

*Skm II 699
(प्र(च B) च
लदासस्य)

हर्षाश्रुदूषितविलोचनया मयाद्य
किं तस्य तत्सुखि निरूपितमङ्गमङ्गम् ।
रोमाञ्चकञ्चुकतिरस्कृतदेहया वा
ज्ञातानि तानि परिरम्भमुखानि किं वा ॥

अचलस्य ॥

३२१

स कस्मान्मे प्रेयान् सखि कथमहं तस्य दयिता
यतो मां स्पृष्टैव स्तपयति करं स्वेदपयसा ।

३१८ ^१ MS अ or च ^२ MS ह

३१९ ^१ MS से (st) ^२ MS inserts त (after क) ^३ MS से (st)

३२० ^१ Skm ०पूरि ^२ Skm त्स ^३ MS पे (pr) ^४ MS ते (tr)

३२१ ^१ MS पृ

विलोक्याश्चेष्टादप्यवहित इवामील्य नयने
व्युदञ्चद्रोमाञ्चस्थगितवपुरालिङ्गति स माम्^१ ॥

३२२

किमपि किमपि मन्दं मन्दमासत्तियोगा
दविचलितकपोलं^२ जल्पतोश्च^३ क्रमेण ।
अशिथिलं^४परिरम्भव्यापृतैकैकदोषो
रविदितगतयामा रात्रिरेवं^५ व्यरंसीत् ॥

[*Uttara* 1 27
Daśa 15
63
*Sm B 147a
*Sabhyāl 101
7a,
*S-Prab 81
150n

भवभूते. ॥

३२३

दाक्षिण्यादभिमानतो रसवशाद्विश्रामहेतोर्मम
प्रागल्भ्याद्यदनुष्ठितं मृगदृशा शक्यं न तद्योषिताम् ।
निर्व्यूढं न यदा तया तदखि[लं खि]न्नैस्तरत्तारकैः
सत्रीडैश्च विलोकितैर्मयि पुनर्व्यस्तः समस्तो भरः ॥

*Sk 11 674
'महाकवेः'

३२१ ^१ MS मा

३२२ ^१ *Aiyar's* edition of *Uttara* reads क्ति, other editions agree with MS, *S-Prab* क्ति ^२ *Uttara*, *Daśa*, *S-Prab* र
^३ MS ल ^४ *Uttara*, *Daśa*, *Sabhyāl*, *S-Prab* जल्पतोश्च^५
^५ *Uttara* also सपुलक°, so *Daśa*, *Sabhyāl* ^६ MS ति
^७ *Uttara*, *Daśa*, *Sabhyāl*, *S-Prab* व, concerning which reading, fabled to have been suggested by Kālidāsa, see Bhandarkar's *Mālatīmādhava*, pp vi, vii

३२३ ^१ *Sk* तु ^२ *Sk* त्त ^३ MS क्व ^४ *Sk* य
^५ MS व्य ^६ *Sk* वता° ^७ MS न्य

३२४

वलितमनसोरप्यन्योन्यं समावृतभावयोः
 पुनरुपचितप्रायःप्रेम्णोः पुनस्त्वपमाणयोः ।
 इह हि निविडव्रीडानङ्गज्वरातुरचेतसो
 नैवतरुणयोः को जानीते किमद्य फलिष्यति ॥

लक्ष्मी(fol. 52 missing)[धरस्य]^a ॥

---

३२४ ¹ Sic MS. (for च ?). ² Fol. 53a begins with चीयत
 (for दीयते, end of the verse *Sbhv.* 2099) ॥ भट्टश्रीशिवस्वामिनः ॥

॥ समाप्तिनिधुवनचिह्नप्रज्या ॥

३२५

राजन्ति कान्तनखरक्षतयो^१ मृगाह्या
लाक्षारसद्रवमुचः कुचयोरुपान्ते ।
अन्तःप्रवृद्धमकरध्वजपावकस्य
शङ्के विभिन्न हृदयं निरगुः स्फुलिङ्गाः ॥

* *Slm* II 636

(कस्यापि)

राजशेखरस्य ॥

३२६

जयन्ति कान्तास्तनमण्डलेषु
विटार्पितान्यार्द्रनखक्षतानि ।
लावण्यसंभारनिधानकुम्भे
मुद्राक्षराणीव मनोभवस्य ॥

* *Slm* II 637

(कस्यचित्)

३२७

क्वचित्ताम्रुलाङ्कः क्वचिदगरुपङ्काङ्कमलिनः
क्वचिच्चूर्णोद्गारैः क्वचिदपि च सालक्तकपदः ।

For ref see
below

३२५ ^१ MS न्ति

^२ *Slm* °क्षताया (sic)

^३ MS च्या

^४ MS भे (bhi)

^५ *Slm* नि(for वि)विशु. (A) and निरगुः (B),

MS °जगुः

३२७ *Sbh* 2131 (कस्यापि) *Śp* 3700 (कस्यापि) *Sāhityad*
p 42 (anon) *Daśa* ad II 17 (anon) *Amaru*, 107

^१ *Sbh*, *Śp*, *Sāhityad*, *Daśa*, *Amaru* क्तः

^२ MS च

^३ *Sbh*, *Śp*, *Sāhityad*, *Daśa*, *Amaru* री

बलीभङ्गाभोगेष्वलकपतिताकीर्णकुसुमः
स्त्रियाः सर्वावस्थं कथयति रतं प्रच्छदपटः ॥

३२८

*Skm II 638
(कस्यचित्)

*Sabhyal I
106 (anon)

पीनतुङ्गकठिनस्तनान्तरे
कान्तदत्तमबला नखक्षतम् ।
आवृणोति विवृणोति चेक्षते
लब्धरत्नमिव दुःखितो जनः ॥

३२९

*Skm II 704
(भवभूतेः)

उषंसि गुरुसमक्षं लज्जमाना मृगाक्षी
रंतिरुतमनुकर्तुं राजकीरे प्रवृत्ते ।
तिरयति शिशुलीलानर्तनच्छद्यताल
प्रचलंवल[य]मांलास्फालकोलाहलेन ॥

३३०

प्रदोषे दम्पत्योर्निजरुजि विभिन्ने प्रणयिनो
विभिन्ने संपन्ने घनतिमिरसंकेतगहने ।
रतौत्सुक्यात्ताम्यत्तरलमनसोः पर्यवसिते
कृतार्थत्वे ऽन्योन्यं तदनु विदितौ किं नु कुरुताम् ॥

३२७ ¹ Śp, Sāhityad, Daśan, Amaru ² गैर ³ MS य
⁴ Śp ⁵ नैः की, Sāhityad, Daśan, Amaru ⁶ नैः शी ⁷ Amaru
नाना ⁸ MS भ

३२८ ¹ Skm also (B) ² गुणा ³ MS तः ⁴ MS ⁵ दृशो
⁶ Skm, Sabhyāl ⁷ वीचते ⁸ Sic MS (for दुःखितो 'poor' ?),
Skm, Sabhyāl ⁹ निर्धनो ¹⁰ In Sabhyāl c-d precede a-b

३२९ ¹ MS द्रव, द्र and उ being easily confused ² MS र्च
³ Skm also (A) ⁴ प्र ⁵ MS य, a mistaken correction (of ल ?),
due to the following omitted य ⁶ MS वा read बाह्या ⁷ ⁸

३३० ¹ MS भे (bha) ² MS स ³ MS ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

३३१

पश्यसि न^(tol 53b)खसंभूतां रेखां वरतनु पयोधरोपान्ते ।
किं^१ वाससा स्तनानां रुणत्ति हिमरुचिकृतेवाहि ॥

३३२

यद्रात्रौ रहसि व्यपेतविनयं दृष्टं^२ रसात्कामिनो
रन्योन्यं शयनीयमीहितरसव्याप्तिप्रवृत्तस्पृहम् ।
तत्सानन्दमिलदृशोः कथमपि स्मृत्वा गुरुणां पुरो
हासोद्भेदनिरोधमन्यरमिलत्तारं कथंचित्स्थितम् ॥

Sbh 2212

(अमरकव्य)

Sp 3741, 1

३३३

किं भूषणेन रचितेन हिरण्मयेन
किं रोचनादिरचितेन विशेषकेण ।
आर्द्राणि कुङ्कुमरुचीनि विलासिनीना
मङ्गेषु किं नखपदानि न मण्डनानि ॥

Sbh 2163

(भट्टकुमार-
रस्य)

३३४

दंपत्योर्निशि जल्पितं गृहशुके[ना]कर्णितं यद्वचः
प्रातस्तद्गुरुसंनिधौ निगदतस्तस्यैव तारं^३ वधूः ।

For text see
below

३३१ ^१ MS के (kim) ^२ MS °वसि

३३२ ^१ MS ये ^२ Sbh, Sp वृत्त ^३ Sbh, Sp °सावा

^४ MS तस्ये (tsthu)

३३३ ^१ MS कि

३३४ *Skm II 705 (चमरो.) Sbh 2214 (कस्यापि) Sp
3743 (कस्यापि) Amaru, 16 Kuralay ad 155 (anon)

Al p 358 (anon) *Sabhyāl IV ad fin (22a) (अमरकव्य)

*S-Mukt I 28 (anon) *S-Prab 60 (anon) ^१ All the

other texts °त्यतोर्गु ^२ S-Mukt प्रायस्त°, Skm also (A.)

तत्प्रातर्गु, which the other texts all read ^३ Skm °स्त्रीपहार,

Sbh, Sp, Kuralay, Srngānādīpikā ad Amaru, 16 °स्वातिमात्रं,

Amaru, S-Prab अलैव तारं

हाराकर्षितं पद्मरागशकलं विन्यस्य चञ्चोः पुरो^२
व्रीडार्त्ता प्रकरोति^३ दाडिमफलव्याजेन वाग्बन्धनम् ॥

३३५

*Skm II 701

(डिम्बोक्तस्य)

Amaru, 117

प्रयच्छाहारं मे यदि तव रहोवृत्तमखिलं
मया वाच्यं नोच्चैरिति गृहशुके जल्पति शनैः ।
वधूवक्त्रं व्रीडाभरनमितमन्तर्विहसितं
हरत्यर्धोन्मीलन्नलिनमनिलां वर्जितमिव ॥

३३६

*Skm II 639

(कस्यचित्)

नखक्षतं यन्नवचन्द्रसंनिभं
स्थितं कृशाङ्गि स्तनमण्डले तव ।
इदं तरीतुं त्रिबलीतरङ्गिणी^१
विंराजते पञ्चशरस्य नौरिव ॥

३३७

*Skm II 116

(कस्यचित्)

हंहो कान्त रहोगतेन भवता यत्पूर्वमावेदितं
निर्भिन्ना तनुरावयोरिति मया तज्जातमद्य स्फुटम् ।
कामिन्या स्मरवेदनाकु^(f 54a) [ल] दृशा यः केलिकाले कृतः
सोऽन्यर्थं कथमन्यथा दहति मामेष त्वदोष्ठव्रणः ॥

३३४ ^१ Skm कर्णालकृत, Sbhr, Śp, Amaru, Kuvalay, Ak, S-Mukt, Sabhyāl, S-Prab कर्णालम्बित ^२ Skm, Kuvalay, Śrngārādīpikā ad Amaru, S-Mukt चञ्चूपुटे, Sbhr, Śp, Amaru चञ्चा. पुटे, S-Prab, Sabhyāl चचोः पुटे (sc) ^३ Kuvalay, Ak, Śrngārādīpikā विदधाति

३३५ ^१ Amaru वो ^२ MS म ^३ Skm °लिना

३३६ ^१ MS रा ^२ MS णी ^३ MS द्वि (for त्रि ?)

३३७ ^१ Skm वृत्ता ^२ Skm तु(नु ?)द

३३८

अभिमुखपतयालुभिल्लाट
अमसलिलैरविधौतपत्तलेखः ।
कथयति पुरुषायितं वधूनां
मृदितहिमद्युतिदुर्मनाः कपोलः ॥

11. 17. 11 11
07

मुरारे. ॥

३३९

नखपदबलिनाभीसंधिभागेषु लक्ष्यः
क्षतिषु च दशनानामङ्गनायाः सशेषः ।
अपि रहसि कृतानां वाग्विहीनो ऽपि जातः
सुरतविलसितानां^१ वर्णको वर्णको ऽसौ ॥

5. 11. 11 11
11 21

३४०

द्रवनखपदभङ्गं गोपयस्यंशुकेन
स्थगयसि पुनरोष्ठं पाणिना दन्तदष्टम् ।
प्रतिदिशमपरस्त्रीसङ्गशंसी विसर्पे
नवंपरिमलगन्धः केन शक्यो वरीतुम् ॥

5. 11. 11 11
11 34
Sbhr 2171
Dasa: ad 11
23 11 55
(anon)
Sāhityad p 82
(anon)
At p 64
(anon)

माघस्यैतो ॥

३३८ ^१ MS ति ^२ MS ०युच ० *Anaigh* ०वधू ^४ *Anaigh*
also ०निर्मलः

३३९ ^१ MS मा ^२ MS मु, read गुहसि, though the
word is not known elsewhere ^३ MS नी

३४० ^१ All other texts न and म respectively see Exegetical
Notes at end ^२ *Sbhr*, *At* मुञ्ज ^३ MS श ^४ *Sbhr* न्वद
^५ MS स्त्रे

३४१

* १११॥ II ६१०

काश्मीरपङ्कखचितस्तनपृष्ठताम्र
पट्टावकीर्णदयितार्द्रनखाक्षराली^१ ।
एणीदृशः कुसुमचापपरेन्द्रदत्त
तारुण्यशासनमिव प्रकटीकरोति ॥

दक्षस्य ॥

३४२

अधरपद्मरागो ऽयमनर्घः सव्रणो ऽपि^१ ते ।
मुग्धे हस्तः किमर्थो ऽयमपार्थ^२ इह दीयते ॥

३४३

दरक्षावं^१ वासो लुलितकुसुमालंकृति^२ शिरः
स्रथालोकं चक्षुः सरसनखलेखाङ्कितमुरः ।
लसत्काञ्चीमन्थिस्फुरदरुणरत्नांशु जघनं
प्रियाङ्गोन्मृष्टाङ्ग्या विषा^३मिदषियङ्गा^४ वकनृणाम् ॥

वर्द्धणस्य ॥

३४४

skm II 702
मार्जारस्य)

प्रत्यूषे गुरुसंनिधौ गृहशुके तत्तद्रहोजल्पितं
प्रस्तोतुं^१ परिहासकारिणि पदैरर्धोदितैरुद्यते ।
क्रीडाशारिकया निलीय निभृतं चातुं चपा^२न्तं वधूं
प्रारब्धः सहसैव संभ्रमकरो मार्जार्गजार्जरवः ॥

३४१ ^१ Skm also °र्णा (B) ^२ Skm °खचितानां and °नी (sic)

^३ Skm °नवेन्द्र (for नरेन्द्र ?)

३४२ ^१ MS रः ^२ MS चि ^३ MS र्घः

३४३ ^१ Sic MS ^२ MS ते (ti) ^३ For suggestions as

to the reading here see Exegetical Notes ^४ MS सु

३४४ ^१ MS सु ^२ MS °चा°, Skm भया and (B) चपा

३४५

तल्पे^१ चम्पककल्पिते सखि गृहोद्याने ऽद्य ^{fol 54v} मुप्रा-
सि किं

तत्किञ्जल्कचयं न पश्यसि कुचोपान्ते विमदोरुणम् ।
आः किं छद्मविदग्धमानिनि मयि ब्रूषे पुरोभागिनि
क्रूरैरुल्लिखितास्मि तत्र कुमुमान्युच्चिन्वती कण्टकैः ॥

सोन्नोक्तम् ॥

३४६

इतः पौरस्त्यायां ककुभि विवृणोति क्रमदल
तमिस्रामर्माणं किरणकणिकामञ्जरमणिः ।
इतो निष्क्रामन्ती नवरतिगुरोः प्रोज्झति वधूः
स्वकस्तूरीपञ्चाङ्कुरमकरिकामुद्रितमुरः ॥

Anantha १९
३

३४७

प्रभाते पृच्छन्तीरनुरहसंवृत्तं सहचरी
नैवोढा न व्रीडामुकुलितमुखीयं मुखयति ।
लिखन्तीनां पञ्चाङ्कुरमनिशमस्यास्तु कुचयो
श्चमत्कारो गूढं करजपदमासां कथयति ॥

Anantha १९
७
Jayaratha ad
A, p 76
(anon)
*Saml 68
(anon)

मुरारेरेतौ ॥

३४५ ^१ MS तुल्ये

३४६ ^१ MS आ ^२ MS पु

३४७ ^१ MS सि, cf Pāṇini, v 4, 81

^२ Jayar कथ०

^३ MS ले (h)

॥ मानिनीव्रज्या ॥

३४८

Śp ३३४
(anon)
Sarasvatī ad
v 176 (anon)
*Sabhyaḥ B
4b (anon)

मानोन्नतेत्य[सहनेत्य]तिपरिडितेति
मय्येव धिक्कृतिरनेकमुखी सखीनाम् ।
आकारमात्रमसृणेन विचेष्टितेन
धूर्तस्य तस्य हि गुणानुपवर्णयन्ति ॥

लक्ष्मीधरस्य ॥

३४९

*Am II 220
(अमरो.)
Sbh 1575
*Sm B 102b

वलतु तरला धृष्टा दृष्टिः खला सखि मेखला
खलतु कुचयोरुत्कम्पान्मे विदीर्यतु कञ्चुकम् ।
तदपि न मया संभाषोऽसौ पुनर्दयितः शठः
स्फुटति हृदयं मौनेनान्तर्न मे यदि तत्क्षणात् ॥

अमरकस्य ॥

३५०

Sbh 1577
(कस्यापि)
Śp 3538
(सकुलस्य)

तदेवाजिज्ञाक्षं मुखमविषंदास्ता गिर इमाः
स एवाङ्गाक्षेपो मयि सरसमालिङ्गति तनुम् ।

*Sabhyaḥ 30a
(,,)

¹ MS न३४८ ¹ MS कु² Śp, Sabhyaḥ, Sarasvatīh दाक्षिण्य³ Sarasvatīh तु⁴ Sarasvatīh ०रज्ज३४९ ¹ Sbhv, Sm B च² Skm, Sbhv ०व्यो³ MS

here inserts शतः (dittography)

⁴ Sbhv मा३५० ¹ Sbhv, Śp, Sabhyaḥ श² Śp, Sabhyaḥ ०क्षेपो³ MS त, Sbhv, Śp, Sabhyaḥ ०स्थिति

यदुक्तं [प्रत्युक्तं] तदपटु शिरःकम्पनपरं
प्रिया मानेनाहो पुनरपि कृता मे नववधूः ॥

शम्भूकस्य ॥

३५१

यदि विनिहिता शून्या दृष्टिः किमु स्थिरकौतुका
यदि विरचितो मौने यत्नः किमु ^(101 55a) स्फुरितो ऽधरः । ^{S' 1 214}
यदि नियमितं ध्याने चक्षुः^१ कथं पुलकोद्गमः ^{अमरा}
कृतमभिनयैर्दृष्टो मानः प्रसीद विमुच्यताम् ॥ ^{S' 1 102}

अमरकस्य ॥

३५२

एकचासनसंस्थितिः^० परिहृता प्रत्युद्गमादूर्त
स्ताम्बूलारचनच्छलेन रभसाश्लेषक्रमो^१ विम्वितः ।
संलापो^२ ऽपि न मिश्रितः परिजनं व्यापारयन्यान्तिके^३
भर्तुः^४ प्रत्युपचारतश्चतुरया कोपः कृतार्थीकृतः ॥
श्रीहर्षस्य ॥

३५० ^१ *Sabhyāl* य

३५१ ^१ *Sbhv*, Amaru चेतः ^२ *Skv* also (A) दुं

३५२ *Skv II 217 (अमरोः) *Sbhu* 1583 (पुलिनस्य) *Śp*

3034 (कस्यापि) Amaru, 18 *Sāhityad* p 44 (anon) *Daśai*

ad II 18 (अमरशतके) *Sarasvatik* ad v 170 (anon) *Rasutu-*

rangmā v *ad fin* (anon) *Sml P 84b (पुलिनस्य) *Sml B

102b (Amaru) Hemac p 304 (anon) ^१ *Sarasvatik*,
Hemac ग

^२ MS तैः (th) ^३ MS दू (inserted by
revisor)

^४ *Skv*, *Sbhu*, *Sarasvatik*, Hemac, *Sāhityad*

० नयन, *Śp*, *Sml* P, Amaru, *Daśai* ० हरण ^५ All other text-

श्लेषो ऽपि स० ^६ All other texts आ ^७ MS यो ^८ *Indische*

० १ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १०० १०१ १०२ १०३ १०४ १०५ १०६ १०७ १०८ १०९ ११० १११ ११२ ११३ ११४ ११५ ११६ ११७ ११८ ११९ १२० १२१ १२२ १२३ १२४ १२५ १२६ १२७ १२८ १२९ १३० १३१ १३२ १३३ १३४ १३५ १३६ १३७ १३८ १३९ १४० १४१ १४२ १४३ १४४ १४५ १४६ १४७ १४८ १४९ १५० १५१ १५२ १५३ १५४ १५५ १५६ १५७ १५८ १५९ १६० १६१ १६२ १६३ १६४ १६५ १६६ १६७ १६८ १६९ १७० १७१ १७२ १७३ १७४ १७५ १७६ १७७ १७८ १७९ १८० १८१ १८२ १८३ १८४ १८५ १८६ १८७ १८८ १८९ १९० १९१ १९२ १९३ १९४ १९५ १९६ १९७ १९८ १९९ २०० २०१ २०२ २०३ २०४ २०५ २०६ २०७ २०८ २०९ २१० २११ २१२ २१३ २१४ २१५ २१६ २१७ २१८ २१९ २२० २२१ २२२ २२३ २२४ २२५ २२६ २२७ २२८ २२९ २३० २३१ २३२ २३३ २३४ २३५ २३६ २३७ २३८ २३९ २४० २४१ २४२ २४३ २४४ २४५ २४६ २४७ २४८ २४९ २५० २५१ २५२ २५३ २५४ २५५ २५६ २५७ २५८ २५९ २६० २६१ २६२ २६३ २६४ २६५ २६६ २६७ २६८ २६९ २७० २७१ २७२ २७३ २७४ २७५ २७६ २७७ २७८ २७९ २८० २८१ २८२ २८३ २८४ २८५ २८६ २८७ २८८ २८९ २९० २९१ २९२ २९३ २९४ २९५ २९६ २९७ २९८ २९९ ३०० ३०१ ३०२ ३०३ ३०४ ३०५ ३०६ ३०७ ३०८ ३०९ ३१० ३११ ३१२ ३१३ ३१४ ३१५ ३१६ ३१७ ३१८ ३१९ ३२० ३२१ ३२२ ३२३ ३२४ ३२५ ३२६ ३२७ ३२८ ३२९ ३३० ३३१ ३३२ ३३३ ३३४ ३३५ ३३६ ३३७ ३३८ ३३९ ३४० ३४१ ३४२ ३४३ ३४४ ३४५ ३४६ ३४७ ३४८ ३४९ ३५० ३५१ ३५२ ३५३ ३५४ ३५५ ३५६ ३५७ ३५८ ३५९ ३६० ३६१ ३६२ ३६३ ३६४ ३६५ ३६६ ३६७ ३६८ ३६९ ३७० ३७१ ३७२ ३७३ ३७४ ३७५ ३७६ ३७७ ३७८ ३७९ ३८० ३८१ ३८२ ३८३ ३८४ ३८५ ३८६ ३८७ ३८८ ३८९ ३९० ३९१ ३९२ ३९३ ३९४ ३९५ ३९६ ३९७ ३९८ ३९९ ४०० ४०१ ४०२ ४०३ ४०४ ४०५ ४०६ ४०७ ४०८ ४०९ ४१० ४११ ४१२ ४१३ ४१४ ४१५ ४१६ ४१७ ४१८ ४१९ ४२० ४२१ ४२२ ४२३ ४२४ ४२५ ४२६ ४२७ ४२८ ४२९ ४३० ४३१ ४३२ ४३३ ४३४ ४३५ ४३६ ४३७ ४३८ ४३९ ४४० ४४१ ४४२ ४४३ ४४४ ४४५ ४४६ ४४७ ४४८ ४४९ ४५० ४५१ ४५२ ४५३ ४५४ ४५५ ४५६ ४५७ ४५८ ४५९ ४६० ४६१ ४६२ ४६३ ४६४ ४६५ ४६६ ४६७ ४६८ ४६९ ४७० ४७१ ४७२ ४७३ ४७४ ४७५ ४७६ ४७७ ४७८ ४७९ ४८० ४८१ ४८२ ४८३ ४८४ ४८५ ४८६ ४८७ ४८८ ४८९ ४९० ४९१ ४९२ ४९३ ४९४ ४९५ ४९६ ४९७ ४९८ ४९९ ५०० ५०१ ५०२ ५०३ ५०४ ५०५ ५०६ ५०७ ५०८ ५०९ ५१० ५११ ५१२ ५१३ ५१४ ५१५ ५१६ ५१७ ५१८ ५१९ ५२० ५२१ ५२२ ५२३ ५२४ ५२५ ५२६ ५२७ ५२८ ५२९ ५३० ५३१ ५३२ ५३३ ५३४ ५३५ ५३६ ५३७ ५३८ ५३९ ५४० ५४१ ५४२ ५४३ ५४४ ५४५ ५४६ ५४७ ५४८ ५४९ ५५० ५५१ ५५२ ५५३ ५५४ ५५५ ५५६ ५५७ ५५८ ५५९ ५६० ५६१ ५६२ ५६३ ५६४ ५६५ ५६६ ५६७ ५६८ ५६९ ५७० ५७१ ५७२ ५७३ ५७४ ५७५ ५७६ ५७७ ५७८ ५७९ ५८० ५८१ ५८२ ५८३ ५८४ ५८५ ५८६ ५८७ ५८८ ५८९ ५९० ५९१ ५९२ ५९३ ५९४ ५९५ ५९६ ५९७ ५९८ ५९९ ६०० ६०१ ६०२ ६०३ ६०४ ६०५ ६०६ ६०७ ६०८ ६०९ ६१० ६११ ६१२ ६१३ ६१४ ६१५ ६१६ ६१७ ६१८ ६१९ ६२० ६२१ ६२२ ६२३ ६२४ ६२५ ६२६ ६२७ ६२८ ६२९ ६३० ६३१ ६३२ ६३३ ६३४ ६३५ ६३६ ६३७ ६३८ ६३९ ६४० ६४१ ६४२ ६४३ ६४४ ६४५ ६४६ ६४७ ६४८ ६४९ ६५० ६५१ ६५२ ६५३ ६५४ ६५५ ६५६ ६५७ ६५८ ६५९ ६६० ६६१ ६६२ ६६३ ६६४ ६६५ ६६६ ६६७ ६६८ ६६९ ६७० ६७१ ६७२ ६७३ ६७४ ६७५ ६७६ ६७७ ६७८ ६७९ ६८० ६८१ ६८२ ६८३ ६८४ ६८५ ६८६ ६८७ ६८८ ६८९ ६९० ६९१ ६९२ ६९३ ६९४ ६९५ ६९६ ६९७ ६९८ ६९९ ७०० ७०१ ७०२ ७०३ ७०४ ७०५ ७०६ ७०७ ७०८ ७०९ ७१० ७११ ७१२ ७१३ ७१४ ७१५ ७१६ ७१७ ७१८ ७१९ ७२० ७२१ ७२२ ७२३ ७२४ ७२५ ७२६ ७२७ ७२८ ७२९ ७३० ७३१ ७३२ ७३३ ७३४ ७३५ ७३६ ७३७ ७३८ ७३९ ७४० ७४१ ७४२ ७४३ ७४४ ७४५ ७४६ ७४७ ७४८ ७४९ ७५० ७५१ ७५२ ७५३ ७५४ ७५५ ७५६ ७५७ ७५८ ७५९ ७६० ७६१ ७६२ ७६३ ७६४ ७६५ ७६६ ७६७ ७६८ ७६९ ७७० ७७१ ७७२ ७७३ ७७४ ७७५ ७७६ ७७७ ७७८ ७७९ ७८० ७८१ ७८२ ७८३ ७८४ ७८५ ७८६ ७८७ ७८८ ७८९ ७९० ७९१ ७९२ ७९३ ७९४ ७९५ ७९६ ७९७ ७९८ ७९९ ८०० ८०१ ८०२ ८०३ ८०४ ८०५ ८०६ ८०७ ८०८ ८०९ ८१० ८११ ८१२ ८१३ ८१४ ८१५ ८१६ ८१७ ८१८ ८१९ ८२० ८२१ ८२२ ८२३ ८२४ ८२५ ८२६ ८२७ ८२८ ८२९ ८३० ८३१ ८३२ ८३३ ८३४ ८३५ ८३६ ८३७ ८३८ ८३९ ८४० ८४१ ८४२ ८४३ ८४४ ८४५ ८४६ ८४७ ८४८ ८४९ ८५० ८५१ ८५२ ८५३ ८५४ ८५५ ८५६ ८५७ ८५८ ८५९ ८६० ८६१ ८६२ ८६३ ८६४ ८६५ ८६६ ८६७ ८६८ ८६९ ८७० ८७१ ८७२ ८७३ ८७४ ८७५ ८७६ ८७७ ८७८ ८७९ ८८० ८८१ ८८२ ८८३ ८८४ ८८५ ८८६ ८८७ ८८८ ८८९ ८९० ८९१ ८९२ ८९३ ८९४ ८९५ ८९६ ८९७ ८९८ ८९९ ९०० ९०१ ९०२ ९०३ ९०४ ९०५ ९०६ ९०७ ९०८ ९०९ ९१० ९११ ९१२ ९१३ ९१४ ९१५ ९१६ ९१७ ९१८ ९१९ ९२० ९२१ ९२२ ९२३ ९२४ ९२५ ९२६ ९२७ ९२८ ९२९ ९३० ९३१ ९३२ ९३३ ९३४ ९३५ ९३६ ९३७ ९३८ ९३९ ९४० ९४१ ९४२ ९४३ ९४४ ९४५ ९४६ ९४७ ९४८ ९४९ ९५० ९५१ ९५२ ९५३ ९५४ ९५५ ९५६ ९५७ ९५८ ९५९ ९६० ९६१ ९६२ ९६३ ९६४ ९६५ ९६६ ९६७ ९६८ ९६९ ९७० ९७१ ९७२ ९७३ ९७४ ९७५ ९७६ ९७७ ९७८ ९७९ ९८० ९८१ ९८२ ९८३ ९८४ ९८५ ९८६ ९८७ ९८८ ९८९ ९९० ९९१ ९९२ ९९३ ९९४ ९९५ ९९६ ९९७ ९९८ ९९९ १०००

३५३

For 'off' see
p. 102

तद्वक्त्राभिमुखं मुखं विनिहितं^१ दृष्टिर्धृतां चान्यत'
स्तस्यालापकुतूहलाकुलतरे श्रोत्रे निरुद्धे मया ।
हस्ताभ्यां^२ च तिरस्कृतः^३ सपुलकः स्वेदोद्गमो गरडयोः
सख्यः किं करवाणि यान्ति शतधा^४ यन्तुज्जुके संधयः ॥

३५४

For 'off' see
p. 102

दूरादुत्सुकमागते विचलितं संभाषिणि स्फारितं
संश्लिष्यत्यरुणं गृहीतवंसने कोपाञ्चितंभूलतम् ।
मानिन्याश्चरणानतिव्यतिकरे बाष्पाक्षुपूर्णं क्षणा^५
चक्षुर्जातमहो प्रपञ्चचतुरं जातागसि प्रेयसि ॥

रतिपालस्य ॥

३५३ *Skm II 229 (अमरोः) *Sbhv* 1581 (कस्यापि) *Śp*
3535 (अमरकस्य) *Amaru*, 11 *Sml B 102b (*Amaru*) **S-*
Ratnak v 319 (anon) *Hemac* p 101, *Comm* (anon)
¹ Corrected from य ² All other texts विनिमित ³ All
other texts °ष्टिः कृता ⁴ *Skm*, *S-Ratnak*, *Hemac*,
Amaru पादयोस् ⁵ *Śp*, *Hemac*, *Amaru* पाणिभ्या ⁶ *Skm*
अपि वारितः, *Sbhv* विनिवारितः, *S-Ratnak* has °कृतश्च पु°
⁷ MS मौ ⁸ *Skm* सहसा ⁹ MS त corrected to य

३५४ *Skm II 249 (अमरोः) *Śp* 3539 (कस्यापि) *Amaru*, 49
*Sml P 84a (अमरकस्य) *Sml B 102b (*Amaru*) *Saml 137
(anon) *Sarasvatik* ad v (anon) *Kāvyapr* ad iv 24 (anon)
Kāvyaprad ad iv 5, vi 15 (anon) *Rasavilāsa, § 22 (anon)
Hemac p 67 (anon) *S-Prab 47 (anon) *Kāvyadarpana
34a (a only) ¹ *Śp* वेगादु°, *Sarasvatik* एष्यत्तु° ² All other
texts च, excepting *Hemac*, *Śp*, *Sml P* (which reads तरलित),
and *S-Prab* (विलुञ्चित) ³ *S-Prab* च ⁴ *Skm* °पानत,
Saml, *Rasavilāsa*, *Hemac*, and *Kāvyaprad* in iv 5 किं चाञ्चित
⁵ *Śp*, *Amaru*, *Sml P*, *Skm* (B), *Kāvyapr*, *Sarasvatik*, *Kāvyaprad*,
Rasavilāsa, *Hemac*, *S-Prab* °पूर्णेक्षण, *Saml* °पूरेक्षण

३५५

वंचोवृत्तिर्मा भूडलतु च न वा वक्तूमभि[तो]
न नाम स्याद्वाष्पापगमविषदं लोचनयुगम् ।
समाश्र्वासस्तेन प्रणतशिरसः पत्युरभव
प्रिया प्रौढक्रोधाप्यपहतवती यन्म चरणौ ॥

वोपानितस्य ॥

३५६

किं पादान्ते पंतसि विरमं स्वामिनो हि स्वतन्त्राः
कंचित्कालं क्वचिदपि रतिस्तेन कस्ते ऽपराधः ।
आगस्कारिण्यहमिह यया जीवितं त्वद्वियोगे
भर्तृप्राणाः स्त्रिय इति ननु त्वं मयैवानुनेयः ॥

*S. 11 231
भावदेव्या)
*P. 1111 377
(कस्यचित्)

वाक्कूटस्य ॥

३५७

यद्गम्यं गुरुगौरवस्य सुहृदो यस्मिन् लभन्ते ऽन्तरं
यद्वाक्षिण्यरसान्निया च स (fol 55b) हसा नर्मोपचारा-
ण्यपि ।

S. 11 1626
(कस्यापि)
S. 3761 (..)
*S. 11 B 1036
(Amu)

यल्लज्जा निरुणद्धि यत्र शपथैरुत्पाद्यते प्रत्यय
स्तत्किं प्रेम स उच्यते परिचयस्तत्रापि कोपेन किम् ॥

३५५ ¹ Corrected from न ² MS त्ति ³ MS स्वा
⁴ MS प
३५६ ¹ MS च ² Padyā लुठसि विमनाः ³ Shm
and Padyāv त the latter proceeds *स्तत्र ⁴ MS री
⁵ MS ते (ti)

३५७ ¹ MS न ² Sbhr *ज्ञयाच्च ³ Śp सहते ⁴ Sbhr
*राबदि, Śp *रानपि ⁵ Sbhr कोपो ऽस्ति, MS *वेन

३५८

For eff see
below

भूमङ्गो गुणितश्चिरं नयनयोरभ्यस्तमामीलनं
रोद्धुं शिक्षितमादरेण हसितं मौने ऽभियोगः कृतः ।
धैर्यं कर्तुमपि स्थिरीकृतमिदं चेत्ः कथंचिन्मया
बद्धो मानपरिग्रहः परिकरे^१ सिद्धिस्तु दैवे स्थिता ॥

धर्मकीर्त्तैः ॥

३५९

For eff see
below

तथाभूदस्माकं प्रथममविभिन्ना^१ तनुरियं
ततो ऽनु त्वं प्रेयानहंमपि हताशा प्रियतमा ।
इदानीं नाथस्त्वं वयमपि कलत्रं किमपरं
मयाप्तं^२ प्राणानां कुलिशकठिनानां फलमिदम् ॥

भावकदेव्याः ॥

३५८ *Skm II 228 (धर्मकीर्त्तैः and also (A) अमरोः) Sbhv
1578 (अमरकस्य) *Padyāṛ 230 (अमरोः) *Sml P 84b
(अमरकस्य) *Sml B 102b (अमरकस्य) Namī ad Rudrāta
VI 46 (anon) *S-Mukt I 93 (anon) Amaru, 97 ¹ Skm,
Sbhv, Sml P, Sml B, Amaru, Namī, S-Mukt ०भेदो
² Skm रचित ³ MS वै ⁴ MS त ⁵ All other
texts ०हे परिकरः

३५९ *Skm II 232 (अमरोः) Sbhv 1622 (कस्यापि) Śp
3558 (अमरकस्य) *Sml B 105b (Amaru) *Saml 145
(anon) Amaru, 69 Kuvalay ad 110 (anon) *S-Mukt
I 81 (anon) Hemac p 305 (anon) Padyaracanā, VIII 14
(अमरकस्य) ¹ Padyarac and Amaru (some versions) यदा,
Śp, Kuvalay, Saml, S-Mukt पुरा ² Amaru, Saml,
Padyarac ०भक्ता ³ Kuvalay, S-Mukt ०न्वय ⁴ Hemac
त्वं नाथो ⁵ Kuvalay इतानां

३६०

यदा त्वं चन्द्रो ऽभूरविकलकलापेशलवपु^१
स्तदाहं जाताद्रा^२ शंशधरमणीनां प्रतिकृतिः^३ ।
इदानीमर्कस्त्वं खरुचिसमुत्सारितरसः
किरन्ती कोपाग्नीनहमपि रवियावघटिता ॥

F. 11 ff.
r. 11

अचलसिंहस्य ॥

३६१

कोपो^१ यच्च भुकुटिरचना नियहो यच्च मौनं
यच्चान्योन्यसितमनुनयो दृष्टिपातः^२ प्रसादः ।
तस्य प्रेम्णस्तदिदमधुना वैशसं पश्य जातं
त्वं पादान्ते लुठसि^३ न हि मे मन्युमोक्षः खलायाः ॥

F. 11 ff.
m. 10

प्रदुष्यस्य ॥

३६२

शठान्यस्याः काञ्चीमणिरणितमाकर्ण्य सह[सा]
समांश्चिष्यन्नेव प्रशिथिलभु[ज]यन्थिरभवः ।

To 11 ff. 9c
below

३६० *Skh II 235 (अचलस्य) *Śp* 3564 (अचलस्य) *Sml P 88b (अचलस्य) *Sml B 107a (अचलस्य) *Sabhyāl II 38 (भावमिश्रस्य) ^१ *Śp* ०भूः शिशिरकरसपर्करुचिर, *Sabhyāl* ०भूः ०००र्कमधुर, *Sml* P ०भूर्हिमकरकलाप(sic)सलवपु ^२ *Skh* तदाद्रा जाताहं ^३ MS ग, *Śp* क्ख, so also *Sabhyāl* (क्ख)

^४ *Skh* प्रकृतिभिः

३६१ *Skh II 234 (अमरो.) *Sbh* 1630 (कस्यापि) *Śp* 3562 (वामनस्य) *Sml B 106a (वामनस्य) *Amaru*, 38 *Daśa* ad II 18 (अमरशतके) *Sarasvatik* ad १ 138 (anon) ^१ MS correction (from सी ९) ^२ MS त, *Skh* यच्च दृष्टि.

^३ *Sbh* पतसि ^४ All other texts च

३६२ *Padyār 261 (समाहर्तु.) *Daśa* ad II 6 (anon) *Sāhityad* p 34 (anon) *Amaru*, 109 *Sabhyāl IV 8 (अमरस्य)

^१ All other texts यदा MS सहसमा with १ deleted before स

^२ MS त्रै

तदेतद्वाचक्षे^१ घृतमधुमय तन्मृदु^२ वचो
विषेणाघूर्णेन्ती किमपि न सखीयं^३ गणयति ॥

हिङ्ग्रीकस्य ॥

३६३

मुग्धासि नायमपराध्यति सैवमालि
केयं रुषा पंरुषिता लिखिताप्यनेन ।
केलिखलद्वसनमु^(fol 56a)त्पुलकाङ्गभङ्ग
मुत्तुङ्गपीनकुचमालिखिता त्वमेव ॥

वीर्यमिर्वस्य ॥

३६४

*Slm II 420
(पाणिनेः)

पाणौ शोणतले^१ तनूदरि दरक्षारिं^२ कपोलस्थलं^३
विन्यस्याञ्जनदिग्धलो[च]नजलैः किं ह्यानिमानीयते ।
मुग्धे चुम्बतु नाम चञ्चलतया भृङ्गः क्वचित्कन्दली
मुन्मीलन्नवमालतीपरिमलः किं तेन विस्मर्यते ॥

३६५

कोपः सखि प्रियतमे ननु वञ्चनैव
तन्मुञ्च मानिनि रुषं क्रियतां प्रसादः ।
प्राणेश्वरश्चरणयोः पतितस्तवायं
संभाष्यतां विकसता नयनोत्पलेन ॥

३६२ ^१ *Padhyāi* °तद्वाचक्षे or च्छे, *Daśar*, *Amaru*, *Si* ... (°)
द्वाचक्षे, MS °तद्वा (°) fol °तद्वा ^२ All other texts °त्वद्वा
^३ All other texts मे

३६३ ^१ MS धं ^२ *Sic* MS (for मै°) ^३ MS य ^४ MS तु
३६४ ^१ *Slm* also (A) मे ^२ *Slm* also (B) च ^३ MS र,
Slm मा ^४ *Slm* ली ^५ MS न्या, with mark of error
against the vowel ^६ *Slm* स्ता

३६५ ^१ MS *sic* (see Exegetical Notes)

३६६

बाले नाथ विमुञ्च मानिनि रुषं रोषान्मया किं कृतं
खेदो ऽस्मासु न मे ऽपराध्यति भवान् सर्वे ऽपराधा मयि ।
तत्किं रोदिषि गद्गदेन वचंसा कस्यायतो रुद्यते
नन्वेतन्मम का तवास्मिं दयिता नास्मीत्यतो रुद्यते ॥

For 1 eff ser
below

कुमारभट्टस्य ॥

३६७

गतप्राया रात्रिः कृशतनु^१ शशी शीर्यत^२ इव
प्रदीपो^३ ऽयं निद्रावशमुपगतो घूर्णत^४ इव ।
प्रणामान्तो^५ मानस्त्यंजसि न तथापि क्रुधमहो
कुचप्रत्यासत्त्या^६ हृदयमपि ते चरिडं^७ कठिनम् ॥

For 1 eff ser
below

महोदधेः ॥

३६६ *Skh II 216 (अमरोः) Sbhr 1614 (भट्टकुमारस्य)
Śp 3554 (कुमारदासस्य) *Sml P 86b (कुमारदासस्य) *Sml B
105a (कुमारदासस्य) Amaru, 57 Sāhityad p 43 (anon)
Daśan ad II 16 (Amaru) Sarasvatik ad I 117, II 144
(anon) *S -Ślokh 13b (anon) *Sabhyāl 30a (कुमार-
दासस्य) *S -Mukt I 53 (anon) Ananta ad Rasam p 42
(anon) Hemac p 149 (anon) ^१ S -Mukt दो

^२ Sarasvatik I 117 सि ^३ Sabhyāl मन ^४ Hemac त्वे

^५ S -Ślokh भवानि

३६७ Sbhr 1612 (बाणभट्टस्य) Śp 3713 (कस्त्रापि) Buhler,
Ind Antiquary, I p 114 (Bāna) At p 54 (anon) *Sml P
120a (anon) *Sabhyāl iv (21a कस्त्रापि) Padyaracanā ix
1 (कस्त्रापि) *Padyarenī v 34 (anon). ^१ Śp, Sabhyāl,

Padyarac, Padyarenī शशिसुखि ^२ Sbhr सीदत, Buhler

शशीयत (sic) ^३ MS यो ^४ At, Sabhyāl लिं ^५ Buhler

ने, At °नः कोप° ^६ Buhler °न त्व ^७ Buhler यथा त्व;

Śp, Sabhyāl °नस्तदपि न जहासि, Padyarenī °दपि वहसि त्व

^८ MS °शत्या ^९ Buhler सुधु

३६८

गतो दूरं चन्द्रो जठरलवलीपाण्डरवपु
दिशः किञ्चित्किञ्चित्तरणिकिरणैर्लोहितरुचः ।
इदं निद्राच्छेदे रसति सरसं सारसकुलं
चकोराक्षि क्षिप्रं जहिहि जहिहि प्रेमलडितम् ॥

३६९

*Skm II 197 मया तावन्नोच्चस्वलितहतकोपान्तरितया
(विम्बोक्तस्य) न रुडो निर्गच्छन्नयमतिविलक्षः प्रियतमः ।
*Sml P 123a (कस्यापि) अयं त्वाकूतज्ञः परिणतिपरामर्शकुशलः
सखीलोकौ ऽप्यासील्लिखित इव चित्रेण किमिदम् ॥
हिम्बोक्तस्य ॥

३७०

। विदितं कृत्यालापैरलं प्रिय गम्यतां

तनु^(fol 56b) रपि न ते दोषो ऽस्माकं विधिस्तु पराङ्मुखः ।
(अमरो)
Jayaratha ad
As p 5
(anon) तव यदि तथार्हं प्रेम प्रपन्नमिमां दशं
प्रकृतिचपले^३ का नः पीडा गते हतजीविते ॥

धर्मकीर्त्तैः ॥

३७१

असङ्कतो नायं न च सखि^१ गुणैरेष रहितः
प्रियो मुक्ताहारस्तव चरणमूले निपतितः ।

३६९ ^१ MS र्ष३७० ^१ Padyāv भव्या, Jayar अर्था^२ Padyāv °भूत^३ Jayar °तरले

३७१ *Skm II 237 (कस्यचित्) Sbhv 1607 (अमरकस्य)
Śp 3552 (कस्यापि) *Sml P 86a (anon) *Saml 143
(anon) ^१ Sbhv, Śp, Sml. खलु, Saml भवति न गुणैर्वा
विरहितः

गृहाणैनं मुग्धे व्रजतु तव कण्ठप्रणयिता
मुपायो नास्त्यन्यो हृदयपरितापोपश[म]ने ॥

३७२

अनालोच्य^१ प्रेम्णः परिणतिमनादृत्य सुहृद
स्वयांकारेण^२ मानः किमिति शरले प्रेयसि^३ कृतः ।
समाकृष्टा ह्येते विरहदहनोज्झामुरंशिखाः
स्वहस्तेनाङ्गारास्तदलमधुनारण्यरुदितैः ॥

*For १ eff see
b.10v*

विकटनितम्बाद्याः ॥

३७३

मा रोदीः सखि नश्यदन्धतमसं पश्याच्चरं ज्योत्स्नया
शीतांशुः सुधया विलिम्पति सखाराज्ञो मनोजन्मनः ।
कः कोपावसरः प्रसीद रहसि स्वेदाम्भसां बिन्दवो
लुप्यन्तु स्तनपत्तभङ्गमकरीः सौधागुरुश्यामलाः ॥

३७४

मा रोदीः करपल्लवप्रणयिनी कृत्वा कपोलस्थली
मा भाङ्गीः परिखेदसाक्षिभिरिव आसैर्मुखेन्दोः श्रियम् ।

३७१ ^१ *Sbhr* निज ^२ *Sml* तव हृदय°, *Saml* तव हृदयदाहो°

३७२ *Sk II 206 (राजशेखरख) *Sbhr* 1170 (कखापि)

*Sml B 104b (वाग्भटख) *Amaru*, 80 *Padyāv 228

(अमरोः) *Saml 141 (anon) *S-Mukt I 99 (anon)

^१ *Saml* क्व ^२ *MS* या. (for या ऽ?) ^३ *Amaru* also मुग्धे,

so *S-Mukt* ^४ *Sbhr*, *Saml*, *Amaru* संप्रति ^५ *Sbhr* धृ,

S-Mukt सरलत्वे नविडि (sic) ^६ *Sbhr*, *Saml*, *Amaru* प्रलय

^७ *S-Mukt* °सित ^८ *Sbhr* °ना तस्य र°, the *MS* has या for ख

३७३ ^१ *MS* प ^२ *MS* तु or त ^३ *MS* र

मुग्धे दग्धगिरः स्खलन्ति शतशः किं कुप्यसि प्रेयसि
प्राणास्तन्वि ममासि नोचितमिदं तद्व्यर्थमुक्ताम्यसि ॥

३७५

Śp 1171
(कस्यापि)

यदेतन्नेचाम्भः पतदपि^१ समासाद्य तरुणी
कपोलव्यासङ्गं कुचकलशमस्याः कलयति ।
ततः श्रोणीविम्बं व्यवसितविलासं तदुचितं
स्वभावस्वच्छानां विपदपि सुखं नान्तरयति ॥

३७६

*Skm II 139

पक्ष्मान्तस्खलिताः कपोलफलके लोलं लुठन्तः क्षणं
धारालास्तरलोत्सलत्तनुकणाः पीनस्तनास्फालनात् ।
कस्माद्ब्रूहि तंवाद्य कण्ठ(fol 57a)विगलन्मुक्तावलीविभ्रमं
बिभ्राणा निपतन्ति बाष्पपयसां प्रस्यन्दिनो बिन्दवः ॥
राजशेखरस्य ॥

३७७

For ref^t see
below

कपोले पञ्चाली करतलनिरोधेन मृदिता^१
निपीतो निःश्वासैरयममृतहृद्यो ऽधररसः ।

३७५ ^१ MS ये (y)

^२ Śp ले

^३ MS corrected from खा

३७६ ^१ Skm च्छ

^२ MS भ

३७७ *Skm II 245 (कस्यचित्) Sbhu 1627 (कस्यापि)

Amaru, 81 Dhvanyāl ad II 17 (anon) Ak p 261 (anon)

Sarasvatik ad v 185 (anon) *S.-Mukt I 90 (anon)

^१ S.-Mukt वि(चि)हिता

^२ MS and Skm नि (for निः) see

the lexica

^३ MS corrected from *सौ

मुहुः^१ कण्ठे लग्नस्तंलयति बाष्पः स्तनतटं^२
प्रियो मन्युर्जातस्तव निरनुरोधे न तु वयम् ॥

३७८

धिग्धिक्कामयि केन दुर्मुखि कृतं किं किं न कायव्रतं
द्विचाण्यत्र दिनानि को न कुपितः को नाभवन्मा . . ।
स्मः केचिन्न^३ वयं यदेकमपरस्याप्युक्तमाकर्ण्यता
मत्युन्माथिनि चन्दने ऽपि नियतं नामामिरुत्तिष्ठति ॥
वृद्धगण्ड ॥

३७९

स्फुटतु हृदयं कामः कामं^१ करोतु तनुं तनुं
न खलु^२ चटुल[प्रे]म्णा कार्यं पुनर्दयितेन मे ।
इति सरभसं मानाटोपादुदीर्य वचस्तंया
रमणपदवी शारङ्गास्या सशङ्कितंमीक्षिता ॥

For १ eff. see
below

३७७ ^१ MS व्र ^२ *Sarasvatīh* लग्नः कण्ठे त°, *Shm* °म
स्ति(or स्त्रि)रयति MS writes लग्न twice, the म being in the
former case lost ^३ *Sarasvatīh* टी, *S-Mukt* °भर

३७८ ^१ MS ग्धि (*gdhu*) ^२ Two syllables (नवान् ?) lost
^३ MS व्र ^४ MS क

३७९ *Shm II 230 (अमरोः and (B) कस्यचित्) *Sbh* 1574
(अमरकस्य) *Amaru*, 73 *Sml P 84a (अमरकस्य) *Sml B
102a (अमरकस्य) *S-Mukt I 84 (anon) ^१ *Sbho* काम
कामः ^२ *Shm*, *S-Mukt*, *Amaru* सखि ^३ *Sbho*, *Amaru* प
^४ *Amaru*, *Sml* P °वेष्ठा, *Amaru* also °कोपाटोपा (*Śrngāra-
dīpikā*) and °मानोद्रेका (*Śatakāvālī*) ° MS स्त्र ^६ MS प
^७ *Amaru* also निरन्तर (so *Sml* P) and ससधम, the *Śrngāra-
dīpikā* agrees with our MS

३८०

For ref see
below

एकस्मिञ्छयने पराङ्मुखतया वीतोत्तरं ताम्यतो
र[न्योन्यं] हृदये^१ स्थिते ऽप्यनुनये संरक्षतो गौरवम् ।
पश्चादाकुलयोरपाङ्गवलनान्मिश्रीभवच्चक्षुषो
भेयो मानकलिः सहासरभसं व्यावृत्तकण्ठग्रहः^२ ॥

३८१

कन्दर्पकन्दलि सली . .^१ शा लुनीहि
कोपाङ्कुरं चरण . . . . तिथिः स्याम् ।
पश्य प्रसीद चरमाचलचूलचुम्बि
बिम्बं विधोर्लवलपाण्डरमस्तमेति ॥

३८२

अहो दिव्यं चक्षुर्वहसि तव सापि . . .
. . . (fol 57b) मयाङ्कं युवतिषु वपुः संक्रं . . .

३८० *Skm II 248 (अमरोः) Sbhr 2112 (anon) Śp
3715 (अमरकख) *Sml B 150a (Amaru) Sāhtyad p 81
(anon) Jayaratha ad As p 14 (anon) *S-Mukt 1 39
(anon) Hemac p 70 (anon) *S-Prab 61 (anon)
^१ MS °तस्मिन् श° ^२ Sbhr, Śp, Amaru, Hemac, Jayar,
S-Prab च, Skm, Sāhtyad °रन्योन्यस्व हृदि ^३ The other
texts have दम्बयोः शनकैर°, S-Mukt continuing पागवल्लितामि°
^४ MS हि see Introduction ^५ Amaru, Śp., S-Prab स
^६ Skm, Sāhtyad °सक्त ^७ Skm also (B), Hemac हं, Sbhr
वीतूहलः, Śp कण्ठग्रहो ऽनुष्ठितः

३८१ ^१ Aksaras lost (खट्ट and योर्न सदा? °वृथा?) ^२ MS खं
^३ MS. here inserts ८ twice (near the hole for the string)

३८२ ^१ Two doubtful aksaras, the next seven are lost
see Exegetical Notes ^२ The next five aksaras are lost
see Notes

.. नाभिज्ञानं कथमितरथा पश्यति पुरो
भवानेकस्तस्याः प्रतिकृतिमयीरेव रमणीः ॥

मनोविनोदकस्य ॥

३८३

प्रिये मौनं [मुञ्च श्रुतिरमृतधारां पि] वतु मे
दृशावुन्मील्येतां भवतु जगदि[न्दीव]रमयम् ।
प्रसीद प्रेमापि प्रशमयतु निःशेषमधृती
रभूमिः कोपानां ननु निरपराधः परिजनः ॥

*Skm II 243
(द्विम्बोक्तस्य)

द्विम्बोक्तस्य ॥

३८४

कोपस्त्व[या यं]दि कृतो मयि पङ्कजाक्षि
सो ऽस्तु प्रियस्तव किमस्ति विधेयमन्यत् ।
आश्वेषमर्पय मदर्पितपूर्व[मुच्चैः]
रुच्चैः समर्पय मदर्पितचुम्बनं च ॥

Amaru, 133
Śrngāratilaka,
23

*S Ratnak
v 324 (anon)

शतानन्दस्य ॥

३८५

सखि कलितः स्वलितो .. सौ नैव प्रणाममात्रेण ।
चिरमनुभवतु भवत्या बाहुलताबन्धनं धूर्तः ॥

गोमन्दस्य ॥

३८२ ¹ MS. here inserts एङ् एङ् (२) (near the hole for the string)

३८३ ¹ These four aksaras are partly legible in the MS

² These two aksaras are partly legible in the MS ³ MS

के: (mā) ⁴ MS मै:

३८४ ¹ Amaru, Śrngārat ह ² Amaru, Śrngārat यदि ,
S-Ratnak यदि हतो हदि. ³ Amaru, Śrngārat च ⁴ Two
aksaras lost in MS owing to homœoteleuton ⁵ MS र्छे

३८५ ¹ Sic MS, with two aksaras lost or, if the space is
insufficient, omitted Should we read °तो ऽसौ शाखो ? Cf 394b

३८६

जाते केलिकलौ कृते कमितरि व्यर्थानुनीतौ चिरा
न्माने ह्यायति मन्मथे विकसति^१ क्षीणे . धो^२ ऽनेहसि ।
मायास्वापमुपेत्य तन्निपुण्या निद्रान्धमाचेष्टितं
मानसानिरभून्न येन च न चायासीद्रहःखण्डनम् ॥

३८७

कथंचिन्नैदाघे दिवस इव कोपे विगलिते
प्रसन्नौ . . यां तदनु च निशायामिव शनैः ।
स्मितज्योत्स्नारम्भक्षपितविरहध्वान्तनिवहो
मुखेन्दुर्मानिन्याः स्फुरति कृतपुण्यस्य सुरते^३ ॥

३८८

Sbhv 1180

(अमरक-
स्य^१)

Sp 3542

(कस्यापि)

मानव्याधिनिपीडिताहमधुना शक्नोमि तस्यान्तिकं^१
[नो ग] (fol 58a) ननु न सखीजनो ऽस्ति चतुरो यो मां
बलान्नेष्यति ।
मानी सो ऽपि जनो न लाघवंभयादभ्येति मातः^२ स्वयं
कालो याति चलं च जीवितमिति क्षुण्णं मनश्चिन्तया^३ ॥

३८९

Sbhv 1183

(बुद्धकस्य)

*Smt B 1036

(वर्धकस्य)

यावन्नो सखि गोचरं नयनयोरायाति ता[व]द्भूतं
गत्वा ब्रुहि यथाद्य^१ ते दयितया मानः समालम्बितः ।

३८६^१ MS ते (th)^२ वो^२ क्लृप्तो to be read^३^३ MS त्य३८७^१ Sic^२ or त्तो^२

The next two aksaras are lost read

जाताया or प्राप्ताया^२^२ MS मे३८८^१ Aksara partly lost^२ MS °टार^३ MS चः^४ MS °तपा३८९^१ MS बु

दृष्टे धूर्तविचेष्टिते तु दयिते तस्मिन्नवश्यं मम
स्वेदाब्धःप्रतिरोधिनिर्भरतरंस्मेरं मुखं जायते ॥

३९०

दुष्टा मुष्टिभिराहता हृदि नखैराचो^१टिता पार्श्वयो
राकृष्टा कवरीषु गाढमधरे सीत्कुर्वती खण्डिता ।
त्वक्तृत्वं त्वदगोचरे ऽपि हि कृतं सर्वं मयैवाधुना
मामाज्ञापय किं करोमि शरले भूयः सपत्न्यास्तव ॥

३९१

सुतनु जहिहि मौनं^१ पश्य पादानतं मां
न खलु तव^२ कदाचिक्कोप एवंविधो ऽभूत् ।
इति^३ निगदति^४ नाथे तिर्यगामीलिताक्षी
नयनजलमनल्पं मुक्तमुक्तं न किञ्चित् ॥

For १ eff see
below

३९२

चेतस्यङ्कुरितं विकारिणि दृशोर्द्वन्द्वे द्विपक्षायितं
प्रायः पल्लवितं वचःस्वपरताप्रत्यायमानादिष^१ ।

३८९ ^१ MS अ ^२ *Sbhu* °नो.

३९० ^१ *Sic* MS (for चो^२) ^२ MS स

३९१ *Skh II 250 (अमरोः) *Sbhu* 1600 (कस्यापि) *Śp*
3577 (कस्यापि) *Sml P 89a (अमरकक्ष) *Sml B 108b
(Amaru) *Saml 151 (anon) Amaru, 39 *Sāhityad* p 98
(anon) *S-Ratnak (only a) v 12 (anon) With b of
Bharata's *Nāṭyaśāstra* xv 67a ^१ *Skh*, *Sāhityad*, *Sml* B

कोप; *S-Ratnak* जहिहि तदणि कोप, *Sbhu*, *Śp*, *Sml* P मान
^२ *Śp* तव न खलु ^३ MS ते (ti) ^४ *Sml* P °दित

३९२ ^१ MS व ^२ *Skh* वचस्पचितं प्रौढं क

तत्तत्कोपविचेष्टिते कुसुमितं पादानते तु प्रिये
मानिन्याः [फलितं] न मानतरुणा पर्यन्तबन्धयार्थितम् ॥
राजशेखरस्य ॥

३९३

*SkM II 236
(मनोक्तस्य)

कियन्मात्रं गोचस्खलितमपराधश्चरणयो
श्चिरं लोठत्येष यहवति^१ न मानाद्विरमसि ।
रुषं [मुञ्चामुञ्च प्रियमनुगृहाणा] यतिहितं
शृणु त्वं यद्भूमः प्रियसखि नखं मा कुरु नदी^२ ॥

३९४

दैवादयं यदि जनो विदितो ऽपराधी
दासोचितैः परिभवैरयमेव शास्यः ।
एषा^३ कपोलफलके ऽ . . . . .

. . . . . (fol 58b) बाष्पजलप्रणालैः^४ ॥

३९५

कृत्वागः स च नागतो ऽपि किमपि व्यक्तं मनो मन्यते
तत्क्वासे कमुपैमि जङ्गमवने को मामिहाश्वासयेत् ।
इत्युक्त्वाश्रुगलन्मुखी विटसखी ध्वस्ता विस . . .
. . . . . रसि कृतात्यन्तं प्रिया रोदिता^५ ॥

वङ्गस्य ॥

३९२ ^१ *SkM* नु ^२ MS पि

३९३ ^१ *SkM* ०ङ्गं च ^२ *SkM* लोचले (A.) and लोठले (B)

^३ *SkM* प्रहरति ^४ The MS retains traces of these four aksaras

^५ *SkM* न माने क्व मति; correct MS to मुखं मा . ? Of 394 c-d

३९४ ^१ This aksara is partly defaced in the MS ^२ MS पु

ज. ^३ Regarding the sense of the lost aksaras see Exegetical Notes

३ ३९५ ^१ MS सु ^२ The missing syllables may have

^४ MS n something like विस]वादिता । शोकोच्चतसखीगयो[रसि

३८९ MS (for ०ति or even ऽरादत (see Lexx) ?)

धुक्स्

३९६

कपोलं पक्ष्मभ्यः कलयति कपोलात्कुचंतटं
कुचान्मध्यं मध्यान्नावमुदितनाभीसरसिजम् ।
न जानीमः [किं नु क्वं सुकृतमनेन व्यवसि]तं
यदस्याः प्रत्यङ्गं नयनजलबिन्दुर्विहरति ॥

*Sk. II 140

(नरसिंहस्य)

३९७

विकिर नयने मन्दच्छायं भवत्वसितोत्पलं
वितर दयिते हासज्योत्स्नां निमीलतु पङ्कजम् ।
वद सुवदने लज्जामूका भवन्तु शिख[शिडन]:^१
परपरिभवो मानस्थानैर्न मानिनि सद्यते ॥

३९८

अयं धूर्तो मायाविनयमधुरादस्य चरिता^१
त्सखि^२ प्रत्येषि त्वं प्रकृतिसरले पश्यसि न किम् ।
कपोले यल्लाक्षारसबहलभागप्रणयिणी
मिमां धत्ते मुद्रामनतिचिरवृत्तान्तपिशुनाम् ॥

*Sk. II 117

(सोहोक्त्य)

३९९

अप्राप्तकेलिसुखयोरतिमानरुद्ध
संधानयो रहसि^१ जातरुषोरकस्मात् ।

३९६ ^१ Skm करप्राणात्स्न (A) and कपोलात्स्न (B) ^२ Skm
स्नानान्नाभि नाभेर्धनजघनमेत्य प्रतिमुञ्जः ^३ The MS retains traces
of these three aksaras, Skm क्व सुकृतमनेन (A) and क्व नुदनेन (B)

^४ MS वि.

३९७ ^१ So to be read ? or शिखाबलाः ?

३९८ ^१ Skm वा (?) ^२ Skm वचसः ^३ MS खे (khi)

^४ MS छे ^५ MS च्या ^६ Skm रा ^७ MS. त

३९९ ^१ MS से (se)

यूनोर्मिथो ऽभिलषन्तोः प्रथमानुनीतिं
भावाः प्रसादपिशुनाः क्षपयन्ति निद्राम् ॥
सोन्नोक्खितौः ॥

४००

*Sm II 205
(कस्यचित्)

अवसि न कृतास्ते तावन्तः^१ सखीवचनक्रमा
श्चरणपतितो ऽङ्गुष्ठायेणाप्ययं न हतो^२ जनः ।
कठिनहृदये मिथ्यामौनव्रतव्यसना^३ दयं
परिजनपरित्यागोपायो न^४ मानपरिग्रहः ॥

४०१

*Sm II 221

न मन्दो वक्त्रेन्दुः श्रयति न ललाटं कुटिलता^१
न नेत्राब्जं रज्यत्यनुषजति न^२ भूरपि भिदाम् ।
इदं तु प्रेयस्या^(fol 59a) प्रथयति रुषो ऽन्तर्विकसिताः^३
शते ऽपि प्रश्नानां यदभिंदुरमुद्रो ऽधरपुटः ॥
वैवधन्यस्य ॥

४०२

*Sp 3536
(कस्यापि)

तत्तद्वदत्यपि यथावसरं^१ हसत्य
प्यालिङ्गने ऽपि न निषेधति चुम्बने ऽपि ।
किन्तु प्रसादनभयादतिनिहुतेन
कौपेन को ऽपि निहितो ऽद्य रसावतारः ॥

महाव्रतस्य ॥

३९९ ^१ MS पूरो ^२ MS वि
४०० ^१ MS न्नः ^२ MS भो read निहतो^२ ^३ MS repeats
the न ^४ Skm सौ ^५ MS वा ^६ Skm व
४०१ ^१ Skm equally well ता ^२ Skm also (A) च
^३ Skm also (B) त ^४ Skm also (A) स ^५ MS °नित
^६ Skm °लसितं ^७ MS भे (bhu)
४०२ ^१ MS र ^२ Sp पि ^३ Corrected from कौ
^४ Sp वि

४०३

आश्लेषेण पयोधरप्रणयिनीं प्रत्यादिशन्त्या दृशं
दृष्ट्वाचाधरबद्धतृष्णामधरं निर्भर्त्सयन्त्या मुखम् ।
ऊर्वार्गाढनिपीडनेन जघने पाणिं च रुन्धानया
पत्युः प्रेमं न खण्डितं निपुण्या मानो ऽपि नैवोज्झितः॥

४०४

दीर्घोच्छ्वासविकम्पिताकुलशिखा यत्र प्रदीपाः कुले
दृष्टिर्यत्र च दीर्घजागरगुरुः कोपे मदीये तव ।
विस्रम्भैकरसप्रसादमधुरा यत्र प्रवृत्ताः कथा
स्तान्यन्यानि दिनानि मुञ्च चरणौ सैवाहमन्यो भवान् ॥

४०५

परीरम्भारम्भः स्पृशति परमिच्छां न तु भुजौ
भजन्ते विज्ञानं न तु गिरमनूरोधविधयः ।
मनस्विन्याः स्वैरं प्रसरति निशासीमसमये
मनः प्रत्यावृत्तं कमितरि कथंचिन्न तु वपुः ॥
चक्रपाणेः ॥

४०६

^१अद्योद्यानगृहाङ्गणे सखि मया स्वप्नेन लाक्षारूपाः
प्रोत्क्षिप्तो ऽयमशोकदोहदविधौ पादः कणचूपुरः ।
तावत्किं कथयामि केलिपटुना निर्गत्य कुञ्जोदरा
दज्ञातोपनतेन तेन सहसा मूर्ध्नि संभावितः ॥

मधुकूटस्थ ॥

४०३ ^१ MS णु ^२ MS ना ^३ MS न

४०४ ^१ MS च्छा

४०५ ^१ MS मे (m) ^२ MS मः

४०६ ^१ Of the verse अद्योद्याने in the *Karnasundarī* I 36,
plainly based upon this

४०७

*Skm II 201

(अमरोः)

Sbhu 1115

(कस्यापि)

सखि स सुभगो मन्दस्नेहो मयीति न मे व्यथा
विधिपरिणतं यस्मात्सर्वो जनः सुखमश्नुते ।
मम तु हृदये संतापोऽयं प्रिये विमुखेऽपि यत्
कथमपि हतव्रीडं चेतो न याति विरागिताम् ॥

४०८

For 1 eff see
below

भूमे (fol 59b) दे रचितेऽपि दृष्टिरधिकं सोत्कण्ठमुद्धीक्षते
रुद्धायांमपि वाचि सस्मितमिदं दग्धाननं जायते ।
कार्कश्यं गमितेऽपि चेतसि तनू रोमाञ्चमालम्बते
दृष्टे निर्वहणं भविष्यति कथं मानस्यं तस्मिञ्जने ॥

४०९

Vāmana ad III
2, 14 (anon)
Kāvyapr ad
I 42 (anon)
Kāvyapr ad ad
I 20 (anon)

प्रेयांन सोऽयमपांकृतः सशपथं पादानतः कान्तया
द्विचाराण्येव पदानि वासभवनाद्यावन्न यात्यात्मना^३ ।
तावत्प्रत्युत्पाणिंसंपुटलसन्नीवी^५ निबन्धं धृतो
धावित्वेव कृतप्रणामकमहो प्रेम्णो विचित्रा गतिः ॥

४०७ ^१ Sbhu मे ^२ Skm, Sbhu विरचि ^३ Skm मनसः,
Sbhu सततं ^४ MS यो ^५ Skm, Sbhu जने ^६ Skm क्षण
^७ MS ड ^८ MS तौ ^९ Sbhu ग

४०८ *Skm II 227 (अमरोः) Sbhu 1580 (भदन्तारोग्यस्य)
*Sml P 85a (भदन्तारोग्यस्य) *Sml B 103a (भदन्तारोग्यस्य)
Śp 3540 (भदन्तवर्मण) Amaru, 28 *S-Mukt I 44 (anon)
*S-Ratnak I 318 (anon) Sāhityad p 81 (anon) ^१ Śp,
Amaru, Sml, S-Ratnak, S-Mukt भङ्गे ^२ Skm also (A) क्ष
^३ S-Ratnak सद्धार्या ^४ MS स्वि ^५ S-Mukt, S-Ratnak मु
^६ MS ख ^७ MS न ^८ Amaru also नामाख ^९ S-Ratnak क्षणे,
MS न् ज

४०९ ^१ MS प्रिमा ^२ MS वा ^३ Kāvyapr, Kāvyaprad,
Vāmana लुब्धना ^४ MS त्या ^५ MS न्

४१०

गते प्रेमाबन्धे हृदयं बहुमाने विंगलिते
निवृत्ते सङ्गावे जन इव जने'गच्छति पुरः ।
तदुत्प्रे[क्ष्योत्प्रे]क्ष्यं प्रियसखि गतांस्तांश्च दिवसा
न जाने को हेतुः स्फुटति शतधा यच्च हृदयम् ॥

For eff see
below

४११

सुतनु नितम्बस्तव पृथुरक्षणोरपि नियतमर्जुनो महिमा ।
मध्यः सबलिरिदानीं मान्याता कुचतटः क्रियताम् ॥

४१२

दामोदरस्य ॥

दृष्टे लोचनवन्मनाङ्गकुलितं चाये गते'वक्त्रव
न्मग्नभूतं बहिरास्थितं पुलकवत्संस्पर्शमातन्वति ।
नीवीबन्धवदागतं शिथिलतामाभाष[मा]णे ततो
मानेनार्पसृतं ह्रियेव सुदृशः पादंस्पृशि प्रेयसि ॥

For eff see
below

४१० *Skm II 893 (अमरो.) *Sbh* 1141 (विज्जकायाः)
Śp 3545 (अमरकस्य) *Amaru*, 43 *S-Muktā* XIV 7 (anon)
S-Mukt x 14 (anon) ¹ *Skm*, *Śp*, *Amaru*, *Subhās*,
S-Mukt प्रणय ² *Sbh* पि ³ *Subhās*, *S-Mukt* धवे
⁴ *Sbh* तथा चैवोत्प्रेक्ष्य, ⁵ MS °तास्ते च दिवसा ⁶ *Skm*,
Sbh, *Śp*, *Amaru*, *Subhās*, *S-Mukt* दत्त ⁷ MS यं न

४१२ *Skm II 246 (कस्यचित्) *Śp* 3581 (कस्यापि) *Saras-*
vatik ad v 138 and 185 (anon) *Sml P 89a (कस्यापि)
*Sml B 109a (अमरकस्य) *Sabhyāl 30a (*Samasyā* by
Bhīmasena) *Hemac* p 86 (anon) ¹ *Sarasvatik* also
(185) °वर्त्तनामु ² All other texts पार्श्वस्थिते, *Hemac* with

चक्रवत् ³ *Skm*, *Śp*, *Sarasvatik*, *Sml P*, *Sabhyāl*, *Hemac*
सि ⁴ *Sarasvatik* also (185) °तत्स्पर्श, elsewhere स्पर्श समा°

⁵ *Skm*, *Śp* °ता स, *Sml P* reads सवीक्ष्यमाणे ⁶ MS here
inserts त, *Śp* reads क्षण, *Sml P* क्षणात् ⁷ MS य

⁸ *Sarasvatik* ग ⁹ *Sarasvatik* also (185) °तनोरङ्घ्रि

॥ विरहिणीव्रज्या ॥

४१३

तापस्तत्क्षणात्माहितासु बिसिनीध्वङ्गारकारायते
 बाष्पः पाण्डुकपोलयोरुपरि वैपुल्यात्कंपूरायते ।
 किं चास्या मलयदुग्धमद्रवभरैर्लिम्पामि यावत्कारं
 तावच्छ्वाससमीरणव्यतिकरैरुडूलिरासीत्करः ॥

अच्युतस्य ॥

४१४

*Skm II ११२
 (विद्यायाः)

देवेन प्रथमं जितो ऽसि^१ शशभृल्लेखाभृतानन्तरं
 बुद्धेनोद्धतबुद्धिना स्मर ततः कान्तेन पान्थेन मे ।
 त्यक्त्वा तान्वत हंसि मामतिकृशां बा^(fol 60a)लामनाथां
 स्त्रियं
 धिक्त्वां धिक्त्वां पौरुषं^२ धिगुदयं धिक्कार्मुकं धिक्छरान् ॥
 श्रीराज्यपालस्य ॥

४१५

*Skm II ११६
 (अमरोः)

कर्णे यन्न कृतं सखीजनवचो यन्नाहता बन्धुवा
 क्यत्पां दे निपतन्नपि प्रियतमः कर्णोत्पलेना^१[हतः ।
 ते]नेन्दुर्देहनायते मलयजालेपः स्फुलिङ्गायते
 रात्रिः कल्पशतायते बिसलताहारो ऽपि भारायते ॥

^१ MS हे (hi)

४१३ ^१ MS च

४१४ ^१ Skm also (A) पि

^२ MS कु

^३ MS ष

^४ These three aksaras partly lost in MS

४१५ ^१ MS पयो

^२ MS लो

^३ Skm also (A) हा

४१६

आहारे विरतिः समस्तविषययामे निवृत्तिः परा
नासाये नयनं यदेतदपरं यच्चैकतानं^१ मनः ।
मौनं चेदमिदं च शून्यमखिलं^२ यद्विश्वमाभाति ते
तद्भूयाः सखि योगिनी किमसि भो किं वा वियोगिन्यसि॥

For १२९ see
below

४१७

वत्से नैते पयो[दां]: सुरपतिकरिणो नो वकाः कर्णशङ्काः^१ ^{At pp 39-40 (anon)}
सौदामिन्यो ऽपि नैताः कनकमयमिदं भूषणं कुम्भपीठे^२ ^{*S-Hārāv C 348 (anon)}
नैतत्त्रोयं नभस्तः^३ पतति मदजलं श्वासवातावधूतं
तत्किं मुग्धे वृथा^४ त्वं मलिनयसि मुखं प्रावृडित्यश्रुपातैः॥

४१८

नाकानोकहसंभवैः सखि सुधाच्योतल्लवैः पल्लवैः
पल्यङ्गं क्षणमात्रमांस्तृणु [. . .] पधानीकुरु ।

४१६ *Skh II 122 (राजशेखरस्य) Sbhv 3485 (anon) Śp
3423 (राजशेखरस्य) *Sml P 60b (राजशेखरस्य) *Sml B
66a (राजशेखरस्य) *Saml 89 (anon) *Padyāv 237 (कस्यचित्)
Sāhityad p 112 (anon) Sāhityak ad iv 19 (anon)
Sarasvatīh ad iv 42 (anon) *S-Hārāv C 347 (राजशेखरस्य)
^१ Sbhv, Śp, S-Hārāv य ^२ Sāhityad, Sāhityak, S-Hārāv त;
Sml P यदेयद् ^३ Śp, S-Hārāv °निष्ठं, Sml P °द्वैकिंश्च (?).
^४ Sāhityad °धुना ^५ Sml P °भाषसे ^६ Skh च, Sml P
ब्रूयास्व ^७ MS ग

४१७ ^१ At, S-Hārāv बाले ^२ MS ने ^३ Aksara
nearly lost ^४ MS °स(श^२)खा., At °पूरा: ^५ At वारणाना;
S-Hārāv मण्डनं कु° ^६ S-Hārāv विकीर्ण ^७ At वारिधारा
^८ S-Hārāv सुधा
४१८ ^१ MS गात्र(अ^२) सा(शा^२) ^२ Four aksaras omitted.

नो चेत्तेहरसावसेकविकसज्ज्वालावलीदारुणो
दारुणीव न मे विरंस्यति दहन्नङ्गान्यनङ्गानलः ॥

चक्रस्य ॥

४१९

असौ गतः सौगत एव यस्मा
त्कुर्यान्निरालम्बनतां ममैव ।
सखि प्रियस्ते क्षणिकः किमन्य
न्निरात्मकः शून्यतमः स वन्द्यः ॥

श्रीभोज्यदेवस्य ॥

४२०

पूर्णं कपोलतलमश्रुजलैर्यदस्या
यद्भूसरं वदनपङ्कजमायताक्ष्याः ।
अर्धावेदग्धगलदङ्गरसावसिक्त
मां (fol 60b) द्रेन्धनं तदिव भस्मकणानुयातम ॥

४२१

अयं धारावाहस्तडिदियमियं दग्धकरका
स चायं निर्घोषः स च रववशो भेकनिचयः ।
इतीव प्रत्यङ्गप्रथितमदनाग्निं कृशतनु
धेनश्चांसोत्क्षेपैर्ज्वलयति मु[हुं]मृत्युवशिनी^३ ॥

४१८ ^१ MS वे^२ MS ह^३ MS व४१९ ^१ *Sic* MS, as in 462४२० ^१ MS चा^२ MS षि^३ In the MS this aksara

has lost its vowel

^४ MS द्रे४२१ ^१ MS स्वा^२ This aksara is partly lost^३ MS

०सि(शि?)नी

४२२

प्रस्त्रिणं पीनस्तनजघनसङ्गादुभयत
स्तनोर्मध्यस्यान्तः परिमलनमप्राप्य हरितम् ।
इदं व्यस्तन्यासं श्वथभुजलतांक्षेपवलनैः
कृशाङ्ग्याः संतापं वदति विसिनीपञ्चशयनम् ॥

*For १ ff
below*

४२३

मनो रागस्तीव्रं व्यथयति विसर्पन्विरतं
प्रमाथी निर्धूमं^१ ज्वलति विधुतः पावक इव ।
हिनस्ति प्रत्यङ्गं ज्वर इव गरीयानितं^२ इतो
न मां चातुं तातः^३ प्रभवति न चास्त्रा न भवती ॥

*Mālatīm
Kāvyapī
viii 2(an
Kāvyapī a
viii 2(an
Hemac p
(anon)*

४२४

एतस्या विरहज्वरः करतलस्पर्शैः परीक्ष्यो न यः^१
स्निग्धेनापि जनेन दाहंभयतः प्रस्थपचः पाथसाम् ।

*For १ ff se
below*

४२२ *Ratnāvalī*, II 38 *Śp* 3401 (श्रीहर्षस्व) *Sml B
64b (श्रीहर्षस्व) *Kāvyapī ad* v III 11 (anon) *Dhanyāl ad*
I 17 (anon) *Kuvalay ad* 66 (anon) *Kāvyapī ad ad* v III
11 (anon) *Aucityar ad* 11 (श्रीहर्षस्व) *S-Hārār C 369
(रत्नावलीतः) *S-Mukt III 88 (anon) *Padyarac* v 8
(कालिदासस्व) ^१ *Ratn*, *Kāvyapī*, *Kuvalay*, *Padyarac* वि
^२ *S-Mukt*, *Padyarac* °न्वस्त ^३ *Dhanyāl*, *Kuvalay* प्रशिथिल-
भुजा ^४ *Ratn*, *Kuvalay* नलि ^५ MS य

४२३ ^१ Other texts विषमिव विसर्पन्त्व° ^२ *Mālatīm* also मो ,
so *Kāvyapī ad* ^३ MS तः ^४ *Hemac* तातस्त्रातु

४२४ *Bālām* v 11 *Skm II 163 (योगेश्वरस्व) *Sml P
59b *Sml B 65a *Aucityar ad* 14 *S-Hārār C 359
^१ *Skm* एतस्त्रा (B °स्त्राः) स्वरस, so *Bālām* and *Aucityar* (with
°स्त्राः, as in *Skm B*) ^२ *Skm* ऽव नः ^३ *Sml P*, *S-Hārār*
स्निग्धेनापि सखीजनेन ^४ *Bālām* लोषप्रद.

निःशक्तीकृतचन्दनौषधिविधावस्मिंश्चमंकारिणो
लाजस्फोटममी स्फुटन्ति मणयो विश्वे ऽपि हारस्रजाम् ॥

४२५

Viddhas II 14
*Skm II 123
*Sabhyāl III
24

यत्ताडीदलपाकपाण्डु वदनं यन्नेत्रयोर्दुर्दिनं^१
गरुडः पाणिनिषेवणाच्च यदयं संक्रान्तपञ्चाङ्गलिः^२।
गौरी क्रुध्यतु वर्तते यदि न ते तत्कोऽपि चित्ते युवा
धिग्धिक्त्वां सहपांशुखेलनसखीलोके^३ ऽपि यन्निहूवः ॥

राजशेखरस्यैतौ ॥

४२६

*Skm II 297
(राजशेखरस्य)
*Sml B 102a
(")

केयूरीकृतकङ्कणावलिस्सौ कर्णान्तिकोत्तंसित
व्यालोलालकपर्शतिः पथि पुरो बद्धाञ्जलिः पृच्छति ।
यावत्किंचिदुदन्तमात्मकमितुस्तां वत्स एवेत्यथ
व्रीडावक्रितकण्ठनालमबला कैः कैर्न^४ भिन्ना रसैः ॥

४२७

Viddhas III
23

*Skm II 507

(राजशेखरस्य)

प्रियवि (fol 61a) रहमहोष्मामर्मरांमङ्गलेखा
मपि हतकहिमांशो मा स्पृश क्रीडयापि ।

४२४ ^१ *Skm* निर्बीजी, *Bālar*, *Aucityar* निर्बीर्यी, *S-Hārāv*
नि.शेषी ^२ MS नो ^३ *Skm* ०धौ तस्मिञ्च च (B ट), *Bālar*,
Sml P, *Aucityar*, *S-Hārāv* तस्मिन्नाड ^४ *Sml P*, *S-Hārāv* जः

४२५ ^१ *Viddhas*, *Sabhyāl* यद्दुर्दिनं नेत्रयोः ^२ *Viddhas*,
Sabhyāl ०र्यत्रेङ्गोचितकेलिपङ्कजदलश्चासाः प्रसरन्ति च ^३ MS प
^४ *Viddhas* also खलु ^५ *Skm* ०वर्गे

४२६ ^१ *Skm* कर्णावतंसीक. ^२ MS इ, so also *Skm* (A)
^३ MS इ ^४ MS तुः ता ^५ MS च ^६ MS त्रै

४२७ ^१ *Skm* ०ष्माद्युर्मुरा and ०ष्माद्युर्मुरा, *Viddhas* ०ष्माद्युर्मुरा
(and ०र्मरा)

इह हि तव लुठन्तः प्रोषपीडां भजन्ते
दरजठरमृणालीकाण्डमुग्धा मयूखाः ॥

४२८

यद्वैर्बल्यं वपुषि महती स[र्वतश्चास्पृ^१]हा य
न्नासालक्ष्यं^२ यदपि नयनं मौन[मे^३]कान्ततो यत् ।
एकाधीनं कथयति मनस्तावदेषा दशा ते
को ऽसावेकः कथ[य^४] सुमुखि ब्रह्म वा वल्लभो वा ॥
लक्ष्मीधरस्य ॥

*S'm II 125

४२९

निकामं क्षाम[ाङ्गी सर^१]सकदलीगर्भसुभगा
कलाशेषा मूर्तिः शशिन इव नेत्रोत्सवकरी ।
अवस्थामापन्ना मदनदहनोद्वाहंविधुरा
मियं नः कल्याणी रमयति मतिं क[म्पयति च^२] ॥
भवभूते. ॥

Mālatim II 3
Sarasvatik ad
rv 62 (anon)
Ak p 324
(anon)

४३०

निद्रे भद्रमवस्थितासि कुशलं संवेदने किं तव
क्षेमं ते सखि निर्वृते^१ ननु समं कान्तेन यूयं गताः ।
किं चान्यत्रियसंगमे ऽद्य^२ चलितो गच्छन्विपद्गतसलो
मूर्खाविस्मृतवेदनापरिजनो दृष्टो ऽस्मदीयो न वा ॥
चैरविन्दस्य ॥

*S'm II 298

४२७ ^१ S'm प्रोषभार ^२ Viddhas also अरठ, see 66d and
note 8 to 500 ^३ S'm, corrected from मुग्धकाण्डा

४२८ ^१ Four aksaras lost ^२ S'm च ^३ Aksara omitted
^४ S'm (A) स

४२९ ^१ Aksaras wholly or partly lost ^२ Mālatim also म
^३ Mālatim, Ak, Sarasvatik अनः

४३० ^१ MS तव कि ^२ MS ते ^३ S'm न ^४ Aksara वि
partly lost in MS ^५ S'm ति ^६ MS आ

४३१

मध्येसद्य समुन्नता तदनु च द्वारान्तरालं गता
 निर्याताथ कथंचिदङ्गणमपि [प्रे]यांस्तु नालोकिताः ।
 हंहो वायस राजहंस शुक हे हे शारिके कथ्यतां
 का वार्त्तेति मृगीदृशो विजयते बाष्पान्तरायं वचः ॥

चित्राङ्गस्य ॥

४३२

दरदलितहरिद्रायन्थिगौ[रे शरीरे]^१
 स्फुरति विरहजन्मा को ऽप्ययं पाण्डुभावः ।
 बलवति सति यस्मिन् सार्धमावर्त्य हेम्ना
 रजतमिव मृगाक्ष्याः कल्पितान्यङ्गकानि ॥

राजशेखरस्य ॥

४३३

प्रिये प्रयाते हृदयं प्रयातं
 निं (fol 61b) . . . चेतनया सहैव ।
 निर्लज्ज हे जीवित न श्रुतं किं
 महाजनो येन गतः स पन्था ॥

धर्मकीर्त्ते. ॥

४३१ ^१ MS या, the aksara प्रे is lost४३२ ^१ *Viddhaś* also गख, so Hemac, *Kkbh*
 aksaras lost in MS^२ Four४३३ ^१ MS ने (n)
 vowel of चे are lost^२ In the MS three aksaras and the

४३४

बाष्पश्चक्षुषि नाञ्जनं करतले वक्त्रं न लीलाञ्जं
गण्डे पाण्डरिमा न पञ्चमकरी श्वा[सा] मुखे न स्मितम् ।
इत्थं यस्य वियोगयोगविधुरं मुग्धे तवेदं वपु
नो जाने कतमः स पुष्पधनुषा नीतः प्रसादश्रियम् ॥

भ्रमरदेवस्य ॥

४३५

कस्मादिदं नयनमस्तमिताञ्जनश्चि
विश्रान्तपञ्चरचनौ च कुतः कपोलौ ।
शृङ्गारवारिरूहकाननराजहंसि
कस्मात्कृशासिं विरसासि मलीमसासि ॥

विष्णुहरेः ॥

४३६

अरतिरियमुपैति मां न निद्रा
गण[यति त]स्य गुणान्मनो न^३ दोषान् ।
विगलति 'रजनी न संगमाशा'
व्रजति तनुस्तनुतां न चानुरागः ॥

प्रवरसेनस्य ॥

For 1 eff see
below

४३४ ^१ MS यन्न ^२ Aksara lost in MS ^३ MS र्जा

४३५ ^१ Two aksaras partly lost (वि doubtful) ^२ MS °यन्न

^३ MS नि

४३६ *Skm II 185 Sbhr 1113 (कस्मापि) Śp 3427

(बिल्हणस्य) *Padyāv 213 (कङ्कस्य) *S-Ratnak v 216

(anon) ^१ MS नि ^२ Skm also गमयति (A); Sbhr

प्रययति, MS has lost three aksaras ^३ Sbhr मनो गुणाञ्ज

^४ Skm, Sbhr, Padyāv, S-Ratnak विरमति ^५ MS सा

४३७

असावहं लोहमयी स यस्याः
 क्रूरः सखि प्रस्तर . . ^१कान्तः ।
 आकर्षकद्रावकचुम्बकेषु
 नैको ऽप्यसौ भ्रामक इत्यवेहि ॥

शब्दार्णवस्य ॥

४३८

^१Sk. m. xi 277 नावस्था वपुषो^१ ममेयमवधेरुक्तस्य नातिक्रमो
 नोपालम्भपदानि वा[प्यकरुणे तच्चा]भिधेयानि ते ।
 प्रष्टव्यः शिवमालि केवलमसौ कच्चिद्भवज्जोचरे
 नायातं मलयानिलैर्मुकुलितं कच्चिन्न चूतैरिति ॥

वाङ्मूढस्य ॥

४३९

स्वप्ने ऽपि प्रियसंगमव्य . . . ^१ते न निद्रागम
 श्वित्रेणालिखितुं तमिच्छति यदि^२ स्वेदः सपत्नीजनः ।
 मुग्धेयं कुरुते ऽथ तद्गुणकथां मन्युर्गिरामर्गलः
 प्रायः पुण्यदिनानुभाववलनादाशंसितं सि . . ^३॥

(fol 62a) . . . ॥

४४०

व्योमश्रीहृदयैकमौक्तिकलते मातर्वलाकावलि
 ब्रूयास्तं जनमादरः खलु महान् प्राणेषु कार्यस्त्वया ।

४३७ ^१ Two aksaras lost (एव ?)४३८ ^१ MS चो ^२ Skm also (B) र, six aksaras are here lost४३९ ^१ Four lost aksaras (सनिनी शे ?) ^२ MS दे (di)^३ नि ? The next two aksaras are lost Read सिध्यति ?

एतां^१ ह्यानिमुपागतां स्रजमिव त्यक्त्वा तनुं दुर्वहा
मेषांहं स . . . . . तीव्रां वियोगव्यथाम् ॥

४४१

आदृष्टिप्रसरात्त्रियस्य पदवीमुद्धीक्ष्य निर्विस्मया
विश्रान्तेषु पथिष्वंहःपरिणतौ ध्वान्ते समुत्सर्पति^१ ।
दंत्वैकं सशुचा^२ गृहं प्रति पदं पा[न्यस्त्रिय]ास्मिन् क्षणे
मा^३ भूदागत इत्यमन्दवलितोद्धीवं पुनर्वीक्षितम् ॥

*For १ eff 'u'
halott*

सिद्धोक्तम् ॥

४४२

श्वासास्तारद्वितालकाः करतले मुग्धा कपोलस्थली
नेचे बाष्पतरङ्गिणी परि[ण^१]तः कण्ठे कलः पञ्चमः ।
अङ्गेषु प्रथमप्रवृद्धफलिनी^२ लावण्यसंवादिनी
पाण्डिस्त्रा विरहोचितेन गमिता कान्तिः^३ कथागोचरम् ॥

**Skm II 126
(शब्दो(धो)
कस्य)*

राजशेखरस्य ॥

४४० ^१ MS ता ^२ MS घां ^३ Eight aksaras lost in MS
The sense might be given by स भवान् सहिष्यति कथ The
remains of the first aksara do not, however, suggest भ

४४१ *Skm II 290 Sbhr 1056 (अमरकस्य) Amaru, 76
Daśar ad II 25 (अमरकस्य) *S-Mukt x 4 (anon) *S-
Hārāv C 356 ^१ Amaru also ०रं प्रि ^२ Sbhr, S-Mukt
०च्छिन्ने, Amaru has both readings ^३ MS स्व. ^४ Amaru
also ०शीलति ^५ S-Hārāv छ ^६ MS ०मुधा, Skm
यात्वेव स्तनिवेशन प्रतिपद्यं The bracketed syllables have been
lost. ^७ MS, S-Mukt ना ^८ Sbhr, Amaru, Daśar,
S-Mukt, S-Hārāv ०तयी

४४२ ^१ Aksara lost ^२ MS ले (h) ^३ Skm also ०फलिनी
^४ MS सम्पा ^५ MS त्ति ^६ Skm कथाशेषता, MS ०नैरव

४४३

स्मितज्यो[त्स्ना] दानादुपकुरु चकोरप्रणयिनी^१
 विधेहि भूलीलां स्मरतु धनुषः पञ्चविशिखः ।
 अयि स्तोकोन्निद्रैर्नयनकुमुदेर्मोदय दिशो
 विशेषास्ति मुग्धे दधतु कृतिनां चेतसि पदम् ॥

अपराजितरचितस्य ॥

४४४

Skm II 242

(अभिनन्द-
स्य)Sarasvatik ad
IV 73 (anon)

किमिति^१ कवरी यादृ[क्तादृ]गृहशौ किमकज्जले^२
 मृगमदमसीपत्तन्यासः^३ स किं न कपोलयोः^४ ।
 अयमयम (fol 62b) यं किं च क्लाम्यत्यसंस्मरणेन ते
 शशिमुखि^५ सखीहस्तन्यस्तो विलासपरिच्छदः ॥

४४५

*Skm II 293

(कस्यचित्)

वारं वारमलीक एव हि भवान् किं व्याहृतैर्गम्यता
 मित्युद्यम्य सुमन्दबाहुलतिकामुत्थापयन्त्या रुषा ।
 संक्रान्तैर्व[ल]यैरलंकृतगलो युष्मद्वियोगोचितां
 तन्वङ्ग्याः^१ प्रकटीकरोति तनुतां द्रङ्गे भ्रमन्वायसः ॥

४४३ ^१ Aksara lost^२ Here something has been erased^३ MS गी^४ Here something has been erased^५ MS here

inserts च

४४४ ^१ MS here inserts ॐ five times^२ Skm गृह The

bracketed aksaras are omitted in MS

^३ Skm किमनङ्गने,

MS लै corrected to ले

^४ MS च (१) च^५ MS ०स्यासः^६ Sarasvatik न खलु लिखिताः पत्रावच्छः किमयं^७ MS शे (६)^८ Sarasvatik प्रियसखि

४४५ ^१ Skm व्र, MS ह Concerning confusion between उद्यम
 and उद्यम see Bohtlingk & Roth s.v. यम् + उद् 10

^२ The damaged aksara looks more like ले than ल Perhaps some
 accidental stroke was added ^३ MS ऊयः ^४ Skm ०ताम

४४६

पक्ष्माययथिताश्रुबिन्दुविशैर्मुक्ताफलस्पर्धिभिः
कुर्वन्त्या हरहासहारि हृदये हारावलीभूषणम् ।
बाले बालमृणाल[नाल^१] वलयालंकारकान्ते करे
विन्यस्याननमायताक्षि सुकृती^२ को ऽयं त्वया स्मर्यते^३ ॥

Śp 3414

(कस्यापि)

Daśan ad iv

15 (anon)

*Sami 86

(anon)

*S-Ratnak v
285 (anon)

४४७

दहति विरहेष्वङ्गानी[र्था^१ करोति^२] समागमे
हरति हृदयं दृष्टः[स्पृष्टः^३] करोत्यवशां तनुम् ।
क्षणमपि सुखं यस्मिन् प्राप्ते गते च न लभ्यते
किमपरमतश्चित्रं यन्मे तथापि स वल्लभः ॥

*Skm ii 200

(चमरुकस्य)

४४८

को^१ ऽसौ धन्यः [कथय सुभगे] कस्य गङ्गासरयो^२
स्तोयास्फालव्यतिकरखलंकारि कङ्कालमास्ते ।
यं ध्यायन्त्याः सुमुखि लिखितं कज्जलक्लेदभाञ्जि
व्यालुम्पन्ति स्तनकलशयोः पत्र[म^३]श्रू[ण्यजस्रम्] ॥

*Skm ii 137

(कस्यचित्)

४४९

.^१ शेषेण च्छुरितंकरया कुङ्कुमेनादधत्या
शोणच्छायां भवनविसिनीहंसके कौतुकिन्या ।

४४६^१ Śp, Daśan, Sami, S-Ratnak ० निक्क^२ Aksaras
omitted^३ MS ति^४ S-Ratnak चिच्छते

४४७^१ Skm also unmetrically (B) ० हे ऽ वा^२ Aksaras
lost^३ Aksaras omitted

४४८^१ MS. कौ^२ Skm. ० सरखत्तो^३, MS ० ज्यो^४ Skm
also चम (A) ^५ MS रे (r) and म. ^६ Skm also स ^७ Skm. निच

^१ Aksara omitted; the other bracketed aksaras lost.

४४९^१ One syllable (किं^२ प्राक्^३) lost. ^४ MS. च्छरति.

कोकभ्रान्तिक्षणविरहिणी यन्मयाकारि हंसी
तस्यैतन्मे . .^१ (fol 63a) मुपनतं नाथ यत्ते वियोगः ॥

४५०

श्वासोक्तम्पतरङ्गिणि स्तनतटे धौताञ्जनश्यामलाः
कीर्यन्ते कणशः कृशाङ्गि किममी बाष्पाभसां विन्दवः ।
किं चाकुञ्चितकणरोधकुटिलाः श्रोत्रांमृतस्यन्दिनो
हंकाराः कल्पञ्चमप्रणयिनस्तुट्यन्ति निर्यान्ति च ॥

Śp 343b

(पुष्टिकस्य)

*Subhāṣita-
sameya

xxxiii 6

(anon)

*S -Ratnak ,
217 and 289

(anon)

*S -Hārāv
C 353

(पुष्टिकस्य)

४५१

इदानीं तीव्राभिर्देहन इव भाभिः^१ परिगंतो
ममांश्चर्य सूर्यः किमु सखि रजन्यामुदयते^२ ।
अयं मुग्धे चन्द्रः^३ किमिति मयि तापं^४ प्रकटय^५
त्यनाथानां बाले किमिह विंपरीतं न भवति ॥

४५२

मा मुञ्चाग्रिमुचः करान् हिमकरं प्राणाः क्षणं स्थीयतां
निद्रे मुद्रय लोचने रजनि हे दीर्घातिदीर्घा भव ।
स्वप्नासादितसंगमे प्रियतमे सानन्दमालिङ्गिते
स्वच्छन्दो भवतां भविष्यति पुनः कष्टो विचेष्टारसः ॥

४४९ ^१ Two aksaras, no doubt फल, are here lost Regarding
the sense see Exegetical Notes

४५० ^१ MS ता ^२ MS य

४५१ ^१ Subhās ति ^२ Śp , S -Ratnak , S -Hārāv वृ

^३ S -Hārāv हा ^४ Śp , S -Sameya , S -Hārāv ति ^५ Subhās

सोमः ^६ MS प ^७ Subhās वितनुते ^८ MS here inserts ॐ

४५२ ^१ MS क ^२ MS हि

४५३

दिशतु सखि सुखं ते पञ्चबाणः स साक्षा
दनयनपथवर्ती यस्त्वयालेखि नाथः ।
तरलितकरंशाखामञ्जरीकः शरीरे
धनुषि च मकरे च स्वस्थरेखानिवेशः ॥

४५४

कस्मान्हायसि मालतीव मृदितेत्यालीजने पृच्छति
व्यक्तं नोदितमार्त्तयापि विरहे शालीनया बालया ।
अक्षणोर्बाष्पचयं निगृह्य कथमप्यालोकितः के[वलं
किं]चिक्तुमलकोटिभिन्नशिखरश्चूतद्रुमः प्राङ्गणे ॥

*Slm II 127
(बाहूटस्य or
बाहूटस्य)

बाहूटस्य ॥

४५५

उच्छूनारुणमश्रुनिर्गमवशाच्चक्षुर्गतं मन्थरं
सोष्मश्वासकदर्शिताधररुचिर्यस्तालका भू (fol 63b) . .
आपाण्डुः करपल्लवे च निभृतं शेते कपोलस्थली
मुग्धे कस्य तपःफलं परिणतं यस्मै तवेयं दशा ॥

यशोवर्मणः ॥

४५३ ¹ Corrected from रु ² MS च ³ The aksaras
रे, खा, and वे are partly lost

४५४ ¹ MS °तञ्जा ² *Slm* बाष्पभर ³ Three aksaras lost

⁴ Corrected from खि

४५५ ¹ MS °चुर्मन्वा ² Two aksaras lost, neither °कुटी
nor लता seems appropriate, and °खली recurs in c ³ MS डु

⁴ Corrected from ता

४५६

केन प्राप्तो भुवनविजयः कः कृती कः कलावान्
 केनाभ्याजं स्मरचरणयोर्भक्तिरापादिता च ।
 यं ध्यायन्ती सुतनु बहलज्वालकन्दर्पवह्नि
 प्रोद्यद्गन्धस्रग्धरचरितं पाणिदमानं दधासि ॥

४५७

दग्धव्येयं नवकमलिनीपल्लवोत्सङ्गशय्या
 तन्नाङ्गारप्रकरविकिरैः किं धृतैस्तालवृत्तैः ।
 तत्रैवास्तां दहति नयने चन्द्रवच्चन्द्रनाम्नः
 सख्यास्ते ऽयं वन इव शिखी विप्रतीयोग आधिः ॥
 अभिनन्दय ॥

४५८

सौधादुद्विजते त्य[ज^१]त्युपवनं द्वेष्टि प्रभामैन्दवी^१
 द्वाराक्षस्यति चित्रकेलिसदसो वेशं^२ विषं मन्यते ।
 आस्ते केवलमञ्जिनीकिसलयप्रस्तारि^३शय्यातले
 संकल्पोपनतत्वंदाकृतिरसायत्नेन चित्तेन सा ॥

For १ eff see
 below

४५६ ^१ MS न्नी^२ MS ०परि^३ MS ता४५७ ^१ MS ले (h)^२ MS क^३ MS तै^४ MS

०खस्तोखम्

^५ Four aksaras partly lost, the last by no means clearly आ

४५८ *Viddhaś* III 2 *Bālar* v 8 *Skh II 171 *Saras-*
ratik ad v 169 (anon) *Sabhyāl B 4a (anon) Hemac
 p 182, Comm (anon) ^१ MS omits ज and reads वी at end
^२ MS झ, Hemac ०नञ्जति ^३ *Viddhaś*, *Bālar* ष ^४ *Viddhaś*,
Bālar, *Sarasvatik*, Hemac, *Sabhyāl* र ^५ *Sabhyāl* ०मत्त

४५९

अन्तस्तारं तरलिततलाः स्तोकमुत्पीडभाजः
पक्ष्मायेषु यथितपृषतः कीर्णधाराः क्रमेण ।
चित्तातङ्कं निजगरिमतंः सम्यगासूचयन्तो
निर्यान्यस्याः कुवलयदृशो बाष्पवारां प्रवाहाः ॥

Vidha III
24

४६०

मुक्त्वा नङ्गः कुसुमविशिखान् पञ्च कुण्ठीकृताया
न्मन्ये मुग्धां प्रहरति हठात्पक्षिणा वारुणेन ।
वारां पूरः कथमपरंथा स्फारनेवप्रणाली
वक्त्रोद्धान्तंस्त्रिबलिविपिने शारिणीसाम्यमेति ॥

Vidha III
25

*Slm II 138

राजशेखरस्वामी ॥

४६१

उन्मील्यासि स (fol 64a) खीर्नं पश्यसि न चाप्युक्ता ददा
स्युत्तरं
नो वेत्सीदृशमत्र नेदृशमिमां शून्यामवस्थां गता ।
तल्पादृश्यकरङ्कपञ्जरमिदं जीवेन लिप्तं मना
भ्रुञ्चन्ती किमु कर्तुमिच्छसि कुरु प्रेमान्यदिशागते[†] ॥

वसन्तस्य ॥

४५९ ¹ *Vidha* ० लतर ² *Vidha* also कर्ण ³ MS ड.

४६० ¹ MS शा ² *Slm* चूर्णी ³ MS ना ⁴ MS यू

⁵ *Slm* ० मित ⁶ MS नै (corrected ?) ⁷ *Slm* also क्री

⁸ *Slm* ह ⁹ *Vidha*, *Slm* सार

४६१ ¹ MS here erases ते ² *Sic* or ० ने ? Read ० देश गति. ?

४६२

*Skm II 24 किं वातेन विलङ्घिता न न महाभूतादिता किं न न
भ्रान्ता किं न न संनिपातलहरीप्रच्छादिता किं न न ।
तत्किं रोदिति मुह्यति श्वसिति किं स्मेरं च धत्ते मुखं
दृष्टः किं कथयाम्यकारणरिपुः श्रीभोज्यदेवो ऽनया ॥

द्वित्तर्पस्य ॥

४६३

*Skm II 121
(अमरसिंहस्य)

कुचौ^१ धत्तः कम्पं निपतति कपोलः करतले
निकामं निश्वासः सरलमलकं ताराडवयति ।
दृशः सामर्थ्यानि स्थगयति मुहुर्बाष्पसलिलं
प्रपञ्चो ऽयं किञ्चित्तव सखि हृदिस्थं कथयति ॥

नरसिंहस्य ॥

४६४

त्यजसि न शयनीयं नेक्षसे स्वामवस्यां
विषदयसि न केशानाकुलयन्थिबन्धान् ।
किमपि सखि कुरु त्वं देहयात्रानुरूपं
शतमिह विरहिण्यो नेदृशं कापि दृष्टम् ॥

४६२ ^१ MS न altered from च ^२ Skm आ ^३ Skm नु
^४ MS दि ^५ Skm मुह्यति रोदिति श्वसिति च ^६ Skm also
(A) °मथ ^७ Sic MS, cf 419 ^८ MS च
४६३ ^१ MS चो ^२ MS त्त ^३ Sic MS (त्ति) and Skm ,
see critical note 2 to 377 ^४ Skm also क ^५ Sic MS (for क ^२)
४६४ ^१ MS °हरि

॥ विरहिव्रज्या ॥

४६५

गमनमलसं शून्या दृष्टिः श[रीरं]मसौष्टवं
श्वसितमधिकं [किं]त्वेतत्स्यात्किमन्यदतो ऽथ वा ।
भ्रमंति भुवने कन्दर्पाज्ञा विकारि च यौवनं
ललितमधुरास्ते ते भावाः क्षिपन्ति च धीरताम् ॥

For १८९१ १२
below

४६६

वारं वारं तिरयति^१ दृशोरुद्गमं बाष्पपूर
स्तत्संकल्पोपहितजडिम स्त[म्भं]मभ्येति गात्रम् ।
सद्यः स्विद्यन्नयमविरतोत्कम्पलोलाङ्गुलीकः
पाणिर्लेखाविधिषु नितरां वर्तते किं करोमि ॥

Mālatīm १
Sar asī atī
II 157 (anon
At p 58
(anon)
*Rasavilāsa
§ 16 (anon

४६७

उन्मी (fol 64b) लन्मुकुलकरालकुन्दकोष^१
प्रश्नोतङ्गनमकरन्दगन्धगर्भः^२ ।
तामीषत्प्रचलविलोचनां नताङ्गी
मालिङ्गन् पवन मम स्पृशाङ्गमङ्गम् ॥

Mālatīm १

४६५ *Mālatīm* १ 16 *Daśan ad* II 47 (*Mālatīm*) *Sāhityad*
p 167 (*Mālatīm*) *Sml P 64b (भवभूतेः) *Sml B 70b
(भवभूतेः) ^१ Two aksaras lost ^२ Aksara omitted
^३ *Sāhityad* द्वे, *Mālatīm* also न्वे, *Sml* P द्वे ^४ *Sml* P
० न्वचा ^० *Sml* P भव

४६६ ^१ These eight aksaras are partly lost in the MS
^२ At सुधावुद्गतो, so *Rasavilāsa* ^३ Aksara omitted ^४ MS या
४६७ ^१ *Mālatīm* श ^२ *Mālatīm* ० न्वचः ^३ MS ० गीषधे
^४ *Mālatīm* also ० क्षन्ति

४६८

For 1st &
beLst

दलति हृदयं गाढोद्वेगं द्विधा न तु भिद्यते
वहति विकलः कायो मोहं न मुञ्चति चेतनाम् ।
ज्वलयति तनून्मन्दोहः करोति न भस्मसा
प्रहरति विधिर्मर्मच्छेदी न कृन्तति जीवितम् ॥

४६९

*Nm iv 217
(केशदत्त)

नादत्ते हरिताङ्गुरान् क्वचिदपि स्थिर्यं न यद्वाहसे
यत्पर्याकुललोचनो ऽसि करुणं कूजन्दिशः पश्यसि ।
दैवेनान्तरितप्रियो ऽसि हरिणं त्वं चापि किं यच्चिरं
प्रत्यदि प्रतिकन्दरं प्रतिनदि प्रत्यूषं भ्राम्य[सि] ॥

४७०

Balar v 51

कस्मांघतैः सुरभिरभितः सत्वरं ताडनीयो
गाढावेडं मलयमरुतः शृङ्खलादाम दत्त ।
कारागारे क्षिपत तरसा पञ्चमं रागराजं
चन्द्रं चूर्णिकुरुतं च शिलापट्टके पिष्टपेषम् ॥

- ४६८ *Mālatīm* ix 11 *Uttaranāmac* III 31 *Sml P 67b
*Sml B 75b *Sāhityad* p 159 (*Mālatīm*) *Sarasvatīh ad*
v 169 (anon) *Padyāu 321 (भूपतेः, margin भवभूतेः)
*S-Hārū C 458 ¹MS च ²*Uttara* गो, *S-Hārū* गं,
Sml P ०त्कण्ड ³*Uttara* (one ed) शोकाद्वेगाद्विधा तु न,
Padyāv कामः काम द्विधा न तु, *S-Hārū* also has तु न
⁴*Mālatīm* also भव्य ⁵*Padyāu* मूर्खा ⁶MS here inserts
च, *Sarasvatīh* has ज्वलति च ⁷*Sml* P स
४६९ ¹MS र्य ²MS कूजत्रटि ³*Sk* बामो ऽसि यत्प्रत्यह
⁴*Sk* ०कानन ⁵MS भा ⁶*Sk* धाव ⁷*Aksara* lost
४७० ¹For ०ज्ञा in sense of ०शा ²MS सा ³*Bālar* म्या
²MS डा ³*Bālar* ०क्रान्त ⁴MS द्र ⁵MS व्र
⁶MS सं, *Bālar* ०विम्ब

४७१

ह्रिया संसक्ताङ्गं तदनु मदनाज्ञाप्रशिथिलं
सनाथं माञ्जिष्टप्रसरकृशरेखैर्नखपदैः ।
घनोरुप्राग्भारं निधिमुखमिवामुद्रितमहो
कदा नु द्रक्ष्यामो विगलितदुकूलं मृगदृशः ॥

चिंतीशस्व ॥

४७२

एते चूतमहीरुहो ऽप्यविरलैर्धूमायिताः षट्पदै
रेते ऽपि ज्वलिताः स्फुटक्तिसलयोज्जेदैरशोकद्रुमाः ।
एते किंशुकशाखिनो ऽपि मलिनैरङ्गारिताः कुञ्जलैः
कष्टं विश्रमयामि कुत्र नयने सर्वत्र वामो विधिः ॥

*Skm II 494

वाङ्मूढस्व ॥

४७३

सव्याधेः^१ कृशता क्षतस्य रुधिरं दृष्टस्य लालास्रवः^२
सर्वं नैतदि[हास्ति तत्कथमयं पान्थस्तपस्वी मृतः ।
आ ज्ञातं मधुलम्पटैर्मधुकैरारब्धकोलाहले
नूनं साहसिकेन चूतमुकुले दृष्टिः समारोपिता ॥

For १ eff ४९
below

४७१ ^१ MS ची

४७२ ^१ Skm प्र

४७३ *Skm II 430 (राजशेखरस्व) Śp 3822 (रामिलसोमि-

लयोः) *Sml B 113b (रामिलसोमिलयोः) *Sabhyāl 27b
(रामिलसोमिलयो) *S-Sameaya, xx 4 (anon) ^१ MS ची.

^२ Skm also ०अवः, Śp ०स्रुतिः, Subhās ०स्रुतिः ^३ These five
aksaras partly obliterated in MS, the rest lost with fols 65-6

I give as far as 475a the readings of Skm Śp and Sabhyāl
read किञ्चिन्ने, S-Sameaya नैतत्किञ्चि, continuing unmetrically

०दिहास्ति को ऽप्यय पान्था वराको ^४ Śp, Sabhyāl सौ

४७४

Fol
bri*Sri II 460
(कस्याचित्)

खलललीलालापं विनिपतितकर्णेत्प] (fol 67a) लदलं
 श्रमस्वेदक्लिन्नं सुरतविरतिश्रामनयनम् ।
 कचांकर्षक्रीडासरलकुरलश्रेणिसुभगं
 कदा तद्दृष्ट्यं वदनमवदातं मृगदृशः ॥

४७५

*Sri
(वे)Sbhi 1701
(कस्यापि)

अहमिव शून्यमरणं वयमिव तनुतां गतांनि तोयानि ।
 अस्माकमिवोच्छ्वासा दिवसा दीर्घाश्च तप्ताश्च ॥

४७६

Fol 11 ff see
below

Bāl

लीनेव प्रतिविम्बितेव लिखितेवोत्कीर्णरूपेव च
 प्रत्युपेव च वज्रलेपघटितेवान्तर्निखातेव च ।
 सा नश्चेतसि कीलितेव [वि]शिशैश्चेतोभुवः पञ्चभि
 श्चिन्तासंततितन्तुजालनिविडस्यूतेव लया प्रिया ॥

४७७

नेचेन्दीवरिणी मुखाश्रुह्रिणी भूवल्लिकल्लोलिनी
 बाहुद्वन्द्वमृणालिनी यदि वधूर्वापी पुनः सा भवेत् ।
 तल्लावण्यजलावगाहनजडैरङ्गैरनङ्गानल
 ज्वालाजालमुचस्त्यजेयमसमाः प्राणच्छिदो वेदनाः ॥

४७४ ¹ MS स्ना ² MS °यन ³ MS ता or डा ⁴ MS दृ४७५ ¹ MS मे (mi) ² Four aksaras partly lost ³ Sbhi

सलिलानि

४७६ *Mālatīm* v 10 *Daśan* ad iv 19 (*Mālatīm*) *Saras*
atīk ad ii 104 (anon), ad iv 51 (anon) At p 58 (anon)*S.-Hāṁ C 324 (anon) ¹ S.-Hāṁ वा ² Daśan
 S.-Hāṁ °सार. ³ Aksara omitted ⁴ MS सन्त (corrected
 from लि)ते (ti)४७७ ¹ MS खौ ² MS द्वा. ³ MS प्रलः ⁴ MS वै (p)

४७८

प्रहर्ता कानङ्गः स च कुसुमधन्वाल्पविशिख
अलं सूक्ष्मं लक्ष्यं व्यवहितममूर्तं क्वच मनः ।
इतीमामुङ्गतां स्फुटमनुपपत्तिं मनसि मे
रुजामाविर्भावादनुभवविरोधः शमयति ॥

* *Shm* II 1

(मृगराजस)

वन्द्यतथागतस्य ॥

४७९

अन्तर्निबद्धगुरुमन्युपरंपराभि
रिच्छोचितं किमपि वक्तुमशक्नुवत्याः ।
अव्यक्तहंकृतिचलत्कुचमण्डलाया
स्तस्याः स्मरामि मुहुः . . विंलोकितानि ॥

४८०

भ्रस्यद्विवक्षितमसंफलदक्षरार्थ
मुत्कम्पमानदशनच्छदमुच्छ्वसत्या^१ ।
अद्य स्मरामि परिमृज्य पटाञ्चलेन
नेत्रे तया किमपि यत्पुनरुक्तमुक्तम् ॥

* *Shm* II 4

(सौन्नोक्तस)

(fol 67b) सौन्नोक्तस्य ॥

४७८ ^१ These four aksaras partly lost

^२ *Shm* चापो ,

MS °वन्वाः ^३ MS च्छ ^४ *Shm* also (A) क ^५ MS सु

^६ *Shm* also (B) वो

४७९ ^१ MS न्य

^२ MS न्न

^३ MS कि, the two

lost aksaras may have been रर्ध

४८० ^१ *Shm* अ ^२ *Shm* °पस्वजद and (A var lect) °सबद्ध ,

read °सवलद^२ ^३ *Shm* °व्वा and (margin, first hand) चो

^४ *Shm* ज्ञ ^५ One aksara partly lost in MS

४८१

दग्धप्ररूढमदनदुममञ्जरीति
 लावण्यपङ्कपटलोन्नतपद्मिनीति^१।
 शीतांशुबिम्बगलिंतामृतनिर्मितेति
 बालाक्ष्णवालहरिणाङ्गमुखी स्मरामि ॥

४८२

मधूद्गारस्मेरभ्रमरभरहूकारमुखरं
 शरं साक्षान्मीनध्वजविजयचापच्युतमिव ।
 निलीयान्योन्यस्मिन्नुपरि सहकाराङ्कुरममी
 समीक्षन्ते पक्ष्मान्तरतरलतारा विरहिणः ॥

४८३

सा न चेन्मृगशावाक्षी किमन्यासां कथाव्ययः ।
 कला न यदि शीतांशोरम्बरे कति तारकाः ॥

४८४

उपरि घनं घनपटलं दूरे कान्ता तदेतदापतितम् ।
 हिमवति दिव्यौषधयः क्रोधांविष्टः फणी शिरसि^१ ॥

For १ eff see
 below

४८१ ^१ MS ते (ti) ^२ MS ले (li) ^३ Sic MS (for ध^२ see
 Exegetical Notes)

४८३ ^१ MS यः

४८४ Bhartṛhari, i 43 Sbhr 1744 (भट्टहरे.) *Sml B
 121a (भट्टहरे) Śp 3886 (कस्यापि) Sarasvatik ad III 31
 (anon) Hemac p 252 (anon) *S-Ratnak III 322-3
 (anon) *S-Mukt vi 67 (anon) ^१ Hemac दधिता°,
 Sarasvatik दधिता किमे, the other texts have तिर्यग्विरयो ऽपि
 नर्तितमयूराः and दूरे कान्ता (Śp बाला, S-Ratnak वनिता), etc,
 as the second pāda of a verse beginning उपरि पयोधरमाला
^२ MS वो ^३ Śp, Sarasvatik, S-Ratnak, Hemac कोपा
^४ Sbhr, Śp, S-Ratnak, S-Mukt, Bhartṛhari read this line
 चित्तिरपि (or वसधा) कन्दलधवला वृ(or त) ष्टि पथिकः क्व पातयतु

४८५

स्थगितं नवाश्रुवाहैरुत्तानास्यो विलोकयन् व्योम ।
संक्रमयतीव पथिकस्तज्जलनिवहं स्वलोचनयोः ॥

जयीकस्य^१ ॥

४८६

ते जङ्घे जघनं च तत्तदुदरं तौ च स्तनौ तन्निमित्तं
सूक्तिः सा च तदीक्षणोत्पलयुगं धम्मिल्लभारः स च ।
लावण्यामृतबिन्दुवर्षि वदनं तच्चैवमेणीदृश
स्तस्यास्तद्वयमेकमेवमसकृद्वायन्त एवास्महे ॥

नरसिंहस्य ॥

४८७

यदि शशधरस्त्वद्वक्त्रेण प्रसह्य तिरस्कृत
स्तदयमदयो मह्यं मुग्धे किमेवमसूयति ।
यदमृतरसासारसुद्भिर्धिनोत्पखिलं जग
ज्वलयति तु मामेभिर्वह्निच्छटाकटुभिः करैः ॥

परमेश्वरस्य ॥

४८८

लीलातारण्डवितभ्रुवः^१ स्मितसुधाप्रस्यन्दभाजो दल
[लीलान्जद्युतिं] (fol 68a) निर्भरा दरवलत्पक्ष्मावलीचारवः ।
प्राप्तास्तस्य वियोगिनः स्मृतिपथं खेदं समातन्वते
प्रेमाद्राः सुदृशो विकुञ्चनततिप्रेङ्गुत्कटाक्षा दृशः ॥

४८५ ^१ Two aksaras partly lost and uncertain

४८७ ^१ MS ज्ञे (hnt)

४८८ ^१ So begins *Damayantīkathā*, vii 41 ^२ Five aksaras
partly or wholly lost ^३ MS *रादरवत्तयेच्छा ^४ MS य

४८९

विस्फारायास्तरलतं . . . . विस्फुरन्त
 स्तासां तासां नयनमसकृन्नैपुणाञ्चयित्वा ।
 मुक्तास्तन्था मसृणपरुषा[स्ते^१] कटाक्षक्षुरप्रा
 ग्च्छिन्नं च्छिन्नं हृदयमदयैच्छिद्यते ऽद्यापि . . ॥
 [पर^२]मेश्वरस्व ॥

४९०

For १९९ see
 below

श्यामां^१ श्यामलिमानमानयत भोः सान्द्रैर्मसीकूर्चकै
 स्तन्त्रं मन्त्रमथ प्रयुज्य हरत श्वेतोत्पलानां स्मितम् ।
 चन्द्रं चूर्णयत क्षणाच्च कणशः [कृत्वा शिलां] पट्टके
 येन द्रष्टुमहं क्षमे^२ दश दिशस्तद्वत्तमुद्राङ्किताः ॥

४९१

Viddha^१ II 1 तस्मिन् पञ्चशरे स्मरे भगवता भर्गेण भस्मीकृते
 जानाम्यक्षय[साय^२]कं कमलभूः कामान्तरं नि[र्ममे^३] ।
 यस्यामीभिरितस्ततश्च विशिखैरापुङ्गवमात्मभि
 र्जातं मे विदलत्कदम्बमुकुलस्पष्टोपमानं मनः ॥

४८९ ^१ त uncertain, the following five aksaras (रत्नैरशुभि^४
 ०रत्नमभि^२) are lost ^२ Doubtful restoration of one aksara
 omitted in MS ^३ Two aksaras lost (चैर्मे^१ or चैर्नः^२) ^४ Two
 aksaras lost

४९० Viddha^१ III 1 *Sml P 67b (राजशेखरस्व) *S-
 Hārār C 452 (कक्षापि) Hemac p 193 (anon) Kāvyaṇad
 ad VII 9 (anon) ^१ Viddha^१ (some MSS), Sml P, S-
 Hārār ज्योत्स्ना (०त्स्नी) ^२ MS वै ^३ Viddha^१ (some
 MSS), Sml P, S-Hārār Hemac मन्त्र तन्त्र ^४ S-Hārār,
 Kāvyaṇad त्रिय ^५ Sml P ०णेन ^६ Four aksaras lost in
 MS, the first having probably been छ. ^७ Hemac मो

४९१ ^१ MS छे (sm) ^२ MS चे ^३ Two aksaras omitted
^४ Two aksaras lost ^५ MS च

४९२

सूतिर्दुग्धसमुद्रतो भगवतः श्रीकौस्तुभे सो[दरौ]
सौहार्दं कुमुदाकरे च किरणाः पीयूषधाराकिरः ।
स्पर्धा ते वदनास्त्रजैर्मृगदृशां तत्स्थायुचूडामणे
हंहो चन्द्र कथं निर्धिञ्चसि मयि ज्वालामुचो [वेदना]ः ॥

Viddha's III
13

*Sk m II 505

(कस्यचित्)

*Sabhyāl B 20

राजशेखरस्य)

४९३

अपि पिबत चकोराः कृत्स्नमुन्नामिकण्ड^१
क्रमसरलितंचञ्चञ्चञ्चवश्चन्द्रिकाम्भः^२ ।
विरहविधुरितानां जीवितचाणहेतो^३
र्भवति हरिणलक्ष्मा येन तेजोद[रिदः] ॥

Viddha's III
13

Bālā v 7,

४९४

(f 68b) [शी]तांशुर्विषसोदरः फणभृतां लीलास्पदं चन्दनं
हाराः क्षारपयोभुवः प्रियसुहृत्पङ्केरुहं भास्वतः ।
इत्येषां किमिवास्तु हन्तं मदनज्योतिर्विघाताय य^४
ज्ञाह्याकारपरिधमेण तु वयं तत्त्वत्य[जो वं]ञ्चिताः ॥

Viddha's III
19

४९२ ^१ Two aksaras lost

^२ *Viddha's*, *Sk m*, *Sabhyāl* पु

^३ *Viddha's*, *Sabhyāl* नु चि, *Sk m* नु मु ^४ So *Sk m*, *Viddha's*,
Sabhyāl रोचिषः, in the MS a part of वे seems to be traceable

४९३ ^१ *Viddha's* कृत्स्नमुन्नाम्य कण्डं or नित्यमुन्नाम^२ *Viddha's*,

Bālā ०कवलन ^३ *Bālā* ०चन्द्रकान्तीरमित्राः ^४ MS वे (11)

^५ These two aksaras, as well as the following भे, are partly
lost in the MS ^६ Two aksaras lost

४९४ ^१ One aksara wholly, and one partly lost ^२ MS

०वषत्सा ^३ *Viddha's* also मु ^४ *Viddha's* ०वस्तु, MS हन्तु

^५ Five aksaras partly lost ^६ Two aksaras lost

४९५

Vaidhaḥ XII
20

व्यजनमरुतः श्वासश्रेणीमिमामुपचिन्वते
मलयजरसो धाराबाष्पं प्रपञ्चयितुं प्रभुः ।
कुसुमशयनं कामास्त्राणां करोति सहायतां
द्विगुणगरिमा . . न्मांथः कथं नु विरंस्यति ॥
राजशेखरस्यैते ॥

४९६

Sbh 1067
(बाणकवेः)
Amaru, 131
Aucitya ad
14
(भट्टबाणस्य)

हारो जलार्द्रशयनं नलिनीदलानि
प्रालेयशीकरमुचस्तुहिनाद्रिवाताः^१ ।
यस्येन्धनानि सरसान्यपि चन्दनानि^२
[निर्वा]णमेष्यति कथं स मनोभवाग्निः ॥

४९७

Viddhaḥ II 3

मन्दादरः कुसुमपक्षिषु पेलवेषु
नूनं विभर्ति मदनः पवनास्त्रमद्य ।
हारप्रकाराडशरलाः कथमन्यथामी^३
श्वासाः[प्रनर्तित^४]दुकूलदशाः सरन्ति ॥

४९५ ^१ Viddhaḥ कामोच्चा, MS मा ५. आ (for मानङ्गोच्चा)
४९६ ^१ Sbh, Amaru, Aucitya वस ^२ MS या ^३ Sbh
°स हिमाशुभासः, Amaru, Aucitya °सुहिमाशुभास ^४ Sbhv,
Amaru, Aucitya °सानि च ^५ This aksara is partly lost in
MS ^६ These two aksaras are lost in MS
४९७ ^१ MS °यन्ति ^२ MS मा ^३ Four aksaras lost

४९८

अकृतप्रेमैव वरं न पुनः संजातविघटितप्रेमा ।
उद्धृतनयनस्ताम्यति यथा हि न तथेह^३ जातान्धः^४ ॥

For १ eff see
below

४९९

स्वप्न प्रसीद भगवन् पुन[रेकवारं
सं]दर्शय प्रियतमां क्षणमात्रमेव ।
दृष्टा^२ सती निविडबाहुनिबन्धलम्
तत्रैव मां नयति सा यदि वा न याति ॥

*Skm II 473
(कालिदास-
स्य)

४९८ *Sbhr* 1389 (रविगुप्तस्य) *Bhojap* 136 (Pavie, p 38,
anon) ^१ MS here inserts च ^२ *Sbhr* विघ्नित ^३ *Sbhr* नो
हि यथा ताम्यत्वेव न ^४ For this verse *Bhojap* has (1) (Pavie)

अकृतस्नेहो हि वर न वर स जात(sic)विघटितस्नेहः ।

उद्धृतनयनस्ताम्यति यथा न तथा(sic) जातान्धः ॥

(2) (Bomb 1886, Calc 1883)

स्नेहो हि वरमघटितो न वर सजातविघटित स्नेहः ।

हृतनयनो हि विषादी न विषादी भवति जातान्धः ॥

४९९ ^१ MS षी, the five akṣaras रे . . . स[न्दर्श] are lost

^२ *Skm* also (B) द्वा

^३ *Skm* omits निबन्ध

^४ *Skm* A

omits सा

॥ असतीव्रज्या ॥

५००

For ref see
below

दृष्टिं हे प्रतिवे[शिनि क्षण^१]मिहाप्यस्मद्गृहे दास्यसि
प्रायो नैवं शिशोः पिताद्य विरसांः कौपीरपः पांस्यति ।
एकाकिन्यपि यामि तद्वरमितः श्रोतस्तमालाकुलं
नीरन्धाः स्तनमा[लिखन्तु जठ] (fol 69a) रञ्छेदा नल-
यन्थयः ॥

विद्यायाः^{१०} ॥

५०१

Dhanyāl ad
II 6 (anon)

तेषां गोपवधूविलासमुद्भवा राधारहःसाक्षिणां
क्षेमं भद्र कलिन्दराजतनयातीरे लतावेश्मनाम् ।
विञ्छिन्ने स्मरतल्पकल्पनविधिञ्छेदोप[योगे ऽधुना^९]
ते जाने जरठीभवन्ति विगलञ्जीलत्विषः पल्लवाः ॥

५०० *Skm II 66 Śp 3769 (विज्जकायाः) Sāhityad p 10.3
(anon) Daśa ad II 19 (anon) Sarsatīk ad I 86
(anon) A ad V III 1 (anon) At p 62 (anon) *Sahhyāl
III 9 (anon) Hemac p 35 (anon) ^१ Four aksaras lost
^२ Hemac नास्ति, all other texts have प्रायेणास्ति ^३ MS मा. (P)
^४ MS ०य. या ^५ MS here inserts ॐ twice ^६ Skm,
Sāhityad, Śp सल ^७ MS खु ^८ All other texts have
०ध्रास्तनु, except At and Hemac, which have ०ध्राः पुनरा०
^९ Five aksaras lost, all other texts have जरठ, but जठर is an
alternative, and in the required sense more correct, form of the
word, of 66d and 427d above ^{१०} The MS joins this to the
following verse तेषा . .

५०१ ^१ Corrected from गौ ^२ Dhanyāl ०शैल ^३ MS
वे (r) ^४ MS here erases क ^५ Dhanyāl ०मृदु ^६ Four
aksaras here lost ^७ Corrected from लि

५०२

सिकतिलतलाः सान्द्रच्छायास्तटान्तविलम्बिनः
शिशिरमरुतां लीलावासाः क्कणज्जलरङ्कवः ।
अवि[नयव]तीनिर्विच्छेदस्मरव्ययदायिनः
कथय मुरले केनामी ते कृता निचुलद्रुमाः ॥

*Skm II १७
(विद्यायाः)

५०३

पान्थ स्वैरगतिं विहाय रुदिति प्रस्थानमारभ्यता
मत्यन्तं करिसूकराहिगवयैर्भीमं^१ पुरः काननम्^२ ।
चण्डांशोरपि रश्मयः प्रतिदिशं^३ स्नानास्त्वमेको युवा
स्थानं नास्ति गृहे ममापि भवतो बालाहमेकाकिनी ॥

*Skm II ७५
(कन्यचित्)
*S - Mukh III
61 (anon)

५०४

विटपिनिं शिशिरच्छाये क्षणमिह विश्रम्य गम्यतां
पथिकाः ।
अतरुवारितः परमसमशिलादुर्गमो मार्गः ॥

५०५

अस्त्रा शेते ऽत्र वृद्धा परिणतवयसामग्रणीरत्रं तातो
नः शेषागारं कर्मश्रमशिथिलतनुः कुम्भं दासी तथेह^१ ।

For ref see
below

५०२ ^१ Three aksaras lost ^२ MS ल

५०३ ^१ These three aksaras are partly lost ^२ MS कानन

^३ S - Mukh नं

५०४ ^१ MS ने (n)

५०५ *Skh II ७३ (भट्टस्य) Shh 2247 (रुद्रस्य) *Sml P
126b (रुद्रस्य) Dhanyāl. ad II 26 (anon) Rasagang p 415
(anon) Citrah p 32 (anon) ^१ Sml P ०रेष ^२ Aksara
partly lost ^३ Skh गर्भ ^४ Skh, Dhanyāl, Rasag,
Citrah, Sml. P ०थात्र, Shh ०थाहं

अस्मिन् पापाहमेका^१ कतिपयदिवसप्रोषितप्राणनाथा
पान्थायेत्थं युवत्या^२ कथितमभिमतं^३ व्याहृतिव्याजपूर्वम् ॥

५०६

स्मरविवशया किञ्चिन्मिथ्यानिषेधमनोज्ञया
दिशि दिशि तया भूयो भूयः प्रवर्तितनेत्रया ।
कुर्वलयदृशा शून्ये दैवादतर्कितलब्धया
निभृतपरि^४ . . . (fol ६९७) . . . ॥

५०७

Sarasvatīk ad
v 169 (anon)

व्यंपेतव्यापारं गंतविविधशिल्पव्यतिकरं
करस्पर्शारम्भप्रगलितदुकूलान्तशयनम् ।
मुहुर्बद्धोत्कम्पं दिशि दिशि मुहुः प्रेषितदृशो
रहस्यां [मुचाम्णोः क्षणिकमिह तत्संगतमभूत् ॥
•]श्चरस्व ॥

५०५ ^१ *Skm* also (A) य ^२ MS का, *Sbhr* reads पापा निकेते
^३ These four aksaras are partly lost ^४ *Sbhr*, *Dhvanyāl*,
Citi akh, *Rasag* तरङ्गा ^५ *Sbhr* ०मवसथ, *Dhvanyāl*, *Citi akh*,
Rasag, *Sml P* ०मवसर

५०६ ^१ Aksara lost ^२ Two aksaras imperfect and reading
not certain ^३ Imperfect aksaras (या . . .), reading doubtful,
MS निभृतयेर

५०७ ^१ *Sarasvatīk* च ^२ *Sarasvatīk* हा ^३ *Sarasvatīk* च्य
^४ *Sarasvatīk* शे ^५ MS ले (h) ^६ Two aksaras partly lost
^७ *Sarasvatīk* रि ^८ MS छा ^९ Aksaras almost entirely lost,
the MS reads सू चान्णोः for सु० Author योगेश्वर or परमे०^{१०}

५०८

यः कौमारहरः स एव हि वरंस्तार्श्चन्द्रगर्भा^१ निशाः
प्रोन्मीलन्नवमाधवी^२सुरभयस्ते^३ ते च^४ विन्ध्यानिलाः ।
सा चैवास्मि^५ तथापि चौर्य^६सुरतव्यापारलीलाभृतां^{१०}
किं मे^{११} रोधसि वेतसीवनभुवां^{१२} चेतः समुत्कण्ठते ॥

For १०११ see
below

५०९

क्व प्रस्थितासि करभोरु घने निशीथे
प्राणाधिको^१ वसति यत्र जनः प्रियो मे ।

For १०११ see
below

५०८ *Skm II 58 (कस्यचित्) *Śp* 3768 (शीलाभट्टारिकाया)
*Sml P 126a (शीलाभट्टारिकाया.) *Padyāu 378 (कस्यचित्)
Kāvyapī ad I 4 (anon) *Kāvyapī ad* I 4 (anon)
Sāhityad p 70 (anon) *As* pp 127 and 200 (anon) *Al*
p 336 (anon) *Sabhyāl III 5 (anon) *S-Hārāu C 278
(शीलाया.) *S-Prab 82 (anon) ¹ MS च, *Sml P* रह
² MS च ³ MS here inserts निर्भा, the other texts (except
Sml P) have ता एव चै(*Sabhyāl* चा)चक्षपा. ⁴ MS ने (m)
⁵ *Skm* ०लती ⁶ Three aksaras partly lost ⁷ MS र,
read ते चैव The other texts have ते चोन्मीलितमालतीसुरभय
प्रौढा. कदम्बानिलाः (*Sabhyāl* ०वाता सचन्द्राः चपा, *S-Hārāu*
परिमला मदा.), but *Sml P* प्रोन्मीलन्नव० ⁸ MS ०क्षे (*sm*)
⁹ So *Skm*, *Sml P*, *S-Hārāu*, MS चैर्य, the other texts have
तत्र ¹⁰ So *Skm*, the other texts read ०विधौ ¹¹ The
other texts have रेवा, MS किम्मे or ०क्षे? ¹² *Sbhr*, *Padyāu*,
Kāvyapī, *Kāvyapī ad*, *As*, *Sml P*, *Sabhyāl*, *Sāhityad*, *S-*
Hārāu, *S-Prab* ०तस्तले

५०९ *Sbhr* 1946 (अमरकस्य) *Śp* 3610 (गोविन्दस्वामिनो
विकटनितम्बायाश्च) *Amaru*, 71 *Vetālap* (ed Uhle), p 27
Sarasvatīk ad II 144 (anon) *Sabhyāl III 63 *S-Prab
73 (anon) ¹ *Sarasvatīk*, *S-Prab* ०क्षेत्रो, so *Vetālap*,
some MSS, others ०णाधिको (*Sabhyāl* ०पो), *S-Ratnak* has
भवति for वसति ² *Sbhr* निजः, *Śp*, *Vetālap*, *Sarasvatīk*,
S-Prab मनः, one MS of *Vetālap* has जनप्रिया

एकाकिनी वदं कथं न विभेषि बाले
नन्वस्ति पुङ्खितशरी मदनः सहायः ॥

५१०

उदेति यस्यां न निशाकरो रिपु
स्तिथिर्नु का पुण्यवतीभिराप्यते ।
इतीव दुष्टांपरिदेविते मुहुः
कुहू' कुहूरित्यलमाह कोकिलः ॥

५११

मातर्गेहिनि यद्ययं हतशुकः संवर्धनीयो मया
लोहं पञ्जरमस्य दुर्नयवतो गाढं तदा कारय ।
अद्यैनं बदरीनिकुञ्जकुहरे लीनं प्रचण्डे .^१गे
कर्षन्त्या मम तावदङ्गलिलखनैरेवांपदेषा गता ॥

५१२

ध्वस्तं केन विलेपनं कुचयुगे केनाञ्जनं नेत्रयो
रागः केन तवाधरे प्रमथितः केशेषु केन स्रजः ।
तेनां . . . नौघकल्मषमुषा नीलाञ्जभासा सखि
किं कृष्णेन न यामुनेन पयसा कृष्णानुरागस्तव ॥

५०९ ^१ Amaru also त, *Sabhyāl* has कथय कि, *S-Ratnah* reads विभेषि कथं न ^२ MS व ^३ *Sbhv* शूरोऽ ^४ MS स

५१० ^१ MS has मि twice ^२ MS ध्या ^३ *Sic* MS (for ह) ^४

५११ ^१ MS द्वि ^२ One aksara lost, vowel of एङ्गे doubtful, एङ्गोरगे seems hardly likely ^३ MS वो

५१२ ^१ Corrected from नः ^२ Two broken aksaras, the next three (सेविज ^२ शेषज ^२) are lost

५१३

आकृथादावमन्दयहमलकचयं वक्तूमासज्य वक्तू
कण्ठे लयः सुकण्ठः पुनरपि [कुच] ^{fol 70a}, योर्दत्तगा-
ढाङ्गसङ्गः ।

Sbhu 1164

कस्यापि,

As p 103

(*moz*)

Citram p 72

(*anon*)

बद्धासक्तिर्नितम्बे पतति चरणयोर्यः स तादृक्प्रियो मे
बाले लज्जा प्रणष्टा न हि [न हि] कुटिले चोलकः किं
चपाकृतं ॥

५१४

आमोदिना [स] मधुना परिधूसरेण
सव्याकु . . . वता पतता पुरस्तात् ।
आयासितास्मि सखि तेन दिवावसाने
मत्तेन किं प्रणयिना न हि केशरेण ॥

५१५

पान्थे सद्यसरोऽन्तशाङ्गुलभुवि न्यस्याञ्चलं शायिनिं
† . . . स्यचहञ्च चर्म† वसति यामो न वेलाप्यगात् ।

५१३ ¹ MS व

² *Sbhu* ०मस्व

³ *Sbhu*, *As* प्रभवति,

Citram प्रसरति In MS the next two aksaras are lost

⁴ MS has न हि once only, *Sbhu*, *As*, *Citram* निरस्ता न हि न
हि सरले ⁵ MS लोचकः किं तुयाछत्

५१४ ¹ MS त्वा

² Omitted aksara conjecturally supplied

³ Three aksaras lost (लालक?)

५१५ ¹ MS वे (११)

² Four damaged aksaras

³ Three aksaras

nearly lost, the consonant part resembles लग(श्)न्त(न्त?)

उत्तानद्विगुणासमञ्जसमिलज्जानूदरास्तांशुक
स्तोकोन्मीलदसंज्ञितोर वयमप्येकाकिनः किं न्विदम् ॥

वङ्गणस्य ॥

५१६

Sbh 2398
(anon)

Sp 3782
(anon)

Sarasatīk ad
८ 169 (anon)

*Sabhyāl ८
148

(कस्यापि)

*S Ratnak
१ 298 (anon)

इन्दुर्यत्र न विद्यते^१ न मधुरं दूतीवचः श्रूयते
नालाया^२ निपतन्ति बाष्पकलुषा^३ नोपैति कार्श्यं तनुः^४ ।
स्वाधीनामनुकूलिनी^५ स्वंगृहिणीमालिङ्ग्यं^६ यत्सुष्यते
तत्किं प्रेम गृहाश्रमव्रतमिदं कष्टं समाचर्यते ॥

लक्ष्मीधरस्य ॥

५१७

Ratnāvali, III
०5

Sbh 2058

Daśan ad १ 36

*Sml B 137b

(अमरकस्य)

प्रणयविषदां वक्त्रे दृष्टिं दंदाति विंशङ्किता
घटयति घनं कण्ठाश्लेषं सकम्पपयोधरा^१ ।
वदति बहुशो गच्छामीति प्रयत्नधृताप्यहो
रमयतितरां संकेतस्था तथापि हि कामिनी ॥

श्रीहर्षस्य ॥

५१५ ^१ MS म ^२ MS कि

५१६ ^१ MS ज्ञे, the three aksaras चनवि are partly lost
The other texts have निन्दते ^२ MS या ^३ *Sbh*, *Sp*,
Sabhyāl, *S-Ratnak* नोच्छ्वासा हृदय दहन्ति शिशिरा ^४ *Sbh*,
S-Ratnak या ^५ *Sarasatīk*, *Sabhyāl* वपु ^६ *Sbhr*
०यत्ता ^७ *Sbhr*, *Sp*, *Sabhyāl*, *S-Ratnak* का ^८ MS सु
^९ *Sarasatīk* निजवधू ^{१०} MS ०लङ्घ ^{११} *Sbh* हि तच्चा

५१७ ^१ The other texts have दृष्टि वक्त्रे दं ^२ *Sml B* न
^३ MS घ ^४ *Sbhr* कण्ठाश्लेष न सान्द्रपयोधरा, *Ratn*, *Daśan*
०षे रसान्न पयोधरी

५१८

दुर्दिननिशीथपवने^१ निःसंचारासु नंगरवीथीषु ।
पत्यौ विदेशयाते परं सुखं जघनचपलायाः ॥

Tr. 1948
1948

५१९

मार्गे पङ्क्तिनि तोयदान्धतमसे निःशब्दसंचारकं
गन्तव्या दयितस्य मे ऽद्य^२ वसतिर्मुग्धेति कृत्वा मतिम् ।
आजानूद्गतनूपुरा करत^(fol 70b)ले^३ नाच्छाद्य नेत्रे भृशं
कृच्छ्राल्लब्धपदस्थितिः स्वभवने पन्थानमभ्यस्यति ॥

Sbh. 1948

(कस्यापि)

Sp. 3614 (1948)
*Sabbhyāl III
73 (anon)
*S-Ratnak 1
170 (anon)

५२०

विभ्राणार्द्रनखस्तानि जघने नान्यत्र गात्रे^४ भया
न्नेत्रे^५ चुम्बनं पाटंले च दधती निद्रालसे निव्रणे^६ ।
स्वं संकेतमदूरमेव कमितुर्भूसंज्ञया शंसंती
सिद्धिं याति विटैककल्पलतिंका राडा न पुण्यैर्विना ॥

Sbh. 2373

(भट्टवृद्धेः^७)

५१८ *Sbh. 1937 (anon)* *Saml 206 (anon) *S-Hārū
C 265 (anon) *Padyaenī, IV 48 (309) (जघनचपलायाः)
Padyaracanā, VII 36 (जघनचपलायाः) ^१ MS वि ^२ *Sbh.*
०तिमिरे, *Saml*, *S-Hārū*, *Padyarac*, *Padyaenī* read दुर्दिवसे
घनतिमिरे^३, and *Padyaenī* ends with रजनीषु ^४ MS here
inserts भ ^५ The aksaras घी . . . दे are partly or wholly
lost, *Padyaenī* and *Padyarac* read पत्युर्विदेश, the former con-
tinuing ०समये, the latter ०गमने, *S-Hārū* has भर्तुर्विदेश
न^(sic)मने^६ ०चपलजघनायाः

५१९ ^१ *Śp*, *Sabbhyāl*, *S-Ratnak* पङ्क्तिते घना ^२ *Śp*, *Sabbhyāl*,
S-Ratnak ०या ^३ *Śp*, *Sabbhyāl*, *S-Ratnak* ०ब मया प्रियस्व
^४ Three aksaras partly lost ^५ Two aksaras partly lost
^६ *Mā* १ ^७ MS ०संर्यय, *Śp*, *Sabbhyāl* have छच्छेणाप्त
नाम - MS च ^८ These aksaras partly lost ^९ *Sbh.* ०चले
of India च ^{१०} MS ते (ti)

५२१

अद्य स्वां जननीमकारणरूपा प्रातः सुंदूरं गतां
 प्रत्यानेतुमितो गतो गृहपतिः श्रुत्वैव मध्यंदिने ।
 पङ्क्त्येन शरीरजर्जरतया प्रायः सुलक्ष्याकृति
 दृष्टो ऽसौ भवता न किं पथिक हे स्थित्वा क्षणं कथ्यताम् ॥

५२२

*Skm II 310
 (कस्यचित्)

वस्त्रप्रोतदुरन्तनूपुरमुखाः^१ संयम्य नीवीमणी
 नुद्गाढांशुकपल्लवेन निभृतं दत्ताभिसारक्रमाः ।
 एताः कुन्तलमल्लिकापरिमलव्यालोलभृङ्गावली
 भङ्गैरैर्विकलीकृताः पथि वत व्यक्तं कुरङ्गीदृशः ॥

५२३

*Skm II 301
 (कस्यचित्)

पतिर्दुर्वञ्चो ऽयं विधुरमलिनो^१ वर्त्म विषमं
 जनश्छिद्रान्वेषी प्रणयिवचनं दुःपरिहरम् ।
 अतः काचित्त्वन्वी^२ रतिविहितसंकेतगतये
 गृहाद्वारं वारं निरसरदथ प्राविशदथ ॥

५२४

Anaigha XII
 90

उदेष्यपीयूषद्युतिरुचिकणार्द्राः शशिमणि
 स्थलीनां पथ्यानो घनचरणलाक्षालिपिभृतः ।

५२१ ^१ MS °ननी ^२ MS सू ^३ MS ता ^४ Five
 aksaras partly lost ^५ MS स

५२२ ^१ *Skm* also (B) ख ^२ Here in the MS a म is
 marked as to be deleted ^३ MS सङ्के or सङ्को ^४ MS च,
Skm र or व

५२३ ^१ *Skm* also (A) °निलो ^२ MS म्बी

५२४ ^१ *Anaigha* °कर

चकारैरुङ्गीनैर्भटिति कृतशङ्काः प्रतिपदं
पराचः^१ संचारानविनयवतीनां^२ विवृणते ॥

५२५

मलयजपङ्कलिप्रतनवो नवहारलताविभूषिताः^३
सिततरदन्तपत्रकृतवक्त्ररुचो रुचिरामलांशुकाः ।
शशभृति विततधास्नि धवलयति धरामविभाव्यं [तां गताः
प्रियवसतिं प्रयान्ति सुखमेव निरस्तभियोऽभिसारिकाः ॥]

Ak. p. 396

(anon.).

As. p. 169

(anon.).

Kāvyaṣṭak. ad
x. 48 (anon.)

५२४ ^१ MS. द्वाः. ^२ Eight akṣaras partly lost. ^३ MS. ना.

^४ MS. गु.

५२५ ^१ *Ak.*, *Kāvyaṣṭak.* °रसवि ; *As.* °रजसावि. ^२ *Kāvyaṣṭak.*

°षणाः. ^३ Two, or three, akṣaras lost at end of last (originally not last) leaf of MS.

EXEGETICAL NOTES

१ (b) सख्यावता 'discerning,' cf *Mahāvīracarita*, vii 41 *ad fin*

(c) आकम्पकानि शिरसश्च The great poets shake their heads approvingly. The word कवि is awkwardly repeated from (a). Shaking the head seems to express at different times different emotions, cf 186 (agitation), 350c (confusion), *Harśacarita* (Bombay, 1892), p 10, l 8 (anger), *Saundarananda Kāvya*, viii 14 (sternness ?)

२ A punning comparison between Māra's army and the breasts of Buddha's wives

(a) मण्डलाग्रचय (1) 'sheen of scimitars', (2) 'round and very bright' (or 'bright at the tip') In connexion with the breasts आबाह्वत refers to their prominence, as often exhibited in Indian sculptures सनञ्चवचःस्थलाः (1) 'curtained', (2) 'girt up'

(b) त्रणिनो (1) 'scarred', (2) 'scarred with नखक्षतानि' विपक्ष (1) 'enemy', (2) 'rival' कर्कशा. As applied to the स्तनाः, is equivalent to स्थलाः, cf *Jānakīharana*, i 18, x 8

(c) उत्सृष्ट (1) 'outspread' ('seen in the sky deployed'), (2) 'laid aside' अम्बर (1) 'sky', (2) 'garment' विग्रह (1) 'battle', 'war', (2) 'form' क्षराग्रेसरा. (1) 'led by Kāma = Māra', or 'Māra's vanguard', (2) 'distinguished by love'

(d) माराः For the plural cf Koeppen, *Religion des Buddha*, i 253 sq, B & R sr मार

३ The three gods, by reflection in Buddha's nails, as they bow at his feet, become really त्रिदश 'thirty', i.e. in this way, at least, are plainly (प्रत्यक्त) 'the thrice-ten' (thirty-three gods)

(c) भवाकूपार 'ocean of existence'

४ What did Śiva gain by slaying Kāma, if in doing so he was overcome by *modha*, since both are enemies (प्रत्यनीक) to self-command (वशित्व) ?

(d) यामणीर् 'general' अर्कबन्धु. Buddha is commonly named आदित्यबन्धु, cf *Mahāvastu* (Senart), index, Kern, *Manual of Indian Buddhism*, p 63

५ (d) कल्पान्त The bridge, or causeway, is not to be carried away by the rain at the end of a *kalpa*, which rain consists of the अवलेप 'puddle' Buddha's power continues from *kalpa* to *kalpa*

६ (d) भवकन्दकन्द apparently = 'bulb of the bulb' = 'root of the root' *Kandaṇḍa*, 'desire,' is the germ of the germ of transitory existence There is an allusion to the *udānacakra* (on which see Waddell, *Lamaism*, p 108, de la Vallée Poussin, *Deux Notes sur le Pratītyasamutpāda* (Algiers Congress), 1 193 sqq, Oltmanns, *La Formule bouddhique des douze causes* (Geneva, 1909))

७ In this verse the acceptance of Buddhism is compared to a royal consecration, concerning the details of which see Goldstucker's *Sanskrit Dictionary*, s 11 अभिषेक and अभिषेचनीय, Hastings, *Encyclopædia of Religion and Ethics*, s 1 *Abhiṣeka* The Buddhist virtues correspond to the various appurtenances of the ceremony कारुण्य = the imperishable *Kandaḍi* flowers, प्रज्ञा = the queen's necklace, शम = the coronation water, Buddha's नखायाश्वः = the garland Compare St Paul's words in Ephesians vi 13-20

(d) अभयप्रदान For the custom of free pardons at the time of a consecration see Goldstucker, loc cit, p 282a, and *Kautilya Arthaśāstra*, p 147

अपूर्वदेशाधिगमे युवराजाभिषेचने ।

पुत्रजन्मनि वा मोक्षो बन्धनस्य विधीयते ॥

नखायाश्वः. These would naturally adorn the heads of the prostrate adorers

८ The verse speaks of a Tree of Paradise composed of the six *Abhyñās* with the six *Pāramitās*, शीतल being the cool (शीतल) water, firm (दृढ) ध्यान the water-pool round the tree (आलवाल), दान the tall (महीनति) trunk, stubborn (i.e. 'stiff', 'unbending', अवार्य), वीर्य the boughs, प्रज्ञा the twigs, चान्ति the flowers (the reading प्रसून in c is obviously preferable °सन्न read for °सून) The seed contained in the fruit is सबोधि Concerning the six अभिज्ञा's ('special insights') see Kern *Buddhismus*, 1 pp. 379-80 (German ed)

(c-d) The sense would be improved by reading °दयसु°, since चान्ति accounts for the सुच्छाय

९ We manage, indeed (काम), to conceal all forms of expression (व्यक्तिप्रकार) of surprise at Kāma, who singly, by the mere side-glances of his wife, conquers the world. What of Buddha, who, without moving even his brows, conquered both Kāma and his army? There seems to be a pun in अवला and सबल

(c) अभित. = अभिमुखे

१० The sense is that some persons absurdly praise Buddha, whose aim was to escape from the world of countless rebirths, for a mere victory over Kāma, who was promptly (द्राग) turned to ashes by the glance of Śiva, though a lover

(b) निलय° the पौरुष 'contained', 'had for its scope', the फल, in the same sense we might have had फलगर्भ 'having for its embryo the fruit' As regards फल, see Kern, *Manual of Buddhism*, p 51, n 6 उज्जिहीर्षा represents the aspiration which leads to the future Buddhahood, cf Kern, op cit, p 65, de la Vallée Poussin, *Bouddhisme*, pp 297 sqq महापौरुषस्य Buddha is महापुरुष

११ The warrior of Māra, मारसुभट, about to devour Buddha's head, is frightened by his own reflection, seen bowing in Buddha's crest-jewel

(a) समय = 'doctrine' (the common Buddhist word)

(b) मनोविक्रम 'conceit of prowess' He is विक्रान्तमन्य

(c) व्यात्तानन 'open-mouthed,' a common feature of demons, see, for example, the illustration No 40 in Grunwedel's *Buddhistische Kunst in Indien* ² अमृतमौलिरत्न refers probably to the *usnīṣa*

१२ Perhaps the verse contains a punning allusion to some book entitled कुसुमाञ्जलि अ(आ)लिनिबह might mean 'a number of lovers' (आलि) as well as of bees (अलि) In that case पदप्रेङ्खोल will refer to the swing of verse, and राग = (1) 'glow', (2) 'passion'

(a-b) 'Having an unprecedented splendour of flowers produced by the suddenly thickening glow of pollen gathered through the sportive swinging of their feet as they moved about in their play'

१३ In this verse Buddha is compared to an elephant, hence the ref to his दशन 'tusk' The bright tusk, shining

amid the redness of the partly opened mouth, then suggests the dawn. As regards the redness of the elephant's palate see *Haisacarita*, trans. Cowell & Thomas, p. 53

(a-b) 'The tusk, whose brightness emerges in the midst of rays which he emits while making his paces, with his rather red lips slightly open'

(a) वीथीक्रम = वीथीमार्ग 'one of an elephant's paces' ?

(b) उद्देशवशिनः (1) 'of him who has self-mastery (needed) for teaching', (2) 'of the tame elephant of the highest region' (?)

(c) सुख . . . शिव For the combination see B & R
१२ सुख

(d) महिम = महस् 'splendour' घन 'intense'

१४ (b) वृद्धत्ववरयोषितोऽनयद् The reference is to Buddha's abandonment of his home स्वान्त = 'heart'

(d) बाष्पकम्पपुलक This triad corresponds inversely (?) *senatim* (यथासंख्य) to the राग, चास, and अद्वा in a-c

१५ (b) परिस्फुट 'manifest' नीलाब्ज There are the eyes of the स्वर्णाय 'gods' पूजा, of course, takes constantly the form of a flower offering स्तोमतया 'through the multitude'

(c) प्रभापल्लव° 'the rays forming the hem (पल्लव) of the unprecedented ('imaginary') चीवरपट' So splendid a चीवर is indeed अपूर्व

१६ (b) सर्वे . . . even if all the gods were कुसुमशस्त्राः (i.e. had flower-bows, like Kāma), what then ?

(c) इतीव This is why he has not shrunk from making all the Devas Buddhists, by reducing them to सुमनोस्त्रत्व, 'the state of having good intentions' (सुमनः = (1) 'good intentions', (2) 'flowers') for weapons

(d) दशदिङ्मार° 'who had accomplished a *digvijaya* over Māra' लोकेश्वर = Avalokiteśvara

१७ (a) ज्योत्स्ना Not a कमल, because of the ज्योत्स्ना 'moon-light', since the कमल is red in colour and closes during the night. For the idea in पटवृष्टि cf. *Jānakīkāvya*, 1. 1

(b) सान्द्रश्रीपरिमल. *Srī* is the goddess of day-lotuses (Padmā), hence not the moon (or simply because the moon-light has no scent). In the case of Avalokiteśvara श्री perhaps refers to his wife Tārā (or to the lotus which he carries), but cf. आननश्री 18c has परिमल also here a punning sense

‘meeting of savants’ ? अमलम् The moon, on the contrary, has a blot (मल)

(c) मधूद्राणा No doubt = मधुद्रा° = (1) ‘bees’, (2) ‘lovers’, whose sleep would, of course, be dispelled by Avalokitesvara, being a Bodhisattva, as the day-lotus by opening wakes the bee अपमुद्र = उन्मुद्र ‘unsealed’, ‘unrestrained’

(d) चकोरान् The cakora subsists on moonbeams, cf 173c, 195c, 443a, 493a, there is, no doubt, a reference to the secondary meaning of चकोर ‘an eye drinking the nectar of a moonlight face’ (Monier-Williams s.v.) सरसिर्हपाणिः = पद्मपाणिः.

१८ (a) वरदकर Concerning this mudrā of Avalokitesvara and concerning the प्रेत see Foucher, *Iconographie Bouddhique de l’Inde*, pp 98 sqq तर्ष = तृष्णा The moon’s ambrosia also quenches the thirst of the dead who pass into it (according to the theory described by Rhys Davids, ‘*Theory of Soul in the Upanishads*,’ J R A S 1899, pp 81–2, and taught at Somanath in the time of Mahmud of Ghazni, see Feushta, trans Briggs, 1 p 68) The form तर्ष is favoured by Buddhist writers, occurring e.g. in the *Saundarananda Kāvya*, xiv 18, xvi 19, xviii 30, etc

(c) सितगभस्ति a comparison with the moon

(d) दयार्द्रालोकनो Concerning Avalokitesvara as the god of compassion and the look (आलोकन), see Waddell, J R A S 1894, pp 54 sqq, *Lamaism*, pp 356–8, Grunwedel, *Mythologie des Buddhismus*, pp 127–8, 133–4, 137, Foucher, op cit, pp 97 sqq The present ref is to a white one, see Waddell, opp cit, pp 59, 357, Grunwedel, op cit, p 109, Foucher, op cit, p 109

१९ (a) रयस्त्रिराकृति For the idea of steadiness due to speed, cf *Sakuntalā*, I 8, *Vikramorviśī*, I 4

(b) प्रालेयपाद ‘the moon’

२० A punning dialogue between Viṣṇu and Lakṣmī

V My Queen, you are angry (कुपिता)

L ‘Tis you who are father of earth (कुपिता) who else is guru of the world ?

V You are mother of worlds (माता जगता)

L ‘Tis you who are measurer of worlds (माता जगता, of R V viii 41 4 and contrast iii 32 7), no other comprehends them

V My Queen, in a playful quarrel you are endless (अनन्ता, will always have the last word)

L 'Tis you who will not bow (अनन्ता) May Śauri, who, hearing the word अनन्त, does bow to Laksmī, protect you!

२१ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi p 546 The point of the verse is that हरि may mean either 'Viṣṇu' or 'monkey' It is quoted in A' and A† as an example of *śakṣiokti* or *śākhādhya*

(a) हरि Viṣṇu's answer to को ऽय द्वारि

(b) कृष्णो . . वानरः 'How can an ape be black?' Aufrecht read वा नर. In favour of the reading कृष्णाद° (see critical note) should be mentioned the fact that black apes are said to be specially fierce

(c) मधुसूदनो (1) 'Viṣṇu', (2) 'juice-pressing' पुष्पासवाम् Here a *Bahuvrīhi*

(d) निर्वचनीकृतो 'rebuffed'

२२ The verse occurs also *Shm 1 284 (कस्यचिद्), *Padyā 254 (कस्यचिद्), with various readings (a) मन्द्र and व्यावर्तयन्, both to be preferred add margin and critical notes accordingly The verse perhaps refers to a picture

(a) अहि शिथिले 'sunset'

(b) बर्हीपीडक Kṛṣṇa's crest of peacock's tail feathers गोधूलि 'evening,' see the lexica

२३ (c) निर्यातो gen sing, agreeing with विष्णोः कुबिवसते: In apposition to पत्युस्तलादर्णसा or vice versa The अर्णसा पति is, of course, the ocean

(d) अपत्यपरपरावृत 'an heirloom from his father, the ocean'

२४ (a) कशेरु 'the backbone' of the hills

(b) साङ्कर The elephant's trunk corresponds to the sprouts

२५ A parallel to this verse is to be seen in Śp 123, दिग्मादः शकुलाकृति (हनुमतः) = *S-Hāṇār 1 35 (15b) (anon, reads शफरा°) = *Khandap* 4

(a) शकुला Viṣṇu's fish (शफर, मत्स्य) incarnation अ(आ)क्को-रन apparently = 'striking' of love (—)

(4) पानाध्मान The fire suffers from indigestion through drinking too much water चक्रे 'was made' चिरस्य The *Amra* fire, mextinguishable by the ocean, is at last quelled

२६ Viṣṇu and Bali A similar verse कस्त्वं ब्रह्मन्पूर्वं relating to Viṣṇu and Bali occurs *Khandup* 55, *Smt P 8a (24) (हनुमतः)

(a) B 'Whence are you there' or 'whence are you, whoever you are' अमुक अणुकः of *Shm*, or अक, would mean 'little fellow', I 'From my own' B 'Your own,' what is that? I 'What belongs to no one'

(b) B 'What do you want?' I 'Three paces' B 'What use of so small a piece of land?'

(c) I 'To me, a contented twice-born, that is as much as the three worlds'

(b) किमिच्छसि Bali has gifts for all comers

(c) आशयो 'meaning'

२७ (a) इय = श्री

(b) मावष्टब्धि 'may she not be crushed'

(d) वाचो° Viṣṇu did not really utter the words, which died within his lips, but his changes of expression (विकृति) conveyed them

२८ (b) धगिङ्ग Cf धगिङ्गिति विच्छिन्ने कण्ठोत्थप्राणलोहितः *Yogarāsītha*, III 33 15

(c) अमरवेरिनाथ Hiraṇyakaśipu, slain by Viṣṇu-Narasimha

(d) काष 'grating,' a form from कष Cf 43d

२९ Viṣṇu supports Mt Meru on his breast at the ocean-churning

(b) दुग्धार्थि (MS) is an error for दुग्धाम्बि, cf 38d. दुग्धकण corresponds to the नक्षत्र of (c)

(c) प्रतिरोधिनिन्दद् Viṣṇu's breast rivals and mocks the stairy heavens प्रतिरोधि recurs 389d

(d) तडाग Cf 223b Note that the verse contains the author's name, cf 104, 268, 274, 344, 518

३० Add to margin a ref to *S-Hārāṇi 17a (anon), text as printed except b °आलै [sic] अ°

(a) उपश्रुति 'near his ear'

(b) विषानल. A ref to the कालकूट poison

(c) कटाह the tortoise's shell, see Bohtlingk & Roth s r and reff

३१ Translated by Jacobi, *Ālankārasaṁśāsa*, p 599 see his notes Add to margin *S-Hārā I 54 (8b) (शारङ्गस्य), readings as in *Sāhitya*.

(a) भक्ति° = (a) 'fond of regarding with compassion those bending in devotion to him', (b) 'dear to the eyes of those' नील Kṛṣṇa's body is, of course, dark, like his eyes

(b) नीतेहित° = (a) नीते हित°, (b) नीता ईहित (Jacobi)

(c) °निधी र° = (a) *sic*, (b) °निधिर् र° रसिकता Kṛṣṇa is रसिकेश्वर रसिका = 'an emotional wife' (*Meghadūta*, B 24d) नेत्रे तनुर्वा These words are kept to the end for surprise (παρὰ προσδοκίαν)

३२ (a) श्रुतीः the scriptures

(b) विद्यमयो = आकाशमयो, *ākāśa* being the vehicle of sound

(c) पुच्छोदस्त° cf 25a

(c-d) जलनिधिः The column of water in (b), together with the sound, suggests to the sages the belief (अज्ञा) that the sky-Ganges has plunged into the ocean Perhaps they come to *worship* the सगम, as a sacred spot, cf *Uttara* II 30, पुण्याः सरित्सगमा

(d) खलत् 'assemble' (?), cf B & R *s i*, but in 448b we have a different sense

३३ (c) खर्वित 'pressed low'

(d) अव्याहत 'unviolated' कृतक 'pretended' Viṣṇu pretends to sleep, in order that Laksmī may continue her caresses

३४ Rādhā is seeking Kṛṣṇa, who all the while is holding up Mt Govardhana on his little finger

(c) भाण्डीरे the *Nyagrodha* tree in Vrndāvana

३५ The verse is in the form of a dialogue between Yasodā and the child Kṛṣṇa The same idea is similarly worked out in the verse रामो नाम बभूव, *Śp* 120 (वसुंधरस्य), *Sml P 9a (27) (वसुंधरस्य), *Kṛṣṇakārnāmṛta*, II 72, *Padyāv 151 (कसचित्), *S-Mukt xxv 18 (anon)

(a) श्यामोच्चन्द्रा 'the night is moonless,' i.e. 'nearly over'

(b) कामपूर्वा कुरुष्व Kṛṣṇa's reply, 'What story? Let it be a new one' कामपूर्वा might mean 'relating to love'

(d) Kṛṣṇa smiles to hear his mother telling him Rāma's, i.e. his own, story, cf also 46c-d

३६ Viṣṇu as Vāmana Add to margin *S-Hāṇā, 1 49
(7a) (इनुमतः), readings (a) °विलस°, (b) °पुटी°

(a) खर्वग्रन्थि° 'as the dwarf's garment-knot-parted, through his growth, showing the Kaustubha shining on his breast

(b) निर्व्यज्ञाभि° 'the resonance of the sāman coming deep from the hut (as it were a Brahman's hut) of the lotus-bud of his navel (upon which Brahṃā, the ideal Brahman, sits, as it issued forth'

(c) पात्र 'a match, or, with reference to Bali's liberality, a fit vessel'

(d) वर्धमान Note that this is a name of Viṣṇu as Vāmana cf *Harsacarita* (Bombay, 1892), p. 44, l. 1

३७ (b) अश् The accusative seems to give the better sense, with the idiomatic use of वह् = 'have', 'hold'

३८ The वदन, स्तनद्वय, and रोमावली of Lakṣmī, as she rises from the ocean, are mistaken by the gods for a repetition (पुनर्) of the moon, the humps of the sky elephant, and the Tree of Paradise, which have already been procured by the ocean-churning

(c) स्तनद्वय For the comparison with an elephant's frontal lobes (कुक्ष) cf 175, 245 वलद् 'coming in sight' or 'accompanying'

३९ The drunken Haladhara (= Balarāma) stutters his words. A similar verse is to be found in the *Pracandapāṇḍava* 52 कि कि कि चुचुचुम्बनेर, the speaker being the same. cf also the verse पि पि प्रिय ससख्य *Sml P 113b (कस्यापि), *Sarasatīh* ad v. 142 (anon), *Śp* 3651 (कस्यापि)

४० Viṣṇu as Narasiṃha a dialogue between Hiraṇyakaśipu and his attendants

'What? What?' 'A lion' 'What then (ततः किं)?' 'With a form like a man's, my lord' 'Strange! Have you seized him?' 'Nay' 'Then, who is here?' (a form of urgent summons, often in the phrase को इव भोः, see B and R s. 1 भोः) 'Long live the king!' (spoken by the guard, who presents himself) 'Quick, bring him here' 'Nay, he is come himself' 'My bow, my bow no, my sword, in haste Ah! the sharpness of his claws'

४१ Kṛṣṇa, in order to be alone with Rādhā, tells the shepherdesses to go home with their pails. She will follow.

(b) वष्कयिणीकुल distinguished from the घेनु's, which have been milked already.

(d) कारणमूनु Cf कारणसूकर B & R s; कारण, *Bhāgavata Purāṇa*, III 13, 33

४२ Kṛṣṇa holds up Mt Govardhana

(b) लक्ष्मिर् 'clinging' (to the mountain) सभावितात्म° 'proud of the honour done to them,' or 'filled with conceit' (आत्मसभावना *Hansacanta*, Bombay, 1892, p 40, l 9)

(c) विषम 'perplexedly'

(d) करमूर्ध = कराय 'finger', clearly the better reading

४३ Viṣṇu as Nārasimha

(a) तरत् 'moving across'

(c) व्यावह्लाद 'withing'

(d) रव The claws clash against Hiraṇyakaśipu's ribs, cf 28b

४४ (a) प्रसव 'flowers' Cf *Meghadūta*, B 2b (•रजसा) and 52d

(b) •क्लान्तिनिद्रान्तरेषु 'intervals of sleep due to fatigue'

(d) यत्न 'ornamentation', cf 70d and reff

४५ (a) दैत्य Hiraṇyakaśipu

(b) प्रतिविभावित 'seen by reflection' The compound does not seem to occur elsewhere

(c) अपरकेशरि The reflection is taken to be a second lion (हरि also = 'lion'), compare the story in the *Hatopadeśa* (ed Peterson, p 73)

४६ Insert in margin reff to *Skm I 256 (अभिनन्दस्व, readings as in text, except स्थावर for स्नाधर), *Padyāv (अभिनन्दस्व, readings as *Skm*, except दूरे for चार), *S-Hāṭv 9a, 67 (अभिनन्दस्व, readings as *Padyāv*)

(a-b) Yaśodā warns the young Kṛṣṇa against the wild animals in the hills, and tells him, when he sees such, to meditate upon Nārāyaṇa

(a) चारप्रचारे 'movement hither and thither in pasturing'

(c-d) Kṛṣṇa has to restrain a smile, he himself being Nārāyaṇa, cf 35d स्फुरद् 'quivering'

४७ (b) कारणमेकमेव There is no need of Brahmā or Śiva
(c) उदरस्थित Regarding the world's issuing, at the commencement of a *yuga*, from Viṣṇu's belly, cf *Harsacarita* (Bombay, 1892), p 235, ll 4-5

४८ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 530

(a) बीज Brahmā lies in the flower स्वर्णशैलः Mt Meru

(b) नागाधिराज Śeṣa, upon whom Viṣṇu reclines, and who therefore corresponds to the bulbous swelling whence the stalk (कर्णिका) springs

(c) मेघाः = मधुपकुलम् by reason of their blackness

४९ (a) कनकनिकष Cf *Vikramorviśā*, iv 1 For gold as colour of a Hindu cf 149, 150, 156, 205, 432 A similar verse, relating to Sītā and beginning कनकनिकषभासा, is to be found in the *Dūtāngada* (India Office MS), i 9

(b) नवजलधर The new clouds, being full of rain, are dark like Kṛṣṇa

५० (b) आवृत्तालात The revolving sun seems to make a fire-circle in the sky

(c-d) The rays are compared to golden wands, ushering the crowded darkness westwards

५१ (b) आखण्डलाशा 'Indra's quarter = the east'

५२ Translated by Aufrecht, Z D M G xxvii, p 44

(a) फणोपल = फणमणि 'the jewel in the head of that snake, which (snake) is the eastern hill'

(b) व्रीम° 'the golden leaf of that *Indranīla* tree, which is the sky'

(d) प्रस्थानपूर्णकलश There is a reference to the common belief that *yogis* pass at death through the sun; see *Chāndogya Upaniṣad*, iv 15, 5 For a पूर्णकलश as an auspicious object to behold at departure, see *Harsacarita* (Bombay, 1892), p 63, l 14, trans p 45, l 11

५४ (c) The सहकार (mango = चूत, 61b, 438d, 454d, 472a, 473d, 482c) and the कोकिल are both associated with (spring and) love, cf *Rtusamhāra*, vi 15, *Pāriatip* iii 3, *Śakunt* vi 3

५५ (a) पञ्चम° a certain note (or interval, one-fifth?) in music, cf vv 68b, 70c, 142d, 442b, 450d, 470c

(b) स्थान 'key,' 'pitch', cf 70c पञ्चमार्गण°: 'the twang of Kāma's bowstring' (which consists of bees)

(d) कुम्भज The buds correspond to the रोमाञ्च of b

५६ (a) कलकण्ड 'cuckoo'

(b) उत्कलिका = (1) 'wave', (2) 'agitation' for the pun cf *Harsacanta* (Bombay, 1892), p 42, l 9, trans p 29, l 4
The पवन naturally causes waves

५७ (a) बद्धस्यूहः 'regarded with excitement (or 'envy')'

(b) उपहृत 'dedicated' गत = शक्य. Cf 118d and *Harsacanta* (Bombay, 1892), p 60, l 4, न याति वक्तु, 'cannot be called'

(c) आमुष्टो 'touched'

(d) चूताङ्कुर sent as a love token, cf 54c and reff

५८ (a) कोकिल . चूत Cf 54c and reff

(b) किशुक Cf 59c, 69b, 78a

(c-d) महाकुल० 'startling to break its strings at the suspicion of an infidelity on the part of the lover, they being sensitive through high birth'

५९ (a-b) The bees are mistaken by the parrots for (black) *jambū* fruit अतिरसाद् 'very eagerly'

(c-d) एतेषामपि The bees, mistaking the parrots' beaks for (red) *himśuka* flowers, fly into them, cf 58b, 67c

६० (a) कोकिल . . चूत Cf 54c and reff निर्धूत 'shaken'

(b) प्राग्भार 'tilting'

(c) तैरेव . . धारावाहिभिर् The same pollen-dust, forming in showers, conceals the antelopes, who have scarcely leapt over the heaps of it

६१ (a) तथैव The bees, though constantly throbbing, remain, as before, in the jasmine

(b) नयनसुहृदो 'though pleasant (सुहृद्, cf 92b) to the eye'

(c) चौती Cf आशोकी, 62c, and 54c and reff अस्मिन् = अत्र, cf 72d, 505c तथा 'as later'?

(d) अथ च 'and yet' स्वय 'of itself'

६२ (a) विधुरारम्भ 'anxious starts'

(b) मामुज्जह्य 'in defiance of me'

(c) चीरिका 'public notice'

६३ The subject of all the finite verbs is वासरा: The verse seems to contain a hidden reference (by ध्वनि) to a hospitable invitation व्याहृत is the invitation, ससुर्वन्ति the setting the house in order, किसलयोत्तसैर् 'festoons of shoots', अ(आ)स्मि = (1) 'bee', (2) 'friend', प्रावार = (1) 'veil (of mist)', (2) 'case covering the ornaments', and so on

६४ (a) स्निग्ध sott मुक्तदीर्घप्रवासः 'recalled from long absence by the cuckoo's invitation'

(c) शिञ्ज० °वल्लय There is a reference to tinkling bracelets

(d) °वृहत्तिका. shawls,' 'consisting of the (white) smile of (white) jasmine flowers,' or, punningly, 'smiling i.e. decorated white) with jasmine flowers' It need hardly be mentioned that to the Hindus a smile is white as showing the white teeth) cf 446b, *Haṣananta*, trans p. 5, n. 5, p. 213, l. 13

पूर्णपात्रीकरोति The south wind, which has brought the good tidings of the return of the spring (मधु), carries off, as the messenger's meed of clothes, etc (पूर्णपात्र, cf *Haṣananta*, trans, p. 109, n. 2), the early-falling (cf 66a) jasmine flowers which are the shawls of the tree-wives of the spring

६५ Spring as a monarch riding forth in a lantern procession (दीपावली *Dīpālī*) in the evening The instrumentals मण्डलैः, गणैः, किशुकैः are those of circumstance or accompaniment (इत्यभूते तृतीया)

(a) Note the slesa in मण्डल and गण चचूर्य० 'roaming'

(b) गृहवाटिका 'house garden' अङ्गारिते refers to the red colour of the *himsuka* blossoms, cf 59c-d, 69b, 74, 78a, 472c, and *Rtusamhāra*, vi 20

(d) प्रस्निग्धा as applied to the दीपावलि = 'very oily', cf 97d कलिकादीपावलि 'row of lamps consisting of buds' The *campaka* has a fragrant yellow flower

६६ (b) ययन्ति The *lokilas* are composing in their minds, but not yet uttering their song, cf 82b

(c-d) The sun's rays curtail the briskness of the cold, but are not yet fierce (अठर or अरठ, cf critical note 2 to 427 and 8 to 500)

६७ Add to the margin a citation of *Bālar* v 38, where the first line appears in the form

सूते सप्रति दुग्धमुग्धसुभगं पुष्पोद्गम मलिका

and °दलैः is read in b, which ends as our MS In *Hemac* only a of our verse is given In d *Bālar* has मुकुलैश्च, as MS

(a) वायमासिकैर् According to Nārāyaṇa Dikṣita in this passage the वायमासिक pearl is specially large

(b) अर्चित. 'honoured by a flower offering,' or merely 'brightened', an intentional variation of reading introduced by Rājasekhara in *Bālar*

(d) माज्जिष्ठ 'red as madder', cf 471b चन्या लिपिः 'a second colouring'

६८ *b*, पञ्चम Cf 55*a* and reff वाञ्छामात्र Cf 66*b*

(*c*) जगन्ति Governed by जिष्णु [स्यात्]

६९ (*a*) भागैर् The day grows (स्फायते) at the expense of the broken-off parts of night

(*b*) गर्भे The *himsuka* buds are seeds of fire, cf 65*b*

(*c*) स्वाश्रयं 'their objects,' the spaces of light and shade being only as broad as their vehicles, since the sun is vertical

(*d*) लोकरसो 'having only a little रस'

७० The garlands (अवतसा.), powder-throwing (पराग), face-decorations (पत्र), and songs (गीतय.) are all signs of the feast (उत्सव)

(*b*) पत्र (1) 'leaf', (2) 'face-ornamentation', which latter should here (with लसत्) and in *Harsacarita* (Bombay, 1892), p 146, l 3 (with प्रचलत्), denote some hanging ornament, and not merely paint-marks (विशेषक) The latter sense recurs 151*a*, 222*a*, 314*a*, 338*b*, 347*c*, 377*a*, 435*b*, while in 44*d* the word denotes figures on metal प्रकाण्ड (1) 'stem', (2) 'fine'

(*c*) पञ्चम Cf 55*a* and reff स्थान 'key,' 'pitch', cf 55*a-b* गभीरक्रम will also have some musical connotation, cf अव्यक्तवर्णक्रम 198*c*

७१ (*a*) वैच 'victorious' सहकार Cf 54*c* and reff

(*b*) मधुकरविषकल्कलेपेन The beeswax is compared to poison applied to arrows

७२ The royal proclamation of the Spring Breeze (with his ally Kāma, cf 80*c*) from his palace Malaya

(*b*) कुशलयति 'greet' the कामिनः इतरत् 'further,' beginning the substance of the letter 'after compliments'

(*c*) अ(आ)लिकोक्लि. (1) 'bees and cuckoos', (2) 'cuckoos, i.e. friends' प्राप्तवान् 'arrived at'

(*d*) अस्माद् 'in this quarter' = अतः; of 61*c* and ref

७३ (*a*) अतिरेकीभवत् 'increased,' 'raised to the highest pitch' by their abundant feeding on *cūta* (cf 54*c* and reff) buds

(*c-d*) The red eyes of the *lokilas* are compared to the live ashes of Kāma (असमश्र = पञ्चश्र) burned by Śiva's (भूतेश) fiery glance कराक्षितः Cf *Sāntā* iv 12, ज्वालाकराक्षे गृहे.

७४ The filaments (नेश्र), white and crescent as the moon (चन्द्रकलावर्धि), in the red *himsuka* flowers are likened to Kāma's (वितन) bow marked with white wax and in a red cover

७५ Add to margin a ref to *Shm II 760 (वीर्यमित्रस्य), where *a* reads वापी० ०दरा, and *c-d* as follow—

किं चान्यत्कुसुमायुधो ऽपि भगवान्धत्ते सगर्वं धनु

ज्जामुन्मार्ष्टि च पञ्चभिश्च विशिखैर्जेतुं जगद्वाञ्छति ॥

(a) ग्रन्थि The leaves and shoots are knotted together

(b) कापि स्थिति an indescribable condition

(c) A short walk is enough to cause a thirst

(d) The wind teaches the dust to dance in the road

७६ In उत्सव, आमोह, उन्माद (and also in the sequence, eye, touch, mind) we have a climax The southern wind comes like a madman, with leafy branches shaking in his hand, and his mere embrace infects the people with insanity

(d) क्रीडाकूतकषायितेन 'infected with the spirit of play'

७७ The play 'Love's Victory' is about to be acted by the Spring

(a) मुकुलाधिकार The word अधिकार seems to imply a metaphor ('official duty' or 'superintendence'), which accordingly may be traced also in the word लक्ष्मी 'splendour' and विधिना 'prescribed manner'

(b) अभिजात वपुः. The myrobalan also dresses for the occasion (समय also = 'festival')

(c) पाटगिरेर् Read आप्रान्तगिरेर्^१ or cf B & R आघाट = 'boundary'^२ Concerning गिरि cf 105c प्रस्तावना 'prelude,' in both literal and metaphorical senses

७८ (a) हिमवलमिषात् 'in the guise of the cold rain,' or 'emulating the cold rain' But no doubt the भयात् of *Shm* (or भिया) is the correct reading किशुकेषु Cf 65b and reff

(b) व्वाम 'having a cloud of smoke,' a sense not hitherto illustrated in the lexica

(c) पान्थसीमन्तिनीना 'wives of (absent) travellers'

(d) शिखा 'points' of the flames ०शोणीम् i.e. 'flame-coloured' The subject of विसृजति is काननं

७९ (b) प्रणयि 'courting,' so 'near', cf 291c, 371c, 374a, 398c, 403a, 450d

(d) वेश = वेष, 'dress' सर्वाभिसार 'general attack' (see the lexica), with a possible ref to अभिसारिका

८० (a) उदारशोभ The idea is that of 'fine clothes'

(b) भ्रमरसरणी The lines of bees are compared to a young man's moustache

(c) मासः = मधुमासस्य, which is an ally of Kāma (कुसुमधनुषा बद्धसख्यस्य, cf 72a)

८१ (a) शिलीमुख (1) 'bee', (2) 'arrow' पक्ष (1) 'wing', (2) 'feather' of arrow

(b) कज्जलाभ 'black'

(d) तूणा 'quivers' holding the arrows Elsewhere Kāma's *boasting* is of bees

८२ (a) Note the *Slesa* in स्नेह etc (rain, lightning, full rivers)

(b) परिमुक्तकण्ठरोध cf 450c and 66b, मनसि च गिर ययुन्ति . . .

८३ (a) The days are compared to warriors who lose their fire and sink in their forts when the Tukhāras (the cold) prevail

(b) प्रसारजुषः (1) 'extending', (2) 'going about freely'

८४ The various colours in the कुशेश्य's are compared to those of a young शुक्र (आपाटला° = the red beaks, etc), cf 100a

(a) दुःसिष्ट 'very tight'?, 'the joining of their petals tight and (therefore) hard to distinguish'

८५ (a) कर्णप्रवाल 'flower-stalk round the ear'

(b) 'engaged in shaking (the प्रवाल's), as they for a moment insert flower-buds into them'

(c) परिमलित The *haridrā*, 'turmeric,' on their cheeks catches a fragrance from the sweat द्राविडीना 'Dravidian women'

(d) नवनखपदतिक्रान् 'causing a smart at the places of recent nail-marks'

८६ (a) तप्तो . . . खण्डयित्वा After deserting the night, the sun wanders abroad in remorse (तप्तो = (1) 'heated', (2) 'pained')

(b) बीब . . . प्रसाद The night also, the deceived one, खण्डिता (see Rudra's *Śrngārāṭhaka*, 1 143), grows thin and gradually recovers her serenity (in two senses)

८७ (b) परीतान्तिका. 'their vicinity occupied'

(c-d) घर्मासु° 'just strong enough to dispel the sweat'

८८ The birds spend the day distressed by the heat

(a-b) शिथिलित° The birds droop their shoulders and raise their feathers in order to get air

(c-d) They bend their legs and so get a good hold of their nests and avoid accidents from the fierce blasts which toss them up and down. As regards these summer winds, cf 94^u and *Rtusamhāra*, I 22, 24

८९ (a-b) The *āpuhamsa* will hold her wings like a white parasol over her young, although protected by the water-lilies among which they live

(c-d) The parrot will mistake for drops of water the pearl necklace upon the lady's breast, now his home (वसति, cf 138)

९० (a-b) The dust raised by the wind acts as an awning or parasol (पटच्छत्र) to keep off the heat from the earth

(c) दवदहन° The hue of the *maulāna* flowers suggests to the bees a forest fire

९१ For a time coolness abode by the river bank, in sandal-wood, wreaths of lotus fibres, the moonlight, etc. But all these have now failed, and it is now only to be found in प्रियाकण्डा-श्लेष cf 101c, 283d, 304, 460b, 477c, and *Rtusamhāra*, I 4

(d) पर 'only', cf *Pāṇinīyī* IV 5d

९२ (a) निलोचनाञ्जलदरी 'interstices of his eyelashes' अल्पमची 'small flies'

(b) धूवालवक्षीसखे The drops fall from his horns and down his forehead tuft into his eyes °सखे Cf सुहृद् in 61b and reff

(d) दूरनिःसहतया 'as far as he possibly can', cf 96d

९३ A verse exhibiting some grammatical irregularities (°तालवक्ष = °तालूक्ष, °तन्त्री = °न्त्री, रात्रयो = रात्रीर्), which must be intentional if Bāṇa is the author

(b) पङ्काङ्क The banks show the marks where the buffaloes have lain

(c) तरणान् = तर्णान्

९४ In this verse the author exhibits some lexical virtuositities

(a) वाता. (so to be read °) For the summer winds of 88c-d and reff This line bears a general resemblance to 276a

(c) इष्टिर् For the proposed reading see the critical note सुष्टि . . तारक्षी = 'the whole creation of hyenas' असूक्तर्वेष 'with all their might', cf निष्कृष्टायुर्, *Tantū-khyāyaka* (Hertel), p 116, l 9 धातकीवनम् The *dhātakī* flowers at the beginning of the hot season, the flowers are used in Bengal 'in the preparation of a cooling drink'

(d) शरशमीनीडेषु The fowls have now no better nests than in the reed-grass and the tough *śamī* tree

९६ (a) अये . . . मूले 'on the top' 'at the bottom'

(b) उपरतप्रियेषु 'which they like when over'

(c) आधारा 'ponds' सुत 'floating' मय Cf 92d

९७ The forest fire

(a) 'Avoids the गोमय's, as being chiefly earth'

(b) 'Just lightly (प्रशिथिल) embraces the ant-hills covered with grass (and therefore not combustible)'

(c) लीड Cf *Pāṇatip* III B, दावामिलीडशेषस्तद्विव किलिञ्ज 'boards,' 'wood' समुत्क्षित 'swollen,' 'haughty'

(d) Devours the oily substance of the fowls' eggs, as if it were butter प्रस्निग्धान् of 65d

९८ (a) शरारि 'geese'

(b) प्रपातस्तव 'dive'

(c) अधार्तराष्ट्र 'without geese'

(d) सीदत् 'desponding'

९९ The effect of the heat is visible in various ways upon the women's bodies

(d) विभजति 'distributes'

१०० (a) शुक्लपत्रं 'green and soft as a parrot's feathers', cf 84 शिरीष Cf 49c, 102b *यष्टीनां 'stems'

१०१ (b) अर्घति Cf नार्घन्ति रत्नानि समुद्रजानि, *Pañcat* I 88 (ap B & R) करम्बिता 'mixed'

(c) For the idea cf 91c and reff

(d) शुचेत्. 'the hot season', of 102c and *Rtusamhāra*, I 2, 3

१०२ Add to the critical note a ref to *Skm II 786 (कस्यचित्), the text of which agrees with our MS The words संखान (= उत्तरीय), वलय, उत्तस, and हार have, no doubt, some special appropriateness in connexion with the costume required for the rite in question, मूलुजयविधि

(a) वखाद्वाः. This reading is probably to be preferred, the word being a noun विसं Cf 446c, 496a

(c) शुचात् 'summer,' as in 101d

(d) तन्न मन्न Cf 490b रतिरमन्न 'Kāma

१०३ (a) रजनिविरमः Cf the reading प्रशमदिवसे in *Megha-dūta*, 2

(d) राखरया The *rambhā* is the plantain, but the *rāya-rambhā* does not seem to be given by the dictionaries

१०४ (a) अलयन्त . . निद्राययो No doubt a reference to the *breaking* of the Persian wheel, by no means favourable to sleep

(b) श्रीनारायणयोर् A reference, also, to the author's name, cf 29d and 1eff As regards the awakening of Viṣṇu in the rains, see *Harṣacarita*, trans., p 70 and n 4

(c) कङ्कालशेषश्रिय 'having only a skeleton of her beauty left' कपालफलके 'on the potsherd,' viz the *skv*

(d) चन्द्र . 'bake the moon like a cake' पर्यटमिति. We should have expected either °ट इति or °टमिव The verb मर्मरय् recurs *Subhāṣṭāvalī*, 18+4b for the meaning cf मुर्मुर, 289d, 427a

१०५ The carpet (वास), lattice-walls (जालक), and awning (वितान) are the scene of the dancing of the peacocks, which is a feature of the rainy season (cf 112 and *Rtusamhāra*, II 6, 14, 16)

(b) युथिका For the jasmine and the rainy season see *Rtusamhāra*, II 24

(c) कुटजप्रहासिषु The white *kutajas* are the laughing spectators गिरिर् Ha- this word also a theatrical signification (*auditorium*) ? Cf 77c

१०७ (d) आविर्गन्ध This reading, given also by one MS of the play, seems preferable

१०९ (a) बालश्लभान् The deer mistake the young grasshoppers, or locusts, for green herb

(b) च्छत्री = °त्रा (so read ?), 'mushroom'

(c) कीटपटल The peacock mistakes the lines of black flies for cobras, which it is wont to devour (भुवङ्गाशिन 131)

(d) वनान्तरे The peacocks would usually remain on the outskirts of the wood

११० (a) आसारान् 'after the heavy showers'

(b) सुप्त 'asleep,' i.e. hidden = गुप्त, cf 442a

(d) निःसंपात 'dead of night' दर्दुररव For this feature of the rainy season cf 113d

१११ Add to critical note a reference to *Śkm II 816 (योगेश्वरस्य), readings as our MS except in (b) कुरङ्ग

(a) वेतसं °प्नोरमाणि cf 125a

(b) कुरङ्गयुथ The word कुरङ्ग appears to be unknown read कुरङ्ग with *Śkm* कलितसूपाणि 'the sloping banks occupied' (= °कूलानि) उदभासि 'bramming'

(c) पिपीलिका° 'the thickets bustling and bent down by a general assembly of ants'

११२ (b) रङ्गवसुधा = रङ्गभूमि For the peacock's dancing at 105 and reff

(c) अशोमुचामारवै. It is the thunder that makes the peacock dance, cf 113a-b

(d) बर्ह° The peacock converts his tail into an umbrella, cf 121d

११३ (a) स्तिमिता. 'motionless' आवद्धधार 'in a heavy shower', cf 119b

(d) निर्द्वन्द्व 'without competition' दर्दुररव Cf 110d

११४ (b) करम्बितः 'mingled' कण्ठकूज the lovers' 'murmurs'

(c) अट्टेषु 'upper chambers'

११५ (a) Probably the line ended with वन

(c) कि चान्यत् 'furthermore' कलिकोमि 'waves'

(d) कियता चणेन 'after a little time'

११६ (a) केदारे The dry field is converted by the rains into a lake with fishes, etc., the same thing occurs in Indo-China दर्दुरे Cf 110d and reff

(c) डिम्बाः 'louts'

(d) 'With the *Vnana* grass on the bordering dry land covered white with clusters of young snails' चुभूर The 'shoo-shoo' of the louts

११७ (c) विडोवसो 'Indra' The cloud is, as it were, Indra's black silk umbrella, the patches of blue sky being the sapphires adorning the same Indra descends as rain-god

११८ (a) खद्योत For this feature of the season cf 130c and *Rtusamhāra*, II 5 (इन्द्रगोपक)

(b) स्निग्धध्वान 'dull sound' विभावित The clouds are not seen, cf 130c चन्नाहः 'array,' 'abundance' रटत्कम्भवः. The elephants' trumpet, cf 119a, 132a, and *Rtusamhāra*, II 15

(c) पुरोवाताः 'east winds', cf 108a

(d) यास्यन्ति सोढु 'will be supportable', cf 57b and ref

११९ (a) कम्बुरव Cf 118b and reff

(c) उत्सङ्गे The sky bends its head (ककुभो, 'quarters') into its lap and sleeps, the thunder being its snoring

१२० (a) अविरल The word might be defended as = 'without recovery from defeat', a poetic variant for °त But no doubt अविरल should be read

(b) दृढ° The strongly grown gourd creepers add to the privacy of the apartment on the roof

(d) The missing aksaras might be something like ०स. कामिनीनाम्

१२१ (c) व्यालोल 'dishevelled'

(d) ह्य Cf 112d क्रीडालसाः Cf 10, 112 and reff

१२२ (a) नीलकण्ठो (1) 'peacock', (2) 'Śiva' गौरी (1) 'female buffalo', (2) 'Durgā' तडित्तरनतारा (1) 'eyes quivering at the lightning', (2) 'having eyes glancing like lightning'

(b) घनो महाकाल. (1) 'very black cloud', (2) 'great Mahākāla', or 'cloud as Mahākāla'

१२३ (a) चूर्णभासः 'like powder'

(b) कौतुकिनीना 'the women excited by the new clouds' (and going out into the rain) are wetted on hair and cheeks by the drops छतार्थ 'the fortunate man', slightly different from छती (123b, 254a 443d, 456a), चरुतपस् (236d, 455d), and सुछती (178d and reff), which are similarly applied So घन्य 448a

१२४ (a) अपतितया 'without falling' (1) in the physical, (2) in the moral, sense

(b) पिच्छिल The line contains the reply to the previous (intentional) misunderstanding of the word अपतितया 'You are in love, anxious one' 'No! no! friend, it is only that the path is slippery' असितभुजग = कालसर्प

१२५ (a) केतकीकुसुम The *ketakī* flower is white, and, being encircled by the black snake, resembles the iron-bound ivory tusk

१२६ (a) यथोत्तर 'in order'

(b) For the white spines (सूचः) of the *ketakī* cf *Rtusamhāra*, II 23

१२७ The rainy season is compared to a skull-bearing *kāpāhka* ascetic

(a) केतकीना The white pollen is compared to ashes परिमलन 'toying with'

(b) The black clouds, edged with cranes, correspond to the ascetic's hair with dangling skulls

(c) धनुःखण्ड 'the fragment of the rainbow,' from which dart lightning flashes, is compared to the ascetic's metal-bound (?) खट्वाङ्ग club with streamers (पताका)

(d) प्रीषितस्त्री 'wives of absent travellers'

१२८ (a) धनुषि 'rainbow'

(b) प्रमनसि 'agreeable,' with the trumpeting of elephants
प्रस्नानलीलाकपि adv., 'the monkeys having their play damped'

(c) व्यासुग्ध 'sweet and fresh'

१२९ Translated *Indische Sprüche*², No 2009

(b) उच्छाद्य = the उत्साद्य of *Skm*, उच्छोष्य (*Sbhu* and *Śp*)
is no doubt a mistaken correction, not suiting the *ślesa*

(c-d) The clouds, with lightning flashes for lamps, go (like emissaries, चर) in pursuit of the dacoit, the sun

१३० (b) विप्रोषित 'banished' ज्योतिष. 'constellations'
रोधसकट 'narrowed by the barrier', cf *Harsacarita* (Bombay, 1892), p 150, l 13

(c) खद्योत cf 118a and reff अनुमित 'inferred,' i.e. 'not seen' = विभावित in 118b The trees, though near (उपकण्ठ), are invisible in the dark

(d) क्वाणोत्तरा 'distinguished by the buzzing', cf गन्धोत्तर, *Pāratip* II 5

१३१ (a) चन्द्रक the 'eyes' in the peacocks' tails

(b) आभोगा. 'expanses', cf 107b *बालशाखिनः 'small trees in flower' भुजङ्गाशिभिः 'peacocks'

(c) पातु पयोदानिल snakes being पवनाशिन

१३२ (a) कम्बवः Cf 118b and reff

(b) चक्रवाल 'throng' जम्बाल 'mud'

(c) गण्डूपद a kind of worm

(d) स्तूपुटित 'made uneven'

१३३ In this verse the clear ponds are said to show their wealth (प्रकटविभवाः), buy the mind, and count the coin (the walking crabs on the bottom being compared to hands)

(a) प्रसदचटुलायाः (1) 'having wild lightning' (P), (2) (of the street) 'moving with excited people' स्थलजुषो (1) 'having a bottom', (2) 'having shops or stands' (P)

(b) वराटी (1) 'shell', (2) 'cowrie' शफरसरणे. The water is the 'street of the Śapharas'

(c) कुलीरैः The wandering crabs making them seem to have hands engaged in counting

१३४ (a) पर्जन्यधार्मिक. 'the devotee Parjanya' bathes the lnga

(b) वलदेन्दुनील. 'spurted out by the sapphire (dark) *gandūras* ('waterbags' P), which are the clouds' The ordinary

senses of गण्डूष, 'mouthful,' 'tip of elephant's trunk,' seems insufficient here

१३६ (a) अमराणा An inferior reading, cf the verse quoted p 43, n a-b केलिदीक्षा Cf क्रीडाव्रते दीक्षित. 137d

१३७ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 542

(b) आद्यतिशालिना The long eyes are compared to Siva's noose

(d) नगात्मजा 'Pārvatī' व्रते दीक्षित' initiated into the rite', cf 136a

१३८ (b) वसति: 'permanent home', cf 89c-d, 140d

१४० Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 553, cf the verse धनुः पाँष्य मौर्वी *Pudhāmstat* III 3

(b) मनो भेद्य Cf 139b

(c) अदेहस्य Cf the verse सो ऽनङ्गः 165

(d) वसति. Cf 138b and reff

१४१ (a) प्रतिमा 'idol'

(b) विगूहन apparently an error of the poet for अवगूहन or उपगूहन

(c) निवेद्य 'the offering'

१४२ (a) परिणतिर 'development'

(b) स्तनाभोगो 'bosom's swell', cf 107b, 176b, 220d, 327c

(d) पञ्चम the name of a note, cf 55a and reff

१४४ (d) Apparently the sense is 'expands the thought of (= encourages) the spectators, person by person, as she beholds them', as regards the rest of the verse see the editions of the play

१४५ (b) कश्मीरज. 'saffron' तालव 'cymbals,' held by the dancer, Youth, cf 161c-d

(c) वृत्ति Perhaps here with musical connotation ('rhythm,' 'repetition') मनागुपान्ते लब्धात्मसीम 'scarcely separated', cf 177c-d, 184, 185a, 209, 292a, 304d

१४६ (a) नगरारम्भे Apparently the king's standard was set up at the commencement of the building of a city

१४८ (b) तिर्यग्नि° = कटाक्षा., cf 143c, 163d

(d) निर्माय 'non-magical'

१४९ This verse is, like the similar verses 150, 152, 200, an instance of *adbhutopamā*

(a) काञ्चनयष्टि i.e a woman whose colour was like gold, which the Hindus regard as their real colour, cf 49a and reff.

(b) पद्म sc the woman's face अनिश प्रोत्फुल्ल i.e. 'never closed' The पद्म closes at night

(c) मधुपौ sc her eyes अष्टमीचन्द्रमा. sc her brow, being a half-moon in shape

(d) तमसा sc her hair, see 160, 197a-b, 222c, 481d नक्तदिव That the darkness should remain permanent in the presence of the moon is a marvel

१५० The general idea is the same as in the preceding verse, the several comparisons referring to the woman's breasts

(a) मध्येहिमलत adverb कपित्थयुगल The *kapittha* (wood-apple) fruit is smaller than that of the *tāla* (fan-palm) क्रमप्राप्तौ 'as she gradually drew near'

(b) तदनु तन्नि 'afterwards the same (तालफलद्वय) separated'

(c) व्यतिकर 'competition' सौवर्ण Cf 49a and reff कुम्भ Cf 162d, हेम्भः कु°, also 271c, 326c, *Śiṅgārāt* I 49

(d) परिणतं 'fully revealed' क्वेद . 'how can we account for such a marvel?'

१५१ (a) पद्महरिण 'with face ornamentation (विशेषक) of musk for its deer' (corresponding to the deer in the moon) मृगमदूमसोपन्न Cf 222a and reff, and for पद्म 70b and reff

(b) हरिणाङ्ग 'the moon' लडित = ललित 'play', implying conceit, cf 368d and *Saundarananda Kāvya*, iv 22, 27, 40, vi 43

(c) क्व चन्द्रे . . . For the form of the expression of 246c-d सा (= सा अ°) ति शयिनी 'surpassing'

(d) नयमुष. 'stealing away worldly prudence' (नीति), cf नयद्गुह in *Kuātārjunīya*, xi 43

१५२ (a) ऊर्जित 'mighty'

(b) अनम्बरे 'where there is no sky', cf अनाकाशे, 195b and ref

(c) चित्रपरपरा 'wonder upon wonder'

१५३ Translated *Indische Sprüche*², No 3702

(b) विमृशति 'hesitates' कुसुमलावी 'flower-plucker'

१५४ (a) तनुवेष्टम् 'the abode of her body', cf 146

(b) पल्लव° A bowl of water is an auspicious object this one contains also पल्लव's, cf *Harsacarita* (Bombay, 1892), p. 173, l 20

१५५ (a) बलि the demon Bali (with pun in त्रिबलि b)

(b) सैव 'the same as before' नम्रता = (1) 'flexibility', (2) 'courteous deference', is punningly regarded as the opposite of उन्नति, cf 207

१५६ (a) कनक Cf 49a and reff

(d) सौवर्णपट्ट . . °प्रशस्ति. An ode of Victory inscribed on a gold plate

१५७ Translated *Indische Sprüche*², 2926, Jacobi, *Ālambānasaśana*, p 448 The *Ālambāna* books dispute whether the verse exemplifies *anāghāta* or *vyatirika*

(b) विरुपाक्षस्य antithetical to वामलोचना

१५८ (b) पार्वणचन्द्र Cf 162d तुल्यतैव हि लाञ्छनम् The face's equality with the moon is its only blot

१५९ (b) निजासनाशोऽ० Her face's full moon inconvenienced (दुस्थित) the creator by causing the day-lotus, which is his seat, to close, cf 190c-d

१६० (a) तम. Compared to the woman's hair, as in 149d and reff एक 'only'

(b) एण The moon's deer अस्व sc मुखस्य

(d) भवान् sc the moon

१६१ (a) अवदातकान्तिनि Being bright, the कुच reflects the moon

(b) सक्रान्त . . द्वेधा विभक्त The half image appearing in each कुच is compared to the half-moon ornaments on the clappers (ताल)

(d) प्रोद्यत 'lifted' काख्यताल 'brazen clappers,' cf 145b प्राय 'like'

१६२ In this verse the several comparisons are —

जह्नु = रश्मास्तथौ Cf the verse beginning उभौ रश्मास्तथा-
वुपरि, *Sarasatik ad* III 38 (anon), *Sml P 72a (4) (कस्यापि),
*S-Hārāv C 183 (15b) (कस्यापि), and the verse *Kāmasundarī*,
IV 9, रश्मास्तथामनोभिः अधरः = बन्धुकुसुम cf 171b, 199b
स्तनद्वन्द्व = हेमः कुशौ of 150c and reff मुखान्व = पार्वणशशी
cf 158b

(a) यदि . . 'if these things are really what they seem'

(c) हतौ 'defeated,' 'good for nothing'

१६३ (a) सिन्धोरन्तः 'from under the ocean,' a reference to the churning कथञ्चिद् 'with difficulty'

(b) सकल 'all,' namely the सुरसुमनसः, etc, the *Pāṇḍita* tree flowers in her breath, the *kālakūta* poison in her glance, the moon in her cheeks, ambrosia in her mouth, etc

(d) तिर्यग्भूते विलोचने = कटाक्षे, cf 143c, 148b

१६४ (a) तरलनयना (1) 'having sparkling eyes', (2) 'having stars for eyes' (P) पयोधरहारिणी (1) 'attractive with breasts', (2) 'dispelling clouds'

(c) भवतु . कथमन्यथा 'how else should be ?'

(d) लेखाशिषः 'having only the crescent left'

१६५ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 363

(a) अनङ्ग There is a play upon the literal sense ('bodiless'), cf 140c, 478a

(b) मधुव्रत 'bees'

(c) एवसाधन A Bahuvrīhi

(d) अस्त्र Cf 172a, 189c

१६६ The *tribali* is the clay of beauty squeezed out between the creator's fingers, cf 221c-d

(a) The missing aksaras must have been something like

[स्रष्टुर्म] ध निपीड्य क[लितवतः]

(b) मुग्धा° Probably for मया°, see the critical note and 221d

१६७ (c) जननयननिर्माणमफल Cf 248b

१६८ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 523 The parrot, in clamouring for his food, makes use of lovers' expressions, and so puts the matron to shame

(b) बिम्ब . . . जाम्बव *Bimba* and *Jambū* fruit, as regards the former cf 181b, 187d

(c) अचक्षुमनोज्ञ 'charming through not being trite,' 'charmingly novel'

१६९ (b) कसूरी Cf 222a and reff किमिह The पञ्चभङ्ग ornamentation is superfluous

(c-d) The क्रीडितानि are the only proper ornaments of the सनकलशौ, the necklace is a mere burden For the phrase हारो भारः cf *Harasacrita* (Bombay, 1892), p 109, l 12, also the whole passage, ll 1-12, and 425d below

१७० The verse describes the course whereby the happy man becomes a pearl upon a woman's bosom, cf *Harasacrita* (Bombay, 1892), p. 281, ll 13 sqq, translation p 251, ll 21 sqq

(a) He becomes a drop in the ocean, then part of a cloud

(b) The drop falls into the mouth of a pearl-oyster शुभैः 'by good fortune' ('merit').

(c) श्रेयोभि. 'by the highest felicity'

(d) रुचि तन्वन् 'heightening its (or 'your') beauty'

१७१ बन्धूक Cf 162c and 1eff

(d) कृत not with किम् ('much more'), but = अल

१७२ (a) अस्त्र Cf 165d and 1eff

(b) द्वयोश्च 'of both,' sc the day-lotus and the moon, which both seek to copy her face, the day-lotus as मनसि० ०स्त्र, the moon as नेत्र० ०चं च = एव

(c-d) The moon, through rivalry with the day-lotus prevents its unclothing

१७३ Add to the margin and critical notes a citation of *Bāṇa* v 76, whence the verse is taken Readings (a)

०भुवश्चरित, (c) ०प्स्यथ

(a) चेतोभुवो. विभ्रम Cf अनङ्गविभ्रम 181c 'Kāma's fascinations' सविधान 'arrangement'

(b) नून 'it now appears,' 'surely', cf 174b, 191c, 473d, 497b वः = चकोराः

(c) चकोरा. vocative The reading अवाप्स्यत (conditional) is obviously right

(d) चन्द्रिकासु as regards the *calorā* drinking the moonlight see 17c-d and reff

१७४ (a) शस्त्रहता. For the belief that warriors slain in battle go straight to paradise cf *Kautiliya Arthaśāstra*, x 11 150 (p 365 ad fin) —यान्यज्ञसघैस्तपसा च विप्राः

स्वर्गैषिणः पाचचयश्च यान्ति ।

क्षणेन तानप्यतियान्ति शूरा.

प्राणान् सुयुद्धेषु परित्वजन्तः ॥

(b) नून Cf 173b and reff

(c) सूचय 'a needle's point,' and not a sword

१७५ (b) सलक्ष्ममाणेन 'resembling'

For the comparison of कुच with कुम्भ ('the elephant's frontal humps') cf 38a-b, 245a, 417b, and reff

(d) वापी Cf 223b and reff

१७६ (a) स्वगतमितयान 'having a movement measured by the standard of its (the नितम्ब's) gait', the gait is defined in *Manu*, III 10 (हसवारणगामिनी)

(b) स्नाभोगो 'bosom's swell', cf 142b अपरस्त्रापि Sc. as well as your own, cf 229

(d) प्रथम° 'the mark of the first writing and erasing' The moon was a mere first attempt at making her face, its erasing is, no doubt, shown by the mark in it Cf 197d, 200c

१७७ (a) अभिजनभुवाः to be taken with तुल्यौ °भुवा = भूम्या, cf 181c आजन्म 'from birth onwards'

(b) समानाव The word perhaps contains a pun (स + मान 'pride') उदयिनौ 'rising'

(c) मण्डलवतो (1) 'round', (2) 'rulers of provinces', cf 193b, 209b, 211a अपि Although having their separate mandalas, they yet rival concerning boundaries सीमामात्र... सार्धमुद्भ 'emulous conflict over boundaries merely', cf 145d

(d) नमस्य कठिनिमा euphemistic (cf *Haṣaśarita*, Bombay, 1892, p 251, l 13, नम. सुखेभ्यः) for 'accursed hardness' (i.e. stiffness, stubbornness) in the case of the मण्डलवतोः, as referring to the स्तनौ, the कठिनिमा is a good quality, cf 2b and पीनतुङ्गकठिनस्तन°, 338a, also 367d

१७८ (a) शृङ्गारद्रुममञ्जी Cf शृ°°वल्ली, 179b निक्षेपभूः 'place of deposit'

(b) मधुमयी वर्ति collyrium, making the eye see only sweet things'

(c) लीलानिर्झरिणी 'play-river' for king Kāma's जलक्रीडा मनोज्ञ 'Kāma लावण्यसिन्धोर् . . . वेला. 'high tide of the ocean of beauty', cf 179b and *Haṣaśarita* (Bombay, 1892), p 37, l 10, वेलेव रागसागरस्य

(d) सुकृतिनः = पुण्यभागिनः, cf 236d, 243a, 273b, 287a, 387d, 396c, 446d, Rudra's *Śiṅgārātīlaka*, 1 35, 127, and compare note to 123b सीमास्थली 'acme'

१७९ (a) अमृतवृत्तिः 'manifestation of ambrosia', but ° read °वर्ति, as in 178b (b) शृङ्गारवल्ली Cf 178a

१८० (a) °पत्र The leaf of the मुखान्न

(c) °मुखाना = प्रमुखाणा सुमनसा = सुराणा

(d) अस्त्र sc पीयूषस्य

१८१ The verse is, like 199, an example of मोहोपमा or भ्रान्त्युपमा

(b) बिम्ब Cf 168a-b, 187d दधद् The construction is not clear, should the line begin with भ्रान्ति°

(c) विधम 'fascination,' 'witchery', cf 173a °भुवः = °भूम्या.; cf 177a

(d) विश्वसृजो 'of Brahmā' कियती 'how slight.'

१८२ (a) चूचुक The dark चूचुक are compared to the bee in the lotus

(b) रोमावली Compared to the stalk (नाल) of the lotus

(c) उत्तुङ्ग Cf 2a, 224, 241a, 292b, 3287 सगत cf 145c and 1eff

(d) महानिधान For the superstition concerning trees, etc., growing over a treasure cf *Hansaranta* trans., p 220, ll 7-8

१८३ In this verse the कान्ता is described as a distinct substance तत्त्वान्तर, having special properties, cf 318d

(a) उर्वीमपि वामिव even earth, like heaven

(b) अङ्गसङ्गविधिना 'if applied limb to limb' किं यन्न निहूयते 'everything else set at naught'

(c) अन्तः 'in its internal effect' सुधासपत्न 'rivals ambrosia'

१८४ (a) मुख = (1) 'tip of the स्तन', (2) 'face' प्रकटीकृत 'displayed' The face is hidden through shame

(b) गुणिने = (1) 'meritorious', (2) 'having a string' The line means 'for shame at not having left room for the necklace with its string', cf 145c and 1eff

१८५ It is not surprising that the 'unparted', 'unlightened' (अविवेकि) कुचद्वय should slay the whole world, when the eyes, which have received instruction (or 'extend to the ear', प्राप्तश्रवण), cease not to do murder The idea in अविवेकि is the same as in 184b

१८६ (a) शिरः कम्पयते Shaking the head appears to be a sign of emotion, cf 350c, elsewhere of anger (*Hansaranta*, Bombay, 1892, p 10, l 8) or interest, 1c and 1eff

(b) उत्पाटयन् 'plucking out,' the दृष्टि being fixed in a tight place

१८७ Translated by Jacobī, *Dhanyāloka*, pp 34-5

(a) शिखरिणि (to be taken with क्ल) = 'mountain' 2

(d) बिम्ब Cf 168a-b, 181b

१८८ (a-b) If the creator had seen her, he would never have let her go

(c) But with closed eyes he could not have framed such beauty (cf *Jānakīharana*, I 29)

(d) Therefore, as the Buddhists hold, the world had no creator

१८९ (a) व्यर्थ . . 'having looked at his unavailing flower-arrow' असुव्ययेऽपि 'even when dying'

(c) अस्त्र Cf 165d and reff

(d) प्रतिष्ठा 'foundation,' 'origination'

१९० (a) अस्मिन्नपि the moon also, as being like Sītā's face

(b) व्यक्तं 'evidently'

(d) दुःस्थितस्य Cf 159b तच्छिल्पमुन्मीलितम् hence the inferior beauty of the moon

१९१ (c) नून Cf 173b and reff

(d) प्रतिमानखण्डा 'makeweights'

१९२ (a) गोत्रे 'their family'

(b) द्विरेफान् (1) 'bees', (2) 'lovers'

(c-d) उष्णभानौ च भक्ति . . . अम्बोरुहाणि Cf (Bombay, 1892), p 194, ll 9-10, दिवसकरप्रीत्या दि . . . कसितमुखमहाकमल

१९३ (a) कोषः = (1) 'bud', (2) 'treasure' पत्राणि = (1) 'leaves', (2) 'chariots' दुर्ग = (1) 'inaccessible', (2) 'fort'

(b) मैत्र मण्डल = (1) 'the sun's circle', (2) 'circle of friends', cf 177c, 209b, 211c कण्टका = (1) 'thorns', (2) 'troublesome persons', 'rebels'

(c) आकृष्टशिलीमुखेन = (1) 'attracting bees', (2) 'drawing arrows to the bow' रचना refers to the कोषः, etc, 'apparatus'

१९४ (d) कारणं . 'material cause'

१९५ (b) अनाकाशे 'where there is no sky', cf 152b, अनम्बरे, and the verse Sp 3324, अनाकाशे चन्द्रः (कस्यापि) = *S-Hāār C 7b, 76 anon

(c) As regards the cakora living on moonlight cf 17d and reff The reading °सृता is plainly right, since it is not the moon itself, but its light, that the cakora feeds upon

(d) लवण = लवलीफल, 275c and reff, cf बदर = बदरीफल, and विम्ब = विम्बफल, and 168b प्रणयिनीम् 'resembling', cf 79b and reff

१९६ (b) विसृजितविधमाणि (1) 'capriciously lacking fibres', (2) 'having inappropriate movements'

(c) कथ The creator's other works display faults, how, then, could he have made the सुतनु?

(d) Or is it possible that moonlight is sometimes produced by the sun (which is more like her face), and not by the moon?

१९७ (a-b) The dark hair is the black darkness near the moon (cf 149d and reff), and the arms the halo ०मिषाद् 'on pretence', cf 214c-d

(d) गलितमृगनक्ष्मा 'with the deer-mark [which is a blot upon the moon] vanished', cf 176d, 200c

१९८ (a) लोचनार्ध = कटाक्ष (b) धनुर्वज्रतु Cf 205c

(c) राग, वर्ण, and क्रम have musical connotations, cf 70c, 262a, 302b

(d) वीणासु . the illusion of a drums sound mingled with that of the lute, the latter being मधुर, the former अव्यक्त

१९९ A verse quoted in A¹ as an example of the *Māgadhī* style Translated by Aufrecht, Z D M G xxvii, p 5 Like verse 181, it exemplifies मोह (or भ्रान्ति)-उपमा Add to margin *Sarasvatīk ad III 38*, readings as *Shm*, except that a and b are inverted (b) बन्धूक Cf 162c and reff

(c) बान्धवजन 'emulously eager in the mistaken idea of it (the black hair) being their kindred (sc other bees)'

(d) कियन्ति स्थानानि 'How many of these positions will you defend?', all being attacked by the bees

२०० Like 149 and 152, a verse exemplifying अद्भुत

(c) प्रोञ्जितलाञ्छने 'with its mark obliterated', cf 176d, 197d हिमरश्मौ 'the moon, sc her face इन्दीवर sc her eyes The *Indūma* should not be open in the moonlight

(d) रथाङ्गयुगल 'pair of *akṣaiākas*,' sc her breasts The *akṣaiākas* are usually separated (not ससक्त) at night

२०१ (a) What in your body is in pairs, is open only to mutual comparison what is single, is beyond compare

(b) सिकथक mere 'wax' of the honey

(c) स्वरमातृका 'a mere *mātṛā* of the tone'

(d) अभ्यासस्य The cuckoo goes on practising two notes only

२०२ Translated *Indische Sprüche*², 5850, and by Jacobi, *Dhanyāloka*, p 134, *Alamkārasarasaṁ*, p 323

(a) व्ययो 'expenditure of the substance of beauty' in making her क्लेशो the great effort which was required

(c) स्वगुणानुरूपं 'from lack of a lover of equivalent merits'

२०३. (a-b) Note the emphasis on सकला and प्रयत्नात्

(b) अमृतरसेन Naturally an ingredient in a संजीवनीषधि (d), cf 310d पुनः प्रयत्नात् After pounding (विचूर्ण्य), to restore the *amṛta* would be difficult

२०४ Translated by Cowell (*Vikramorāśi*) and other translators of the play, also by Jacobi, *Alamkārasaśāstra*, p 323

(b) The month मदन (not Kāma) is शुद्धारै° and सपुष्पा°

२०५ With the turn of the verse cf 162 We may note that Rājasekhara has intentionally varied the verse in the two plays Cf note to 67

(a) 'If that is a face, the moon is sealed up (i.e. set aside for ever not "an impression of it") poor gold, if that is a complexion' हेम For the comparison of 49, 149, 150, 156, 442, and reff

(b) 'If that is an eye, then the blue lotuses are robbers if that is a smile, what of ambrosia ?'

(c) अतन्त्र (*Bāla At*) 'not to the point' or 'unauthoritative धिक्कन्दर्पधनुर् Cf 198b

(d) °विमुख 'averse' The °विरसः of *Bāla* is an intentional modification of the sense

२०७ When the moon is compared to your face he holds up his head (mounts the sky), but you bow your face (modestly) this proves his conceit and levity Cf 155

२०८ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 552

(b) छग्र . . . The Yogin also would be thin and would dwell by a river's side, cf *Harasacanta* (Bombay, 1892), p 201, ll 4-6 तटिनी sc the Ganges, which falls upon Śiva's head

२०९ (a) विग्रहं (1) 'war', (2) 'form'

(b) अन्वोन्वमण्डल° 'encroaching upon each other's province', cf 177c, 193b, 211a सधि (1) 'peace', (2) 'place of junction', 'partition', cf 145c and reff

२१० (a) तटीभूमिः प्रकाम° The land by the river's side would naturally be specially fertile

(b) अये कर दत्त्वा (1) 'having placed the hand in front', (2) 'having paid rent in advance', cf 211b

२११ (a) मण्डलाभोगः (1) 'curvature of spheres', (2) 'enjoyment of provinces' pun as in 209b and reff

(b) करप्रदा. Pun as in 210b

२१२ Viṣṇu bears Lakṣmī on his breast, Śiva bears Gaurī in halt his body (अर्धनारी) it is in order to hold my dear one in his whole body (while creating her) that Brāhmā has been practising *tapas* from boyhood (वाल्मीक्ये),

२१३ (c) The rubies and pearls correspond to the pupils and whites of the eyes, cf 216c, 254c

(d) कटाक्षच्छटा The expression recurs in 216d, also in the verses उज्जृम्भानन (Śp 3417 धनिकस्य, Daśar ad iv 3 anon, *S-mab 44 anon, *S-Ratnak v 286 anon), तिष्ठत्या जनसकुले (*Ślm II 602 कस्यचित्), and वैदग्ध्यभ्रमवद् (*Ślm II 604 भगीरथस्य).

२१४ (a) कुवलयच्छायामुष् -stealing the hue of the blue lotus-

(b) किं सधमेणामुना Why this alarm (making your eye-glance hither and thither and increasing your beauty, &c)

(c) For the sense cf v 197 a-b

२१५ (a) चित्रार्पित i.e. 'stationary'

(b) सहजमिव 'as though belonging there'

२१६ This verse coincides in its commencement with 489 and *Damayantīkathā*, vii 41 Two at least of the three are, therefore, [aṁdha]pādopajīvin

(a) भ्रु We should have expected भ्रू in the interior of a compound (as here) वलद् 'turning round', cf 230a, 231a, 349a, 354a, 355a, 380c, 441d, *Śingārāt* II. 20d

(c) केतक The white *ketaka* flower is compared with the whites of the eyes so the jasmine, 254c, and pearls, 213c

(d) सोदर्याः 'own sisters' सुहृद् Cf 256a, 61b and reff

२१७ Translated *Indische Sprüche*², No 2932

२१८ (b) प्रोद्यत्पक्ष 'with lashes standing straight out'

(d) गोचरं ब्रजति 'goes near' स स्वर्गादपूर्वी विधि 'a creation not inferior to heaven' (cf *Rāmāyana*, I iv 12, रामदेहात्तथापरौ 'similar repetitions of Rāma's body', 'chips of the old block'), 'a second heaven', cf the verse स स्वर्गादपरो विधिः *Ślm II 692 (कस्यापि)

२१९ (b) कमल Not कुमुद, the *hamṣa* not being white The resemblance of the hinder part of the *hamṣa*'s body (the front part being plunged in the water) to a lotus-bud is not to be denied

(c) विरतचलित 'motionless' स्फार 'wide-open', cf 460c *Singārat* II 20d, स्फारित in 354a, and *Harsacarita* (Bombay, 1892), p 41, l 6, प्रीतिविस्फारितेन चक्षुषा Here the eye is wide open with surprise, in 354a and in the *Harsac* it is with pleasure In 489a we have विस्फार in an imperfect context, and in विस्फारा. प्रथम *Shm II 598 the emotion in question is curiosity

२२० (a) परिकर (1) 'surround', (2) 'halo', परिवेश

(b) मन्मथसुद्धत sc like the moon, cf 222c, also 61b and reff

(c) घन (1) 'thick', (2) 'cloud' श्यामाया (1) 'brunette' (2) (with स्वलित*) 'night', cf 222d वृत्ति 'covering' The comparison of the bosom with its shawl fallen away to the moon with the clouds removed recurs in part in 331

(d) स्नानाभोग Cf 142b and reff घुसुण The use of saffron recurs in 283a, 341a (काश्मीरपङ्क), and 449a

२२१ (a) एकम् = एकतरम् 'one or the other'

(c-d) The *tribah* is the mark of the creator's fingers left in the moist substance of beauty, cf 166 तत्र to be taken with लावण्याद्रे [मथे]

२२२ (a) मृगनाभिपत्र 'ornamental markings with musk', cf 151a, 169b, 346d, 444b लक्ष compared to the mark in the moon

(b) बालातपः 'morning sunlight'

(c) बाल (1) 'young', (2) 'hair' As regards the comparison of 149d and reff मित्र 'friendship', for the idea cf 220b मन्मथसुद्धत, also 61b and reff

(d) तारा (1) 'eyes', (2) 'stars' श्यामा (1) 'brunette', (2) 'night', cf 220c

२२३ (b) वपुस्तडागम् Cf *तडागमुरो in 29d and वापो 477b

(c) प्रेमपङ्क Cf 251b, also 477c, 481b

२२४ The comparison is between a traveller and the eyes travelling over the lady's form

(c) तृषितेव As though thirsty with its exertions तुङ्गौ Cf 241a, 292b, 328a, 363d The comparison is here to mountain peaks

२२५ Translated *Indische Spruche*², No 637

२२६ Translated *Indische Spruche*², No 3339, and by Aufrecht, *Z D M G* xxv, p 461

(a) नपुंसक. There is a play on grammatical and natural gender

(b) रमते She is मनोरमा हता: 'ruined'

२२७ (b) मुक्तानाम् (1) 'pearls', (2) 'liberated' (by मोक्ष)

(c) क्षरकिकरा 'slaves of Love'

२२८ (c) कान्तामय 'full of the beloved one' अनुरन्तु cf अनुरत

२२९ Translated *Indische Sprüche*², No 7002, and by Jacobi, *Alamkārasaṁśāsa*, p 443

(a) She is young, but it is we who are shy, she a woman, but we timid, and so on

२३० For similar beginning cf the verses cited Hemac pp 93 and 136

(a) वलित 'turned round', cf 216a and reff

२३१ Translated by Jacobi, *Alamkārasaṁśāsa*, p 305

(a) वलित Cf 216a and reff

२३३ Translated by Jacobi, *Alamkārasaṁśāsa*, p 438

(d) For the combination of heat and cold, cf 304

२३४ (b) प्रान्तधाम्यद् असञ्ज्ञितभु (cf असञ्ज्ञितोद्, 515d) = धूमङ्ग, 246c, while प्रान्तधाम्यद् is equivalent to the विधम of that verse किं तन्न . . 'what this means, I know not' The notion is that of symptoms of a disease

(c) खेदसमुच्चय स्तपयति Cf 278b, 321b, 389d, 439b, 466c

२३५ (a) अमृतसिक्त 'If your glances shower ambrosia like the moon, how can your lip be red like the sun's attendant Aruna?' The missing aksaras can hardly be restored Possibly the sense would be represented by *करादपि निर्मलाम-शुभयत्य°, 'Why does your lip, even more than Aruna, deprive of radiance your face more bright than the moon?'

२३६ (a) नेचाञ्जनता 'she appears before my eyes, even as a vision', cf 178b वाचाम° 'this is her voice that I seem to hear'

(b) A possible ending might be *करोत्याशा मनो नेदुशीम्, 'my mind conceives no such (high) aspiration'

(c) एकत्र मन्वन्तरे 'in the same æon'

(d) उरुतपस. 'of great austerities' (in a past birth), i.e. 'highly fortunate', cf 123b and reff

२३७ The action of Kāma follows the direction of her glance, affecting all whom her eye beholds. It is probably only a coincidence that सूचितेषु[.] might be resolved into सूचिता द्यु[.]

२३८ The verse describes the expressions which pass over the woman's face, until she finally looks at her lover directly

(b) Read °तारस्फुरद्दीपणम् (°)

२४० Translated *Indische Sprüche*², No 1470, and by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 550. Add to margin *Sāras 62 anon readings (a) तवैष, (b) सुग्धे

(a) विद्रुमच्छाय (1) 'of the tint of coral', (2) 'having no shade of trees'. The pun recurs *Nasadhīya*, vii 38

२४१ Description of a portrait

(a) तुङ्ग Cf 224c and reff समायामपि Although the surface is really level, the artist's skill produces the appearance of तुङ्ग, etc, etc

(d) मुखचन्द्र This reading seems inappropriate to the speaker's own face

२४२ Signs of love, misinterpreted as the reverse

२४३ (d) लिखा If the reading is correct, it would be hard to find a parallel to this in Indian literature! हकारगर्भ Accompany the action with an 'Ugh!', cf 300c, 450d, 479c, and Rudra, *Śrngāvatilaka*, ii 26c

२४४ Translated *Indische Sprüche*², No 4663

(a) For the comparison of कुच and इभकुम्भ cf 175a and reff

(d) क्षणलब्धनिद्रः 'sleeping only in moments'

२४६ Translated *Indische Sprüche*², No 3149, and by Aufrecht, Z D M G xxvii, p 40. Both, however, seem to go astray in treating the compound in c as a dvandva, the rendering should be 'playful glances with pretty frowns', cf 234b

२४७ वक्रवर्ति . . अञ्जननीलरोचिर् The lady's eye, black with collyrium, is compared to a cobra ('black serpent')

२४८ Translated by Aufrecht, Z D M G xxvii, p 49

२४९ Cf Horace's 'Intermissa, Venus', iv 1

(b) हृदय vocative

(d) प्रेमप्रमादासदं No doubt an error for °दात्पदं

२५० (a) अवचन 'abstention from speech'

(b-c) अवयव . . अङ्ग Note the antithesis

२५१ (b) प्रेमपयोधिपङ्क Cf 223c, 477c

(c) उद्धाराय तयो. 'for the rescue of the two' cf दृष्टि and स्वान्त), cf 186b

(d) कुर्वन्त . आसते = कुर्वन्ति

२५२ (a) सरोज She is पद्मानना

(c) उभयधर्मि having the properties of both 'day-lotus and moon)

२५३ (b) अन्यनिमित्त° arising in the course of quite other talk' = 'irrelevant'

(c) वृत्ति 'manifestation

२५४ (a) कृती Cf 123b and reff

(b) उद्धीवम् 'with head thrown back', cf 441d अर्चयसि 'make a flower-offering to' for the expression of *Harasacanta* (Bombay, 1892), p 38, l 9, अभ्यर्चितेव वदनपुण्डरीकेण

(c-d) कुन्ददाम The white jasmine flowers correspond to the whites of the lady's eyes so the *Kataka*, etc., in 216c and reff

२५६ (a) प्रणालीदीर्घस्य Cf *Harasacanta* (Bombay, 1892 p 24, l 15, आयतनयननदी°, and अपाङ्गसरणि in 258a सुहृद् 'in consort with', cf 216d, also 61b and reff

(b) शफरफालप्रतिभुव. 'rivaling the leaping of the (bright) *Saphara* fishes', cf *Pārvatī* v 30

(d) नेत्राद्वैत 'non-duality of eyes' (or 'a world all eyes'?) cf वदनाद्वैत in the verse ललितललितस्निग्ध, *Shm II 456 अभिमन्यो. Ârte and Gray adopt the sense of *unique* eyes

२५७ A verse imitated *Kamsavadha*, v 23

(b) केतक Cf 216c and reff

(d) प्रतिनयननिपाता 'with every glance'

२५८ This verse occurs in some MSS of the *Vidulhas* is (in a passage following v 6), where note the reading गच्छन्ति (b) for रिङ्गन्ति

(a) द्रोणीकुषा 'playing the part of a pail' सरणि Cf 256a

२५९ (a) प्रक्रम 'in correspondence with' (referring to क्रम)

(b) सूचसर्वस्वम् In conjunction with लेखा the word सूच here refers to the string of a *pothi*, a comparison also occurring in the *Vāsavadatta*, v 3

(c) स्थितम् a noun, object of स्मरामि

२६० (c) न्यास 'ornamentation'

२६१ (a) चलहार° 'excellent (प्रकाण्ड) creepers consisting of her swaying necklaces' The instrumentals are descriptive (इत्यभूतलक्षणे तृतीया)

(d) कृत्तचय The three parasols are (1) the shawl, (2) the hair, (3) the cloud of bees नतभुः °भू would be more usual for the feminine in such a compound

२६२ A verse referring to ball-playing, of 267 Do the words क्रम (cf 198c and ref), कृटा, and विशेष contain musical allusions ?

२६३ (c) कम्बोर्वि° She is कम्बुयीवा

(d) मदनयुधाय 'Kāma's bow,' the points of comparison being the यष्टि 'shaft', पत्र 'feather', and कण्ठ 'neck', 'haft'

२६४ (a) अमृतभवनगर्भाद् 'from the source of ambrosia' (sc the moon)

(b) सिचय 'dress' How can a dress be made of lotus fibres ?

(c) पारीमेयो 'to be measured in a pail'

(d) कल्पयतु 'how can a dream create visibly that lotus-eyed one ?'

२६५ A verse imitated Śp 3519, *Sarasvatīh ad II 99*

(c) सङ्गदयि 'even for one moment' पुनर् 1e if the one experience left him impartial रसान्तरविद् 'acquainted with the various savours'

२६६ (b) 'ambrosia, the acme of sweet perfection, is mocked' (sc defeated)

(d) बीजातन्त्रेस् 'governed by playfulness' or 'the authoritative model of playfulness'

२६७ Ball-playing, of 262

२६८ Translated *Indische Sprüche*², No 4291 The verse contains the author's name, of 29d and reff

२६९ The wife says good-bye to all things connected with love-making, the cuckoo, *hamsa*, moon, lotus, etc She must die!

(c) वधूनिः प्रतिपदं संपूरयन्त्या The *sakhī* repeats at each step the despairing cries, which had been uttered by the *vadhū*

२७० (a) सामान्यवाचि पदम् 'a word denoting a class

(b) मा प्राप्य 'when it reaches my ear' अभिधेयविशेष° 'confines itself to an individual object'

२७१ Her thinness is hidden by her beauty, her life is preserved by thoughts of you but there is one new feature namely, that owing to the lack of lustre in her cheek, the moon, in spite of its mark, can rival her face, cf 338d

(c) निश्चासै. Cf 275b and 1ef कुम्भ Cf 150c and 1eff °प्रत्युद्गमाद् 'coming up with a struggle from the bottom of her breast'

(d) मुख acc after सधते

२७२ (a) मुखमपि स्व because of its likeness to the moon, and so *mutatis mutandis* in b

(d) त्वयि Yet she is most fond of you, though handsome like her enemy Kāma

२७३ (b) सुकृतमय Cf 123b and reff

(c) पाणी वदनम् Her face burned in her hands, cf 364a-b, 374a, 377a, 425b, 434a, 442a, 446c-d, 455c, 463a

२७४ (a) अम्बकम् 'eye'

(b) पाथीनिधि 'the ocean was a metamorphosis of her love', cf *Hansacarita*, p 42, l 9, उत्कलिकाबहलेन रतिरसेन

(d) चण्डालचन्द्र 'that outcast of a moon', cf *Hansacarita* (Bombay, 1892), p 276, ll 16-17, चारित्रचण्डाल Acc to *Skm* the word seems to be also the author's name, cf 29d and reff

२७५ The idea is similar to that of 271

(b) निश्चासा = निश्चासा, see the lexica

(c) विपक्वलवली For the comparison cf 195d, 368a, 381d, 425a सवादिनी 'agreeing with,' 'harmonizing with', cf 442c

(d) पर 'only', cf 91d

२७६ (a) The line recalls 94a बाष्पः प्रक्षालोचितः. Cf 394d, 460c, and *Hansacarita* (Bombay, 1892), pp 196-7 (trans p 166, ll 8-10) अनन्तसतताश्रुप्रवाहनिपतननिक्षीकृताविव कपोलाव्

(d) महसस् 'brightness', cf 273a

२७७ (d) वानूलता 'madness,' as evinced by the conduct described in the previous lines (wiping out the moon, snapping her fingers at Kāma, tearing up flowers as being the material of Kāma's bow)

२७८. (b) स्वप्नावप्ते 'obtained in a dream', cf 439a, 452c, 499a खेद Cf 234c and reff

(c) वलाकर्ष° ‘awoke by the jingling sounds of breaking caused by her bracelets bursting as you lay violent hands upon her’, for आकर्ष cf आकृष्टा कवरीषु 390b, 513a, कचाकर्ष 474c, 512b, and *Venisamhāra*, 29d (यत्सत्यव्रत . . केशाम्बराकर्षणै . .), and the verse मया प्रागेवोक्त, *Skm II 207d कराकर्षविधिना. *Sinuhāt* I 35a आकृष्य केशेषु, II 67b, Schmidt, *Indische Erotik*², pp 379-81 कटुत्कार The sound is compared to the thunder-crash accompanying the rain of tears (d) According to Vāgbhata’s *Ālamkāratilaka* कटुत्कार (sic, the sound कटत्), like English ‘crash’, implies breaking, the word recurs 297d

२७९ (c) कुचचन्दनेन Even the sandal upon her breast is hot enough to dry the lotus-leaves (बिसिनीपत्र) of 289 चन्द्रस्थला = चन्द्रशाला

२८० (a) प्रकटयति (1) ‘manifests’, (2) ‘proclaims’ चणभङ्ग (1) ‘fainting every moment’, (2) ‘transitoriness’

(b) स्मृतिबाह्य (1) ‘without memory’, (2) ‘contrary to the *Dharma-smṛtis*’ The references to the Buddhist doctrines of चणभङ्गिता and शून्यता are obvious

२८१ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi 553 The ललाटलेखा, अभिषेक, and चौर betoken a vow (व्रत)

२८२ (b) क्रूर° a *Diandia* of adjectives क्व ‘why mention?’ विलासिनस् The word contains the usual punning (विल and आसिन्) allusion to snakes

(c) स्मरणमात्रविषे: ‘with the poisons of mere recollections’

(d) अञ्जल vocative, ‘though you are no snake’ भुजङ्ग (1) ‘snake’, (2) ‘lover’ भङ्गि ‘crookedness,’ in both senses

२८३ (a) खेद Cf 234c and reff कुङ्कुम The colour of the saffron (cf 220d and reff) from the lady’s breast makes the coverlet (प्रच्छद) seem like fire

(c) मृगाङ्गकिरणैरुत्पादितानर्जरा Note the oxymoron, the moon’s rays being, of course, cool

(d) त्वत्सकल्यवडे ‘cool through her love for you’, cf 91d and reff, esp 466b

२८४ (a) प्रवाहधम ‘reaching the measure of a torrent

(b) क्वाथोत्फेन ‘afoam with boiling’

(c-d) The paleness of her body is ascribed to ashes ejected by sighs from the fire within

२८५ Add to margin *Shm II 159 (वाक्कुटस्थ)

(b) कथमयं 'with difficulty,' because her hand shakes (कम्पस्खलले०) and she makes irregular lines, cf 466c

(d) मदनव्याजेन 'on the pretence of its being Madana (Kāma)', cf 439b and reff

२८६ (b) अभ्युक्ष्य 'sprinkling' the oblation (हव्य)

(d) अभिहित 'uttered'

२८७ (a) मुकृतप्रायो Cf 123b and reff

(b) उपैति विधेयताम् 'places herself at the disposal of

(c) निर्बन्धेन 'obstinacy' (on your part) or 'importunity (on my part)

२८८ This verse occurs in some MSS of the *Viddhaś* IV (in a passage following verse 6), where note the following readings (a) श्वसित, (b) पाण्डुरा, and (c) तन्नाचाणा पुनरिह कियद्रुमहे

(d) प्रतिपदुदिता The new moon

२८९ (a) ०भुव apparently = ०भाव

(b) पल्लिन्या . . . दल . For the idea cf 279

(d) मुर्मुरता 'becomes red-hot', cf मर्मरयन्ति in 104d and note आसावधूत 'tossed by her sighs'

२९० (b) क्षतचारो 'salt in a wound' पुटपाको 'baking in a coating (oven) of clay'

(d) प्रकृतयः 'physical constituents'

२९१ (b) सवलद् 'clasped together'

(c) प्रणयिनो 'friendly in her distress?' or 'akin to, etc' of 79b and reff चिरात् 'at last'

२९२ (a) गाढाव् 'deep' in (1) the physical, (2) the moral, sense बलि (1) 'wrinkle' (चिबलि), (2) 'potentate' सुसङ्गौ (1) 'close together' (cf 145c and reff), (2) 'good as allies'

(b) तुङ्गौ. (1) 'prominent' (cf 224c and reff), (2) 'eminent' तलमागात् Her routed ('pierced') heart took refuge under the protection of the स्तनौ

(c) इत्यपि 'though hearing this'

२९३ (b) मूर्तिवैधवी 'a widow's form'

(c) इति 'but thus much is certain'

(d) शठतया. The *śaṭha* is the false, hypocritical lover, defined by Rudra, *Śrngāratilaka*, I 33, cf Schmidt, *Indische*

*Erotik*², pp. 115-16 शिल्पोत्कर्षो विधेर 'a *chef-d'œuvre* of the creation'

२९४ Cf *Pāṇinīyī* IV 10 (a) पुनरुक्तावधि 'repeatedly'
(b) करज. 'finger,' used in counting कठोराणि (1) 'hard',
(2) 'obdurate' पर्वाणि (1) 'joints', (2) 'periods of time'
The second sense may, however, not be intended

२९५ (a) प्रौढ 'vehement', cf 300a and d

(b) आरब्धे 'constituted'

(c) सुधा° (if correct) = 'looked ambrosia,' i.e. 'sweetness'

२९६ Add to margin *S *Muktā* XVIII 5 (text corrupt)

(d) स्मृति Cf 298d, *Śingārāt* I 75d

२९७ (a) अतिप्रौढी 'far advanced' बहलशिख 'having a large flame', cf घनस्थिरतेजसि, 319b and 303c

(d) कटुत्कार (1) 'cracked', (2) 'broken in defeat', cf 278c

२९८ Translated *Indische Sprüche*², No 3080

(a) प्रियसगमेन The reading °मे ऽपि is probably an improvement

(d) क्षरामि Cf 296d

२९९ (b) निजवास The sweat has established itself permanently (वास, cf वसति, 89d and reff) on the pale cheek, its junior (अनुजवा), the sigh, being released, goes abroad

३०० (a) प्रौढ Cf 295a The word is awkwardly repeated in d

(b) चेतोभव = मनोभव 'Kāma'

(c) सहकार Cf 243d and reff

३०१ (a) प्रपञ्चित 'fully carried out'

(b) कञ्जोल Metaphor as in उत्कलिका, 56b

(c-d) What would they have to desire, if they did not, through their eyes being closed (cf दरमीलितलोचनानि 306a and आक्षेपाद्° 321c), experience the fires of separation

३०२ (a) विलोकितस्व a noun प्रोक्षासित Cf 234b

(b) स्मिरशुचे: 'brightened by smiles' ('having smiling brightness') क्रम A musical term, cf 198c

(c) हाव Concerning this word see B & R

३०३ (b) जठरशर. 'full-grown reed-grass', cf 314d.

(c) निपुणया 'versed in love's ways,' cf 386c and reff

(d) मम: This reading is supported by 315c, but निज is more appropriate with the expression नेचोत्पल

३०४ (a-b) It cools the fire of love and likewise तथा relaxes the extreme cold of the Himālaya at night. As regards this union of opposite qualities, cf 233d and *Harṣanirṇ* (Bombay, 1892), p. 30, l. 19, and as regards the coolness, 91d and reff

(c) एवको ऽपि . 'such a strange heat'

(d) नीरन्ध Cf 145c and reff

३०५ (c-d) द्रुतश्वासच्छेद 'quick, short sighs'

(d) शृङ्गारिणी 'amorous woman'

३०६ (a) दरमोलितलोचनानि Cf 301d and reff

३०७ (b) अभिनिविष्टव्यसिते. 'determined to persist'

(c) तिलकमलिका 'black tilaka mark' आघूर्णद् 'tossing against'

३०८ (b) The very खेद and रोमाञ्च are like dividing sea and mountain, cf 320

३०९ (c) अनिर्वृढे 'not carried through', cf 323c

३१० (d) अमृत This would naturally prevent मरण c, cf 203b

३१२ An āśmāda

(a) धम्मिल्लमल्लिका 'jasmine in the tresses'

(b) कचग्रह Cf 278c and reff

३१३ (b) व्यय 'busied'

(c) अधोच्छ्वासस्फुटनखपद 'wounds bursting with her sighs'

(d) धार्ढ्य 'boldness,' 'unabashedness'

३१४ (a) क्षुत्पत्र . . . The erasure of the paint markings (पत्र cf 70b and reff) exposes the नखपद's

(c) हरिणशिग्रुदृश. = एणीदृश. पाण्डु. कपोल Cf 299a, 338d, 413b, 425a, 432b, 434b, 455c, Śrngārat I 148a, II 24b

(d) परिणतशर 'full-grown reed-grass' = जठरशर, 303b

३१५ (d) रम्या . ईक्षितुम् 'charming to behold'

३१६ Add to margin *Padyarac* VIII 32 (readings as *Śp*), also *Sāras 80 (readings (a) as *Śp*, (b) मूढवान्ते रति°)

(a) प्रशान्ति This implies the extreme lateness of the hour. The ingenious reading नूपुर is due to the antithesis of रसना

३१७ (a) भावोद्गाढम् 'with intense passion', cf प्रेमोद्गाढ Bhartṛhari, I 30, प्रौढप्रेम 295a

३१८. (c) वस्तु 'reality' ब्रह्म = *ōvros ōv*

(d) तत्त्वान्तर 'a special essence', cf 183d

३१९ (a) विधृत kept still'

(b) घनस्थिरतेजसि having a large, steady flame', cf 297a

(c) भावैर् 'exhibitions of emotion'

३२० With the sense of this verse cf 308 and 321

(b) Was that pleasantly discerned body his body? सुखि
[his reading seems preferable (to सखि), note सुखानि in d]

(c) रोमाञ्चकञ्चक Cf 321c

(d) ज्ञातानि 'conceived,' 'imagined'

३२१ (b) स्पृष्ट्वैव स्तपयति As regards this symptom
f 234c and reff

(c) आश्लेषादवहित इव 'as though separated from contact,
+ he looked', cf 308 and 320

(d) रोमाञ्चस्थगित cf 308 and 320c

३२२ (a) आसन्नियोगाद् 'by reason of closeness'

३२३ (a) अभिमानतो = प्रणयात्? cf B & R sv 4

(b) शक्यं Cf 309b

(c) निर्व्यूढ न यदा Cf अनिर्व्यूढे, 309c तरत् = तरल, cf 43a

३२४ (d) को जानीते . . . 'Who knows what they will
lo?' or (?) 'Who knows what past good deed will bear (is
bearing) its fruit (in happiness)?'

३२५ (b) कुचयोरुपान्ते For the phrase cf 145c, 331a, 345b
नाच्चा From the lover's nails (?) द्रव Cf 326b and reff

३२६ (b) आर्द्र Cf 325b (द्रवमुचः), 333c, 340a, 343b, 520a

(c) कुक्ष Cf 150c and reff

३२७ With the general sense of this verse cf 339 and 422
The ताम्बूल is from the lips, the अगुरु (cf 373d) and चूर्ण from
the breast, the आलक्तक from the feet

(b) चूर्णोद्धारै. Instrumental of circumstance (इत्यभूतलक्षणे)

(c) आभोग 'curvature', cf स्तनाभोग, 142b and reff

३२८ (d) लब्धरत्न Cf Saundarananda Kāvya, xvii 43

३२९ Cf 334, 335, 348

(c-d) The bride drowns the parrot's voice by slapping her
arms with their jingling bracelets on pretence of timing (ताल)
the children's play-dance

(d) बाह्यास्फाल (so read?) 'slapping the (crossed) fore-arms'

३३० For the general sense of the verse *Śp* 2066 The rendezvous is renounced and then, however, kept When too late, the quarrel is remembered As regards विदितौ active see the lexx

३३१ (a) रेखा = (1) नखचत, (2) 'the crescent moon' पयोधर = (1) 'breast', (2) 'cloud' उपान्ते Cf 325b and 1eff

(b) हिमरुचि° 'as though you paled like the moon in the daytime' For the comparison with the moon of 220

३३२ (a) दृष्ट This reading is preferable because of (1, मिलदृशो. in c, and (2) the recurrence of वृत्त in b

(d) निरोध 'restraining'

३३३ (b) रोचना = गोरोचना

(c) आद्रेणि Cf 326b and 1eff

३३४ Translated *Indische Sprüche*², No 2710

(a) गृहशुक् Cf 329, 335, 348

३३५ (b) गृहशुके Cf 334a and 1eff

(d) हरति 'fascinates' आवर्जित 'bowed

३३६ (d) नौरिव being crescent- (and therefore boat-shaped

३३७ (b) निर्भिन्ना तनुरावयोर् 'our bodies are two halves of one whole', of 359a जात ज्ञात seems preferable

(c-d) The wound on your lip burns me (through jealousy), of *Harsacarita* (Bombay, 1892), p 179, l 5, trans, p 145, ll 30-1 As regards ओष्ठव्रण, cf 340b and Schmidt, *Indische Erotik*², pp 369 sqq

३३८ (b) अविधौत With this reading we must adopt an explanation contrary to that of Rucipati, ad loc पद्मलेखा 'marks on her cheeks', cf 70b and reff

(c) पुरुषायितं Cf 316b

(d) मृदित acc to Rucipati = शुद्ध but probably the word has the same sense ('crushed' and so 'wan') as in *Mālatīm* i 21, which verse is here partly imitated दुर्मना. 'melancholy' हिमद्युति The likeness of the cheek to the moon is due to its paleness (cf 314d) and the पद्म marks (70b and reff), for the comparison of 271d and *Mālatīm* loc cit

३३९ For a similar idea of 327 and 422 वर्णको 'depicter'

३४० Translated *Jahische Sprüche*², No ३४१३

(a) द्रव भङ्ग 'running (द्रव = सरस in ३४३b and आर्द्र in ३२६b and reff) 'wound', for भङ्ग in this sense see the passage cited by Bohtlingk & Roth from the *Kathāsantsāgara*, xxvii 180. The superiority of the reading द्रव over the traditional नव is enhanced by the fact that the latter word recurs in d

३४१ (a) काश्मीरपङ्क 'saffron', as regards the use of २२०d and १८ff

(a-b) ताम्रपट्ट 'copper-plate (for an inscription)', cf सौवर्गपट्ट, १५६d आर्द्र Cf ३२६b and reff

(c) परेन्द्र = परमेश्वर, or read नरेन्द्र ?

(d) प्रकटीकरोति 'publishes', cf ४४५d एणीदृश. genitive dependent upon अचराली or शासन ?

३४२ (a) अनर्घ . priceless, though cracked ?

(b) अपार्थ because there is no advantage in concealing the व्रण किमर्थी an adjectival form of किमर्थम्

३४३ The implied comparison in दरस्त्राव , झयालीक, etc., is to a person who has been bitten by a snake, which itself appears in the लसत्काञ्ची with its रत्नाशु

(a) दरस्त्राव *su* (for न ?)

(b) सरस Cf ३२६b and reff

(d) Should we read विषमिदमियज्ञा° 'so great is this poison of passionate men' ?

३४४ Translated by Aufrecht, ZDMG xxxvi, p 541. Aufrecht remarks that the last line contains the author's name, a practice also exemplified in २९d and १८ff

(a) गृहशुके Cf ३२९ and reff

३४५ A dialogue, lines a and b belonging to one speaker, c and d to the other किञ्जल्क Compared to नखचतानि कुचोपान्ते Cf ३२५b and reff

(b) विमर्दीकृत 'red through being crushed'

(c) °मानिनि voc 'you who think yourself clever at hunting (नखचतानि)' पुरोभागिनि 'officious'

(d) उल्लिखिता For similar excuses cf ५००d, ५११d

३४६ (b) तमिस्रामर्माण 'a scar in the darkness'

(d) कसूरी Cf २२२a and reff पत्र cf ७०b and reff मकरिका cf ३७३d and reff

३४७ (b) मुखयति She does not gratify them on earth

(c) पत्र Cf 70b and reff

(d) चमत्कारो 'her start

३४८ (a) असहन intolerant of any slight They mean impatient', 'hasty' मध्येव me instead of him

(c) आकारमात्र 'with merely outwardly bland polite demeanour', instd of quality (Speiser § 67) with धूर्तस्य

३४९ (a) वलतु The best reading cf 217a and reff धृष्टा stern,' or, more probably (with self-reproach, unabashed of the खला following

(b) विदीर्यतु Cf 353d

(c) सभाष्यो This reading (cf 354a, 365d) agrees best with मौनेन in d, cf also 365d शठ. 'false', cf 29b and reff

३५० (a) तदेव 'as of old,' when the मानिनी was नववधू

(c) शिर कम्पन Cf 1 and reff

३५१ (a) कौतुक attention'

(c) पुलकोद्गम Cf 353c, 412b

(d) द्रुतमभिनयै 'enough of acting The lady's dumbness must really be due, the lover concludes, to displeasure and not to a व्रत

३५२ Translated *Indische Sprüche*², No 1363

(a) प्रत्युद्गमाद् She rises to meet him

(c) अन्तिके 'in his presence'

३५३ Translated *Indische Sprüche*², No 2484

(c) सपुलक. Cf 351c and ref खिद Cf 234c and reff

(d) यान्ति शतधा owing to the excited heaving of her breast cf 348b

३५४ Translated *Indische Sprüche*², No 2915

(a) विचलित This and the other neuters go with चञ्चु. with the reading विवलित cf 349a and reff स्फारितं Cf 218c and reff

(b) गृहीतवसने Cf the verse पटालमे पत्नौ, *Sbhu* 2056

(c) चरणानति Cf 367c and reff

(d) प्रपञ्चचतुर 'deft in assuming various aspects' आतागसि For आगस् used of a lover's fault cf 356c, 395a, Rudra, *Śrngārat* I 34b, II 50c

३५५ (a) वचोवृत्ति 'functioning of speech' She is absolutely silent, as in 383a, 391a, 400c, 401d, 416c, 428b, 461a
वचतु Cf 349a and 1eff

(c) तेन i.e. the fact यद् . . .

३५६ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 520

(b) किञ्चित्कालं क्वचिदपि for some length of time you have been finding your pleasure in some quarter or other, the indefiniteness being scornful

(c) आगस्कारिणो Cf 354d and 1eff

३५७ How can that be called प्रेम which includes so many heterogeneous elements, such as गौरव, सौहार्द, etc and even कोप ?

(a) यन्नम्य 'which can be equalled by (or associated with) the respect felt for a गुरु or parent' सुहृदो . 'that wherein friends find room'

(b) यद्वाचिष्य 'that from courteous feeling towards, and fear of, which come playful and ceremonious behaviour'

(c) यत्नज्ज्ञा 'that which is repressed by shyness, that in which oaths give rise to trust'

(d) स परिचय. 'that form of intercourse' तत्रापि कोपेन कि and in it (प्रेम) what room is there for anger ?

३५८ Translated *Indische Sprüche*², No 4649

(a) गुणित 'repeated,' 'practised' आमीलन She closes her eyes and will not look, cf 383b

(b) आदरेण 'a dignified courtesy', cf गौरव 380b

(d) वञ्चो . . 'assumption of appearance of resentment is enjoined upon my attendants' With the reading *परियहि परिकर. the rendering will be 'arrangements are made for assuming an appearance of resentment' For the phrase मानपरियह cf 400d and Sp 3574a

३५९ (a) तथा 'indescribably' (so Arjunavarman *ad* Amaru) अविभिन्ना तनुर् Cf 337b

(d) कुलिशकठिनाना 'hard as adamant,' because she still lives after securing all that is worth attaining, of *Harsacarita* (Bombay, 1892), p 179, ll 7-9, p 186, l 12

३६० Translated by Aufrecht, Z D M G xxvii, p 5

) अविकल 'the full moon'

(b) शशधरमणि the moonstone, which is moist and supposed to melt in the moon light

(c) रम The word has the usual double sense 1. 'moisture' 2. 'feeling'

(d) रवियाव the sun stone, emitting fire-like rays

३६१ Translated *Indische Sprüche*¹ No. 1931

(a) पादान्ते Cf 367 and reff खलाया She upbraids herself for having become 'hard'

३६२ Translated *Indische Sprüche*² No. 6357

(a) शठ For the definition of this word see *ad* 2931

(b) क्वाचने How can I describe the case?

(d) आघूर्णन्ती 'withering, snubbing' cf 3676

३६३ The words मैव . . . °कुचम belong to the second speaker, the angry lady

(a) आनि voc or आनी

(b) लिखितापि actually drawn

(c) अङ्गभङ्ग 'yawning'

(d) उत्तुङ्गपीन Cf 224 and reff आ An exclamation

३६४ Translated by Aufrecht Z D M G xxxvi, pp 367-8

(a) शोणतले so coloured by the cheek तनूदरि voc

(b) विव्यस्य governs पाणी, 'having placed your hands against' (your cheeks), cf 273c and reff अञ्जनदिग्ध The tears are blackened by the collyrium in the eyes cf 448c, 450a

(c) भृङ्ग. For the trite comparison of the lover to a bee cf *Sakuntalā*, III ad fin (ed Calcutta, 1864), the verse इदमयु-पकृति . . . The idea is that the lover, though he may have been attracted temporarily by another, is not forgetful of the नायिका

(c-d) The *Kandālī* is probably here distinguished as more coarse and common than the *Mālātī*

(d) तेन 'because of that,' 'thereby'

३६५ (a) प्रियतमे Dependent upon कोप.

(d) सभाष्यता This reading is supported (against °भाष्य°) by 349c, 354a, cf also 355a and reff But सभाष्य goes better with उत्पलेन (an offering of flowers)

३६६ Translated *Indische Sprüche*², No. 4443

३६७ (b) घूर्णते 'shoulders', cf 362d

(c) प्रणामान्ती मानस Throwing himself at the lady's feet is the lover's last resource, cf 354c, 361d, 371b, 392c, 393a-b, 400b, 404d, 412d, 415b

(d) प्रत्यासत्त्या through 'nearness' कठिनम् cf 328a

३६८ (a) जठर 'old' For this form, perhaps a corruption originally of जरठ, see 66d and reff लवलीपाण्डर Cf 275c and reff

(d) लडित = ललित, cf 151b and reff, Lacôte ad *Bṛhathathā-lohasamgraha*, I 56 The ड for ल is characteristic of Nepalese and old Bengali MSS, it occurs, for instance, in the *Saundaryā-mūda Kāvya* recently published by Mahāmahopādhyāya Haraprasād Śāstrī

३६९ (a) गोत्रस्वलित 'mistake in a name' The lover addresses the lady by another name, cf 393a हतकोप 'accused angel'

(b) विलक्ष 'abashed'

(c) आकृतज्ञ. 'acquainted with my real wish' परिणतिपरामर्श 'understanding developments,' i.e. foreseeing my change of mind, cf 372a

(d) किमिदम् 'What can this mean (e.g. treachery) ?' cf 515d

३७० Translated *Indische Sprüche*², No 4554

(a) कृत्यालापैरल 'Enough of false speeches'

(c-d) Note the antithesis तथाहृद . प्रकृतिचपले

(d) इतजीविते 'my accursed life' She hints at her death

३७१ (b) चरणमूले Cf 367c and reff

(c) कष्टप्रणयिता 'close acquaintance with your neck', cf 79b and reff

३७२ Translated *Indische Sprüche*², No 283

(a) परिणति Cf 369c

(b) शरले 'simpleton', cf 390d, 398b

(d) अरख्यहृदितैः 'vain lamentations', cf Colonel Jacob's *Second Handful of Popular Maxims*, p 3, and *Śakuntalā*, Act II, sub int

३७३ (a) ज्योत्स्नया dependent upon नक्षद°

(d) पञ्चभङ्गमकरीः 'Crocodile-marking in paint' Cf 346d, 434b, *Harsacarita* (Bombay, 1892), p 10, l 4, trans, p 6, l 11, and note, p 266 सौधागुह. 'black as *gallochum* on stucco'

३७४ (a) प्रणयिनी 'intimate with, so near of 700 and reft As regards the attitude of ३७४ and reft

(d) नोचितमिदं 'this is not right than, worthy of you' तद् error for यद्

३७५ A verse similar to ३७६ and ३७६, and *Harṇāṭa Samhāra* v. 24 (discussed *Citram*, p. 1)

(b) कलयति 'reaches', cf ७७७

(c) व्यवसितविलास 'which no longer moves gaily viz the श्रोणिबिम्ब) तद् refers to यद् in (a)

(d) स्वच्छाना in the physical, and also the moral (or ceremonial), sense, so also विपद् To the naturally pure (upright even a fall (misfortune) does not involve complete unhappiness

३७६ Cf ३७५ and ३७६

(a) लोल adverb

(b) धारालास 'in showers

(c-d) विभ्रम विभ्राणा 'conveying the illusion,' a phrase occurring in the *Harṇāṭa* (Bombay, 1892), p. 9 l. 7

३७७ Translated *Indische Sprüche*², No 1533, Jacobi, *Dharmapāṭha* (trans.), p. 47 = p. 609

(a) पत्न Cf 700b and reft करतलनिरोधेन Cf 273c and reft

(d) प्रियो मयुर 'Angel, which in these various ways (a-c) embraces you, is your real lover now' cf 384a-b निरनुरोधि vocative

३७८ (a) केन . कायव्रत i.e. 'who has not been made by you, sulky lady, to undergo all sorts of things'

(b) मानवान् 'offended'

(c) सः केचिन्न वयं यदे° 'if I am nothing'

(d) चन्दनेऽपि 'even if sandal rubs too hard, flame is called forth,' i.e. 'if even you treat me too badly, I shall lose my temper' अपरस्य 'another's,' sc a proverbial saying

३७९ Translated *Indische Sprüche*², No 7252

(b) न कार्य 'I will have nothing to do with'

३८० Translated *Indische Sprüche*², No 1378

(b) गौरव 'sullenness, dignity' (= मौन) cf आदर in 358b

(c) आकुल 'ill at ease' वलन Cf 216a and reft

३८१ *b*, चरण . . . that I may not lie for ever, a lingering quest 'on in vain, at your feet,' cf 367c and reff (as concerns न in such a clause see Speiser, *Sanskrit Syntax*, § 405, n 1)

d विधीर् 'the moon' लवलपाण्डर Cf 275c and reff

३८२ (a) The 'friends' of the lady credit the lover with the rogues eye (दिव्यचक्षुस्), which sees the type (सामान्य, cf *Nyāyakośa*, sv योगज्ञ), viz his loved one, and beholds only her in all women Read सापि प्रणयिणी?

(b) Read स्वयं सामग्यङ्क or स्वमन्यास्वग्राङ्क? The last word was no doubt सक्रमयति

(c) Read विलीनाभिज्ञान, 'without recognition' The *i* is visible in the MS पुरो 'present before you'

(d) भवानेकस् 'you only' Others can distinguish us!

३८३ (a) अमृतधारा i.e. 'your speech'

(b) दृशावन्मिलिता Cf 358a इन्दीवरमय so 'with your glances' For the sense cf 397a

(c) अध्वतोर् 'indignant feelings'

३८४ Translated *Indische Sprüche*, No 1937

(b) Cf 377d किमस्ति . . . 'what else does fate allow?' or 'what else is to be arranged?' (the purport of c-d)

३८५ (a) कलित = विदित or गृहीतः

३८६ (a) व्यर्थानुनीतौ 'vain appeasement'

(c) अनेहसि = काले निपुण्या 'practised', cf 303c, 403d, and निपुणाद् 489, Rudra, II 12b, 110d

(d) रहःखण्डन Here and in 390b खण्ड has the simple sense of 'violent handling', not the technical sense of the *Ālamkāra* books, for which see B & R and Rudra's *Śingārātīlaka*, I 143, Vagbhata, *Kāyānuśāsana*, p 64, Schmidt, *Indische Erotik*², pp 219-21

३८७ (a) दिवस इव कोपे Cf *Harsacarita* (Bombay, 1892), p 217, l 23, अगलञ्च दर्पप्रसर इव . . दिवसस्त्रिभुवनस्य

(b) प्रसक्तौ = प्रसादे?

(d) हतपुण्यस्य Cf 123b and reff

३८९ (d) प्रतिरोधि 'conflicting with', cf 29c, 'All the more smiling through struggling with the sweat' (234c and reff)

३९० The lover explains that he has done to the rival all that the angry lady deserves The words have, however, a double implication

(a) दुष्टा 'ill-used' आचोटिता Cf *Kuttanīm* 813

(b) आकृष्टा कवरीषु Cf 375a and 1a. खण्डिता Cf 386a and 1a.

(c) त्वत्कृत्य 'what you would like to do' त्वदगोचरे 'upon an object a person beyond your reach'

(d) शरणि 'you your refuge' Cf 372b 3987

३९१ Translated *Indische Sprüche* - No 7102 imitated *Kannasundari* III 29 सुतनु विसृज लज्जा

(a) मौन Cf 355a and 1a.

३९२ (b) अपरताप्रत्यायमानादिषु 'not understood or their real import is purposely misunderstood'

(c) पादानते This is the lover's last resource Cf 367a and 1a.

३९३ (a) गोत्रस्वनित 'mistake in a name i.e. in addressing the नायिका by some other woman's name, Cf 369a

(b) ग्रहवति 'you 'O mad one'

(c) आयतिहितं 'who will be friends in the future'

(d) मुख मा कुरु नदीम Cf 394a-d and 1a.

३९४ (b) शास्य 'to be instructed, i.e. punished'

(c-d) The meaning is no doubt 'what has your face done that it should be channelled with tears'. For the expression Cf 276a and 1a, also 393d

३९५ (a) किमपि 'My mind apprehends something certain' आग. Cf 354d and 1a.

(b) तत्त्वज्ञासि 'what is my position' जङ्गमवने इह 'in this forest called the world'

३९६ A verse similar to 375-6 see notes

(a) कलयति 'reaches', Cf 375b

(b) नवम् adverb

(c) सुकृत Cf 123b and 1a.

(d) अस्या. The genitive depends on प्रत्यङ्ग

३९७ (a) विकिर 'scatter abroad' (sc. your glances) or 'open' (2) मन्दच्छाय 'having its splendour dulled', Cf 383b

(c) शिखण्डिनः As regards the sweet voice of a peacock Cf *Indische Sprüche*², Nos 629, 975, 4349, etc

(d) मानस्थानैर् 'by self-respecting (or respected) persons (like you, if you are to be really मानिनी)' Therefore you must display your superiorities

३९८ (a) मायाविनय pretended modesty

(b) प्रत्येधि 'you confide' The offended नायिका addresses her friend प्रकृतिसरले 'sampleton', cf 372b, 390d

(c) लाक्षा 'greatly suggestive of lac' The lover has been following himself at another lady's feet As regards प्रणयिणी cf 79b and reff

(d) अनतिचिर . indicating (पिशुन cf 399d) an occurrence (i.e. meeting with another mistress) not long past'

३९९ (a) अतिमानरुद्ध 'excess of pride preventing their making peace'

(c) प्रथमानुनीति 'the first sign of appeasing'

(d) भावाः 'feelings' पिशुना 'indicating,' cf 398 (d)

४०० (b) चरणपतितो Cf 367c and reff अयं जन. = the नायक The speaker is probably not he, but the सखी निहतो With this reading cf 415b

(c) व्यसनाद् 'foolish persistence in a pretended vow of silence', cf 355a and reff

(d) 'This is getting rid of your servants, not assumption of offended self-respect', i.e. you are really breaking with your lover and us as well मानपरिश्रमः Cf 358d and reff

४०१ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 525

(a) कुटिलता There is no भृकुटी

४०२ (c) प्रसादनभयाद् She denies being angry, in order to preclude a dreaded effort to appease her

(d) रसावतारः 'a new charm'

४०३ (a) प्रणयिनी 'courting,' i.e. 'near to', 'towards', cf 79b and reff

(b) अधरवद्धतृष्ण 'thirsting for her lip'

(c) जघने 'at (i.e. from) her जघन'

(d) निपुण्या 'clever,' 'versed' in lovers' ways, cf 386c and reff

४०४ (b) कोपे मदीये 'when I was angry' तव goes, of course, with दृष्टिर्

(c) विश्रम्भः 'confidential'

(d) सैवाह 'I am still the same', cf Horace's *Donec gratus eram*, etc, etc (Odes, iii 9)

४०५ A verse imitated *Paṇḍita* VII 60b भानुकरस्य
a-b contain a reference to the Vaiśeṣika philosophy of the
memorial verse

ज्ञानजन्मा भवेदिच्छा इच्छाजन्मा भवेत्कृति ।

कृतिजन्मा भवेच्छेष्टा चेष्टाजन्मा भवेत्क्रिया ॥

(a) परीरम्भ. 'the 'attempted' embrace पर at
the most'

(b) भजन्ते विज्ञान 'attain to consciousness, but not to
utterance' अनूरोधविधय 'processes of appeasement' As
regards the form अनूरोध cf B & R

(c) निशासीम 'midnight'

(d) प्रत्यावृत्त 'turned back, or in regard to the वपु
turned round to'

४०६ (b) अशोकदोहद Concerning the *Aśoka* trees longing
to be kicked by a woman's foot, cf *Harsacarita*, trans.,
p 149, n 3

(c) केलिपटुना 'clever in play'

(d) अज्ञोपनतेन 'arrived (granted to me) unperceived
sc in her dream मूर्ध्ना Cf 367c and reff

४०७ (a) मयि 'towards me'

(d) हतव्रीड 'shameless'

४०८ (a) पादानत. Cf 367c and reff

(b) आत्मना 'alone'

(c) प्रत्युत 'actually' धृतो 'stopped,' 'arrested'

४१० Translated *Indische Sprüche*², No 2071

(c) गतास्ते च दिवसाः Probably a misreading (instead of
accusative) found in the archetype

४११ A punning verse, to be compared with पृथुरसि गुणै ,
*Śhm III 66 (वीर्यमिचस्त्र), *Shlu* 2502 (कस्यापि)

(a) पृथु = (1) 'broad', (2) '(the primeval king) Prthu ,
cf *Harsacarita* (Bombay, 1892), p 110, l 2 अर्जुन = (1)
white', (2) 'Arjuna'

(b) सर्वाल = (1) 'having wrinkles', (2) 'that Balī'
मान्धातृ = (1) 'me-supporting', (2) 'Māndhātṛ'

४१२ (a) दृष्टे This and the following locatives go with
प्रेयसि, while the participles मुकुलित, etc, have for their

४२५. (a) ताडीफलपाकपाण्डुः Cf. 275c and reff., 314d and
(b) पाणिनिषेवणात्: Cf. 273c and reff. पञ्चाङ्गुलिः 'n
live fingers'; cf. *Harṣacarita*, trans., p. 45 n., p. 125
p. 268.

(c) गौरी कुध्यतुः A form of objurcation, appropriat
since Gauri is the goddess of marriage, etc.

४२६. (a) केयूरीकृतकङ्कणः so. her bracelets having
up her thin arms, which she is holding up, बद्धाञ्जलि.

(b) बालोलालकः 'dishevelled hair,' as in 455b, 464b.

(c) स एवेतिः 'recognizing that it is himself.'

(d) वक्रितः Cf. Rudra, *Sṅgārat*. 1. 26a. भिन्नाः 'di
or 'penetrated', 'pierced', or 'confused'.

४२७. (a) आमर्मर (सुर्मरा): Cf. मर्मरयन्ति 104d and
289d सुर्मरता.

(c) क्षीयपीडाः 'pain of burning.' The heat of her
burns the rays.

(d) मृग्धा मयूखाः 'rays soft (tender) as developing
stalks.'

४२८. (b) नासालब्धः 'having the nose for object' =
up on the nose'; cf. 416b.

(d) ब्रह्म वा: The idea is the same as in 416d.

४३०. (a) संवेदने: 'consciousness,' vocative from संवेद

(b) निर्वृते: vocative from निवृत्ति. यूयं: sc. निद्रा, et
It is well with these, which have gone away with the k

(c) किं चान्यत्: Cf. 419c and reff. विपदत्सलो: 'd
trouble.' The sentence is interrogative. प्रियसं: 'de
(i.e. neglected, turned away), when my love was with n

(d) मूर्च्छा: 'my servant, fainting, who makes me
my pain'; cf. विरहव्यथाप्रणयिनी . . . मूर्च्छा in 291c.

४३२. (b) पाण्डुभावः = पाण्डुता.

(c-d) Her limbs, naturally of a golden hue (cf. 48
reff.), are silvered with pallor (314d and reff.). च
'having fused together'; see B. & R.'s lexicon s.v. च
and *Saundarananda Kāvya*, xv. 68.

४३३. (c) जीवितः The word is made masculine for th
of personification.

(d) महाजनो: The line is quoted (by way of parody
the celebrated verse वेदा विभिन्ना (तर्कोऽप्रतिष्ठः), etc., i
Vanaparran, p. 829 = *Sbhr.* 3437 दिमागस्य.

subjects मानेन and ह्रिया अग्रे गते 'come into her presence'
वक्त्रवत् goes with न्यग्भूत

(b) पुनकवत् Cf 351c and 1ef

(d) पादसृशि The climax, cf 367c and 1eff

४९३ (a) विसिनी० Even the cool lotus fibres take fire

(b) कुपूरायते apparently = नदीपूरायते

(d) उड्डुलि 'grey with ashes' For the idea cf *Harśaśarita* (Bombay, 1892), p 173, ll 9-10 अत्युष्णावयवस्यर्शभस्मीभूतोदरैरिव धवलैः करैः सृष्टमान Here the *vet* sandal paste is burned to ashes' Cf 420b-d, 457c, 496c

४९४ (a) देवेन . शशभृत्स्त्रिखाभृता = 'Siva'

(c) त्यक्त्वा 'giving up (turning away from)' हसि apparently = 'coward', the sense being enforced by the feminine gender, cf हस = 'unenterprising king' (Lexx ap B & R)

४९५ (b) पादे निपतन्नपि Cf 367c and 1eff आहतः (Cf 400b)

(d) For the assonance हार भार see *Harśaśarita* (Bombay, 1892), p 109, ll 11-12, and 169d *supra*

४९६ Translated *Indische Sprüche*², No 1079

(b) नासाग्रे नयन Cf 428b एतदपरं 'this, further,' 419c and reff

(c) इद 'this world' शून्य 'vacant' In 461b, 465a, 475a, we have the subjective 'vacancy'

(d) वियोगिनी = विरहिणी, cf 434c The same idea recurs in 428d, ब्रह्म वा वल्लभो वा

४९७ A desperate attempt to convince the *vanhinī* that the rainy season, when her husband ought to have arrived home, has not come, cf 421

(a) नो वक्त्राः 'not cranes,' whose flight heralds the rains

(b) कुम्भ the elephants' frontal bones For the comparison cf 175a and reff

(c) श्वासवात What appear to be winds are only the elephants breathing

(d) मलिनयसि Similarly मुखमपविचयन्त्यशुबिन्दवः *Harśaśarita* (Bombay, 1892), p 19, l 2

४९८ (a) नाकानोकह 'tree of paradise'

(b) . . . पधानीकुम्भ 'make (the moon?) my pillow'

(c) स्निह = (1) 'oil', (2) 'affection', the usual double sense अवसेक 'dipping' (on the fire and making it burn up, विलसत्), cf 420c-d

४१९ In this verse several terms of Buddhist philosophy are played upon (cf 280) —सौगत = 1) Buddhist (2) 'happy' आलम्बन = (1) 'object of sense perception' (2) 'support' क्षणिक = (1) 'transitory, momentary' क्षणभङ्गि, (2) 'fickle' निरात्मक = (1) 'without an ego', (2) 'soulless' शून्यतम = (1) 'very void', (2) 'very unreliable' वन्द्य = (1) 'to be saluted', (2) 'to be dismissed from the mind' The speakers are the नायिका (a-b) and the सखी c-d

(c) किमन्यत् = किमपरं 'what more?', a phrase introducing a climax cf 416b, 430b, 465b

४२० (b) धूसर suggesting the ashes of d, cf 413d 456a

(c) अवसित्त Cf 418c

(d) अनुयात 'accompanied by'

४२१ (b) निर्घोषः the roar of storms, cf *Harsananta* (Bombay, 1892), p 180, l 19 रववशो 'given up to croaking' भेकनिचय Cf 110d and 1eff

(d) मुङ्गर् 'further' With this verse cf 417

४२२ Translated by Jacobi, *Dharmyāloka*, pp 35-6 cf 327 and 339

(b) 'In the middle of her body green, not having been pressed' Owing to the पीनस्तनत्रघन the waist does not touch the couch

(c) व्यस्तन्यास 'disordered' आक्षेपवलनै. 'tossing and rolling'

४२४ (a-b) स्निग्धेन The instrumental goes with परीक्ष्यो दाहभयतः gives the reason why the friends cannot touch her what is स्निग्ध would easily burn, cf 97d and 413d

(b) प्रक्षयपचः पाथसाम् Cf अक्ष प्रसृतपच., 276a

(d) लावस्फोट स्फुटन्ति 'burst, like grains in boiling' सर्वे 'All' indicates the extreme heat—usually only some of the grains would jump Ksemendra, in the *Aucityaricāśāśā* (14), expresses the opinion that the comparison mars the tone of the verse

४३४ (a) नाञ्जन Cf 435a, 444a, 448c, 450a करतले वक्त्र
Cf 278c and reff

(b) गण्डे पाण्डुरिमा Cf 314d and reff पत्तमकरी Cf 346d
and reff

(c) वियोगयोग 'the योग (= तपस्) of separation', cf 416d
and ref

(d) कतमः 'which person ?' नीत. प्रसादत्रिय 'honoured
by the favour of Kāma'

४३५ (a-b) Cf 434a, 444a-b

(b) पत्तरचनौ For पत्त cf 70b and reff

४३६ Translated by Aufrecht, Z D M G xxvii, p 55

४३७ (b) प्रस्तर 'stone Perhaps the missing ak-arias
were एव क्रूर. hard' in both senses

(c-d) The words आकर्षक 'attractor', द्रावक 'captivator',
चुम्बक 'kisser', भ्रामक 'mover', are all names of the lodestone
or magnet Note the appropriateness of the word लोहमयी in
this connexion Concerning आकर्ष cf 278c and reff द्रावक
also contains, no doubt, the idea of 'melting', cf 234c and
reff 'None can make me false to him'

४३८ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 524

(a) नावस्था sc अभिधेया अवधेरुक्तस्य the promised time'

(b) उपालक्षपदानि 'words of reproach' अकक्षणे तच्च 'in the
presence of that unfeeling one', or अकक्षणे vocative ?

(d) चूतैर् Cf 54c and reff

४३९ (a) She tries to sleep in order to see the lover in
a dream (cf 278b and reff), but sleep will not come

(b) स्वेद सपत्नीजन. 'perspiration (cf 234c and reff) plays
the part of a rival wife,' i.e. prevents her चिन्तेणा The
practice of portraying the absent one often recurs, e.g. 285,
448c, 453b, 466d

(c) अथ 'or if' मनु. 'grief' गिरामर्शः 'bars her
utterance'

४४० (a) ब्योमश्री० 'line of clouds, unique pearl necklace
upon the bosom of the beauty of the sky'

(b) आदरः खलु . . . 'you must be very careful of your life'

(c-d) Even I have died from the pangs of severance how
will you, a mere man, support them ?

४४१ Translated *Indische Sprüche*², No 937

(b) विश्रान्तेषु पथिषु 'the travellers having ceased to appear'

(c) अस्मिन् क्षणे To be taken with मा भूद्

(d) अमन्दवलितोद्धीव 'frequently turning round with up-lifted neck', cf 254b The other reading, *तद्यीव, is perhaps a simplification, as regards वलित of 216a and reff

४४२ (a) करतले Cf 273c and reff सुप्ता Cf 110b

(b) पञ्चम Cf 55a and 1eff

(c) प्रथमं 'previously greatly fruitful' लावण्यसंवादिनी 'co-operating with, heightening, her beauty', cf 275c

(d) पाण्डिम्ना Cf 314d and 1eff कथागोचरम् 'a mere story,' not a reality कान्ति: 'brilliancy'

४४३ Cf 383 and 397

(a) चकोरप्रणयिनी: 'the wives of the *chakoras*' or 'your friends the *chakoras*' The *chakora* feeds on moonbeams (ज्योत्स्ना), cf 17d and 1eff

(b) पञ्चविंशति The भ्रूलोला reminds Kāma of his bow

(d) विशेषास्ते 'your superiorities' कृतिना cf 123b and 1eff

४४४ (a) यादृक्तादृक् 'anyhow,' i.e. not put in order, dishevelled hair, as in 426b and reff अकज्जले Cf 434a, 435a-b

(b) मुगमद् cf 222a and 1eff पत्न cf 70b and reff स 'the wonted'

(c) अयम् 'this and that' असस्मरणेन ते 'in your forgetfulness of them'

(d) विलासः 'appurtenances of coquetry'

४४५ The crows carry off round their necks the bracelets dropped from her thin arms

(a) किं व्याहृतैर्गं 'What is the use of speeches? Begone!' For व्याहृति cf 505d and *Jānakīh* ix 8a

(b) उद्यम्य 'having with an effort (or 'outburst', cf B & R २१ यम् + उद्) lifted up her enfeebled arms'

(c) युष्मद् the lover

(d) प्रकटीकरोति 'publishes', cf 341d

४४६ (b) हरहासहारि 'surpassing the (white) smile of Śiva,' who is अट्टहासिन For the smile of *Harsacarita* (Bombay, 1892), p 241, ll 15-16, trans, p 212, ll 20-2, as regards the whiteness of smiles, trans, p 5, n 5, and 64d हृदये 'bosom'

‘ मृणालवलय ‘bracelets of lotus fibres to cool the feverish heat, cf 102a 496a

(c-d) करे विन्यस्या° Cf 273a and reff

(d) सुहृती Cf 123b and reff

४४७ (a) इष्या समागमे Cf 362, 369, 393b

(b) स्पृष्ट. Cf 296 and 298

४४८ Cf 456 (a) गङ्गामरय्यो: With the reading सरस्वत् we must understand the River Sarasvatī, cf B & R But it may be a correction due to the fact that the Ganges and the Sarayu do not join, which, however, is not excluded by the text as printed

(b) खलत् Cf 327 (here ‘tossing’) कङ्काल the skeleton of his previous body, consigned by good fortune to one of the sacred streams तीर्थे प्राणस्थव्वा भद्रो देवालय याति, B Sam lxx 19

(c) लिखितं Cf 439b and reff कज्जलक्षोदभाञ्जि Cf धौताञ्जनश्यामला., 450a, also 434a and reff

(d) पत्र Cf 70b and reff

४४९ (a-c) By painting the *hamsa* with the saffron (on which cf 220d and reff), she makes him resemble a ruddy-goose, so that his wife the *hamsī* misses him For this sin she is suffering herself the pangs of separation कौतुकिन्या ‘amusing myself’

४५० (a) धौताञ्जनश्यामला: ‘black with the collyrium which they wash away’ cf 448c

(c) आकुक्षितकण्ठरोधकुटिला broken (opposite to सरल, ‘straight,’ ‘unimpeded,’ 497c) owing to the choking of your bowed neck’ कण्ठरोध recurs 82b

(d) हकारा. Cf 243d and reff (here ‘sighs’) पञ्चम Cf 55a and reff प्रणयिनः inclined to ‘keeping to’ cf 79b and reff

४५१ Translated by Aufrecht, Z D M G xxviii, p 47

(a) इदानी To be taken with रजन्याम् in b

(b) ममाश्चर्य Parenthetic ‘strange’

(c) अयं . . चन्द्र. These words are spoken by the सखी किमिति ‘with what purpose?’

(d) अनाथानां . . भवति This line also is spoken by the सखी विपरीत = (1) ‘inverted’, (2) ‘contrary’, ‘unfavourable’ इह = इह लोके ‘in this world’

४५२ (a) अग्निमुच. i.e. 'hot' प्राणा vocative
 (b) स्वप्नामादित Cf 278b and reff
 (c) स्वच्छन्दी 'as you please' कष्टो 'your hateful choice of conduct'

४५३ (a) पञ्चबाणः Cf 235d साक्षाद् 'Kāma in person', but really it is, as the speaker is aware, not Kāma, but the lover
 (b) अलेखि Cf 439b and reff
 (c) करशाखामञ्जरी fingers'
 (d) धनुषि . . मकरे the usual symbols in a picture of काम, such as the सखी has made स्वस्थ 'natural,' 'correct' but ² read सुष्ठु or स्वस्थ

४५४ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 538
 (b) शालीनया As a lady she does not betray her emotion
 (c) चूतः For the चूतः and its appropriateness in such a case cf 54c and reff, esp 473d

४५५ (a) गत] 'gait'
 (b) व्यस्तालका Cf 426b and reff भूतटी at end ?
 (c) आपाण्डु Cf 314d and reff करपद्मे Cf 273c and reff
 (d) तपःफल Cf 123b and reff यस्मै 'for whose benefit', cf our 'die for'

४५६ Cf 448 (a) कृती Cf 123b and reff कलावान् 'accomplished'

(d) भस्म . . . पाण्डमानं Cf 420b-d, also 314c and reff
 ४५७ (a) उत्सङ्ग the 'bosom' or 'lap' of the couch नवकमलिनीशय्या The couch of twigs as स्मरतल्प often recurs, e.g. 458c, 495c, 501c, *Hansacarita* (Bombay, 1892), p 32, l 13
 (b) The cool air is like a rain of hot embers
 (c) तत्रैवास्ता 'let things remain as they are' दहति . . . चन्दनाक्षः Cf 413c-d, 496c

४५८ (b) चित्रकेलिसदसो 'the painted play-room' वेष विष For the expression cf *Hansacarita* (Bombay, 1892), p 193, ll 5-10

(c) अञ्जिनी° Cf 457a and reff
 (d) सकल्पोपनत 'brought to her in thought', cf 466b
 ४५९ (a) *तलाः 'rippled on the surface' उत्पीड 'foam'
 (b) पुषतः : 'drops'
 (c) निजगरिमतः The size of the tears betoken the extremity of the चित्तातङ्क आसूचयन्तो . 'drawing out the story of'

४६० With *d* of this verse compare *Kāmānanda* v 24

(b) वारुणेन } Apparently the अस्त्र वारुण Varuna being

(c) वारा पूरः } god of the water produces water in the object struck, for instance, it is the cause of drop-y, as in the case of *Hauscandia Atrocyta Brāhmanā*, vi 15 1, and Jolly, *Meduin* (in Buhler's *Grundriss*), p 51

(d) स्फारनेत्र Cf 219c and reff प्रणाली Cf 276a and reff

(d) शारिणी or सारणी 'सारिणी' = 'brook', 'channel'

४६१ (b) नो वेत्सीदृशम् 'You don't know thus and thus' शून्याम् Cf 410c and reff

(c) तत्प्रादृश्य 'invisible (or 'hardly visible', आदृश्य on the couch'

(d) If we read . . प्रेमान्वदेष्टा गति. the sense will be 'find another lover, that is the only way'

४६२ (a-b) contain a series of questions with negative answers

(a) वातेन वि० = 'mail न न A decided negative ('No' 'No') महाभूतादिता 'hurt in the elements (*dhātus* of her body', cf Jolly, *Meduin* (in Buhler's *Grundriss*), p 46

(b) भ्रान्ता 'suffering from delusion' सनिपात 'a complication', cf Jolly, loc cit प्रच्छादिता = अन्तरिता, see B & R

(d) She has seen King Bhoja and is fallen in love कि कथयामि 'How can I tell it?' cf 362c

४६३ Translated by Aufrecht, Z D M G xlvii, p 362

(a) करतले Cf 273c and reff

(b) सरल 'straight,' opposite of वृजिन, cf 474c The straight, neglected hair is here a sign of grief

(c) सामर्थ्यानि 'powers'

(d) The reading कचित् is suggested by 425, 434, 448, 455, 456, 462, etc

४६४ (b) विषदयसि = विश० 'disentangle' आकुल Cf 426b and reff

(c) देहयात्रा० consonant with the satisfaction of bodily needs'

(d) क्वापि 'in (the case of) any of them'

- ४६५ (a) शून्या Cf 416_r and 1eff
 (b) एतत्स्यात् 'let that be the case what more?' Con-
 cerning किमन्यत् cf 419_r and 1eff
 (c) विकारि 'susceptible'
 (d) क्षिपन्ति 'overthrow'
- ४६६ (b) तत्सकल्य 'thoughts of him', cf 458_d जडिम
 Cf 283_d (त्वत्सकल्यजडे), 477_c, also 91
 (c) उत्कम्पलोल Cf कम्पस्वलल्लेख, 285_a
 (d) पाणिर्लैखाविधिषु Cf 439_b and 1eff
- ४६७ (c) प्रचल = the more usual तरल
 (d) अङ्गमङ्गम् 'limb by limb'
- ४६८ (a) दलति intrans, cf 61_c
 (b) विकल = विह्वलः, 'distressed', cf 522_d
- ४६९ (a) क्वचिदपि स्थिर्य न . . . 'You are restless'
 (b) दिशः पश्यसि 'you look around', cf 506_b, 507_c
 (c) त्व चापि 'you also' (as well as I)
- ४७० (a) सुरभि 'spring'
 (b) गाढाग्नेड with tight double coils' मरुत^१ genitive
 (c) पञ्चम cf 55(a) and reff राग has here its musical sense
 (d) चन्द्र चूर्णीकुरुत . . शिलापट्टके Cf चन्द्रं चूर्णयत . . . शि०,
 490_c पिष्टपेशम्. Emphatic = कणशः in 490_c
- ४७१ (b) सनाथ . . पदै. 'possessed of marks' माञ्जिष्ठ
 Cf 67_d, Bāla^१ in 10_a, etc, etc प्रसर Read °व^२
 (d) कदा नु द्रक्ष्यामो Cf 474_d
- ४७२ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 523
 The नायक complains that he sees on all sides the signs of
 spring, inspiring passion Note that धूमायिताः (a), ज्वलिताः (b),
 and अद्धारिताः (c) are all suggestive of fire
 (a) चूत Cf 54_c and reff किशुक Cf 65_b and reff
- ४७३ Translated by Aufrecht, Z D M G xxvii, p 79 With
 the substance of the verse cf 482
 (b) इह 'in this man'
 (d) नून 'surely', cf 173_b and reff साहसिकेन rash
 चूत Cf 54_c and reff, esp 454_d

४७४ (b) विरति cessation

(c) कचाकर्ष Cf कचग्रह and 513a The reading करकर्ष is equally good, cf 278c and reff सरल 'straight' in 463b here the hair has lost its curl from rough handling

(d) कदा तद्द्रष्टव्य Cf 471d

४७५ (a) शून्य Cf 416c and reff

४७७ (b) वापी Cf वपुलडाग, 299d, 223b

(c) लावण्यजल Cf प्रेमपङ्क 223c and 251b जडैर् Cf जडिम in 466b and reff

४७८ (a) अनङ्ग The literal sense 'barbless' is here played upon, cf 140c, 165a अल्प 'five'

(b) चल 'The mark moving and small व्यवहित screened, so by the body'

(c) उद्भूता 'manifest,' a logical term denoting 'sufficiently great to be observed अनुपपत्ति in the logical sense of 'unaccountability' (on such and such a supposition,

(d) अनुभवविरोध also a logical expression, repugnance to (or of) experience' (= बाध) Experience here contradicts the negative inference आविर्भाव = प्रत्यक्ष

४७९ (c) ह्रस्वति 'murmur' Cf ह्रकारगर्भ in 243d and reff

४८० (a) भ्रष्टद् Perhaps not to be corrected to भ्रष्टद्, as the form is found elsewhere सफलद् As the phrase फलितो ऽर्थः occurs, this reading is very possibly correct A plausible emendation would be सवलद्

(c) परिमृज्य To be construed with तथा

(d) पुनरुक्त 'superfluous,' words being unnecessary

४८१ (b) लावण्यपङ्क Cf लावण्यजल in 477c, also 223c and reff

(c) अमृत naturally flows from the moon, which is अमृतभवन

(d) बालाभ्रबाल (so read ?) For the idea cf 149d and reff

४८२ Cf 473

(a) खेर 'glistening' भ्रमर Kāma's bowstring being made of bees ऊकार 'murmur', cf 479c

(b) मीनध्वज Kāma

(c) निलीयान्योन्यत्विन् 'reposing against one another' We might, however, read विलीय 'shrinking together in their emotion (or fear)' सहकार = चूत, 54c and reff, also 473d

(d) पक्षान्तरतरल The eyes are half closed and the pupils restless

४८३ (a) सा न if she is not mine' कथाव्यय. 'waste or word.'

४८४ Translated by Aufrecht, Z D M G LVII, p 67, but with a mistaken reference, in b, to the serpent Śesa

(a) तदेतद् 'this is the old story' (Gk τοῦτ' ἐκεῖνο)

(b) हिमवति 'An antidote in the Himālaya, an angry serpent on one's head,' a variant of the Nīlāśa शीर्षे सर्पो देशान्तरे वैद्यः, on which see Colonel Jacob's [First] *Handful of Popular Marims*, 2nd ed, p 49 Concerning the Himālaya as the home of healing herbs cf *Saundarananda Kāvya*, xv 28

४८५ (b) सक्रमयति 'transfers, 'catches' (in the form of tears)

४८६ (c) एवम् 'so'

(d) वयम् A reading वपुर् might fit better here

४८७ (a) तिरस्कृत 'set at nought,' 'scorned,' 'insulted'

(b) मद्य me, not you

(c) यद् 'so that' हिनोति 'gladdens,' 'refreshes'

४८८ Concerning this verse see note to 216

(b) हरवलत्पद्म 'the lashes slightly moving'

(d) विकृञ्चनतति 'successive closure of the eyes'

४८९ (b) तासा तासा 'after I had by *sarou fause* evaded the eye of these and those' नैपुणाद् = नैपुणाद्, cf 386c and reff

(c) चुरम् a special kind of arrow to which the तन्वी at last has recourse मसृणपरुष 'smooth and sharp'

४९० (a) श्शामा 'night' The night is too bright and requires darkening

(b) तन्त्र मन्त्र प्रयुज्य 'by any possible means', cf 102d

(c) चन्द्र चूर्णयत . . . शिलापटुके Cf 470d

(d) येन sc by the removal of the objects (श्शामा, श्वेतोत्पल, चन्द्र) that remind the विरहिण् of his mistress तद्वत् At present all the world bears the impress of her face

४९१ (a) भर्गेण = शिवेन

(b) जानामि 'I see' अक्षयम् 'inexhaustible,' opp to पञ्च, a, cf 478a कमलभू Brahmā

(d) विदलत्वदम्बमुकुलम् She is, as it were, a pincushion of arrows

४९२ (c) **स्यायुचूडामये** 'crest-jewel of Śiva' (who wears the moon so)

(d) **कथं** sc although related to refreshing objects, such as the milk-ocean, *Śīrī*, the *Kaustabha* gem, the *Kumuda*, ambrosia, etc

४९३ (a) **चकोरा**. 'Drunk all the moonlight, *Cukoras* cf 17d and reff

(c-d) **जीवितत्राणहिती तेजोदरिद्र**. The diminution of the moon's light would be the salvation of the lovesick

४९४ (a) **विषसोदरः** The moon and the *lāḥkūta* poison being both produced at the churning of the ocean **फणभृता** The sandal-tree is frequented by snakes

(b) **चारपयो** the salt water of the ocean

(c) **किमिव** which possibly 'अस्तु' Construe with **यद्**

(d) **बाह्याकार** i.e. all the things which we take for aids to coolness have the contrav effect (the moon, sandal-wood, pearl necklaces, lotuses) **परिभ्रमेण** 'through the delusion' **तत्त्वज्ञो** missing the real nature' (of these objects)

४९५ The general idea is the same as in v 495

(a) **उपचिन्वते** 'increase'

(b) **प्रपञ्चयितु** 'amplify' **प्रभुः** = **प्रभवति, शक्नोति**

(c) **कुसुमशयन** Cf 457a and reff

(d) **द्विगुणगरिमा** 'doubled in intensity' (sc by the attempted aids)

४९६ Translated *Indische Sprüche*², 7385

(a) **वस्त्रार्द्रशयन** 'a couch of wet cloths' **नलिनी** Cf 102a, 457a and reff

(b) **तुहिनाद्रि** *Himālaya*

(c) **इन्धनानि सरसान्वपि** Cf 413c-d, 457c

४९७ (a) **पेलवेषु** 'too soft'

(b) **नून** 'surely,' as in 173d and reff

(c) **हारप्रकाण्ड** 'pearl-strings' **शरत्** see note, 450c

४९८ (a) **भ्रमा** *A Bahuvrīhi*

४९९ A verse cited by Aufrecht, *Z.D.M.G.* xxxix, p 310

(a) **स्वप्न** Cf 278b and reff

(a-b) Note the emphasis in **एकवारं** and **अणमात्रमेव**

(c) **निविडबाहु** Their separation would be impossible

५०० (a) इहापि i.e. 'as well as to your own house'

(b) प्रायो 'any more' कौपीरप. 'water from the well' This time her husband shall have water from the river, where she is really going to meet her lover

(c) एकाकिन्यपि She means to imply that she will face the danger तद्धर 'I prefer so' तमालाकुल The *Tamāla* is a dark tree, and the spot would therefore be a gloomy one, trying her nerves (also offering concealment and therefore suitable for a rendezvous)

(d) नीरन्धा 'thickly growing' स्नानमालिखन्तु This is to account beforehand for expected नखत्तानि, cf 345d, 511d जठरच्छेदा 'leaving great gashes'

५०१ Translated by Jacobi, *Dhanyāloka*, p 42

(a) मुहदा 'allies' Cf 61b and reff

(b) चेम 'Is all well with?' कलिन्दराजतनया = कालिन्दी 'the Yamunā'

(c) विच्छिन्ने . . . °च्छेदोपयोगे 'the use of cutting them being interrupted', cf 502c As regards स्मरतत्प cf 457a and reff

(d) जरठीभवन्ति . . . 'they grow old, their dark hue fading'

५०२ (c) निर्विच्छेद 'continuous', cf 501c

(d) मुरले The river निचुलङ्गम The *mcula* frequents the banks of streams

५०३ The verse is an instance of आक्षेप, everything said being really an invitation to the traveller *not* to hasten his departure

(a) खैरगति 'leisurely, careless movements'

५०४ (a) क्षण विग्रम्य 'after resting a while', cf 521d इह to be taken with विटपिनि The verse is similar in import to the preceding and following

५०५ Translated by Aufrecht, *Z D M G* xxxvi, p 539, and by Jacobi, *Dhanyāloka*, p 61 The verse is similar to 503 and 504

(a) परिशतवयसामयणीर् 'oldest of the old'

(b) निःशेषागार° The maid has to do all the work and is fully occupied

(c) पापाहम् 'unfortunate I' अस्मिन् so गृहे, cf 61/ and reff

(d) कथितमभिमतं 'conveyed her proposal' व्याहृतिव्याजपूर्वं 'under pretence of verbosity', cf व्याहृतिर् in 445a Aufrecht reads व्याकृति, which would more naturally denote explanation

५०६ (b) दिशि दिशि . . . Cf 469b, 507r

(c) शून्ये 'in a lonely place' अतर्कितलब्धया 'caught unobserved'

५०७ (a) व्यापार 'occupation'

(c) दिशि दिशि . . . Cf 469b, 506b

(d) अहस्त्रासुचाम्णोः The poem from which the verse is taken related apparently the story of Indra and Ahalyā

५०८ Translated by Aufrecht, Z D M G xxxvi, p 527, and by Jacobi, *Alamkārasaśāstra*, p 441 Add to margin ~Sāras 1 143 anon (lectt as Śp, but हन्त for चौर्थ in c)

(d) वनमुवां The genitive depends upon समुत्काण्डते, cf *Mālatī-mādhava*, 1, p 72 (ap Speiser, *Sanskrit Syntax*, p 89), भवानुत्काण्डते मद्यन्तिकायाः As regards the river banks in such a case, cf 500, 502

५०९ Add to margin *S-Mukt in 58 anon (प्राणाधिपो, b)

(d) पुल्लित 'drawn to the haft'

५१० (b) पुण्यवतीभिः Cf 178d and reff

(c) दुष्टा If this reading were correct, the form would come from दुष्टि and mean 'through being दुष्टा'

(d) कुह denotes not only the cuckoo's cry, but also the new moon तिथि, when the moon is not seen

५११ (d) अङ्गलिखनेर् She means to account for the scratches upon her body (आपदेवा), which she sets down to the thorny creepers, among which she had had to follow the parrot, cf 345d, 500d

५१२ The verse is an example of unexpected conclusion (παρὰ προσδοκίαν), as in 514-5 Read प्रचण्डोलुपे in c²

(c) The lost syllables no doubt contained a synonym of पाप

(d) किं वक्ष्येन The सखी interrupts 'By Kṛṣṇa?' 'No' By the Yamunā's waters It is you who are fond of Kṛṣṇa (as your suggestion shows)'

५१३ Translated by Jacobi, *Alamkārasamāsa*, pp 424–5
 Παρὰ προσδοκίαν, as in 512, 514 With *a-b* cf *Sbh* 1423

(*a*) आकृष्य . . . कचग्रह Cf 278*c* and reff वक्त्र appears also to denote a part of the dress, as does कण्ठ in *b* See the lex.

(*d*) बाले लज्जा प्रणष्टा An interruption कुटिले ‘cunning,’ opposite of सरले, ‘simpleton’ (cf 372*b* and 1*eff*), which the other texts read

The rhetoricians dispute whether this verse is an example of *vyāpakti* or of *apahnuti*

५१४ Παρὰ προσδοκίαν, as in 512–3

(*a*) आमोदिना . ‘perfumed, with wine, dusty (or pale), having tangled lock-’

(*b*) पतता Cf 367*c* and 1*eff*

(*d*) मत्तेन . . . The सखी interrupts—‘Mad lover?’ ‘No! my hair’

५१५ (*a-b*) The original reading in *b* is not easy to conjecture for वह possibly दह and for वसति ग्रामो perhaps वसतिग्रामो may be suggested

(*d*) किं विदम् ‘What can it mean?’, किमिदम्, 369*d*

५१६ Domestic love is here decried as too tame, cf 50’

(*d*) गृहाश्रमव्रत ‘a domestic course of asceticism’

५१८ (*a*) सचार ‘movement of people’, cf 519*a*, 524*d*

(*b*) विदेशयति यात is here compounded on the analogy of गत = स्थित

(*d*) जघनचपला the authoress’s name, cf 29*d* and reff

५१९ Add to margin *Sāras 1 91 anon (lectt as *Śp*)

(*a*) सचार Cf 518*a*, 524*d*

(*d*) छच्छास्त्रं She can scarcely stand, so encumbered, in her house, much less walk मार्गे पङ्क्तिनि

५२० (*a*) आर्द्र Cf 326*b* and reff

(*b*) निव्रणे Read निश्वले

(*d*) न पुच्छेर्विना Cf 123*b* and reff

५२१ As regards the *ākṣepa* in this verse cf 503–5

(*a*) स्त्री जननी His mother is not beloved by the wife

(*b*) श्रुत्वैव मध्यदिने Since the जननी left at dawn and went मद्यं the husband is not to be expected back till late

(c) पङ्कुत्वेन . . . : Being lame, he would be both slow and easily observed.

(d) स्थित्वा चणः : Cf. 504a.

५२२. (a) The anklets catch in their dresses. संयम्य : To prevent jingling.

(c) कुन्तलमल्लिका° : The bees are excited by the scent of the jasmine in their hair.

(d) विकलीकृताः : 'distracted'; cf. 468b. व्यक्तः 'unmistakably.'

५२३. Translated by Aufrecht, Z.D.M.G. xxxvi, p. 553.

(a) विधुरमलिनो : 'the moon is clear.'

(b) People are on the watch for faults, and the reproaches of friends are hard to bear.

५२४. (b) चरणलाक्षालिपिः : 'marks of the lac on their feet'; cf. *Harṣacarita* (Bombay, 1892), p. 15, ll. 14-16, where the red sky of sunset is explained as due to this cause.

(d) पराङ्घ्रः : So also some MSS. of the *Anargharāghara* : others पराचः. संचारान् : Cf. 518a, 519a.

५२५. Add to margin a ref. to Vāmana, iv. 3, 10, where the verse is cited.

(b) दन्तपद्मः : 'earrings.'

(c) अविभाव्यतां गताः : Being all in white, they are invisible in the moonlight. सुखमेव : 'easily.'

PRATIKA INDEX

(Verse numbers of the text precede, page numbers of the
Preface and Introduction follow.)

अह. सहरदखिल, 97
अकालजलदक्षोकैश्चि°, 86
अकालजलदेन्दो. सा, 86
498 अकृतप्रेमैव वर न पुनः
,, अकृतस्नेहो हि°
अकृश नितम्बभागे, 1x, 33
अकौसुमी मन्त्र्यचाप, 83
अग्रे गीत सरसकवय, 30
96 अग्रे तप्तजला नितान्तशिशिरा°
अग्रे वितत्य चरणौ, 37
अङ्गणवेदिर्वसुधा, 57
अङ्गारैः खचितेव भू, 63
अच्छिन्न नयनाम्बु, 94
अच्छिन्नमेखलमलम्ब, 38
अज्ञानाद्यदि वाधिपत्य, 1, 62
अतसीपुष्पसकाश, 106
297 अतिप्रौढी रात्रिर्व
अत्यच्छ सितमंशुक, 65
अत्युच्चाः परितः स्फुरन्ति, 1x, 38
अचार्द्रचन्दनकुचा, 83
285 अत्रैष स्वयमेव चित्रफलके
अथायतनसंनिधौ, 101
अथाससादास्तमनिन्यतेजा, 52
अथो गणपति वन्दे, 86
अथोहामेरिन्दोः, 77
अथोद्वबन्धुश्च भयंकरे करे, 36
521 अथ स्वा जननीमकारण
अद्यापि स्तनशैल, 101

406 अद्योद्यानगृहाङ्गणै.
342 अधरपद्मरागो ऽयम
अधरे विनिहितवश, 53
अध्यायोधनवेदि मार्गण, 47
अध्वयमाय चरणौ, 83
अनध्यवसितावगाहन, 1, 50
304 अनल्प सताप शमयति
372 अनालोच्य प्रेम्णा परिणति
अनुकृतगण्डर्शैलमद, 41
अनुदिनमभ्यास, 68
अनुप्रासिनि सदर्भे, 86
175 अनेन कुम्भद्वय
191 अनेन रक्षोरु भवन्मुखेन, 111
अन्तर कियदाख्यान्ति, 86
479 अन्तर्निबद्धगुहमन्यु
अन्तर्मन्युविभिन्न, 20
459 अन्तस्तार तरलिततला.
अन्य. कः चारवार्द्धे, 40
अन्यस्त्रै सप्रतीम, 67
अन्या साधिगता त्वया, 38
अन्यासु तावदुपमर्दसहासु, 104
अन्योन्याहतदन्तनाद, 56
201 अन्योन्योपमित युगं
अन्विष्यद्भिरय चिरात्, 38
अपनय महामोह, 42
अपरो ऽन्तगतो लिङ्ग., 100
91 अपां कूले लीन
अपास्तस्ताराभिर्, 110

493 अपि पिवत चकोराः
 अपेक्षन्ते न च स्नेह, 89
 अपेतव्यापार, ५९९ व्यपेत
 399 अप्राप्तकेलिसुखयोर
 अभिर्यदवधीरितो, 19
 अभिलक्षित एव, 74
 अभिनव गलिताशुक, 36
 अभिपतति घन शृणोति, 19
 338 अभिमुखपतयालुभिर्
 253 अभिमुखे मयि सहित, xiv
 अभिहितायभियोग, 104
 अभूत्प्राची पिङ्गा, 65
 अभ्यस्य स्वरदंशकोशल, 77
 अभ्युद्धता वसुमती दलित, 40
 262 अमन्दमणिनूपुर
 अमी तिलास्त्रैलिक, 63
 अमीषा प्राणाना, 49
 211 अमीषा मण्डलाभोगः
 अमुं कालक्षेप त्यज जलद, 18
 अमुष्मि चौराय, 23, 118
 235 अमृतसिक्तमिवाङ्ग
 अम्बरान्तमवलम्बितुकाम, 43
 505 अम्बा शेते ऽत्र वृद्धा
 अम्ब. कर्दमतामुपैति, 68
 104 अम्बोधेर्जलयन्त्रमन्दर
 अम्बोधौ विहरन्तम°, 86
 274 अम्बोरुह वदनमम्बक
 220 अय लोल मुक्तावली
 अय जनः परो वेति, 43
 240 अय ते विद्रुमच्छायो, xiv
 अयं दूरध्वान्तः पटुतर, 115
 421 अय धारावाहस्तडिदि
 398 अय धूर्तो मायावि°
 अयमुदयति मुद्राभञ्जन., 77
 अय बन्धुः परो वेति, 30

अयि चकितमुग्धचातक, 41
 अयि चातक चक्षुपुटा, 110
 अयि विजहीहि दृढोपगूहन, 36
 अये पञ्चावस्थामकरण, 19
 अये मुक्तारत्नप्रसर, 71
 अय्ययि साहसकारिणि, 104
 436 अरतिरियमुपैति
 अर्था न सन्ति न च मुञ्चन्ति, xi, 69
 अधोक्ते भयमागतो, 20
 अर्वाचीनवचःप्रपञ्च, 100
 123 अलकेषु चूर्णभास.
 अलङ्घ्य सर्वेषामिह, 47
 225 अलमतिचपलत्वात्, x, xiv
 अलमलमघृणस्य, 41
 अलमलमनुगम्य, 70
 अल बलिभिदङ्गना, 95
 244 अलसयति गात्रमधिक
 230 अलसवलितमुग्ध
 अलिपटलैरनुयाता, 62
 197 अलीकव्यामुक्तप्रचुर
 अलीना मालाभिर्, 109
 250 अवचन वचन गुरुसनिधाव्
 अविवेकि कुच, ५९९ हन्तु नाम
 अश्रयमलोलजिह्व, 118
 61 अशिथिलपरिस्पन्दः कुन्दे
 अष्टौ हाटककोटयस्त्रि°, xi, 106
 असङ्गाः खल्लेते, 22
 371 असदृशो नायं न च
 असन्तो नाभ्यर्थाः, 49
 167 असारं ससार
 437 असावहं लोहमयी
 असावेकद्विचिप्रभृति, 83
 125 असितभुजगशिशु
 419 असौ गतः सौगत एव
 असौ गिरे. शीतलकन्दरस्थ., ~

अमौ सुरतरङ्गिणी, ७४
 अस्तगतभारविरवि, ७४
 अस्थिरमनेकराग 107
 असृग्ध सगतिमिह प्रविहाय, ७४
 अस्मिञ्जडे जगति 41
 अस्मिन्नीषद्वनितवितत, ७७
 204 अस्मा. मर्गविधा
 241 अस्मान्मुङ्गमिवस्तन
 अस्मस्रोतस्तरङ्ग, ७७
 475 अहमिव शून्यमरख
 अहमिह कृतविद्यो, 40
 अहो अह नमो मह्य, xi, 86
 382 अहो दिव्य चचुर्वहसि
 139 अहो धनुषि नैपुण्य
 अहो प्रभावो वारदेव्या, 86
 अहो मे सौभाग्य, 33
 अहो वा हारे वा, 30
 आकण्ठदृष्टशिरसा, 97
 214 आकर्णान्तविसर्पिण
 आकर्षन्निव गा, 38
 आकुन्वीकृतपृष्ठ, 77
 आकृष्टिः कृतचेतसां, 97
 513 आकृष्टादावमन्द्यह
 आक्रन्दाः स्तनितैः, 75
 आक्रान्त बलिभिः प्रसह्य, 42
 आघ्रातबोधिपीठः, 105
 आघ्रायाघ्राय गन्ध, xi, 68
 आवन्मनो विहितभक्ति, 41
 आजबस्थितयो महीरह, 22
 आतन्वन् सरसा स्वरूपरचना, 118
 आत्ते वाससि रौद्रं, 100
 आदाय चापमचल कृत्वा, 63
 आदाय द्रुतमाकृतेरपशमाद्, 63
 आदाय मासमखिल, ix, 38

441 आदृष्टिप्रसगात्प्रियस्य
 आदौ मानपरिग्रहेण, 86
 238 आदौ विस्मयनिस्तरङ्ग
 आद्यत्वावधि शिण्डि शिण्डि, 113
 1-2 आनीलचूचुकशिली
 आपुङ्गायममी शरा, 83
 आपुष्पप्रमरान्मनोहरतया 63
 आपूर्वस्माद्विडोः 101
 2 आवाहकृतमण्डलाय
 आभोगिन. किमपि का, 20
 आमूलतो वनितकुन्तल, 83
 514 आमोदिना समधुना
 आमोदैस्ते दिशि दिशि, 19
 54 आरक्ताङ्कुरदन्तुरा
 76 आरक्तैर्नवपल्लवैर्वि
 190 आरब्धे दयितामुख
 आरुहान्तरयौवनस्य, 37
 आरोग्य विद्वत्ता, 46
 आरोग्यसि मुधा कि, 63
 आरौह्यवनीरह, 77
 आर्त्तस्य यानमशन च, 98
 आर्द्रा कण्ठे मुखान्ज, 110
 आर्यान्महाव्रत, 77
 आलिङ्गतो वसधा निज, ix, 32
 आलिङ्गन् भृशमङ्गकानि, 44
 आवक्रन्दु तदाङ्गमेव, 117
 313 आवृत्त्वाना झगिति जघन
 आशा. प्रसादयतु पुष्पतु, 77
 आशीमिव कलामिन्दो., 92
 152 आश्चर्यमूर्जितमिद
 आस्तिष्ठबालतरुपल्लव, 32
 आक्षेपः प्रथम क्रमेण, 77
 403 आक्षेपेण पयोधर
 110 आसारान्तमृदुप्रवृत्तमस्तो
 आसीद्यस्तव पुत्रक, 115

आस्ता गाढतरा°, 94
 आस्ता तावदसीमपौरुष, 100
 308 आस्ता दूरेण विक्षेप., 111
 आहत्याहृत्य मूर्ध्ना, 68
 416 आहारे विरतिः समस्त
 आहारो गरल तृतीय, 79
 इतः काकानीक प्रतिभयमितः, 50
 346 इतः पौरस्त्याय
 इतस्ततो भषन् भूरि, 91
 इतस्तावन्नेत्रे, 101
 इति छतपशुपतिपेलव, 68
 इत्य पशुपतिपेशल, 68
 451 इदानी तीव्राभिर्दहन
 इदानीमर्घन्ति प्रथम, 77
 516 इन्दुर्यत्र न निन्यते
 इन्दोर्लक्ष त्रिपुरजयिन., 90
 इमास्ता विन्धाद्रे, 77
 इय गौरहामा तव, 110
 इय गौरेका नः, 116
 इय पक्षी भिक्षैर्, 41
 इह निवसति मेरु., 34
 इह निशि निविडनिरन्तर, 23
 इह रूपमात्रसारे, 94
 ईषलोमशभावभाज्जि, 102
 उच्चैःस्नानद्वतोदय, 42
 उच्चैरुत्थायितस्य तेन, 96
 उच्छन्नच्छदिबल्लसद्वृति, 116
 455 उच्छूनाद्यमशुनिर्गम
 उच्छशुर्व्यात्तवक्त्र., 77
 उज्ज्वलः स्वर्णकाक्षीर्, 83
 उत्कण्ठाकुलचक्रवाक, 114
 उत्तिष्ठ सखि वर्तिपूरित, 77

उत्तिष्ठत्रिणपत्रपाशु, 100
 उत्खातप्रखरा सुखा, 113
 उत्तालः किङ्किणीना, 62
 143 उत्तालालकभञ्जनानि
 37 उत्तिष्ठन्त्या रतान्ते, 111
 उत्थायोत्थाय पापेष्व°, 53
 उत्पत्तिर्भण्डकुले यद्व°, 76
 उत्पाद्य यत्स्वयमपि प्रबला°, 63
 उत्पुच्छप्रमदोल्लसद्, 116
 108 उत्पुञ्जार्जुनसर्ज
 उत्सन्नमापणमसु, 41
 उदयगिरिमूर्धगो ऽय, 118
 उदारचरितस्त्यागी, 11
 510 उदेति यस्या न निशाकरो
 524 उद्देश्यत्पीयूषद्युतिरुचि
 उद्दण्डकोकनद, 107
 उद्बुद्धेभ्यो सुदूर घन, 52
 70 उज्जिन्नस्तवकावतंस
 उद्यद्बर्हिषि, see नृत्यद्व°
 उद्वेग जनयन्ति सचित, 77
 उन्नमय्य सकचयहम°, 108
 उन्नीतो भवभूतिना, 20
 उन्मीलन्ति नखैर्लुनोहि, 23
 उन्मीलन्मणिरश्मिजाल, 73
 467 उन्मीलन्मुकुलकराल
 461 उन्मील्याक्षि सखीर्न पश्यसि
 उन्मुक्तक्रमहारि, 100
 85 उपनयति कपोले
 195 उपग्राकाराय प्रहिणु
 उपयुक्तखदिरवीटक, 47
 उपरि कवरीबन्धान्, 51
 उपरि गूढहिमाशु, 31
 484 उपरि घन घनपटल
 उपरि पयोधरमाला, 65
 उपार्जिताना वित्ताना, 33

उपैति चाराब्धि, 100
 उपोढरागेण विलोलतारक, 52
 उरःकृत्वा वेधा भणि०, 98
 उज्ञापयन्त्या दयितस्य, 112
 329 उषसि गुरुसमन्त्र
 ऊरुद्वन्द्वमनिन्दित प्रथयता, 93
 ऋषैर्वृतो हरिपदे, 115
 एक योगनियोजनाय, 117
 एकः स एव परिपालयिता, 101
 एकैव निजवृन्दमध्यगा, 21
 एकतश्च सुरसुन्दरीजनः, 98
 352 एकत्रासनसंस्थिति.
 155 एकमेव बलिं बद्धा
 380 एकस्मिच्छयने पराङ्मुख
 एकस्मिन्नवपातिते ऽपि, 86
 9 एकस्यापि मनोभुवस्तदबला
 एकस्यायमुदेति मूर्धनि, 63
 एकैनैव पयोधिना, 110
 एकैकातिशयालवः, 57
 एको ऽपि जीयते, 1x, 86
 एको ऽपि त्रय इव भाति, 32
 109 एणी याति विलोक्य
 एतत्कवीन्द्रमुखचन्द्र, 115
 एतत्तर्कय कौरवक्लम, 101
 145 एतद्धाति नवयौवन
 एतन्नन्दविपक्व, 100
 181 एतन्नोचनमुत्पलभ्रम
 161 एतस्मिन्नवदातकान्ति
 119 एतस्मिन्नदजर्जरैरु
 424 एतस्या विरहज्वरः
 „ एतस्याः स्मरसज्वर.
 132 एताः पङ्क्तिः कूलकूटनलद

एतानि नि.सहतनोर, 33
 एते केतकसूचिसौरभजुषः, 79
 472 एते चूतमहीरुहो
 एते ते पुरतो मरुस्थलभुवः, 77
 73 एते नूतनचूतकोरक
 एते लक्ष्मण जानकी, 113
 एते वामविलोचनकुच, 54
 एते सप्रति वैमनस्य, 78
 एतैर्जहुसुताजलैरु, 115
 एव स्थापय सुधु, 78
 एष ते विद्रुम, see अय ते
 एष्यत्युत्सुकमागते, see दूरादु
 एहि तत्र चिनुवः सुकौमुम, 44
 ऐन्द्र धनुः पाण्डुपयोधरेण, 52
 ओमित्येकाक्षर ब्रह्म, 91
 16 क एकस्त्व पुष्पायुध
 ककुभि ककुभि ध्वान्त, 19
 कण्डच्छायाभिषेण, 38
 147 कण्डे मौक्तिकमालिकाः
 कतिपयदिवसस्थायी, 63
 387 कथंचिन्नैदाघे दिवस
 कदर्थितस्यापि हि धैर्यवृत्तेरु, 29
 कनककुण्डलमण्डित, 23
 49 कनकानिकषस्वच्छे
 कनकभूषणसयहृणोचितो, 18
 381 कन्दर्पकन्दलि सली
 14 कन्दर्पादपि सुन्दराकान्ति
 396 कपोलं पक्षभ्यः कलयति, 50
 कपाले गम्भीरः कुहरिणि, 78
 कपाले मार्जारः, x1, 83
 कपोलादुडुनैरु, 101
 377 कपोले पक्षाली करतल

कम्पन्ते कपयो भृश, 97, 110
 315 करकिशलय धूत्वा, xiv
 करिकलभ विमुञ्च लोलता, 57
 415 कर्णे यज्ञ कृत, 23
 कर्तव्या चार्थसारे ऽपि, 86
 कर्ता त्रिलोचनादन्यो, 86
 कर्पासौषधकृष्ण, 98
 कर्पूरद्रवशीकर, 51
 कलाधारो वक्र., 114
 कल्यान्ते शमितचिविक्रम, 38
 269 कल्याणं परिकल्प्यता
 कवीनामगलहर्षो, 56, 89
 कवीना मानस नौमि, 87
 कवेरभिप्रायमशब्दगोचर, 108
 कश्चिद्वाचो रचयितु, 31
 470 कथाघातैः सुरभिरभित.
 कस्त्व तासु यदृच्छया, 53
 कस्त्वं भो निशि केशव., 37
 कक्षात्पार्वति निष्ठुरासि, 63
 435 कक्षादिद् नयनमस्त
 454 कक्षान्धायसि मालतीव
 कल्लारस्पर्शगर्भ., 52
 का त्व कुन्तलमञ्ज, 38
 का तपस्वी गतो दशा, 60
 62 कान्ता हित्वा विरहविधुरा
 112 कान्ता ज्ञापि विलम्बिनी
 कान्ताना वदनेन्दुकान्तिं, 96
 296 कान्ते तल्पमुपागते
 57 [कान्ते]न प्रहितो नवः
 77 काप्यन्या मुकुलाधिकार
 काष्ठागत वीक्ष्य मनो, 84
 4 कामक्रोधौ द्वयमपि यदि
 कामं कूले नदीनाम्, 78
 कामं भवन्तु मधुलम्पट, 41
 कामस्त्रापि शराहतिर्न गणिता, 76

कामायुःष्टोमयज्ञा, 72
 कारञ्जीः कूजयन्तो, 56
 7 कारुण्यामृतकन्दली
 कार्णाटीदशनाङ्कितः, 91
 कार्पासास्थिप्रचय, 114
 कालञ्जरपतिश्चक्रे, 87
 कालप्राप्त महारत्न, 24
 कालिन्दि ब्रूहि कुम्भोज्ज्व, 38
 कालिन्दीजलकुञ्जवज्जुल, 30
 कालिन्दीजलकैलि, 53
 124 काले वारिधराणां, xliii
 काशरशोषिणि नवोदय, 78
 341 काश्मीरपङ्कखचित
 462 कि वातेन विलङ्घिता
 कि वीणाङ्कणितेन, 40
 74 किशुककलिकान्तर्गत, 107
 कि कवेस्तस्य काव्येन, 89
 40 कि कि सिहस्ततः
 203 कि कौमुदीः शशिकलाः, xlv
 किञ्चित्कोपकलाकलाप, 75
 कि चिचं यदि तन्वद्भ्याः, 54
 कि तथा क्रियते लक्ष्म्या, 105
 कि ते नम्रतया किमुन्नततया, x, 63
 किं ते निर्जिताः, 40
 कि द्वारि दैवहतके सहकारकेन, 104
 कि न्वावृणोषि कवरी, 79
 322 किमपि किमपि मन्दं
 किमसि विमनाः कि चोन्मादी, 50
 किमस्मान्विदेहि, 38
 444 किमितिकवरी यादृक्
 179 किमियमुतवृत्तिः
 किमिह बज्जभिरुत्तैर्, 30
 ad 324 किमु परिगता भर्वा
 356 कि पादान्ते पतसि
 कि ब्रूमो जलधेः त्रियं, 110

- 258 यत्पश्यन्ति क्षणित्यपाङ्ग
 यत्पार्श्वस्फालवेगात्, 47
 318 यत्पीनस्तनभारलालस
 यत्तानेहसि यस्य, 102
 222 यत्तैतन्मृगनाभिपत्तितिलकं
 यत्तेना लहरी चलाचल, 33
 यत्सङ्गुणी ऽपि सरोजो ऽपि, 64
 यत्संभाषणलालसे, xi, 88
 यथा ताराचक्रं चरति, xi, 74
 यथा यथास्याः कुचयोः, 56
 यथार्थता कथं नास्ति, 88
 यदन्योन्यप्रेमप्रवण, 50
 163 यदपि विबुधैः सिन्धोरन्तः, 64
 यदप्यहं शशिमुखी, 67
 यदमरशतैः, see यदपि विबुधैः
 यदस्त्रव्यापाराद्, 72
 360 यदा त्वं चन्द्रो भूर्, 18
 यदाभूदस्माकं, see तथा°
 यदालोकं कुर्वन्, ix
 यदि नाम दैवयोगात्, 41
 यदि भवति वचस्युतं, 66
 351 यदि विनिहिता शून्या
 487 यदि शशिधरस्त्ववक्त्रेण
 252 यदि सरोजमिदं क्व
 यदेतच्चन्द्रान्तर्जल, x, 65, 119
 375 यदेतन्नेवाश्वः
 367 यद्रम्यं गुरुगीरवस्थ
 174 यद्वीर्यते जगति शस्त्रहता
 428 यद्दीर्घत्वं वपुषि
 यद्वीमतातिवेगेन, 46
 यद्वृद्धार्धजटं, 84
 यदपि बज्रगुणगम्यं, 66
 यद्यप्यहं शशिमुखी, 67
 332 यद्वाची रहसि व्यपेत
 यद्गोहिणीयोगफलं तदेव, 100
 यद्वल्लस्यभितो वृथा, 64
 यद्दीचिभिः स्मृशसि, 21, 114
 यन्नादृतस्त्वमलिना, 94
 183 यन्नामापि सुखाकरोति
 यन्निस्त्रिंशद्वहोन्नतिर्, 72
 यशःपुत्रं देव, 107
 यस्त्रिलोक्यजितः स्मरस्य, 84
 32 यस्मिन्नुद्धरति श्रुतीः
 यस्य जना न वदन्ति, 99
 यस्याः प्रसादपरमात्र, 53
 यस्याधो गगनं रसातल, 40
 50 यस्याधोधस्तथोपर्युपरि
 यस्यानुद्धुरगम्यवाह, 101
 यस्याहवे हयचमू, 84
 यस्योद्योगे बलानां, 55
 याः पश्यन्ति प्रियं स्वप्ने, 47
 141 याच्यो न कश्चन गुरुः
 यातस्यासमनन्तरं, 102
 188 यातो लोचनगोचरं यदि
 231 यान्था मुज्ज्वलित, xiv
 या विम्बौष्ठरुचिर्न, 112
 यायावरकुलश्रेणिः, 88
 यावद्दुःखकुटुम्बिनी, 79
 389 यावन्नो सखि गोचरं
 यास्यामीति समुद्यतस्य, 94
 युक्तेन चूर्णेन करोति रागं, 98
 ये कल्लोलैश्चिरमनुगता, 22
 ये काहण्यपरियहाद्, 117
 ये गोवर्धनमूल, 113
 ये दीनषु दयालवः, 111
 282 ये निर्दहन्ति दशम, 41
 ये पूर्वं परिपालिताः, 106
 येषां वल्लभया समं, 65
 ये संतोषसुखप्रबुद्ध, x, 64
 यैर्दृष्टा सा न वा, see सा दृष्टा

- यो धरित्रीभरश्चान्तः, ४४
 १५४ यौवनशिल्पिकमुक्लित
 १४६ यौवननगरारम्भ
 रक्तस्त्वं नवपद्मवैर्, ix, ३४, ७६
 रक्तस्रोतोवहायास्, ५१
 १०३ रजनिविरमयामेष्व
 रत्नानां न किमालयी, ६४
 रथान्तश्चरतस्तथा, १०१
 रन्ध्रे संन्यस्तदृष्टिः, ७९
 १०८ रम्भोरु क्षिप लोचनार्ध
 रविर्मनादर्शितवासरः सरः, ३६
 २६५ रसवदमुतं कः संदेहो
 ३२५ राजन्ति कान्तनखर
 राजा त्वं वयमप्युपासित, १०१
 राजानः शशिभास्कर, *see* भूपालाः
 राजेति चण्दाकरं, ४७
 राधायामनुवद्, २१
 रामः सैन्यसमन्वितः, ३९
 रामे रुद्रशरासनं, ४४
 राही यथा कितवस्तमस्या, १००
 रुजामु नाथः परमं हि, १०६
 रूढं वपुर्न च विलोचनहारि, ६४
 रूढं विरीति परिकुप्यति, ११२
 रे लाङ्गलिक निषद्याः क्राडि, १०
 २५१ रोमाक्षिरिव कीजिता
 १५६ रोमावली जनकचम्पक
 लक्ष्मीकृतस्य हरिणस्य, ३२
 २१२ लक्ष्मी वजसि कीस्तुभ
 लक्ष्मीकीस्तुभचन्द्रमःप्रभृतिभिः, ९७
 लक्ष्मीक्रीडातडागे, ३३
 लक्ष्मीवशीकरणचूर्ण, २१
 लक्ष्मीसदसरोज, १०१
 ४४ लक्ष्म्याः केशप्रसवरजसा
 लघुनि तुणकुटीरे, x, ६०
 लभ्यन्ते यदि वाञ्छितानि
 लवणाम्बुधेरम्भः, ५४
 लाङ्गालक्ष्मलमाट, ix, २३
 २०२ लावण्यद्रविणव्ययो
 लावण्यसिन्धुरपरिव, १०५
 २७१ लावण्येन पिधीयते
 लिप्ता ललाटनेत्र, ५०
 लिम्पतीव तमो ऽङ्गानि, १
 ४७६ लीनेव प्रतिबिम्बितेव
 लीने श्रोत्रिकदेशे, ९४
 २१६ लीलाताण्डवितभु, १
 ४४४ लीलाताण्डवितभुवः
 लीलालोचनकराङ्गली, ११८
 १४४ लीलास्वल्पसरणचार
 लूने पद्य ततश्चतुष्टयं, ३९
 लोखामनङ्गपुरतोरण, १०२
 लोकः शुभस्तिष्ठति तावद्,
 लोचनेन कुमुदं स्य पीयते,
 ६५ लोलेः कीकिलमण्डलः
 २२३ वक्त्राभ्युजं भुजमुणाल
 वक्त्राभ्युजं सरस्वत्य, ५४
 २७५ वक्त्रेन्दोर्न हरन्ति बाप
 वक्त्रे या भुगनाभिपङ्क, ७४
 वक्त्रेर्ग्या मेषदराजस्य, ५७
 ३५५ वचोवृत्तिर्मा भृद
 ४६ वत्स स्थावरकन्दरेपु, २
 ४१७ वत्से भित्ति पयोदाः
 वत्से माधवि तात, ११३
 वदत विदितजम्बुद्वीप, ९७
 वदननिहिते ताम्रकुलांगे, ११
 वदनशशिनः सार्धे, ११२
 वनिताकरतामरस, ३४, ४
 १३७ वन्दे दिवमनङ्गमेव
 २९ वन्दे भुजभ्रमितमन्दर

२७८ वपुः शारङ्गाख्यास्तद्व
 वयं बाल्ये बालांस, 107
 18 वरदकरसरोज
 वरमियमङ्कुशचतिर्, 58
 वरं मृतो न तु क्षुद्रस्, 111
 वराहानाचेशुं, 110
 ३२४ वलितमनसोरप्यन्योन्यं
 वर्षासंभूतपीतिमानं, 39
 ३४० वलतु तरला धृष्टा
 वचुरेव मलयमरुतो, 31
 वसुरहितेन क्रीडा, 68
 ५२२ वस्त्रप्रोतदुरन्तनूपुर
 वह्निं विशात्मसि निमज्ज, 64
 ७८ वह्निर्मन्ये हिमजल
 वाक्यं च द्विपदी, 112
 वार्चा . . . सरमाण, 39
 १५४ वाताः पान्थनखंपवाः
 वाताकीर्णविशीर्ण, 59, 75
 वातोद्धूतरजोनिल, 25
 1०५ वानीरप्रसवैर्निकुञ्ज
 वापी दनुरितोदरा, 109
 ७५ वायो दनुरितोदराः
 ४६६ वारं वारं तिरयति
 वारं वारमनेकधा, 63
 ४४५ वारं वारमलीक एव
 वारुणी दिशमपितविहंगी, 45
 वाळ्मीकेः कतमो ऽसि, 39
 वासः स्वर्णगृहेषु, 79
 वाहयूहखुराय, 68
 विकचकचकलाप, 57
 ३१७ विकिर नयने मन्द
 विगर्जामुन्मुद्य, 110
 विगलन्ती दधे यावत्, 93
 विजये कुशलस्यचो, 68
 विज्ञप्तिरेषा मम जीववन्धो, 107

504 विटपिनि शिशिरव्हाये
 विदलितकुचपाणि, 77
 विदितधवलमासि, 51
 विदितं ननु कन्दुक, 32
 विद्ययैव मदो येषां, 106
 130 विद्युद्दीधितिभेद
 विद्राणे रुद्रवृन्दे, 56
 विद्वानचरनष्ट, 116
 144 विधत्ते सोमेखं कतरदिह
 159 विधायापूर्वपूर्णेन्दु
 विध्वस्ता मृगपक्षिणी, 79
 134 विन्ध्याद्रिमहालिङ्गं
 वियोगिनी चन्दनपङ्क, 58
 विरम विफलायासाद्, 108
 विरलविरलीभूतास्ताराः, 65
 विलासममृणोन्नसन्, 79, 107
 विलासिनां भाग्यविजृम्भितेन, 53
 273 विलिम्पयेतस्मिन्मलय, 19, 88
 विलोक्य संगमे रागं, 52
 316 विश्रान्तिं नूपुरे याते
 विश्रामं भज तालवृत्त, 114
 290 विषं चन्द्रालोकः, 19
 विषयपतिरलुब्धो, 114
 विष्णुवचोगृहे, 85
 23 विष्णोर्दानववाहिनी
 विष्वक्ससारिततिमिरावबद्ध, 114
 विस्फाराः प्रथमं, 109
 489 विस्फारायास्तल
 विहाय कमलालयाविल, 33
 वीणया च निनदेन च, 85
 वृषधन धनदप्रिय, 63
 वेगज्वलद्विटपिपुञ्ज, 97
 वेगादुत्सुकमागते, see दूराद्
 वेणी विडम्बयति, 34
 वेपन्ते कपयो भृशं, 97

वैकुण्ठस्य करङ्क, 60
 वेदगध्यभ्रमबद्ध, 60
 495 व्यजनमस्तुतः श्वासश्रेणी
 व्यतीताः प्रारम्भाः, 53
 507 व्यपेतव्यापारं
 189 व्यर्थं विलोक्य कुसुमेषु
 व्यसनमचलं यत्राचार्यो, 112
 व्याप्याशाः श्रयितस्य, 21
 व्यायस्यन्नपि कश्चिद्, 29
 व्यावृत्त्या शिथिलीकरोति, 23
 व्युत्सुमनसः, *see* व्युत्^०
 व्योमन्युत्कीर्त्यरखे, 114
 440 व्योमश्रीहृदयैकमौक्तिक
 व्रजेम भवदन्तिकं, *see* भजेम
 व्रीहिः सख्यकरिः प्रभूत, 79

 शक्यार्चनः सुचिरं, 108
 362 शठान्यस्याः काङ्क्षीमणि
 शत्रौ मे सुहृदीव, 97
 शफरं सहरं चंचलतां, 21
 शब्दार्थयोः समो गुम्फः, 88
 शम्भो सत्यमिदं पयोधि, 117
 शम्भो स्वागतमास्यतां, 67
 शय्यागारं व्रजन्त्या, 105
 शशिनमसत प्राची, 49
 शश्वत्सर्गमलिना, 95
 शस्त्रैः शत्रुशिरोऽधि, 79
 शाखानामुपरि स्थितः, 21
 शान्ते मन्मथसंगरे, 24
 6 शास्ता समस्तभुवनं
 187 शिखरिणि क्व नु नाम, 49
 शिलापट्टोद्घृष्टा, 85
 81 शिलोमुखिरथ मनो
 शिल्पं त्रीणि जगन्ति, 102
 494 शीताशुर्विषसोदरः

शीतार्त्तिप्रसरश्चाकुल, 64
 69 शीतार्त्तिरिव भयशैर
 306 शीत्कारवन्ति दरभीलित
 शीर्णे पुष्पफले दले, 54
 शीलं शातयति श्रुतं, 43
 शीलं शीलतटात्, 70
 8 शीलाभःपरिवेकशीतल
 51 शुकतुण्डच्छवि, xiii, 107
 100 शुकपत्रहरितकोमल
 शुद्धस्वभावान्यपि संहतानि, 52
 शुभे को ऽयं वृद्धो, 64
 शुभ्रत्वं यदिदं य एष, 64
 शुङ्गं भृङ्गिन्विमुञ्च, 21
 178 शृङ्गारद्रुममञ्जरी
 शृङ्गारसूत्रधारः, 102
 शेषं क्लेशयितुं, 102
 शेषस्याहेर्न्रजति, 85
 115 शैलश्रेणिरपेतदाव
 शैलेर्बन्धयति स्म, 49
 शौर्यं शत्रुकुलक्षयावधि, 60
 शौर्यं शत्रुजयावधि, 60
 शौर्योत्कर्षतृणीकृत, 115
 490 श्यामां श्रममलिमान
 श्यामाकतण्डुलविलेप, 75
 35 श्यामोच्चन्द्रा स्वपिषि, 110
 श्रमच्छिद्यं ह्यायां, 19
 श्रमयति शरीर, *see* अलसयति
 400 श्रवसि न कृतास्ते
 श्रीकण्ठः घृशुरः स एष, 88
 श्रीकान्तं कृष्णं कृष्णामय, 97
 श्रीमद्भिर्द्रविणव्यय, 101
 श्रीमान् पातालकुचिभरि, 114
 श्रीरामेति जनार्दनेति, 97
 श्रीसंनिधानविलसद्, 46
 5 श्रेयांसि वः स सुगतः

२७ श्रेयो ऽस्याशिरमस्तु
 ७९ श्रेण्यां चित्रः कुरुवकगुणः
 श्रेष्ठे चेतराणि करणानि, ८९
 श्राद्धं महत्त्वमेकस्य, ७४
 श्रोको ऽयं हविषा, २३
 १४२ श्वासास्ताण्डवितालकाः
 १५० श्वासोत्क्रम्यतरङ्गिणि
 श्वासोन्मूलितमेव, १५१
 संविष्टो ग्रामदेव्याः, ५७, ६८
 संख्यानांशुकपक्षवेपु, ६७
 ५३ संसक्तं सिक्तमूलाद्
 स कथं न स्पृहणीयो, ४७
 ३२१ स कक्षान्ने प्रेषान् सखि
 २४३ स खलु सुष्ठतभाजां
 ३४५ सखि कलितः स्वलितो
 सखि स विजितो लीला, ९३
 ४०७ सखि स सुभगो मन्द, २३
 सखीभिर्वा याचे, २१
 सखे खेदं मा गाः, ४१
 सखीवेयकस्त्वमसि फणिना, ९२
 संकल्पे ऽङ्कुरितं, ३९
 ४३ संकुचिता इव पूर्वं
 संकेतदान्त्र प्रथमं प्रियेण, ५५
 संगमविरहकल्ये, ४९
 संन्यामाङ्गणमागते दशमुखे, ७४
 १७७ सज्जन्यानी तुल्याव°
 स जयति गिरिकन्या, ७९
 १४० स जयति मदलेखो°
 १३८ स जयति संकल्पभवो
 २४ स जयत्यादिवराहो
 सत्यत्वा ऋजवः, ४१
 सत्यं पातालकुब्जिभरि, ३७
 ४२ सचासार्त्ति यशोदया, ११६
 सव्यः पाटितकेतकोदर, ४५

४७ सव्यस्तप्तो भ्रमति रजनीं
 सव्यश्रजः साधुगुणः सुवृत्तः, ५४
 सव्यश्रस्य प्रविततगुण, ७४
 सवृत्तस्य च वंशजस्य च, ६५
 स धूर्जटिजटाजूटो, ११२
 संतापो न खलु नरेण, ४१
 सन्ति खान इवासंख्या, x, ६७
 संधानानि विसंधयः, ११८
 संध्याताण्डवितस्य खण्ड, ७९
 संध्यावधूं गृह्य करेण, ५३
 सन्मार्गे तावदासे, ४९, ५७
 सपदि पङ्क्तिविहंगमनामभूत्, ३७
 स पार्श्वदैर्म्बरमापुपूरे, ५३
 सप्तद्वीपकुटुम्ब, ७२
 सप्ताश्वीधीन् पिबद्भिर्, ३९
 समजनि न तत्त्रिम, ११२
 ११७ समन्ततोविस्फुरदिन्द्रनील
 समये पयोधराणां, see काले
 वारिधराणां
 समाः पष्टिर्द्विघ्ना मनुज, ९९
 ३०३ समाकृष्टं वासः कथमपि
 समाजे सम्राजां, ३९
 समादधे काश्चिभकुञ्चयं(यत्?)
 कचान्, २१
 समालम्ब्यान्वोन्यं, ३९
 ३८ संपूर्णः पुनरभ्युदेति
 संभोगभ्रष्टताटङ्क, १०५
 समूर्च्छितं संप्रति संप्रहारैः, ९९
 स यस्य दशकन्धरं, ७७
 सरस्यामेतस्यामुदर, ३७, ११८
 सरस्वतीपवित्राणां, ४८
 सरस्वतीव कार्णाटी, xi, ४८
 सरोरुहावीणि निमीलयन्त्या, ५२
 सर्वांशारुधि दग्ध, ५७
 स वः पायादिन्दुर, ४५

- 473 सन्वाधेः कृशता जतस्य
 स मुक्कणीग्रान्त, 53
 सहर्षचरिता शश्वत्, 88
 साक्षात्कृते ऽथ लवणकृति, 40
 सा चन्द्रादपि चन्द्रनाद, 85
 263 सा दुग्धसुग्धमधुर
 248 सा दृष्टा धीर्न वा दृष्टा, xiv
 483 सा न चिन्मृगशावाची
 236 सा नेत्राञ्जनतां
 सान्द्रज्योतिःपटलदलित, 65
 229 सा बाला वयमप्रगल्भ
 249 सा बालेति मृगेक्षणेति
 साभिप्राये प्रणयसरसं, 67
 270 सामान्यवाचि पदमप्य
 67 साम्यं संप्रति सेवते
 सा धैर्दृष्टा न वा, see सा दृष्टा धीर्न
 194 सा राम णीयकनिधे
 286 सा सुन्दरी तव वियोग
 228 सा सुन्दरीति तरुणीति
 502 सिकतिलतलाः सान्द्र, 107
 सिद्धार्ययष्टिषु यथोदय, 97
 सिन्धोरेव क्रियञ्जलं, 97
 मुच्छायं फलभारनम्र, 107
 391 सुतनु वहिहि मीनं, xiv
 411 सुतनु नितम्बस्तव पृथु
 सुधाबद्धग्रासैर्, see उपग्राकारायं
 सुधामूर्तेर्बन्धुर, 85
 सुप्तद्रुहिणगोविन्द, 88
 95 सुभगसज्जिनावगाहाः
 287 सुभग मुकतप्रायो
 सुरापीतो गोवस्त्वलन, 97
 सक्तीनां स्मरकेलीनां, 88
 402 सूतिर्दुग्धसमुद्रतो
 सूचधारकतारक्षीर्, 67
 सूर्यो धामवतां न किं, 39
 सेयं वीर्यस्तदिदं, 103
 सोढप्रवृद्धहिमकूमं, 19
 सोत्कः परिभ्रमसि किं, 49
 सोत्साहा नववारिभारगुरवो, 1
 272 सोद्वेगा मृगलङ्घने, 114
 165 सो ऽनङ्गः कुसुमानि
 सोमार्धायितनिष्पिधान, 72
 168 सो ऽयमभ्युदितः पश्य
 सीजन्याङ्कुरकन्द, 21
 सीजन्याभ्युनिधि, 63
 458 सोधाद्रुहिणते त्यज
 474 स्वलक्ष्मीनाम्नायं
 स्तनयुगमभ्युक्तातं, 58
 स्तनावामोक्ष, see तन्वङ्गीनां सा
 साब्धस्तिष्ठसि पश्यद्, 101
 126 स्तम्बेषु केतकीनां
 स्तभावधे हि निमिषं, 101
 स्त्रीणां मध्ये सलीलं, 91
 485 स्थगितं नवाभ्युवाष्टिर्, x
 स्थलीभूमिनिर्धनं, 50
 स्थितमिति यथा शय्या, 76
 स्थिता माध्वीकपाकत्वात्, 88
 स्नाता तिष्ठति कुललेश्वर, ix
 स्नाता निष्यतयान्, 79
 स्निग्धापाङ्गुलवृणः, 46
 खेहं यस्त्वमिहावसस्य, 65
 82 खेहं स्रवन्ति तरवः
 खेहादेसतटे ऽवलम्ब्य, 110
 खेहो हि वरमघटितो, see अकृतां
 स्फटिकमरकतश्री, 79
 स्फटिकालवाललक्ष्मी, 85
 स्फुटकोकनदाक्षय, 60
 379 स्फुटतु हृदयं कामः
 स्फुरङ्गीमाभोगः, 65
 स्मररसनदीपूर, 50, 74

506 स्मरविषया किञ्चि
 260 स्मरश्रद्धिसकाशं
 स्मर्तव्या वयमिन्दुसुन्दर, 24
 443 स्मितज्योत्स्नादानाद्
 180 स्मितज्योत्स्नाधीत
 151 स्मितज्योत्स्नालिप्तं
 स्वं विकीर्णमुदये सवितारं, 46
 242 स्वच्छन्दं स्वगृहाङ्गणं
 स्वच्छन्दं हरिणेन या, 49
 499 स्वप्न प्रसीद् भगवन्, 31
 439 स्वप्ने ऽपि प्रियसंगम
 स्वर्गस्य मार्गा बहवः, 99
 स्वस्ति पाणिनिने तस्मै, 51, 88
 स्वस्तिमानस्ति कैलासः, 88
 72 स्वस्ति श्रीमलयचल
 स्वस्ति सुखेभ्यः संप्रति, 110
 स्वस्थानादवनीभुजे, 97
 स्वाद्यन्तु चिरं नाम, 102
 स्वामित्रस्वजनाथ, 39
 स्वामिन् प्रभो प्रिय गृहाण, 36
 स्वामी सन् भुवनत्रयस्य, 99
 स्वीकृत्य भ्रमिमभ्युपेत्य, 65
 स्वेच्छारणं लुठित्वा, 56
 स्वेदस्ते कथमीदृशः, 97
 283 स्वेदापूरविलुप्तकुङ्कुम
 स्वेदाश्लःकणिकाचितेन, 58
 स्वीरं सैरिभ यूषपैरिह, 95
 स्वीरं कोकटदारकः, 79

हंस ज्योत्स्नाकुमुद, 39
 337 हंही कान्त रहोगतेन
 हंही बकोट यदि, 65
 हंही विधे विविधपण्डित, 41
 हंही सिंहकिशोरक, 109
 185 हन्तु नाम जगत्सर्वं
 हरकण्ठग्रहानन्द, 57
 314 हरति रतिविमर्दे
 101 हरन्ति हृदयानि
 हरिणा सह सख्य, x
 हरिपादः स वः पायात्, 88
 320 हर्षाश्रुदूषितविलोचनया
 131 हर्षास्मासितचारुचन्द्र
 हसति हसति स्वामिन्यु०, 49
 हा तात तातेति स वेदना, 99
 हारश्रीमुहदो, 21
 हा राहौ निकटस्थे, 68
 496 हारो जलार्द्रशयनं
 227 हारो ऽयं हरिणाचीणां
 हिला तन्मधुसूत, 50
 ऊता शिखिनि गौणाद्या, 88
 हुताञ्जनश्चामरचित्तवैते, 30
 हृदि लयेन बाणेन, 42
 64 हृद्यस्त्रिगर्धः परभूतहृत्तैर्
 हेमाश्रीरुहपत्तने, 34
 हेमार्जितकामरूप, 111
 हे हेमन्त स्मरिणामि, 58
 471 ह्रिया संसक्ताङ्गं तदनु